

Obsah

II Nelegislatívne akty

NARIADENIA

- ★ **Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1768 zo 14. júla 2023, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá osvedčovania a vyhlásenia týkajúcich sa systémov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb a komponentov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb**..... 1
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1769 z 12. septembra 2023, ktorým sa stanovujú technické požiadavky a administratívne postupy schvaľovania organizácií, ktoré sa podieľajú na projektovaní alebo výrobe systémov a komponentov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb, a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2023/203** 19
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1770 z 12. septembra 2023, ktorým sa stanovujú ustanovenia o vybavení lietadla požadovanom na využívanie vzdušného priestoru jednotného európskeho neba a prevádzkové predpisy týkajúce sa využívania vzdušného priestoru jednotného európskeho neba a ktorým sa zrušujú nariadenie (ES) č. 29/2009 a vykonávacie nariadenia (EÚ) č. 1206/2011, (EÚ) č. 1207/2011 a (EÚ) č. 1079/2012**..... 39
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1771 z 12. septembra 2023, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2017/373, pokiaľ ide o systémy a komponenty manažmentu letovej prevádzky a leteckých navigačných služieb, a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 1032/2006, (ES) č. 633/2007 a (ES) č. 262/2009**..... 49
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1772 z 12. septembra 2023, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 923/2012, pokiaľ ide o prevádzkové pravidlá týkajúce sa používania systémov a komponentov manažmentu letovej prevádzky a leteckých navigačných služieb vo vzdušnom priestore jednotného európskeho neba, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1033/2006** 73

- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1773 zo 17. augusta 2023, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956, pokiaľ ide o oznamovacie povinnosti na účely mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach počas prechodného obdobia ⁽¹⁾..... 94**
- ★ **Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1774 zo 14. septembra 2023, ktorým sa opravujú určité jazykové znenia prílohy II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách ⁽¹⁾ 196**
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1775 zo 14. septembra 2023, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2018/330, ktorým sa po revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti podľa článku 11 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz určitých bezšvových rúr a rúrok z nehrdzavejúcej ocele s pôvodom v Čínskej ľudovej republike 197**
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1776 zo 14. septembra 2023, ktorým sa po revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti podľa článku 11 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz melamínu s pôvodom v Čínskej ľudovej republike 199**
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1777 zo 14. septembra 2023, ktorým sa zavádza spätný dohľad Únie nad dovozom etanolu z obnoviteľných zdrojov na palivo 247**

ROZHODNUTIA

- ★ **Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/1778 z 12. septembra 2023 o určitých dočasných núdzových opatreniach v súvislosti s africkým morom ošipaných vo Švédsku [oznámené pod číslom C(2023) 6246] ⁽¹⁾ 251**

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

II

(Nelegislatívne akty)

NARIADENIA

DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/1768

zo 14. júla 2023,

ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá osvedčovania a vyhlásenia týkajúcich sa systémov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb a komponentov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 47 ods. 1 a článok 62 ods. 13,

keďže:

- (1) Nariadením (EÚ) 2018/1139 sa stanovujú spoločné základné požiadavky na zabezpečenie vysokej jednotnej úrovne bezpečnosti civilného letectva v Únii a na zabezpečenie toho, aby integrita a bezpečnostná výkonnosť systémov a komponentov zodpovedali ich plánovanému účelu. Interoperabilita systémov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb (ATM/ANS) a komponentov ATM/ANS by mala zabezpečiť plynulú prevádzku európskej siete manažmentu letovej prevádzky (EATMN).
- (2) Mali by sa stanoviť podrobné špecifikácie na zabezpečenie splnenia základných požiadaviek; uvedené podrobné špecifikácie by sa mali vždy, keď je to možné, opierať o uznávané priemyselné normy normotvorných organizácií, ktoré odzrkadľujú najnovší stav vedeckých poznatkov a najlepšie postupy projektovania. Projektovanie a výroba systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS by sa mali vykonávať s ohľadom na požiadavky na vydávanie osvedčení a vyhlásení o súlade projektu a v súlade s podrobnými špecifikáciami, ktoré vydala Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva (ďalej len „agentúra“).
- (3) Na posudzovanie súladu s požiadavkami stanovenými v prílohe k tomuto nariadeniu a podrobnými špecifikáciami systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS je vhodné stanoviť rôzne spôsoby potvrdzovania. Pokiaľ ide o bezpečnú prevádzku lietadiel a pokiaľ ide o vybavenie, ktoré je rozhodujúce z hľadiska interoperability a bezpečnostnej ochrany EATMN, mali by sa používať prísnejšie spôsoby potvrdzovania.
- (4) V rámci ATM/ANS sú služby riadenia letovej prevádzky (ATC) najdôležitejšie z hľadiska bezpečnostných rizík súvisiacich s navigáciou lietadiel, najmä z dôvodu vydávania pokynov na zabezpečenie rozstupov lietadiel a zabráňovania zrážkam. Poskytovatelia ATC majú najúplnejší prehľad o bezpečnosti vzdušného priestoru. Najkritickejšie vybavenie ATM/ANS, konkrétne vybavenie podporujúce ATC, by preto malo podliehať prísnejším spôsobom potvrdzovania, konkrétne osvedčovaniu.

(¹) Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1.

- (5) Vybavenie ATM/ANS, ktoré slúži na podporu komunikácie typu lietadlo-zem, vydáva priame pokyny lietadlám a malo by takisto podliehať osvedčovaniu.
- (6) ATS priamo využívajú komunikačné, prehľadové a navigačné služby na zaistenie bezpečnej navigácie lietadiel, ale tieto tri uvedené služby nemajú úplný prehľad o premávke a nemajú aktívnu kontrolu nad rozstupmi lietadiel. V dôsledku toho zohrávajú menej dôležitú úlohu. Systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS, ktoré tieto služby podporujú, by mali podliehať menej prísnemu spôsobu potvrdzovania, konkrétne vyhláseniu o súlade projektu.
- (7) A napokon, iné menej dôležité systémy a vybavenie ATM/ANS, ktoré slúžia na podporu meteorologických služieb, leteckých informačných služieb, služieb riadenia vzdušného priestoru a služieb manažmentu toku letovej prevádzky, by mali podliehať najmenej prísnemu spôsobu potvrdzovania, konkrétne oznámeniu o súlade.
- (8) Je možné rozhodnúť o dodatočných kritériách týkajúcich sa kritickosti systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS popri manažérskej kontrole nad bezpečnostnými rizikami služieb a funkcií, ktoré tieto systémy a komponenty podporujú.
- (9) Z tohto dôvodu by sa mali stanoviť tri rôzne úrovne požiadaviek a podrobných špecifikácií, a to: i) najprísnejšia úroveň – osvedčovanie vykonávané agentúrou; ii) stredná úroveň – vyhlásenie, ktoré vydáva schválená organizácia zapojená do projektovania alebo výroby vybavenia ATM/ANS, a iii) oznámenie o súlade, ktoré vydáva poskytovateľ ATM/ANS, ktorý začleňuje vybavenie ATM/ANS do svojho funkčného systému, ako sa vymedzuje vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2017/373^(?), alebo ktoré na žiadosť poskytovateľa ATM/ANS vydáva schválená organizácia zapojená do projektovania alebo výroby vybavenia ATM/ANS.
- (10) V súlade s článkom 29 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696^(?) bola Agentúra Európskej únie pre vesmírny program (EUSPA) poverená riadením Európskej prekryvnej služby geostacionárnej navigácie (EGNOS) vrátane využívania služby EGNOS, čo okrem iných opatrení zahŕňa podporu úsilia v oblasti osvedčovania a normalizácie.
- (11) Podľa nariadenia (EÚ) 2021/696 sú agentúra EUSPA, ako aj Európska vesmírna agentúra (ESA) zodpovedné za návrh systému služby EGNOS a jeho vybavenia. Agentúra by mala dohliadať na vyhlásenia o súlade projektu vybavenia služby EGNOS v súlade s osobitnými dojednaniami, ktoré sa uzatvoria s agentúrou EUSPA. Uvedené dojednania majú upravovať technické, administratívne a finančné aspekty, ako je požiadavka na konzultácie s agentúrou EUSPA, pokiaľ ide o vypracovanie podrobných špecifikácií; dohľad agentúry EASA nad vyhláseniami o súlade projektu systému služby EGNOS a výmena údajov medzi oboma agentúrami v súvislosti s dodržiavaním príslušných medzinárodných štandardov a odporúčaní (SARP) Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO). Uvedenými dojednaniami sa má zaistiť úroveň bezpečnosti a interoperability, ktorá zodpovedá požiadavkám tohto nariadenia.

(?) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/373 z 1. marca 2017, ktorým sa stanovujú spoločné požiadavky na poskytovateľov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb a na ostatné funkcie siete manažmentu letovej prevádzky, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 482/2008, vykonávacie nariadenia (EÚ) č. 1034/2011, (EÚ) č. 1035/2011 a (EÚ) 2016/1377 a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 677/2011 (Ú. v. EÚ L 62, 8.3.2017, s. 1).

(?) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Vesmírny program Únie a Agentúra Európskej únie pre vesmírny program a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 912/2010, (EÚ) č. 1285/2013 a (EÚ) č. 377/2014 a rozhodnutie č. 541/2014/EÚ (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 69).

- (12) Na určitých odľahlých územiach mimo európskeho (EUR) regiónu organizácie ICAO, ako sa vymedzuje vo zväzku I európskeho plánu leteckej navigácie (dokument 7754), s nízkym objemom dopravy, a kde uvedený vzdušný priestor hraničí len so vzdušným priestorom, za ktorý sú zodpovední poskytovatelia ATM/ANS z tretej krajiny, môže byť uplatňovanie spôsobov potvrdzovania, ako je osvedčovanie a vyhlásenie o súlade projektu vybavenia ATM/ANS, náročné alebo dokonca nemožné z dôvodu ich špecifických potrieb v oblasti bezpečnosti a interoperability. V takýchto prípadoch sa pre vybavenie ATM/ANS, ktoré používajú poskytovatelia ATM/ANS v odľahlých oblastiach mimo európskeho regiónu organizácie ICAO, považuje za vhodné poskytnúť výnimky z požiadaviek na osvedčovanie alebo vyhlásenie, ktoré sa vzťahujú na takéto vybavenie ATM/ANS. Namiesto toho s cieľom zaisťiť bezpečné a interoperabilné poskytovanie ATM/ANS, sa od poskytovateľa ATM/ANS v uvedenom regióne vyžaduje, aby zabezpečil splnenie uvedených uplatniteľných špecifikácií podaním oznámenia o súlade.
- (13) Je potrebné zabezpečiť bezproblémový prechod na nový regulačný rámec stanovený týmto nariadením a zaisťiť udržiavanie vysokej a jednotnej úrovne bezpečnosti civilného letectva v Únii. Z tohto dôvodu je potrebné poskytnúť dostatok času priemyslu, ktorý sa zaoberá projektovaním a výrobou systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS, a agentúre a správny orgánom členských štátov na to, aby sa mohli prispôsobiť tomuto novému rámcu. Je vhodné, aby sa na vybavenie ATM/ANS, ktoré je v prevádzke a ktoré bolo potvrdené podľa predchádzajúceho rámca, nazeralo počas prechodného obdobia ako na vybavenie, pre ktoré boli vydané osvedčenia alebo vyhlásenia podľa nového rámca, pokiaľ agentúra nevyhlási, že takéto vybavenie nezaisťuje úroveň bezpečnosti a interoperability požadovanú nariadením (EÚ) 2018/1139.
- (14) Počas prechodného obdobia, pokiaľ ide o akýkoľvek nový systém ATM/ANS a komponent ATM/ANS uvedený do prevádzky, by sa oznámenie o súlade vydané poskytovateľom ATM/ANS, ktorý ho začleňuje do svojho funkčného systému, alebo na požiadanie vydané projekčnou a výrobnou organizáciou, ktorá tento systém a komponent projektuje a vyrába, malo predložiť príslušnému orgánu uvedeného poskytovateľa ATM/ANS, ktorý sa vymedzuje v článku 4 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2017/373.
- (15) Po prechodnom období by agentúra mala byť výlučne zodpovedná za osvedčovanie a prijímanie vyhlásení týkajúcich sa určitého vybavenia ATM/ANS; preto je vhodné, aby agentúra vyhodnotila informácie o súlade predložené vnútroštátnym orgánom podľa predchádzajúceho rámca, skôr než takéto vybavenie ATM/ANS prejde do pôsobnosti agentúry. Vnútroštátne orgány by preto mali tieto informácie sprístupniť agentúre. Po vyhodnotení agentúrou by sa vybavenie ATM/ANS malo považovať za vybavenie, pre ktoré bolo vydané osvedčenie alebo vyhlásenie o súlade. Hodnotenie sa musí uverejniť na základe rozhodnutia výkonného riaditeľa agentúry.
- (16) Opatrenia stanovené v tomto nariadení vychádzajú zo stanoviska č. 01/2023, ktoré vydala Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva v súlade s článkom 75 ods. 2 písm. b) a c) a článkom 76 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1139,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Týmto nariadením sa stanovujú spoločné technické požiadavky a administratívne postupy na osvedčovanie a vyhlásenie o súlade projektu systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS. Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá týkajúce sa:

- a) určovania systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS, ktoré podliehajú buď osvedčovaniu, vyhláseniu alebo oznámeniu o súlade;
- b) vydávania osvedčení pre systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS;

- c) vydávania vyhlásení o súlade projektu systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS organizáciami zapojenými do projektovania alebo výroby systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS, ktoré boli schválené v súlade s vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2023/1769 ⁽⁴⁾ a majú oprávnenia vydávať takéto vyhlásenia o súlade;
- d) vydávania oznámení o súlade systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS poskytovateľmi ATM/ANS osvedčenými v súlade s vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2017/373 alebo organizáciami zapojenými do projektovania alebo výroby týchto systémov a komponentov schválenými v súlade s vykonávacím nariadením (EÚ) 2023/1769;
- e) vydávania príkazov agentúry pre vybavenie ATM/ANS.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „vybavenie ATM/ANS“ sú komponenty ATM/ANS v zmysle článku 3 bodu 6 nariadenia (EÚ) 2018/1139 a systémy ATM/ANS v zmysle článku 3 bodu 7 uvedeného nariadenia, okrem palubných komponentov, na ktoré sa vzťahuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 748/2012 ⁽⁵⁾;
2. „príkaz pre vybavenie ATM/ANS“ je dokument vydaný agentúrou, ktorým sa nariaďujú činnosti, ktoré majú poskytovatelia ATM/ANS vykonať na vybavení ATM/ANS s cieľom odstrániť nebezpečný a/alebo nezabezpečený stav, ktorý sa zistil, a obnoviť výkonnosť a interoperabilitu uvedeného vybavenia ATM/ANS, ak sa preukázalo, že v opačnom prípade môže dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti, ochrany, výkonnosti alebo interoperability uvedeného konkrétneho vybavenia;
3. „európska sieť manažmentu letovej prevádzky“ (EATMN) je súbor systémov uvedených v bode 3.1 prílohy VIII k nariadeniu (EÚ) 2018/1139, ktoré umožňujú poskytovanie leteckých navigačných služieb v Únii vrátane rozhraní na hraniciach s tretími krajinami;
4. „funkčný systém“ je kombinácia postupov, ľudských zdrojov a vybavenia vrátane hardvéru a softvéru, usporiadaných tak, aby sa vykonávala činnosť v kontexte ATM/ANS a iných činností siete ATM;

Článok 3

Príslušný orgán

1. Príslušným orgánom zodpovedným za vydávanie osvedčení pre vybavenie ATM/ANS v súlade s článkom 4, za prijímanie vyhlásení o súlade projektu vybavenia ATM/ANS vydaných v súlade s článkom 5 a za dohľad nad osvedčením a vyhláseniami je agentúra. Na tento účel agentúra spĺňa požiadavky stanovené v prílohe I.
2. Príslušným orgánom zodpovedným za dohľad nad oznámením o súlade vydaným poskytovateľom ATM/ANS v súlade s článkom 6 je ten istý príslušný orgán ako orgán zodpovedný za osvedčovanie tohto poskytovateľa ATM/ANS a dohľad nad ním.

⁽⁴⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1769 z 12 septembra 2023, ktorým sa stanovujú technické požiadavky a administratívne postupy schvaľovania organizácií, ktoré sú zapojené do projektovania alebo výroby systémov a komponentov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb, a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2023/203 (Pozri stranu 19 tohto úradného vestníka).

⁽⁵⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 748/2012 z 3. augusta 2012 stanovujúce vykonávacie pravidlá osvedčovania letovej spôsobilosti a environmentálneho osvedčovania lietadiel a príslúchajúcich výrobkov, častí a zariadení, ako aj osvedčovania projekčných a výrobných organizácií (Ú. v. EÚ L 224, 21.8.2012, s. 1).

Článok 4

Osvedčovanie vybavenia ATM/ANS

1. Osvedčenie, ktoré je stanovené v prílohe II, sa vydáva pre toto vybavenie ATM/ANS:
  - a) vybavenie podporujúce komunikáciu medzi riadiacim letovej prevádzky a pilotom;
  - b) vybavenie podporujúce služby riadenia letovej prevádzky (ATC) pri zaistovaní rozstupov lietadiel alebo zabraňovaní zrážkam.
2. Osvedčenie uvedené v odseku 1 vydáva agentúra.
3. Osvedčenie uvedené v odseku 1 sa vydáva na časovo neobmedzené obdobie. Zostáva v platnosti na neurčitý čas okrem prípadov, keď:
  - a) držiteľ osvedčenia už nespĺňa požiadavky tohto nariadenia, alebo
  - b) pokiaľ ide o vybavenie ATM/ANS, neexistuje žiadne platné schválenie organizácie vydané agentúrou v súlade s vykonávacím nariadením (EÚ) 2023/1769, alebo
  - c) vybavenie ATM/ANS už nespĺňa svoju predpisovú základňu osvedčovania v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT. CERT.025 prílohy II; alebo
  - d) držiteľ odovzdal svoje osvedčenie alebo toto osvedčenie zrušila agentúra.

Ak bolo osvedčenie vydané v papierovej podobe, po jeho odovzdaní alebo zrušení sa bezodkladne vráti agentúre.

4. Odchylné od odseku 1 sa pre vybavenie ATM/ANS, ktoré sa používa výlučne v obmedzenej časti vzdušného priestoru mimo európskeho regiónu organizácie ICAO s nízkym objemom prevádzky, ak uvedená časť vzdušného priestoru hraničí len so vzdušným priestorom, za ktorý zodpovedá tretia krajina, nevyžaduje vydanie osvedčenia. V takomto prípade sa pre vybavenie ATM/ANS vydá oznámenie o súlade podľa článku 6.

Článok 5

Vyhlásenie o súlade projektu vybavenia ATM/ANS

1. Vyhlásenie o súlade projektu, ako sa uvádza v prílohe III, sa vydáva pre toto vybavenie ATM/ANS, keď toto vybavenie vytvára, prijíma a odovzdáva údaje a/alebo signály vo vesmíre na účely zaistenia bezpečnej a interoperabilnej leteckej navigácie:
  - a) vybavenie podporujúce komunikáciu typu zem-zem;
  - b) vybavenie podporujúce navigáciu alebo sledovanie.
2. Vyhlásenia o súlade projektu vydávajú organizácie zapojené do projektovania alebo výroby vybavenia ATM/ANS, ktoré boli schválené v súlade s vykonávacím nariadením (EÚ) 2023/1769.
3. Vyhlásenia o súlade projektu vybavenia ATM/ANS sa vydávajú na časovo neobmedzené obdobie. Vyhlásenia zostávajú v platnosti, pokiaľ neboli zrušené v súlade s ustanovením DPO.AR.C.015 písm. g) bodom 6 prílohy I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2023/1769 v dôsledku toho, že:
  - a) vybavenie ATM/ANS už nespĺňa podrobné špecifikácie, vďaka ktorým mohlo byť vydané vyhlásenie;
  - b) osoba, ktorá vydala vyhlásenie, už nespĺňa uplatniteľné požiadavky vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1769 alebo schválenie jej bolo pozastavené, zrušené alebo ho odovzdala;
  - c) preukázalo sa, že vybavenie ATM/ANS viedlo k neprijateľnému riziku alebo neprijateľnej výkonnosti počas prevádzky;
  - d) organizácia stiahla vyhlásenie o súlade projektu.

4. Odchylny od odseku 1 sa v prípade vybavenia ATM/ANS, ktoré sa používa výlučne v obmedzenej časti vzdušného priestoru mimo európskeho regiónu organizácie ICAO s nízkym objemom prevádzky, ak uvedená časť vzdušného priestoru hraničí len so vzdušným priestorom, za ktorý zodpovedá tretia krajina, nevyžaduje vydanie vyhlásenia o súlade projektu. V takomto prípade sa pre vybavenie ATM/ANS vydá oznámenie o súlade podľa článku 6.

5. Pokiaľ ide o vybavenie ATM/ANS systému Európskej prekryvnej služby geostacionárnej navigácie (EGNOS), vyhlásenie o súlade projektu, ako sa uvádza v prílohe III k tomuto nariadeniu, vydáva Agentúra Európskej únie pre vesmírny program (EUSPA) zriadená nariadením (EÚ) 2021/696, ktorá sa považuje za organizáciu zapojenú do projektovania alebo výroby vybavenia služby EGNOS.

6. Ustanovenia ATM/ANS.EQMT.DEC.005 a ATM/ANS.EQMT.DEC.045 prílohy III sa nevzťahujú na agentúru EUSPA. Agentúra EUSPA zabezpečí, aby agentúra mala prístup k dôkazom od rôznych subjektov zapojených do projektovania a výroby vybavenia ATM/ANS systému služby EGNOS s cieľom zistiť, či je vybavenie ATM/ANS naďalej v súlade s príslušnými technickými špecifikáciami, na základe ktorých bolo v súlade s prílohou III vydané vyhlásenie.

Článok 6

Oznámenie o súlade

1. Oznámenie o súlade sa vydáva pre toto vybavenie ATM/ANS:

- a) vybavenie, ktoré nepodlieha osvedčovaniu v súlade s článkom 4 ani vyhláseniu o súlade projektu v súlade s článkom 5, a
- b) podporuje letové prevádzkové služby, komunikačné, navigačné alebo prehľadové služby, služby riadenia vzdušného priestoru, služby manažmentu toku letovej prevádzky, letecké informačné služby alebo meteorologické služby.

Oznámením o súlade sa potvrdzuje, že vybavenie ATM/ANS je v súlade s podrobnými špecifikáciami, ktoré agentúra vydala v súlade s článkom 76 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2018/1139.

2. Oznámenie o súlade vybavenia ATM/ANS vydáva poskytovateľ ATM/ANS, ktorý začleňuje takéto vybavenie ATM/ANS do svojho funkčného systému, alebo na žiadosť poskytovateľa ATM/ANS organizácia zapojená do projektovania alebo výroby takéhoto vybavenia ATM/ANS, ktorá bola schválená v súlade s vykonávacím nariadením (EÚ) 2023/1769.

3. Oznámenie o súlade vybavenia ATM/ANS sa vydáva na časovo neobmedzené obdobie. Zostáva v platnosti, pokiaľ sa neuplatňuje niektorý z týchto dôvodov:

- a) vybavenie ATM/ANS už nespĺňa základné požiadavky stanovené v prílohe VIII a prípadne v prílohe VII k nariadeniu (EÚ) 2018/1139;
- b) poskytovateľ ATM/ANS už nespĺňa uplatniteľné požiadavky vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2017/373, alebo odovzdal osvedčenie vydané v súlade s článkom 6 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2017/373, alebo toto osvedčenie bolo pozastavené alebo zrušené;
- c) poskytovateľ ATM/ANS stiahol oznámenie o súlade, alebo sa prijali opatrenia na presadzovanie v súlade s ustanovením ATM/ANS.AR.C.050 písm. e) prílohy II k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2017/373.

Článok 7

Prechodné ustanovenia

1. Tieto prechodné ustanovenia sa vzťahujú na vybavenie ATM/ANS, ktoré má vyhlásenia ES vydané v súlade s článkami 5 alebo 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 ⁽⁶⁾ a ktoré bolo uvedené do prevádzky pred dátumom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia:

- a) vybavenie ATM/ANS, ktoré patrí do kategórie vybavenia ATM/ANS, pre ktoré sa vyžaduje osvedčovanie v súlade s článkom 4, sa považuje za vybavenie, pre ktoré sa vydalo osvedčenie v súlade s článkom 4, pokiaľ agentúra na základe hodnotenia uvedeného v odseku 2 neurčí, že takéto vybavenie ATM/ANS nezaistuje úroveň bezpečnosti, ochrany, výkonnosti a interoperability zodpovedajúcu tej, ktorá sa požaduje v nariadení (EÚ) 2018/1139 a v tomto nariadení;
- b) vybavenie ATM/ANS, ktoré patrí do kategórie vybavenia ATM/ANS, pre ktoré sa vyžaduje vyhlásenie v súlade s článkom 5, sa považuje za vybavenie, pre ktoré sa vydalo vyhlásenie o súlade projektu v súlade s článkom 5, pokiaľ agentúra na základe hodnotenia uvedeného v odseku 2 neurčí, že takéto vybavenie ATM/ANS nezaistuje úroveň bezpečnosti, ochrany, výkonnosti a interoperability zodpovedajúcu tej, ktorá sa požaduje v nariadení (EÚ) 2018/1139 a v tomto nariadení;
- c) pokiaľ ide o vybavenie ATM/ANS, ktoré podlieha oznámeniu o súlade v súlade s článkom 6, vyhlásenia ES o overení systémov, ktoré boli vydané alebo boli uznané v súlade s článkom 6 nariadenia (ES) č. 552/2004, platia naďalej na časovo neobmedzené obdobie a považujú sa za oznámenie o súlade podľa článku 6.

2. Agentúra vyhodnotí vybavenie ATM/ANS uvedené v odseku 1 písm. a) a b) do piatich rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia a zverejní výsledky uvedeného hodnotenia. Na tento účel príslušné orgány, ktoré sú zodpovedné za osvedčovanie poskytovateľov ATM/ANS uvedených v článku 4 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2017/373 a dohľad nad nimi, poskytnú agentúre relevantné informácie na uľahčenie tohto hodnotenia. Cieľom uvedeného hodnotenia je zistiť, či príslušné vybavenie ATM/ANS zaistuje úroveň bezpečnosti, ochrany, výkonnosti a interoperability zodpovedajúcu tej, ktorá sa požaduje v nariadení (EÚ) 2018/1139 a v tomto nariadení. Výsledok hodnotenia sa uverejní a každé opatrenie na zmenu vybavenia ATM/ANS určené v rámci hodnotenia sa uplatní po piatich rokoch odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, a to bez ohľadu na skutočný dátum, keď sa hodnotenie uskutočnilo, pokiaľ sa hodnotením nezistil nedostatok, ktorý môže mať škodlivý účinok na bezpečnosť. V prípade odhalenia nedostatku, ktorý môže mať škodlivý účinok, sa bezodkladne uplatní akékoľvek opatrenie na zmenu vybavenia ATM/ANS, ktoré sa určilo v rámci hodnotenia. Po piatich rokoch od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia sa vybavenie ATM/ANS uvedené v odseku 1 písm. a) až b) považuje za vyhovujúce požiadavkám tohto nariadenia.

3. Vybavenie ATM/ANS, ktoré podlieha osvedčeniu v súlade s článkom 4 alebo vyhláseniu v súlade s článkom 5, možno uviesť do prevádzky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia do 12. septembra 2028 na základe oznámenia o súlade podľa článku 6. Od 13. septembra 2028 sa na takéto vybavenie ATM/ANS uplatňujú tieto ustanovenia:

- a) vybavenie ATM/ANS, ktoré patrí do kategórie vybavenia ATM/ANS, pre ktoré sa vyžaduje osvedčenie v súlade s článkom 4 a pre ktoré poskytovateľ ATM/ANS vydal oznámenie o súlade, sa považuje za vybavenie, pre ktoré sa vydalo osvedčenie v súlade s článkom 4, pokiaľ agentúra na základe hodnotenia uvedeného v odseku 4 neurčí, že takýmto vybavením ATM/ANS sa nezaistuje úroveň bezpečnosti, ochrany, výkonnosti a interoperability zodpovedajúca tej, ktorá sa požaduje v nariadení (EÚ) 2018/1139 a v tomto nariadení;

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 z 10. marca 2004 o interoperabilite siete manažmentu letovej prevádzky v Európe (Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 26).

b) vybavenie ATM/ANS, ktoré patrí do kategórie vybavenia ATM/ANS, pre ktoré sa vyžaduje vyhlásenie o súlade projektu v súlade s článkom 5 a pre ktoré poskytovateľ ATM/ANS vydal oznámenie o súlade, sa považuje za vybavenie, pre ktoré sa vydalo vyhlásenie o súlade projektu v súlade s článkom 5, pokiaľ agentúra na základe hodnotenia uvedeného v odseku 4 neurčí, že takýmto vybavením ATM/ANS sa nezaistúje úroveň bezpečnosti, ochrany, výkonnosti a interoperability zodpovedajúca tej, ktorá sa požaduje v nariadení (EÚ) 2018/1139 a v tomto nariadení.

4. Agentúra vyhodnotí vybavenie ATM/ANS uvedené v odseku 3 najneskôr do 12. septembra 2030. Na tento účel príslušné orgány, ktoré sú zodpovedné za osvedčovanie poskytovateľov ATM/ANS uvedených v článku 4 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2017/373 a dohľad nad nimi, poskytnú agentúre relevantné informácie na uľahčenie tohto hodnotenia. Cieľom uvedeného hodnotenia je zistiť, či konkrétne vybavenie ATM/ANS spĺňa úroveň bezpečnosti, ochrany, výkonnosti a interoperability, ktorá zodpovedá úrovni požadovanej v nariadení (EÚ) 2018/1139 a v tomto nariadení.

Článok 8

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 14. júla 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA I

POŽIADAVKY NA AGENTÚRU

(Časť – ATM/ANS.EQMT.AR)

PODČASŤ A

VŠEOBECNÉ POŽIADAVKY (ATM/ANS.EQMT.AR.A)

ATM/ANS.EQMT.AR.A.001 Rozsah pôsobnosti

V tejto prílohe sa stanovujú požiadavky na agentúru týkajúce sa podmienok vykonávania osvedčovania a ďalších činností potrebných na zabezpečenie účinného dohľadu nad vybavením ATM/ANS a podmienok a postupov akreditácie oprávnených subjektov agentúrou.

ATM/ANS.EQMT.AR.A.020 Pridelovanie úloh oprávneným subjektom

- a) Keď sa agentúra rozhodne prideliť oprávneným subjektom úlohy súvisiace s osvedčovaním vybavenia ATM/ANS, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, schvaľovaním alebo trvalým dohľadom nad organizáciami, ktoré podliehajú vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2023/1769, zabezpečí, aby sa s oprávneným subjektom uzavrela a zdokumentovala dohoda schválená obomi zmluvnými stranami uvedenej dohody na príslušnej úrovni riadenia, ktorou sa jasne vymedzujú:
1. úlohy, ktoré sa majú vykonávať;
  2. vyhlásenia, správy a záznamy, ktoré sa majú poskytovať;
  3. technické podmienky, ktoré sa pri vykonávaní úloh majú splniť;
  4. súvisiace poistenie zodpovednosti za škodu;
  5. ochrana informácií získaných pri plnení úloh.
- b) Agentúra zabezpečí, aby sa proces vnútorného auditu a proces manažmentu bezpečnostných rizík, ktoré sa požadujú podľa ustanovenia DPO.AR.B.001 písm. a) bodu 5 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1769, vzťahoval na všetky úlohy, ktoré v jej mene vykonáva oprávnený subjekt.
- c) Pokiaľ ide o schválenie organizácie a dohľad nad tým, ako spĺňa ustanovenie DPO.OR.B.001 písm. d) vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1769, agentúra môže pridelovať úlohy oprávneným subjektom v súlade s písmenom a) alebo ktorémukoľvek príslušnému orgánu zodpovednému za informačnú bezpečnosť alebo kybernetickú bezpečnosť v rámci Únie. Pri pridelovaní úloh agentúra zabezpečí, aby:
1. všetky aspekty súvisiace s bezpečnosťou letectva koordinoval a zohľadňoval oprávnený subjekt alebo príslušný orgán;
  2. výsledky činností spojených so schvaľovaním a dohľadom, ktoré vykonáva oprávnený subjekt alebo príslušný orgán, boli začlenené do celkovej dokumentácie týkajúcej sa osvedčovania organizácie a dohľadu nad ňou;
  3. sa jej vlastný systém riadenia informačnej bezpečnosti zriadený v súlade s ustanovením DPO.AR.B.001 písm. d) vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1769 vzťahoval na všetky úlohy osvedčovania a trvalého dohľadu vykonávané v jej mene.

ATM/ANS.EQMT.AR.A.030 Príkazy pre vybavenie ATM/ANS

- a) Agentúra vydá príkaz pre vybavenie ATM/ANS, keď:
1. agentúra zistila, že v dôsledku chyby vo vybavení je vybavenie nebezpečné, nezabezpečené, nedostatočne výkonné alebo neinteroperabilné, a
  2. uvedený stav pravdepodobne existuje alebo sa môže vyskytnúť na inom vybavení ATM/ANS.

- b) Príkaz pre vybavenie ATM/ANS obsahuje aspoň tieto informácie:
1. určenie stavu nebezpečenstva, nezabezpečenia, nedostatočnej výkonnosti alebo neinteroperability;
  2. dotknuté vybavenie ATM/ANS;
  3. požadované opatrenia a odôvodnenie;
  4. lehota na vykonanie požadovaných opatrení;
  5. dátum nadobudnutia účinnosti.

ATM/ANS.EQMT.AR.A.035 Podrobné špecifikácie pre súlad projektu vybavenia

- a) Agentúra vypracuje a sprístupní podrobné špecifikácie, ktoré môžu organizácie používať na preukázanie súladu s príslušnými základnými požiadavkami stanovenými v prílohe VIII a prípadne v prílohe VII k nariadeniu (EÚ) 2018/1139, keď:
1. žiadajú o osvedčenie vybavenia ATM/ANS v súlade s článkom 4;
  2. vydávajú vyhlásenie o súlade projektu vybavenia ATM/ANS v súlade s článkom 5;
  3. vydávajú oznámenie o súlade v súlade s článkom 6.
- b) V podrobných špecifikáciách uvedených v písmene a) sa uvádzajú projektové normy, ktoré vyjadrujú aktuálny stav vývoja a najlepšie projekčné postupy a ktoré vychádzajú zo získaných cenných skúseností a vedeckého a technického pokroku, ako aj z najlepších dostupných dôkazov a analýz, pokiaľ ide o vybavenie ATM/ANS.

PODČASŤ B – OSVEDČOVANIE, DOHLAD A PRESADZOVANIE

(ATM/ANS.EQMT.AR.B)

ATM/ANS.EQMT.AR.B.001 Predpisová základňa osvedčovania vybavenia ATM/ANS

- a) Agentúra stanoví predpisovú základňu osvedčovania vybavenia ATM/ANS a oznámi ju žiadateľovi o osvedčenie vybavenia ATM/ANS. Predpisová základňa osvedčovania obsahuje:
1. podrobné certifikačné špecifikácie vydané agentúrou v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.A.035, ktoré sa vzťahujú na vybavenie ATM/ANS v deň predloženia žiadosti o uvedené osvedčenie, pokiaľ:
    - i) žiadateľ sa nerozhodne splniť, alebo nemusí splniť v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.CERT.015 písm. e) podrobné certifikačné špecifikácie, ktoré sa začali uplatňovať po dátume predloženia žiadosti, pričom v takomto prípade agentúra zahrnie do predpisovej základne osvedčovania vybavenia ATM/ANS všetky ďalšie priamo súvisiace certifikačné špecifikácie, alebo
    - ii) agentúra neprijme žiadnu alternatívu k stanovenej podrobnej certifikačnej špecifikácii, ktorú nemožno splniť, v prípade ktorej sa zistilo, že kompenzačné faktory poskytujú rovnakú úroveň bezpečnosti alebo zabezpečujú rovnocennosť s uplatniteľnými certifikačnými špecifikáciami, a
  2. akékoľvek osobitné podmienky určené agentúrou v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.B.005.
- b) Prípadné zaradenie ďalších vlastností, charakteristík alebo funkcií, ktoré pôvodne neboli zahrnuté v predpisovej základni osvedčovania, schváli agentúra.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.005 Osobitné podmienky

- a) Agentúra stanoví pre vybavenie ATM/ANS ďalšie požiadavky nazvané „osobitné podmienky“, ak sa súvisiace uplatniteľné podrobné špecifikácie nepovažujú za primerané z jedného z týchto dôvodov:
1. vybavenie ATM/ANS má nové alebo nezvyčajné projekčné prvky vzhľadom na projekčné postupy, z ktorých vychádzajú uplatniteľné podrobné špecifikácie;
  2. vybavenie ATM/ANS je plánované na neobvyklé použitie;
  3. skúsenosti s prevádzkou iného podobného vybavenia ATM/ANS, ktoré má podobné projekčné prvky, alebo nedávno zistené riziká ukázali, že môžu vzniknúť nežiaduce stavy;
  4. prostredie na mieste inštalácie fyzicky bráni splneniu určitých požiadaviek uplatniteľných podrobných špecifikácií.
- b) Osobitné podmienky obsahujú normy bezpečnosti, výkonnosti, ochrany a interoperability, ktoré agentúra považuje za nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby sa primeraná úroveň výkonnosti vybavenia ATM/ANS rovnala tomu, čo sa vyžaduje v uplatniteľných podrobných špecifikáciách.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.010 Miera zapojenia

- a) Agentúra určí mieru svojho zapojenia do overovania činností na preukázanie súladu a údajov súvisiacich so žiadosťou o vydanie osvedčenia alebo o jeho zmenu. Určí to na základe posúdenia relevantných skupín činností a údajov preukázania súladu z programu osvedčovania.

Posúdenie sa zameria na všetky tieto aspekty:

1. pravdepodobnosť nezisteného nesúladu s predpisovou základňou osvedčovania;
2. možný vplyv uvedeného nesúladu na bezpečnosť, ochranu, špecifikácie služieb a fungovanie vybavenia ATM/ANS.

Zvažujú sa v ňom minimálne tieto prvky:

- i) nové alebo nezvyčajné prvky projektu osvedčovania vrátane aspektov prevádzky, organizácie a riadenia znalostí;
  - ii) zložitosť projektu a/alebo preukázania súladu;
  - iii) kritickosť projektu alebo technológií, súvisiace riziká v oblasti bezpečnosti, ochrany alebo zhody so službami a fungovania vybavenia ATM/ANS vrátane tých, ktoré sa zistili v prípade podobných projektov;
  - iv) výkonnosť a skúsenosti žiadateľa v príslušnej oblasti.
- b) Agentúra oznámi žiadateľovi mieru svojho zapojenia a aktualizuje ju, keď je to opodstatnené na základe informácií, ktoré majú významný vplyv na riziko už predtým posúdené podľa písmena a). Agentúra oznámi žiadateľovi každú zmenu miery zapojenia.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.015 Vydanie osvedčenia vybavenia ATM/ANS

- a) Agentúra vydá osvedčenie pre vybavenie ATM/ANS pod podmienkou, že:
1. žiadateľ preukázal súlad s ustanovením ATM/ANS.EQMT.CERT.015;
  2. agentúra prostredníctvom overenia činností na preukázanie súladu stanovených v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.B.010 nezistila žiadny nesúlad s predpisovou základňou osvedčovania vybavenia ATM/ANS;
  3. nezistil sa žiadny prvok ani žiadna vlastnosť, ktoré môžu spôsobiť, že vybavenie nie je bezpečné na plánované použitie.

- b) Osvedčenie vybavenia ATM/ANS obsahuje prevádzkové obmedzenia, údajový list pre zachovanie vhodnosti, uplatniteľnú predpisovú základňu osvedčovania vybavenia ATM/ANS, súlad s ktorou agentúra zaznamenáva, a akékoľvek ďalšie podmienky alebo obmedzenia uvedené v uplatniteľných podrobných špecifikáciách a osobitných podmienkach.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.020 Počiatočné vyšetrenie v rámci dohľadu týkajúce sa vyhlásenia o súlade projektu vybavenia ATM/ANS

- a) Agentúra po prijatí vyhlásenia o súlade projektu vybavenia ATM/ANS vydaného organizáciou zapojenou do projektovania alebo výroby vybavenia ATM/ANS a schválenou agentúrou v súlade s vykonávacím nariadením (EÚ) 2023/1769 overí, či sú splnené tieto požiadavky:
1. vyhlasovateľ má oprávnenie vyhlásiť súlad projektu podľa ustanovenia ATM/ANS.EQMT.DEC.005;
  2. vyhlásenie obsahuje všetky informácie uvedené v ustanovení ATM/ANS.EQMT.DEC.010;
  3. vyhlásenie neobsahuje informácie, ktoré naznačujú nesplnenie uplatniteľných požiadaviek prílohy III, a nezistil sa ani žiadny prvok, či vlastnosť, v dôsledku ktorých by sa vybavenie ATM/ANS mohlo stať nebezpečné na plánované použitie.
- b) Vyhlásenie o súlade projektu vybavenia ATM/ANS obsahuje prevádzkové obmedzenia, údajový list pre zachovanie vhodnosti, uplatniteľné podrobné špecifikácie, ktorých splnenie organizácia preukázala, a akékoľvek ďalšie podmienky alebo obmedzenia stanovené v uplatniteľných podrobných špecifikáciách a osobitných podmienkach.
- c) Ak sa vyhlásenie nezhoduje s oprávneniami organizácie alebo obsahuje informácie, z ktorých vyplýva, že neboli dodržané uplatniteľné podrobné špecifikácie a osobitné podmienky, agentúra informuje o nesúlade príslušnú organizáciu a vyžiada si ďalšie informácie, nápravné opatrenia a dôkazy o nich.
- d) Ak sa splnia požiadavky uvedené v písmenách a) a b), agentúra potvrdí prijatie vyhlásenia.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.025 Registrácia vyhlásenia o súlade projektu vybavenia ATM/ANS

Agentúra zaregistruje vyhlásenie o súlade projektu vybavenia ATM/ANS vo vhodnej databáze, a to za predpokladu, že:

- a) deklarant vyhlásil súlad projektu vybavenia ATM/ANS podľa ustanovenia ATM/ANS.EQMT.DEC.010;
- b) deklarant sa zaviazal, že prevezme povinnosti stanovené v prílohe III;
- c) v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.B.020 neexistujú žiadne nevyriešené otázky.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.030 Zmeny vyhlásení

- a) Agentúra po prijatí oznámenia o zmenách v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.DEC.020 overí úplnosť oznámenia v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.B.020.
- b) Ak má zmena vplyv na ktorýkoľvek aspekt vyhlásenia, ktoré je zaregistrované v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.B.025, agentúra aktualizuje register.
- c) Agentúra po dokončení činností požadovaných v písmenách a) a b) potvrdí prijatie oznámenia organizácii zapojenej do projektovania alebo výroby vybavenia ATM/ANS.

Príloha II

OSVEDČENIA VYBAVENIA ATM/ANS**(Časť ATM/ANS.EQMT.CERT)****ATM/ANS.EQMT.CERT.001 Rozsah pôsobnosti**

V tejto prílohe sa stanovujú postupy na vydávanie osvedčení vybavenia ATM/ANS v súlade s článkom 4 a práva a povinnosti žiadateľa o tieto osvedčenia a ich držiteľa.

ATM/ANS.EQMT.CERT.005 Oprávnenosť

Každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá preukázala, alebo práve preukazuje svoju projekčnú spôsobilosť v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.CERT.010, môže požiadať o vydanie osvedčenia vybavenia ATM/ANS za podmienok stanovených v tejto prílohe.

ATM/ANS.EQMT.CERT.010 Preukázanie spôsobilosti

Žiadateľ o osvedčenie vybavenia ATM/ANS musí byť držiteľom schválenia projekčnej organizácie vydaného agentúrou v súlade s vykonávacím nariadením (EÚ) 2023/1769, ktoré sa vzťahuje na príslušné vybavenie ATM/ANS.

ATM/ANS.EQMT.CERT.015 Žiadosť o osvedčenie vybavenia ATM/ANS

- a) Žiadosť o osvedčenie vybavenia ATM/ANS alebo o jeho zmeny sa podáva formou a spôsobom, ktoré stanovuje agentúra.
- b) Žiadosť o osvedčenie vybavenia ATM/ANS zahŕňa minimálne tieto údaje:
  1. predbežné opisné údaje o vybavení ATM/ANS a jeho plánované použitie;
  2. program osvedčovania na účely preukázania súladu podľa ustanovenia ATM/ANS.EQMT.CERT.025, ktorý obsahuje:
    - i) podrobný opis projektu vrátane všetkých konfigurácií, ktoré sa majú osvedčovať;
    - ii) vlastnosti a obmedzenia navrhovaného vybavenia;
    - iii) plánované použitie vybavenia ATM/ANS;
    - iv) návrh predpisovej základne úvodného osvedčovania vrátane uplatniteľných podrobných certifikačných špecifikácií, navrhovaných osobitných podmienok, navrhovaných zistení rovnocennej bezpečnosti, ako aj navrhovaných spôsobov dosiahnutia súladu a prípadných navrhovaných odchýlok, vypracovaný v súlade s požiadavkami a možnosťami uvedenými v ustanovení ATM/ANS.EQMT.AR.B.001;
    - v) návrh rozčlenenia programu osvedčovania na relevantné skupiny činností a údajov preukázania súladu vrátane návrhu spôsobu dosiahnutia súladu a súvisiacich dokumentov preukázania súladu;
    - vi) návrh posúdenia relevantných skupín činností a údajov preukázania súladu, ktorý rieši pravdepodobnosť nezisteného nesúladu s požiadavkami predpisovej základne osvedčovania a možný vplyv nesúladu na vybavenie ATM/ANS; v navrhovanom posúdení sa prihliada prinajmenšom na prvky stanovené v ustanovení ATM/ANS.EQMT.AR.B.010 písm. a) bode 2 podbode i) až iv); žiadosť na základe tohto posúdenia obsahuje návrh miery zapojenia agentúry do overovania činností a údajov preukázania súladu;
    - vii) harmonogram projektu vrátane hlavných míľnikov.

- c) Po prvom predložení žiadosti agentúre žiadateľ aktualizuje program osvedčovania, ak dôjde k zmenám projektu osvedčovania, ktoré ovplyvňujú niektoré z ustanovení písmena b) bodu 2 podbodu i) až vii).
- d) Žiadosť o vydanie osvedčenia vybavenia ATM/ANS je platná päť rokov, pokiaľ žiadateľ v čase podania žiadosti nepreukáže, že na preukázanie súladu potrebuje dlhší čas, a agentúra súhlasí s predĺžením tohto obdobia.
- e) V prípade, že osvedčenie vybavenia ATM/ANS nebolo vydané, alebo je zrejmé, že sa nevydá v lehote stanovenej v písmene d), žiadateľ môže:
1. predložiť novú žiadosť a splniť požiadavky predpisovej základne osvedčovania, ako ich stanovila a oznámila agentúra v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.B.001 pre dátum predloženia novej žiadosti, alebo
  2. požiadať o predĺženie lehoty stanovenej v písmene d) a navrhnúť nový dátum vydania osvedčenia; v uvedenom prípade žiadateľ musí splniť požiadavky predpisovej základne osvedčovania, ako ich stanovila a oznámila agentúra v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.B.001 pre dátum, ktorý si zvolí žiadateľ; uvedený dátum však nesmie byť skôr, než nový dátum na vydanie osvedčenia, ktorý navrhol žiadateľ, o viac ako päť rokov v prípade žiadosti o vydanie osvedčenia vybavenia ATM/ANS.

ATM/ANS.EQMT.CERT.020 Zmeny, ktoré si vyžadujú vydanie nového osvedčenia vybavenia ATM/ANS

Schválená projekčná organizácia, ktorá navrhuje zmeny vybavenia ATM/ANS, požiada o vydanie nového osvedčenia, ak sú zmeny projektu alebo funkcionality uvedeného vybavenia ATM/ANS také rozsiahle, že sa vyžaduje úplné vyšetrenie súladu s uplatniteľnou predpisovou základňou osvedčovania.

ATM/ANS.EQMT.CERT.025 Preukázanie súladu s predpisovou základňou osvedčovania vybavenia ATM/ANS

- a) Žiadateľ po prijatí programu osvedčovania agentúrou preukáže súlad so základnými požiadavkami osvedčovania vybavenia ATM/ANS, ako ich agentúra stanovila a oznámila žiadateľovi v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.B.001, a poskytne agentúre prostriedky, ktorými sa takýto súlad preukázal.
- b) Žiadateľ o osvedčenie vybavenia ATM/ANS aktualizuje program osvedčovania aktualizovanou predpisovou základňou osvedčovania v prípade, že agentúra zistí, že je potrebné, aby tak žiadateľ urobil po prvom predložení stanovenom v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.CERT.015.
- c) Žiadateľ informuje agentúru o všetkých ťažkostiach alebo udalostiach, s ktorými sa stretol počas postupu preukázania súladu, ktoré môžu mať značný vplyv na posúdenie podľa ustanovenia ATM/ANS.EQMT.CERT.015 písm. b) bodu 2 podbodu vi) alebo na program osvedčovania, alebo si inak môžu vyžadovať zmenu miery zapojenia agentúry, ktorá sa predtým oznámila žiadateľovi v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.B.010 písm. b).
- d) Žiadateľ zaznamená preukázanie súladu v dokumentácii súladu tak, ako sa uvádza v programe osvedčovania.
- e) Žiadateľ po dokončení všetkých činností na preukázanie súladu podľa programu osvedčovania vrátane všetkých inšpekcií a skúšok vykonaných v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.CERT.040 vyhlási, pričom toto vyhlásenie predloží v podobe a spôsobom stanoveným agentúrou, že:
1. na základe programu osvedčovania prijatého agentúrou v súlade s písmenom a) preukázal súlad s predpisovou základňou osvedčovania, ktorý stanovila a oznámila agentúra;
  2. nezistil sa žiadny prvok ani žiadna vlastnosť, ktoré môžu spôsobiť, že vybavenie ATM/ANS nebude vhodné na plánované použitie.
- f) Žiadateľ preukáže, že prvky, vlastnosti alebo funkcie, ktoré nie sú súčasťou predpisovej základne osvedčovania, nenarúšajú vhodnosť vybavenia ATM/ANS na jeho plánované použitie ani naň nemajú žiadny škodlivý vplyv.

ATM/ANS.EQMT.CERT.030 Spôsoby dosiahnutia súladu

- a) Agentúra vypracuje prijateľné spôsoby dosiahnutia súladu, ktoré sa môžu použiť na preukázanie súladu s nariadením (EÚ) 2018/1139 a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe.
- b) Na preukázanie súladu s týmto nariadením sa môžu použiť náhradné spôsoby dosiahnutia súladu.

ATM/ANS.EQMT.CERT.035 Projekt vybavenia ATM/ANS

- a) Projekt vybavenia ATM/ANS obsahuje:
  1. výkresy a špecifikácie, ako aj zoznam uvedených výkresov a špecifikácií, ktoré sú potrebné na vymedzenie konfigurácie a projekčného riešenia a ktoré sú v súlade so základnými požiadavkami osvedčovania;
  2. informácie o postupoch a metódach výroby a montáže vybavenia, ktoré sú potrebné na zabezpečenie súladu vybavenia ATM/ANS;
  3. oddiel pokynov na zachovanie vhodnosti týkajúci sa schválených obmedzení, ako sa určuje v uplatniteľných podrobných certifikačných špecifikáciách;
  4. akékoľvek ďalšie údaje, ktoré na základe porovnania umožňujú zistiť vhodnosť projektu.
- b) Každý projekt sa musí primerane označiť.

ATM/ANS.EQMT.CERT.040 Inšpekcie a skúšanie

- a) Žiadateľ pred vykonaním každej skúšky počas preukazovania súladu podľa ustanovenia ATM/ANS.EQMT.CERT.025 overí:
  1. v prípade skúšobnej vzorky, že:
    - i) štandardné časti, prvky, konfigurácia, kódy a postupy zodpovedajú špecifikáciám pre navrhovaný projekt;
    - ii) vyvinuté vybavenie ATM/ANS zodpovedá navrhovanému projektu;
    - iii) výrobné procesy, konštrukcia a montáž primerane zodpovedajú tým, ktoré sú stanovené v navrhovanom projekte vybavenia, a
  2. v prípade skúšobných a meracích zariadení, ktoré sa majú použiť na skúšku, že sú vhodné na skúšku a náležite kalibrované.
- b) Žiadateľ na základe overení vykonaných v súlade s písmenom a) vydá vyhlásenie o overení, v ktorom uvedie prípadný nesúlad spolu s odôvodnením, že to neovplyvní výsledky skúšky, a umožní agentúre vykonať akúkoľvek inšpekciu, ktorú agentúra považuje za potrebnú na kontrolu platnosti uvedeného vyhlásenia.
- c) Žiadateľ agentúre umožní:
  1. preskúmať všetky údaje a informácie týkajúce sa preukázania súladu;
  2. zúčastniť sa na akejkoľvek skúške alebo inšpekcii na účely preukázania súladu alebo ich vykonať.
- d) V prípade všetkých skúšok a inšpekcii, na ktorých sa zúčastnila agentúra:
  1. žiadateľ predloží agentúre vyhlásenie o overení v súlade s písmenom b);
  2. v čase medzi vydaním vyhlásenia o overení podľa písmena b) a predložením skúšobnej vzorky agentúre na skúšanie alebo účasťou agentúry na jej skúšaní, sa nesmie vykonať žiadna zmena skúšobnej vzorky alebo skúšobných a meracích zariadení, ktorá by ovplyvnila platnosť vyhlásenia o overení.

ATM/ANS.EQMT.CERT.045 Vedenie záznamov

Okrem požiadaviek na vedenie záznamov, ktoré sú vhodné pre systém riadenia alebo sú s ním spojené, sa agentúre sprístupnia všetky príslušné informácie o projekte, výkresy a skúšobné protokoly, vrátane inšpekčných záznamov a zaznamenaných skúšok, a musia sa uchovávať, aby mohli poskytovať informácie potrebné na zabezpečenie zachovania súladu.

ATM/ANS.EQMT.CERT.050 Príručky

Držiteľ osvedčenia vybavenia ATM/ANS vypracuje, udržiava a aktualizuje originálne verzie všetkých príručiek, ktoré vyžaduje uplatniteľná predpisová základňa osvedčovania, a na požiadanie poskytne kópie agentúre.

ATM/ANS.EQMT.CERT.055 Pokyny na údržbu

- a) Držiteľ osvedčenia vybavenia ATM/ANS všetkým známym používateľom poskytne aspoň jeden súbor úplných pokynov na údržbu, ktorý obsahuje opisné údaje a sprievodné pokyny vypracované v súlade s príslušnou predpisovou základňou osvedčovania, a na požiadanie ich sprístupní akejkoľvek ďalšej osobe, od ktorej sa vyžaduje dodržiavanie týchto pokynov na údržbu.
- b) Zmeny pokynov na údržbu sa sprístupnia všetkým známym používateľom a na požiadanie sa sprístupnia každej osobe, od ktorej sa vyžaduje dodržiavanie akýchkoľvek z týchto pokynov na údržbu. Agentúre sa predloží program, v ktorom sa uvedie, ako sa zmeny pokynov na údržbu sprístupňujú všetkým známym používateľom.

ATM/ANS.EQMT.CERT.060 Zmeny predpisovej základne osvedčovania vybavenia ATM/ANS

- a) Všetky zmeny schváli agentúra, až keď držiteľ osvedčenia preukáže, že zmeny a oblasti, ktorých sa zmeny týkajú, sú v súlade s predpisovou základňou osvedčovania, ktorú stanovila agentúra v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.B.001.
- b) Odchylny od písmena a) zmeny v rozsahu oprávnení organizácie na základe schváleného postupu riadenia zmien riadi schválená projekčná organizácia a obmedzujú sa na konkrétne konfigurácie vybavenia ATM/ANS, ktorých sa zmeny týkajú.
- c) Na tento účel má držiteľ osvedčenia vybavenia ATM/ANS zavedený systém na označovanie rozsahu zmien vybavenia ATM/ANS ako „malé“ a „veľké“.
- d) Zmeny sa vydávajú s vyhlásením v súlade s ustanovením DPO.OR.C.001 písm. b) bodom 2 prílohy II (časť DPO.OR) k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2023/1769.

ATM/ANS.EQMT.CERT.065 Príkazy pre vybavenie ATM/ANS

Ak agentúra v prípade potreby naliehavého opatrenia neurčí inak, po vydaní príkazu pre vybavenie ATM/ANS v záujme nápravy stavu uvedeného v ustanovení ATM/ANS.EQMT.AR.A.030 písm. b) držiteľ osvedčenia vybavenia ATM/ANS:

- a) navrhne vhodné nápravné opatrenie a predloží agentúre na schválenie podrobnosti uvedeného návrhu;
- b) po schválení agentúrou všetkým známym používateľom vybavenia ATM/ANS a dotknutým príslušným orgánom a prípadne na požiadanie aj každej osobe, od ktorej sa vyžaduje dodržiavanie príkazu pre vybavenie ATM/ANS, sprístupní príslušné opisné údaje a sprievodné pokyny.

ATM/ANS.EQMT.CERT.070 Inšpekcie vykonávané agentúrou

Na žiadosť agentúry každá organizácia, ktorá je držiteľom osvedčenia vydaného agentúrou podľa tejto prílohy:

- a) poskytne agentúre prístup k akémukoľvek zariadeniu, vybaveniu, dokumentu, záznamu, údajom, procesu, postupu alebo akémukoľvek inému materiálu a umožní agentúre preskúmať akúkoľvek správu, vykonať akúkoľvek inšpekciu a vykonať akúkoľvek skúšku, ktorá je potrebná na overenie toho, že organizácia splnila uplatniteľné požiadavky tejto prílohy, alebo sa na nej zúčastníť;
- b) ak fyzická alebo právnická osoba využíva partnerov, dodávateľov alebo subdodávateľov, dohodne sa s nimi s cieľom zabezpečiť, aby agentúra mala k nim prístup a mohla vyšetrovať, ako sa uvádza v písmene a).

Príloha III

VYHLÁSENIE O SÚLADE PROJEKTU VYBAVENIA ATM/ANS

(Časť ATM/ANS.EQMT.DEC)

ATM/ANS.EQMT.DEC.001 Rozsah pôsobnosti

V tejto prílohe sa stanovujú postupy na podávanie vyhlásení o súlade projektu vybavenia ATM/ANS a stanovujú sa práva a povinnosti organizácií zapojených do projektu vybavenia ATM/ANS, ktoré sú oprávnené vydávať vyhlásenia.

ATM/ANS.EQMT.DEC.005 Oprávnenosť a preukázanie súladu

Organizácia, ktorá je zapojená do projektovania vybavenia ATM/ANS, preukáže svoju spôsobilosť na vydanie vyhlásenia o súlade projektu určitého vybavenia ATM/ANS tým, že je držiteľom schválenia organizácie vydaného agentúrou v súlade s vykonávacím nariadením (EÚ) 2023/1769, ako sa uvádza v podmienkach týkajúcich sa schválenia organizácie.

ATM/ANS.EQMT.DEC.010 Vyhlásenie o súlade projektu vybavenia ATM/ANS

Schválená organizácia predloží agentúre dátumom označené a podpísané vyhlásenie o súlade projektu určitého vybavenia ATM/ANS. Vyhlásenie obsahuje aspoň tieto informácie:

- a) opis projektu vrátane všetkých konfigurácií;
- b) pokiaľ je to potrebné, menovitý výkon vybavenia, a to buď priamo, alebo odkazom na iné doplňujúce dokumenty;
- c) oznámenie o súlade, ktorým sa osvedčuje, že vybavenie spĺňa uplatniteľné špecifikácie, a podľa potreby zoznam špecifikácií vyhlásenia a osobitných podmienok;
- d) odkaz na príslušnú podpornú dokumentáciu vrátane skúšobných protokolov;
- e) odkaz na príslušné príručky o prevádzke, nastavení a údržbe;
- f) úrovne súladu, pričom špecifikácie vyhlásenia umožňujú rôzne úrovne súladu;
- g) podľa potreby zoznam odchýlok.

ATM/ANS.EQMT.DEC.015 Spôsoby dosiahnutia súladu

- a) Agentúra vypracuje prijateľné spôsoby dosiahnutia súladu, ktoré sa môžu použiť na preukázanie súladu s nariadením (EÚ) 2018/1139 a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe.
- b) Na preukázanie súladu s týmto nariadením sa môžu použiť náhradné spôsoby dosiahnutia súladu.

ATM/ANS.EQMT.DEC.020 Zmeny vyhlásenia o projekte vybavenia ATM/ANS

- a) Schválená organizácia, ktorá je zapojená do projektu vybavenia ATM/ANS, môže vykonať zmeny projektu, ktoré patria do rozsahu oprávnení schválenej organizácie. V tomto prípade si zmenené vybavenie ponechá svoje pôvodné číslo dielu.
- b) Každá zmena projektu, ktorá je v rozsahu oprávnení schválenej organizácie a ktorá je dostatočne rozsiahla na to, aby si vyžadovala úplné vyšetrenie v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.B.020 s cieľom určiť jej súlad, si vyžaduje, aby sa vybaveniu pridelo nové modelové označenie.

ATM/ANS.EQMT.DEC.025 Vedenie záznamov

Okrem požiadaviek na vedenie záznamov, ktoré sú vhodné pre systém riadenia alebo sú s ním spojené, sa agentúre sprístupnia všetky príslušné informácie o projekte, výkresy a skúšobné protokoly, vrátane záznamov z kontroly skúšaného vybavenia, a budú sa uchovávať, aby mohli poskytovať informácie potrebné na zabezpečenie zachovania vhodnosti vybavenia ATM/ANS.

ATM/ANS.EQMT.DEC.030 Príručky

Organizácia zapojená do projektu vybavenia, ktorá vydala vyhlásenie, vypracuje, udržiava a aktualizuje originálne verzie všetkých príručiek uvedených vo vyhlásení a na požiadanie poskytne kópie agentúre.

ATM/ANS.EQMT.DEC.035 Pokyny na údržbu

- a) Projekčná organizácia, ktorá vydala vyhlásenie, poskytne všetkým známym používateľom aspoň jeden súbor úplných pokynov na údržbu, ktorý obsahuje opisné údaje a sprievodné pokyny vypracované v súlade so špecifikáciami uplatniteľnými na vybavenie ATM/ANS, na ktoré sa vzťahuje vyhlásenie, a na požiadanie ich sprístupní akejkoľvek inej osobe, od ktorej sa vyžaduje dodržiavanie akýchkoľvek podmienok z týchto pokynov na údržbu.
- b) Zmeny pokynov na údržbu sa sprístupnia všetkým známym používateľom a na požiadanie sa sprístupnia každej osobe, od ktorej sa vyžaduje dodržiavanie akýchkoľvek z týchto pokynov na údržbu. Agentúre sa na požiadanie predloží program, v ktorom sa uvedie, ako sa zmeny pokynov na údržbu sprístupňujú všetkým známym používateľom.

ATM/ANS.EQMT.DEC.040 Príkazy pre vybavenie ATM/ANS

Pokiaľ agentúra v prípade potreby naliehavého opatrenia neurčí inak, po vydaní príkazu pre vybavenie ATM/ANS v záujme nápravy stavu uvedeného v ustanovení ATM/ANS.EQMT.ARA.030 písm. b), deklarant vyhlásenia o súlade projektu vybavenia ATM/ANS:

- a) navrhne vhodné nápravné opatrenie a predloží agentúre na schválenie podrobnosti uvedeného návrhu;
- b) po schválení agentúrou všetkým známym používateľom vybavenia a dotknutým príslušným orgánom a prípadne na požiadanie aj každej osobe, ktorá má povinnosť dodržiavať príkaz pre vybavenie ATM/ANS, sprístupní príslušné opisné údaje a sprievodné pokyny.

ATM/ANS.EQMT.DEC.045 Inšpekcie vykonávané agentúrou

Na žiadosť agentúry každá organizácia, ktorá je oprávnená vydať vyhlásenie v súlade s týmto nariadením:

- a) poskytne agentúre prístup k akémukoľvek zariadeniu, vybaveniu, dokumentu, záznamu, údajom, procesu, postupu alebo akémukoľvek inému materiálu a umožní agentúre preskúmať akúkoľvek správu, vykonať akúkoľvek inšpekciu a vykonať akúkoľvek skúšku alebo sa zúčastniť na skúške, ktorá je potrebná na overenie súladu organizácie s uplatniteľnými požiadavkami tejto prílohy a zachovávanie tohto súladu;
- b) ak fyzická alebo právnická osoba využíva partnerov, dodávateľov alebo subdodávateľov, dohodne sa s nimi s cieľom zabezpečiť, aby agentúra mala k nim prístup a mohla vyšetrovať, ako sa uvádza v písmene a).

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/1769**z 12. septembra 2023,****ktorým sa stanovujú technické požiadavky a administratívne postupy schvaľovania organizácií, ktoré sa podieľajú na projektovaní alebo výrobe systémov a komponentov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb, a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2023/203**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 43 ods. 1 a článok 62 ods. 15 písm. c),

keďže:

- (1) Vzhľadom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4 nariadenia (EÚ) 2018/1139, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti, by sa od organizácií, ktoré sa podieľajú na projektovaní alebo výrobe systémov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb (ATM/ANS) a komponentov ATM/ANS, malo vyžadovať, aby boli držiteľmi osvedčenia.
- (2) S cieľom zabezpečiť jednotné vykonávanie a dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 40 nariadenia (EÚ) 2018/1139 by sa v tomto nariadení mali v súvislosti s poskytovaním ATM/ANS stanoviť pravidlá a postupy vydávania, zachovávaní platnosti, vykonávania zmien, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo rušenia osvedčení organizácií, ktoré sa podieľajú na projektovaní alebo výrobe systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS, ako aj oprávnenia a povinnosti držiteľov osvedčení.
- (3) Posudzovanie zhody vybavenia ATM/ANS stanovené v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2023/1768 ⁽²⁾ závisí od povahy služby ATM/ANS a rizika s ňou spojeného alebo od funkčnosti konkrétneho vybavenia ATM/ANS a je založené na existujúcich metodikách a najlepších postupoch. V uvedenom nariadení sa stanovujú tri rôzne typy posudzovania zhody, konkrétne: osvedčovanie určitého vybavenia ATM/ANS vykonávané agentúrou, vyhlásenie, ktoré vydáva schválená organizácia podieľajúca sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, oznámenie o súlade, ktoré vydáva poskytovateľ ATM/ANS alebo schválená organizácia podieľajúca sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS.
- (4) Typický životný cyklus vybavenia ATM/ANS pozostáva z rôznych fáz: projektovanie, výroba, inštalácia, prevádzka, údržba a vyradovanie z prevádzky. Za niektoré z týchto fáz je zvyčajne zodpovedný poskytovateľ ATM/ANS, zatiaľ čo za iné fázy sú zodpovedné organizácie podieľajúce sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS. Preto by sa mali stanoviť spoločné požiadavky na schvaľovanie organizácií podieľajúcich sa na projektovaní alebo výrobe určitého vybavenia ATM/ANS používaného pri poskytovaní ATM/ANS, najmä tých, ktoré sú uvedené v bode 3.1 prílohy VIII k nariadeniu (EÚ) 2018/1139, a na dohľad nad týmito organizáciami.
- (5) Za všetky úlohy príslušného orgánu týkajúce sa osvedčení a vyhlásení v súvislosti so systémami ATM/ANS a s komponentmi ATM/ANS (ďalej len „vybavenie ATM/ANS“) je zodpovedná Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva (ďalej len „agentúra“), medzi nimi aj za dohľad a presadzovanie dodržiavania predpisov. S cieľom zabezpečiť konzistentnosť a posudzovanie založené na riziku a okrem iného zabrániť duplicitě a vzniku administratívneho zaťaženia, ako aj podporiť účinnosť postupov osvedčovania a dohľadu by uvedené funkcie

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1.

⁽²⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1768 zo 14. júla 2023, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá osvedčovania a vyhlásenia týkajúcich sa systémov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb a komponentov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb (pozri stranu 1 tohto úradného vestníka).

dohľadu a presadzovania dodržiavania predpisov mala vykonávať agentúra. Na účely osvedčovania alebo preskúmania vyhlásení týkajúcich sa vybavenia ATM/ANS je potrebné, aby agentúra dohľadala aj na procesy zavedené projekčnými a výrobnými organizáciami, v prípade potreby aj na osvedčovanie týchto organizácií. Preto by agentúra mala byť zodpovedná za schvaľovanie organizácií podieľajúcich sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS a zároveň za potvrdzovanie tohto vybavenia.

- (6) Právomoc agentúry certifikovať projekčné alebo výrobné organizácie by mala takisto umožňovať, aby bol prístup k všetkým projekčným alebo výrobným organizáciám, ktoré žiadajú o osvedčenie podľa tohto nariadenia, nediskriminačný a harmonizovaný. Vybavenie ATM/ANS uvedené na trh v Únii sa môže používať vo všetkých členských štátoch a pre všetky druhy služieb bez ohľadu na to, či ho používajú poskytovatelia ATM/ANS pôsobiaci v jednom alebo viacerých členských štátoch. Organizácie podieľajúce sa na projektovaní a výrobe nie je možné kategorizovať na základe ich budúceho katalógu vybavenia, ktoré sa má používať na miestnej úrovni alebo na úrovni Únie. Rovnakou zásadou sa má agentúra riadiť pri pridelovaní úloh súvisiacich s osvedčovaním a dohľadom.
- (7) V súlade s článkom 29 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 ⁽³⁾ bola Agentúra Európskej únie pre vesmírny program (EUSPA) poverená riadením využívania Európskej prekryvnej služby geostacionárnej navigácie (EGNOS), ako sa stanovuje v článku 44 uvedeného nariadenia. Využívanie služby EGNOS zahŕňa okrem iného podporu certifikačných a normalizačných činností. Agentúra EUSPA nevykonáva všetky úlohy v súvislosti s využívaním služby EGNOS sama, no pri činnostiach súvisiacich s vývojom systému, projektovaním a vývojom častí pozemného segmentu sa spolieha na odborné znalosti iných subjektov, najmä Európskej vesmírnej agentúry (ESA). V kontexte tohto nariadenia by sa teda agentúra EUSPA mala považovať za organizáciu rovnocennú projekčnej alebo výrobnéj organizácii.
- (8) Podľa úloh a zodpovedností vymedzených v nariadení (EÚ) 2021/696 pre agentúry EUSPA a ESA nie je za projekt systému EGNOS a jeho vybavenia zodpovedný jediný subjekt, a preto neexistuje jediná projekčná a výrobná organizácia, ktorú by mohla agentúra EASA schváliť.
- (9) V dôsledku toho si osobitosti nastavenia projektu systému EGNOS vyžadujú na preukázanie súladu so základnými požiadavkami stanovenými v nariadení (EÚ) 2018/1139 osobitné prostriedky, pričom treba zohľadniť, že EGNOS je multimodálna služba, ktorá by rovnako mala byť v súlade aj s príslušnými regulačnými požiadavkami pre iné sektory.
- (10) Na zaistení súladu systému EGNOS s príslušnými normami ICAO by mali obe agentúry spolupracovať tak, aby príslušné opatrenia zaručovali úroveň bezpečnosti a interoperability rovnocennú s úrovňou vyplývajúcou z plného uplatňovania požiadaviek na projektovanie a výrobu uvedených v tomto nariadení. Táto spolupráca bude zahŕňať aj konzultácie s agentúrou EUSPA pri vypracúvaní podrobných špecifikácií.
- (11) V tomto nariadení sa náležite zohľadňuje obsah riadiaceho plánu ATM a technologické kapacity, ktoré sú v ňom obsiahnuté.
- (12) V súlade s článkom 75 ods. 2 písm. b) a c) a článkom 76 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1139 agentúra vypracovala návrh vykonávacích predpisov a spolu so stanoviskom č. 01/2023 ho predložila Komisii.
- (13) S cieľom optimálne využiť existujúce zdroje a odborné znalosti môže agentúra pri vykonávaní svojich úloh súvisiacich s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním dodržiavania predpisov podľa tohto nariadenia požiadať príslušné vnútroštátne orgány o administratívnu podporu. Táto administratívna podpora by nemala predstavovať delegovanie právomocí ani zodpovednosti za úlohy.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Vesmírny program Únie a Agentúra Európskej únie pre vesmírny program a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 912/2010, (EÚ) č. 1285/2013 a (EÚ) č. 377/2014 a rozhodnutie č. 541/2014/EÚ (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 69).

- (14) V záujme zahrnutia organizácií podieľajúcich sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS do rozsahu pôsobnosti riadenia rizík v oblasti informačnej bezpečnosti s potenciálnym vplyvom na bezpečnosť letectva by sa malo zmeniť vykonávacie nariadenie (EÚ) 2023/203.
- (15) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru uvedeného v článku 127 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1139,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa stanovujú technické požiadavky a administratívne postupy schvaľovania organizácií, ktoré sa podieľajú na projektovaní alebo výrobe systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS podliehajúcich osvedčovaniu v súlade s článkom 4 delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/1768 alebo vyhláseniu o súlade projektu podľa článku 5 uvedeného nariadenia.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „vybavenie ATM/ANS“ sú komponenty ATM/ANS v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 6 nariadenia (EÚ) 2018/1139 a systémy ATM/ANS v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 7 uvedeného nariadenia, okrem palubných komponentov, na ktoré sa vzťahuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 748/2012 (*);
2. „príkaz pre vybavenie ATM/ANS“ je dokument vydaný agentúrou, ktorým sa nariaďujú činnosti, ktoré majú poskytovatelia ATM/ANS vykonať na vybavení ATM/ANS s cieľom odstrániť nebezpečný a/alebo nezabezpečený stav, ktorý sa zistil, a obnoviť výkonnosť a interoperabilitu uvedeného vybavenia ATM/ANS, ak sa preukázalo, že v opačnom prípade môže dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti, ochrany, výkonnosti alebo interoperability uvedeného konkrétneho vybavenia.

Článok 3

Požiadavky na príslušný orgán

1. Na účely tohto nariadenia je príslušným orgánom zodpovedným za vydávanie schválení organizáciám podieľajúcim sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS a za dohľad nad týmito organizáciami a presadzovanie dodržiavania predpisov vo vzťahu k nim agentúra.
2. Pri vykonávaní osvedčovania, vyšetrovaní, inšpekcií, auditov a iných monitorovacích činností potrebných na zabezpečenie účinného dohľadu nad organizáciami podieľajúcimi sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, musí agentúra splňať podrobné požiadavky stanovené v prílohe I (časť DPO.AR). Keď agentúra vykonáva svoje funkcie podľa tohto nariadenia, môže pri plnení svojich úloh súvisiacich s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním dodržiavania predpisov požiadať príslušné vnútroštátne orgány o administratívnu podporu.

(*) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 748/2012 z 3. augusta 2012 stanovujúce vykonávacie pravidlá osvedčovania letovej spôsobilosti a environmentálneho osvedčovania lietadiel a príslúchajúcich výrobkov, častí a zariadení, ako aj osvedčovania projekčných a výrobných organizácií (Ú. v. EÚ L 224, 21.8.2012, s. 1).

Článok 4

Organizácie, ktoré sa podieľajú na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS

1. Organizácia podieľajúca sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, ktoré podlieha osvedčovaniu v súlade s článkom 4 delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/1768 alebo vyhláseniu o súlade projektu podľa článku 5 uvedeného nariadenia, preukáže svoju spôsobilosť ako organizácia podieľajúca sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS v súlade s prílohou II (časť DPO.OR).
2. Organizácie podieľajúce sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS Európskej prekryvnej služby geostacionárnej navigácie (EGNOS) sa považujú za organizácie, ktoré spĺňajú požiadavky prílohy II k tomuto nariadeniu, keď preukážu svoj súlad s nariadením (EÚ) 2021/696 a s normami riadenia, projektovania a kvality uplatniteľnými na službu EGNOS podľa uvedeného nariadenia. Nevyžaduje sa, aby takéto organizácie schválila agentúra.

Agentúra Európskej únie pre vesmírny program vo svojej úlohe projekčnej alebo výrobnjej organizácie zabezpečí, aby ostatné organizácie podieľajúce sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia služby EGNOS dodržiavali procesy projektovania a výroby, ktorých výsledkom je úroveň bezpečnosti a interoperability rovnocenná s úrovňou stanovenou v prílohe II (časť DPO.OR).

Článok 5

Zmeny vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2023/203 ⁽⁵⁾

Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2023/203 sa mení takto:

1. V článku 2 ods. 1 sa dopĺňa toto písmeno j):

„j) schválené organizácie podieľajúce sa na projektovaní alebo výrobe systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS, na ktoré sa vzťahuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1769 (*).

(*) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1769 z 12. septembra 2023, ktorým sa stanovujú technické požiadavky a administratívne postupy schvaľovania organizácií, ktoré sa podieľajú na projektovaní alebo výrobe systémov a komponentov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb, a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2023/203 (Ú. v. EÚ L 228, XX.9.2023, s. 19).“

2. V článku 6 ods. 1 sa dopĺňa toto písmeno h):

„h) vzhľadom na organizácie uvedené v článku 2 ods. 1 písm. j) príslušný orgán určený v súlade s článkom 3 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1769.“

Článok 6

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

⁽⁵⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/203 z 27. októbra 2022, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139, pokiaľ ide o požiadavky na riadenie rizík v oblasti informačnej bezpečnosti s potenciálnym vplyvom na bezpečnosť letectva pre organizácie, na ktoré sa vzťahujú nariadenia Komisie (EÚ) č. 1321/2014, (EÚ) č. 965/2012, (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) 2015/340, vykonávacie nariadenia Komisie (EÚ) 2017/373 a (EÚ) 2021/664, a pre príslušné orgány, na ktoré sa vzťahujú nariadenia Komisie (EÚ) č. 748/2012, (EÚ) č. 1321/2014, (EÚ) č. 965/2012, (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) 2015/340, vykonávacie nariadenia Komisie (EÚ) 2017/373, (EÚ) č. 139/2014 a (EÚ) 2021/664, a ktorým sa menia nariadenia Komisie (EÚ) č. 1178/2011, (EÚ) č. 748/2012, (EÚ) č. 965/2012, (EÚ) č. 139/2014, (EÚ) č. 1321/2014, (EÚ) 2015/340 a vykonávacie nariadenia Komisie (EÚ) 2017/373 a (EÚ) 2021/664 (Ú. v. EÚ L 31, 2.2.2023, s. 1).

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 12. septembra 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA I

POŽIADAVKY NA AGENTÚRU

(Časť DPO.AR)

PODČASŤ A VŠEOBECNÉ POŽIADAVKY (DPO.AR.A)

DPO.AR.A.001. Rozsah pôsobnosti

V tejto prílohe sa stanovujú požiadavky na systémy správy a riadenia, ktoré agentúra uplatňuje pri výkone svojich úloh a povinností v súvislosti s osvedčovaním projekčných alebo výrobných organizácií, dohľadom nad nimi a presadzovaním dodržiavania predpisov týmito organizáciami.

DPO.AR.A.010. Okamžitá reakcia na problém v oblasti bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany a interoperability

- a) Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 376/2014⁽¹⁾ a delegované a vykonávacie akty prijaté na jeho základe, zavedie agentúra systém na primerané zhromažďovanie, analýzu a šírenie informácií o bezpečnosti, bezpečnostnej ochrane a interoperabilite.
- b) Po prijatí informácií uvedených v písmene a) prijme agentúra na riešenie všetkých zistených problémov v oblasti bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany alebo interoperability vhodné opatrenia vrátane vydávania príkazov pre vybavenie ATM/ANS v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.A.030 prílohy I k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2023/1768.
- c) Opatrenia prijaté podľa písmena b) sa v súlade s ustanovením DPO.OR.A.035 okamžite oznámia dotknutej organizácii, ktorá je povinná ich dodržiavať. Oznámia sa aj príslušným orgánom dotknutých poskytovateľov ATM/ANS.

DPO.AR.A.015. Okamžitá reakcia na incident alebo zraniteľnosť v oblasti informačnej bezpečnosti s vplyvom na bezpečnosť letectva

- a) Agentúra zavedie systém na primerané zhromažďovanie, analýzu a šírenie informácií týkajúcich sa incidentov a zraniteľností v oblasti informačnej bezpečnosti s možným vplyvom na bezpečnosť letectva, ktoré nahlásia organizácie. S cieľom zlepšiť koordináciu a kompatibilitu systémov nahlásovania sa to uskutočňuje v koordinácii so všetkými ďalšími relevantnými orgánmi zodpovednými v rámci členského štátu za informačnú alebo kybernetickú bezpečnosť.
- b) Po prijatí informácií uvedených v písmene a) prijme agentúra primerané opatrenia na riešenie potenciálneho vplyvu incidentu alebo zraniteľnosti v oblasti informačnej bezpečnosti na bezpečnosť letectva.
- c) O opatreniach prijatých v súlade s písmenom b) okamžite informuje všetky osoby alebo organizácie, ktoré ich musia podľa nariadenia (EÚ) 2018/1139 a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe dodržiavať. Tieto opatrenia agentúra oznámi aj príslušným orgánom dotknutých členských štátov.

PODČASŤ B RIADENIE (DPO.AR.B)

DPO.AR.B.001. Systém riadenia

- a) Agentúra zriadi a udržiava systém riadenia zahŕňajúci minimálne tieto prvky:
  1. zdokumentované zásady a postupy opisujúce jej organizáciu, prostriedky a metódy na preukázanie zhody s nariadením (EÚ) 2018/1139 a delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe potrebné na vykonávanie jej úloh spojených s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním dodržiavania predpisov; postupy sa pravidelne aktualizujú a v rámci agentúry slúžia ako základné pracovné dokumenty pre všetky súvisiace úlohy;

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 376/2014 z 3. apríla 2014 o ohlasovaní udalostí, ich analýze a na ne nadväzujúcich opatreniach v civilnom letectve, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 a ktorým sa zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/42/ES a nariadenia Komisie (ES) č. 1321/2007 a (ES) č. 1330/2007 (Ú. v. EÚ L 122, 24.4.2014, s. 18).

2. dostatočný počet zamestnancov na plnenie jej úloh a výkon jej povinností podľa tohto nariadenia; na zabezpečenie riadneho plnenia všetkých súvisiacich úloh musí byť zavedený systém na plánovanie dostupnosti zamestnancov;
  3. zamestnancov kvalifikovaných na vykonávanie pridelených úloh, ktorí majú potrebné znalosti a skúsenosti a ktorí na zabezpečenie zachovania spôsobilosti absolvovali počiatkový a udržiavací výcvik;
  4. dostatočné vybavenie a kancelárske priestory na vykonávanie pridelených úloh;
  5. funkciu monitorovania súladu systému riadenia s príslušnými požiadavkami a primeranosti postupov vrátane zavedenia postupu vnútorného auditu a postupu riadenia bezpečnostných rizík; funkcia monitorovania súladu zahŕňa systém na poskytovanie spätnej väzby o zisteniach auditu vrcholovému manažmentu agentúry s cieľom v prípade potreby zabezpečiť vykonávanie nápravných opatrení;
  6. osobu alebo skupinu osôb, ktoré sú za funkciu monitorovania súladu v konečnom dôsledku zodpovedné vyšším riadiacim pracovníkom agentúry.
- b) Pre každú oblasť činnosti v rámci systému riadenia vymenuje agentúra jednu alebo viac osôb s celkovou zodpovednosťou za riadenie príslušných úloh.
- c) Agentúra stanoví postupy svojej účasti na vzájomnej výmene všetkých potrebných informácií s inými príslušnými orgánmi uvedenými v článku 4 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2017/373 ^(*) vrátane všetkých informácií, ktoré vyplývajú z povinného a dobrovoľného hlásenia udalostí, ako sa vyžaduje v ustanovení DPO.OR.A.045, a poskytne týmto orgánom pomoc alebo ich o pomoc požiada.
- d) V záujme zabezpečenia riadneho riadenia rizík v oblasti informačnej bezpečnosti, ktoré môžu mať vplyv na bezpečnosť letectva, musí byť systém riadenia, ktorý zriadila a udržiava agentúra, v súlade s prílohou I (časť IS.AR) k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2023/203.

DPO.AR.B.010. Zmeny v systéme riadenia

- a) Agentúra musí mať zavedený systém určovania tých zmien, ktoré ovplyvňujú jej schopnosť plniť si úlohy a vykonávať svoje povinnosti, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2018/1139 a delegovaných a vykonávacích aktoch prijatých na jeho základe. Tento systém musí agentúre umožňovať prijímať vhodné opatrenia na zabezpečenie zachovania primeranosti a účinnosti systému riadenia.
- b) Agentúra aktualizuje svoj systém riadenia tak, aby včas zohľadnila každú zmenu v nariadení (EÚ) 2018/1139 a delegovaných a vykonávacích aktoch prijatých na jeho základe a aby tak zaistila účinné vykonávanie svojho systému riadenia.

DPO.AR.B.015. Vedenie záznamov

- a) Agentúra zavedie a udržiava systém vedenia záznamov, ktorý umožní vhodné uloženie, prístupnosť a spoľahlivú vysledovateľnosť:
1. zdokumentovaných zásad a postupov systému riadenia;
  2. výcviku, kvalifikácií a oprávnení zamestnancov požadovaných podľa ustanovenia DPO.AR.B.001 písm. a) bodu 3;
  3. pridelovania úloh, pričom sa zaznamenajú prvky požadované v ustanovení ATM/ANS.EQMT.AR.A.020 prílohy I k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2023/1768, ako aj podrobnosti o pridelených úlohách;

^(*) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/373 z 1. marca 2017, ktorým sa stanovujú spoločné požiadavky na poskytovateľov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb a na ostatné funkcie siete manažmentu letovej prevádzky, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 482/2008, vykonávacie nariadenia (EÚ) č. 1034/2011, (EÚ) č. 1035/2011 a (EÚ) 2016/1377 a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 677/2011 (Ú. v. EÚ L 62, 8.3.2017, s. 1).

4. postupu schvaľovania, pokiaľ ide o organizácie podieľajúce sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, procesu osvedčovania a registrácie vyhlásení o súlade projektu vybavenia ATM/ANS a nepretržitého dohľadu vrátane:
    - i) žiadostí o vydanie schválení;
    - ii) schválení vydaných organizáciám podieľajúcim sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS vrátane súvisiacich oprávnení a akýchkoľvek ich zmien;
    - iii) osvedčení o vybavení ATM/ANS, ktoré vydala, vrátane všetkých ich zmien;
    - iv) všetkých platných vyhlásení o súlade projektu vybavenia ATM/ANS, ktoré zaregistrovala;
    - v) programu nepretržitého dohľadu agentúry vrátane všetkých záznamov z hodnotenia, auditu a kontroly;
    - vi) kópie programu dohľadu s uvedením dátumov plánovaných a vykonaných auditov;
    - vii) kópií všetkej formálnej korešpondencie;
    - viii) odporúčaní na vydanie alebo predĺženie platnosti osvedčenia alebo predĺženie registrácie vyhlásenia, podrobností o zisteniach a opatreniach prijatých organizáciami na ich riešenie vrátane dátumu uzavretia každej záležitosti, opatrení na presadzovanie dodržiavania predpisov a pripomienok;
    - ix) všetkých hodnotiacich, auditorských alebo kontrolných správ;
    - x) kópií všetkých príručiek, postupov a procesov alebo manuálov organizácie a všetkých ich zmien;
    - xi) kópií všetkých ostatných dokumentov schválených agentúrou;
  5. oznámení a hodnotení náhradných spôsobov dosiahnutia súladu navrhnutých organizáciami podieľajúcimi sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS a posúdení týchto náhradných spôsobov dosiahnutia súladu;
  6. bezpečnostných informácií, príkazov pre vybavenie ATM/ANS a nadväzujúcich opatrení;
  7. používania ustanovení o flexibilitě podľa článku 76 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2018/1139.
- b) Agentúra vedie zoznam všetkých osvedčení, ktoré vydala, a všetkých vyhlásení, ktoré zaregistrovala.
- c) Všetky záznamy uvedené v písmenách a) a b) sa s výhradou uplatniteľných právnych predpisov o ochrane údajov uchovávajú spôsobom, ktorý zabezpečuje ochranu pred poškodením, pozmenením a krádežou, a uchovávajú sa najmenej päť rokov po skončení platnosti schválení a osvedčení alebo po stiahnutí vyhlásení.

PODČASŤ C – OSVEDČOVANIE, DOHĽAD A PRESADZOVANIE DODRŽIAVANIA PREDPISOV (DPO.AR.C)

DPO.AR.C.001. Vydávanie schválení organizáciám, ktoré sa podieľajú na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS

- a) Po prijatí žiadosti o vydanie schválenia organizácii, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, agentúra overí, či organizácia spĺňa požiadavky stanovené v prílohách II a III k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2023/1768 a v prílohe II k tomuto nariadeniu.
- b) Agentúra môže pred vydaním schválenia so všetkými relevantnými informáciami stanovenými v dodatku 1 k tejto prílohe požiadať o akékoľvek audity, kontroly alebo posúdenia, ktoré považuje za potrebné.
- c) Schválenie sa vydá na neobmedzené obdobie. Oprávnenia, pokiaľ ide o činnosti, na ktorých vykonávanie má organizácia schválenie, sa uvedú v podmienkach pripojených k schválieniu.

1. Pokiaľ ide o organizáciu, ktorá sa podieľa na projektovaní vybavenia ATM/ANS, v podmienkach sa uvedie typ projekčnej práce a kategórie vybavenia ATM/ANS, pre ktoré má organizácia schválenie, ako aj oprávnenia, ktoré má organizácia povolené uplatňovať.
  2. Pokiaľ ide o organizáciu, ktorá sa podieľa na výrobe vybavenia ATM/ANS, v podmienkach sa uvedie rozsah práce a vybavenie ATM/ANS, prípadne kategórie vybavenia alebo oboje, v prípade ktorých má držiteľ schválenia nárok na uplatňovanie oprávnení.
- d) Schválenie sa nevydá, ak sa neuzavrie zistenie úrovne 1 uvedené v DPO.AR.C.015. Zistenia iné než zistenia úrovne 1 musí organizácia vo výnimočných prípadoch posúdiť a podľa potreby zmierniť a pred vydaním schválenia musí agentúra schváliť plán nápravných opatrení na uzavretie týchto zistení.
- e) Každú zmenu schválenia a jeho podmienok schvaľuje agentúra.

DPO.AR.C.005. Program dohľadu

- a) Agentúra vypracuje a každoročne aktualizuje program dohľadu, v ktorom zohľadní špecifický charakter organizácií, nad ktorými vykonáva dohľad, zložitost' ich činností a výsledky predchádzajúcich činností osvedčovania alebo dohľadu, pričom vychádza z posúdenia súvisiacich rizík. Program dohľadu zahŕňa audity, ktoré:
1. sa musia vzťahovať na všetky oblasti, pri ktorých môžu vzniknúť obavy, so zameraním na tie oblasti, v ktorých sa zistili problémy v minulosti;
  2. sa musia vzťahovať na všetky organizácie, osvedčenia a vyhlásenia, nad ktorými má agentúra dohľad;
  3. sa musia vzťahovať na prostriedky, ktoré organizácie implementovali s cieľom zabezpečiť spôsobilosť svojich zamestnancov;
  4. musia zaručiť, že sa audity vykonajú takým spôsobom, ktorý zodpovedá úrovni rizika vyplývajúceho z činností organizácií;
  5. musia zaručiť, že na organizácie pod dohľadom agentúry sa uplatní plánovací cyklus dohľadu, ktorého dĺžka nepresahuje 24 mesiacov.

Plánovací cyklus dohľadu sa môže skrátiť, ak sa preukáže, že sa znížila bezpečnostná úroveň organizácie.

Plánovací cyklus dohľadu sa môže predĺžiť najviac na 36 mesiacov, ak agentúra zistí, že počas predchádzajúcich 24 mesiacov:

- i) organizácia sústavne preukazovala súlad s požiadavkami na riadenie zmien podľa ustanovenia DPO.OR.B.005;
- ii) neboli vydané žiadne zistenia úrovne 1 podľa DPO.AR.C.015;
- iii) všetky nápravné opatrenia uvedené v DPO.AR.C.015 sa vykonali v lehote, ktorú schválila alebo predĺžila agentúra, ako sa vymedzuje v ustanovení DPO.AR.C.015.

Plánovací cyklus dohľadu sa môže predĺžiť najviac na 48 mesiacov, ak organizácia okrem bodov i), ii) a iii) zaviedla a bol jej schválený aj účinný systém priebežného podávania správ o dodržiavaní regulačných požiadaviek agentúre;

6. musia zaručiť, že sa v súvislosti s vykonávaním nápravných opatrení uvedených v DPO.AR.C.015 vykonajú nadväzujúce opatrenia;
  7. musia byť podmienené konzultáciou s dotknutými organizáciami a jej následným oznámením;
  8. v prípade potreby musia obsahovať plánované intervaly kontrol jednotlivých lokalít.
- b) Agentúra sa môže podľa potreby rozhodnúť zmeniť ciele a rozsah vopred naplánovaných auditov vrátane preskúmaní dokumentácie a doplnkových auditov.

- c) Agentúra rozhodne, ktoré opatrenia, prvky, fyzické lokality a činnosti budú v priebehu špecifikovaného časového rámca predmetom auditu.
- d) Pozorovania a zistenia auditu vydané v súlade s ustanovením DPO.AR.C.015 sa zdokumentujú.
- e) Zistenia sa podložia dôkazmi a identifikujú v zmysle uplatniteľných požiadaviek a ich vykonávacích opatrení, na základe ktorých sa audit uskutočnil.
- f) Vypracuje sa správa o audite vrátane podrobností o zisteniach a pozorovaniach a oznámi sa dotknutej organizácii.

DPO.AR.C.010. Zmeny systému riadenia informačnej bezpečnosti

- a) Pokiaľ ide o zmeny riadené a oznamované agentúre v súlade s postupom stanoveným v ustanovení IS.I.OR.255 písm. a) prílohy II (časť IS.I.OR) k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2023/203, agentúra začlení preskúvanie takýchto zmien do svojho programu nepretržitého dohľadu v súlade so zásadami stanovenými v ustanovení DPO.AR.C.005 tejto prílohy. Ak sa zistí akýkoľvek nesúlad, agentúra ho oznámi organizácii, požiada o ďalšie zmeny a koná v súlade s ustanovením DPO.AR.C.015 tejto prílohy.
- b) Pokiaľ ide o iné zmeny, ktoré si vyžadujú žiadosť o schválenie v súlade s ustanovením IS.I.OR.255 písm. b) prílohy II (časť IS.I.OR) k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2023/203:
  - 1. po prijatí žiadosti o zmenu agentúra pred vydaním schválenia skontroluje, či organizácia spĺňa príslušné požiadavky;
  - 2. agentúra stanoví podmienky, za ktorých môže organizácia pôsobiť počas zavádzania zmeny;
  - 3. ak sa agentúra presvedčí, že organizácia spĺňa príslušné požiadavky, zmenu schváli.

DPO.AR.C.015. Zistenia, nápravné opatrenia a opatrenia na presadzovanie dodržiavania predpisov

- a) Ak agentúra počas vyšetrovania, dohľadu alebo akýmkoľvek iným spôsobom zistí nesúlad postupu alebo príručky, ktoré sa vyžadujú podľa tohto nariadenia, alebo nesúlad osvedčenia alebo vyhlásenia vydaného v súlade s týmto nariadením, s uplatniteľnými požiadavkami uvedenými v tomto nariadení, musí bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek doplňujúce opatrenia vyžadované nariadením (EÚ) 2018/1139, vydať zistenie.
- b) Agentúra musí mať zavedený systém na:
  - 1. analýzu zistení z hľadiska ich významu pre bezpečnosť a interoperabilitu;
  - 2. identifikáciu vhodných opatrení na presadzovanie dodržiavania predpisov vrátane pozastavenia alebo zrušenia platnosti schválení a osvedčení;
  - 3. vydávanie príkazov na základe rizika, ktoré predstavuje nesúlad organizácie s predpismi.
- c) Zistenie úrovne 1 agentúra vydá, keď zistí akýkoľvek významný nesúlad s predpisovou základňou osvedčovania ATM/ANS podľa ustanovenia ATM/ANS.EQMT.AR.B.001 prílohy I k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2023/1768, ktorý môže spôsobiť nekontrolovaný nesúlad a potenciálny neželaný stav.

K zisteniam úrovne 1 patrí okrem iného:

- 1. oznámenie prevádzkových postupov, ktoré predstavujú významné riziko pre činnosti organizácie;
- 2. získanie alebo udržanie platnosti schválenia organizácie predložením falšovanej dokumentácie;
- 3. dôkaz o nesprávnom alebo podvodnom postupe pri používaní schválenia organizácie;
- 4. absencia zodpovedného manažéra.

- d) Zistenie úrovne 2 agentúra vydá, keď zistí nesúlad:
- i) s uplatniteľnými požiadavkami uvedenými v nariadení (EÚ) 2018/1139;
  - ii) s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na základe nariadenia (EÚ) 2018/1139;
  - iii) s postupmi a príručkami požadovanými podľa nariadenia (EÚ) 2018/1139 alebo
  - iv) so schválením vydaným v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1139,
- ktorý nie je klasifikovaný ako zistenie úrovne 1.
- e) Ak agentúra vydá zistenie, bez toho, aby boli dotknuté doplňujúce opatrenia vyžadované nariadením (EÚ) 2018/1139 a delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe, ho písomne oznámi dotknutej organizácii a požiada ju, aby prijala nápravné opatrenia na riešenie zisteného nesúladu.
1. V prípade zistení úrovne 1 agentúra bezodkladne prijme vhodné opatrenia na presadzovanie dodržiavania predpisov a v prípade potreby môže obmedziť, pozastaviť alebo úplne či čiastočne zrušiť platnosť schválenia, kým organizácia neprijme úspešné nápravné opatrenie.
  2. V prípade zistení úrovne 2 agentúra:
    - i) poskytne organizácii v rámci akčného plánu lehotu na vykonanie nápravných opatrení primeraných k povahe zistenia;
    - ii) zhodnotí plán nápravných opatrení a ich vykonávania, ktorý navrhla organizácia, a ak z hodnotenia vyplynie záver, že sú dostatočné na odstránenie nesúladu, prijme ich.
  3. Pokiaľ v prípade zistení úrovne 2 organizácia nepredloží plán nápravných opatrení, ktorý je pre agentúru vzhľadom na dané zistenie prijateľný, alebo ak organizácia nevykoná nápravné opatrenia v lehote, ktorú agentúra prijala alebo predĺžila, dané zistenie sa môže povýšiť na zistenie úrovne 1 a podniknú sa kroky v súlade s písmenom e) bodom 1.
- f) V prípadoch, keď sa nevyžadujú zistenia úrovne 1 a úrovne 2, môže agentúra vydať pripomienky.
- g) Agentúra:
1. pozastaví platnosť osvedčenia, ak sa domnieva, že takéto opatrenie je z opodstatnených dôvodov nevyhnutné na to, aby sa zabránilo reálnemu ohrozeniu bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany, výkonnosti alebo interoperability vybavenia ATM/ANS;
  2. vydá príkaz pre vybavenie ATM/ANS za podmienok uvedených v ustanovení ATM/ANS.EQMT.AR.A.030 prílohy I k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2023/1768;
  3. pozastaví, zruší alebo obmedzí platnosť osvedčenia, ak sa takéto opatrenie vyžaduje v súlade s písmenom c);
  4. prijme okamžité a primerané opatrenia potrebné na obmedzenie alebo zakázanie činností organizácie alebo fyzickej či právnickej osoby, ak sa domnieva, že takéto opatrenie je z opodstatnených dôvodov nevyhnutné na zabránenie reálnemu ohrozeniu vybavenia ATM/ANS;
  5. vyhlásenie o súlade projektu zaregistruje až po vyriešení všetkých zistení z počiatočného vyšetrovania v rámci dohľadu;
  6. dočasne alebo trvale zruší registráciu vyhlásenia o súlade projektu, ak sa domnieva, že takéto opatrenie je z opodstatnených dôvodov nevyhnutné na to, aby sa zabránilo reálnemu ohrozeniu bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany, výkonnosti alebo interoperability vybavenia ATM/ANS;

7. prijme všetky ďalšie opatrenia na presadzovanie dodržiavania predpisov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie nápravy akéhokoľvek nesúladu so základnými požiadavkami prílohy VIII a prípadne prílohy VII k nariadeniu (EÚ) 2018/1139 a s touto prílohou, a v prípade potreby na zmiernenie jeho dôsledkov.
- h) Keď agentúra prijme opatrenia na presadzovanie dodržiavania predpisov v súlade s písmenom g), oznámi ich adresátovi, uvedie ich dôvody a informuje adresáta o jeho práve odvolať sa.
-

Dodatok 1

ŠPECIFIKÁCIE SCHVÁLENIA ORGANIZÁCIE, KTORÁ SA PODIEĽA NA PROJEKTOVANÍ ALEBO VÝROBE
VYBAVENIA ATM/ANS

V schválení sa uvedie:

- a) agentúra ako príslušný orgán, ktorý schválenie vydáva;
  - b) názov a poštová adresa žiadateľa;
  - c) rozsah činnosti žiadateľa;
  - d) miesto, kde sa majú činnosti vykonávať;
  - e) súvisiace oprávnenia, na ktoré bolo žiadateľovi udelené schválenie;
  - f) vyhlásenie o zhode žiadateľa a jeho súlade s uplatniteľnými požiadavkami;
  - g) dátum vydania a platnosť schválenia;
  - h) dodatočné podmienky alebo obmedzenia, ktoré sú so schválením spojené.
-

PRÍLOHA II

**POŽIADAVKY NA ORGANIZÁCIE, KTORÉ SA PODIELAJÚ NA PROJEKTOVANÍ ALEBO VÝROBE
VYBAVENIA ATM/ANS****(Časť DPO.OR)**

PODČASŤ A VŠEOBECNÉ POŽIADAVKY (DPO.OR.A)

DPO.OR.A.001. Rozsah pôsobnosti

V tejto prílohe sa stanovujú spoločné požiadavky, pokiaľ ide o práva a povinnosti žiadateľa o schválenie organizácie na projektovanie alebo výrobu vybavenia ATM/ANS a držiteľa takéhoto schválenia.

DPO.OR.A.005. Oprávnenosť

O schválenie projekčnej alebo výrobnjej organizácie môže za podmienok stanovených v tejto prílohe požiadať každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá v súlade s ustanovením DPO.OR.A.010 preukázala alebo preukáže svoju spôsobilosť projektovať alebo vyrábať vybavenie ATM/ANS.

DPO.OR.A.010. Žiadosť o schválenie projekčnej alebo výrobnjej organizácie a preukázanie spôsobilosti

- a) Žiadosť o schválenie projekčnej alebo výrobnjej organizácie sa podáva formou a spôsobom, ktoré stanovuje agentúra.
- b) Na získanie schválenia musí organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, spĺňať požiadavky stanovené v tomto nariadení, ak sa tieto požiadavky vzťahujú na projektovanie alebo výrobu systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS, ktoré organizácia vykonáva alebo plánuje vykonávať.

DPO.OR.A.015. Opis organizácie

- a) Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, vytvorí a udržiava opis organizácie, ktorý poskytuje tieto informácie:
  1. vyhlásenie podpísané zodpovedným manažérom, ktorým sa potvrdzuje, že opis organizácie a akékoľvek súvisiace príručky, ktoré vymedzujú súlad organizácie s požiadavkami, budú vždy dodržané;
  2. tituly a mená kľúčových manažérov, ako sa uvádza v ustanovení DPO.OR.B.020;
  3. úlohy a povinnosti manažérov vrátane záležitostí, v súvislosti s ktorými môžu v mene organizácie priamo komunikovať s agentúrou;
  4. organizačná štruktúra, ktorá v celej organizácii znázorňuje línie zodpovednosti a povinnosti manažérov zodpovedať sa vrátane priamej povinnosti zodpovedného manažéra zodpovedať sa;
  5. všeobecný opis ľudských zdrojov organizácie;
  6. všeobecný opis prevádzkových priestorov umiestnených na jednotlivých miestach špecifikovaných v schválení organizácie;
  7. všeobecný opis rozsahu činnosti organizácie relevantného pre podmienky schválenia;
  8. postupy overovania a preukazovania toho, že projekt vybavenia ATM/ANS alebo jeho zmeny sú v súlade s uplatniteľnými podrobnými špecifikáciami a požiadavkami stanovenými v delegovanom nariadení (EÚ) 2023/1768 a že neobsahujú žiadne prvky ohrozujúce bezpečnosť alebo bezpečnostnú ochranu;
  9. postup vypracovania a udržiavania technických údajov a záznamov pre každý model každej časti vybavenia ATM/ANS, pre ktorý bolo v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) 2023/1768 vydané osvedčenie, prípadne vyhlásenie o súlade projektu;
  10. postupy oznamovania organizačných zmien agentúre;

11. postup zmeny opisu organizácie;
  12. opis systému a postupov riadenia organizácie, a to priamy alebo prostredníctvom krížového odkazu;
  13. opis riadenia dodávateľa a postupov dohľadu nad dodávateľom uvedených v ustanovení DPO.OR.B.015 tejto prílohy, a to priamy alebo prostredníctvom krížového odkazu.
- b) Opis organizácie sa podľa potreby zmení tak, aby bol aktuálny, a agentúre sa predloží jeho kópia vrátane zmien.
- c) Ak sa navrhujú zmeny opisu organizácie, musí sa predložiť žiadosť o ich schválenie uvedená v ustanovení DPO.OR.B.005 tejto prílohy.

DPO.OR.A.025. Trvanie a zachovanie platnosti schválenia organizácie a oprávnenia s ním spojené

- a) Schválenie organizácie zostáva v platnosti na neobmedzené obdobie za predpokladu, že:
1. organizácia naďalej dodržiava nariadenie (EÚ) 2018/1139 a delegované a vykonávacie akty prijaté na jeho základe;
  2. organizácia schválenie neodovzdala, ani agentúra nepozastavila alebo nezrušila jeho platnosť.
- b) Ak bolo schválenie vydané v papierovej podobe, po zrušení alebo odovzdaní sa bezodkladne vráti agentúre.
- c) V rámci rozsahu podmienok schválenia a podľa príslušných postupov systému riadenia projektovania je držiteľ schválenia organizácie oprávnený:
1. klasifikovať zmeny vybavenia ATM/ANS ako „závažné“ alebo „menšie“;
  2. schvaľovať menšie zmeny osvedčení vybavenia ATM/ANS a/alebo vyhlásení vydaných podľa delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/1768;
  3. schvaľovať určité závažné zmeny osvedčenia vybavenia ATM/ANS vydaného podľa delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/1768;
  4. vydávať vyhlásenia o súlade projektu vybavenia ATM/ANS podľa článku 5 delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/1768 a
  5. vydávať oznámenia o súlade vybavenia ATM/ANS podľa článku 6 delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/1768.

DPO.OR.A.030. Uľahčovanie a spolupráca

- a) Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, uľahčuje kontroly a audity vykonávané agentúrou alebo oprávneným subjektom, ktorý koná v jej mene, a v záujme efektívneho a účinného výkonu právomocí agentúry podľa potreby spolupracuje.
- b) Organizácia, ktorá sa podieľa na navrhovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, spolupracuje s poskytovateľmi ATM/ANS, ktorí používajú jej vybavenie ATM/ANS, a podporuje ich v ich procese preukazovania súladu dotknutým príslušným orgánom.

DPO.OR.A.035. Zistenia a nápravné opatrenia

Po prijatí oznámenia o zisteniach od agentúry organizácia podieľajúca sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS:

- a) určí hlavnú príčinu nesúladu;
- b) stanoví plán nápravných opatrení;
- c) v lehote, ktorú navrhla a schválila agentúra, ako sa vymedzuje v ustanovení DPO.AR.C.015 písm. e) bode 2, preukáže vykonanie nápravných opatrení k spokojnosti agentúry.

DPO.OR.A.040. Okamžitá reakcia na problém v oblasti bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany a interoperability

Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, vykonáva všetky bezpečnostné a ochranné opatrenia, ktoré agentúra prijala v súlade s ustanoveniami DPO.AR.A.010 a DPO.AR.A.015, vrátane príkazov pre vybavenie ATM/ANS.

DPO.OR.A.045. Výpadky, poruchy a chyby

- a) Držiteľ schválenia vydaného v súlade s týmto nariadením:
1. zriadi a udržiava systém zhromažďovania, prešetrovania a analýzy hlásení a informácií o výpadkoch, poruchách, chybách alebo iných udalostiach, ktoré spôsobili alebo by mohli spôsobiť nepriaznivé účinky na zachovanie súladu vybavenia ATM/ANS s príslušnými požiadavkami;
  2. informuje všetkých známych používateľov dotknutého vybavenia ATM/ANS a na požiadanie akúkoľvek osobu poverenú podľa iných súvisiacich predpisov o systéme zariadenom v súlade s bodom 1 a o tom, ako takéto hlásenia a informácie o výpadkoch, poruchách, chybách alebo iných udalostiach poskytovať.
- b) V prípade organizácií, ktoré majú hlavné miesto podnikateľskej činnosti v niektorom členskom štáte, musí systém zriadený v súlade s písmenom a) bodom 1 zahŕňať ustanovenia o hlásení udalostí a nadväzujúcich opatreniach, ktoré spĺňajú požiadavky nariadení (EÚ) č. 376/2014 a (EÚ) 2018/1139 a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na ich základe.
- c) Držiteľ schválenia nahlási agentúre každý výpadok, každú poruchu, chybu alebo inú udalosť, o ktorej vie a ktorá viedla alebo môže viesť k stavu, ktorý by ohrozoval bezpečnosť, bezpečnostnú ochranu alebo výkonnosť.
- d) V prípade držiteľov schválenia, ktorí nemajú hlavné miesto podnikateľskej činnosti v niektorom členskom štáte, sa správy vypracúvajú vo forme a spôsobom, ktoré stanoví agentúra, a to čo najskôr a v každom prípade sa predložia najneskôr 72 hodín po tom, ako sa osoba alebo organizácia dozvedela o konkrétnej udalosti, pokiaľ tomu nebránia výnimočné okolnosti.
- e) Držiteľ schválenia vyšetrí udalosť nahlásenú podľa písmena c) vrátane nedostatkov, ktoré k nej viedli, a nahlási agentúre výsledky svojho vyšetrovania a všetky opatrenia, ktoré plánuje prijať alebo ktoré navrhuje prijať na nápravu týchto nedostatkov.

DPO.OR.A.050. Prenosnosť schválenia

Schválenie organizácie je neprenosné, s výnimkou prípadov, keď k prenosu dôjde v dôsledku zmeny vlastníctva organizácie.

PODČASŤ B – RIADENIE (DPO.OR.B)

DPO.OR.B.001. Systém riadenia

- a) Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, zavedie a udržiava systém riadenia, ktorý zahŕňa:
1. jednoznačne vymedzené línie zodpovednosti a povinnosti zodpovedať sa v celej organizácii vrátane priamej povinnosti zodpovedného manažéra zodpovedať sa;
  2. opis celkovej filozofie a zásad organizácie, ktoré spoločne tvoria politiku, podpísaný zodpovedným manažérom;
  3. prostriedky na overenie výkonnosti organizácie vzhľadom na ukazovatele výkonnosti a výkonnostné ciele systému riadenia;
  4. postup na identifikáciu zmien v organizácii a v rámci kontextu, v ktorom pôsobí, ktoré môžu ovplyvniť zavedené procesy, postupy a produkty a v prípade potreby zmeniť systém riadenia s cieľom prispôsobiť sa uvedeným zmenám;
  5. postup na určenie rozsahu zmien vybavenia ATM/ANS a súvisiaceho rizika;

6. postup na preskúmanie systému riadenia, na zistenie príčin nízkej výkonnosti systému riadenia, na určenie vplyvu takejto nízkej výkonnosti a na odstránenie alebo zmiernenie týchto príčin;
7. postup, ktorým sa zabezpečuje, že zamestnanci organizácie sú vyškolení a odborne spôsobilí na vykonávanie svojich povinností bezpečným, účinným, nepretržitým a udržateľným spôsobom; v tomto kontexte organizácia stanoví zásady nábora a odbornej prípravy zamestnancov;
8. formálne prostriedky komunikácie, ktoré zabezpečujú, že všetci zamestnanci organizácie sú plne oboznámení so systémom riadenia, ktoré umožňujú prenos rozhodujúcich informácií a ktoré umožňujú vysvetliť, prečo sa prijímajú konkrétne opatrenia a zavádzajú alebo menia postupy;
9. pokiaľ ide o projekčné činnosti, postupy na:
  - i) projektovanie vybavenia ATM/ANS a zmeny jeho projektu;
  - ii) získanie uistenia, že projekt vybavenia ATM/ANS alebo zmeny projektu sú v súlade s platnými špecifikáciami, vrátane nezávislej kontrolnej funkcie preukazovania súladu, na základe ktorej organizácia predkladá agentúre oznámenia o súlade a súvisiacu dokumentáciu;
  - iii) overenie prijateľnosti prvkov vybavenia ATM/ANS projektovaných alebo úloh vykonávaných dodávateľskými organizáciami uvedenými v ustanovení DPO.OR.B.015;
  - iv) získanie uistenia, že zamestnanci zapojení do projektovania vybavenia ATM/ANS sú v dostatočnom počte, sú vyškolení a odborne spôsobilí a sú oprávnení plniť si pridelené povinnosti;
  - v) úzku a efektívnu koordináciu medzi oddeleniami a v ich rámci;
10. pokiaľ ide o výrobné činnosti, postupy na:
  - i) vydávanie a schvaľovanie dokumentov alebo ich zmien;
  - ii) hodnotiace audity a kontrolu dodávateľských organizácií uvedených v ustanovení DPO.OR.B.015;
  - iii) overenie toho, či prichádzajúce materiály a vybavenie vrátane dodávok nových položiek alebo položiek, ktoré používajú subjekty nakupujúce vybavenie ATM/ANS, zodpovedajú príslušným projekčným údajom;
  - iv) overenie toho, či vybavenie ATM/ANS zodpovedá príslušným projekčným údajom;
  - v) identifikáciu a vysledovateľnosť;
  - vi) organizačné procesy;
  - vii) kontrolu a skúšky;
  - viii) kalibráciu nástrojov a skúšobného zariadenia;
  - ix) kontrolu nevyhovujúcich položiek;
  - x) koordináciu so žiadateľom o schválenie projektu alebo s držiteľom tohto schválenia;
  - xi) dokončenie a uchovávanie záznamov o vykonanej práci;
  - xii) vydávanie dokumentov o uvoľnení;
  - xiii) manipuláciu s vybavením ATM/ANS, jeho skladovanie a balenie.
- b) Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, zdokumentuje všetky kľúčové procesy systému riadenia vrátane procesu informovania zamestnancov o ich povinnostiach, ako aj postup na zmenu týchto procesov.
- c) Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, zavedie v rámci svojho systému riadenia funkciu na monitorovanie svojho súladu s uplatniteľnými požiadavkami a primeranosti zavedených postupov. Monitorovanie súladu musí zahŕňať systém spätnej väzby zistení pre zodpovedného manažéra, aby sa v prípade potreby zabezpečila účinná realizácia nápravných opatrení.

- d) Systém riadenia musí byť primeraný veľkosti organizácie podieľajúcej sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS a komplexnosti jej činností, pričom sa musia zohľadňovať nebezpečenstvá a súvisiace riziká vyplývajúce z týchto činností.
- e) S cieľom zabezpečiť riadne riadenie rizík v oblasti informačnej bezpečnosti, ktoré môžu mať vplyv na bezpečnosť letectva, musí organizácia podieľajúca sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS okrem systému riadenia uvedeného v písmene a) zriadiť, zaviesť a udržiavať systém riadenia informačnej bezpečnosti v súlade s vykonávacím nariadením (EÚ) 2023/203.

DPO.OR.B.005. Riadenie zmien

- a) Po vydaní schválenia organizácie musí každú závažnú zmenu systému riadenia pred jej vykonaním schváliť agentúra, pokiaľ takáto zmena nie je oznámená a riadená v súlade s postupom schváleným agentúrou. Organizácia predloží agentúre žiadosť o schválenie, v ktorej preukáže nepretržitý súlad s príslušnými požiadavkami.
- b) Každá zmena vybavenia ATM/ANS sa musí pred vykonaním oznámiť agentúre a tá ju musí schváliť, pokiaľ sa takáto zmena neriadi v súlade s postupom riadenia zmien schváleným agentúrou. V tomto postupe riadenia zmien sa vymedzí klasifikácia zmien vybavenia ATM/ANS a opíše spôsob oznamovania a riadenia takýchto zmien.

DPO.OR.B.010. Požiadavky na zariadenia

Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, zabezpečí, aby jej zariadenia a vybavenie vrátane skúšobných zariadení a vybavenia boli primerané a vhodné na vykonávanie a riadenie všetkých jej úloh a činností v súlade s uplatniteľnými požiadavkami.

DPO.OR.B.015. Obstarávané činnosti

- a) Obstarávané činnosti zahŕňajú všetky tie činnosti, ktoré v súlade s podmienkami osvedčenia spadajú do rozsahu činností organizácie a ktoré vykonávajú iné organizácie, ktoré sú buď samy držiteľmi osvedčenia na vykonávanie takýchto činností, alebo ak nie sú držiteľmi osvedčenia, pracujú pod dohľadom takejto organizácie. Keď organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, zadáva niektorú časť svojich činností externým organizáciám alebo niektorú časť svojich činností od externých organizácií nakupuje, zabezpečí, aby zadaná, prípadne zakúpená činnosť bola v súlade s uplatniteľnými požiadavkami.
- b) Ak organizácia podieľajúca sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS obstaráva niektorú časť svojich činností od organizácie, ktorá sama nie je držiteľom osvedčenia v súlade s týmto nariadením na vykonávanie takýchto činností, zabezpečí, aby dodávateľská organizácia pracovala pod jej dohľadom. Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, zabezpečí, aby agentúra mala prístup k dodávateľskej organizácii a mohla tak určiť, či je v nepretržitom súlade s uplatniteľnými požiadavkami tohto nariadenia.

DPO.OR.B.020. Požiadavky na zamestnancov

- a) Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, vymenuje zodpovedného manažéra, ktorý má právomoc zabezpečiť, aby sa všetky činnosti mohli financovať a vykonávať v súlade s uplatniteľnými požiadavkami tohto nariadenia. Zodpovedný manažér je zodpovedný za vytvorenie a udržiavanie efektívneho systému riadenia.
- b) Musia byť vymedzené aj právomoci, úlohy a povinnosti menovaných pracovníkov, najmä riadiacich pracovníkov zodpovedných za bezpečnosť, kvalitu, bezpečnostnú ochranu, financie a ľudské zdroje.

DPO.OR.B.025. Vedenie záznamov

- a) Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, zavedie systém vedenia záznamov, ktorý umožní primerané uchovávanie záznamov a spoľahlivú výsledovateľnosť všetkých jej činností a ktorý pokrýva najmä všetky prvky uvedené v ustanovení DPO.OR.B.001.

- b) Formát a lehota uchovávanía záznamov uvedených v písmene a) sa určí v rámci postupov systému riadenia organizácie.
- c) Záznamy sa uchovávajú tak, aby bola zabezpečená ich ochrana pred poškodením, pozmenením a krádežou.
- d) Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, vedie register nasadeného vybavenia ATM/ANS.

PODČASŤ C – TECHNICKÉ POŽIADAVKY (DPO.OR.C)

DPO.OR.C.001. Organizácie, ktoré sa podieľajú na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS

- a) Žiadateľ a držiteľ schválenia organizácie na projektovanie alebo výrobu vybavenia ATM/ANS sú v náležitých prípadoch oprávnení:
  - 1. byť držiteľmi osvedčenia na projekt vybavenia ATM/ANS alebo požiadať o jeho vydanie;
  - 2. vydať vyhlásenie o súlade projektu vybavenia ATM/ANS;
  - 3. na žiadosť poskytovateľa ATM/ANS vydať oznámenie o súlade vybavenia ATM/ANS.
- b) Pokiaľ ide o projekčné činnosti, organizácia podieľajúca sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS:
  - 1. v náležitých prípadoch vydáva vyhlásenie o súlade projektu vybavenia ATM/ANS;
  - 2. v rámci svojej zodpovednosti v rozsahu podmienok schválenia stanovených agentúrou vydáva údaje a informácie vrátane pokynov;
  - 3. pre každý model každej časti, ku ktorému bolo vydané vyhlásenie o vybavení ATM/ANS, vypracúva a udržiava aktuálnu zložku úplných technických údajov a záznamov.
- c) Pokiaľ ide o výrobné činnosti, organizácia podieľajúca sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS:
  - 1. pri výrobe každého výrobku zabezpečí, aby hotové vybavenie ATM/ANS zodpovedalo projekčným údajom a aby ho bolo možné bezpečne nainštalovať;
  - 2. pre každý model každej časti, ku ktorému bolo vydané vyhlásenie o vybavení ATM/ANS, vypracúva a udržiava aktuálnu zložku úplných technických údajov a záznamov;
  - 3. vypracúva, udržiava a aktualizuje originálne verzie všetkých príručiek požadovaných príslušnými špecifikáciami vyhlásenia pre konkrétne vybavenie;
  - 4. používateľom vybavenia ATM/ANS a na požiadanie agentúry sprístupní tie pokyny na zachovanie vhodnosti, ktoré sú potrebné na používanie a údržbu vybavenia ATM/ANS, ako aj zmeny týchto pokynov;
  - 5. označí každý výrobok;
  - 6. sústavne splňa uplatniteľné požiadavky stanovené v tomto nariadení.
- d) Okrem písmena c) je organizácia podieľajúca sa na výrobe vybavenia ATM/ANS v rozsahu podmienok svojho schválenia oprávnená pred vydaním formulára EASA o uvoľnení, v ktorom sa uvádza, že vybavenie ATM/ANS bolo vyrobené v súlade s uplatniteľnými požiadavkami tohto nariadenia a s príslušnými projekčnými údajmi, určiť, či každé hotové vybavenie ATM/ANS zodpovedá príslušným projekčným údajom a je v stave zaručujúcom bezpečnú prevádzku.
- e) Formulár EASA o uvoľnení pre každé vyrobené vybavenie ATM/ANS, ktorý sa uvádza v písmene d), musí obsahovať aspoň tieto informácie:
  - 1. opis vybavenia ATM/ANS;
  - 2. číslo dielu vybavenia ATM/ANS;
  - 3. sériové číslo vybavenia ATM/ANS;

4. vyhlásenie, že vybavenie ATM/ANS bolo vyrobené v súlade s príslušnými projekčnými údajmi a je v stave zaručujúcom bezpečnú prevádzku;
5. odkaz na osvedčenie alebo vyhlásenie o súlade projektu.

DPO.OR.C.005. Koordinácia

Organizácia, ktorá sa podieľa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS, zabezpečí, že:

- a) medzi projekčnými a výrobnými činnosťami dochádza podľa potreby k uspokojivej koordinácii a boli prijaté vhodné opatrenia;
- b) s príslušnými poskytovateľmi ATM/ANS a leteckými subjektmi dochádza podľa potreby k uspokojivej koordinácii a poskytuje sa im náležitá podpora, pokiaľ ide o zachovanie vhodnosti vybavenia ATM/ANS.

DPO.OR.C.010. Príkazy pre vybavenie ATM/ANS

Keď agentúra podľa ustanovenia ATM/ANS.EQMT.CERT.065 prílohy II k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2023/1768 vydá príkaz pre vybavenie ATM/ANS, organizácia podieľajúca sa na projektovaní alebo výrobe vybavenia ATM/ANS:

- a) navrhne vhodné nápravné opatrenie a spolu s podrobnosťami ho predloží agentúre na schválenie;
  - b) po tom, ako agentúra schváli návrh uvedený v písmene a), sprístupní všetkým známym používateľom alebo vlastníkom vybavenia ATM/ANS a na požiadanie každej osobe, od ktorej sa vyžaduje dodržiavanie príkazu pre vybavenie ATM/ANS, príslušné opisné údaje a sprievodné pokyny.
-

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/1770**z 12. septembra 2023,****ktorým sa stanovujú ustanovenia o vybavení lietadla požadovanom na využívanie vzdušného priestoru jednotného európskeho neba a prevádzkové predpisy týkajúce sa využívania vzdušného priestoru jednotného európskeho neba a ktorým sa zrušujú nariadenie (ES) č. 29/2009 a vykonávacie nariadenia (EÚ) č. 1206/2011, (EÚ) č. 1207/2011 a (EÚ) č. 1079/2012**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 (¹), a najmä na jeho článok 44 ods. 1 písm. a),

keďže:

- (1) V súlade s článkom 140 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2018/1139 sa vykonávacie predpisy prijaté na základe zrušeného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 (²) majú najneskôr do 12. septembra 2023 prispôbiť ustanoveniam nariadenia (EÚ) 2018/1139.
- (2) Prevádzkové postupy na využívanie vzdušného priestoru a požadované vybavenie lietadla by sa mali vo vzdušnom priestore jednotného európskeho neba uplatňovať jednotne v súlade so základnými požiadavkami stanovenými v bode 1 prílohy VIII k nariadeniu (EÚ) 2018/1139, aby sa dosiahla interoperabilita a bezpečná prevádzka. Prevádzkovatelia lietadiel by preto mali spĺňať tieto požiadavky, keď vykonávajú lety do vzdušného priestoru jednotného európskeho neba, v rámci tohto vzdušného priestoru alebo z tohto vzdušného priestoru.
- (3) Na zabezpečenie kontinuity prevádzky lietadiel, ktoré sú vybavené komunikačnými, navigačnými a prehľadovými možnosťami na využívanie vzdušného priestoru jednotného európskeho neba, by toto nariadenie malo vychádzať z príslušných vykonávacích predpisov prijatých na základe nariadenia (ES) č. 552/2004 s potrebnými úpravami.
- (4) Podrobné ustanovenia týkajúce sa prevádzkových predpisov v súvislosti s využívaním vzdušného priestoru a vybavením lietadla sa nachádzajú najmä v nariadení Komisie (ES) č. 29/2009 (³) a vykonávacích nariadeniach (EÚ) č. 1206/2011 (⁴), (EÚ) č. 1207/2011 (⁵) a (EÚ) č. 1079/2012 (⁶). Nariadenie (ES) č. 29/2009 a vykonávacie nariadenia (EÚ) č. 1206/2011, (EÚ) č. 1207/2011 a (EÚ) č. 1079/2012 by sa mali zrušiť.
- (5) Existujúce požiadavky vyplývajúce z uvedených nariadení by sa mali v rámci možností prevziať aj do tohto nariadenia, aby sa zohľadnili oprávnené očakávania prevádzkovateľov lietadiel a poskytovateľov ATM/ANS, ktorých sa tieto požiadavky týkajú.

(¹) Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1.

(²) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 z 10. marca 2004 o interoperabilite siete manažmentu letovej prevádzky v Európe (nariadenie o interoperabilite) (Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 26).

(³) Nariadenie Komisie (ES) č. 29/2009 zo 16. januára 2009, ktorým sa ustanovujú požiadavky na služby dátového spojenia pre spoločný európsky vzdušný priestor (Ú. v. EÚ L 13, 17.1.2009, s. 3).

(⁴) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1206/2011 z 22. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú požiadavky na identifikáciu lietadla pre sledovanie v rámci jednotného európskeho neba (Ú. v. EÚ L 305, 23.11.2011, s. 23).

(⁵) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1207/2011 z 22. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú požiadavky na výkonnosť a interoperabilitu sledovania pre jednotné európske nebo (Ú. v. EÚ L 305, 23.11.2011, s. 35).

(⁶) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1079/2012 zo 16. novembra 2012, ktorým sa ustanovujú požiadavky na kanálový rozstup pri hlasovej komunikácii pre jednotný európsky vzdušný priestor (Ú. v. EÚ L 320, 17.11.2012, s. 14).

- (6) Je vhodné, aby sa tieto požiadavky naďalej uplatňovali na prevádzkovateľov lietadiel, ktorí pôsobia v rámci všeobecnej letovej prevádzky vo vzdušnom priestore jednotného európskeho neba, vo všetkých fázach letu a na pohybovej ploche letiska s výnimkou lietadiel uvedených v článku 2 ods. 3 písm. a) nariadenia (EÚ) 2018/1139. Za zabezpečenie toho, aby prevádzka týchto lietadiel náležite zohľadňovala bezpečnosť navigácie všetkých ostatných lietadiel, by mali zodpovedať členské štáty. Členské štáty sa však môžu rozhodnúť, že na tieto lietadlá budú uplatňovať toto nariadenie.
- (7) V súlade s rozsahom pôsobnosti nariadenia (ES) č. 29/2009 by sa v tomto nariadení mali stanoviť rovnaké výnimky z požiadaviek na dátové spojenie, aké boli udelené podľa vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2012 ⁽⁷⁾.
- (8) V článku 14 ods. 2 vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 1079/2012 sa stanovili výnimky z povinnosti, podľa ktorej pri prevádzkovaní lietadla povinne vybaveného rádiovým zariadením musí byť toto rádiové zariadenie schopné použiť kanálový odstup 8,33 kHz. Existujúce výnimky by sa týmto nariadením nemali meniť.
- (9) Pri vypracúvaní požiadaviek v tomto nariadení sa náležite zohľadnil obsah riadiaceho plánu ATM a komunikačné, navigačné a prehľadové možnosti, ktoré sú v ňom obsiahnuté.
- (10) Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva vo svojom stanovisku 01/2023 vypracovala a Komisii predložila návrh vykonávacích predpisov v súlade s článkom 75 ods. 2 písm. b) a c) a článkom 76 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1139.
- (11) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného v súlade s článkom 127 nariadenia (EÚ) 2018/1139,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa stanovujú prevádzkové predpisy týkajúce sa využívania vzdušného priestoru a požiadavky na vybavenie lietadla potrebné na bezpečnú a jednotnú prevádzku v rámci vzdušného priestoru jednotného európskeho neba.
2. Toto nariadenie sa uplatňuje na prevádzkovateľov lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. b) bodoch i) a ii) a článku 2 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2018/1139, ktorí pôsobia v rámci všeobecnej letovej prevádzky a prevádzkujú lety do vzdušného priestoru jednotného európskeho neba, v rámci tohto vzdušného priestoru alebo z tohto vzdušného priestoru.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto vykonávacieho nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- (1) „stanovište riadenia letovej prevádzky“ (ďalej len „stanovište ATC“) je všeobecný termín, ktorý môže označovať oblastné stredisko riadenia, približovacie stanovište riadenia alebo letiskovú riadiacu vežu;
- (2) „služba dátového spojenia“ je súbor súvisiacich úkonov riadenia letovej prevádzky s podporou komunikácie lietadlom prostredníctvom dátového spojenia, ktoré majú jasne vymedzený prevádzkový cieľ a ktoré sa začínajú a končia prevádzkovou udalosťou;
- (3) „prevádzka s moduláciou nosnej frekvencie“ je prípad, keď stanovené operačné pokrytie nemôže zaistiť jediný pozemný vysielateľ a keď sú signály z dvoch alebo viacerých pozemných vysielateľov vyrovnané nominálnou strednou frekvenciou kanála s cieľom minimalizovať problémy rušenia.

⁽⁷⁾ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/2012 z 29. novembra 2019 o výnimkách podľa článku 14 nariadenia Komisie (ES) č. 29/2009, ktorým sa ustanovujú požiadavky na služby dátového spojenia pre spoločný európsky vzdušný priestor (Ú. v. EÚ L 312, 3.12.2019, s. 95).

Článok 3**Vybavenie lietadla a prevádzkové predpisy**

Prevádzkovatelia lietadiel zabezpečia, aby ich lietadlá boli vybavené a prevádzkované v súlade s predpismi a postupmi stanovenými v prílohe I (časť COM) a prílohe II (časť SUR).

Článok 4**Spôsob dosiahnutia súladu**

1. Agentúra vypracuje prijateľný spôsob dosiahnutia súladu (AMC), ktorý možno použiť na preukázanie súladu s týmto nariadením, s nariadením (EÚ) 2018/1139 a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe.
2. Na preukázanie súladu s týmto nariadením sa môžu použiť náhradné spôsoby dosiahnutia súladu.
3. Príslušné orgány zriadia systém na dôsledné hodnotenie toho, či náhradné spôsoby dosiahnutia súladu, ktoré používajú tieto orgány alebo organizácie pod ich dohľadom, sú v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1139 a delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe.
4. Príslušné orgány informujú agentúru o každom náhradnom spôsobe dosiahnutia súladu, ktorý používajú fyzické alebo právnické osoby pod ich dohľadom alebo ony sami na preukázanie súladu s týmto nariadením.

Článok 5**Zrušenie**

Nariadenie (ES) č. 29/2009 a vykonávacie nariadenia (EÚ) č. 1206/2011, (EÚ) č. 1207/2011 a (EÚ) č. 1079/2012 sa zrušujú.

Článok 6**Nadobudnutie účinnosti**

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 12. septembra 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA I

Komunikácia

(Časť COM)

AUR.COM.1001 Predmet

V tejto časti sa stanovujú požiadavky na vybavenie lietadla a prevádzkové predpisy vzhľadom na využívanie vzdušného priestoru zahŕňajúce uplatniteľné požiadavky na služby dátového spojenia a kanálový odstup pri hlasovej komunikácii.

HLAVA 1 – SLUŽBY DÁTOVÉHO SPOJENIA

AUR.COM.2001 Rozsah pôsobnosti

Táto hlava sa vzťahuje len na lety prevádzkované ako všeobecná letová prevádzka v súlade s pravidlami letu podľa prístrojov nad letovou hladinou (FL) 285 vo vzdušnom priestore jednotného európskeho neba s výnimkou vzdušného priestoru, ktorý nie je súčasťou regiónu EUR Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO) a hornej letovej informačnej oblasti (UIR) Fínska severne od 61°30' a UIR Švédska severne od 61°30'.

AUR.COM.2005 Požiadavky na vybavenie lietadla

1. Prevádzkovateľ lietadla:
  - a) zabezpečiť, aby každé lietadlo, ktoré prevádzkuje, bolo schopné prevádzkovať tieto služby dátového spojenia:
    - i) schopnosť spustenia komunikácie prostredníctvom dátového spojenia;
    - ii) riadenie komunikácie riadenia letovej prevádzky (ATC);
    - iii) povoľovanie a informácie ATC;
    - iv) kontrola mikrofónu ATC;
  - b) prijme primerané opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa mohla uskutočniť výmena dát medzi jeho lietadlom, ktoré je vybavené dátovým spojením, a všetkými stanovišťami ATC, ktoré môžu riadiť lety, ktoré prevádzkuje, s náležitým zohľadnením možných obmedzení pokrytia, ktoré vyplývajú z použitej komunikačnej technológie.
2. Bod 1 sa neuplatňuje na:
  - a) lietadlá s individuálnym osvedčením letovej spôsobilosti prvýkrát vydaným pred 1. januárom 1995;
  - b) lietadlá s individuálnym osvedčením letovej spôsobilosti prvýkrát vydaným pred 1. januárom 2018 a vybavené pred týmto dátumom zariadením pre dátové spojenie, ktoré zabezpečuje interoperabilitu aplikácií ATS v rámci siete lietadlo-zem v systéme vysielania a oznamovania údajov o lietadlách (Aircraft Communications Addressing and Reporting System – ACARS) a ktoré sa používa predovšetkým tam, kde sa radarový prehľad nedá zrealizovať;
  - c) lietadlá s maximálnou schválenou kapacitou sedadiel 19 cestujúcich alebo menej a s maximálnou schválenou vzletovou hmotnosťou 45 359 kg (100 000 libier) alebo menej a s individuálnym osvedčením letovej spôsobilosti prvýkrát vydaným pred 5. februárom 2020;
  - d) lietadlá, ktoré lietajú na účely skúšania, dodávky alebo údržby alebo ktorých komponenty dátového spojenia sú dočasne nefunkčné, za podmienok stanovených v príslušnom zozname minimálneho vybavenia;
  - e) kombinácie typov a modelov lietadiel uvedených v dodatku I;
  - f) kombinácie typov a modelov lietadiel uvedených v dodatku II, ktorým bolo individuálne osvedčenie letovej spôsobilosti prvýkrát vydané pred 5. februárom 2020.

AUR.COM.2010 Prevádzkové postupy a výcvik v oblasti DLS

Prevádzkovatelia lietadiel prijímú potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť:

- a) súlad svojich prevádzkových postupov s touto hlavou a zohľadnenie týchto postupov vo svojich prevádzkových príručkách a

- b) riadne oboznámenie zamestnancov prevádzkujúcich zariadenia dátového spojenia s touto hlavou a ich primerané vyškolenie na pracovné funkcie.

HLAVA 2 – KANÁLOVÝ ODSUP PRI HLASOVEJ KOMUNIKÁCI

AUR.COM.3001 Rozsah pôsobnosti

Táto hlava sa vzťahuje len na lety prevádzkované ako všeobecná letová prevádzka v rámci vzdušného priestoru jednotného európskeho neba, ktorý je súčasťou európskeho regiónu (EUR) organizácie ICAO a kde sa poskytujú hlasové rádiokomunikačné služby lietadlo-zem a zem-zem vo frekvenčnom pásme 117,975 – 137 MHz. Letová informačná oblasť Kanárskych ostrovov (FIR)/UIR je z rozsahu uplatňovania vylúčená.

AUR.COM.3005 Požiadavky na vybavenie lietadla

1. Prevádzkovatelia lietadiel zabezpečia, aby všetky zariadenia na hlasovú komunikáciu uvedené do prevádzky po 17. novembri 2013 mali možnosť kanálového odstupu 8,33 kHz a aby boli schopné naladiť kanály s odstupom 25 kHz.
2. Výnimky z povinnosti, podľa ktorej pri prevádzkovaní lietadla povinne vybaveného rádiovým zariadením musí mať toto rádiové zariadenie možnosť kanálového odstupu 8,33 kHz, pre prípady s obmedzeným vplyvom na sieť, udelené členskými štátmi podľa článku 14 ods. 2 vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 1079/2012, ktoré boli oznámené Komisii, zostávajú v platnosti.

Dodatok I

Výnimky uvedené v bode 2 písm. e) ustanovenia AUR.COM.2005:

Typ/séria/model lietadla	Výrobca	Označenie typu ICAO
Všetky AN-12	Antonov	AN12
AN-124 100	Antonov	A124
Všetky IL-76	Iľjušin	IL76
Všetky A300	Airbus	A30B A306 A3ST
Všetky A310	Airbus	A310
A-319/-320/-321 s osvedčením letovej spôsobilosti prvýkrát vydaným v období od 1. januára 1995 do 5. júla 1999 vrátane	Airbus	A319 A320 A321
Všetky A340	Airbus	A342 A343 A345 A346
A318-112	Airbus	A318
AVROLINER (RJ-100)	AVRO	RJ1H
AVROLINER (RJ-85)	AVRO	RJ85
BA146-301	British Aerospace	B463
B717-200	Boeing	B712
B737-300	Boeing	B733
B737-400	Boeing	B734
B737-500	Boeing	B735
B747-400	Boeing	B744
B757-200	Boeing	B752
B757-300	Boeing	B753
B767-200	Boeing	B762
B767-300	Boeing	B763
B767-400	Boeing	B764
MD-82	Boeing	MD82
MD-83	Boeing	MD83
Všetky MD-11	Boeing	MD11
CL-600-2B19 (CRJ100/200/440)	Bombardier	CRJ1/CRJ2
Dornier 328-100	Dornier	D328
Dornier 328-300	Dornier	J328
Fokker 70	Fokker	F70
Fokker 100	Fokker	F100

Séria King Air (90/100/200/300)	Beechcraft	BE9L BE20 B350
Hercules L-382-G-44K-30	Lockheed	C130
SAAB 2000/SAAB SF2000	SAAB	SB20

Dodatok II

Výnimky uvedené v bode 2 písm. f) ustanovenia AUR.COM.2005

Typ/séria/model lietadla	Výrobca	Označenie typu ICAO
Séria A330 200/300	Airbus	A332/A333
Global Express/5000 BD-700-1A10/1A11	Bombardier	GLEX/GL5T
CL-600-2C10 (CRJ-700)	Bombardier	CRJ7
C525C, CJ4	Cessna	C25C
C560XL (Citation XLS+)	Cessna	C56X
Všetky Falcon 2000	Dassault	F2TH
Všetky Falcon 900	Dassault	F900
EMB-500 (Phenom 100)	Embraer	E50P
EMB-505 (Phenom 300)	Embraer	E55P
EMB-135BJ (Legacy 600)	Embraer	E35L
EMB-135EJ (Legacy 650)	Embraer	E35L
EMB-145 (135/140/145)	Embraer	E135 E145, E45X
PC-12	Pilatus	PC12

PRÍLOHA II

Prehľad

(Časť SUR)

AUR.SUR.1001 Predmet

V tejto časti sa stanovujú požiadavky na vybavenie lietadla a prevádzkové predpisy vzhľadom na využívanie vzdušného priestoru zahŕňajúce uplatniteľné požiadavky na prehľad.

HLAVA 1 – ZÁVISLÝ KOOPERATÍVNY PREHĽAD

AUR.SUR.2001 Rozsah pôsobnosti

1. Táto hlava sa vzťahuje len na lety prevádzkované ako všeobecná letová prevádzka v súlade s pravidlami letu podľa prístrojov v rámci vzdušného priestoru jednotného európskeho neba, ktorý je súčasťou regiónu EUR Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO).
2. Bez ohľadu na bod 1 sa ustanovenie AUR.SUR.2015 uplatňuje na všetky lety prevádzkované v rámci všeobecnej letovej prevádzky.

AUR.SUR.2005 Požiadavky na vybavenie lietadla

1. Prevádzkovatelia lietadiel zabezpečia, aby:
  - a) lietadlá boli vybavené prevádzkyschopnými transpondérmi sekundárneho prehľadového radaru, ktoré spĺňajú tieto podmienky:
    - i) disponujú palubným módom S základného prehľadu (Mode S Elementary Surveillance – ELS);
    - ii) majú dostatočnú kontinuitu na to, aby nepredstavovali prevádzkové riziko;
  - b) lietadlá s maximálnou schválenou vzletovou hmotnosťou presahujúcou 5 700 kg alebo s maximálnou skutočnou cestovnou rýchlosťou letu vyššou ako 250 uzlov, ktorých individuálne osvedčenie letovej spôsobilosti bolo prvýkrát vydané 7. júna 1995 alebo neskôr, boli vybavené prevádzkyschopnými transpondérmi sekundárneho prehľadového radaru, ktoré spĺňajú tieto podmienky:
    - i) okrem schopností uvedených v písmene a) bode i) disponujú 1 090 MHz rozšíreným squitterom (ES) automatického závislého sledovania – vysielania (ADS-B) Out;
    - ii) majú dostatočnú kontinuitu na to, aby nepredstavovali prevádzkové riziko;
  - c) lietadlá s pevnými krídlami s maximálnou schválenou vzletovou hmotnosťou presahujúcou 5 700 kg alebo s maximálnou skutočnou cestovnou rýchlosťou letu vyššou ako 250 uzlov, ktorých individuálne osvedčenie letovej spôsobilosti bolo prvýkrát vydané 7. júna 1995 alebo neskôr, boli vybavené prevádzkyschopnými transpondérmi sekundárneho prehľadového radaru, ktoré spĺňajú tieto podmienky:
    - i) okrem schopností uvedených v písmene a) bode i) a písm. b) bode i) disponujú palubným módom S posilneného prehľadu (Mode S Enhanced Surveillance – EHS);
    - ii) majú dostatočnú kontinuitu na to, aby nepredstavovali prevádzkové riziko.
2. Bod 1 písm. b) a c) sa neuplatňujú na lietadlá, ktoré patria do jednej z týchto kategórií:
  - a) lietadlá, ktorých let sa realizuje na účely údržby;
  - b) lietadlá, ktoré letia na vývoz;
  - c) lietadlá, ktorých prevádzka sa skončí do 31. októbra 2025.
3. Prevádzkovatelia lietadiel s individuálnym osvedčením letovej spôsobilosti vydaným pred 7. decembrom 2020 musia spĺňať ustanovenia bodu 1 písm. b) a c) za týchto podmienok:
  - a) pred 7. decembrom 2020 zaviedli program modernizácie, ktorým sa preukazuje súlad s bodom 1 písm. b) a c);

- b) uvedené lietadlá nevyužili žiadne finančné prostriedky Únie poskytnuté na uvedenie takýchto lietadiel do súladu s požiadavkami stanovenými v bode 1 písm. b) a c).
4. Prevádzkovatelia lietadiel zabezpečia, aby lietadlá vybavené v súlade s bodmi 1, 2 a 3 a s maximálnou schválenou vzletovou hmotnosťou presahujúcou 5 700 kg alebo s maximálnou skutočnou cestovnou rýchlosťou letu vyššou ako 250 uzlov boli prevádzkované s výberovým anténovým príjmom.

AUR.SUR.2010 Nefunkčný transpondér

V prípade lietadla, kde schopnosť transpondérov spĺňať požiadavky uvedené v bode 1 písm. b) a c) ustanovenia AUR.SUR.2005 dočasne nefunguje, sú prevádzkovatelia oprávnení prevádzkovať takéto lietadlo najviac 3 po sebe nasledujúce dni.

AUR.SUR.2015 Transpondér s 24-bitovou adresou ICAO lietadla

Prevádzkovatelia lietadiel zabezpečia, aby všetky transpondéry módu S na palube lietadiel, ktoré prevádzkujú, fungovali s 24-bitovou adresou ICAO lietadla, ktorá zodpovedá registrácii, ktorá bola pridelená štátom, v ktorom je lietadlo zaregistrované.

AUR.SUR.2020 Prevádzkové postupy a výcvik v oblasti prehľadu

Prevádzkovatelia lietadiel prijímú potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť:

- a) súlad svojich prevádzkových postupov s touto hlavou a zohľadnenie týchto postupov vo svojich prevádzkových príručkách a
- b) riadne oboznámenie zamestnancov prevádzkujúcich prehľadové zariadenia s touto hlavou a ich primerané vyškolenie na pracovné funkcie.

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/1771**z 12. septembra 2023,****ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2017/373, pokiaľ ide o systémy a komponenty manažmentu letovej prevádzky a leteckých navigačných služieb, a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 1032/2006, (ES) č. 633/2007 a (ES) č. 262/2009**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 43 ods. 1 písm. a), e) a f), článok 44 ods. 1 písm. a) a článok 62 ods. 15 písm. a) a c),

keďže:

- (1) V súlade s článkom 140 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2018/1139 sa vykonávacie predpisy prijaté na základe zrušeného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004⁽²⁾ majú do 12. septembra 2023 prispôsobiť ustanoveniam nariadenia (EÚ) 2018/1139.
- (2) Vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2017/373⁽³⁾ sa stanovujú spoločné požiadavky na poskytovanie manažmentu letovej prevádzky a leteckých navigačných služieb (ďalej len „ATM/ANS“) a na ostatné funkcie siete manažmentu letovej prevádzky (ďalej len „funkcie siete ATM“) pre všeobecnú letovú prevádzku a dohľad nad nimi.
- (3) V súlade s vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2023/1769⁽⁴⁾ systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS (ďalej len „vybavenie ATM/ANS“) podliehajú osvedčovaniu alebo vyhláseniu zo strany organizácií zapojených do projektovania a výroby vybavenia ATM/ANS. S cieľom zabezpečiť vhodnú inštaláciu, testovanie na mieste a bezpečné uvedenie takéhoto vybavenia do prevádzky a dohľad nad nimi by sa vykonávacie nariadenie (EÚ) 2017/373 malo zmeniť tak, aby zahŕňalo potrebné požiadavky uplatniteľné na poskytovateľov ATM/ANS a ich príslušné orgány.
- (4) S cieľom zabezpečiť kontinuitu požiadaviek na používanie vybavenia ATM/ANS by zmeny vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2017/373 mali vychádzať z príslušných vykonávacích predpisov prijatých na základe zrušeného nariadenia (ES) č. 552/2004 s potrebnými úpravami.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 z 10. marca 2004 o interoperabilite siete manažmentu letovej prevádzky v Európe (nariadenie o interoperabilite) (Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 26).

⁽³⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/373 z 1. marca 2017, ktorým sa stanovujú spoločné požiadavky na poskytovateľov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb a na ostatné funkcie siete manažmentu letovej prevádzky, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 482/2008, vykonávacie nariadenia (EÚ) č. 1034/2011, (EÚ) č. 1035/2011 a (EÚ) 2016/1377 a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 677/2011 (Ú. v. EÚ L 62, 8.3.2017, s. 1).

⁽⁴⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1769 z 12. septembra 2023, ktorým sa stanovujú technické požiadavky a administratívne postupy schvaľovania organizácií podieľajúcich sa na projektovaní alebo výrobe systémov a komponentov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb, a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2023/203 (pozri stranu 19 tohto úradného vestníka).

- (5) Konkrétne v nariadení Komisie (ES) č. 1032/2006 ⁽⁵⁾ sa stanovujú požiadavky na automatické systémy na výmenu letových údajov na účely oznamovania, koordinácie a odovzdávania letov medzi stanovišťami riadenia letovej prevádzky; v nariadení Komisie (ES) č. 633/2007 ⁽⁶⁾ sa stanovujú požiadavky na uplatňovanie protokolu prenosu letových správ na účely oznamovania, koordinácie a odovzdávania letov medzi stanovišťami riadenia letovej prevádzky a v nariadení Komisie (ES) č. 262/2009 ⁽⁷⁾ sa stanovujú požiadavky na koordinované pridelovanie a využívanie výzvočných kódov pre mód S v jednotnom európskom nebi (SES). Tieto požiadavky by sa mali premietnuť do vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2017/373.
- (6) Požiadavky týkajúce sa spojenia lietadlo-zem s kanálovým odstupom 8,33 kHz, ktoré sú stanovené vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 1079/2012 ⁽⁸⁾, sa nevzťahujú ani na služby poskytované vo vzdušnom priestore jednotného európskeho neba mimo európskeho regiónu (EUR) Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO), ako sa vymedzuje vo zväzku I európskeho (EUR) plánu leteckej navigácie ICAO (dokument 7754), ani v regióne Kanárskych ostrovov FIR/UIR, pretože ich miestne podmienky dostatočne neodôvodňujú ich uplatniteľnosť v prípade potreby. V tomto nariadení by sa mal stanoviť rovnaký rozsah uplatniteľnosti.
- (7) V článku 14 ods. 2 vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 1079/2012 sa stanovili výnimky z povinnosti previesť všetky pridelenia frekvencie na kanálový odstup 8,33 kHz. Týmto nariadením by sa nemali meniť existujúce výnimky.
- (8) Požiadavky týkajúce sa pridelovania výzvočných kódov módu S, ktoré sa stanovujú v nariadení Komisie (ES) č. 262/2009, sa nevzťahujú na služby poskytované vo vzdušnom priestore jednotného európskeho neba mimo európskeho (EUR) regiónu organizácie ICAO z dôvodu jeho nízkeho miestneho objemu prevádzky a geografickej polohy, ak vzdušný priestor hraničí len so vzdušným priestorom, za ktorý zodpovedajú poskytovatelia ATM/ANS z tretích krajín, čo odôvodňuje rôzne miestne koordináčne opatrenia s okolitými štátmi, ktoré nie sú členmi EÚ. V tomto nariadení by sa mal stanoviť rovnaký rozsah uplatniteľnosti.
- (9) Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2017/373 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a nariadenia (ES) č. 1032/2006, (ES) č. 633/2007 a (ES) č. 262/2009 by sa mali zrušiť.
- (10) Pri vypracúvaní požiadaviek v tomto nariadení sa náležite zohľadnil obsah riadiaceho plánu ATM a komunikačné, navigačné a prehľadové kapacity, ktoré obsahuje.
- (11) Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva vo svojom stanovisku č. 01/2023 ⁽⁹⁾ navrhla opatrenia v súlade s článkom 75 ods. 2 písm. b) a c) a článkom 76 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1139.
- (12) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného v súlade s článkom 127 nariadenia (EÚ) 2018/1139,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmeny vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2017/373

Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2017/373 sa mení takto:

- ⁽⁵⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 1032/2006 zo 6. júla 2006, ktorým sa ustanovujú požiadavky na automatické systémy na výmenu letových údajov na účely oznamovania, koordinácie a odovzdávania letov medzi stanovišťami riadenia letovej prevádzky (Ú. v. EÚ L 186, 7.7.2006, s. 27).
- ⁽⁶⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 633/2007 zo 7. júna 2007, ktorým sa ustanovujú požiadavky na uplatňovanie protokolu prenosu letových správ na účely oznamovania, koordinácie a odovzdávania letov medzi stanovišťami riadenia letovej prevádzky (Ú. v. EÚ L 146, 8.6.2007, s. 7).
- ⁽⁷⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 262/2009 z 30. marca 2009, ktorým sa ustanovujú požiadavky na koordinované pridelovanie a využívanie výzvočných kódov pre mód S v jednotnom európskom vzdušnom priestore (Ú. v. EÚ L 84, 31.3.2009, s. 20).
- ⁽⁸⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1079/2012 zo 16. novembra 2012, ktorým sa ustanovujú požiadavky na kanálový rozstup pri hlasovej komunikácii pre jednotný európsky vzdušný priestor (Ú. v. EÚ L 320, 17.11.2012, s. 14).
- ⁽⁹⁾ <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions>.

1. Článok 2 sa mení takto:

a) Bod 3 sa nahrádza takto:

„3. „manažér siete“ je orgán poverený úlohami potrebnými na výkon funkcií uvedených v článku 6 nariadenia (ES) č. 551/2004;“

b) Dopĺňajú sa tieto body 9, 10, 11, 12 a 13:

„9. „výzvoový systém módu S“ je systém zložený z antény a elektroniky, ktorý podporuje komunikáciu s jednotlivými lietadlami prostredníctvom módu Select (ďalej len „mód S“);

10. „oprávnený výzvoový systém módu S“ je výzvoový systém módu S, ktorý spĺňa aspoň jednu z týchto podmienok:

- a) výzvoový systém sa aspoň sčasti opiera o hromadné výzvy a odpovede módu S na účely určenia polohy cieľov módu S;
- b) výzvoový systém natrvalo alebo dočasne zablokuje hromadné výzvy módu S v prípade cieľov módu S s určenou polohou, a to v časti alebo celej oblasti svojho pokrytia, alebo
- c) výzvoový systém používa viacmiestne komunikačné protokoly pre aplikácie dátového spojenia;

11. „prevádzkovateľ módu S“ je osoba, organizácia alebo podnik, ktoré prevádzkujú alebo ponúkajú prevádzku výzvoového systému módu S vrátane:

- a) poskytovateľov prehľadových služieb;
- b) výrobcov výzvoových systémov módu S;
- c) prevádzkovateľov letísk;
- d) výskumných pracovísk;
- e) ostatných subjektov oprávnených prevádzkovať výzvoový systém módu S;

12. „škodlivé rušenie“ je rušenie, ktoré bráni dosiahnutiu výkonnostných požiadaviek;

13. „plán pridelovania výzvoových kódov“ je najnovší schválený úplný súbor pridelení výzvoových kódov.“

2. V článku 3 sa vkladá tento odsek 6a:

„6a. Členské štáty zabezpečia, aby používanie pozemného vysielачa prevádzkovaného na ich území nespôsobovalo škodlivé rušenie iných prehľadových systémov.“

3. Vkladajú sa tieto články 3e a 3f:

„Článok 3e

Pridelovanie výzvoových kódov módu S

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa zmeny v pridelovaní výzvoových kódov vyplývajúce z aktualizácie plánu pridelovania výzvoových kódov oznámili príslušným prevádzkovateľom módu S v rámci ich právomoci do 14 kalendárnych dní odo dňa doručenia aktualizovaného plánu pridelovania výzvoových kódov.

2. Členské štáty prostredníctvom systému pridelovania výzvoových kódov sprístupnia ostatným členským štátom aspoň každých 6 mesiacov aktualizovaný záznam o pridelení a využívaní výzvoových kódov oprávnenými výzvoovými systémami módu S v rámci ich oblasti zodpovednosti.

3. Ak existuje prekrytie medzi pokrytím výzvoového systému módu S nachádzajúceho sa v rámci oblasti zodpovednosti členského štátu a pokrytím výzvoového systému módu S nachádzajúceho sa v rámci oblasti zodpovednosti tretej krajiny, príslušný členský štát:

- a) zabezpečí, aby tretia krajina dostala informácie o bezpečnostných požiadavkách týkajúcich sa pridelovania a využívania výzvoových kódov;
- b) prijme potrebné opatrenia na koordináciu využívania výzvoových kódov s konkrétnou treťou krajinou.

4. Členský štát oznámi poskytovateľom letových prevádzkových služieb, na ktorých sa vzťahuje jeho právomoc, výzvové systémy módu S prevádzkované v rámci zodpovednosti tretej krajiny, v prípade ktorej nebolo pridelenie výzvoových kódov módu S koordinované.
5. Členské štáty overia platnosť žiadostí o výzvoový kód prijatých od prevádzkovateľov módu S pred sprístupnením výzvoových kódov prostredníctvom systému pridelenia výzvoových kódov na koordináciu, ako sa stanovuje v bode 15 prílohy IV k vykonávaciemu nariadeniu Komisie (EÚ) 2019/123 (*).
6. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia módu S, ktorí nie sú poskytovateľmi prehľadových služieb, dodržiavali ustanovenie CNS.TR.205 v prílohe VIII.
7. Požiadavky stanovené v odsekoch 1 až 6 sa neuplatňujú na vzdušný priestor jednotného európskeho neba, ktorý nie je súčasťou európskeho (EUR) regiónu Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO).

Článok 3f

Využívanie vzdušného priestoru jednotného európskeho neba

1. V kontexte ochrany frekvenčného spektra členské štáty zabezpečia, aby transpondér sekundárneho prehľadového radaru na palube lietadiel prelietajúcich nad územím členského štátu nebol vystavený nadmernému počtu výziev vysielaných z pozemných prehľadových výzvoových systémov, ktoré buď spôsobia odoslanie odpovede alebo v prípade nespôsobenía odoslania odpovede majú dostatočný výkon, aby prekročili minimálnu hraničnú úroveň prijímača transpondéra sekundárneho prehľadového radaru. V prípade nezhody medzi členskými štátmi v otázkach potrebných opatrení sa dotknuté členské štáty obrátia na Komisiu, aby vo veci konala.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa všetky pridelenia hlasových frekvencií previedli na kanálový odstup 8,33 kHz. Požiadavky na prevod sa nevzťahujú na pridelenia frekvencií:
  - a) ktoré zostanú v kanálovom odstupe 25 kHz na týchto frekvenciách:
    1. tiesňovej frekvencii (121,5 MHz);
    2. pomocnej frekvencii pre činnosti pátrania a záchrany (123,1 MHz);
    3. frekvenciách VHF digitálneho spoja (VDL) pridelených na používanie v rámci vzdušného priestoru jednotného európskeho neba;
    4. frekvenciách systému vysielania a oznamovania údajov o lietadlách (ACARS) (131,525 MHz, 131,725 MHz a 131,825 MHz);
  - b) ak sa používa modulácia nosnej frekvencie v rámci kanálového odstupe 25 kHz.
3. Požiadavky stanovené v odseku 2 sa neuplatňujú ani na vzdušný priestor jednotného európskeho neba, ktorý nie je súčasťou európskeho (EUR) regiónu organizácie ICAO, ani na letovú informačnú oblasť (FIR) Kanárskych ostrovov/hornú letovú informačnú oblasť (UIR).
4. Výnimky z povinnosti zabezpečiť, aby sa všetky pridelenia frekvencií previedli na kanálový odstup 8,33 kHz pre prípady s obmedzeným vplyvom na sieť, udelené členskými štátmi podľa článku 14 ods. 2 vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 1079/2012, ktoré boli oznámené Komisii, zostávajú v platnosti.
5. Členské štáty v prípade potreby vo vnútroštátnych leteckých informačných príručkách stanovujú a uverejňujú postupy manipulácie s lietadlami, ktoré nie sú vybavené:
  - a) transpondérmi módu S sekundárneho prehľadového radaru;
  - b) rádiom so schopnosťou kanálového odstupe 8,33 kHz.

(*) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/123 z 24. januára 2019, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania funkcií siete manažmentu letovej prevádzky (ATM) a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 677/2011 (Ú. v. EÚ L 28, 31.1.2019, s. 1).“

4. Prílohy I, II, III, IV, VIII, IX, X a XII sa menia v súlade s prílohou k tomuto nariadeniu.

Článok 2

Zrušenie

Nariadenia (ES) č. 1032/2006, (ES) č. 633/2007 a (ES) č. 262/2009 sa zrušujú.

Článok 3

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 12. septembra 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA

Prílohy I, II, III, IV, VIII, IX, X a XII k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2017/373 sa menia takto:

1. Príloha I sa mení takto:

a) Vkladá sa tento bod 30a:

„30a. „vybavenie ATM/ANS“ sú komponenty ATM/ANS v zmysle článku 3 bodu 6 nariadenia (EÚ) 2018/1139 a systémy ATM/ANS v zmysle článku 3 bodu 7 uvedeného nariadenia, okrem palubných komponentov, na ktoré sa vzťahuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 748/2012 (*);

(*) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 748/2012 z 3. augusta 2012 stanovujúce vykonávacie pravidlá osvedčovania letovej spôsobilosti a environmentálneho osvedčovania lietadiel a prislúchajúcich výrobkov, častí a zariadení, ako aj osvedčovania projekčných a výrobných organizácií (Ú. v. EÚ L 224, 21.8.2012, s. 1).“;

b) Vkladá sa tento bod 34a:

„34a. „hranica“ je horizontálna alebo vertikálna rovina určujúca vzdušný priestor, v ktorom stanovište ATC poskytuje letové prevádzkové služby;“

c) Vkladajú sa tieto body 39a a 39b:

„39a. „koordináčn é údaje“ sú údaje, ktoré majú význam pre prevádzkový personál v súvislosti s procesom oznamovania, koordinácie a odovzdávania letov a s procesom civilno-vojenskej koordinácie;

„39b. „koordináčny bod“ (COP) je bod na hranici alebo v jej blízkosti, ktorý používajú stanovištia ATC na účely koordinácie;“

d) Vkladá sa tento bod 40a:

„40a. „služba dátového spojenia“ je súbor súvisiacich úkonov riadenia letovej prevádzky s podporou komunikácie lietadlo-zem prostredníctvom dátového spojenia, ktoré majú jasne vymedzený prevádzkový cieľ a začínajú a končia sa prevádzkovou udalosťou;“

e) Vkladá sa tento bod 46a:

„46a. „oprávnený výzvo vý kód“ je každý kód spomedzi kódov II a kódov SI s výnimkou:

a) kódu II 0;

b) výzvo vý kódov vyhradených pre riadenie a pridelovanie vojenskými subjektmi vrátane medzivládnych organizácií, a najmä Organizácie Severoatlantickej zmluvy;“

f) Vkladá sa tento bod 47a:

„47a. „vypočítané údaje“ sú koordináčny bod, vypočítaný čas lietadla a predpokladaná letová hladina lietadla v koordináčnom bode;“

g) Vkladá sa tento bod 62a:

„62a. „postup zavádzania“ je časovo viazaný postup zavádzania pridelovania výzvo vý kódov, ktorý musia prevádzkovatelia módu S dodržiavať, aby zabránili dočasným konfliktom výzvo vý kódov;“

h) Vkladá sa tento bod 73a:

„73a. „notifikované stanovište“ je stanovište ATC, ktoré dostalo informáciu o oznámení;“

i) Vkladá sa tento bod 81a:

„81a. „prijímajúce stanovište“ je stanovište riadenia letovej prevádzky, ktoré prijíma údaje;“

j) Bod 88 sa nahrádza takto:

„88. „bezpečnostný príkaz“ je dokument vydaný alebo prijatý príslušným orgánom, ktorým:

1. sa nariaďujú činnosti, ktoré sa majú vykonať na funkčnom systéme, alebo stanovujú obmedzenia jeho prevádzkového použitia s cieľom obnoviť bezpečnosť, ak sa preukáže, že inak by mohlo dôjsť k zníženiu úrovne bezpečnosti letectva, alebo
2. sa nariaďujú činnosti, ktoré sa majú vykonať na vybavení ATM/ANS, na ktoré sa vzťahuje oznámenie o súlade vydané podľa článku 6 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2023/1768 (*), s cieľom riešiť stav nebezpečenstva a/alebo nezabezpečenia, ktorý bol identifikovaný, a obnoviť výkonnosť a interoperabilitu daného vybavenia ATM/ANS, ak sa preukáže, že inak by mohlo dôjsť k zníženiu úrovne bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany, výkonnosti alebo interoperability daného vybavenia.

(*) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1768 zo 14. júla 2023, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá osvedčovania a vyhlásenia týkajúcich sa systémov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb a komponentov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb (Ú. v. EÚ L 228, 15.9.2023, s. 1).“;

k) Vkladajú sa tieto body 107a a 107b:

„107a. „pracovisko“ je zariadenie a technické vybavenie, v ktorom člen personálu letových prevádzkových služieb plní úlohy spojené so svojou prácou;

„107b. „výstraha“ je správa zobrazená na pracovisku, keď zlyhal automatizovaný proces koordinácie;“.

2. Príloha II sa mení takto:

a) V ustanovení ATM/ANS.AR.A.020 sa písmeno a) nahrádza takto:

„a) Príslušný orgán bez zbytočného odkladu informuje agentúru v prípade akýchkoľvek závažných problémov s vykonávaním príslušných ustanovení nariadenia (EÚ) 2018/1139 a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe alebo príslušných ustanovení nariadení (ES) č. 549/2004, (ES) č. 550/2004 a (ES) č. 551/2004, ktoré sa vzťahujú na poskytovateľov služieb.“;

b) Ustanovenie ATM/ANS.AR.A.030 sa nahrádza takto:

„ATM/ANS.AR.A.030 Bezpečnostné príkazy

a) Príslušný orgán vydá bezpečnostný príkaz, ak zistí ktorúkoľvek z týchto skutočností:

1. nebezpečný stav vo funkčnom systéme, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah;
2. stav nebezpečenstva, nezabezpečenia, nedostatočnej výkonnosti alebo neinteroperability vybavenia, na ktoré sa vzťahuje oznámenie o súlade podľa článku 6 delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/1768, a tento stav pravdepodobne existuje alebo nastane v inom vybavení ATM/ANS.

b) Bezpečnostný príkaz sa zašle príslušným poskytovateľom ATM/ANS a musí obsahovať prinajmenšom tieto informácie:

1. identifikáciu nebezpečného stavu;
2. identifikáciu dotknutého funkčného systému;
3. potrebné opatrenia a ich odôvodnenie;
4. časový limit na dokončenie požadovaných opatrení;
5. dátum nadobudnutia jeho účinnosti.

c) Do jedného mesiaca od vydania bezpečnostného príkazu zašle príslušný orgán jeho kópiu agentúre a ostatným dotknutým príslušným orgánom.

d) Príslušný orgán overí, či poskytovatelia ATM/ANS dodržiavajú bezpečnostné príkazy a prípadne príkazy pre vybavenie ATM/ANS.“;

c) V ustanovení ATM/ANS.AR.C.005 sa písmeno a) nahrádza takto:

„a) V rámci rozsahu pôsobnosti ustanovenia ATM/ANS.AR.B.001 písm. a) bodu 1 príslušný orgán zavedie postup, aby overil:

1. či poskytovatelia služieb spĺňajú uplatniteľné požiadavky stanovené v prílohách III až XIII a všetky uplatniteľné podmienky pripojené k osvedčeniu pred tým, než im je uvedené osvedčenie vydané. Osvedčenie sa vydáva v súlade s dodatkom 1 k tejto prílohe;
2. či sa dodržiavajú všetky povinnosti súvisiace s bezpečnosťou v poverení vydanom v súlade s článkom 8 nariadenia (ES) č. 550/2004;
3. či sa naďalej plnia uplatniteľné požiadavky na poskytovateľov služieb, ktorí sú pod jeho dohľadom;
4. či sa implementujú ciele v oblasti bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany a interoperability, uplatniteľné požiadavky a iné podmienky uvedené v oznámení o súlade pre vybavenie ATM/ANS; technické a výkonostné obmedzenia a podmienky uvedené v osvedčeniach o vybavení ATM/ANS a/alebo vo vyhláseniach o vybavení ATM/ANS a bezpečnostné opatrenia vrátane príkazov pre vybavenie ATM/ANS nariadených agentúrou v súlade s ustanovením ATM/ANS.EQMT.AR.A.030 prílohy I k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2023/1768;
5. či sa implementujú bezpečnostné príkazy, nápravné opatrenia a opatrenia na presadzovanie predpisov.“;

d) Ustanovenie ATM/ANS.AR.C.050 sa mení takto:

i) Písmená c), d), e) a f) sa nahrádzajú takto:

„c) Príslušný orgán vydá zistenie úrovne 1, ak sa zistí akýkoľvek závažný nesúlad s uplatniteľnými požiadavkami nariadenia (EÚ) 2018/1139 a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe, ako aj nariadení (ES) č. 549/2004, (ES) č. 550/2004 a (ES) č. 551/2004 a ich vykonávacích predpisov, s postupmi a príručkami poskytovateľa ATM/ANS, s podmienkami osvedčenia, prípadne s poverením, alebo s obsahom vyhlásenia, pričom tento nesúlad predstavuje vážne riziko pre bezpečnosť letu alebo inak spochybňuje schopnosť poskytovateľa služieb pokračovať v činnosti.

K zisteniam úrovne 1 patrí okrem iného:

1. uverejnenie prevádzkových postupov a/alebo poskytovanie služieb spôsobom, ktorý predstavuje pre bezpečnosť letu vážne riziko;
  2. získanie alebo udržanie platnosti osvedčenia poskytovateľa služieb predložením falšovanej dokumentácie;
  3. dôkaz o nesprávnom alebo podvodnom postupe pri používaní osvedčenia poskytovateľa služieb;
  4. absencia zodpovedného manažéra.
- d) Príslušný orgán vydá zistenie úrovne 2, ak sa zistí akýkoľvek iný nesúlad s uplatniteľnými požiadavkami nariadenia (EÚ) 2018/1139 a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe, ako aj nariadení (ES) č. 549/2004, (ES) č. 550/2004 a (ES) č. 551/2004 a ich vykonávacích predpisov, s postupmi a príručkami poskytovateľa ATM/ANS alebo s podmienkami osvedčenia alebo s obsahom vyhlásenia.
- e) Ak sa v rámci dohľadu alebo iným spôsobom dospeje k nejakému zisteniu, príslušný orgán bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek dodatočné opatrenia požadované nariadením (EÚ) 2018/1139 a delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe, ako aj nariadeniami (ES) č. 549/2004, (ES) č. 550/2004 a (ES) č. 551/2004 a ich vykonávacími predpismi, písomne oznámi toto zistenie poskytovateľovi služieb a požiada ho, aby vykonal nápravné opatrenie na odstránenie zisteného nesúladu.

1. V prípade zistení úrovne 1 príslušný orgán prijme okamžité a primerané opatrenia a v prípade potreby môže obmedziť, pozastaviť alebo zrušiť osvedčenie v celom rozsahu alebo sčasti, pričom musí zabezpečiť kontinuitu služieb pod podmienkou, že nie je ohrozená bezpečnosť, a ak ide o manažéra siete, informuje o tom Komisiu. Prijaté opatrenia závisia od rozsahu zistenia a musia zostať v platnosti, pokiaľ poskytovateľ ATM/ANS úspešne neuskutoční nápravné opatrenie.
  2. V prípade zistení úrovne 2 príslušný orgán:
    - i) poskytne poskytovateľovi služieb lehotu na vykonanie nápravných opatrení v rámci akčného plánu primeraného povahy zistenia;
    - ii) posúdi plán nápravných opatrení a ich vykonávania, ktorý navrhol poskytovateľ služieb, a ak z posúdenia vyplýva záver, že sú dostatočné na odstránenie nesúladu, akceptuje ich.
  3. Pokiaľ v prípade zistení úrovne 2 poskytovateľ služieb nepredloží plán nápravných opatrení, ktorý je pre príslušný orgán vzhľadom na dané zistenie prijateľný, alebo ak poskytovateľ služieb nevykoná nápravné opatrenia v lehote, ktorú prijal alebo predĺžil príslušný orgán, dané zistenie sa môže povýšiť na zistenie úrovne 1 a podniknú sa kroky stanovené v bode 1.
    - f) Ak príslušný orgán zistí, že poskytovateľ ATM/ANS začlenil vybavenie ATM/ANS do svojho funkčného systému bez toho, aby zabezpečil súlad s ustanovením ATM/ANS.OR.A.045 písm. g), s náležitým zreteľom na potrebu zaistiť bezpečnosť a kontinuitu prevádzky prijme všetky opatrenia potrebné na obmedzenie oblasti používania príslušného vybavenia ATM/ANS alebo na zákaz jeho používania poskytovateľmi ATM/ANS, ktorí sú pod jeho dohľadom.“;
    - ii) Dopĺňa sa toto písmeno g):

„g) V tých prípadoch, ktoré si nevyžadujú zistenia úrovni 1 a 2, môže príslušný orgán predložiť pripomienky.“
3. Príloha III sa mení takto:
- a) V ustanovení ATM/ANS.OR.A.045 sa dopĺňajú tieto písmená g) až j):

„g) Pred začlenením vybavenia ATM/ANS do funkčného systému poskytovateľ ATM/ANS zabezpečí, aby:

    1. nové alebo upravené vybavenie ATM/ANS osvedčila agentúra v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) 2023/1768 a vyrobila ho schválená projekčná alebo výrobná organizácia podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2023/1769 (*) alebo
    2. nové alebo upravené vybavenie ATM/ANS malo vyhlásenie schválenej projekčnej organizácie v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) 2023/1768 a vyrobila ho schválená projekčná alebo výrobná organizácia podľa vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1769 alebo
    3. nové alebo upravené vybavenie ATM/ANS malo vydané oznámenie o súlade podľa článku 6 ods. 1 delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/1768 alebo
    4. ak vybavenie ATM/ANS nepodlieha posudzovaniu zhody podľa delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/1768, bolo overené, že dané vybavenie ATM/ANS spĺňa uplatniteľné špecifikácie a kvalifikácie. - h) Poskytovateľ ATM/ANS zabezpečí, aby sa overilo, že vybavenie ATM/ANS spĺňa špecifikácie výrobcu vybavenia vrátane inštalácie a skúšok na mieste.
  - i) Predtým, ako poskytovateľ ATM/ANS uvedie vybavenie ATM/ANS do prevádzky, zabezpečí, aby upravený funkčný systém, do ktorého sa toto vybavenie ATM/ANS začleňuje, spĺňal všetky uplatniteľné požiadavky, a určí všetky odchýlky a obmedzenia.

- j) Keď poskytovateľ ATM/ANS uvedie vybavenie ATM/ANS do prevádzky, zabezpečí, aby sa vybavenie ATM/ANS alebo upravené vybavenie používalo v súlade s podmienkami používania, ako aj s akýmikoľvek uplatniteľnými obmedzeniami, a aby spĺňalo všetky uplatniteľné požiadavky.

(*) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1769 z 12. septembra 2023, ktorým sa stanovujú technické požiadavky a administratívne postupy schvaľovania organizácií, ktoré sa podieľajú na projektovaní alebo výrobe systémov a komponentov manažmentu letovej prevádzky/leteckých navigačných služieb, a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2023/203 (Ú. v. EÚ L 228, 15.9.2023, s. 19).“;

- b) Ustanovenie ATM/ANS.OR.A.060 sa nahrádza takto:

„ATM/ANS.OR.A.060 Okamžitá reakcia na bezpečnostný problém

- a) Poskytovateľ služieb zavedie všetky bezpečnostné opatrenia vrátane bezpečnostných príkazov nariadených príslušným orgánom v súlade s ustanovením ATM/ANS.AR.A.025 písm. c).

Keď sa vydá bezpečnostný príkaz na nápravu stavu uvedeného v oznámení o súlade vydanom v súlade s článkom 6 delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/1768, poskytovateľ ATM/ANS, pokiaľ príslušný orgán neurčí inak v prípade, že je potrebné naliehavé opatrenie:

1. navrhne vhodné nápravné opatrenie a príslušnému orgánu predloží na schválenie podrobnosti uvedeného návrhu;
2. po schválení príslušným orgánom toto opatrenie vykoná.“;

- c) V ustanovení ATM/ANS.OR.B.005 písm. a) sa dopĺňa tento bod 8:

„8. postup, ktorým sa zabezpečí, aby projekt vybavenia ATM/ANS alebo zmeny v jeho projekte, s výhradou článku 6 delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/1768, boli v súlade s platnými špecifikáciami vrátane nezávislej kontrolnej funkcie preukazovania súladu, na základe ktorej poskytovateľ ATM/ANS vydá oznámenie o súlade a súvisiacu dokumentáciu o súlade.“

- d) Ustanovenie ATM/ANS.OR.D.025 sa mení takto:

1. Písmeno c) sa nahrádza takto:

„c) Manažér siete predkladá výročnú správu o svojich činnostiach Komisii a agentúre. V tejto správe sa uvádza prevádzková výkonnosť, ako aj hlavné činnosti a vývoj najmä v oblasti bezpečnosti.“;

2. V písmene d) sa bod 3 nahrádza takto:

„3. v prípade manažéra siete jeho výkonnosť v porovnaní s výkonnosťnými cieľmi stanovenými v strategickom pláne siete, pričom sa porovnáva skutočná výkonnosť s výkonnosťou uvedenou v pláne prevádzky siete pomocou ukazovateľov výkonnosti stanovených v pláne prevádzky siete;“.

4. Príloha IV sa mení takto:

- a) Ustanovenie ATS.OR.400 sa nahrádza takto:

„ATS.OR.400 Letecká pohyblivá služba (spojenie lietadlo-zem) – všeobecne

- a) Poskytovateľ letových prevádzkových služieb musí pri spojení lietadlo-zem na účely letových prevádzkových služieb používať hlasovú komunikáciu a/alebo dátové spojenie.

- b) Ak je hlasová komunikácia lietadlo-zem založená na kanálovom odstupe 8,33 kHz, poskytovateľ letových prevádzkových služieb zabezpečí, aby:

1. všetky zariadenia na hlasovú komunikáciu lietadlo-zem mali schopnosť kanálového odstupe 8,33 kHz a dokázali sa naladiť na kanály s odstupom 25 kHz;

2. všetky pridelené hlasové frekvencie mali schopnosť kanálového odstupu 8,33 kHz;
  3. postupy, ktoré sa uplatňujú na lietadlá vybavené rádiom so schopnosťou kanálového odstupu 8,33 kHz a na lietadlá, ktoré nie sú vybavené takýmto zariadením, podliehajúce odovzdaniu medzi stanovišťami letových prevádzkových služieb, boli špecifikované v písomných dohodách medzi týmito stanovišťami ATS;
  4. lietadlá, ktoré nie sú vybavené rádiom so schopnosťou kanálového odstupu 8,33 kHz, mohli byť zapojené do letovej prevádzky za predpokladu, že sa s nimi dá v rámci kapacitných limitov systému manažmentu letovej prevádzky bezpečne zaobchádzať na pridelenej frekvencii UHF alebo na pridelenej frekvencii s kanálovým odstupom 25 kHz, a
  5. každoročne oznamoval členskému štátu, ktorý ho určil, svoje plány na zaobchádzanie so štátnymi lietadlami, ktoré nie sú vybavené rádiom so schopnosťou kanálového odstupu 8,33 kHz, pričom zohľadňuje kapacitné limity spojené s postupmi uverejnenými členskými štátmi v ich národných leteckých informačných príručkách (AIP).
- c) Ak sa pri poskytovaní služby riadenia letovej prevádzky používa priama obojsmerná hlasová komunikácia alebo dátové spojenie riadiaci-pilot, poskytovateľ letových prevádzkových služieb zabezpečí zaznamenávanie všetkých takýchto kanálov pre spojenie lietadlo-zem na záznamových zariadeniach.
- d) Ak sa pri poskytovaní letovej informačnej služby vrátane letiskovej letovej informačnej služby (AFIS) používa priama obojsmerná hlasová komunikácia alebo dátové spojenie lietadlo-zem, poskytovateľ letových prevádzkových služieb zabezpečí zaznamenávanie všetkých takýchto kanálov pre spojenie lietadlo-zem na záznamových zariadeniach, pokiaľ príslušný orgán nestanoví inak.“;
- b) Ustanovenie ATS.OR.415 sa nahrádza takto:

„ATS.OR.415 Letecká pohyblivá služba (spojenie lietadlo-zem) – oblastná služba riadenia

Poskytovateľ letových prevádzkových služieb zabezpečí, aby:

- a) komunikačné zariadenia zaisťujúce spojenie lietadlo-zem umožňovali obojsmerné hlasové spojenie medzi stanovišťom poskytujúcim oblastnú službu riadenia a náležite vybavenými lietadlami letiacimi kdekoľvek v riadenej oblasti alebo oblastiach a
- b) komunikačné zariadenia lietadlo-zem umožňovali obojsmernú dátovú komunikáciu medzi stanovišťom poskytujúcim oblastnú službu riadenia a náležite vybavenými lietadlami letiacimi vo vzdušnom priestore uvedenom v ustanovení AUR.COM.2001 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2023/1770 (*) na prevádzkovanie služieb dátového spojenia, na ktoré sa odkazuje v ustanovení AUR.COM.2005 bode 1 písm. a) uvedeného vykonávacieho nariadenia.

(*) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1770 z 12. septembra 2023, ktorým sa stanovujú ustanovenia o vybavení lietadiel potrebnom na využívanie vzdušného priestoru jednotného európskeho neba a prevádzkové predpisy týkajúce sa využívania vzdušného priestoru jednotného európskeho neba a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 29/2009 a vykonávacie nariadenia (EÚ) č. 1206/2011, (EÚ) č. 1207/2011 a (EÚ) č. 1079/2012 (Ú. v. EÚ L 228, 15.9.2023, s. 39).“;

- c) Ustanovenie ATS.OR.430 sa nahrádza takto:

„ATS.OR.430 Letecká pevná služba (spojenie zem-zem) – všeobecne

- a) Poskytovateľ letových prevádzkových služieb zabezpečí, že na spojenie zem-zem pri poskytovaní letových prevádzkových služieb sa použijú zariadenia na priame hlasové a/alebo dátové spojenie.
- b) Ak je komunikácia na účely koordinácie ATC podporovaná automatizáciou, poskytovateľ letových prevádzkových služieb zabezpečí, aby:
  1. boli zavedené vhodné prostriedky na automatické prijímanie, uchovávanie, spracovanie, extrakciu a zobrazovanie a prenos príslušných letových informácií;

2. boli poruchy alebo anomálie takejto automatizovanej koordinácie jasne opísané riadiacemu alebo riadiacim letovej prevádzky zodpovedným za koordináciu letov na odovzdávajúcom stanovišti;
3. boli výstrahy týkajúce sa výmeny systémových informácií odovzdané osobám na príslušných pracovných miestach;
4. boli informácie o príslušných procesoch výmeny systémových informácií poskytnuté riadiacim letovej prevádzky;
5. riadiaci letovej prevádzky mali k dispozícii prostriedky na úpravu vymieňaných letových informácií.“;

d) Vkladá sa toto ustanovenie ATS.OR.446:

„ATS.OR.446 Prehľadové údaje

- a) Poskytovatelia letových prevádzkových služieb nesmú používať údaje z výzvových systémov módu S prevádzkovaných v rámci zodpovednosti tretej krajiny, ak nedošlo ku koordinácii pri pridelovaní výzvových kódov.
  - b) Poskytovatelia letových prevádzkových služieb zabezpečia, aby boli k dispozícii potrebné kapacity umožňujúce riadiacim letovej prevádzky stanoviť identifikáciu jednotlivých lietadiel pomocou funkcie na identifikáciu lietadla prostredníctvom zostupného spojenia, ako sa uvádza v dodatku 1.
  - c) Poskytovatelia letových prevádzkových služieb zabezpečujú plynulú prevádzku vo vzdušnom priestore, za ktorý sú zodpovední, a na hranici s príslušnými vzdušnými priestormi, a to uplatňovaním primeraných minimálnych požiadaviek na rozstupy lietadiel.“;
- e) V ustanovení ATS.TR.230 sa dopĺňa toto písmeno c):
- „c) Koordinácia odovzdávania riadenia medzi stanovišťami, ktoré poskytujú oblasťnú službu riadenia v rámci regiónu ICAO EUR, alebo na základe dohody s inými stanovišťami riadenia letovej prevádzky alebo medzi nimi, sa podporuje automatizovanými procesmi vymedzenými v dodatku 2.“;
- f) Dopĺňajú sa tieto dodatky 1 a 2:

„Dodatok 1

Identifikácia jednotlivých lietadiel pomocou funkcie na identifikáciu lietadla prostredníctvom zostupného spojenia, ako sa vyžaduje v ustanovení ATS.OR.446 písm. b)

Funkcia na identifikáciu lietadla prostredníctvom zostupného spojenia sa použije na stanovenie identifikácie jednotlivých lietadiel takto:

- a) Poskytovateľ letových prevádzkových služieb oznámi manažérovi siete časti vzdušného priestoru, v ktorých sa stanovila identifikácia jednotlivých lietadiel pomocou funkcie na identifikáciu lietadla prostredníctvom zostupného spojenia.
- b) Ak sa identifikácia jednotlivého lietadla stanoví pomocou funkcie na identifikáciu lietadla prostredníctvom zostupného spojenia, lietadlu sa pridelí kód viditeľnosti SSR A1000.
- c) S výnimkou prípadu, keď sa uplatňuje jedna z podmienok stanovených v písmene d), sa odlietajúcemu lietadlu alebo lietadlu, pre ktoré sa v súlade s písmenom g) vyžaduje zmena kódu, pridelí kód viditeľnosti SSR A1000, pričom platia tieto podmienky:
  1. identifikácia lietadla prostredníctvom zostupného spojenia sa zhoduje so zodpovedajúcim záznamom o tomto lietadle v letovom pláne;
  2. manažér siete oznámil, že konkrétne lietadlo je oprávnené na pridelenie kódu viditeľnosti SSR A1000.
- d) Kód viditeľnosti SSR A1000 sa nesmie prideliť lietadlu uvedenému v písmene c), ak sa uplatňuje jedna z týchto podmienok:
  1. poskytovateľ letovej navigačnej služby po neplánovanom výpadku snímača pozemného sledovania vykonal núdzové opatrenia, ktoré si vyžadujú pridelenie individuálnych kódov SSR lietadlu;

2. mimoriadne vojenské núdzové opatrenia si vyžadujú, aby poskytovatelia letových navigačných služieb pridelili lietadlu individuálne kódy SSR;
  3. lietadlo, ktoré je oprávnené na pridelenie kódu viditeľnosti SSE A1000 stanoveného v súlade s písmenom c), sa nachádza alebo je iným spôsobom odklonené mimo časti vzdušného priestoru uvedenej v písmene a).
- e) Lietadlu, ktorému nebol pridelený kód viditeľnosti SSR A1000 určený v súlade s písmenom c), sa musí prideliť kód SSR, ktorý je v súlade so zoznamom pridelených kódov, na ktorom sa dohodli členské štáty a ktorý bol skoordínovaný s tretími krajinami.
- f) Keď bol lietadlu pridelený kód SSR, musí sa pri najbližšej príležitosti vykonať kontrola, ktorou sa potvrdí, že kód SSR, ktorý zadal pilot, je totožný s kódom, ktorý bol pridelený letu.
- g) Kódy SSR pridelené lietadlu odovzdávanému poskytovateľmi letových prevádzkových služieb v susedných štátoch sa musia automaticky kontrolovať, aby sa zistilo, či tieto pridelenia možno ponechať v súlade so zoznamom pridelených kódov, na ktorom sa dohodli členské štáty a ktorý bol skoordínovaný s tretími krajinami.
- h) So susednými poskytovateľmi letových navigačných služieb, ktorí identifikujú jednotlivé lietadlá prostredníctvom individuálnych kódov SSR, sa musia uzavrieť formálne dojednania obsahujúce minimálne:
1. povinnosť susedných poskytovateľov letových navigačných služieb odovzdať lietadlo s overenými individuálnymi kódmi SSR pridelenými v súlade so zoznamom pridelených kódov, na ktorom sa dohodli členské štáty a ktorý bol skoordínovaný s tretími krajinami;
  2. povinnosť oznámiť preberajúcim stanovištiarom všetky spozorované nezrovnalosti pri prevádzke palubných komponentov prehľadových systémov.
- i) Poskytovatelia letových prevádzkových služieb zabezpečia, aby pridelovanie individuálnych kódov SSR v súlade so zoznamom pridelených kódov, na ktorom sa dohodli členské štáty a ktorý bol skoordínovaný s tretími krajinami s cieľom stanoviť identifikáciu jednotlivých lietadiel, bolo v súlade s týmito požiadavkami:
1. kódy SSR sa automaticky pridelia lietadlu na základe zoznamu pridelených kódov, na ktorom sa dohodli členské štáty a ktorý bol skoordínovaný s tretími krajinami;
  2. kódy SSR pridelené lietadlu odovzdávanému poskytovateľmi leteckých navigačných služieb v susedných štátoch sa skontrolujú, aby sa zistilo, či tieto pridelenia možno ponechať v súlade so zoznamom pridelených kódov, na ktorom sa dohodli členské štáty a ktorý bol skoordínovaný s tretími krajinami;
  3. kódy SSR sa zaraďujú do rôznych kategórií s cieľom umožniť diferencované pridelovanie kódov;
  4. kódy SSR rôznych kategórií uvedených v bode 3 sa pridelujú podľa smeru letov;
  5. viacnásobné paralelné pridelenie rovnakého kódu SSR sa vykonáva pri letoch, ktoré sú prevádzkované kódovo bezkonfliktným smerom;
  6. riadiaci sú automaticky informovaní v prípade neúmyselného zdvojenia pridelovania kódov SSR.

Dodatok 2

Procesy, ktoré sa majú zaviesť pre automatizovanú koordináciu, ako sa vyžaduje v ustanovení ATS. TR.230 písm. c)

- A. Povinné procesy, ktoré sa majú zaviesť medzi stanovišťami, ktoré poskytujú oblasťnú službu riadenia, alebo na základe dohody s inými stanovišťami riadenia letovej prevádzky alebo medzi nimi, sú tieto:
- a) Oznámenie
    1. Letové informácie podliehajúce oznamovaniu obsahujú aspoň:
      - i) identifikáciu lietadla;
      - ii) mód a kód SSR (ak sú k dispozícii);

- iii) letisko odletu;
  - iv) vypočítané údaje;
  - v) cieľové letisko;
  - vi) počet lietadiel a ich typ;
  - vii) druh letu;
  - viii) schopnosť a stav vybavenia.
2. Obsah informácie o „schopnosti a stave vybavenia“ zahŕňa aspoň schopnosť zmenšeného minima vertikálneho rozstupu (RVSM) a kanálového odstupe 8,33 kHz. Ďalšie položky sa môžu zahrnúť v súlade s písomnými dohodami.
  3. Oznámenie sa musí vykonať najmenej raz pre každý oprávnený let, ktorý má podľa plánu preletieť hranice, ak let nie je predmetom procesu oznamovania a koordinácie pred odletom.
  4. Kritériá oprávnenosti na oznamovanie letov prelietavajúcich hranice musia byť v súlade s písomnými dohodami.
  5. Ak sa oznámenie nemôže uskutočniť do vzájomne dohodnutého času pred procesom počiatočnej koordinácie, zahrnie sa do procesu počiatočnej koordinácie.
  6. Ak sa proces oznámenia vykonáva, musí sa uskutočniť pred procesom počiatočnej koordinácie.
  7. Proces oznámenia sa musí uskutočniť vždy znovu, keď dôjde pred procesom počiatočnej koordinácie k zmene týchto údajov:
    - i) koordinačný bod (COP);
    - ii) predpokladaný kód SSR v bode odovzdania riadenia;
    - iii) cieľové letisko;
    - iv) typ lietadla;
    - v) schopnosť a stav vybavenia.
  8. Ak sa zistí nezrovnalosť medzi vyslanými údajmi a zodpovedajúcimi údajmi v prijímajúcom systéme alebo ak nie sú k dispozícii žiadne takéto informácie, čo by viedlo k nutnosti urobiť nápravné kroky po prevzatí nasledujúcich údajov o počiatočnej koordinácii, uvedená nezrovnalosť sa postúpi príslušnému riadiacemu pracovisku na vyriešenie.
  9. Časové kritériá začatia procesu oznámenia:
    - i) Proces oznámenia sa musí začať v parametricky určenom počte minút pred vypočítaným časom preletu COP.
    - ii) Parametre oznámenia musia byť zahrnuté v písomných dohodách medzi príslušnými stanovišťami ATC.
    - iii) Parametre oznámenia možno definovať samostatne pre každý z koordinačných bodov.
- b) Počiatočná koordinácia
1. V prípade letu, ktorý je predmetom počiatočnej koordinácie, sú dohodnuté podmienky odovzdania letu prevádzkovo záväzné pre obidve stanovišťa riadenia letovej prevádzky s výnimkou prípadov, ak koordinácia bola zrušená alebo koordinačné údaje boli zmenené.
  2. Informácie o lete podliehajúcom procesu počiatočnej koordinácie zahŕňajú prinajmenšom:
    - i) identifikáciu lietadla;
    - ii) mód a kód SSR;
    - iii) letisko odletu;
    - iv) vypočítané údaje;

- v) cieľové letisko;
  - vi) počet lietadiel a ich typ;
  - vii) druh letu;
  - viii) schopnosť a stav vybavenia.
3. Obsah informácie o „schopnosti a stave vybavenia“ zahŕňa aspoň schopnosť RVSM a kanálového odstupu 8,33 kHz. Ďalšie položky sa môžu zahrnúť podľa vzájomnej dohody v súlade s písomnými dohodami.
  4. Proces počiatočnej koordinácie sa musí vykonať pre každý oprávnený let, ktorý má podľa plánu preletieť hranice.
  5. Kritériá oprávnenosti na počiatočnú koordináciu letov prelietavajúcich hranicu musia byť v súlade s písomnými dohodami.
  6. Pokiaľ sa proces počiatočnej koordinácie už nezačal manuálne, musí sa začať automaticky v súlade s písomnými dohodami:
    - i) vo vzájomne dohodnutom parametrickom časovom období pred vypočítaným časom preletu koordinačného bodu alebo
    - ii) v čase, v ktorom sa let nachádza vo vzájomne dohodnutej vzdialenosti od koordinačného bodu.
  7. Proces počiatočnej koordinácie letu sa vykoná len raz, ak sa nezačne zrušenie procesu koordinácie.
  8. Po zrušení procesu koordinácie sa môže proces počiatočnej koordinácie začať znovu s tým istým stanovišťom.
  9. Dokončenie procesu počiatočnej koordinácie vrátane potvrdenia prijímajúcim stanovišťom sa postúpi odovzdávajúcemu stanovišťu a let sa tak považuje za „koordinovaný“.
  10. Ak sa v procese počiatočnej koordinácie nepotvrdí jeho dokončenie v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok výstrahu na riadiacom pracovisku zodpovednom za koordináciu letu na odovzdávajúcom stanovišti.
  11. Informácie o počiatočnej koordinácii sa poskytnú príslušnému riadiacemu pracovisku na preberajúcom stanovišti.
- c) Oprava koordinačných údajov
1. Proces opravy koordinačných údajov sa musí vzťahovať na predtým koordinovaný let.
  2. V prípade letu, ktorý bol predmetom procesu opravy koordinačných údajov, sú dohodnuté podmienky odovzdania letu prevádzkovo záväzné pre obidve stanovišťa riadenia letovej prevádzky s výnimkou prípadov, ak koordinácia bola zrušená alebo podmienky boli ďalej zmenené.
  3. Proces opravy koordinačných údajov poskytnite tieto letové informácie za predpokladu, že sa zmenili:
    - i) mód a kód SSR;
    - ii) vypočítaný čas a letová hladina;
    - iii) schopnosť a stav vybavenia.
  4. Ak tak bolo vzájomne dohodnuté, v oprave koordinačných údajov sa poskytnú tieto informácie za predpokladu, že došlo k ich zmene:
    - i) koordinačný bod;
    - ii) trať.
  5. Proces opravy koordinačných údajov sa môže uskutočniť raz alebo viackrát na stanovišti, s ktorým je let momentálne koordinovaný.

6. Proces opravy koordinačných údajov sa uskutoční, keď:
    - i) sa vypočítaný čas v koordinačnom bode líši od predtým odovzdaného času o viac ako vzájomne dohodnutú hodnotu;
    - ii) hladina odovzdania, kód SSR alebo schopnosť a stav vybavenia sa líšia od predtým odovzdaných údajov.
  7. Proces opravy koordinačných údajov, ak je tak vzájomne dohodnuté, sa uskutoční pri každej zmene:
    - i) koordinačného bodu;
    - ii) trate.
  8. Dokončenie procesu opravy koordinačných údajov vrátane potvrdenia od prijímajúceho stanovišta sa postúpi odovzdávajúcemu stanovištu.
  9. Ak sa v procese opravy koordinačných údajov nepotvrdí jeho dokončenie v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok výstrahu na riadiacom pracovisku zodpovednom za koordináciu letu na odovzdávajúcom stanovišti.
  10. Proces opravy koordinačných údajov sa musí uskutočniť ihneď po príslušnom zadaní alebo aktualizácii údajov.
  11. Proces opravy koordinačných údajov sa musí zastaviť, keď sa let nachádza vo vzájomne dohodnutom čase/vzdialenosti od bodu odovzdania riadenia v súlade s písomnými dohodami.
  12. Informácie o oprave koordinačných údajov sa poskytnú príslušnému riadiacemu pracovisku na prijímajúcom stanovišti.
  13. V prípade, že dokončenie procesu opravy koordinačných údajov nie je potvrdené v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, odovzdávajúce stanovište iniciuje verbálnu koordináciu.
- d) Zrušenie koordinácie
1. Proces zrušenia koordinácie sa musí vzťahovať na predchádzajúci proces oznámenia alebo koordinácie, ktorý sa zrušuje.
  2. Proces zrušenia koordinácie musí uskutočniť stanovište v súvislosti s koordinovaným letom, keď:
    - i) dané stanovište už nie je ďalším stanovištom v koordinačnej sekvencii;
    - ii) letový plán bol zrušený vo vysielajúcom stanovišti a koordinácia už nie je relevantná;
    - iii) informácia o zrušení koordinácie v súvislosti s letom sa prevzala od predchádzajúceho stanovišta.
  3. Proces zrušenia koordinácie môže uskutočniť stanovište v súvislosti s oznamovaným letom, keď:
    - i) dané stanovište už nie je ďalším stanovištom v koordinačnej sekvencii;
    - ii) letový plán bol zrušený vo vysielajúcom stanovišti a koordinácia už nie je relevantná;
    - iii) informácia o zrušení koordinácie v súvislosti s letom sa prevzala od predchádzajúceho stanovišta;
    - iv) let je na trati oneskorený a opravu výpočtu nemožno určiť automaticky.
  4. Dokončenie procesu zrušenia koordinačných údajov vrátane potvrdenia od prijímajúceho stanovišta sa postúpi odovzdávajúcemu stanovištu.
  5. Ak sa v procese zrušenia koordinačných údajov nepotvrdí jeho dokončenie v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok výstrahu na riadiacom pracovisku zodpovednom za koordináciu letu na odovzdávajúcom stanovišti.

6. Informácie o zrušení koordinácie sa poskytnú príslušnému riadiacemu pracovisku na notifikovanom stanovišti alebo stanovišti, s ktorým bola koordinácia zrušená.
  7. V prípade, že dokončenie zrušenia koordinácie nie je potvrdené v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, odovzdávajúce stanovište iniciuje verbálnu koordináciu.
- e) Základné letové údaje
1. Informácie, ktoré sú predmetom procesu základných letových údajov musia poskytovať minimálne:
    - i) identifikáciu lietadla;
    - ii) mód a kód SSR.
  2. Všetky dodatočné informácie poskytované v rámci procesu základných letových údajov sú predmetom vzájomnej dohody.
  3. Proces základných letových údajov sa musí vykonať automaticky pre každý oprávnený let.
  4. Kritériá oprávnenosti na základné letové údaje musia byť v súlade s písomnými dohodami.
  5. Dokončenie procesu základných letových údajov vrátane potvrdenia od prijímajúceho stanovišta sa postúpi predkladajúcemu stanovištu.
  6. Ak sa v procese základných letových údajov nepotvrdí jeho dokončenie v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok výstrahu na príslušnom riadiacom pracovisku predkladajúceho stanovišta.
- f) Zmena základných letových údajov
1. Proces zmeny základných letových údajov sa musí vzťahovať na let, ktorý bol predtým predmetom procesu základných letových údajov.
  2. Všetky ďalšie informácie podliehajúce procesu zmeny základných letových údajov a súvisiace kritériá ich poskytovania sú predmetom vzájomnej dohody.
  3. Proces zmeny základných letových údajov sa uskutočňuje len pre let, ktorý bol predtým oznámený v rámci procesu základných letových údajov.
  4. Proces zmeny základných letových údajov sa začne automaticky v súlade so vzájomne dohodnutými kritériami.
  5. Dokončenie procesu zmeny základných letových údajov vrátane potvrdenia od prijímajúceho stanovišta sa postúpi predkladajúcemu stanovištu.
  6. Ak sa v procese zmeny základných letových údajov nepotvrdí jeho dokončenie v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok výstrahu na príslušnom riadiacom pracovisku predkladajúceho stanovišta.
  7. Informácie o zmene základných letových údajov sa poskytnú príslušnému riadiacemu pracovisku na prijímajúcom stanovišti.
- B. Po dohode medzi príslušnými stanovišťami o vykonávaní oznámenia pred odletom sú procesy týkajúce sa zmeny frekvencie alebo manuálneho prevzatia komunikácie takéto:
- a) Oznamovanie a koordinácia pred odletom
1. Informácie podliehajúce procesu oznamovania a koordinácie pred odletom zahŕňajú minimálne:
    - i) identifikáciu lietadla;
    - ii) mód a kód SSR (ak sú k dispozícii);
    - iii) letisko odletu;
    - iv) vypočítaný čas odletu alebo vypočítané údaje podľa vzájomnej dohody;

- v) cieľové letisko;
  - vi) počet lietadiel a ich typ.
2. Informácie podliehajúce procesu oznamovania a koordinácie pred odletom od riadiaceho stanovišťa koncovej riadenej oblasti (TMA) alebo ACC obsahujú:
    - i) druh letu;
    - ii) schopnosť a stav vybavenia.
  3. Obsah informácie o „schopnosti a stave vybavenia“ zahŕňa aspoň schopnosť RVSM a kanálového odstupu 8,33 kHz.
  4. Informácie o „schopnosti a stave vybavenia“ môžu obsahovať ďalšie položky vzájomne dohodnuté v písomných dohodách.
  5. Proces oznamovania a koordinácie pred odletom sa uskutoční raz alebo viac ráz pre každý oprávnený let, ktorý má podľa plánu preletieť hranice, ak by dĺžka letu z miesta odletu do koordinačného bodu neposkytovala dostatočný čas na vykonanie procesov počiatkovej koordinácie alebo oznamovania.
  6. Kritériá oprávnenosti na oznamovanie a koordináciu pred odletom týkajúce sa letov cez hranice musia byť v súlade s písomnými dohodami.
  7. Proces oznamovania a koordinácie pred odletom sa uskutoční vždy znovu, keď dôjde k zmene ľubovoľnej položky údajov podliehajúcej predchádzajúcemu procesu oznamovania a koordinácie pred odletom.
  8. Dokončenie procesu oznamovania a koordinácie pred odletom vrátane potvrdenia od prijímajúceho stanovišťa sa postúpi odovzdávajúcemu stanovištiu.
  9. Ak sa v procese oznamovania a koordinácie pred odletom nepotvrdí jeho dokončenie v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok výstrahu na riadiacom pracovisku zodpovednom za oznámenie/koordináciu letu na odovzdávajúcom stanovišti.
  10. Informácie o oznámení a koordinácii pred odletom sa poskytnú príslušnému riadiacemu pracovisku na notifikovanom stanovišti.
- b) Zmena frekvencie
1. Informácie podliehajúce procesu zmeny frekvencie zahŕňajú identifikáciu lietadla a ktorýkoľvek z nasledujúcich údajov, ak sú dostupné:
    - i) oznam o uvoľnení;
    - ii) povolenú letovú hladinu;
    - iii) pridelený kurz/pridelenú trať alebo priame povolenie;
    - iv) pridelenú rýchlosť;
    - v) pridelenú rýchlosť stúpania/klesania.
  2. Ak je to vzájomne dohodnuté, údaje o zmene frekvencie obsahujú:
    - i) aktuálnu polohu na trati;
    - ii) nariadenú frekvenciu.
  3. Proces zmeny frekvencie manuálne iniciuje odovzdávajúci riadiaci letovej prevádzky.
  4. Dokončenie procesu zmeny frekvencie vrátane potvrdenia od preberajúceho stanovišťa sa postúpi odovzdávajúcemu stanovištiu ATC.

5. Ak sa v procese zmeny frekvencie nepotvrdí jeho dokončenie v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok výstrahu na príslušnom riadiacom pracovisku odovzdávajúceho stanovišta ATC.
  6. Informácie o zmene frekvencie sa bezodkladne poskytnú preberajúcemu riadiacemu letovej prevádzky.
- c) Manuálne prevzatie komunikácie
1. Informácie podliehajúce procesu manuálneho prevzatia komunikácie zahŕňajú minimálne identifikáciu lietadla.
  2. Proces manuálneho prevzatia komunikácie začne preberajúce stanovište po nadviazaní spojenia.
  3. Dokončenie procesu manuálneho prevzatia komunikácie vrátane potvrdenia od odovzdávajúceho stanovišta sa postúpi preberajúcemu stanovištu ATC.
  4. Ak sa v procese manuálneho prevzatia komunikácie nepotvrdí jeho dokončenie v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok výstrahu na príslušnom riadiacom pracovisku preberajúceho stanovišta ATC.
  5. Informácie o manuálnom prevzatí komunikácie sa okamžite predkladajú riadiacemu na odovzdávajúcom stanovišti.
- d) Oznámenie o zámere preletu
1. Informácie podliehajúce procesu oznamovania o zámere preletu zahŕňajú minimálne:
    - i) identifikáciu lietadla;
    - ii) mód a kód SSR;
    - iii) počet lietadiel a ich typ;
    - iv) označenie príslušného sektora;
    - v) trať preletu vrátane vypočítaných časov a letových hladín pre každý bod trate.
  2. Proces oznamovania o zámere preletu začne riadiaci manuálne alebo sa začne automaticky, ako je opísané v písomných dohodách.
  3. Dokončenie procesu oznamovania o zámere preletu vrátane potvrdenia od notifikovaného stanovišta sa postúpi notifikujúcemu stanovištu.
  4. Ak sa dokončenie procesu oznamovania o zámere preletu nepotvrdí v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok varovanie na notifikujúcom stanovišti.
  5. Informácie o oznámení o zámere preletu sa poskytnú príslušnému riadiacemu pracovisku na notifikovanom stanovišti.
- e) Žiadosť o povolenie preletu
1. Informácie podliehajúce procesu žiadosti o povolenie preletu zahŕňajú minimálne:
    - i) identifikáciu lietadla;
    - ii) mód a kód SSR;
    - iii) počet lietadiel a ich typ;
    - iv) označenie príslušného sektora;
    - v) trať preletu vrátane vypočítaných časov a letových hladín pre každý bod trate.
  2. Ak je to vzájomne dohodnuté, žiadosť o povolenie preletu obsahuje schopnosť a stav vybavenia.

3. Obsah informácií o „schopnosti a stave vybavenia“ zahŕňa minimálne schopnosť RVSM a prípadne aj ďalšie položky podľa vzájomnej dohody.
  4. Žiadosť o povolenie preletu sa iniciuje podľa uváženia riadiaceho v súlade s podmienkami uvedenými v písomných dohodách.
  5. Informácie o dokončení procesu žiadosti o povolenie preletu vrátane potvrdenia od stanovišťa prijímajúceho žiadosť sa poskytnú žiadajúcemu stanovišťa.
  6. Ak sa dokončenie procesu žiadosti o povolenie preletu nepotvrdí v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok výstrahu na príslušnom riadiacom pracovisku žiadajúceho stanovišťa.
  7. Informácie o žiadosti o povolenie preletu sa poskytnú príslušnému riadiacemu pracovisku na stanovišti prijímajúcom žiadosť.
  8. Na proces týkajúci sa žiadosti o povolenie preletu sa odpovedá ktoroukoľvek z týchto možností:
    - i) akceptovaním navrhovaných údajov o trati/prelete cez vzdušný priestor;
    - ii) protinávrom vrátane odlišných údajov o trati/prelete cez vzdušný priestor uvedených ďalej v oddiele 6;
    - iii) odmietnutím navrhovaných údajov o trati/prelete cez vzdušný priestor.
  9. Ak operatívna odpoveď nie je prijatá v rámci vzájomne dohodnutého intervalu, na príslušnom riadiacom pracovisku žiadajúceho stanovišťa je vydaná výstraha.
- f) Protinávrh preletu
1. Proces podania protinávru preletu sa musí vzťahovať na let, ktorý bol predtým predmetom koordinácie.
  2. Informácie podliehajúce procesu podania protinávru preletu zahŕňajú minimálne:
    - i) identifikáciu lietadla;
    - ii) trať preletu vrátane vypočítaných časov a letových hladín pre každý bod trate.
  3. Protinávrh preletu obsahuje navrhovanú novú letovú hladinu a/alebo trať letu.
  4. Dokončenie procesu podania protinávru preletu vrátane potvrdenia od pôvodného žiadajúceho stanovišťa sa postúpi stanovišťa, ktoré podáva protinávrh.
  5. Ak sa dokončenie procesu podania protinávru preletu nepotvrdí v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok výstrahu na príslušnom riadiacom pracovisku stanovišťa, ktoré podáva protinávrh.
  6. Informácie o protinávru preletu sa poskytnú príslušnému riadiacemu pracovisku na pôvodnom žiadajúcom stanovišti.
  7. Po potvrdení úspešného spracovania informácií o protinávru preletu pôvodným žiadajúcim stanovišťom nasleduje operatívna odpoveď od pôvodného žiadajúceho stanovišťa.
  8. Operatívnu odpoveďou na protinávrh preletu je jeho akceptácia, prípadne odmietnutie.
  9. Ak operatívna odpoveď nie je prijatá v rámci vzájomne dohodnutého intervalu, na príslušnom riadiacom pracovisku stanovišťa, ktoré podáva protinávrh, je vydaná výstraha.
- g) Zrušenie preletu
1. Proces zrušenia preletu sa musí vzťahovať na predchádzajúci proces oznamovania alebo koordinácie, ktorý sa ruší.

2. Proces zrušenia preletu začne stanovište zodpovedné za let, ak sa vyskytne jedna z týchto okolností:
    - i) let, ktorý bol predtým oznámený v procese základných letových údajov, teraz nevstúpi do vzdušného priestoru notifikovaného stanovišta alebo už nie je predmetom záujmu notifikovaného stanovišta;
    - ii) prelet sa neuskutoční na trati uvedenej v informáciách týkajúcich sa oznámenia o zámere preletu;
    - iii) prelet sa neuskutoční v súlade s podmienkami, o ktorých sa rokuje, alebo v súlade s podmienkami dohodnutými po dialógu o prelete cez vzdušný priestor.
  3. Proces zrušenia preletu sa spustí automaticky alebo ho manuálne spustí riadiaci letovej prevádzky v súlade s písomnými dohodami.
  4. Dokončenie procesu zrušenia preletu vrátane potvrdenia od notifikovaného/požiadaneho stanovišta sa postúpi rušiacemu stanovištu.
  5. Ak sa dokončenie procesu zrušenia preletu nepotvrdí v súlade s uplatniteľnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok výstrahu na príslušnom pracovisku rušiaceho stanovišta.
  6. Informácie o zrušení preletu sa poskytnú príslušnému riadiacemu pracovisku na notifikovanom/požiadanom stanovišti.
- C. Medzi stanovištami, ktoré poskytujú oblastné služby riadenia potrebné na prevádzku služieb dátového spojenia, ako sa uvádza v ustanovení AUR.COM.2005 bode 1 písm. a) vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1770, alebo keď o tom existuje dohoda s inými stanovištami alebo medzi nimi, podporia sa automatizáciou tieto procesy:
- a) Presmerovanie prihlásenia
    1. Informácie podliehajúce procesu presmerovania prihlásenia zahŕňajú prinajmenšom:
      - i) identifikáciu lietadla;
      - ii) letisko odletu;
      - iii) cieľové letisko;
      - iv) typ prihlásenia;
      - v) parametre prihlásenia.
    2. V prípade každého letu prihláseného cez dátové spojenie, ktorý má prekročiť hranice, sa realizuje jeden proces presmerovania prihlásenia.
    3. Proces presmerovania prihlásenia sa začne v skoršom z určených časov alebo čo najskôr po ňom, v súlade s písomnými dohodami, a to na základe:
      - i) parametrického počtu minút pred vypočítaným časom preletu koordinačného bodu;
      - ii) času, v ktorom sa let nachádza vo vzájomne dohodnutej vzdialenosti od koordinačného bodu.
    4. Kritériá oprávnenosti na proces presmerovania prihlásenia musia byť v súlade s písomnými dohodami.
    5. Informácie o presmerovaní prihlásenia sa uvedú spolu s príslušnými letovými informáciami v prijímajúcom stanovišti.
    6. Stav prihlásenia letu sa môže zobraziť v príslušnom riadiacom pracovisku v rámci prijímajúceho stanovišta.
    7. Dokončenie procesu presmerovania prihlásenia vrátane potvrdenia od prijímajúceho stanovišta sa postúpi odovzdávajúcemu stanovištu.

8. Ak sa pri procese presmerovania prihlásenia nepotvrdí jeho ukončenie v súlade s príslušnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok spustenie žiadosti o kontakt s lietadlom prostredníctvom dátového spojenia lietadlo-zem.
- b) Oznámenie ďalšiemu úradu
  1. Informácie podliehajúce procesu oznámenia ďalšiemu úradu zahŕňajú prinajmenšom:
    - i) identifikáciu lietadla;
    - ii) letisko odletu;
    - iii) cieľové letisko.
  2. V prípade každého oprávneného letu, ktorý prekračuje hranice, sa realizuje jeden proces oznámenia ďalšiemu úradu.
  3. Proces oznámenia ďalšiemu úradu sa začne po tom, čo palubný systém potvrdí prijatie žiadosti o oznámenie ďalšiemu úradu určenej pre lietadlo.
  4. Po úspešnom spracovaní informácie o oznámení ďalšiemu úradu prijímajúce stanovište iniciuje žiadosť o začatie komunikácie riadiaceho a pilota prostredníctvom dátového spojenia (CPDLC) určenú pre lietadlo.
  5. Ak informácia o oznámení ďalšiemu úradu nebola doručená vo vzájomne dohodnutom parametrickom čase, prijímajúce stanovište uplatní miestne postupy na účely spustenia komunikácie s lietadlom prostredníctvom dátového spojenia.
  6. Dokončenie procesu oznámenia ďalšiemu úradu vrátane potvrdenia od prijímajúceho stanovišta sa postúpi odovzdávajúcemu stanovištu.
  7. Ak sa pri procese oznámenia ďalšiemu úradu nepotvrdí jeho dokončenie v súlade s príslušnými požiadavkami na kvalitu prevádzky, musí to mať za následok spustenie miestnych postupov v rámci odovzdávajúceho stanovišta.“
5. V prílohe VIII podčasti B sa dopĺňa tento oddiel 2:

„ODDIEL 2

TECHNICKÉ POŽIADAVKY NA POSKYTOVATEĽOV PREHLADOVÝCH SLUŽIEB

CNS.TR.205 Pridelovanie a používanie výzvoových kódov módu S

- a) Poskytovateľ prehladových služieb prevádzkuje oprávnený výzvoový systém módu S s použitím oprávneného výzvoového kódu (IC), len ak mu na tento účel dotknutý členský štát pridelil výzvoový kód.
- b) Poskytovateľ prehladových služieb, ktorý má v úmysle prevádzkovať alebo prevádzkuje oprávnený výzvoový systém módu S, pre ktorý mu nebol pridelený žiadny výzvoový kód, predloží dotknutému členskému štátu žiadosť o výzvoový kód, ktorá obsahuje aspoň tieto kľúčové položky:
  1. jedinečné referenčné číslo žiadosti od príslušného členského štátu;
  2. úplné kontaktné údaje zástupcu členského štátu zodpovedného za koordináciu pridelovania výzvoových kódov módu S;
  3. úplné kontaktné údaje týkajúce sa kontaktného miesta prevádzkovateľa módu S vo veci pridelovania výzvoových kódov módu S;
  4. názov výzvoového systému módu S;
  5. použitie výzvoového systému módu S (prevádzka alebo test);
  6. poloha výzvoového systému módu S;
  7. plánovaný dátum prvého prenosu módu S výzvoového systému módu S;
  8. požadované pokrytie módu S;
  9. špecifické prevádzkové požiadavky;

10. možnosť kódu SI;
  11. možnosť „prevádzky kódu II a kódu SI“;
  12. možnosť mapy pokrytia.
- c) Poskytovateľ prehľadových služieb dodržiava kľúčové položky pridelených výzvočných kódov, ktoré dostal, vrátane minimálne týchto položiek:
1. zodpovedajúce referenčné číslo žiadosti od príslušného členského štátu;
  2. jedinečné referenčné číslo pridelenia zo služby pridelenia výzvočných kódov;
  3. prípadne nahradené referenčné číslo pridelenia;
  4. pridelený výzvočný kód;
  5. obmedzenia pokrytia prehľadu a blokovania v podobe sektorových rozsahov alebo mapy pokrytia módu S;
  6. obdobie zavádzania, počas ktorého sa pridelenie musí zaregistrovať do výzvočného systému módu S, ktorý je uvedený v žiadosti;
  7. postupnosť zavádzania, ktorú treba dodržať;
  8. voľiteľne a v spojení s inými alternatívami: odporúčanie klastrov;
  9. prípadne špecifické prevádzkové obmedzenia.
- d) Poskytovateľ prehľadových služieb informuje príslušný členský štát aspoň každých 6 mesiacov o každej zmene plánovania inštalácie alebo prevádzkového stavu oprávnených výzvočných systémov módu S vzhľadom na kľúčové prvky pridelenia výzvočných kódov uvedené v písmene c).
- e) Poskytovateľ prehľadových služieb zabezpečí, aby každý z jeho výzvočných systémov módu S používal výlučne svoj pridelený výzvočný kód.“
6. V prílohe IX sa ustanovenie ATFM.TR.100 nahrádza takto:

„ATFM.TR.100 Pracovné metódy a prevádzkové postupy poskytovateľov zabezpečujúcich manažment toku letovej prevádzky

Poskytovateľ zabezpečujúci manažment toku letovej prevádzky musí byť schopný preukázať, že jeho pracovné metódy a prevádzkové postupy sú v súlade s nariadeniami Komisie (EÚ) č. 255/2010 (*) a (EÚ) 2019/123.

(*) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 255/2010 z 25. marca 2010, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá manažmentu toku letovej prevádzky (Ú. v. EÚ L 80, 26.3.2010, s. 10).“

7. V prílohe X sa ustanovenie ASM.TR.100 nahrádza takto:

„ASM.TR.100 Pracovné metódy a prevádzkové postupy poskytovateľov zabezpečujúcich riadenie vzdušného priestoru

Poskytovateľ zabezpečujúci riadenie vzdušného priestoru musí byť schopný preukázať, že jeho pracovné metódy a prevádzkové postupy sú v súlade s nariadeniami Komisie (ES) č. 2150/2005 (*) a (EÚ) 2019/123.

(*) Nariadenie Komisie (ES) č. 2150/2005 z 23. decembra 2005, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá pružného využívania vzdušného priestoru (Ú. v. EÚ L 342, 24.12.2005, s. 20).“

8. Príloha XII sa mení takto:

- a) Ustanovenie NM.TR.100 sa nahrádza takto:

„NM.TR.100 Pracovné metódy a prevádzkové postupy manažéra siete

Manažér siete musí byť schopný preukázať, že jeho pracovné metódy a prevádzkové postupy sú v súlade s nariadeniami (EÚ) č. 255/2010 a (EÚ) 2019/123.“;

- b) Dopĺňa sa tento oddiel 2:

„ODDIEL 2

TECHNICKÉ POŽIADAVKY NA VYKONÁVANIE FUNKCIÍ SIETE MANAŽMENTU LETOVEJ PREVÁDZKY (SIETĽOVÉ FUNKCIE)

NM.TR.105 Pridelovanie a používanie výzvočných kódov módu S

- a) Manažér siete musí mať zavedený postup, ktorým sa zabezpečí, aby systém pridelovania výzvočných kódov:
1. skontroloval, či žiadosti o výzvočné kódy sú v súlade s uplatniteľnými dohovormi týkajúcimi sa formátu a údajov;
  2. skontroloval, či žiadosti o výzvočné kódy sú úplné, presné a podané včas;
  3. v lehote maximálne 6 kalendárnych mesiacov odo dňa podania žiadosti:
    - i) uskutočnil simulácie aktualizácie plánu pridelovania výzvočných kódov na základe nevybavených žiadostí;
    - ii) pripravil navrhovanú aktualizáciu plánu pridelovania výzvočných kódov na schválenie dotknutými členskými štátmi;
    - iii) zaistil, aby navrhovaná aktualizácia plánu pridelovania výzvočných kódov v čo najväčšom možnom rozsahu spĺňala prevádzkové požiadavky žiadostí o výzvočné kódy, ako je opísané v kľúčových položkách 7, 8 a 9 uvedených v písmene b) ustanovenia CNS.TR.205;
    - iv) okamžite po schválení aktualizoval plán pridelovania výzvočných kódov a oznámil ho členským štátom bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne postupy týkajúce sa oznamovania informácií o výzvočných systémoch módu S, ktoré prevádzkuje vojenský sektor.
- b) Manažér siete prijme potrebné opatrenia, aby zabezpečil, že vojenské jednotky, ktoré prevádzkujú oprávnené výzvočné systémy módu S s ktorýmkoľvek iným výzvočným kódom, než je kód II 0, a s inými kódmi vyhradenými na vojenské riadenie, splňajú požiadavky na pridelovanie a používanie výzvočných kódov módu S.
- c) Manažér siete prijme potrebné opatrenia, aby zabezpečil, že vojenské jednotky, ktoré prevádzkujú výzvočné systémy módu S s kódom II 0 alebo inými výzvočnými kódmi vyhradenými na vojenské riadenie, monitorujú výhradné používanie týchto výzvočných kódov, aby zabránili nekoordinovanému používaniu ktoréhokoľvek oprávneného výzvočného kódu (IC).
- d) Manažér siete prijme potrebné opatrenia, aby zabezpečil, že pridelovanie a používanie výzvočných kódov v prípade vojenských jednotiek nemá škodlivý vplyv na bezpečnosť všeobecnej letovej prevádzky.

NM.TR.110 Označenie letov, ktoré sú oprávnené na individuálnu identifikáciu pomocou funkcie na identifikáciu lietadla

- a) Manažér siete na základe nahlásenej časti vzdušného priestoru podľa dodatku 1 k ustanoveniu ATS.OR.446 písm. b) tohto nariadenia a letových plánov predložených v súlade s ustanovením SERA.4013 vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 923/2012 posúdi oprávnenosť letu na pridelenie kódu viditeľnosti SSR A1000.
- b) Manažér siete oznámi všetkým dotknutým stanovištiam letových prevádzkových služieb tie lety, ktoré sú oprávnené na použitie kódu viditeľnosti SSR A1000.“
-

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/1772**z 12. septembra 2023,****ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 923/2012, pokiaľ ide o prevádzkové pravidlá týkajúce sa používania systémov a komponentov manažmentu letovej prevádzky a leteckých navigačných služieb vo vzdušnom priestore jednotného európskeho neba, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1033/2006**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 31 a článok 44 ods. 1 písm. a),

keďže:

- (1) V súlade s článkom 140 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2018/1139 sa vykonávacie predpisy prijaté na základe zrušeného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 ⁽²⁾ majú do 12. septembra 2023 prispôsobiť ustanoveniam nariadenia (EÚ) 2018/1139.
- (2) V nariadení Komisie (ES) č. 1033/2006 ⁽³⁾ sa pre jednotný európsky vzdušný priestor stanovujú požiadavky na postupy pre letové plány v predletovej fáze.
- (3) Vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 923/2012 ⁽⁴⁾ sa stanovujú spoločné pravidlá lietania a prevádzkové ustanovenia týkajúce sa služieb a postupov v letovej prevádzke.
- (4) S cieľom zabezpečiť kontinuitu požiadaviek na používanie vybavenia manažmentu letovej prevádzky a leteckých navigačných služieb (ďalej len „ATM/ANS“) vo vzdušnom priestore jednotného európskeho neba by sa vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 923/2012 malo zmeniť tak, aby zahŕňalo príslušné požiadavky na plánovanie letov uvedené v nariadení (ES) č. 1033/2006, ktoré sa týmto nariadením zrušuje.
- (5) Keďže úlohami spracovania letových plánov v predletovej fáze je poverený manažér siete, vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 923/2012 by sa malo uplatňovať aj na manažéra siete.
- (6) Je nevyhnutné, aby všetci používatelia pri predkladaní letových plánov dodržiavali prevádzkové príručky vypracované a udržiavané manažérom siete.
- (7) Stále letové plány (repetitive flight plans – RPL) sa už v regióne EUR neuplatňujú, preto by sa všetky odkazy na RPL mali odstrániť.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 z 10. marca 2004 o interoperabilite siete manažmentu letovej prevádzky v Európe (nariadenie o interoperabilite) (Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 26).

⁽³⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 1033/2006 zo 4. júla 2006, ktorým sa ustanovujú požiadavky na postupy pre letové plány v predletovej fáze pre jednotný európsky vzdušný priestor (Ú. v. EÚ L 186, 7.7.2006, s. 46).

⁽⁴⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 923/2012 z 26. septembra 2012, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá lietania a prevádzkové ustanovenia týkajúce sa služieb a postupov v letovej prevádzke a ktorým sa mení a dopĺňa vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 1035/2011 a nariadenia (ES) č. 1265/2007, (ES) č. 1794/2006, (ES) č. 730/2006, (ES) č. 1033/2006 a (EÚ) č. 255/2010 (Ú. v. EÚ L 281, 13.10.2012, s. 1).

- (8) Požiadavky týkajúce sa postupov pre letové plány v predletovej fáze pre jednotné európske alebo, ktoré sa stanovujú vo nariadení (ES) č. 1033/2006, sa nevzťahujú na služby poskytované vo vzdušnom priestore jednotného európskeho neba mimo európskeho (EUR) regiónu Medzinárodnej organizácie civilného letectva (International Civil Aviation Organization – ICAO), ako sa vymedzuje vo zväzku I európskeho plánu leteckej navigácie (dokument 7754), z dôvodu nízkeho miestneho objemu prevádzky a geografickej polohy, kde vzdušný priestor hraničí len so vzdušným priestorom, za ktorý zodpovedajú poskytovatelia ATM/ANS z tretích krajín, čo odôvodňuje rôzne miestne koordinačné opatrenia s okolitými štátmi, ktoré nie sú členmi EÚ.
- (9) Nariadenie (ES) č. 1033/2006 by sa preto malo zrušiť a vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 923/2012 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (10) V zmenených požiadavkách stanovených v tomto nariadení sa náležite zohľadnil obsah riadiaceho plánu manažmentu letovej prevádzky a komunikačné, navigačné a prehľadové kapacity, ktoré obsahuje.
- (11) Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva vo svojom stanovisku č. 01/2023 ^(?) navrhla opatrenia v súlade s článkom 75 ods. 2 písm. b) a c) a článkom 76 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1139.
- (12) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného v súlade s článkom 127 nariadenia (EÚ) 2018/1139,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmeny vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 923/2012

Vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 923/2012 sa mení takto:

1. V článku 1 sa odsek 3 nahrádza takto:

„3. Toto nariadenie sa uplatňuje aj na príslušné orgány členských štátov, poskytovateľov leteckých navigačných služieb, manažéra siete, prevádzkovateľov letísk a pozemný personál zaoberajúci sa prevádzkou lietadiel.“

2. Článok 2 sa mení takto:

a) Vkladá sa tento bod 19a:

„19a. ‚identifikácia lietadla‘ je skupina písmen, číslíc alebo ich kombinácia, ktorá je buď totožná s volacou značkou lietadla, ktorá sa má používať v spojení lietadlo-zem, alebo je jej kódovaným ekvivalentom a ktorá sa používa na identifikáciu lietadla v pozemnej komunikácii letových prevádzkových služieb;“;

b) Vkladá sa tento bod 69a:

„69a. ‚predpokladaný dátum začatia rolovania‘ je predpokladaný dátum, keď sa lietadlo začne pohybovať v súvislosti s odletom;“;

c) Vkladá sa tento bod 89b:

„89b. ‚integrováný systém spracovania letových plánov‘ (ďalej len ‚IFPS‘) je systém v rámci európskej siete manažmentu letovej prevádzky, prostredníctvom ktorého sa v rámci vzdušného priestoru, na ktorý sa vzťahuje toto nariadenie, poskytuje centralizovaná služba spracovania a distribúcie letových plánov, ktorá sa zaoberá ich prijímaním, potvrdzovaním a distribúciou;“;

d) Vkladá sa tento bod 96a:

„96a. ‚manažér siete‘ je orgán poverený úlohami potrebnými na výkon funkcií uvedených v článku 6 nariadenia (ES) č. 551/2004;“;

e) Vkladá sa tento bod 97a:

„97a. ‚NOTAM‘ je oznámenie šírené telekomunikačnými prostriedkami, ktoré obsahuje informácie o zriadení, stave alebo zmene akéhokoľvek leteckého zariadenia, služby, postupu alebo nebezpečenstva, ktorých včasná znalosť je nevyhnutná pre pracovníkov zabezpečujúcich letovú prevádzku;“;

^(?) <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions>

f) Vkladá sa tento bod 99a:

„99a. ‚predkladateľ letového plánu‘ je osoba alebo organizácia vrátane pilotov, prevádzkovateľov a zástupcov konajúcich v ich mene a stanovišť letových prevádzkových služieb, ktorá predkladá letové plány a všetky súvisiace doplňujúce správy do integrovaného systému spracovania letových plánov (IFPS);“;

g) Vkladá sa tento bod 100a:

„100a. ‚predletová fáza‘ je obdobie od prvého predloženia letového plánu do vydania prvého letového povolenia;“.

3. Príloha sa mení v súlade s prílohou k tomuto nariadeniu.

Článok 2

Zrušenie

Nariadenie (ES) č. 1033/2006 sa zrušuje.

Článok 3

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 12. septembra 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA

Príloha k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) č. 923/2012 sa mení takto:

1. Ustanovenie SERA.2001 sa nahrádza takto:

„SERA.2001 Predmet

Bez toho, aby bolo dotknuté ustanovenie SERA.1001, sa táto príloha vzťahuje na používateľov vzdušného priestoru a lietadlá:

- a) uskutočňujúce lety do Únie, v rámci Únie alebo z Únie;
- b) ktoré majú značky štátnej príslušnosti a registrové značky členského štátu Únie a lietajú v akomkoľvek vzdušnom priestore tak, že neporušujú pravidlá zverejnené štátom, ktorý si uplatňuje právomoc nad prelietavaným územím.“

2. Ustanovenie SERA.4001 sa mení takto:

a) Písmená c) a d) sa nahrádzajú takto:

„c) Letový plán musí byť:

1. predložený pred odletom:

- i) manažérovi siete priamo alebo prostredníctvom ohlasovne letových prevádzkových služieb v súlade s prevádzkovými príručkami, ktoré obsahujú potrebné pokyny a informácie, vypracovanými a udržiavanými manažérom siete, ak sa má let sčasti alebo na celej trati letu v rámci vzdušného priestoru jednotného európskeho neba vykonať v súlade s IFR, alebo
- ii) ohlasovni letových prevádzkových služieb v ostatných prípadoch;

2. zaslaný počas letu na príslušné stanovište letových prevádzkových služieb alebo riadiacu rádiostanicu pri spojení lietadlo-zem.

d) Pokiaľ príslušný orgán nestanovil pre vnútroštátne lety VFR kratšie časové obdobie, predkladá sa letový plán pre každý let, ktorý sa plánuje vykonávať cez medzinárodné hranice alebo pre ktorý sa má poskytnúť služba riadenia letovej prevádzky alebo letová poradná služba, takto:

1. najviac 120 hodín pred predpokladaným časom začatia rolovania;
2. najmenej 3 hodiny pred predpokladaným časom začatia rolovania v prípade letov, na ktoré sa môžu vzťahovať opatrenia manažmentu toku letovej prevádzky;
3. najmenej 60 minút pred odletom v prípade všetkých ostatných letov, na ktoré sa nevzťahuje bod 2, alebo
4. ak sa predkladá počas letu, v takom čase, ktorý zabezpečí jeho prijatie príslušným stanovišťom ATS najmenej 10 minút predtým, ako lietadlo podľa odhadu dosiahne:
  - i) plánované miesto vstupu do riadenej alebo poradnej oblasti alebo
  - ii) miesto križovania letovej cesty alebo poradnej trate.“;

b) Dopĺňajú sa tieto písmená e) a f):

„e) V prípade letov prevádzkovaných čiastočne alebo úplne v súlade s IFR vstupujúcich do oblasti zodpovednosti stanovišťa letových prevádzkových služieb, pre ktoré manažér siete predtým nedostal žiadny letový plán, zašle príslušné stanovište manažérovi siete identifikáciu lietadla, typ lietadla, miesto vstupu do oblasti svojej zodpovednosti, čas a letovú hladinu v tomto bode, trať a cieľové letisko letu.

f) Požiadavky stanovené v písmenách c), d) a e) sa neuplatňujú na vzdušný priestor jednotného európskeho neba, ktorý nie je súčasťou regiónu ICAO EUR.“

3. Ustanovenie SERA.4005 sa nahrádza takto:

„SERA.4005 Obsah letového plánu

a) Letový plán musí obsahovať všetky informácie, ktoré príslušný orgán považuje za dôležité, pokiaľ ide o:

1. identifikáciu lietadla;
2. pravidlá letu a druh letu;

3. počet a typ lietadiel a kategóriu turbulencie v úplave;
  4. vybavenie a schopnosti lietadiel;
  5. letisko odletu alebo miesto prevádzky;
  6. predpokladaný dátum a čas začatia rolovania;
  7. cestovnú(-é) rýchlosť(-ti);
  8. cestovnú(-é) hladinu(-y);
  9. trať letu;
  10. cieľové letisko alebo miesto prevádzky a celkový predpokladaný čas letu;
  11. náhradné letisko(-á) alebo miesto(-a) prevádzky;
  12. vytrvalosť letu;
  13. celkový počet osôb na palube;
  14. núdzové vybavenie a vybavenie na prežitie vrátane balistického padákového záchranného systému;
  15. ďalšie informácie.
- b) V letových plánoch predkladaných počas letu sa ako letisko odletu alebo miesto prevádzky uvádza miesto, v ktorom možno získať doplňujúce informácie o lete, ak sa požadujú. Okrem toho sa namiesto informácie o predpokladanom čase začatia rolovania uvedie informácia o čase nad prvým bodom trate, na ktorú sa vzťahuje letový plán.“
4. Ustanovenie SERA.4010 sa nahrádza takto:

„SERA.4010 Vyplňovanie letového plánu

- a) Letový plán musí podľa potreby obsahovať informácie o príslušných položkách uvedených v ustanovení SERA.4005 písm. a) bodoch 1 až 11, a to vo vzťahu k celej trati alebo časti trate, pre ktorú sa letový plán predkladá.
- b) Prevádzkovatelia lietadiel, predkladatelia letových plánov a stanovišťa letových prevádzkových služieb, ktorí alebo ktoré sa riadia potrebnými pokynmi uvedenými v ustanovení SERA.4001 písm. c) bode 1 podbode i), musia dodržiavať:
  1. pokyny na vyplnenie formulára letového plánu obsiahnuté v dodatku 6;
  2. všetky obmedzenia zistené v príslušných leteckých informačných príručkách (Aeronautical Information Publication – AIP).
- c) Prevádzkovatelia lietadiel alebo zástupcovia konajúci v ich mene, ktorí majú v úmysle prevádzkovať lety v rámci vzdušného priestoru jednotného európskeho neba na časti trate alebo na celej trati v súlade s IFR, vložia príslušný ukazovateľ vybavenia lietadla dostupného na palube a jeho spôsobilosť v súlade s vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2023/1770 (*) do príslušnej položky v letovom pláne, ako sa vyžaduje v ustanovení SERA.4005 písm. a) bode 4.
- d) Prevádzkovatelia lietadiel, ktoré nie sú vybavené v súlade s vykonávacím nariadením (EÚ) 2023/1770, ktorí majú v úmysle prevádzkovať lety v rámci vzdušného priestoru jednotného európskeho neba, vložia príslušný ukazovateľ vybavenia lietadla dostupného na palube a jeho spôsobilosť a prípadné výnimky do príslušných položiek v letovom pláne podľa ustanovenia SERA.4005 písm. a) bodov 4 a 15. Ak tak stanoví príslušný orgán alebo ak to prípadne považuje za potrebné osoba predkladajúca letový plán, musí letový plán navyše v prípade potreby obsahovať informácie o všetkých ostatných položkách.

(*) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1770 z 12. septembra 2023, ktorým sa stanovujú ustanovenia o vybavení lietadiel potrebnom na využívanie vzdušného priestoru jednotného európskeho neba a prevádzkové predpisy týkajúce sa využívania vzdušného priestoru jednotného európskeho neba, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 29/2009 a vykonávacie nariadenia (EÚ) č. 1206/2011, (EÚ) č. 1207/2011 a (EÚ) č. 1079/2012 (Ú. v. EÚ L 228, XX.9.2023, s. 39).“

5. Vkladá sa toto ustanovenie SERA.4013:

„SERA.4013 Prijatie letového plánu

- a) Manažér siete pre časť trate prevádzkovaných v súlade s IFR a ohlasovňa letových prevádzkových služieb prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby letový plán po doručení alebo zmenách bol:
1. v súlade s platnými dohovormi týkajúcimi sa formátu a údajov;
  2. úplný a čo najpresnejší;
  3. v prípade potreby prijateľný pre letové prevádzkové služby a
  4. prijatý alebo aby boli prijaté aj vykonané zmeny a aby sa to oznámilo predkladateľovi letového plánu.
- b) Stanovištia ATC poskytnú manažérovi siete vzhľadom na letové plány a prislúchajúce aktualizácie správy, ktoré predtým od manažéra siete dostali, všetky potrebné zmeny letového plánu, ktoré ovplyvňujú položky súvisiace s traťou alebo letovou hladinou uvedené v ustanovení SERA.4005 písm. a) bodoch 1 až 10 a ktoré by mohli ovplyvniť bezpečné vykonávanie letu. V predletovej fáze môže stanovištie ATC vykonávať zmeny letového plánu alebo ho zrušiť len po koordinácii s prevádzkovateľom lietadla.
- c) Manažér siete oznámi všetkým dotknutým stanovištiarom ATS prijatý letový plán a všetky prijaté zmeny vykonané v predletovej fáze v položkách uvedených v ustanovení SERA.4005 písm. a) bodoch 1 až 10 letového plánu a prislúchajúce aktualizácie správy.
- d) Manažér siete oznámi vzhľadom na letové plány a prislúchajúce aktualizácie správy, ktoré už boli prijaté, prevádzkovateľovi lietadla všetky potrebné zmeny vykonané v letovom pláne v predletovej fáze, ktoré ovplyvňujú položky uvedené v ustanovení SERA.4005 písm. a) bodoch 1 až 10 týkajúce sa trate alebo letovej hladiny a ktoré by mohli ovplyvniť bezpečné vykonávanie letu.
- e) Predkladateľ letového plánu, ktorý nie je prevádzkovateľom lietadla ani pilotom, musí zabezpečiť, aby podmienky prijatia letového plánu a akékoľvek potrebné zmeny týchto podmienok oznámené správcovi siete v súvislosti s časťou letu vykonávanou v súlade s IFR alebo ohlasovňami letových prevádzkových služieb boli k dispozícii prevádzkovateľovi lietadla alebo pilotovi, ktorý predložil letový plán.
- f) Prevádzkovateľ lietadla musí zabezpečiť, aby podmienky prijatia letového plánu a akékoľvek potrebné zmeny týchto podmienok oznámené správcovi siete alebo ohlasovňami letových prevádzkových služieb predkladateľovi letového plánu boli zapracované do plánovaného letu a oznámené pilotovi.
- g) Prevádzkovateľ lietadla sa pred začiatkom letu musí presvedčiť, či obsah letového plánu správne vyjadruje prevádzkové zámery.
- h) Manažér siete spracúva a šíri informácie o možnosti kanálového odstupu 8,33 kHz prijaté v letových plánoch.
- i) Požiadavky stanovené v písmenách a) až h) sa neuplatňujú na vzdušný priestor jednotného európskeho neba, ktorý nie je súčasťou regiónu ICAO EUR.“

6. Ustanovenie SERA.4015 sa nahrádza takto:

„SERA.4015 Zmeny letového plánu

- a) Všetky zmeny letového plánu predložené v prípade letu IFR alebo letu VFR prevádzkovaného ako riadený let sa nahlasujú:
1. počas predletovej fázy manažérovi siete v prípade letov, ktoré sa na časti trate alebo na celej trati majú vykonať v súlade s IFR, a čo najskôr do ohlasovní letových prevádzkových služieb;
  2. počas letu, s výhradou ustanovenia SERA.8020 písm. b), príslušnému stanovištiu letových prevádzkových služieb.

V prípade ostatných letov VFR sa významné zmeny letového plánu čo najskôr ohlásia príslušnému stanovištu letových prevádzkových služieb.

- b) Pri zdržaní v dĺžke 30 minút nad rámec predpokladaného času začatia rolovania v prípade riadeného letu alebo pri zdržaní v dĺžke 1 hodiny v prípade neriadeného letu, pre ktorý bol predložený letový plán, sa letový plán musí zmeniť, prípadne sa musí predložiť nový letový plán a zrušiť pôvodný letový plán. Zdržania dlhšie ako 15 minút sa v prípade každého letu prevádzkovaného v súlade s IFR oznámia manažérovi siete.
- c) Pri zmene vybavenia lietadla a jeho stavu spôsobilosti na let zašlú prevádzkovatelia lietadiel alebo zástupcovia, ktorí konajú v ich mene, manažérovi siete alebo ohlasovniam letových prevádzkových služieb správu o zmene, pričom sa do príslušnej položky formulára letového plánu vloží príslušný ukazovateľ.
- d) Ak sú informácie týkajúce sa vytrvalosti letu alebo celkového počtu osôb na palube predložené pred odletom nesprávne, ide o významnú zmenu letového plánu, ktorá sa musí ohlásiť.
- e) Požiadavky stanovené v písmenách a) až d) sa neuplatňujú na vzdušný priestor jednotného európskeho neba, ktorý nie je súčasťou regiónu ICAO EUR.“

7. Dopĺňa sa tento oddiel 15:

„ODDIEL 15

Postupy komunikácie prostredníctvom dátového spojenia riadiaci-pilot (CPDLC)

SERA.15001 Iniciácia dátového spojenia a zlyhanie iniciovaného dátového spojenia

- a) Prihlasovacia adresa prislúchajúca stanovištu letových prevádzkových služieb sa musí uverejniť v národných leteckých informačných príručkách (AIP).
- b) Po prijatí platnej žiadosti o iniciáciu dátového spojenia od lietadla, ktoré sa približuje k oblasti poskytujúcej službu dátového spojenia alebo sa v nej nachádza, stanovište letových prevádzkových služieb žiadosť prijme a ak ju dokáže skorelovať s letovým plánom, nadviaže spojenie s lietadlom.
- c) Poskytovateľ letových prevádzkových služieb musí zaviesť postupy na čo najskoršie vyriešenie zlyhaní iniciovaného dátového spojenia.
- d) Prevádzkovateľ lietadla musí zaviesť postupy na čo najskoršie vyriešenie zlyhaní iniciovaného dátového spojenia.

SERA.15005 Nadviazanie spojenia CPDLC

- a) CPDLC sa musí nadviazať v dostatočnom predstihu, aby bola istota, že lietadlo komunikuje so zodpovedajúcim stanovištom riadenia letovej prevádzky.
- b) Informácie o tom, kedy a prípadne kde by mal palubný alebo pozemný systém nadviazať CPDLC, sa musia uverejniť v leteckých obežníkoch alebo leteckých informačných príručkách.
- c) Pilot musí byť schopný identifikovať stanovište riadenia letovej prevádzky, ktoré poskytuje službu riadenia letovej prevádzky, a to kedykoľvek počas poskytovania služby.

SERA.15010 Odovzdávanie spojenia CPDLC

- a) Keď sa odovzdáva spojenie CPDLC, odovzdávanie hlasového spojenia a spojenia CPDLC sa musia začať súbežne.
- b) Ak sa lietadlo odovzdáva na spojenie zo stanovišta riadenia letovej prevádzky vybaveného spojením CPDLC na stanovište riadenia letovej prevádzky nevybavené CPDLC, ukončenie CPDLC sa musí začať súbežne s odovzdaním hlasového spojenia.
- c) Ak pri odovzdaní spojenia CPDLC dochádza k zmene správcu dát a ešte pretrvávajú správy dátového spojenia, na ktoré nebola prijatá odpoveď ukončenia správy, riadiaci letovej prevádzky odovzdávajúci spojenie o tom musí byť informovaný. Ak sa riadiaci letovej prevádzky rozhodne odovzdať lietadlo bez prijatia odpovede od pilota na nevybavené správy zem-lietadlo, riadiaci letovej prevádzky sa musí vrátiť k hlasovej komunikácii a vysvetlíť každú nejednoznačnosť súvisiacu s nevybavenými správami zem-lietadlo.

SERA.15015 Štruktúra správ CPDLC

- a) Text správ CPDLC musí byť zostavený v štandardnom formáte správ, v otvorenej reči alebo zo skratiek a kódov. Otvorenej reči sa treba vyhnúť, ak je možné skrátiť dĺžku textu použitím príslušných skratiek a kódov. Nepodstatné slová a výrazy, ako sú zdvorilostné frázy, sa nesmú používať.
- b) Riadiaci letovej prevádzky a pilot musia zostavovať správy CPDLC s použitím štandardných prvkov správ, prvkov správ s voľným textom alebo ich kombináciou. Riadiaci letovej prevádzky alebo piloti sa musia používaniu prvkov správ s voľným textom vyhýbať.
- c) Ak sa v zavedenom súbore správ CPDLC nepočíta s osobitnými okolnosťami, môže príslušný orgán po konzultácii s prevádzkovateľmi a inými poskytovateľmi letových prevádzkových služieb určiť, že je prijateľné používať prvky správ s voľným textom. V takýchto prípadoch musí dotknutý príslušný orgán vymedziť pre každý prvok správ s voľným textom zobrazovací formát, zamýšľané použitie a atribúty.
- d) Zloženie správy CPDLC nesmie presiahnuť päť prvkov správy, z ktorých iba dva môžu obsahovať premennú týkajúcu sa traťového povolenia.
- e) Štruktúra viacprvkových správ CPDLC:
  1. Ak sa vyžaduje odpoveď na viacprvkovú správu CPDLC, táto odpoveď sa musí vzťahovať na všetky prvky správy.
  2. Ak pilot nie je schopný dodržať povolenie prijaté v jednoprvkovej správe alebo ktorúkoľvek časť povolenia prijatého vo viacprvkovej správe, musí vyslať odpoveď „NEMÔŽEM“ (UNABLE), ktorá sa vzťahuje na celú správu.
  3. Riadiaci musí odpovedať správou „NEMÔŽEM“ (UNABLE), ktorá sa vzťahuje na všetky prvky žiadosti, ak nie je možné schváliť žiadny prvok z jednoprvkovej alebo viacprvkovej žiadosti o letové povolenie. Aktuálne povolenie, resp. povolenia sa nesmú opakovať.
  4. Ak je možné viacprvkovej žiadosti o povolenie vyhovieť len čiastočne, riadiaci musí odpovedať správou „NEMÔŽEM“ (UNABLE), ktorá sa vzťahuje na všetky prvky žiadosti, a ak je to vhodné, zahŕňa dôvod a/alebo informáciu o tom, kedy možno povolenie očakávať.
  5. Ak je možné vyhovieť všetkým prvkom jednoprvkovej alebo viacprvkovej žiadosti o povolenie, riadiaci odpovie povoleniami zodpovedajúcimi každému prvku žiadosti. Odpoveďou musí byť jedna správa zem-letadlo.
  6. Ak správa CPDLC obsahuje viac ako jeden prvok a atribút odpovede na správu je „Y“, ak sa používa, jedna správa s odpoveďou musí obsahovať zodpovedajúci počet odpovedí v rovnakom poradí.

SERA.15020 Odpoveď na správy CPDLC

- a) Pokiaľ príslušný orgán nestanoví inak, hlasové opakovanie správ CPDLC sa nesmie vyžadovať.
- b) Keď riadiaci alebo pilot komunikujú prostredníctvom CPDLC, musí sa odpovedať prostredníctvom CPDLC, s výnimkou prípadov, keď je potrebná oprava prenesenej správy CPDLC. Keď riadiaci alebo pilot komunikujú prostredníctvom hlasovej komunikácie, musí sa odpovedať prostredníctvom hlasu.

SERA.15025 Oprava správ CPDLC

- a) Ak sa považuje za potrebné opraviť správu vyslanú prostredníctvom CPDLC alebo ak je potrebné vysvetliť obsah takejto správy, riadiaci letovej prevádzky a pilot musia na vydanie správnych údajov alebo na poskytnutie potrebného vysvetlenia použiť najvhodnejšie dostupné prostriedky.
- b) Ak sa na opravu správy CPDLC, na ktorú ešte nebola prijatá prevádzková odpoveď, používa hlasové spojenie, vysielaniu riadiaceho alebo pilota musí predchádzať fráza: „IGNORUJTE SPRÁVU CPDLC (druh správy), MEDZERA“ [DISREGARD CPDLC (message type) MESSAGE, BREAK], po ktorej nasleduje správne povolenie, príkaz, informácia alebo žiadosť.
- c) Pri odvolávaní sa na správu CPDLC, ktorá sa má ignorovať, a pri jej identifikácii treba dbať na frázovanie, aby sa vydaním opraveného povolenia, príkazu, informácie alebo žiadosti predišlo akejkoľvek nejednoznačnosti.

- d) Ak si správa CPDLC vyžaduje prevádzkovú odpoveď a následne je prediskutovaná hlasom, na zabezpečenie riadnej synchronizácie dialógu CPDLC sa musí vyslať príslušná odpoveď ukončenia správy CPDLC. Možno to dosiahnuť buď výslovným hlasovým príkazom príjemcovi správy, aby ukončil dialóg, alebo tým, že sa systému umožní ukončiť dialóg automaticky.

SERA.15030 Postupy komunikácie riadiaceho prostredníctvom dátového spojenia v prípade núdzových situácií, nebezpečenstva zrážky a poruchy zariadenia CPDLC

- a) Ak je riadiaci letovej prevádzky alebo pilot upozornený na výpadok jednotlivej správy dátového spojenia riadiaci-pilot, riadiaci letovej prevádzky alebo pilot musia podľa potreby vykonať jednu z týchto činností:
1. potvrdiť hlasom činnosti, ktoré sa vykonajú vo vzťahu k predmetnému dialógu, pričom informácie sa uvedú frázou: „VÝPADOK SPRÁVY CPDLC“ (CPDLC MESSAGE FAILURE);
  2. prostredníctvom dátového spojenia riadiaci-pilot opätovne vydať správu dátového spojenia riadiaci-pilot, ktorá chýba.
- b) Ak riadiaci letovej prevádzky musia vyslať informáciu o úplnom výpadku pozemného systému dátového spojenia riadiaci-pilot všetkým staniciam, ktoré by mohli byť zasiahnuté, mali by takéto vysielanie uviesť všeobecným volaním: „VŠETKÝM STANICIAM, PORUCHA CPDLC“ (ALL STATIONS CPDLC FAILURE), po ktorom nasleduje označenie volajúcej stanice.
- c) Ak sa pri poruche dátového spojenia riadiaci-pilot prejde na hlasové spojenie, všetky nevybavené správy CPDLC sa považujú za nedoručené a celý dialóg týkajúci sa nevybavených správ sa musí znovu uskutočniť hlasovým spojením.
- d) Ak je porucha dátového spojenia riadiaci-pilot odstránená pred prechodom na hlasové spojenie, všetky nevybavené správy sa považujú za nedoručené a celý dialóg týkajúci sa nevybavených správ sa musí znovu uskutočniť spojením prostredníctvom CPDLC.

SERA.15035 Plánované prerušenie spojenia CPDLC

- a) Plánované prerušenie prevádzky komunikačnej siete alebo pozemného systému CPDLC sa uverejní správou NOTAM, ktorou sa všetky dotknuté strany informujú o časovom úseku prerušenia a podľa potreby o používaných frekvenciách hlasového spojenia.
- b) Lietadlá, ktoré sú na spojení so stanovišťami ATC, musia byť o každom nadchádzajúcom prerušení služby CPDLC informované hlasom alebo spojením CPDLC.

SERA.15040 Prerušenie používania CPDLC na vysielanie žiadostí

- a) Keď riadiaci žiada všetky stanice alebo konkrétny let o zastavenie používania CPDLC na vysielanie žiadostí na obmedzený časový úsek, musí použiť túto frázu: ((volacia značka) alebo VŠETKÝM STANICIAM) ZASTAVTE VYSIELANIE ŽIADOSTÍ CPDLC [DO OZNÁMENIA] [(dôvod)] [((call sign) or ALL STATIONS) STOP SENDING CPDLC REQUESTS [UNTIL ADVISED] [(reason)]]].
- b) Obnovenie normálneho používania CPDLC sa musí oznámiť použitím tejto frázy: ((volacia značka) alebo VŠETKÝM STANICIAM) OBNOVTE NORMÁLNU PREVÁDZKU CPDLC [((call sign) or ALL STATIONS) RESUME NORMAL CPDLC OPERATIONS].

SERA.15045 Používanie CPDLC v prípade výpadku hlasovej komunikácie lietadlo-zem

Existencia spojenia CPDLC medzi stanovišťom letových prevádzkových služieb a lietadlom by nemala príslušnému pilotovi a riadiacemu letovej prevádzky v prípade výpadku hlasovej komunikácie lietadlo-zem brániť iniciovať a vykonať všetky požadované opatrenia.

SERA.15050 Skúška spojenia CPDLC

Ak by skúška spojenia CPDLC s lietadlom mohla nepriaznivo ovplyvniť poskytovanie letových prevádzkových služieb lietadlu, musí sa vopred skoordinať.“

8. Dopĺňa sa tento dodatok 6:

„Dodatok 6

VYPLŇOVANIE LETOVÉHO PLÁNU

1. Vzorový formulár letového plánu ICAO

FLIGHT PLAN PLAN DE VOL			
PRIORITY Priorité FF		ADDRESSEE(S) Destinataire(s)	
FILING TIME Heure de dépôt		ORIGINATOR Expéditeur	
SPECIFIC IDENTIFICATION OF ADDRESSEE(S) AND/OR ORIGINATOR Identification précise du(des) destinataire(s) et/ou de l'expéditeur			
3 MESSAGE TYPE Type de message FPL	7 AIRCRAFT IDENTIFICATION Identification de l'aéronef	8 FLIGHT RULES Règles de vol	TYPE OF FLIGHT Type de vol
9 NUMBER Nombre	TYPE OF AIRCRAFT Type d'aéronef	WAKE TURBULENCE CAT. Cat. de turbulence de sillage	10 EQUIPMENT Équipement
13 DEPARTURE AERODROME Aérodrome de départ	TIME Heure		
15 CRUISING SPEED Vitesse croisière	LEVEL Niveau	ROUTE Route	
16 DESTINATION AERODROME Aérodrome de destination		TOTAL EET Durée totale estimée HR MIN	ALTN AERODROME Aérodrome de dégagement
18 OTHER INFORMATION Renseignements divers		2ND ALTN AERODROME 2 ^e aérodrome de dégagement	
SUPPLEMENTARY INFORMATION (NOT TO BE TRANSMITTED IN FPL MESSAGES) Renseignements complémentaires (À NE PAS TRANSMETTRE DANS LES MESSAGES DE PLAN DE VOL DÉPOSÉ)			
19 ENDURANCE Autonomie HR MIN	PERSONS ON BOARD Personnes à bord P	EMERGENCY RADIO Radio de secours R/ UHF U VHF V ELT E	
SURVIVAL EQUIPMENT/Équipement de survie S / P		JACKETS/Gilets de sauvetage J / L	
DINGHIES/Canots NUMBER Nombre CAPACITY Capacité COVER Couverture COLOUR Couleur D / C		FLUORES Fluores F UHF U VHF V	
AIRCRAFT COLOUR AND MARKINGS Couleur et marques de l'aéronef A			
REMARKS Remarques N			
PILOT-IN-COMMAND Pilote commandant de bord C			
FILED BY / Déposé par		SPACE RESERVED FOR ADDITIONAL REQUIREMENTS Espace réservé à des fins supplémentaires	

2. Pokyny na vyplnenie formulára letového plánu

2.1. Všeobecné pokyny

Dôsledne dodržiavajte predpísané formáty a spôsob špecifikácie údajov.

Pri vkladaní údajov začnite prvým voľným miestom príslušného políčka. Nevyužitú políčka alebo miesta políčok nechajte prázdne.

Všetky časové údaje vkladajte ako UTC v štvorcifernom formáte.

Všetky predpokladané časy letu uvádzajte v štvorcifernom formáte (hodiny a minúty).

Ak zodpovednosť za vypracúvanie správ letového plánu nebola delegovaná, vyplňajú oddiel so sivým podfarbením pred políčkou 3 služby ATS a COM.

2.2. Pokyny na vkladanie údajov ATS

Podľa pokynov uvedených ďalej vyplňte položky 7 až 18 a, ak to požaduje príslušný orgán alebo sa to inak považuje za potrebné, aj položku 19.

VLOŽTE jeden z týchto identifikačných znakov lietadla, ktorý nesmie presiahnuť 7 alfanumerických znakov a neobsahuje spojovníky ani symboly:

- a) identifikátor ICAO pre prevádzkovateľa lietadla, za ktorým nasleduje identifikácia letu (napr. KLM511, NGA213, JTR25), ak volacia značka, ktorú má lietadlo používať v rádiotelefónii, pozostáva z telefónneho identifikátora ICAO pre prevádzkovateľa, po ktorom nasleduje identifikácia letu (napr. KLM511, NIGERIA 213, JESTER 25), alebo
- b) štátna príslušnosť alebo spoločná značka a registrová značka lietadla (napr. EIAKO, 4XBCD, N2567GA), ak:
  1. volacia značka, ktorú má lietadlo používať v rádiotelefónii, pozostáva len z tejto identifikácie (napr. CGAJS), alebo jej predchádza telefónny identifikátor ICAO pre prevádzkovateľa lietadiel (napr. BLIZZARD CGAJS);
  2. lietadlo nie je vybavené rádiom.

Pravidlá letu

VLOŽTE jedno z týchto písmen na označenie kategórie pravidiel letu, ktorými sa pilot plánuje riadiť:

- I** – ak sa plánuje, že celý let sa uskutoční podľa IFR, alebo
- V** – ak sa plánuje, že celý let sa uskutoční podľa VFR, alebo
- Y** – ak sa let začne vykonávať podľa IFR a ďalej nasleduje jedna alebo viac následných zmien pravidiel letu, alebo
- Z** – ak sa let začne vykonávať podľa VFR a ďalej nasleduje jedna alebo viac následných zmien pravidiel letu.

V políčku 15 uveďte bod alebo body, v ktorých sa plánuje zmena pravidiel letu.

Druh letu

Ak to požaduje príslušný orgán, VLOŽTE jedno z týchto písmen na označenie druhu letu:

- S** – pravidelná letecká dopravná služba,
- N** – nepravidelná letecká doprava,
- G** – všeobecné letectvo,
- M** – vojenské letectvo,
- X** – iný než uvedené vymedzené kategórie.

V políčku 18 uveďte stav letu podľa indikátora STS alebo ak je to potrebné na označenie iných dôvodov osobitného zaobchádzania službami ATS, uveďte v položke 18 dôvod podľa ukazovateľa RMK.

Počet lietadiel (1 alebo 2 znaky)

VLOŽTE počet lietadiel, ak je vyšší ako jeden.

Typ lietadla (2 až 4 znaky)

VLOŽTE príslušný identifikátor, ako sa uvádza v dokumente č. 8643 Aircraft Type Designators (Identifikátory typu lietadla), ALEBO ak takýto identifikátor nebol pridelený či v prípade skupinových letov zahŕňajúcich viac ako jeden typ, VLOŽTE ZZZZ a v políčku 18 UVEĎTE „TYP/“ a (počet a) typ(-y) lietadiel

Kategória turbulencie v úplave (1 znak)

VLOŽTE lomku a za ňou jedno z týchto písmen na označenie kategórie lietadla pre turbulenciu v úplave:

- J** – SUPER na označenie typu lietadla, ktorý je ako taký špecifikovaný v najnovšom vydaní dokumentu ICAO č. 8643 Aircraft Type Designators (Identifikátory typu lietadla),
- H** – HEAVY na označenie typu lietadla s maximálnou schválenou vzletovou hmotnosťou 136 000 kg alebo viac, s výnimkou typov lietadiel uvedených v dokumente ICAO č. 8643 v kategórii SUPER (J),
- M** – MEDIUM na označenie typu lietadla s maximálnou schválenou vzletovou hmotnosťou menšou ako 136 000 kg, ale väčšou ako 7 000 kg,
- L** – LIGHT na označenie typu lietadla s maximálnou schválenou vzletovou hmotnosťou najviac 7 000 kg.

Spôsobilosti zahŕňajú tieto prvky:

- a) prítomnosť príslušného prevádzkyschopného vybavenia na palube lietadla;
- b) vybavenie a spôsobilosti zodpovedajúce kvalifikácii letovej posádky a
- c) v prípade potreby povolenie príslušného orgánu.

Rádiokomunikačné, navigačné a približovacie zariadenia a spôsobilosti

VLOŽTE jedno z týchto písmen:

- N** – ak na palube pre trať, na ktorej sa má letieť, nie je žiadne COM/NAV/približovacie zariadenie alebo toto zariadenie nie je prevádzkyschopné, alebo
- S** – ak na palube pre trať, na ktorej sa má letieť, je štandardné COM/NAV/približovacie zariadenie a toto zariadenie je prevádzkyschopné, a/alebo

VLOŽTE jedno alebo viacero z týchto písmen na označenie dostupného prevádzkyschopného COM/NAV/približovacieho zariadenia a spôsobilostí:

A	pristávací systém GBAS	J7	CPDLC FANS 1/A SATCOM (Iridium)
B	LPV (APV so SBAS)	K	MLS
C	Loran C	L	ILS
D	DME	M1	ATC SATVOICE (INMARSAT)
E1	FMC WPR ACARS	M2	ATC SATVOICE (MTSAT)
E2	D-FIS ACARS	M3	ATC SATVOICE (Iridium)
E3	PDC ACARS	O	VOR

G	GNSS. Ak sa má niektorá časť letu vykonať podľa IFR, ide o prijímače GNSS, ktoré sú v súlade so zväzkom I prílohy 10 k dohovoru ICAO	P1	CPDLC RCP 400
		P2	CPDLC RCP240
		P3	SATVOICE RCP 400
H	HF RTF	P4-P9	Vyhradené pre RCP
I	Inerciálna navigácia	R	Schválené pre PBN
J1	CPDLC ATN VDL mód 2	T	TACAN
J2	CPDLC FANS 1/A HF DL	U	UHF RTF
J3	CPDLC FANS 1/A VDL mód A	V	VHF RTF
J4	CPDLC FANS 1/A VDL mód 2	W	Schválené pre RVSM
J5	CPDLC FANS 1/A SATCOM (INMARSAT)	X	Schválené pre MNPS
J6	CPDLC FANS 1/A SATCOM (MTSAT)	Y	VHF s možnosťou kanálového odstupu 8,33 kHz
		Z	Ostatné zariadenia na palube alebo iné spôsobilosti

Všetky alfanumerické znaky, ktoré nie sú uvedené vyššie, sú vyhradené.

Prehľadové vybavenie a spôsobilosti

VLOŽTE **N**, ak na palube pre trať, na ktorej sa má letieť, nie je žiadne prehľadové vybavenie alebo toto vybavenie nie je prevádzkyschopné,

ALEBO

VLOŽTE na opis prevádzkyschopného prehľadového vybavenia a/alebo spôsobilostí na palube jeden alebo viacero z týchto deskriptorov s maximálnym počtom 20 znakov:

Módy A a C SSR

- A** – Transpondér – mód A (4 číslice – 4 096 kódov)
- C** – Transpondér – mód A (4 číslice – 4 096 kódov) a mód C

Mód S SSR

- E** – Transpondér – mód S vrátane spôsobilostí identifikácie lietadla, tlakovej nadmorskej výšky a rozšíreného squittera (ADS-B)
- H** – Transpondér – mód S vrátane spôsobilostí identifikácie lietadla, tlakovej nadmorskej výšky a rozšíreného prehľadu
- I** – Transpondér – mód S vrátane spôsobilosti identifikácie lietadla, ale bez spôsobilosti tlakovej nadmorskej výšky
- L** – Transpondér – mód S vrátane spôsobilostí identifikácie lietadla, tlakovej nadmorskej výšky, rozšíreného squittera (ADS-B) a rozšíreného prehľadu
- P** – Transpondér – mód S vrátane spôsobilosti tlakovej nadmorskej výšky, ale bez spôsobilosti identifikácie lietadla
- S** – Transpondér – mód S vrátane spôsobilostí tlakovej nadmorskej výšky a identifikácie lietadla
- X** – Transpondér – mód S bez spôsobilostí identifikácie lietadla a tlakovej nadmorskej výšky

ADS-B

- B1** – ADS-B s vyhradenou vysielačou kapacitou 1 090 MHz ADS-B („out“)
- B2** – ADS-B s vyhradenou vysielačou a prijímacou kapacitou 1 090 MHz ADS-B („out“ a „in“)

- U1** – Vysielacia kapacita ADS-B („out“) s použitím UAT
U2 – Vysielacia a prijímacia kapacita ADS-B („out“ a „in“) s použitím UAT
V1 – Vysielacia kapacita ADS-B („out“) s použitím VDL módu 4
V2 – Vysielacia a prijímacia kapacita ADS-B („out“ a „in“) s použitím VDL módu 4

ADS-C

- D1** – ADS-C so spôsobilosťami FANS 1/A
G1 – ADS-C so spôsobilosťami ATN

Alfanumerické znaky, ktoré nie sú uvedené vyššie, sú vyhradené.

VLOŽTE štvorpísmenový miestny identifikačný kód ICAO pre letisko odletu, ako sa uvádza v dokumente č. 7910 *Miestne identifikačné kódy*,

ALEBO, ak nebol pridelený žiadny miestny identifikačný kód,

VLOŽTE ZZZZ a v políčku 18 **UVEĎTE**:

- DEP/a názov a umiestnenie letiska alebo
- DEP/a prvý bod trate alebo značkovací rádiomaják, ak lietadlo neodletelo z letiska,

ALEBO, – ak letový plán pochádza z lietadla počas letu,

VLOŽTE AFIL a v políčku 18 **UVEĎTE** DEP/a štvorpísmenový miestny identifikačný kód ICAO pre polohu stanovišťa ATS, z ktorého možno získať doplňujúce údaje o letovom pláne.

POTOM BEZ MEDZERY

v prípade letového plánu predloženého pred odletom **VLOŽTE** predpokladaný čas začatia rolovania (EOBT) alebo v prípade letového plánu prijatého z lietadla počas letu skutočný alebo odhadovaný čas nad prvým bodom trate, na ktorú sa letový plán vzťahuje.

VLOŽTE počiatočnú cestovnú rýchlosť podľa písmena a) a **počiatočnú cestovnú hladinu** podľa písmena b) bez medzery medzi nimi.

POTOM podľa šípky **VLOŽTE** opis trate podľa písmena c).

a) *Cestovná rýchlosť (maximálne 5 znakov)*

VLOŽTE pravú vzdušnú rýchlosť pre počiatočnú alebo celú cestovnú časť letu, ako:

kilometre za hodinu, vyjadrené ako K, po ktorom nasledujú 4 číslice (napr. K0830), alebo

uzly, vyjadrené ako N, po ktorom nasledujú 4 číslice (napr. N0485), alebo

skutočné Machovo číslo, ak tak predpisuje príslušný orgán, s presnosťou na stotinu jednotky Mach, vyjadrené ako M, za ktorým nasledujú 3 číslice (napr. M082).

b) *Cestovná hladina (maximálne 5 znakov)*

VLOŽTE plánovanú cestovnú hladinu pre počiatočnú alebo celú cestovnú časť letu, ako:

letovú hladinu, vyjadrenú ako F, po ktorom nasledujú 3 číslice (napr. F085, F330), alebo

štandardnú metrickú *hladinu v desiatkach metrov*, ak tak predpisuje príslušný orgán, vyjadrenú ako S, po ktorom nasledujú 4 číslice (napr. S1130), alebo

nadmorskú výšku v stovkách stôp, vyjadrenú ako A, po ktorom nasledujú 3 číslice (napr. A045, A100), alebo

nadmorskú výšku v desiatkach metrov, vyjadrenú ako M, po ktorom nasledujú 4 číslice (napr. M0840), alebo v prípade neriadených letov VFR písmená VFR.

c) *Trať (vrátane zmien rýchlosti, hladiny a/alebo pravidiel letu)*

Lety na určených tratiach ATS

VLOŽTE, ak sa letisko odletu nachádza na trati ATS alebo je k nej pripojené, identifikátor prvej trate ATS
 ALEBO, ak letisko odletu nie je na trati ATS ani k nej nie je pripojené, písmená DCT, za ktorými nasleduje bod spojenia s prvou traťou ATS, za ktorým nasleduje identifikátor trate ATS.

POTOM

VLOŽTE každý bod, v ktorom sa plánuje buď začať so zmenou rýchlosti a/alebo hladiny, alebo sa plánuje zmena trate ATS a/alebo zmena pravidiel letu,

ZA KTORÝM V KAŽDOM PRÍPADE NASLEDUJE

identifikátor nasledujúceho segmentu trate ATS, aj keď je totožný s predchádzajúcim segmentom trate,
 ALEBO DCT, ak sa let do ďalšieho bodu uskutočňuje mimo určenej trate, pokiaľ oba body nie sú vymedzené geografickými súradnicami.

Lety mimo určených tratí ATS

VLOŽTE body zvyčajne od seba vzdialené najviac 30 minút letu alebo 370 km (200 NM) vrátane každého bodu, v ktorom sa plánuje zmena rýchlosti alebo hladiny, zmena dráhy alebo zmena pravidiel letu,

ALEBO, ak to vyžadujú príslušné orgány,

VYMEDZTE dráhu letov prevádzkovaných prevažne východozápadným smerom medzi 70° s. z. š. a 70° j. z. š. vzhľadom na význačné body tvorené priesečníkmi polstupňov alebo celých stupňov zemepisnej šírky s poludníkmi s rozstupmi 10 stupňov zemepisnej dĺžky. V prípade letov prevádzkovaných v oblastiach mimo týchto zemepisných pásiem musia byť dráhy vymedzené význačnými bodmi tvorenými priesečníkmi rovnobežiek zemepisnej šírky s poludníkmi, ktoré sú obvykle v rozstupoch 20 stupňov zemepisnej dĺžky. Vzdialenosť medzi význačnými bodmi nesmie podľa možnosti presiahnuť 1 hodinu času letu. Podľa potreby sa stanovujú ďalšie význačné body.

V prípade letov, ktoré vykonávajú prevažne v smere sever – juh, vymedzte dráhy vzhľadom na významné body tvorené priesečníkom celých stupňov zemepisnej dĺžky so špecifikovanými rovnobežkami zemepisnej šírky s rozstupmi 5 stupňov.

VLOŽTE DCT medzi po sebe nasledujúcimi bodmi, pokiaľ oba body nie sú vymedzené geografickými súradnicami alebo azimutom a vzdialenosťou.

POUŽITE IBA konvencie uvedené v bodoch 1 až 5 ďalej a každú podpoložku ODDELTE medzerou.

(1) *ATS route (2 to 7 characters)*

Kódovaný identifikátor pridelený trati alebo úseku trate, prípadne vrátane kódovaného identifikátora prideleného štandardnej odletovej alebo priletovej trati (napr. BCN1, BL, R14, UB10, KODAP2A).

(2) *Significant point (2 to 11 characters)*

Kódovaný identifikátor (2 až 5 znakov) pridelený bodu (napr. LN, MAY, HADDY)

alebo ak nebol pridelený žiadny kódovaný identifikátor, jeden z týchto spôsobov:

— iba stupne (7 znakov):

2 číslice opisujúce zemepisnú šírku v stupňoch, za ktorými nasleduje „N“ (sever) alebo „S“ (juh), za ktorým nasledujú 3 číslice opisujúce zemepisnú dĺžku v stupňoch, za ktorými nasleduje „E“ (východ) alebo „W“ (západ). V prípade potreby doplňte správny počet číslic vložением nuly, napr. 46N078W;

— stupne a minúty (11 znakov):

4 číslice opisujúce zemepisnú šírku v stupňoch a desiatkach a jednotkách minút, za ktorými nasleduje „N“ (sever) alebo „S“ (juh), za ktorým nasleduje 5 číslic opisujúcich zemepisnú dĺžku v stupňoch a desiatkach a jednotkách minút, za ktorými nasleduje „E“ (východ) alebo „W“ (západ). V prípade potreby doplňte správny počet číslic vložением nuly, napr. 4620N07805W;

— azimut a vzdialenosť od referenčného bodu:

označenie referenčného bodu, za ktorým nasleduje azimut z tohto bodu vo forme 3 číslic uvádzajúcich údaj v magnetických stupňoch, po ktorých nasleduje vzdialenosť od tohto bodu vo forme troch číslic vyjadrujúcich námorné míle. V oblastiach s vysokou zemepisnou šírkou, kde príslušný orgán určí, že vyjadrenie v magnetických stupňoch je nepraktické, sa môžu použiť zemepisné stupne. V prípade potreby doplňte správny počet číslic vložением nuly (napr. bod 180 ° magnetických vo vzdialenosti 40 NM od VOR „DUB“ by sa mal vyjadriť ako DUB180040).

(3)

Change of speed or level
(maximum 21 characters)

Bod, v ktorom sa plánuje začať zmena rýchlosti (5 % TAS alebo 0,01 Mach alebo viac) alebo zmena hladiny, vyjadrený presne ako v bode 2, po ktorom nasledujú lomka a cestovná rýchlosť a cestovná hladina vyjadrené presne ako v písmenách a) a b) vyššie, bez medzery medzi nimi; aj vtedy, ak sa zmení len jedna z týchto veličín.

Príklady: LN/N0284A045
MAY/N0305F180
HADDY/N0420F330
4602N07805W/N0500F350
46N078W/M082F330
DUB180040/N0350M0840

(4)

Change of flight rules
(maximum 3 characters)

Bod, v ktorom sa plánuje zmena pravidiel letu, vyjadrený presne ako v bode 2 alebo 3, po ktorom nasleduje medzera a jedna z týchto možností:

VFR, ak sa predchádza z IFR na VFR

IFR, ak sa predchádza z VFR na IFR

Príklady: LN VFR
LN/N0284A050 IFR

(5)

Cruise climb (maximum 28 characters)

Písmeno C, za ktorým nasleduje lomka; POTOM bod, v ktorom sa plánuje začať cestovné stúpanie, vyjadrený presne ako v bode 2, po ktorom nasleduje lomka; POTOM rýchlosť, ktorá sa má udržiavať počas cestovného stúpania, vyjadrená presne ako v písmene a) vyššie, po ktorej nasledujú dve hladiny vymedzujúce vrstvu, v ktorej sa má lietadlo počas cestovného stúpania zdržiavať, každá hladina vyjadrená presne ako v písmene b) vyššie, alebo hladina, nad ktorou sa plánuje cestovné stúpanie, po ktorej nasledujú písmená PLUS bez medzery medzi nimi.

Príklady: C/48N050W/M082F290F350
C/48N050W/M082F290PLUS
C/52N050W/M220F580F620

Cieľové letisko a celkový čas letu (8 znakov)

VLOŽTE štvorpísmenový miestny identifikačný kód ICAO pre cieľové letisko, ako sa uvádza v dokumente č. 7910 *Miestne identifikačné kódy*,
ALEBO, ak nebol pridelený žiadny miestny identifikačný kód,
VLOŽTE ZZZZ a v položke 18 UVEĎTE DEST/a názov a umiestnenie letiska.

POTOM BEZ MEDZERY

VLOŽTE celkový predpokladaný čas letu.

Náhradné cieľové letisko

VLOŽTE štvorpísmenové miestne identifikačné kódy ICAO najviac pre dve náhradné cieľové letiská, ako sa uvádzajú v dokumente č. 7910 *Miestne identifikačné kódy*, oddelené medzerou
ALEBO, ak náhradným cieľovým letiskám neboli pridelené žiadne miestne identifikačné kódy,
VLOŽTE ZZZZ a v položke 18 UVEĎTE ALTN/a názov a umiestnenie náhradných cieľových letísk.

Spojovníky alebo lomky by sa mali používať len tak, ako je predpísané ďalej.

VLOŽTE 0 (nula), ak nie sú k dispozícii žiadne ďalšie informácie,
ALEBO akékoľvek ďalšie potrebné informácie v ďalej uvedenej postupnosti vo forme vhodného ukazovateľa vybraného z ukazovateľov vymedzených ďalej, za ktorým nasledujú lomka a informácie, ktoré sa majú zaznamenať:

STS/ Dôvod osobitného zaobchádzania zo strany ATS, napr. pátracia a záchranná misia:

ALTRV: v prípade letu prevádzkovaného v súlade s rezerváciou nadmorskej výšky,
ATFMX: v prípade letu, ktorý bol príslušným orgánom oslobodený od opatrení ATFM,
FFR: protipožiarny let,
FLTCK: letová kontrola na kalibráciu navigačných zariadení,
HAZMAT: v prípade letu, pri ktorom sa prepravuje nebezpečný materiál,
HEAD: let so štatútom hlavy štátu,
HOSP: v prípade letu na zdravotnícke účely deklarovaného zdravotníckymi orgánmi,
HUM: v prípade letu prevádzkovaného v rámci humanitárnej misie,

MARSA:	v prípade letu, pri ktorom vojenský subjekt preberá zodpovednosť za stupňovitú formáciu vojenských lietadiel,
MEDEVAC:	v prípade núdzového zdravotníckeho odsunu, ktorý je kritický pre život,
NONRVSM:	v prípade letu, ktorý nie je schopný RVSM a ktorý sa má prevádzkovať vo vzdušnom priestore RVSM,
SAR:	v prípade letu zapojeného do pátracej a záchranej misie a
STATE:	v prípade letu zapojeného do vojenských, colných alebo policajných služieb.

Iné dôvody osobitného zaobchádzania zo strany ATS sa označia identifikátorom „RMK/“.

PBN/ Uvedenie spôsobilostí RNAV a/alebo RNP. Uveďte toľko deskriptorov zo zoznamu ďalej, koľko sa vzťahuje na let, maximálne 8 položiek, t. j. celkovo najviac 16 znakov.

ŠPECIFIKÁCIE RNAV

A1	RNAV 10 (RNP 10)	C1	RNAV 2 všetky povolené snímače
		C2	RNAV 2 GNSS
B1	RNAV 5 všetky povolené snímače	C3	RNAV 2 DME/DME
B2	RNAV 5 GNSS	C4	RNAV 2 DME/DME/IRU
B3	RNAV 5 DME/DME		
B4	RNAV 5 VOR/DME	D1	RNAV 1 všetky povolené snímače
B5	RNAV 5 INS alebo IRS	D2	RNAV 1 GNSS
B6	RNAV 5 LORANC	D3	RNAV 1 DME/DME
		D4	RNAV 1 DME/DME/IRU

ŠPECIFIKÁCIE RNP

L1	RNP 4	S1	RNP APCH
		S2	RNP APCH s BARO-VNAV
O1	Základná RNP 1 všetky povolené snímače		
O2	Základná RNP 1 GNSS	T1	RNP AR APCH s RF (vyžaduje sa osobitné povolenie)
O3	Základná RNP 1 DME/DME	T2	RNP AR APCH bez RF (vyžaduje sa osobitné povolenie)
O4	Základná RNP 1 DME/DME/IRU		

Kombinácie alfanumerických znakov, ktoré nie sú uvedené vyššie, sú vyhradené.

NAV/ Významné údaje týkajúce sa navigačného zariadenia, ktoré nie sú uvedené v PBN/, podľa požiadaviek príslušného orgánu.

Pod týmto ukazovateľom uveďte rozšírenie GNSS, medzi dve alebo viacero metód rozšírenia vložte medzeru, napr. NAV/GBAS SBAS.

Ak sa P-RNAV schválená pre lietadlo pri určovaní polohy spolieha výlučne na VOR/DME, uveďte EURPNAV.

- COM/** Uveďte komunikačné vybavenie a spôsobilosti, ktoré nie sú uvedené v položke 10 písm. a).
- DAT/** Uveďte vybavenie a spôsobilosti dátovej komunikácie, ktoré nie sú uvedené v položke 10 písm. a), alebo „CPDLCX“ na označenie výnimky udelenej z požiadavky mať vybavenie CPDLC-ATN-B1.
- SUR/** Uveďte prehľadové vybavenie a spôsobilosti, ktoré nie sú uvedené v položke 10 písm. b). Uveďte toľko špecifikácií RSP, koľko sa vzťahuje na let, a použite pritom identifikátory bez medzery. Viaceré špecifikácie RSP sú oddelené medzerou. Príklad: RSP180 RSP400.
- Vložte EUADSBX, EUEHSX, EUELSX alebo ich kombináciu na označenie výnimky udelenej z požiadavky mať vybavenie transpondérmi SSR módu S alebo vysielacími ADS-B.
- DEP/** Názov a miesto letiska odletu, ak je v políčku 13 uvedené ZZZZ, alebo stanovište ATS, od ktorého možno získať doplňujúce údaje o letovom pláne, ak je v políčku 13 uvedené AFIL. Pri letiskách, ktoré nie sú uvedené v príslušnej leteckej informačnej príručke, uveďte miesto takto:
- 4 číslice opisujúce zemepisnú šírku v stupňoch a desiatkach a jednotkách minút, za ktorými nasleduje „N“ (sever) alebo „S“ (juh), za ktorým nasleduje 5 číslic opisujúcich zemepisnú dĺžku v stupňoch a desiatkach a jednotkách minút, za ktorými nasleduje „E“ (východ) alebo „W“ (západ). V prípade potreby doplňte správny počet číslic vložení nuly, napr. 4620N07805W (11 znakov).
- ALEBO** Azimut a vzdialenosť od najbližšieho význačného bodu:
- označenie význačného bodu, za ktorým nasleduje azimut z tohto bodu vo forme 3 číslic uvádzajúcich údaj v magnetických stupňoch, po ktorých nasleduje vzdialenosť od tohto bodu vo forme troch číslic vyjadrujúcich NM. V oblastiach s vysokou zemepisnou šírkou, kde príslušný orgán určí, že vyjadrenie v magnetických stupňoch je nepraktické, sa môžu použiť zemepisné stupne. V prípade potreby doplňte správny počet číslic vložení nuly (napr. bod 180 ° magnetických vo vzdialenosti 40 NM od VOR „DUB“ by sa mal vyjadriť ako DUB180040).
- ALEBO** Prvý bod trate (názov alebo LAT/LONG) alebo značkovací rádiomajak, ak lietadlo neodletelo z letiska.
- DEST/** Názov a miesto cieľového letiska, ak je v políčku 16 uvedené ZZZZ. V prípade letísk, ktoré nie sú uvedené v príslušnej leteckej informačnej príručke, uveďte polohu v LAT/LONG alebo azimut a vzdialenosť od najbližšieho význačného bodu, ako je opísané vyššie v DEP/.
- DOF/** Dátum odletu v 6-číselnom formáte (YYMMDD, kde YY je rok, MM mesiac a DD deň).
- REG/** Štátna príslušnosť alebo spoločná značka a registrová značka lietadla, ak sa líši od identifikácie lietadla v políčku 7.
- EET/** Význačné body alebo identifikátory hraníc FIR a kumulované predpokladané časy letu od vzletu do takýchto bodov alebo k hraniciam FIR, ak sú takto predpísané na základe regionálnych navigačných dohôd alebo príslušným orgánom.
- Príklady: EET/CAP0745 XYZ0830
- EET/EINN0204
- SEL/** Kód SELCAL pri takto vybavených lietadlách.

TYP/	Typ lietadla, pred ktorým sa v prípade potreby bez medzery uvedie číslo lietadla a oddelí sa jednou medzerou, ak sa do políčka 9 vloží ZZZZ. Príklad: TYP/2F15 5F5 3B2
CODE/	Lietadlová adresa (vyjadrená vo forme alfanumerického kódu zloženého zo 6 hexadecimálnych znakov), ak ju vyžaduje príslušný orgán. Príklad: „F00001“ je najnižšia lietadlová adresa uvedená v špecifickom bloku, ktorý spravuje ICAO.
DLE/	Zdržanie alebo vyčkávanie na trati, uveďte význačné body na trati, v ktorých sa plánuje zdržanie, a za nimi dĺžku zdržania v hodinách a minútach v štvorcifernom vyjadrení (hhmm). Príklad: DLE/MDG0030
OPR/	Identifikátor ICAO alebo názov prevádzkovateľa lietadla, ak sa líši od identifikácie lietadla v políčku 7.
ORGN/	Adresa AFTN predkladateľa vyjadrená v 8-písmenovom formáte alebo iné vhodné kontaktné údaje v prípadoch, keď predkladateľa letového plánu nemusí byť možné ľahko identifikovať, podľa požiadaviek príslušného orgánu.
PER/	Údaje o výkonnosti lietadla uvedené ako jedno písmeno podľa špecifikácií v Postupoch leteckých navigačných služieb – Prevádzka lietadiel (PANS-OPS, dokument č. 8168), zväzok I – Letové postupy, ak to predpisuje príslušný orgán.
ALTN/	Názov náhradného cieľového letiska, ak je v políčku 16 uvedené ZZZZ. V prípade letísk, ktoré nie sú uvedené v príslušnej leteckej informačnej príručke, uveďte polohu v LAT/LONG alebo azimut a vzdialenosť od najbližšieho význačného bodu, ako je opísané vyššie v DEP/.
RALT/	Identifikačný(-é) kód(-y) ICAO v 4-písmenovom formáte pre náhradné letisko(-á) na trati, ako sa uvádza v dokumente č. 7910 Miestne identifikačné kódy, alebo názov(-y) náhradného(-ých) letiska(-ísk) na trati, ak nie je pridelený žiadny identifikačný kód. V prípade letísk, ktoré nie sú uvedené v príslušnej leteckej informačnej príručke, uveďte polohu v LAT/LONG alebo azimut a vzdialenosť od najbližšieho význačného bodu, ako je opísané vyššie v DEP/.
TALT/	Identifikačný(-é) kód(-y) ICAO v 4-písmenovom formáte pre náhradné letisko(-á) pri vzlete, ako sa uvádza v dokumente č. 7910 Miestne identifikačné kódy, alebo názov(-y) náhradného(-ých) letiska(-ísk) pri vzlete, ak nie je pridelený žiadny identifikačný kód. V prípade letísk, ktoré nie sú uvedené v príslušnej leteckej informačnej príručke, uveďte polohu v LAT/LONG alebo azimut a vzdialenosť od najbližšieho význačného bodu, ako je opísané vyššie v DEP/.
RIF/	Údaje o trati do zmeneného cieľového letiska, po ktorých sa uvedie 4-písmenový miestny identifikačný kód ICAO pre dané letisko. Zmenená trať podlieha opätovnému povoleniu počas letu. Príklady: RIF/DTA HEC KLAX RIF/ESP G94 CLA YPPH
RVR/	Požiadavka minimálnej dráhovej dohľadnosti pre let vyjadrená 3 číslicami.
RFP/	Údaj o počte náhradných letových plánov predložených vo formáte „Q“, za ktorým nasleduje 1 číslica označujúca počet náhrad. Príklady: RFP/Q2
RMK/	Ďalšie poznámky v jednoduchom jazyku, ak ich vyžaduje príslušný orgán alebo sa považujú za potrebné.

Vytrvalosť letu

Po E/ VLOŽTE štyri číslice, ktoré označujú vytrvalosť letu v hodinách a minútach.

Osoby na palube

Po P/ VLOŽTE celkový počet osôb (cestujúcich a posádky) na palube, ak ho vyžaduje príslušný orgán.
VLOŽTE TBN („to be notified“ – bude oznámený), ak v čase vyplňania nie je celkový počet osôb známy.

Núdzové vybavenie a vybavenie na prežitie

- R/** (RADIO) PREŠKRTNITE „U“, ak nie je k dispozícii UHF na frekvencii 243,0 MHz.
PREŠKRTNITE „V“, ak nie je k dispozícii VHF na frekvencii 121,5 MHz.
PREŠKRTNITE „E“, ak nie je k dispozícii núdzový vysielateľ polohy (ELT).
- S/(VYBAVENIE NA PREŽITIE)** PREŠKRTNITE všetky ukazovatele, ak nie je k dispozícii vybavenie na prežitie.
PREŠKRTNITE „V“, ak nie je k dispozícii vybavenie na prežitie v polárnych podmienkach.
PREŠKRTNITE „D“, ak nie je k dispozícii vybavenie na prežitie v púštnych podmienkach.
PREŠKRTNITE „M“, ak nie je k dispozícii vybavenie na prežitie na mori.
PREŠKRTNITE „J“, ak nie je k dispozícii vybavenie na prežitie v džungli.
- J/(VESTY)** PREŠKRTNITE všetky ukazovatele, ak nie sú k dispozícii záchranné vesty.
PREŠKRTNITE „L“, ak záchranné vesty nie sú vybavené svetlami.
PREŠKRTNITE „F“, ak záchranné vesty nie sú vybavené fluoresceínom.
PREŠKRTNITE „U“ alebo „V“ alebo oboje, ako sa uvádza v bode R/, a označte tak prípadnú spôsobilosť vesty na rádiokomunikáciu.
- D/(ZÁCHRANNÉ ČLNY)** PREŠKRTNITE ukazovatele D a C, ak nie sú k dispozícii záchranné člny, alebo
(POČET) VLOŽTE počet prepravovaných záchranných člnov a
(KAPACITA) – VLOŽTE celkovú kapacitu všetkých prepravovaných záchranných člnov vyjadrenú ako počet osôb a
(KRYT) – PREŠKRTNITE ukazovateľ „C“, ak záchranné člny nie sú kryté, a
(FARBA) – VLOŽTE farbu záchranných člnov, ak sú k dispozícii.
- A/(FARBA A ZNAKY LIETADLA)** VLOŽTE farbu lietadla a výrazné znaky.
- N/(POZNÁMKY)** PREŠKRTNITE ukazovateľ „N“, ak nie sú k dispozícii žiadne poznámky, alebo UVEĎTE akékoľvek ďalšie vybavenie na prežitie, ktoré je k dispozícii, a akékoľvek ďalšie poznámky týkajúce sa vybavenia na prežitie.
- C/(PILOT)** VLOŽTE meno veliteľa lietadla.

2.3. Predkladateľ

VLOŽTE názov/meno stanovišťa, agentúry alebo osoby predkladajúcej letový plán.“

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/1773**zo 17. augusta 2023,****ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956, pokiaľ ide o oznamovacie povinnosti na účely mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach počas prechodného obdobia****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 35 ods. 7,

keďže:

- (1) Nariadením (EÚ) 2023/956 sa stanovujú oznamovacie povinnosti na účely mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach počas prechodného obdobia od 1. októbra 2023 do 31. decembra 2025.
- (2) Počas prechodného obdobia musia dovozcovia alebo nepriami colní zástupcovia podávať správy o množstve dovezeného tovaru, priamych a nepriamych emisiách viazaných v tovare a o každej cene uhlíka splatnej za uvedené emisie vrátane cien uhlíka splatných za emisie viazané v príslušných prekurzorových materiáloch.
- (3) Prvá správa by sa mala predložiť do 31. januára 2024 za tovar dovezený počas štvrtého štvrťroka 2023. Posledná správa by sa mala predložiť do 31. januára 2026 za tovar dovezený počas štvrtého štvrťroka 2025.
- (4) Komisia má prijať vykonávacie pravidlá k týmto požiadavkám na oznamovanie.
- (5) Požiadavky na oznamovanie by sa mali obmedziť len na to, čo je nevyhnutné, aby sa minimalizovalo zaťaženie dovozcov v prechodnom období a uľahčilo sa plynulé zavedenie požiadaviek na vyhlásenie CBAM po prechodnom období.
- (6) V súlade s prílohou IV k nariadeniu (EÚ) 2023/956 by podrobné pravidlá pre výpočet viazaných emisií dovezeného tovaru mali byť založené na metodike uplatniteľnej podľa systému obchodovania s emisiami pre zariadenia umiestnené v EÚ, ako sa uvádza najmä vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2018/2066 ⁽²⁾. Zásady určovania viazaných emisií tovaru uvedeného v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956 by sa mali zamerať na určenie príslušných výrobných procesov za jednotlivé kategórie tovaru a na monitorovanie priamych a nepriamych emisií týchto výrobných procesov. Pri oznamovaní počas prechodného obdobia by sa mali zohľadniť aj existujúce normy a postupy príslušných právnych predpisov Únie. Pokiaľ ide o výrobu vodíka a jeho derivátov, pri oznamovaní by sa mala zohľadniť smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 ⁽³⁾.
- (7) Na určenie údajov, ktoré sa majú poskytnúť na účely splnenia oznamovacích povinností, by sa mali použiť systémové hranice výrobných procesov vrátane údajov o emisiách na úrovni zariadenia, priradených emisií výrobných procesov a viazaných emisií tovaru. V rámci týchto povinností by dovozcovia a nepriami colní zástupcovia mali zabezpečiť dostupnosť potrebných informácií od prevádzkovateľov zariadení. Tieto informácie by sa mali doručiť včas, aby si dovozcovia a nepriami colní zástupcovia mohli splniť svoje oznamovacie povinnosti. Tieto informácie by mali zahŕňať štandardné emisné faktory použité na výpočet priamych viazaných emisií, najmä emisné faktory pre palivá a emisné faktory pre procesy a faktory referenčnej účinnosti pre výrobu elektriny a tepla.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 52.

⁽²⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2066 z 19. decembra 2018 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, ktorým sa mení nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012 (Ú. v. EÚ L 334, 31.12.2018, s. 1).

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

- (8) Keďže obdobie oznamovania sa začína 1. októbra 2023, dovozcovia a nepriami colní zástupcovia majú k dispozícii obmedzený čas na zabezpečenie súladu s oznamovacími povinnosťami. Synergie možno dosiahnuť so systémami monitorovania a oznamovania, ktoré už používajú prevádzkovatelia z tretích krajín. Preto by sa mala na obmedzené obdobie, do konca roka 2024, povoliť dočasná výnimka z metód výpočtu na oznamovanie viazaných emisií. Táto flexibilita by sa mala uplatniť, keď sa na prevádzkovateľa v tretej krajine vzťahuje povinný systém monitorovania a oznamovania súvisiaci so systémom stanovovania cien uhlíka alebo iné povinné systémy monitorovania a oznamovania alebo keď prevádzkovateľ monitoruje emisie zariadenia, a to aj na účely projektu znižovania emisií.
- (9) Na obmedzené obdobie, do 31. júla 2024, by oznamujúci deklaránti, ktorí by neboli schopní získať všetky informácie od prevádzkovateľov z tretích krajín na určenie skutočných viazaných emisií dovezeného tovaru v súlade s metodikou stanovenou v prílohe III k tomuto nariadeniu, mali mať možnosť použiť alternatívnu metódu na určenie priamych viazaných emisií a uviesť na ňu odkaz.
- (10) Oznamovacie povinnosti by mali poskytovať aj určitú flexibilitu pri určovaní fáz výroby v zariadeniach, ktoré nepredstavujú významnú časť viazaných priamych emisií dovezeného tovaru. Obvykle by to mal byť prípad konečných fáz výroby oceľových alebo hliníkových výrobkov v ďalšom článku výrobného/distribučného reťazca. V takom prípade by sa mala stanoviť výnimka z požadovaných oznamovacích povinností a pre fázy výroby v zariadeniach, ktorých príspevok k priamym emisiám neprekračuje 20 % celkových viazaných emisií dovezeného tovaru, by malo byť možné oznamovať odhadované hodnoty. Touto prahovou hodnotou by sa mala zaistiť dostatočná flexibilita pre malých prevádzkovateľov v tretích krajinách.
- (11) Jedným z cieľov prechodného obdobia je zhromaždiť údaje na účely ďalšieho stanovenia metodiky výpočtu viazaných nepriamych emisií po tomto období vo vykonávacom akte podľa článku 7 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2023/956. V tejto súvislosti by oznamovanie nepriamych emisií počas prechodného obdobia malo byť otvorené a navrhnuté tak, aby umožňovalo výber najvhodnejšej hodnoty spomedzi hodnôt uvedených v oddiele 4.3 prílohy IV k nariadeniu (EÚ) 2023/956. Oznamovanie nepriamych emisií by však nemalo zahŕňať oznamovanie na základe priemerného emisného faktora elektrizačnej sústavy Únie, keďže táto hodnota je už Komisii známa.
- (12) Údaje zhromaždené počas prechodného obdobia by mali predstavovať základ správ, ktoré má Komisia predložiť v súlade s článkom 30 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) 2023/956. Údaje zhromaždené počas prechodného obdobia by mali takisto pomôcť vymedziť jednoznačnú metodiku monitorovania, oznamovania a overovania po prechodnom období. Posúdenie zhromaždených údajov by sa malo použiť najmä pri práci Komisie na účely úpravy metodiky uplatniteľnej po prechodnom období.
- (13) Orientačný rozsah pokút, ktoré sa majú uložiť oznamujúcemu deklarántovi, ktorý nedodrжал oznamovacie povinnosti, by mal vychádzať zo štandardných hodnôt, ktoré Komisia poskytla a zverejnila na prechodné obdobie pre neoznamované viazané emisie. Orientačný maximálny rozsah by mal byť v súlade s pokutami podľa článku 16 ods. 3 a 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES (*), pričom by sa malo takisto zohľadniť, že povinnosť v prechodnom období je obmedzená na oznamovanie údajov. Kritériá, ktoré príslušné orgány použijú na určenie skutočnej výšky pokuty, by mali vychádzať zo závažnosti a z trvania neplnenia oznamovacej povinnosti. Komisia by mala monitorovať správy o CBAM s cieľom poskytnúť orientačné posúdenie informácií, ktoré potrebujú príslušné orgány, a zabezpečiť koherentnosť pokút, ktoré sa majú ukladať.
- (14) V záujme zaistenia účinného vykonávania oznamovacích povinností by mala Komisia zriadiť elektronickú databázu, prechodný register CBAM, s cieľom zhromažďovať informácie oznamované počas prechodného obdobia. Prechodný register CBAM by mal slúžiť ako základ pre zriadenie registra CBAM podľa článku 14 nariadenia (EÚ) 2023/956.

(*) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisími kvótami skleníkových plynov v Únii a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

- (15) Prechodný register CBAM by sa mal stať systémom na ukladanie a spravovanie správ o CBAM pre oznamujúcich deklarantov vrátane kontrol, orientačných posúdení a postupov preskúmania. S cieľom zaistiť presné posúdenie oznamovacích povinností by prechodný register CBAM mal byť interoperabilný s existujúcimi colnými systémami.
- (16) V záujme zaistenia účinného a jednotného systému oznamovania by sa mali stanoviť technické dojednania pre fungovanie prechodného registra CBAM, napríklad dojednania týkajúce sa vývoja, skúšania a zavedenia, ako aj údržby a prípadných zmien elektronických systémov, ochrany údajov, aktualizácie údajov, obmedzenia spracúvania údajov, vlastníctva systémov a bezpečnosti. Tieto dojednania by mali byť zlučiteľné so zásadami špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov podľa článku 27 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 ⁽⁵⁾ a článku 25 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 ⁽⁶⁾, ako aj s bezpečnosťou spracúvania podľa článku 33 nariadenia (EÚ) 2018/1725 a článku 32 nariadenia (EÚ) 2016/679.
- (17) S cieľom vždy zaistiť kontinuitu oznamovania údajov je dôležité stanoviť alternatívne riešenia, ktoré sa použijú v prípade dočasného zlyhania elektronických systémov na oznamovanie údajov. Na tento účel by Komisia mala pracovať na pláne na zabezpečenie kontinuity činností CBAM.
- (18) Na zabezpečenie prístupu k prechodnému registru CBAM by mal na správu procesu autentifikácie a overovania prístupových práv oznamujúcich deklarantov slúžiť systém jednotnej správy používateľov a digitálneho podpisu (UUM-DS), ako sa uvádza v článku 16 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2023/1070 ⁽⁷⁾.
- (19) Na účely identifikácie oznamujúcich deklarantov a vytvorenia zoznamu oznamujúcich deklarantov s ich číslami registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov (EORI) by prechodný register CBAM mal byť interoperabilný so systémom registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov, ako sa uvádza v článku 30 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1070.
- (20) Na účely kontroly a oznamovania by vnútroštátne systémy mali poskytovať požadované informácie o tovare uvedenom v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956, ako sa uvádza vo vykonávacom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2019/2151 ⁽⁸⁾.
- (21) Na poskytovanie informácií o dovážanom tovare uvedenom v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956 by sa mala použiť identifikácia dovážaného tovaru prostredníctvom jeho zatriedenia v kombinovanej nomenklatúre (ďalej len „KN“) stanovenej v nariadení Rady (EHS) č. 2658/87 ⁽⁹⁾ a ustanovenia o uchovávaní informácií vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2023/1070.
- (22) Toto nariadenie je v súlade so základnými právami a zásadami uznanými v Charte základných práv Európskej únie, a to najmä s právom na ochranu osobných údajov. Osobné údaje hospodárskych subjektov a iných osôb spracúvané elektronickými systémami by sa mali obmedziť na súbor údajov stanovený v prílohe I k tomuto nariadeniu. Ak je na účely vykonávacieho nariadenia potrebné spracúvať osobné údaje, toto spracúvanie by sa malo vykonávať v súlade s právom Únie o ochrane osobných údajov. V tejto súvislosti by každé spracúvanie osobných údajov orgánmi

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (nariadenie EÚ o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁷⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1070 z 1. júna 2023 o technických dojednaniach pre vývoj, správu a využívanie elektronických systémov na výmenu a uchovávanie informácií podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 (Ú. v. EÚ L 143, 2.6.2023, s. 65).

⁽⁸⁾ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/2151 z 13. decembra 2019, ktorým sa stanovuje pracovný program týkajúci sa vývoja a zavedenia elektronických systémov stanovených v Colnom kódexe Únie (Ú. v. EÚ L 325, 16.12.2019, s. 168).

⁽⁹⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Ú. v. ES L 256, 7.9.1987, s. 1).

členských štátov malo podliehať nariadeniu (EÚ) 2016/679 a vnútroštátnym požiadavkám na ochranu fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov. Každé spracúvanie osobných údajov Komisiou by malo podliehať nariadeniu (EÚ) 2018/1725. Osobné údaje by mali byť vedené vo forme, ktorá umožňuje identifikáciu dotknutých osôb najviac na obdobie, ktoré je potrebné na účely, na ktoré sa osobné údaje spracúvajú. V tejto súvislosti sa má obdobie uchovávanía údajov v prechodnom registri CBAM obmedziť na päť rokov od prijatia správy o CBAM.

- (23) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1725 sa konzultovalo s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý vydal 28. júla 2023 svoje stanovisko.
- (24) Keďže prvé obdobie oznamovania sa začína 1. októbra 2023, toto nariadenie by malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr.
- (25) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Výboru pre CBAM,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

PREDMET ÚPRAVY A VYMEDZENIE POJMOV

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá pre oznamovacie povinnosti stanovené v článku 35 nariadenia (EÚ) 2023/956, pokiaľ ide o tovar uvedený v prílohe I k uvedenému nariadeniu, ktorý je dovezený na colné územie Únie počas prechodného obdobia od 1. októbra 2023 do 31. decembra 2025 (ďalej len „prechodné obdobie“).

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „oznamujúci deklarant“ je ktorákoľvek z týchto osôb:
  - a) dovozca, ktorý podáva colné vyhlásenie na prepustenie tovaru do voľného obehu vo vlastnom mene a na vlastný účet;
  - b) osoba, ktorá je držiteľom povolenia na podanie colného vyhlásenia uvedeného v článku 182 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 ⁽¹⁰⁾, ktorá deklaruje dovoz tovaru;
  - c) nepriamy colný zástupca, ak colné vyhlásenie podáva nepriamy colný zástupca určený v súlade s článkom 18 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, keď je dovozca usadený mimo Únie alebo keď nepriamy colný zástupca súhlasil s oznamovacími povinnosťami v súlade s článkom 32 nariadenia (EÚ) 2023/956.
2. „zľava“ je každá suma, o ktorú sa znižuje suma splatná alebo zaplatená osobou zodpovednou za platbu ceny uhlíka, a to pred takouto platbou alebo po nej, v peňažnej forme alebo v akejkoľvek inej forme.

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

KAPITOLA II

PRÁVA A POVINNOSTI OZNAMUJÚCICH DEKLARANTOV V SÚVISLOSTI S OZNAMOVANÍM

Článok 3

Oznamovacie povinnosti oznamujúcich deklarantov

1. Každý oznamujúci deklarant poskytne na základe údajov, ktoré môže prevádzkovateľ oznámiť tak, ako sa stanovuje v prílohe III k tomuto nariadeniu, nasledujúce informácie týkajúce sa tovaru uvedeného v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956 a dovezeného počas štvrťroka, na ktorý sa vzťahuje správa o CBAM:

- a) množstvo dovezeného tovaru vyjadrené v megawatthodinách v prípade elektriny a v tonách v prípade ostatného tovaru;
- b) druh tovaru na základe jeho číselného znaku KN.

2. Každý oznamujúci deklarant poskytne v správach o CBAM nasledujúce informácie týkajúce sa viazaných emisií tovaru uvedeného v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956, ako sa uvádzajú v prílohe I k tomuto nariadeniu:

- a) krajina pôvodu dovezeného tovaru;
  - b) zariadenie, v ktorom bol tovar vyrobený, identifikované na základe týchto údajov:
    - 1. kód Organizácie Spojených národov pre lokality obchodu a dopravy (UN/LOCODE) platný pre lokalitu;
    - 2. názov spoločnosti zariadenia, adresa zariadenia a jej anglický prepis;
    - 3. zemepisné súradnice hlavného zdroja emisií zariadenia;
  - c) použité spôsoby výroby vymedzené v oddiele 3 prílohy II k tomuto nariadeniu, ktoré odzrkadľujú technológiu použitú na výrobu tovaru, a informácie o osobitných parametroch odvodňujúcich uvedený zvolený spôsob výroby, ako sa vymedzuje v oddiele 2 prílohy IV, a to na určenie viazaných priamych emisií;
  - d) špecifické viazané priame emisie tovaru, ktoré sa určujú prevedením priradených priamych emisií výrobných procesov na emisie špecifické pre tovar, ktoré sa vyjadrujú ako CO₂e na tonu v súlade s oddielmi F a G prílohy III k tomuto nariadeniu;
  - e) požiadavky na oznamovanie, ktoré majú vplyv na viazané emisie tovaru, ako sa uvádza v oddiele 2 prílohy IV k tomuto nariadeniu;
  - f) v prípade elektriny ako dovezeného tovaru oznamujúci deklarant oznamuje tieto informácie:
    - 1. emisný faktor použitý pre elektrinu, vyjadrený v tonách CO₂e na MWh (megawatthodinu), určený v súlade s oddielom D prílohy III k tomuto nariadeniu;
    - 2. zdroj údajov alebo metóda použitá na určenie emisného faktora elektriny, ako sa určuje v súlade s oddielom D prílohy III k tomuto nariadeniu;
  - g) v prípade tovaru z ocele, identifikačné číslo oceliarne, v ktorej bola vyrobená konkrétna dávka surovín, pokiaľ je známa.
3. V prípade špecifických viazaných nepriamych emisií každý oznamujúci deklarant oznamuje v správach o CBAM nasledujúce informácie, ako sa uvádza v prílohe I k tomuto nariadeniu:
- a) spotrebu elektrickej energie výrobného procesu na tonu vyrobeného tovaru vyjadrenú v megawatthodinách;

- b) informáciu, či deklarant oznamuje skutočné emisie alebo štandardné hodnoty, ktoré Komisia sprístupnila a uverejnila pre prechodné obdobie v súlade s oddielom D prílohy III k tomuto nariadeniu;
- c) zodpovedajúci emisný faktor spotrebovanej elektriny;
- d) množstvo špecifických viazaných nepriamych emisií, ktoré sa určujú prevedením priradených viazaných nepriamych emisií výrobných procesov na nepriame emisie špecifické pre tovar, vyjadrené ako CO₂e na tonu v súlade oddielmi F a G prílohy III k tomuto nariadeniu.

4. V prípade, že sa pravidlá určovania údajov líšia od pravidiel uvedených v prílohe III k tomuto nariadeniu, oznamujúci deklarant poskytne dodatočné informácie o metodickom základe pravidiel použitých na určenie viazaných emisií a jeho opis. Opísané pravidlá musia viesť k podobnému pokrytiu a presnosti údajov o emisiách vrátane hraníc systémov, monitorovaných výrobných procesov, emisných faktorov a ďalších metód použitých pri výpočtoch a oznamovaní.

5. Na účely oznamovania môže oznamujúci deklarant požadovať, aby prevádzkovateľ používal elektronický vzor poskytnutý Komisiou a poskytol obsah oznámenia v oddieloch 1 a 2 prílohy IV.

Článok 4

Výpočet viazaných emisií

1. Na účely článku 3 ods. 2 sa špecifické viazané emisie tovaru vyrobeného v zariadení určia pomocou jednej z nasledujúcich metód, ktoré sú založené na voľbe metodiky monitorovania určenej v súlade s bodom B.2 prílohy III k tomuto nariadeniu, pričom ide buď o:

- a) určovanie emisií zo zdrojových prúdov na základe údajov o činnosti získaných pomocou meracích systémov a faktorov výpočtu z laboratórnych analýz alebo štandardných hodnôt, alebo
- b) určovanie emisií zo zdrojov emisií pomocou kontinuálneho merania koncentrácie príslušných skleníkových plynov v spalinách a kontinuálneho merania samotného toku spalín.

2. Odchyľne od odseku 1 možno do 31. decembra 2024 špecifické viazané emisie tovaru vyrobeného v zariadení určiť pomocou jednej z nasledujúcich metód monitorovania a oznamovania, ak vedú k podobnému pokrytiu a presnosti údajov o emisiách ako metódy stanovené v uvedenom odseku:

- a) systém stanovovania cien uhlíka na mieste, kde sa zariadenie nachádza, alebo
- b) povinný systém monitorovania emisií na mieste, kde sa zariadenie nachádza, alebo
- c) systém monitorovania emisií v zariadení, ktorý môže zahŕňať overenie akreditovaným overovateľom.

3. Odchyľne od odsekov 1 a 2 môže oznamujúci deklarant do 31. júla 2024 v prípade každého dovozu tovaru, pre ktorý nemá všetky informácie uvedené v článku 3 ods. 2 a 3, použiť iné metódy na určenie emisií vrátane štandardných hodnôt, ktoré Komisia sprístupnila a uverejnila pre prechodné obdobie, alebo akýchkoľvek iných štandardných hodnôt uvedených v prílohe III. V takýchto prípadoch oznamujúci deklarant v správach o CBAM uvedie metodiku, ktorá bola použitá na určenie takýchto hodnôt, a odkaz na ňu.

Článok 5

Použitie odhadovaných hodnôt

Odchylné od článku 4 môže až 20 % celkových viazaných emisií zložitého tovaru vychádzať z odhadov, ktoré sprístupnili prevádzkovatelia zariadení.

Článok 6

Zber a oznamovanie údajov v súvislosti s aktívnym zušľachťovacím stykom

1. V prípade tovaru umiestneného do colného režimu aktívneho zušľachťovacieho styku a následne prepusteného do voľného obehu ako rovnaký tovar alebo ako zušľachtené výrobky predkladá oznamujúci deklarant v správe o CBAM za štvrtrok nasledujúci po štvrtroku, v ktorom došlo k ukončeniu colného režimu v súlade s článkom 257 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, tieto informácie:

- a) množstvá tovaru uvedeného v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956, ktorý bol počas uvedeného obdobia prepustený do voľného obehu po aktívnom zušľachťovacom styku;
- b) viazané emisie zodpovedajúce týmto množstvám tovaru uvedeného v písmene a), ktorý bol počas uvedeného obdobia prepustený do voľného obehu po aktívnom zušľachťovacom styku;
- c) krajinu pôvodu tovaru uvedeného v písmene a), pokiaľ je známa;
- d) zariadenia, v ktorých sa tovar uvedený v písmene a) vyrobil, pokiaľ sú známe;
- e) množstvá tovaru uvedeného v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956, ktorý bol umiestnený do colného režimu aktívneho zušľachťovacieho styku, ktorého výsledkom sú zušľachtené výrobky prepustené počas uvedeného obdobia do voľného obehu;
- f) viazané emisie zodpovedajúce tovaru, ktorý sa použil na výrobu množstiev zušľachtených výrobkov uvedených v písmene e);
- g) v prípade, že colné orgány upustia od povinnosti predložiť doklad o ukončení režimu v súlade s článkom 175 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2015/2446 ⁽¹⁾, oznamujúci deklarant doloží upustenie.

2. Oznamovanie a výpočet viazaných emisií uvedených v odseku 1 písm. b) a f) sa vykonáva v súlade s článkami 3, 4 a 5.

3. Odchylné od odseku 2, keď sú zušľachtené výrobky alebo tovar umiestnený do colného režimu aktívneho zušľachťovacieho styku prepustené do voľného obehu v súlade s článkom 170 ods. 1 delegovaného nariadenia (EÚ) 2015/2446, viazané emisie uvedené v odseku 1 písm. b) a f) sa vypočítajú ako vážený priemer viazaných emisií všetkého tovaru tej istej kategórie tovaru CBAM, ako sa vymedzuje v prílohe II k tomuto nariadeniu, umiestneného do colného režimu aktívneho zušľachťovacieho styku od 1. októbra 2023.

Viazané emisie uvedené v prvom pododseku sa vypočítajú takto:

- a) viazané emisie podľa odseku 2 písm. b) sú celkové viazané emisie tovaru umiestneného do colného režimu aktívneho zušľachťovacieho styku, ktorý sa dováža, a

⁽¹⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/2446 z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie. (Ú. v. EÚ L 343, 29.12.2015, s. 1).

- b) viazané emisie podľa odseku 2 písm. f) sú celkové viazané emisie tovaru umiestneného do colného režimu aktívneho zušľachtovacieho styku, ktorý sa dováža a ktorý sa použil pri jednej alebo viacerých spracovateľských operáciách, vynásobené percentuálnymi podielmi spracovaných výrobkov, ktoré sa z neho získali.

Článok 7

Oznamovanie informácií týkajúcich sa splatnej ceny uhlíka

1. Oznamujúci deklarant v náležitých prípadoch poskytne v správach o CBAM nasledujúce informácie týkajúce sa ceny uhlíka splatnej v krajine pôvodu v prípade viazaných emisií:

- a) druh výrobku označený číselným znakom KN;
- b) druh ceny uhlíka;
- c) krajinu, v ktorej je cena uhlíka splatná;
- d) formu zľavy alebo inej formy kompenzácie dostupnej v uvedenej krajine, ktorá by viedla k zníženiu tejto ceny uhlíka;
- e) sumu splatnej ceny uhlíka, opis nástroja na stanovovanie cien uhlíka a možných kompenzačných mechanizmov;
- f) uvedenie ustanovenia právneho aktu, ktorým sa stanovuje cena uhlíka, zľava alebo iné formy príslušnej kompenzácie, vrátane kópie tohto právneho aktu;
- g) množstvo zahrnutých viazaných priamych alebo nepriamych emisií;
- h) množstvo viazaných emisií, na ktoré sa vzťahuje akákoľvek zľava alebo iná forma kompenzácie, prípadne aj vrátane bezodplatného pridelovania.

2. Peňažné sumy uvedené v odseku 1 písm. e) sa prepočítajú na eurá na základe priemerných výmenných kurzov za rok predchádzajúci roku, v ktorom sa má správa predložiť. Ročné priemerné výmenné kurzy vychádzajú z kurzov zverejnených Európskou centrálnou bankou. V prípade mien, pre ktoré Európska centrálna banka výmenný kurz nezverejňuje, vychádzajú ročné priemerné výmenné kurzy z verejne dostupných informácií o efektívnych výmenných kurzoch. Ročné priemerné výmenné kurzy uvádza Komisia v prechodnom registri CBAM.

Článok 8

Predkladanie správ o CBAM

1. Za každý štvrťrok od 1. októbra 2023 do 31. decembra 2025 oznamujúci deklarant predloží správy o CBAM prechodnému registru CBAM, a to najneskôr jeden mesiac po skončení uvedeného štvrťroka.

2. V prechodnom registri CBAM oznamujúci deklarant poskytne informácie a uvedie, či:

- a) správu o CBAM predkladá dovozca vo vlastnom mene a na vlastný účet;
- b) správu o CBAM predkladá nepriamy colný zástupca v mene dovozcu.

3. V prípade, že nepriamy colný zástupca nesúhlasí s plnením oznamovacích povinností dovozcu na základe tohto nariadenia, nepriamy colný zástupca informuje dovozcu o povinnosti konať v súlade s týmto nariadením. Oznámenie obsahuje informácie uvedené v článku 33 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2023/956.

4. Správy o CBAM obsahujú informácie podľa prílohy I k tomuto nariadeniu.
5. Po predložení správy o CBAM prechodnému registru CBAM sa správe priradí jedinečné identifikačné číslo správy.

Článok 9

Zmena a oprava správ o CBAM

1. Oznamujúci deklarant môže upraviť predloženú správu o CBAM do dvoch mesiacov po skončení príslušného štvrtroka oznamovania.
2. Odchyľne od odseku 1 môže oznamujúci deklarant upraviť správy o CBAM za prvé dve obdobia oznamovania do lehoty na predloženie tretej správy o CBAM.
3. Na základe odôvodnenej žiadosti oznamujúceho deklaranta príslušný orgán posúdi túto žiadosť a v prípade potreby povolí oznamujúcemu deklarantovi opätovne predložiť správu o CBAM alebo ju opraviť po uplynutí lehoty uvedenej v odsekoch 1 a 2 a do jedného roka po skončení príslušného štvrtroka oznamovania. Opätovné predloženie opravenej správy o CBAM alebo prípadne jej oprava sa uskutoční najneskôr jeden mesiac po schválení príslušným orgánom.
4. Príslušné orgány odôvodňujú zamietnutie žiadosti uvedenej v odseku 3 a informujú oznamujúceho deklaranta o právach na odvolanie.
5. Správu o CBAM, ktorá je predmetom sporu, nemožno upraviť. Možno ju nahradiť, aby sa zohľadnil výsledok uvedeného sporu.

KAPITOLA III

Spravovanie v súvislosti s oznamovaním CBAM

Článok 10

Prechodný register CBAM

1. Prechodný register CBAM je štandardizovaná a bezpečná elektronická databáza, ktorá obsahuje spoločné dátové prvky na oznamovanie počas prechodného obdobia a na poskytovanie prístupu, spracúvanie prípadov a zabezpečenie dôvernosti.
2. Prechodný register CBAM umožňuje komunikáciu, kontroly a výmenu informácií medzi Komisiou, príslušnými orgánmi, colnými orgánmi a oznamujúcimi deklarantmi v súlade s kapitolou V.

Článok 11

Kontroly správ o CBAM a používanie informácií Komisiou

1. Počas prechodného obdobia a do troch mesiacov odo dňa, keď sa mala predložiť posledná správa o CBAM, môže Komisia skontrolovať správy o CBAM s cieľom posúdiť dodržiavanie oznamovacích povinností oznamujúcimi deklarantmi.

2. Komisia používa prechodný register CBAM a informácie obsiahnuté v tomto registri na vykonávanie úloh stanovených v tomto nariadení a v nariadení (EÚ) 2023/956.

Článok 12

Orientačné posúdenie zo strany Komisie

1. Komisia oznámi členským štátom na orientačné účely zoznam oznamujúcich deklarantov usadených v danom členskom štáte, v prípade ktorých má Komisia dôvody domnievať sa, že si nespĺnili povinnosť predložiť správu o CBAM.
2. V prípade, že sa Komisia domnieva, že správa o CBAM neobsahuje všetky informácie požadované v článkoch 3 až 7, alebo považuje správu za neúplnú alebo nesprávnu v súlade s článkom 13, Komisia oznámi orientačné posúdenie týkajúce sa správy o CBAM príslušnému orgánu v členskom štáte, v ktorom je usadený oznamujúci deklarant.

Článok 13

Neúplné alebo nesprávne správy o CBAM

1. Správa o CBAM sa považuje za neúplnú, ak oznamujúci deklarant nepodal správu v súlade s prílohou I k tomuto nariadeniu.
2. Správa o CBAM sa považuje za nesprávnu v ktoromkoľvek z týchto prípadov:
  - a) údaje alebo informácie v predloženej správe nie sú v súlade s požiadavkami stanovenými v článkoch 3 až 7 a v prílohe III k tomuto nariadeniu;
  - b) oznamujúci deklarant predložil chybné údaje a informácie;
  - c) ak oznamujúci deklarant neposkytne primerané odôvodnenie, prečo použil iné pravidlá oznamovania, než sú pravidlá uvedené v prílohe III k tomuto nariadeniu.

Článok 14

Posúdenie správ o CBAM a používanie informácií príslušnými orgánmi

1. Príslušný orgán členského štátu sídla oznamujúceho deklaranta začne preskúmanie a posúdi údaje, informácie a zoznam oznamujúcich deklarantov oznámených Komisiou a orientačné posúdenie, ako sa uvádza v článku 12, do troch mesiacov od oznámenia uvedeného zoznamu alebo orientačného posúdenia.
2. Príslušné orgány používajú prechodný register CBAM a informácie obsiahnuté v tomto registri na vykonávanie úloh stanovených v tomto nariadení a v nariadení (EÚ) 2023/956.
3. Počas prechodného obdobia alebo po ňom môžu príslušné orgány začať postup opravy v súvislosti s ktorýmkoľvek z nasledujúcich prípadov:
  - a) neúplné alebo nesprávne správy o CBAM;
  - b) nepredloženie správy o CBAM.
4. V prípade, že príslušný orgán začne postup opravy, oznamujúcemu deklarantovi sa oznámi, že správa sa preskúmava a že sú potrebné dodatočné informácie. Súčasťou žiadosti príslušného orgánu o dodatočné informácie sú informácie požadované v článkoch 3 až 7. Oznamujúci deklarant predloží dodatočné informácie prostredníctvom prechodného registra CBAM.

5. Príslušný orgán alebo akýkoľvek iný orgán určený príslušným orgánom udeľuje povolenie na prístup do prechodného registra CBAM a spravuje registráciu na vnútroštátnej úrovni, pričom zohľadňuje číslo EORI v súlade s technickým dojednaním stanoveným v článku 20.

Článok 15

Dôvernosť

1. Na všetky rozhodnutia príslušných orgánov a informácie, ktoré získali príslušné orgány pri plnení svojich povinností v súvislosti s oznamovaním podľa tohto nariadenia, ktoré majú dôverný charakter alebo boli poskytnuté ako dôverné, sa vzťahuje povinnosť služobného tajomstva. Príslušný orgán takéto informácie nemôže zverejniť bez výslovného povolenia osoby alebo orgánu, ktorý ich poskytol.

Odchyľne od prvého pododseku sa takéto informácie môžu zverejniť bez povolenia, ak sa to stanovuje v tomto nariadení a ak je príslušný orgán povinný alebo oprávnený zverejniť ich na základe práva Únie alebo vnútroštátneho práva.

2. Príslušné orgány môžu oznámiť dôverné informácie uvedené v odseku 1 colným orgánom Únie.

3. Akékoľvek zverejnenie alebo oznámenie informácií, ako sa uvádza v odsekoch 1 a 2, sa vykonáva v súlade s uplatniteľnými ustanoveniami o ochrane údajov.

KAPITOLA IV

Presadzovanie

Článok 16

Pokuty

1. Členské štáty ukladajú pokuty v týchto prípadoch:

- a) ak oznamujúci deklarant nevykoná potrebné kroky na splnenie povinnosti predložiť správu o CBAM alebo
- b) ak je správa o CBAM neúplná alebo nesprávna v súlade s článkom 13 a oznamujúci deklarant nevykoná potrebné kroky s cieľom opraviť správu o CBAM v prípade, že príslušný orgán začal postup opravy v súlade s článkom 14 ods. 4.

2. Výška pokuty je v rozsahu 10 EUR až 50 EUR za tonu neoznámených emisií. Pokuta sa zvýši v súlade s európskym indexom spotrebiteľských cien.

3. Pri určovaní skutočnej výšky pokuty za neoznámené emisie vypočítané na základe štandardných hodnôt poskytnutých a zverejnených Komisiou pre prechodné obdobie príslušné orgány zväžia tieto faktory:

- a) rozsah neoznámených informácií;
- b) neoznámené množstvá dovezeného tovaru a neoznámené emisie súvisiace s týmto tovarom;
- c) pripravenosť oznamujúceho deklaranta vyhovieť žiadostiam o informácie alebo opraviť správu o CBAM;

- d) úmyselné alebo nedbanlivostné správanie oznamujúceho deklaranta;
  - e) správanie oznamujúceho deklaranta v minulosti pri dodržiavaní oznamovacích povinností;
  - f) úroveň spolupráce oznamujúceho deklaranta v záujme ukončenia porušenia;
  - g) či oznamujúci deklarant dobrovoľne prijal opatrenia s cieľom zaistiť, aby k podobným porušeniam nemohlo v budúcnosti dôjsť.
4. Vyššie pokuty sa uložia, ak sa predložia viac ako dve neúplné alebo nesprávne správy v zmysle článku 13 po sebe alebo ak sa oznamovacia povinnosť neplní dlhšie ako šesť mesiacov.

KAPITOLA V

Technické prvky týkajúce sa prechodného registra CBAM

ODDIEL 1

Úvod

Článok 17

Rozsah centrálného systému

1. Prechodný register CBAM je interoperabilný so:
  - a) systémom jednotnej správy používateľov a digitálneho podpisu (UUM-DS) na účely registrácie používateľov a správy prístupu pre Komisiu, členské štáty a oznamujúcich deklarantov, ako sa uvádza v článku 16 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1070;
  - b) systémom registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov (EORI) na účely potvrdenia a získania informácií o totožnosti hospodárskeho subjektu, ako sa uvádza v článku 30 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1070, pokiaľ ide o údaje stanovené v prílohe V k tomuto nariadeniu;
  - c) systémom Surveillance vyvinutým prostredníctvom projektu Surveillance 3 (SURV3) podľa CKÚ, a to na účely získavania informácií o dovozných colných vyhláseniach za tovar uvedený v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956 na účely kontrol správ o CBAM a súladu, ako sa uvádza v článku 99 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/1070;
  - d) systémom TARIC, ako sa uvádza v nariadení (EHS) č. 2658/87.
2. Prechodný register CBAM je interoperabilný s decentralizovanými systémami vyvinutými alebo modernizovanými prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2019/2151 na účely získavania informácií o dovozných colných vyhláseniach za tovar uvedený v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956, ako sa uvádza v prílohe VI a prílohe VII k tomuto nariadeniu, a na účely kontrol správ o CBAM a zaistenia súladu oznamujúcich deklarantov, keď tieto informácie nie sú k dispozícii v systéme SURV3.

Článok 18

Kontaktné miesta pre elektronické systémy

Komisia a členské štáty určia kontaktné miesta pre každý z elektronických systémov uvedených v článku 17 tohto nariadenia na účely výmeny informácií s cieľom zabezpečiť koordinovaný vývoj, prevádzku a údržbu daných elektronických systémov.

Komisia a členské štáty si navzájom oznámia údaje o uvedených kontaktných miestach a bezodkladne sa navzájom informujú o všetkých zmenách týchto údajov.

ODDIEL 2

Prechodný register CBAM

Článok 19

Štruktúra prechodného registra CBAM

Prechodný register CBAM sa skladá z týchto spoločných komponentov (ďalej len „spoločné komponenty“):

- a) z portálu CBAM pre obchodníkov (CBAM TP);
- b) z portálu príslušných orgánov CBAM (CBAM CAP) s dvomi oddelenými priestormi:
  1. s jedným pre vnútroštátne príslušné orgány (CBAM CAP/N) a
  2. s druhým pre Komisiu (CBAM CAP/C);
- c) zo správy prístupu používateľov CBAM;
- d) z back-endových služieb registra CBAM (CBAM BE);
- e) z verejnej stránky CBAM na webovom sídle Európa.

Článok 20

Podmienky spolupráce v rámci prechodného registra CBAM

1. Komisia navrhne podmienky spolupráce, dohodu o úrovni poskytovaných služieb a plán zabezpečenia na účely dohody s príslušnými orgánmi. Komisia prevádzkuje prechodný register CBAM v súlade s dohodnutými podmienkami.
2. Prechodný register CBAM sa používa v súvislosti so správami o CBAM a záznamami dovozných vyhlásení, na ktoré sa tieto správy vzťahujú.

Článok 21

Správa prístupu používateľov CBAM

1. Na autentifikáciu a overovanie prístupových práv oznamujúceho deklaranta pre tovar uvedený v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956 sa na účely prístupu ku komponentom registra CBAM používa systém UUM-DS, ako sa uvádza v článku 17 ods. 1 písm. a).
2. Komisia poskytne služby autentifikácie, ktoré umožňujú používateľom prechodného registra CBAM bezpečný prístup do tohto registra.
3. Komisia pomocou systému UUM-DS udelí povolenie na prístup do prechodného registra CBAM svojim zamestnancom a zabezpečí delegovanie pre príslušné orgány na vydávanie ich povolení.
4. Príslušné orgány udelia pomocou systému UUM-DS povolenie na prístup do prechodného registra CBAM svojim zamestnancom a oznamujúcim deklarantom usadeným v ich členských štátoch.
5. Príslušný orgán sa môže rozhodnúť, že na poskytnutie potrebných potvrdení na prístup do prechodného registra CBAM použije systém na správu identity a prístupu, ktorý bol zriadený v jeho členskom štáte podľa článku 26 tohto nariadenia (vnútroštátny systém eIDAS).

Článok 22

Portál CBAM pre obchodníkov

1. Portál CBAM pre obchodníkov predstavuje jedinečný vstupný bod do prechodného registra CBAM pre oznamujúcich deklarantov. Portál je prístupný prostredníctvom internetu.
2. Portál CBAM pre obchodníkov je interoperabilný s back-endovými službami registra CBAM.
3. Oznamujúci deklarant používa portál CBAM pre obchodníkov na:
  - a) podávanie správ o CBAM prostredníctvom webového rozhrania alebo rozhrania medzi systémami a
  - b) prijímanie oznámení týkajúcich sa jeho povinností súvisiacich s dodržiavaním súladu.
4. Portál CBAM pre obchodníkov ponúka prostriedky pre oznamujúcich deklarantov na ukladanie informácií o zariadeniach tretích krajín a viazaných emisiách na ich neskoršie opätovné použitie.
5. Prístup k portálu CBAM pre obchodníkov sa spravuje výlučne prostredníctvom správy prístupu CBAM uvedenej v článku 26.

Článok 23

Portál príslušných orgánov CBAM (CBAM CAP) pre vnútroštátne príslušné orgány CBAM (CBAM CAP/N)

1. Portál príslušných orgánov CBAM pre vnútroštátne príslušné orgány predstavuje jedinečný vstupný bod do prechodného registra CBAM pre príslušné orgány. Portál je prístupný prostredníctvom internetu.
2. Portál príslušných orgánov CBAM pre vnútroštátne príslušné orgány je interoperabilný s back-endovými službami registra CBAM prostredníctvom internej siete Komisie.
3. Príslušné orgány používajú portál príslušných orgánov CBAM pre vnútroštátne príslušné orgány na vykonávanie úloh stanovených v tomto nariadení a v nariadení (EÚ) 2023/956.
4. Prístup k portálu príslušných orgánov CBAM pre vnútroštátne príslušné orgány sa spravuje výlučne prostredníctvom správy prístupu CBAM uvedenej v článku 26.

Článok 24

Portál príslušných orgánov CBAM (CBAM CAP) pre Komisiu (CBAM CAP/C)

1. Portál príslušných orgánov CBAM pre Komisiu predstavuje jedinečný vstupný bod do prechodného registra CBAM pre Komisiu. Portál je prístupný v internej sieti Komisie a prostredníctvom internetu.
2. Portál príslušných orgánov CBAM pre Komisiu je interoperabilný s back-endovými službami registra CBAM prostredníctvom internej siete Komisie.
3. Komisia používa portál príslušných orgánov CBAM pre Komisiu na vykonávanie úloh stanovených v tomto nariadení a v nariadení (EÚ) 2023/956.

4. Prístup k portálu príslušných orgánov CBAM pre Komisiu sa spravuje výlučne prostredníctvom správy prístupu CBAM uvedenej v článku 26.

Článok 25

Back-endové služby registra CBAM (CBAM BE)

1. Prostredníctvom back-endových služieb registra CBAM sa spracúvajú všetky žiadosti predložené:
  - a) oznamujúcimi deklarantmi prostredníctvom portálu CBAM pre obchodníkov;
  - b) príslušnými orgánmi prostredníctvom portálu príslušných orgánov CBAM/N;
  - c) Komisiou prostredníctvom portálu príslušných orgánov CBAM/C.
2. Prostredníctvom back-endových služieb registra CBAM sa centrálné ukladajú a spravujú všetky informácie vložené do prechodného registra CBAM. Zaručuje sa tak stálosť, integrita a koherentnosť uvedených informácií.
3. Back-endové služby registra CBAM spravuje Komisia.
4. Prístup k back-endovým službám registra CBAM sa spravuje výlučne prostredníctvom správy prístupu CBAM uvedenej v článku 26.

Článok 26

System správy prístupu

Komisia zriadi systém správy prístupu na validáciu žiadostí o prístup predložených oznamujúcimi deklarantmi a inými osobami v rámci systému UUM-DS, ako sa uvádza v článku 17 ods. 1 písm. a), prepojením systémov na správu identity a prístupu členských štátov a EÚ v zmysle článku 27.

Článok 27

System administratívnej správy

Komisia zriadi systém administratívnej správy s cieľom riadiť autentifikáciu a autorizáciu a identifikačné údaje oznamujúcich deklarantov a iných osôb na účely umožnenia prístupu do elektronických systémov.

Článok 28

Systemy členských štátov na správu identity a prístupu

Členské štáty zriadia alebo použijú existujúce systémy na správu identity a prístupu s cieľom zaistiť:

- a) zabezpečenú registráciu a uchovávanie identifikačných údajov oznamujúcich deklarantov a iných osôb;
- b) zabezpečenú výmenu podpísaných a šifrovaných identifikačných údajov oznamujúcich deklarantov a iných osôb.

ODDIEL 3

Fungovanie elektronických systémov a odborná príprava na ich používanie

Článok 29

Vývoj, testovanie, zavedenie a správa elektronických systémov

1. Spoločné komponenty prechodného registra CBAM vyvíja, testuje, zavádza a spravuje Komisia a môžu ich testovať členské štáty. Príslušný orgán členského štátu sídla oznamujúceho deklaranta oznámi Komisii rozhodnutia o pokutách s príslušným výsledkom tohto procesu prostredníctvom elektronických systémov vyvinutých na vnútroštátnej úrovni, ktoré súvisia s presadzovaním a pokutami, alebo inými prostriedkami.
2. Komisia koncipuje a spravuje spoločné špecifikácie rozhraní s komponentmi elektronických systémov vyvinutých na vnútroštátnej úrovni v úzkej spolupráci s členskými štátmi.
3. Ak to je vhodné, Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi vymedzuje spoločné technické špecifikácie, ktoré sú predmetom preskúmania zo strany členských štátov tak, aby sa zaviedli včas. Členské štáty a, ak je to vhodné, Komisia sa zúčastňujú na vývoji a zavádzaní systémov. Komisia a členské štáty spolupracujú aj s oznamujúcimi deklarantmi a inými zainteresovanými stranami.

Článok 30

Údržba a zmeny elektronických systémov

1. Komisia vykonáva údržbu spoločných komponentov a členské štáty vykonávajú údržbu svojich vnútroštátnych komponentov.
2. Komisia zabezpečuje nepretržitú prevádzku elektronických systémov.
3. Komisia môže zmeniť spoločné komponenty elektronických systémov, keď treba napraviť nedostatky, pridať nové funkcie alebo pozmeniť existujúce.
4. Komisia zmeny a aktualizácie spoločných komponentov oznamuje členským štátom.
5. Komisia zverejňuje informácie o zmenách a aktualizáciách elektronických systémov stanovených v odsekoch 3 a 4.

Článok 31

Dočasné zlyhanie elektronických systémov

1. V prípade dočasného zlyhania prechodného registra CBAM oznamujúci deklaranti a iné osoby predkladajú informácie požadované na splnenie požadovaných formalít prostriedkami, ktoré určí Komisia, a to vrátane prostriedkov iných než techniky elektronického spracovania údajov.
2. Komisia informuje členské štáty a oznamujúcich deklarantov o akejkoľvek nedostupnosti elektronických systémov v dôsledku dočasného zlyhania.
3. Komisia pripraví plán na zabezpečenie kontinuity činností CBAM, ktorý má byť výsledkom dohody medzi členskými štátmi a Komisiou. V prípade dočasného zlyhania prechodného registra CBAM Komisia vyhodnotí podmienky na jeho aktivovanie.

Článok 32

Podpora odbornej prípravy týkajúcej sa používania spoločných komponentov a ich fungovania

Komisia členským štátom poskytuje podporu v súvislosti s používaním spoločných komponentov elektronických systémov a ich fungovaním formou vhodných školiacich materiálov.

ODDIEL 4

Ochrana a správa údajov, vlastníctvo elektronických systémov a ich bezpečnosť

Článok 33

Ochrana osobných údajov

1. Osobné údaje zaznamenané v prechodnom registri CBAM a v komponentoch elektronických systémov vyvinutých na vnútroštátnej úrovni sa spracúvajú na účely vykonávania nariadenia (EÚ) 2023/956 so zreteľom na osobitné ciele týchto databáz, ako sa stanovujú v tomto nariadení. Osobné údaje by sa mali môcť spracúvať na tieto účely:

- a) autentifikačné účely a riadenie prístupu;
- b) monitorovanie, kontroly a preskúvanie správ o CBAM;
- c) oznámenia a notifikácie;
- d) konania týkajúce sa plnenia povinností a súdne konania;
- e) fungovanie IT infraštruktúry vrátane interoperability s decentralizovanými systémami podľa tohto nariadenia;
- f) štatistika a preskúvanie fungovania nariadenia (EÚ) 2023/956 a tohto nariadenia.

2. Vnútroštátne dozorné orgány členských štátov v oblasti ochrany osobných údajov a európsky dozorný úradník pre ochranu údajov spolupracujú v súlade s článkom 62 nariadenia (EÚ) 2018/1725 s cieľom zabezpečiť koordinovaný dohľad nad spracúvaním osobných údajov zaznamenaných v prechodnom registri CBAM a komponentoch elektronických systémov vyvinutých na vnútroštátnej úrovni.

3. Ustanoveniami uvedenými v tomto článku nie je dotknuté právo na opravu osobných údajov v súlade s článkom 16 nariadenia (EÚ) 2016/679.

Článok 34

Obmedzenie prístupu k údajom a spracovania údajov

1. K údajom, ktoré do prechodného registra CBAM zaznamená oznamujúci deklarant, môže získať prístup alebo ich môže inak spracúvať tento oznamujúci deklarant. Získať k nim prístup alebo ich inak spracúvať môže aj Komisia a príslušné orgány.

2. Ak sa zistia incidenty a problémy v prevádzkových procesoch v rámci poskytovania služieb systémov, v ktorých Komisia koná ako sprostredkovateľ, Komisia môže získať prístup k údajom v týchto procesoch len na účely vyriešenia registrovaného incidentu alebo problému. Komisia zaisťuje dôvernosť takýchto údajov.

Článok 35

Vlastníctvo systémov

Vlastníkom systému, pokiaľ ide o prechodný register CBAM, je Komisia.

Článok 36

Bezpečnosť systémov

1. Bezpečnosť prechodného registra CBAM zaisťuje Komisia.
2. Na uvedené účely Komisia a členské štáty prijímajú opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na to, aby:
  - a) zabránili prístupu akýchkoľvek neoprávnených osôb k zariadeniam na spracovanie údajov;
  - b) zabránili zápisu, prezeraniu, úprave alebo výmazu údajov neoprávnenými osobami;
  - c) odhalili akékoľvek činnosti uvedené v písmenách a) a b).
3. Komisia a členské štáty sa navzájom informujú o akýchkoľvek činnostiach, ktoré by mohli vyústiť do porušenia alebo podozrenia z porušenia bezpečnosti prechodného registra CBAM.
4. Komisia a členské štáty stanovujú plány zabezpečenia v súvislosti s prechodným registrom CBAM.

Článok 37

Prevádzkovateľ prechodného registra CBAM

V súvislosti s prechodným registrom CBAM a vo vzťahu k spracúvaniu osobných údajov Komisia a členské štáty konajú ako spoloční prevádzkovatelia v zmysle vymedzenia v článku 4 bode 7 nariadenia (EÚ) 2016/679 a v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 8 nariadenia (EÚ) 2018/1725.

Článok 38

Obdobie uchovávanía údajov

1. V záujme dosiahnutia cieľov sledovaných podľa tohto nariadenia a nariadenia (EÚ) 2023/956, najmä jeho článku 30, sa obdobie uchovávanía údajov v prechodnom registri CBAM obmedzuje na päť rokov od prijatia správy o CBAM.
2. Ak bolo podané odvolanie alebo ak sa začalo súdne konanie týkajúce sa údajov uchovávaných v prechodnom registri CBAM, tieto údaje sa bez ohľadu na odsek 1 uchovávajú až do ukončenia odvolacieho konania alebo súdneho konania a smú sa používať len na účel spomínaného odvolacieho konania alebo súdneho konania.

Článok 39

Posúdenie elektronických systémov

Komisia a členské štáty vykonávajú posúdenie komponentov, za ktoré sú zodpovedné, a najmä analyzujú bezpečnosť a integritu uvedených komponentov a dôvernúosť údajov spracúvaných v rámci týchto komponentov.

Komisia a členské štáty sa navzájom informujú o výsledkoch uvedených posúdení.

Článok 40

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 17. augusta 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA I

Informácie, ktoré sa majú predkladať v správach o CBAM

Oznamujúci deklarant pri predkladaní správy o CBAM dodržiava štruktúru správy o CBAM, ktorá je uvedená v tabuľke 1 tejto prílohy a nastavená v prechodnom registri CBAM, a zahŕňa podrobné informácie uvedené v tabuľke 2 tejto prílohy.

Tabuľka 1

Štruktúra správy o CBAM

Správa o CBAM
Dátum vydania správy
Identifikačné číslo návrhu správy
Identifikačné číslo správy
Obdobie oznamovania
Rok
—Oznamujúci deklarant
—Adresa
—Zástupca (*)
—Adresa
—Dovozca (*)
—Adresa
—Príslušný orgán
—Podpisy
—Potvrdenie správy
—Typ uplatniteľnej metodiky oznamovania
—Poznámky
—Dovezený tovar CBAM
Číslo tovarovej položky
—Zástupca (*)
—Adresa
—Dovozca (*)
—Adresa
—Kód tovaru
Kód podpoložky harmonizovaného systému
Číselný znak kombinovanej nomenklatúry
—Podrobnosti o tovare
—Krajina pôvodu
—Dovezené množstvá v jednotlivých colných režimoch
—Colný režim

Informácie o aktívnom zušľachťovacom styku
Oblasť dovozu
Množstvo tovaru (v jednotlivých colných režimoch)
Množstvo tovaru (v colnom režime aktívny zušľachťovací styk)
Osobitné odkazy týkajúce sa tovaru
Množstvo tovaru (dovezeného)
Celkové emisie dovezeného tovaru
Podporné doklady (k tovaru)
Prílohy
Poznámky
Emisie tovaru CBAM
Poradové číslo emisií
Krajina výroby
Firemný názov zariadenia
Adresa
Kontaktné údaje
Zariadenie
Adresa
Množstvo tovaru (vyrobeného)
Emisie zariadenia
Priame viazané emisie
Nepriame viazané emisie
Metóda výroby a kvalifikačné parametre
Kvalifikačné parametre pre priame emisie
Kvalifikačné parametre pre nepriame emisie
Podporné doklady (k vymedzeniu emisií)
Prílohy
Splatná cena uhlíka
Tovar zahrnutý do splatnej ceny uhlíka
Množstvo tovaru (zahrnutého)
Poznámky

(*) *Poznámka:* Zástupcovia/dovozcovia sú registrovaní buď na úrovni vyhlásenia CBAM, alebo na úrovni dovážaného tovaru CBAM, v závislosti od toho, či má príslušný dovážaný tovar CBAM rovnakých alebo iných zástupcov/dovozcov.

Tabuľka 2

Podrobné požiadavky na informácie, ktoré sa majú uviesť v správe o CBAM

Správa o CBAM
Dátum vydania správy
Identifikačné číslo návrhu správy
Identifikačné číslo správy
Obdobie oznamovania
Rok
Dovezený tovar spolu
Celkové emisie
—Oznamujúci deklarant
Identifikačné číslo
Názov
Funkcia
—Adresa
Členský štát sídla
Územná jednotka
Mesto
Ulica
Doplňujúci riadok pre ulicu
Číslo
PSČ
P.O. Box
—Zástupca (*)
Identifikačné číslo
Názov
—Adresa
Členský štát sídla
Územná jednotka
Mesto
Ulica
Doplňujúci riadok pre ulicu
Číslo
PSČ
P.O. Box
—Dovozca (*)
Identifikačné číslo
Názov

—Adresa
Členský štát alebo krajina sídla
Územná jednotka
Mesto
Ulica
Doplňujúci riadok pre ulicu
Číslo
PSČ
P.O. Box
—Príslušný orgán
Referenčné číslo
—Podpisy
—Potvrdenie správy
Potvrdenie celkových údajov v správe
Potvrdenie o použití údajov
Dátum podpisu
Miesto podpisu
Podpis
Pozícia podpisujúcej osoby
—Typ uplatniteľnej metodiky oznamovania
Iná uplatniteľná metodika oznamovania
—Poznámky
Doplňujúce informácie
—Dovezený tovar CBAM
Číslo tovarovej položky
—Zástupca (*)
Identifikačné číslo
Názov
—Adresa
Členský štát sídla
Územná jednotka
Mesto
Ulica
Doplňujúci riadok pre ulicu
Číslo
PSČ
P.O. Box

—Dovozca (*)
Identifikačné číslo
Názov
—Adresa
Členský štát alebo krajina sídla
Územná jednotka
Mesto
Ulica
Doplňujúci riadok pre ulicu
Číslo
PSČ
P.O. Box
—Kód tovaru
Kód podpoložky harmonizovaného systému
Číselný znak kombinovanej nomenklatúry
—Podrobnosti o tovare
Opis tovaru
—Krajina pôvodu
Kód krajiny
—Dovezené množstvá v jednotlivých colných režimoch
Poradové číslo
—Colný režim
Požadovaný colný režim
Predchádzajúci colný režim
Informácie o aktívnom zušľachťovacom styku
Členský štát, ktorý vydal povolenie na prepustenie do colného režimu aktívny zušľachťovací styk
Upravenie od povinnosti predložiť doklad o ukončení colného režimu aktívny zušľachťovací styk
Povolenie
Začiatok súhrnného obdobia
Koniec súhrnného obdobia
Lehota na predloženie dokladu o ukončení colného režimu
—Oblasť dovozu
Oblasť dovozu
—Množstvo tovaru (v jednotlivých colných režimoch)
Čistá hmotnosť
Doplňkové jednotky
Druh mernej jednotky

—Množstvo tovaru (v colnom režime aktívny zušľachťovací styk)
Čistá hmotnosť
Doplnkové jednotky
Druh mernej jednotky
—Osobitné odkazy týkajúce sa tovaru
Doplňujúce informácie
—Množstvo tovaru (dovezeného)
Čistá hmotnosť
Doplnkové jednotky
Druh mernej jednotky
—Celkové emisie dovezeného tovaru
Emisie tovaru na jednotku výrobu
Celkové emisie tovaru
Priame emisie tovaru
Nepriame emisie tovaru
Druh mernej jednotky pre emisie
—Podporné doklady (k tovaru)
Poradové číslo
Druh
Krajina vydania dokladu
Referenčné číslo
Číslo riadku položky v dokumente
Názov vydávajúceho orgánu
Dátum začiatku platnosti
Dátum skončenia platnosti
Opis
—Prílohy
Názov súboru
Jednotný identifikátor zdroja
Rozšírenia MIME (Multipurpose Internet Mail Extensions)
Vložený binárny objekt
—Poznámky
Doplňujúce informácie
—Emisie tovaru CBAM
Poradové číslo emisií
Krajina výroby

Firemný názov zariadenia
Identifikátor prevádzkovateľa
Názov prevádzkovateľa
Adresa
Kód krajiny
Územná jednotka
Mesto
Ulica
Doplňujúci riadok pre ulicu
Číslo
PSČ
P.O. Box
Kontaktné údaje
Názov
Telefónne číslo
e-mail:
Zariadenie
Identifikačné číslo zariadenia
Názov zariadenia
Hospodárska činnosť
Adresa
Krajina sídla
Územná jednotka
Mesto
Ulica
Doplňujúci riadok pre ulicu
Číslo
PSČ
P.O. Box
Číslo pozemku alebo parcely
UNLOCODE
Zemepisná šírka
Zemepisná dĺžka
Druh súradníc
Množstvo tovaru (vyrobeného)
Čistá hmotnosť
Doplňkové jednotky
Druh mernej jednotky

—	Emisie zariadenia
	Celkové emisie zariadenia
	Priame emisie zariadenia
	Nepriame emisie zariadenia
	Druh mernej jednotky pre emisie
—	Priame viazané emisie
	Spôsob určenia
	Spôsob určenia (elektrina)
	Typ uplatniteľnej metodiky oznamovania
	Uplatniteľná metodika oznamovania
	Osobitné (priame) viazané emisie
	Označenie iného zdroja
	Zdroj emisného faktora (pre elektrinu)
	Emisný faktor
	Dovezená elektrina
	Celkové viazané emisie dovezenej elektriny
	Druh mernej jednotky
	Hodnota zdroja emisného faktora
	Odôvodnenie
	Splnenie podmienok
—	Nepriame viazané emisie
	Spôsob určenia
	Zdroj emisného faktora
	Emisný faktor
	Osobitné (nepriame) viazané emisie
	Druh mernej jednotky
	Spotrebovaná elektrina
	Zdroj elektriny
	Hodnota zdroja emisného faktora
—	Metóda výroby a kvalifikačné parametre
	Poradové číslo
	Identifikátor metódy
	Názov metódy
	Identifikačné číslo konkrétnej oceliarne
	Doplňujúce informácie

— Kvalifikačné parametre pre priame emisie
Poradové číslo
Identifikátor parametra
Názov parametra
Opis
Typ hodnoty parametra
Hodnota parametra
Doplňujúce informácie
— Kvalifikačné parametre pre nepriame emisie
Poradové číslo
Identifikátor parametra
Názov parametra
Opis
Typ hodnoty parametra
Hodnota parametra
Doplňujúce informácie
— Podporné doklady (k vymedzeniu emisií)
Poradové číslo
Doklad o druhu emisií
Krajina vydania dokladu
Referenčné číslo
Číslo riadku položky v dokumente
Názov vydávajúceho orgánu
Dátum začiatku platnosti
Dátum skončenia platnosti
Opis
— Prílohy
Názov súboru
Jednotný identifikátor zdroja
Rozšírenia MIME (Multipurpose Internet Mail Extensions)
Vložený binárny objekt
— Splatná cena uhlíka
Poradové číslo
Druh nástroja
Opis a uvedenie právneho aktu
Suma splatnej ceny uhlíka
Mena

Výmenný kurz
Suma (v EUR)
Kód krajiny
————— Tovar zahrnutý do splatnej ceny uhlíka
Poradové číslo
Druh zahrnutého tovaru
Číselný znak KN zahrnutého tovaru
Množstvo zahrnutých emisií
Množstvo, na ktoré sa vzťahuje bezodplatné pridelovanie, akákoľvek zľava alebo iná forma kompenzácie
Dodatočné informácie
Doplňujúce informácie
—————Množstvo tovaru (zahrnutého)
Čistá hmotnosť
Doplnkové jednotky
Druh mernej jednotky
—————Poznámky
Poradové číslo
Doplňujúce informácie

(*) *Poznámka:* Zástupcovia/dovozcovia sú registrovaní buď na úrovni vyhlásenia CBAM, alebo na úrovni dovážaného tovaru CBAM, v závislosti od toho, či má príslušný dovážaný tovar CBAM rovnakých alebo iných zástupcov/dovozcov.

PRÍLOHA II

Vymedzenie pojmov a spôsoby výroby tovaru

1. VYMEDZENIE POJMOV

Na účely tejto prílohy a príloh III, IV a VIII až IX sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

0. „údaje o činnosti“ sú množstvo paliva alebo materiálov, ktoré sa spotrebovali alebo vznikli v rámci procesu relevantného z hľadiska metodiky založenej na výpočtoch, vyjadrené v terajouloch, prípadne ako hmotnosť v tonách alebo (v prípade plynov) v bežných metroch kubických;
1. „úroveň činnosti“ je množstvo vyrobeného tovaru (vyjadrené v MWh v prípade elektriny alebo v tonách v prípade iného tovaru) v rámci hraníc výrobného procesu;
2. „obdobie oznamovania“ je obdobie, ktoré sa prevádzkovateľ zariadenia rozhodol použiť ako referenčné obdobie na určenie viazaných emisií;
3. „zdrojový prúd“ je ktorákoľvek z nasledujúcich možností:
  - a) špecifický typ paliva, surovina alebo výrobok, pri ktorého spotrebe alebo výrobe vznikajú emisie príslušných skleníkových plynov z jedného alebo viacerých zdrojov emisií;
  - b) špecifický typ paliva, surovina alebo výrobok, ktorý obsahuje uhlík a je zahrnutý do výpočtu emisií skleníkových plynov pomocou metódy hmotnostnej bilancie;
4. „zdroj emisií“ je jednotlivito identifikovateľná časť zariadenia alebo proces v rámci zariadenia, kde vznikajú emisie príslušných skleníkových plynov;
5. „neistota“ je parameter súvisiaci s výsledkom určovania kvantity, ktorý charakterizuje rozptyl hodnôt reálne priraditeľných konkrétnej kvantite vrátane vplyvu systematických aj náhodných faktorov, ktorý je vyjadrený v percentách a opisuje interval spoľahlivosti okolo priemernej hodnoty zahŕňajúci 95 % odvodených hodnôt, pričom sa zohľadňuje každá asymetria rozloženia hodnôt;
6. „faktory výpočtu“ sú dolná výhrevnosť, emisný faktor, predbežný emisný faktor, oxidačný faktor, konverzný faktor, obsah uhlíka alebo pomerná časť biomasy;
7. „emisie zo spaľovania“ sú emisie skleníkových plynov vznikajúce pri exotermickej reakcii paliva s kyslíkom;
8. „emisný faktor“ je priemerná miera emisií skleníkových plynov súvisiacich s údajmi o činnosti za zdrojový prúd za predpokladu, že pri spaľovaní dochádza k úplnej oxidácii a pri všetkých ostatných chemických reakciách k úplnej konverzii;
9. „oxidačný faktor“ je pomer uhlíka, ktorý zoxidoval na CO₂ v dôsledku spaľovania, k celkovému obsahu uhlíka v palive, vyjadrený ako pomerná časť, pričom oxid uhoľnatý (CO) emitovaný do atmosféry sa považuje za molárne ekvivalentné množstvo CO₂;
10. „konverzný faktor“ je pomer uhlíka emitovaného ako CO₂ k celkovému obsahu uhlíka v zdrojovom prúde pred uskutočnením procesu emisie, vyjadrený ako pomerná časť, pričom oxid uhoľnatý (CO) emitovaný do atmosféry sa považuje za molárne ekvivalentné množstvo CO₂;
11. „presnosť“ je stupeň zhody medzi výsledkom merania a skutočnou hodnotou určitého množstva alebo referenčnou hodnotou určenou empiricky pomocou medzinárodne uznávaných a odvoditeľných kalibračných materiálov a štandardných metód, pričom sa zohľadňujú náhodné aj systematické faktory;
12. „kalibrácia“ je súbor operácií, ktoré za špecifikovaných podmienok určujú vzťahy medzi hodnotami zistenými meracím prístrojom či meracím systémom alebo hodnotami reprezentovanými materiálovou mierkou či referenčným materiálom a zodpovedajúcimi kvantitatívnymi hodnotami získanými pomocou referenčnej normy;
13. „konzervatívny“ je výraz, ktorým sa označuje situácia, keď je vymedzený súbor predpokladov na zamedzenie podhodnotenia oznámených emisií alebo nadhodnotenia výroby tepla, elektriny alebo tovaru;

14. „biomasa“ sú biologicky rozložiteľné časti výrobkov, odpadu a zvyškov biologického pôvodu z poľnohospodárstva vrátane rastlinných a živočíšnych látok, z lesného hospodárstva a príbuzných odvetví vrátane rybolovu a akvakultúry, ako aj biologicky rozložiteľné časti odpadu vrátane priemyselného a komunálneho odpadu biologického pôvodu;
15. „odpad“ je každá látka alebo vec, ktorej sa držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť, alebo je povinný sa jej zbaviť, a nezahŕňa látky, ktoré boli zámerné upravené alebo znečistené, aby splnili toto vymedzenie pojmu;
16. „zvyšok“ je látka, ktorá nie je konečným výrobkom, o ktorého výrobu sa priamo usiluje v rámci výrobného procesu; nie je primárnym cieľom výrobného procesu a proces nebol zámerné pozmenený tak, aby sa v ňom vyrábala táto látka;
17. „zvyšky z poľnohospodárstva, akvakultúry, rybolovu a lesného hospodárstva“ sú zvyšky, ktoré sú priamo vyprodukované poľnohospodárstvom, akvakultúrou, rybolovom a lesným hospodárstvom a ktoré nezahŕňajú zvyšky zo súvisiacich odvetví alebo spracovania;
18. „zákonná metrologická kontrola“ je kontrola úloh merania v rámci aplikačnej oblasti meracieho prístroja vykonávaná orgánom verejnej moci alebo regulačným orgánom z dôvodu verejného záujmu, verejného zdravia, verejnej bezpečnosti, verejného poriadku, ochrany životného prostredia, výberu daní a cieľ, ochrany spotrebiteľa a spravodlivého obchodovania;
19. „činnosti súvisiace s tokom údajov“ sú činnosti súvisiace so získavaním a spracovaním údajov potrebných na vypracovanie správy o emisiách na základe údajov zo základného zdroja, ako aj činnosti súvisiace s manipuláciou s týmito údajmi;
20. „merací systém“ je kompletný súbor meracích prístrojov a iných zariadení, napríklad zariadení na odber vzoriek a na spracovanie údajov, ktorý sa používa na určovanie premenných, ako sú napríklad údaje o činnosti, obsah uhlíka, výhrevnosť alebo emisný faktor emisií skleníkových plynov;
21. „dolná výhrevnosť“ je špecifické množstvo energie uvoľnenej ako teplo pri úplnom spaľovaní paliva alebo materiálu za prítomnosti kyslíka v štandardných podmienkach, znížené o teplo z vyparovania akejkoľvek vzniknutej vody;
22. „emisie z procesov“ sú emisie skleníkových plynov, ktoré nie sú emisiami zo spaľovania a ktoré vznikajú v dôsledku úmyselných a neúmyselných reakcií medzi látkami alebo pri ich premene na iný hlavný účel ako na výrobu tepla vrátane týchto procesov:
  - a) chemická, elektrolytická alebo pyrometalurgická redukcia zlúčenín kovu v rudách, koncentrátoch a druhotných materiáloch;
  - b) odstraňovanie nečistôt z kovov a zlúčenín kovu;
  - c) rozklad uhličitanov vrátane tých uhličitanov, ktoré sa používajú na čistenie iných spalín;
  - d) chemická syntéza produktov a medziproduktov, pri ktorej je v reakcii prítomný materiál obsahujúci uhlík;
  - e) použitie prísad alebo surovín obsahujúcich uhlík;
  - f) chemická alebo elektrolytická redukcia metaloidných oxidov alebo nekovových oxidov, ako sú oxidy kremíka a fosfáty;
23. „dávka“ je množstvo paliva alebo materiálu, v prípade ktorého sa reprezentatívnym spôsobom odobrali vzorky a vykonala charakterizácia a ktoré sa previedlo ako jedna zásielka alebo kontinuálne počas konkrétneho časového obdobia;
24. „zmiešané palivo“ je palivo, ktoré obsahuje biomasu aj fosílny uhlík;
25. „zmiešaný materiál“ je materiál, ktorý obsahuje biomasu aj fosílny uhlík;
26. „predbežný emisný faktor“ je predpokladaný celkový emisný faktor paliva alebo materiálu vychádzajúci z obsahu uhlíka v pomernej časti biomasy a pomernej časti fosílií pred jeho vynásobením pomernou časťou fosílií, ktorým sa vypočíta emisný faktor;
27. „pomerná časť fosílií“ je pomer fosílného uhlíka a anorganického uhlíka k celkovému obsahu uhlíka v palive alebo materiáli, vyjadrený ako pomerná časť;

28. „pomerná časť biomasy“ je pomer uhlíka pochádzajúceho z biomasy k celkovému obsahu uhlíka v palive alebo materiáli, vyjadrený ako pomerná časť;
29. „kontinuálne meranie emisií“ je súbor operácií s cieľom určiť kvantitatívnu hodnotu prostredníctvom periodických meraní, buď pomocou merania v komíne, alebo pomocou extrakčných postupov meracím prístrojom umiestneným v blízkosti komína, pričom sú vylúčené metodiky merania založené na odoberaní jednotlivých vzoriek z komína;
30. „vlastný CO₂“ je CO₂, ktorý je súčasťou zdrojového prúdu;
31. „fosílny uhlík“ je anorganický a organický uhlík, ktorý nie je biomasou;
32. „merací bod“ je zdroj emisií, v prípade ktorého sa na meranie emisií používajú systémy kontinuálneho merania emisií (SKME), alebo prierez potrubného systému, v prípade ktorého sa tok CO₂ určuje pomocou systémov kontinuálneho merania;
33. „fugitívne emisie“ sú nepravidelné alebo neúmyselné emisie zo zdrojov, ktoré nie sú lokalizované, alebo sú príliš rozmanité alebo primalé na to, aby sa jednotlivito monitorovali;
34. „štandardné podmienky“ sú teplota 273,15 K a tlak 101 325 Pa, ktorými sa vymedzujú bežné metre kubické (Nm³);
35. „zástupné údaje“ sú ročné hodnoty, ktoré sú empiricky podložené alebo odvodené z uznávaných zdrojov a ktoré prevádzkovateľ použije na nahradenie súboru údajov s cieľom zabezpečiť kompletne oznamovanie v prípade, že sa príslušnou metodikou monitorovania nedajú získať všetky požadované údaje alebo faktory;
36. „merateľné teplo“ je čistý tok tepla prepravovaný cez identifikovateľné potrubie alebo rúry s použitím teplotnosnej látky, akým je najmä para, horúci vzduch, voda, olej, tekuté kovy a soli, pre ktoré je alebo by mohol byť nainštalovaný merač tepla;
37. „merač tepla“ je meradlo na meranie tepelnej energie alebo akékoľvek iné zariadenie na meranie a zaznamenávanie množstva vyrobenej tepelnej energie na základe objemov tokov a teplôt;
38. „nemerateľné teplo“ je všetko teplo iné ako merateľné teplo;
39. „odpadový plyn“ je plyn obsahujúci neúplne oxidovaný uhlík v plynnom skupenstve za štandardných podmienok, ktorý je výsledkom ktoréhokoľvek z procesov uvedených v bode (22);
40. „výrobný proces“ je chemický alebo fyzikálny proces vykonávaný v častiach zariadenia na výrobu tovaru v rámci súhrnnej kategórie tovaru vymedzenej v tabuľke 1 oddielu 2 tejto prílohy a jeho špecifické systémové hranice týkajúce sa vstupov, výstupov a zodpovedajúcich emisií;
41. „spôsob výroby“ je konkrétna technológia, ktorá sa používa vo výrobnom procese na výrobu tovaru v rámci súhrnnej kategórie tovaru;
42. „súbor údajov“ je jeden druh údajov, a to buď na úrovni zariadenia, alebo prípadne podľa okolností na úrovni výrobného procesu, pričom môže ísť o:
  - a) množstvo palív alebo materiálov, ktoré sa spotrebovali alebo vyrobili v rámci výrobného procesu, ktorý je relevantný z hľadiska metodiky založenej na výpočtoch, vyjadrené v terajouloch, prípadne ako hmotnosť v tonách alebo v prípade plynov (vrátane odpadových plynov) v bežných metroch kubických;
  - b) faktor výpočtu;
  - c) čisté množstvo merateľného tepla a relevantné parametre potrebné na určenie tohto množstva, najmä:
    - hmotnostný prietok teplotnosnej látky a
    - entalpiu prenesenej a vrátenej teplotnosnej látky, stanovenú podľa zloženia, teploty, tlaku a saturácie;
  - d) množstvá nemerateľného tepla, stanovené podľa príslušných množstiev palív použitých na výrobu tepla a dolnej výhrevnosti palivového mixu;
  - e) množstvá elektriny;

- f) množstvá CO₂ preneseného medzi zariadeniami;
- g) množstvá prekurzorov prijatých mimo zariadenia a ich relevantné parametre, ako je krajina pôvodu, použitý spôsob výroby, špecifické priame a nepriame emisie, splatná cena uhlíka;
- h) parametre relevantné pre splatnú cenu uhlíka;
43. „minimálne požiadavky“ sú metódy monitorovania, pri ktorých sa vynaloží minimálne povolené úsilie na určenie údajov v snahe získať údaje o emisiách prijateľné na účely nariadenia (EÚ) 2023/956;
44. „odporúčané zlepšenia“ sú metódy monitorovania, ktoré sú osvedčenými prostriedkami na zabezpečenie presnejších údajov alebo údajov menej náchylných na chyby než len uplatňovaním minimálnych požiadaviek a ktoré si možno zvoliť dobrovoľne;
45. „skreslené údaje“ sú opomenutie, skreslenie alebo omyl v údajoch oznámených prevádzkovateľom, pričom sa neberie do úvahy neistota prípustná pre merania a laboratórne analýzy;
46. „podstatne skreslené údaje“ sú skreslené údaje, ktoré podľa názoru overovateľa jednotlivito alebo súhrnne s inými skreslenými údajmi prekračujú hranicu závažnosti alebo by mohli negatívne ovplyvniť spôsob, ktorým príslušný orgán nakladá so správou prevádzkovateľa;
47. „primeraná istota“ je vysoká, no nie absolútna miera istoty, jasne vyjadrená vo verifikačnom stanovisku, že správa prevádzkovateľa, ktorá je predmetom overovania, neobsahuje podstatne skreslené údaje;
48. „oprávnený systém monitorovania, oznamovania a overovania“ je systém monitorovania, oznamovania a overovania zavedený v zariadení na účely systému stanovovania cien uhlíka, systémy povinného monitorovania emisií alebo systém monitorovania emisií v zariadení, ktorý môže zahŕňať overenie akreditovaným overovateľom v súlade s článkom 4 ods. 2 tohto nariadenia.

2. PRIRADENIE ČÍSELNÝCH ZNAKOV KN K SÚHRNNÝM KATEGÓRIÁM TOVARU

V tabuľke 1 tejto prílohy sa vymedzujú súhrnné kategórie tovaru pre každý číselný znak KN uvedený v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956. Tieto kategórie sa používajú na účely vymedzenia systémových hraníc výrobných procesov na určenie viazaných emisií zodpovedajúcich tovaru uvedenému v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956.

Tabuľka 1

Priradenie číselných znakov KN k súhrnným kategóriám tovaru

Číselný znak KN	Súhrnná kategória tovaru	Skleníkový plyn
<i>Cement</i>		
2507 00 80 – Ostatné kaolínové íly	Kalcinovaný íl	Oxid uhličité
2523 10 00 – Cementové slinky	Cementové slinky	Oxid uhličité
2523 21 00 – Cement portlandský biely, tiež umelo farbený	Cement	Oxid uhličité
2523 29 00 – Ostatný cement portlandský		
2523 90 00 – Ostatné cementy hydraulické		
2523 30 00 – Cement hlinitanový	Cement hlinitanový	Oxid uhličité
<i>Elektrina</i>		
2716 00 00 – Elektrická energia	Elektrina	Oxid uhličité
<i>Hnojivo</i>		
2808 00 00 – Kyselina dusičná; zmes kyseliny sírovej a dusičnej (nitričná zmes)	Kyselina dusičná	Oxid uhličité a oxid dusný

3102 10 – Močovina, tiež vo vodnom roztoku	Močovina	Oxid uhličitéy
2814 – Amoniak (čpavok), bezvodý alebo vo vodnom roztoku	Amoniak	Oxid uhličitéy
2834 21 00 – Dusičnany draslíka 3102 – Minerálne alebo chemické hnojivá, dusíkaté okrem 3102 10 (močovina) 3105 – Minerálne alebo chemické hnojivá obsahujúce dva alebo tri z hnojivých prvkov dusík, fosfor a draslík; ostatné hnojivá — Výnimky: 3105 60 00 – Minerálne alebo chemické hnojivá obsahujúce dva hnojivé prvky fosfor a draslík	Zmiešané hnojivá	Oxid uhličitéy a oxid dusný
Železo a oceľ		
2601 12 00 – Aglomerované železné rudy a koncentráty okrem pražených pyritov	Spekaná ruda	Oxid uhličitéy
7201 – Surové železo a vysokopecná zrkadlovina v bochníkoch, v blokoch alebo ostatných základných tvaroch Do tejto kategórie môžu byť zahrnuté niektoré výrobky pod 7205 (Granuly a prášok, zo surového železa, vysokopecnej zrkadloviny, železa alebo z ocele)	Surové železo	Oxid uhličitéy
7202 1 – Feromangán	FeMn	Oxid uhličitéy
7202 4 – Ferochróm	FeCr	Oxid uhličitéy
7202 6 – Feronikel	FeNi	Oxid uhličitéy
7203 – Výrobky zo železa získané priamou redukciou železnej rudy a ostatné hubovité železo	DRI	Oxid uhličitéy
7206 – Železo a nelegovaná oceľ v ingotoch alebo ostatných základných tvaroch (okrem železa položky 7203) 7207 – Polotovary zo železa alebo z nelegovanej ocele 7218 – Nehrdzavejúca oceľ v ingotoch alebo v ostatných základných tvaroch; Polotovary z nehrdzavejúcej ocele 7224 – Ostatná legovaná oceľ v ingotoch alebo v ostatných základných tvaroch; polotovary z ostatnej legovanej ocele	Surová oceľ	Oxid uhličitéy
7205 – Granuly a prášok, zo surového železa, z vysokopecnej zrkadloviny, zo železa alebo z ocele (ak nepatria do kategórie surového železa) 7208 – Ploché valcované výrobky zo železa alebo nelegovanej ocele, so šírkou 600 mm alebo väčšou, valcované za tepla, neplátované, nepokovované ani nepotiahnuté 7209 – Ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele, so šírkou 600 mm alebo väčšou, valcované za studena (úberom za studena), neplátované, nepokovované alebo nepotiahnuté 7210 – Ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele, so šírkou 600 mm alebo väčšou, plátované, pokovované alebo potiahnuté	Výrobky zo železa alebo z ocele	Oxid uhličitéy

<p>7211 – Ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele, so šírkou menšou ako 600 mm, neplátované, nepokovované ani nepotiahnuté</p> <p>7212 – Ploché valcované výrobky zo železa alebo z nelegovanej ocele, so šírkou menšou ako 600 mm, plátované, pokovované alebo potiahnuté</p> <p>7213 – Tyče a prúty, valcované za tepla, v nepravidelne navinutých zvitkoch, zo železa alebo z nelegovanej ocele</p> <p>7214 – Ostatné tyče a prúty zo železa alebo nelegovanej ocele, neupravené inak ako kovaním za tepla, valcovaním za tepla, ťahaním za tepla alebo pretláčaním za tepla, prípadne po valcovaní ešte krútené</p> <p>7215 – Ostatné tyče a prúty zo železa alebo nelegovanej ocele</p> <p>7216 – Uholníky, tvarovky a profily zo železa alebo z nelegovanej ocele</p> <p>7217 – Drôty zo železa alebo z nelegovanej ocele</p> <p>7219 – Ploché valcované výrobky z nehrdzavejúcej ocele so šírkou 600 mm alebo väčšou</p> <p>7220 – Ploché valcované výrobky z nehrdzavejúcej ocele so šírkou menšou ako 600 mm</p> <p>7221 – Tyče a prúty, valcované za tepla, v nepravidelne navinutých zvitkoch, z nehrdzavejúcej ocele</p> <p>7222 – Ostatné tyče a prúty z nehrdzavejúcej ocele; uholníky, tvarovky a profily z nehrdzavejúcej ocele</p> <p>7223 – Drôty z nehrdzavejúcej ocele</p> <p>7225 – Ploché valcované výrobky z ostatnej legovanej ocele, so šírkou 600 mm alebo väčšou</p> <p>7226 – Ploché valcované výrobky z ostatnej legovanej ocele, so šírkou menšou ako 600 mm</p> <p>7227 – Tyče a prúty, valcované za tepla, v nepravidelne navinutých zvitkoch, z ostatnej legovanej ocele</p> <p>7228 – Ostatné tyče a prúty z ostatnej legovanej ocele; uholníky, tvarovky a profily, z inej legovanej ocele; duté vrtné tyče a prúty z legovanej alebo nelegovanej ocele</p> <p>7229 – Drôty z ostatnej legovanej ocele</p> <p>7301 – Štetovnice zo železa alebo z ocele, tiež vrtné, razené alebo vyrobené zo zostavených prvkov; zvárané uholníky, tvarovky a profily zo železa alebo z ocele</p> <p>7302 – Konštrukčný materiál železničných alebo električkových tratí, zo železa alebo z ocele: koľajnice, pridržené koľajnice a ozubnice, hrotnice, srdcovky, výhybky, prestavné tyče, výmeny a ostatné priecestné zariadenia, podvaly (priečne podvaly), koľajnicové spojky, koľajnicové stoličky a klíny koľajnicových stoličiek, podkladnice, prídržky, podperné dosky, klieštiny, ťahadlá a ostatný materiál špeciálne prispôbený na kladenie, spájanie alebo upevňovanie koľajníc</p> <p>7303 – Rúry, rúrky a duté profily, z liatiny</p> <p>7304 – Rúry, rúrky a duté profily, bezšvové, zo železa (okrem liatiny) alebo z ocele</p> <p>7305 – Ostatné rúry a rúrky (napríklad zvárané, nitované alebo podobne uzavierané), s kruhovým prierezom, vonkajším priemerom presahujúcim 406,4 mm, zo železa alebo z ocele</p> <p>7306 – Ostatné rúry, rúrky a duté profily [napríklad spájané sponou (open seam) alebo zvárané, nitované alebo podobne uzavierané], zo železa alebo z ocele</p>		
---	--	--

<p>7307 – Príslušenstvo na rúry alebo rúrky (napríklad spojky, kolená, nátrubky), zo železa alebo z ocele</p> <p>7308 – Konštrukcie (okrem montovaných stavieb položky 9406) a časti konštrukcií (napríklad mosty, časti mostov, stavidlá, veže, stožiare a priehradové stĺpy, strechy a strešné rámové konštrukcie, dvere a okná a ich rámy, zárubne, prahy dverí, okenice, stĺpikové zábradlie, piliere a stĺpiky), zo železa alebo z ocele; dosky, tyče, prúty, uholníky, tvarovky, profily, rúrky a podobné výrobky, pripravené na použitie v konštrukciách, zo železa alebo z ocele</p> <p>7309 – Nádrže, cisterny, sudy a podobné zásobníky na akýkoľvek materiál (iný ako stlačený alebo skvapalnený plyn), zo železa alebo z ocele, s objemom presahujúcim 300 l, tiež s vnútorným obložením alebo tepelnou izoláciou, ale bez mechanického alebo tepelného zariadenia</p> <p>7310 – Cisterny, sudy, barely, plechovky, škatule a podobné zásobníky, na akýkoľvek materiál (iný ako stlačený alebo skvapalnený plyn), zo železa alebo z ocele, s objemom nepresahujúcim 300 l, tiež s vnútorným obložením alebo tepelnou izoláciou, ale bez mechanického alebo tepelného zariadenia</p> <p>7311 – Zásobníky na stlačený alebo skvapalnený plyn, zo železa alebo z ocele</p> <p>7318 – Skrutky, svorníky (skrutky s maticou), matice, vrtule (do podvalov), háky so závitom, nity, priečne klíny, závlačky, podložky (vrátane pružných) a podobné výrobky, zo železa alebo z ocele</p> <p>7326 – Ostatné výrobky zo železa alebo z ocele</p>		
<p>Hliník</p>		
<p>7601 – Neopracovaný (surový) hliník</p>	<p>Neopracovaný (surový) hliník</p>	<p>Oxid uhličitý a perfluórované uhľovodíky</p>
<p>7603 – Hliníkový prášok a hliníkové vločky</p> <p>7604 – Hliníkové tyče, prúty a profily</p> <p>7605 – Hliníkové drôty</p> <p>7606 – Hliníkové dosky, plechy a pásy, s hrúbkou presahujúcou 0,2 mm</p> <p>7607 – Hliníkové fólie (tiež potlačené alebo podložené papierom, lepenkou, plastmi alebo podobnými podkladovými materiálmi) s hrúbkou (bez podložky) nepresahujúcou 0,2 mm</p> <p>7608 – Hliníkové rúry a rúrky</p> <p>7609 00 00 – Hliníkové príslušenstvo k rúram a rúrkam (napríklad spojky, kolená, nátrubky)</p> <p>7610 – Hliníkové konštrukcie (okrem montovaných stavieb položky 9406) a časti konštrukcií, (napríklad mosty, časti mostov, veže, stožiare a priehradové stĺpy, strechy, strešné rámové konštrukcie, dvere, okná a ich rámy, zárubne a prahy dverí, stĺpikové zábradlia, piliere a stĺpiky); hliníkové dosky, tyče, profily, rúrky a podobné výrobky, pripravené na použitie ako konštrukcie</p> <p>7611 00 00 – Hliníkové nádrže, cisterny, sudy a podobné zásobníky na akýkoľvek materiál (iný ako stlačený alebo skvapalnený plyn), s objemom presahujúcim 300 l, tiež s vnútorným obložením alebo tepelnou izoláciou, ale bez mechanického alebo tepelného zariadenia</p>	<p>Hliníkové výrobky</p>	<p>Oxid uhličitý a perfluórované uhľovodíky</p>

7612 – Hliníkové sudy, barely, plechovky, škatule alebo podobné zásobníky (vrátane pevných alebo stlačiteľných valcovitých zásobníkov) na akýkoľvek materiál (iný ako stlačený alebo skvapalnený plyn), s objemom nepresahujúcim 300 l, tiež s vnútorným obložením alebo tepelnou izoláciou, ale bez mechanického alebo tepelného zariadenia		
7613 00 00 – Hliníkové zásobníky na stlačený alebo skvapalnený plyn		
7614 – Hliníkové spletané lanká, laná, káble, spletané pásy a podobné výrobky, elektricky neizolované		
7616 – Ostatné výrobky z hliníka		
<i>Chemické látky</i>		
2804 10 000 – Vodík	Vodík	Oxid uhličitý

3. SPÔSOBY VÝROBY, SYSTÉMOVÉ HRANICE A RELEVANTNÉ PREKURZORY

3.1. Medziodvetvové pravidlá

Na určenie úrovne činnosti (vyprodukovaného množstva) tovaru, ktorý sa uvádza ako menovateľ v rovniciach 50 a 51 (oddiel F.1 prílohy III), sa uplatňujú pravidlá monitorovania uvedené v oddiele F.2 prílohy III.

Ak sa v tom istom zariadení používa niekoľko spôsobov výroby na výrobu tovaru patriaceho pod ten istý číselný znak KN a ak sú týmto spôsobom výroby priradené samostatné výrobné procesy, viazané emisie uvedeného tovaru sa vypočítajú samostatne pre každý použitý spôsob výroby.

Na monitorovanie priamych emisií sa monitorujú všetky zdroje emisií a zdrojové prúdy súvisiace s výrobným procesom, pričom sa v prípade potreby zohľadňujú osobitné požiadavky stanovené v oddieloch 3.2 až 3.19 tejto prílohy a pravidlá stanovené v prílohe III.

Ak sa používa zachytávanie CO₂, uplatňujú sa pravidlá oddielu B.8.2 prílohy III.

Na monitorovanie nepriamych emisií sa určí celková spotreba elektriny každého výrobného procesu v rámci systémových hraníc vymedzených v súlade s oddielmi 3.2 až 3.19 tejto prílohy a prípadne v súlade s oddielom A.4 prílohy III. Príslušný emisný faktor elektriny sa určí v súlade s oddielom D.2 prílohy III.

Ak sú uvedené relevantné prekurzory, vzťahujú sa na zodpovedajúce súhrnné kategórie tovaru.

3.2. Kalcinovaný íl

3.2.1. Osobitné ustanovenia

Ílom patriacim pod číselný znak KN 2507 00 80, ktoré nie sú kalcinované, sú priradené nulové viazané emisie. Zahŕňajú sa do správy o CBAM, ale od výrobcu ílu sa nevyžadujú žiadne doplňujúce informácie. Nasledujúce ustanovenia sa vzťahujú len na íly, ktoré patria pod uvedený číselný znak KN a ktoré sú kalcinované.

3.2.2. Spôsob výroby

Monitorovanie priamych emisií v prípade kalcinovaného ílu zahŕňa:

- všetky procesy priamo alebo nepriamo spojené s výrobnými procesmi, ako je príprava suroviny, miešanie, sušenie a kalcinácia a čistenie spalín,
- emisie CO₂ zo spaľovania palív, ako aj zo surovín, ak je to relevantné.

Relevantné prekurzory: žiadne.

3.3. **Cementové slinky**

3.3.1. *Osobitné ustanovenia*

Nerozlišuje sa medzi šedým a bielym cementovým slinkom.

3.3.2. *Spôsob výroby*

Monitorovanie priamych emisií v prípade cementových slinkov zahŕňa:

- kalcináciu vápenca a iných uhličitanov v surovinách, konvenčné fosílné palivá pre vypaľovacie pece, alternatívne palivá a suroviny na báze fosílného uhlíka pre vypaľovacie pece, palivá z biomasy pre vypaľovacie pece (ako sú palivá pochádzajúce z odpadu), palivá neurčené pre vypaľovacie pece, obsah neuhličitanového uhlíka vo vápenci a v bridliciach alebo alternatívne suroviny, ako je popolček použitý v surovinovej múčke v cementárskej peci a materiály používané na mokrá vypierku spalín,
- uplatňujú sa dodatočné ustanovenia oddielu B.9.2 prílohy III.

Relevantné prekurzory: žiadne.

3.4. **Cement**

3.4.1. *Osobitné ustanovenia*

Žiadne.

3.4.2. *Spôsob výroby*

Monitorovanie priamych emisií v prípade cementu zahŕňa:

- všetky emisie CO₂ zo spaľovania palív, ak je to relevantné pre sušenie surovín.

Relevantné prekurzory:

- cementové slinky,
- kalcinovaný íl, ak sa v procese používa.

3.5. **Cement hlinitanový**

3.5.1. *Osobitné ustanovenia*

Žiadne.

3.5.2. *Spôsob výroby*

Monitorovanie priamych emisií v prípade hlinitanového cementu zahŕňa:

- všetky emisie CO₂ zo spaľovania paliva priamo alebo nepriamo spojené s procesom,
- emisie z procesov z uhličitanov v surovinách, ak je to aktuálne, a čistenie spalín.

Relevantné prekurzory: žiadne.

3.6. **Vodík**

3.6.1. *Osobitné ustanovenia*

Do úvahy sa berie len výroba čistého vodíka alebo zmesí vodíka s dusíkom použiteľných pri výrobe amoniaku. Nepatrí sem výroba syntéznych plynov alebo vodíka v rafinériách alebo organických chemických zariadeniach, kde sa vodík používa výlučne v týchto zariadeniach a nepoužíva sa na výrobu tovaru uvedeného v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956.

3.6.2. *Spôsoby výroby*

3.6.2.1. *Parné reformovanie a čiastočná oxidácia*

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedených spôsobov výroby zahŕňa:

- všetky procesy priamo alebo nepriamo spojené s výrobou vodíka a čistenie spalín,

— všetky palivá použité vo výrobnom procese vodíka bez ohľadu na ich energetické alebo neenergetické využitie a palivá používané na iné procesy spaľovania vrátane výroby horúcej vody alebo pary.

Relevantné prekurzory: žiadne.

3.6.2.2. Elektrolýza vody

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedeného spôsobu výroby zahŕňa, ak je to relevantné:

— všetky emisie z používania palív priamo alebo nepriamo spojené s procesom výroby vodíka a z čistenia spalín.

Nepriame emisie: Ak bol vyrobený vodík schválený na účely zhody s delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2023/1184 ⁽¹⁾, možno pre elektrinu použiť nulový emisný faktor. Vo všetkých ostatných prípadoch sa uplatňujú pravidlá o nepriamych viazaných emisiách (oddiel D prílohy III).

Relevantné prekurzory: žiadne.

Priradenie emisií produktom: Ak sa koprodukovaný kyslík vypúšťa, všetky emisie z výrobného procesu sa priradujú vodíku. Ak sa kyslík ako vedľajší produkt využíva v iných výrobných procesoch v zariadení alebo ak sa predáva a ak sa priame alebo nepriame emisie nerovnajú nule, emisie z výrobného procesu sa priradia vodíku na základe molárnych pomerov pomocou nasledujúcej rovnice:

$$Em_{H_2} = Em_{total} \left(1 - \frac{\frac{m_{O_2,sold}}{M_{O_2}}}{\frac{m_{H_2,prod}}{M_{H_2}} + \frac{m_{O_2,prod}}{M_{O_2}}} \right) \quad (\text{rovnica 1})$$

Kde:

Em_{H_2} sú buď priame, alebo nepriame emisie priradené vodíku vyrobenému počas obdobia oznamovania, vyjadrené v tonách CO₂;

Em_{total} sú buď priame, alebo nepriame emisie celého výrobného procesu za obdobie oznamovania, vyjadrené v tonách CO₂;

$m_{O_2,sold}$ je hmotnosť kyslíka predaného alebo použitého v zariadení počas obdobia oznamovania, vyjadrená v tonách;

$m_{O_2,prod}$ je hmotnosť kyslíka vyrobeného počas obdobia oznamovania, vyjadrená v tonách;

$m_{H_2,prod}$ je hmotnosť vodíka vyrobeného počas obdobia oznamovania, vyjadrená v tonách;

M_{O_2} je molárna hmotnosť O₂ (31,998 kg/kmol) a

M_{H_2} je molárna hmotnosť H₂ (2,016 kg/kmol).

3.6.2.3. Chlóralkalická elektrolýza a výroba chlorečnanov

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedených spôsobov výroby zahŕňa, ak je to relevantné:

— všetky emisie z používania palív priamo alebo nepriamo spojené s procesom výroby vodíka a z čistenia spalín.

Nepriame emisie: Ak bol vyrobený vodík schválený na účely zhody s delegovaným nariadením (EÚ) 2023/1184, možno pre elektrinu použiť nulový emisný faktor. Vo všetkých ostatných prípadoch sa uplatňujú pravidlá o nepriamych viazaných emisiách (oddiel D prílohy III).

Relevantné prekurzory: žiadne.

Priradenie emisií produktom: Keďže sa vodík v tomto výrobnom procese považuje za vedľajší produkt, podielu vodíka predaného alebo použitého ako prekurzor v rámci zariadenia sa priradí len molárny pomer celkového procesu. Za predpokladu, že priame alebo nepriame emisie nie sú rovné nule, emisie z výrobného procesu sa priradujú použitému alebo predanému vodíku pomocou týchto rovníc:

⁽¹⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1184 z 10. februára 2023, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 vypracovaním metodiky Únie, ktorou sa stanovujú podrobné pravidlá výroby kvapalných a plyných palív v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu (Ú. v. EÚ L 157, 20.6.2023, s. 11).

Chlóroalkalická elektrolýza:

$$Em_{H_2,sold} = Em_{total} \left(\frac{\frac{m_{H_2,sold}}{M_{H_2}}}{\frac{m_{H_2,prod}}{M_{H_2}} + \frac{m_{Cl_2,prod}}{M_{Cl_2}} + \frac{m_{NaOH,prod}}{M_{NaOH}}} \right) \quad (\text{rovnica 2})$$

Výroba chlorečnanu sodného:

$$Em_{H_2,sold} = Em_{total} \left(\frac{\frac{m_{H_2,sold}}{M_{H_2}}}{\frac{m_{H_2,prod}}{M_{H_2}} + \frac{m_{NaClO_3,prod}}{M_{NaClO_3}}} \right) \quad (\text{rovnica 3})$$

Kde:

- $Em_{H_2,sold}$ sú buď priame, alebo nepriame emisie priradené vodíku predanému alebo použitému ako prekursor počas obdobia oznamovania, vyjadrené v tonách CO₂;
- Em_{total} sú buď priame, alebo nepriame emisie výrobného procesu za obdobie oznamovania, vyjadrené v tonách CO₂;
- $m_{H_2,sold}$ je hmotnosť vodíka predaného alebo použitého ako prekursor počas obdobia oznamovania, vyjadrená v tonách;
- $m_{H_2,prod}$ je hmotnosť vodíka vyrobeného počas obdobia oznamovania, vyjadrená v tonách;
- $m_{Cl_2,prod}$ je hmotnosť chlóru vyrobeného počas obdobia oznamovania, vyjadrená v tonách;
- $m_{NaOH,prod}$ je hmotnosť hydroxidu sodného (kaustickej sódy) vyrobeného počas obdobia oznamovania vyjadrená v tonách, vypočítaná ako 100 % NaOH;
- $m_{NaClO_3,prod}$ je hmotnosť chlorečnanu sodného vyrobeného počas obdobia oznamovania, vyjadrená v tonách; vypočítaná ako 100 % NaClO₃;
- M_{H_2} je molárna hmotnosť H₂ (2,016 kg/kmol);
- M_{Cl_2} je molárna hmotnosť Cl₂ (70,902 kg/kmol);
- M_{NaOH} je molárna hmotnosť NaOH (39,997 kg/kmol) a
- M_{NaClO_3} je molárna hmotnosť NaClO₃ (106,438 kg/kmol).

3.7. Amoniak

3.7.1. Osobitné ustanovenia

Hydroxid amónny aj bezvodý amoniak sa oznamujú spoločne ako 100 % amoniak.

Ak sa CO₂ z výroby amoniaku používa ako surovina na výrobu močoviny alebo iných chemikálií, uplatňuje sa oddiel B.8.2 písm. b) prílohy III. Ak je podľa tohto oddielu povolený odpočet CO₂ a ak by to viedlo k záporným špecifickým viazaným priamym emisiám amoniaku, špecifické viazané priame emisie amoniaku sú rovné nule.

3.7.2. Spôsoby výroby

3.7.2.1. Proces Haber-Bosch s parným reformovaním zemného plynu alebo bioplynu

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedeného spôsobu výroby zahŕňa:

- všetky palivá priamo alebo nepriamo spojené s výrobou amoniaku a materiály používané na čistenie spalín,
- monitorujú sa všetky palivá bez ohľadu na to, či sa používajú ako energetický alebo neenergetický vstupný materiál,
- ak sa používa bioplyn, uplatňujú sa ustanovenia oddielu B.3.3 prílohy III,
- ak sa k procesu pridáva vodík z iných spôsobov výroby, považuje sa za prekursor s vlastnými viazanými emisiami.

Relevantné prekursor: samostatne vyrobený vodík, ak sa v procese používa.

3.7.2.2. Proces Haber-Bosch so splyňovaním uhlia alebo iných palív

Uvedený spôsob sa uplatňuje, ak sa vodík vyrába splyňovaním uhlia, ťažkých rafinérskych palív alebo iných fosílnych surovín. Vstupné materiály môžu zahŕňať biomasu, v prípade ktorej sa zohľadňujú ustanovenia oddielu B.3.3 prílohy III.

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedeného spôsobu výroby zahŕňa:

- všetky palivá priamo alebo nepriamo spojené s výrobou amoniaku a materiály používané na čistenie spalín,
- každý vstup paliva sa monitoruje ako jeden prúd paliva bez ohľadu na to, či sa používa ako energetický alebo neenergetický vstupný materiál,
- ak sa k procesu pridáva vodík z iných spôsobov výroby, považuje sa za prekursor s vlastnými viazanými emisiami.

Relevantné prekursorzy: samostatne vyrobený vodík, ak sa v procese používa.

3.8. Kyselina dusičná

3.8.1. Osobitné ustanovenia

Množstvá vyrobenej kyseliny dusičnej sa monitorujú a oznamujú ako 100 % kyselina dusičná.

3.8.2. Spôsob výroby

Monitorovanie priamych emisií v prípade kyseliny dusičnej zahŕňa:

- CO₂ zo všetkých palív priamo alebo nepriamo spojených s výrobou kyseliny dusičnej a materiálov používaných na čistenie spalín,
- emisie N₂O zo všetkých zdrojov emitujúcich N₂O z výrobného procesu vrátane neznižovaných a znížených emisií. Akékoľvek emisie N₂O zo spaľovania palív sú z monitorovania vyňaté.

Relevantné prekursorzy: amoniak (ako 100 % amoniak).

3.9. Močovina

3.9.1. Osobitné ustanovenia

Ak CO₂ použitý pri výrobe močoviny pochádza z výroby amoniaku, zohľadňuje sa tak, že sa amoniak ako prekursor močoviny odpočíta od viazaných emisií, ak to ustanovenia oddielu 3.7 tejto prílohy umožňujú. Ak sa však ako prekursor použije amoniak vyrobený bez priamych fosílnych emisií CO₂, použitý CO₂ možno odpočítať od priamych emisií zariadenia, ktoré produkuje CO₂, za predpokladu, že sa v delegovanom akte prijatom podľa článku 12 ods. 3b smernice 2003/87/ES vymedzuje výroba močoviny ako prípad, keď je CO₂ trvalo chemicky viazaný tak, aby pri bežnom používaní vrátane akejkoľvek bežnej činnosti, ku ktorej dochádza po skončení životnosti produktu, neunikal do atmosféry. Ak by takýto odpočet viedol k záporným špecifickým priamym viazaným emisiám močoviny, špecifické priame viazané emisie močoviny sú rovné nule.

3.9.2. Spôsob výroby

Monitorovanie priamych emisií v prípade močoviny zahŕňa:

- CO₂ zo všetkých palív priamo alebo nepriamo spojených s výrobou močoviny a materiálov používaných na čistenie spalín,
- ak sa CO₂ prijíma z iného zariadenia ako vstupný materiál, prijatý CO₂, ktorý nie je viazaný v močovine, sa považuje za emisiu, ak sa už nezapočítava ako emisia zariadenia, v ktorom bol CO₂ vyprodukovaný, a to v rámci oprávneného systému monitorovania, oznamovania a overovania.

Relevantné prekursorzy: amoniak (ako 100 % amoniak).

3.10. Zmiešané hnojivá

3.10.1. Osobitné ustanovenia

Tento oddiel sa vzťahuje na výrobu všetkých druhov hnojív s obsahom dusíka vrátane dusičnanu amónneho, dusičnanu amónno-vápenatého, síranu amónneho, fosforečnanov amónnych, roztokov močoviny a dusičnanu amónneho, ako aj hnojív s obsahom dusíka a fosforu (NP), dusíka a draslíka (NK) a dusíka, fosforu a draslíka (NPK). Zahrnuté sú všetky druhy operácií, ako je miešanie, neutralizácia, granulovanie, prilling, a to bez ohľadu na to, či dochádza len k fyzikálnemu miešaniu, alebo k chemickým reakciám.

Množstvá rôznych dusíkatých zlúčenín obsiahnutých v konečnom výrobku sa zaznamenávajú v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 ⁽²⁾:

- obsah N ako amónium (NH_4^+),
- obsah N ako dusičnan (NO_3^-),
- obsah N ako močovina,
- obsah N v iných (organických) formách.

Priame a nepriame emisie výrobných procesov, ktoré patria do tejto súhrnnej kategórie tovaru, možno určiť za celé obdobie oznamovania a priradiť všetkým zmiešaným hnojivám na pomernom základe na tonu konečného výrobku. Pre každý stupeň hnojiva sa viazané emisie počítajú samostatne, pričom sa zohľadní príslušná hmotnosť použitých prekurzorov a použijú sa priemerné viazané emisie počas obdobia oznamovania pre každý z prekurzorov.

3.10.2. Spôsob výroby

Monitorovanie priamych emisií v prípade zmiešaných hnojív zahŕňa:

- CO_2 zo všetkých palív priamo alebo nepriamo spojených s výrobou hnojív, ako sú palivá používané v sušičkách a na ohrievanie vstupných materiálov a materiálov používaných na čistenie spalín.

Relevantné prekurzory:

- amoniak (ako 100 % amoniak), ak sa v procese používa,
- kyselina dusičná (ako 100 % kyselina dusičná), ak sa v procese používa,
- močovina, ak sa v procese používa,
- zmiešané hnojivá (najmä soli s obsahom amónia alebo dusičnanu), ak sa v procese používajú.

3.11. Spekaná ruda

3.11.1. Osobitné ustanovenia

Táto súhrnná kategória tovaru zahŕňa všetky druhy výroby peliet zo železnej rudy (na predaj peliet, ako aj na priame použitie v tom istom zariadení) a výrobu aglomerátu. V rozsahu číselného znaku KN 2601 12 00 sem môžu patriť aj železné rudy používané ako prekurzory pre ferochróm (FeCr), feromangán (FeMn) alebo feronikel (FeNi).

3.11.2. Spôsob výroby

Monitorovanie priamych emisií v prípade spekanej rudy zahŕňa:

- CO_2 z materiálov použitých v procesoch, ako je vápenec a iné uhličitany alebo uhličité železné rudy,
- CO_2 zo všetkých palív vrátane koksu, odpadových plynov, ako je koksárenský plyn, vysokopecný plyn alebo konvertorový plyn; priamo alebo nepriamo spojené s výrobným procesom a materiály používané na čistenie spalín.

Relevantné prekurzory: žiadne.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 z 5. júna 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu, menia nariadenia (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a ruší nariadenie (ES) č. 2003/2003 (Ú. v. EÚ L 170, 25.6.2019, s. 1).

3.12. FeMn (feromangán), FeCr (ferochróm) a FeNi (feronikel)

3.12.1. Osobitné ustanovenia

Do tohto procesu patrí iba výroba zliatin uvedených pod číselnými znakmi KN 7202 1, 7202 4 a 7202 6. Nepatria sem ostatné železné materiály s výrazným obsahom zliatin, ako je vysokopecná zrkadlovina. Niklové surové železo je zahrnuté, ak je obsah niklu vyšší ako 10 %.

Ak sa odpadové plyny alebo iné spaliny uvoľňujú bez zníženia emisií, CO obsiahnutý v odpadovom plyne sa považuje za molárny ekvivalent emisií CO₂.

3.12.2. Spôsoby výroby

Monitorovanie priamych emisií v prípade FeMn, FeCr a FeNi zahŕňa:

- emisie CO₂ spôsobené vstupmi paliva bez ohľadu na to, či sa používajú na energetické alebo neenergetické účely,
- emisie CO₂ zo vstupných materiálov, ako je vápenec, a z čistenia spalín,
- emisie CO₂ zo spotreby elektród alebo elektródových pást,
- uhlík zostávajúci vo výrobku alebo v troske alebo odpadoch sa zohľadňuje pomocou metódy založenej na hmotnostnej bilancii v súlade s oddielom B.3.2 prílohy III.

Relevantné prekurzory: spekaná ruda, ak sa v procese používa.

3.13. Surové železo

3.13.1. Osobitné ustanovenia

Táto súhrnná kategória tovaru zahŕňa nelegované surové železo z vysokých pecí, ako aj surové železo s obsahom zliatin (napr. vysokopecná zrkadlovina) bez ohľadu na fyzickú podobu (napr. ingoty, granuly). Niklové surové železo je zahrnuté, ak je obsah niklu nižší ako 10 %. V integrovaných oceliarnach je tekuté surové železo („horúci kov“) priamo vsádzané do kyslíkového konvertora produktom, ktorým sa oddeľuje výrobný proces surového železa od výrobného procesu surovej ocele. Ak zariadenie nepredáva alebo nepresúva surové železo do iných zariadení, emisie z výroby surového železa netreba monitorovať samostatne. Možno vymedziť spoločný výrobný proces, ktorý zahŕňa aj výrobu surovej ocele, a v súlade s pravidlami oddielu A.4 prílohy III ďalšiu nadväzujúcu výrobu.

3.13.2. Spôsoby výroby

3.13.2.1. Výroba vo vysokej peci

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedeného spôsobu výroby zahŕňa:

- CO₂ z palív a redukčných činidiel, ako je koks, koksový prach, uhlie, vykurovacie oleje, plastový odpad, zemný plyn, drevný odpad, drevné uhlie, ako aj z odpadových plynov, ako je koksárenský plyn, vysokopecný plyn alebo konvertorový plyn,
- ak sa používa biomasa, zohľadňujú sa ustanovenia oddielu B.3.3 prílohy III,
- CO₂ z materiálov použitých v procesoch, ako je vápenec, magnezit a iné uhličitan, uhličité železné rudy; materiály na čistenie spalín,
- uhlík zostávajúci vo výrobku alebo v troske alebo odpadoch sa zohľadňuje pomocou metódy založenej na hmotnostnej bilancii v súlade s oddielom B.3.2 prílohy III.

Relevantné prekurzory:

- spekaná ruda,
- surové železo alebo priamo redukované železo (DRI) z iných zariadení alebo výrobných procesov, ak sa v procese používajú,
- FeMn, FeCr, FeNi, ak sa v procese používajú,
- vodík, ak sa v procese používa.

3.13.2.2. Redukčné tavenie

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedeného spôsobu výroby zahŕňa:

- CO₂ z palív a redukčných činidiel, ako je koks, koksový prach, uhlie, vykurovacie oleje, plastový odpad, zemný plyn, drevný odpad, drevné uhlie, odpadové plyny z procesu alebo konvertorový plyn atď.,

- ak sa používa biomasa, zohľadňujú sa ustanovenia oddielu B.3.3 prílohy III,
- CO₂ z materiálov použitých v procesoch, ako je vápenec, magnezit a iné uhľičitany, uhličité železné rudy; materiály na čistenie spalín,
- uhlík zostávajúci vo výrobku alebo v troske alebo odpadoch sa zohľadňuje pomocou metódy založenej na hmotnostnej bilancii v súlade s oddielom B.3.2 prílohy III.

Relevantné prekurzory:

- spekaná ruda,
- surové železo alebo DRI z iných zariadení alebo výrobných procesov, ak sa v tomto procese používajú,
- FeMn, FeCr, FeNi, ak sa v procese používajú,
- vodík, ak sa v procese používa.

3.14. DRI (Priamo redukované železo)

3.14.1. Osobitné ustanovenia

Existuje len jeden vymedzený spôsob výroby, hoci sa pri rôznych technológiách môžu využívať rôzne kvality rúd, ktoré môžu vyžadovať peletizáciu alebo spekanie, a rôzne redukčné činidlá (zemný plyn, rôzne fosílné palivá alebo biomasu, vodík). Preto môžu byť relevantné prekurzory spekanej rudy alebo vodíka. Pokiaľ ide o výrobky, relevantné môže byť hubovité železo, horúce briketované železo (HBI) alebo iné formy priamo redukovaného železa vrátane DRI, ktoré sa bezprostredne privádzajú do elektrických oblúkových pecí alebo iných naväzujúcich procesov.

Ak zariadenie nepredáva alebo nepresúva DRI do iných zariadení, emisie z výroby DRI netreba monitorovať samostatne. Možno použiť spoločný výrobný proces, ktorý zahŕňa aj výrobu surovej ocele, a v súlade s pravidlami oddielu A.4 prílohy III ďalšiu naväzujúcu výrobu.

3.14.2. Spôsob výroby

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedeného spôsobu výroby zahŕňa:

- CO₂ z palív a redukčných činidiel, ako je koks, zemný plyn, vykurovacie oleje, odpadové plyny z procesu alebo konvertorový plyn atď.,
- ak sa používa bioplyn alebo iné formy biomasy, zohľadňujú sa ustanovenia oddielu B.3.3 prílohy III,
- CO₂ z materiálov použitých v procesoch, ako je vápenec, magnezit a iné uhľičitany, uhličité železné rudy; materiály na čistenie spalín,
- uhlík zostávajúci vo výrobku alebo v troske alebo odpadoch sa zohľadňuje pomocou metódy založenej na hmotnostnej bilancii v súlade s oddielom B.3.2 prílohy III.

Relevantné prekurzory:

- spekaná ruda, ak sa v procese používa,
- vodík, ak sa v procese používa,
- surové železo alebo DRI z iných zariadení alebo výrobných procesov, ak sa v tomto procese používajú,
- FeMn, FeCr, FeNi, ak sa v procese používajú.

3.15. Surová oceľ

3.15.1. Osobitné ustanovenia

Systémové hranice sa vzťahujú na všetky činnosti a jednotky potrebné na získavanie surovej ocele:

- Ak sa proces začína horúcim kovom (tekuté surové železo), systémové hranice zahŕňajú základný kyslíkový konvertor, vákuové odplyňovanie, sekundárnu metalurgiu, oduhličenie argónom s fúkaním kyslíka/vákuové oduhličenie s fúkaním kyslíka, kontinuálne liatie alebo odlievanie ingotov, prípadne valcovanie za tepla alebo kovanie, a všetky potrebné pomocné činnosti, ako sú presuny, opätovné ohrievanie a čistenie spalín;

- Ak sa v procese používa elektrická oblúčková pec, systémové hranice zahŕňajú všetky relevantné činnosti a jednotky, ako je samotná elektrická oblúčková pec, sekundárna metalurgia, vákuové odplynovanie, oduhličenie argónom s fúkaním kyslíka/vákuové oduhličenie s fúkaním kyslíka, kontinuálne liatie alebo odlievanie ingotov, prípadne valcovanie za tepla alebo kovanie, a všetky potrebné pomocné činnosti, ako sú presuny, ohrievanie surovín a vybavenia, opätovné zahriatie a čistenie spalín.
- Do tejto súhrnnej kategórie tovaru je zahrnuté iba primárne valcovanie za tepla a tvarovanie kovaním nahrubo s cieľom získať polotovary pod číselnými znakmi KN 7207, 7218 a 7224. Všetky ostatné procesy valcovania a kovania sú zahrnuté v súhrnnej kategórii tovaru „výrobky zo železa alebo z ocele“.

3.15.2. Spôsoby výroby

3.15.2.1. Výroba ocele v kyslíkových konverteroch

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedeného spôsobu výroby zahŕňa:

- CO₂ z palív, ako je uhlie, zemný plyn, vykurovacie oleje, odpadové plyny, ako je vysokopecný plyn, koksárenský plyn alebo konvertorový plyn atď.,
- CO₂ z materiálov použitých v procesoch, ako je vápenec, magnezit a iné uhličitany, uhličité železné rudy; materiály na čistenie spalín,
- uhlík vstupujúci do procesu v šrote, zliatinách, grafitu atď. a uhlík zostávajúci vo výrobku alebo v troske alebo odpadoch sa zohľadňuje pomocou metódy založenej na hmotnostnej bilancii v súlade s oddielom B.3.2 prílohy III.

Relevantné prekurzory:

- surové železo, DRI, ak sa v procese používajú,
- FeMn, FeCr, FeNi, ak sa v procese používajú,
- surová oceľ z iných zariadení alebo výrobných procesov, ak sa v tomto procese používa.

3.15.2.2. Elektrická oblúčková pec

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedeného spôsobu výroby zahŕňa:

- CO₂ z palív, ako je uhlie, zemný plyn, vykurovacie oleje, ako aj z odpadových plynov, ako je vysokopecný plyn, koksárenský plyn alebo konvertorový plyn,
- CO₂ zo spotreby elektród a elektródových pást,
- CO₂ z materiálov použitých v procesoch, ako je vápenec, magnezit a iné uhličitany, uhličité železné rudy; materiály na čistenie spalín,
- uhlík vstupujúci do procesu, napr. vo forme šrotu, zliatin a grafitu, a uhlík zostávajúci vo výrobku alebo v troske alebo odpadoch sa zohľadňuje pomocou metódy založenej na hmotnostnej bilancii v súlade s oddielom B.3.2 prílohy III.

Relevantné prekurzory:

- surové železo, DRI, ak sa v procese používajú,
- FeMn, FeCr, FeNi, ak sa v procese používajú,
- surová oceľ z iných zariadení alebo výrobných procesov, ak sa v tomto procese používa.

3.16. Výrobky zo železa alebo z ocele

3.16.1. Osobitné ustanovenia

S výhradou pravidiel oddielu A.4 prílohy III a oddielov 3.11 až 3.15 tejto prílohy sa výrobný proces pre výrobky zo železa alebo z ocele môže vzťahovať na tieto prípady:

- Systémové hranice sa ako na jeden proces vzťahujú na všetky fázy v integrovanej oceliarni, počnúc výrobou surového železa alebo DRI, surovej ocele, polotovarov, ako aj finálnych výrobkov z ocele pod číselnými znakmi KN uvedenými v oddiele 2 tejto prílohy.

- Systémové hranice sa vzťahujú na výrobu surovej ocele, polotovarov a konečných výrobkov z ocele podľa číselných znakov KN uvedených v oddiele 2 tejto prílohy.
- Systémové hranice sa vzťahujú na výrobu konečných výrobkov z ocele podľa číselných znakov KN uvedených v oddiele 2 tejto prílohy, počnúc surovou oceľou, polotovarmi alebo inými konečnými výrobkami z ocele podľa číselných znakov KN uvedených v oddiele 2, ktoré buď pochádzajú z iných zariadení, alebo sa vyrábajú v rámci toho istého zariadenia, ale v rámci samostatného výrobného procesu.

Je potrebné vyhnúť sa dvojitému započítaniu alebo medzerám v monitorovaní výrobných procesov zariadenia. Výrobný proces „výrobkov zo železa alebo z ocele“ zahŕňa tieto fázy výroby:

- Všetky fázy výroby na výrobu tovaru, na ktorý sa vzťahujú číselné znaky KN uvedené v oddiele 2 tejto prílohy pre súhrnnú kategóriu tovaru „výrobky zo železa alebo z ocele“, ktoré už nie sú zahrnuté do samostatných výrobných procesov pre surové železo, DRI alebo surovú oceľ, ako sa vyžaduje v oddieloch 3.11 až 3.15 tejto prílohy a ako sa uplatňuje v zariadení.
- Všetky fázy výroby uplatňované v zariadení, počnúc surovou oceľou, vrátane, okrem iného: opätovného zahriatia, pretavenia, odlievania, valcovania za tepla, valcovania za studena, kovania, morenia, žihania, pokovovania, poťahovania, zinkovania, ťahania drôtov, rezania, zvárania, konečnej úpravy.

V prípade výrobkov, ktoré obsahujú viac ako 5 % hmotnosti iných materiálov, napr. izolačných materiálov s číselným znakom KN 7309 00 30, sa ako hmotnosť vyrobeného tovaru oznamuje len hmotnosť železa alebo ocele.

3.16.2. Spôsob výroby

Monitorovanie priamych emisií v prípade výrobkov zo železa alebo z ocele zahŕňa:

- všetky emisie CO₂ zo spaľovania palív a emisie z procesov čistenia spalín súvisiace s fázami výroby používanými v zariadení vrátane, okrem iného: opätovného zahriatia, pretavenia, odlievania, valcovania za tepla, valcovania za studena, kovania, morenia, žihania, pokovovania, poťahovania, zinkovania, ťahania drôtov, rezania, zvárania a konečnej úpravy výrobkov zo železa a z ocele.

Relevantné prekurzory:

- surová oceľ, ak sa v procese používa,
- surové železo, DRI, ak sa v procese používajú,
- FeMn, FeCr, FeNi, ak sa v procese používajú,
- výrobky zo železa alebo z ocele, ak sa v procese používajú.

3.17. Neopracovaný (surový) hliník

3.17.1. Osobitné ustanovenia

Táto súhrnná kategória tovaru zahŕňa nelegovaný, ako aj legovaný hliník vo fyzickej forme typickej pre neopracované (surové) kovy, ako sú ingoty, bramy, sochory alebo granuly. V integrovaných hliníkárňach je zahrnutý aj tekutý hliník priamo vsádzaný do výroby hliníkových výrobkov. Ak zariadenie nepredáva alebo nepresúva neopracovaný (surový) hliník do iných zariadení, emisie z výroby neopracovaného (surového) hliníka netreba monitorovať samostatne. Možno vymedziť spoločný výrobný proces, ktorý zahŕňa aj neopracovaný (surový) hliník, a v súlade s pravidlami oddielu A.4 prílohy III ďalšie procesy na výrobu hliníkových výrobkov.

3.17.2. Spôsoby výroby

3.17.2.1. Primárne (elektrolytické) tavenie

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedeného spôsobu výroby zahŕňa:

- emisie CO₂ zo spotreby elektród alebo elektródových pást,
- emisie CO₂ z akýchkoľvek použitých palív (napr. na sušenie a predhrievanie surovín, ohrev elektrolytických článkov, ohrev potrebný na odlievanie),
- emisie CO₂ z akejkoľvek úpravy spalín, z uhlíčitánu sodného alebo vápenca, ak je to relevantné,
- emisie úplne fluorovaných uhl'ovodíkov vyvolané anódovými efektmi monitorovanými v súlade s oddielom B.7 prílohy III.

Relevantné prekurzory: žiadne.

3.17.2.2. Sekundárne tavenie (recyklácia)

Pri sekundárnom tavení (recyklácii) hliníka sa využíva hliníkový šrot ako hlavný vstupný materiál. Ak sa však pridáva neopracovaný (surový) hliník z iných zdrojov, zaobchádza sa s ním ako s prekursorom. Okrem toho, ak výrobok tohto procesu obsahuje viac ako 5 % legujúcich prvkov, viazané emisie výrobku sa vypočítajú tak, ako keby hmotnosť legujúcich prvkov predstavovala neopracovaný (surový) hliník z primárneho tavenia.

Monitorovanie priamych emisií v prípade uvedeného spôsobu výroby zahŕňa:

- emisie CO₂ z akýchkoľvek palív používaných na sušenie a predhrievanie surovín používaných v taviacich peciach, pri predúprave šrotu, ako je odstraňovanie náterov a odolejovanie, a na spaľovanie súvisiacich zvyškov a palív potrebných na odlievanie ingotov, sochorov alebo bramov,
- emisie CO₂ z akýchkoľvek palív používaných pri súvisiacich činnostiach, ako je úprava sterov a regenerácia trosky,
- emisie CO₂ z akejkoľvek úpravy spalín, z uhlíčitánu sodného alebo vápenca, ak je to relevantné.

Relevantné prekursorzy:

- neopracovaný (surový) hliník z iných zdrojov, ak sa v procese používa.

3.18. Hliníkové výrobky

3.18.1. Osobitné ustanovenia

S výhradou pravidiel oddielu A.4 prílohy III a oddielu 3.17 tejto prílohy sa výrobný proces hliníkových výrobkov môže vzťahovať na tieto prípady:

- Systémové hranice sa ako na jeden proces vzťahujú na všetky fázy v integrovanej hliníkárni, počnúc výrobou neopracovaného (surového) hliníka až po polotovary, hliníkové výrobky pod číselnými znakmi KN uvedenými v oddiele 2 tejto prílohy.
- Systémové hranice sa vzťahujú na výrobu hliníkových výrobkov podľa číselných znakov KN uvedených v oddiele 2 tejto prílohy, počnúc polotovarom alebo inými hliníkovými výrobkami pod číselnými znakmi KN uvedenými v oddiele 2, ktoré buď pochádzajú z iných zariadení, alebo sa vyrábajú v rámci toho istého zariadenia, ale v rámci samostatného výrobného procesu.

Je potrebné vyhnúť sa dvojitému započítaniu alebo medzerám v monitorovaní výrobných procesov zariadenia. Výrobný proces „hliníkových výrobkov“ zahŕňa tieto fázy výroby:

- Všetky fázy výroby na výrobu tovaru, na ktorý sa vzťahujú číselné znaky KN uvedené v oddiele 2 tejto prílohy pre súhrnnú kategóriu tovaru „hliníkové výrobky“, ktoré už nie sú zahrnuté do samostatných výrobných procesov pre neopracovaný (surový) hliník, ako sa vyžaduje v oddiele 3.17 tejto prílohy a ako sa uplatňuje v zariadení.
- Všetky fázy výroby uplatňované v zariadení, počnúc neopracovaným (surovým) hliníkom, vrátane, okrem iného: opätovného zahriatia, pretavenia, odlievania, valcovania, vytlačania, kovania, potahovania, zinkovania, ťahania drôtov, rezania, zvarovania, konečnej úpravy.

Okrem toho, ak výrobok obsahuje viac ako 5 % hmotnosti legujúcich prvkov, viazané emisie výrobku sa vypočítajú tak, ako keby hmotnosť legujúcich prvkov predstavovala neopracovaný (surový) hliník z primárneho tavenia.

V prípade výrobkov, ktoré obsahujú viac ako 5 % hmotnosti iných materiálov, napr. izolačných materiálov s číselným znakom KN 7611 00 00, sa oznamuje len hmotnosť hliníka ako hmotnosť vyrobeného tovaru.

3.18.2. Spôsob výroby

Monitorovanie priamych emisií v prípade hliníkových výrobkov zahŕňa:

- všetky emisie CO₂ zo spotreby paliva v procesoch tvárnenia hliníkových výrobkov a čistenia spalín.

Relevantné prekursorzy:

- neopracovaný (surový) hliník, ak sa používa vo výrobnom procese (primárna a sekundárna výroba hliníka sa uvádza oddelene, ak sú známe údaje),
- hliníkové výrobky, ak sa v procese používajú.

3.19. **Elektrina**

3.19.1. *Osobitné ustanovenia*

V prípade elektriny sa monitorujú a oznamujú len priame emisie. Emisný faktor elektriny sa určí v súlade s oddielom D.2 prílohy III.

3.19.2. *Spôsoby výroby*

Monitorovanie priamych emisií v prípade elektriny zahŕňa:

— akékoľvek emisie zo spaľovania a emisie z procesov z čistenia spalín.

Relevantné prekursorzy: žiadne.

—

PRÍLOHA III

Pravidlá určovania údajov vrátane údajov o emisiách na úrovni zariadenia, priradených emisiách výrobných procesov a o viazaných emisiách tovaru

A. ZÁSADY

A.1. Všeobecný prístup

1. Na účely stanovenia viazaných emisií tovaru uvedeného v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956 sa vykonávajú tieto činnosti:
  - a) Výrobné procesy súvisiace s tovarom vyrobeným v zariadení sa určujú pomocou súhrnných kategórií tovaru, ako sú vymedzené v oddiele 2 prílohy II, ako aj príslušných spôsobov výroby uvedených v oddiele 3 prílohy II, pričom sa zohľadňujú pravidlá stanovovania systémových hraníc výrobných procesov v súlade s oddielom A.4 tejto prílohy.
  - b) Na úrovni zariadenia, ktoré vyrába tovar, sa priame emisie skleníkových plynov stanovené v prílohe II pre daný tovar monitorujú v súlade s metódami uvedenými v oddiele B tejto prílohy.
  - c) Ak sa merateľné teplo dováža do zariadenia, vyrába v ňom a spotrebúva alebo z neho vyváža, čisté toky tepla a emisie spojené s výrobou tohto tepla sa monitorujú v súlade s metódami stanovenými v oddiele C tejto prílohy.
  - d) Na účely monitorovania nepriamych emisií viazaných vo vyrobenom tovare sa spotreba elektriny v príslušných výrobných procesoch monitoruje v súlade s metódami uvedenými v oddiele D.1 tejto prílohy. Ak sa elektrina vyrába v rámci zariadenia alebo zdrojom s priamym technickým súvisom, monitorujú sa emisie spojené s uvedenou výrobou elektriny s cieľom určiť emisný faktor pre túto elektrinu. Ak zariadenie odoberá elektrinu z elektrizačnej sústavy, emisný faktor pre uvedenú elektrinu sa určuje v súlade s oddielom D.2.3 tejto prílohy. Monitorujú sa aj všetky množstvá elektriny prevedené medzi výrobnými procesmi alebo vyvezené zo zariadenia.
  - e) Priame emisie v zariadeniach s výrobou a so spotrebou tepla, s výrobou a so spotrebou elektriny a všetky príslušné prúdy odpadových plynov sa priradia k výrobným procesom súvisiacim s vyrobeným tovarom, pričom sa uplatnia pravidlá stanovené v oddiele F tejto prílohy. Tieto priradené emisie sa použijú na výpočet špecifických priamych a nepriamych viazaných emisií vyrobeného tovaru, pričom sa uplatní oddiel F tejto prílohy.
  - f) Ak sa v oddiele 3 prílohy II vymedzujú relevantné prekursorzy pre tovar vyrobený v zariadeniach, čím sa tento tovar stáva „zložitým tovarom“, viazané emisie relevantného prekursorza sa stanovujú v súlade s oddielom E tejto prílohy a pripočítajú sa k viazaným emisiám vyrobeného zložitého tovaru tak, že sa uplatnia pravidlá stanovené v oddiele G tejto prílohy. Ak sú zložitým tovarom samotné prekursorzy, tento proces sa opakuje rekurzívne, až kým nie sú dotknuté žiadne ďalšie prekursorzy.
2. Ak prevádzkovateľ nemôže primerane určiť skutočné údaje pre jeden alebo viac súborov údajov uplatnením metód stanovených v oddiele A.3 tejto prílohy a ak nie je k dispozícii žiadna iná metóda na doplnenie chýbajúcich údajov, štandardné hodnoty, ktoré sprístupnila a uverejnila Komisia pre prechodné obdobie, možno použiť za podmienok uvedených v článku 4 ods. 3 tohto nariadenia. V takom prípade sa doplní krátke vysvetlenie dôvodov, prečo sa nepoužili skutočné údaje.
3. Monitorovanie sa vzťahuje na obdobie oznamovania, ktorým sa zabezpečí, aby sa v čo najväčšej možnej miere predišlo výskytu nereprezentatívnych údajov v dôsledku krátkodobých výkyvov vo výrobných procesoch a chýbajúcich údajov. Štandardné obdobie oznamovania je kalendárny rok. Prevádzkovateľ si však môže zvoliť alternatívu:
  - a) ak má zariadenie povinnosť dodržiavania súladu v rámci oprávneného systému monitorovania, oznamovania a overovania, môže sa použiť obdobie oznamovania tohto systému, ak sa vzťahuje aspoň na tri mesiace;

- b) finančný rok prevádzkovateľa za predpokladu, že toto obdobie zabezpečí vyššiu kvalitu údajov ako použitie kalendárneho roka.

Viazané emisie tovaru sa vypočítajú ako priemer zvoleného obdobia oznamovania.

4. Pokiaľ ide o emisie vznikajúce mimo hraníc zariadenia, ktoré sú relevantné pre výpočet viazaných emisií, použijú sa údaje za posledné dostupné obdobie oznamovania získané od dodávateľa vstupu (napríklad elektriny, tepla, prekurzora). Medzi emisie vznikajúce mimo hraníc zariadenia patria:
- a) nepriame emisie, keď sa elektrina odoberá z elektrizačnej sústavy;
  - b) emisie z elektriny a tepla dodaných z iných zariadení;
  - c) viazané priame a nepriame emisie prekurzorov, ktoré pochádzajú z iných zariadení.

5. Údaje o emisiách za celé obdobie oznamovania sú vyjadrené v tonách CO₂e zaokrúhlených na celé tony.

Všetky parametre použité pri výpočte emisií sa zaokrúhľia tak, aby obsahovali všetky číslice podstatné pre výpočet a oznamovanie emisií.

Špecifické priame a nepriame viazané emisie sa vyjadrujú v tonách CO₂e na tonu tovaru a zaokrúhľia maximálne na päť desatinných miest tak, aby obsahovali všetky podstatné číslice.

A.2. Zásady monitorovania

Pri monitorovaní skutočných údajov na úrovni zariadenia a v prípade súborov údajov potrebných na priradenie emisií tovaru sa uplatňujú tieto zásady:

1. Úplnosť: Metodika monitorovania sa vzťahuje na všetky parametre potrebné na určenie viazaných emisií tovaru uvedeného v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956, v súlade s metódami a so vzorcami uvedenými v tejto prílohe.
  - a) Priame emisie na úrovni zariadenia zahŕňajú emisie zo spaľovania a z procesov.
  - b) Priame viazané emisie zahŕňajú priradené emisie príslušného výrobného procesu v súlade s oddielom F tejto prílohy na základe priamych emisií v zariadení, emisií súvisiacich s príslušnými tokmi tepla a tokmi materiálov medzi systémovými hranicami procesov vrátane odpadových plynov, ak je to relevantné. Priame viazané emisie ďalej zahŕňajú priame viazané emisie relevantných prekurzorov.
  - c) Nepriame emisie na úrovni zariadenia zahŕňajú emisie súvisiace so spotrebou elektriny v zariadení.
  - d) Nepriame viazané emisie zahŕňajú nepriame emisie tovaru vyrobeného v zariadení a nepriame viazané emisie relevantných prekurzorov.
  - e) Pre každý parameter sa zvolí vhodná metóda v súlade s oddielom A.3 tejto prílohy, pričom sa zabezpečí, aby nedošlo k dvojitému započítaniu ani nechýbali údaje.
2. Konzistentnosť a porovnateľnosť: Monitorovanie a oznamovanie je konzistentné a porovnateľné v čase. Na tento účel sa v písomnej dokumentácii k metodike monitorovania stanovujú zvolené metódy tak, aby sa metódy používali konzistentne. Metodika sa zmení len vtedy, ak je to objektívne odôvodnené. Medzi relevantné dôvody patria:
  - a) zmeny v konfigurácii použitej technológie zariadenia, vo vstupných materiáloch a palivách alebo vo vyrobenom tovare;
  - b) nutnosť zaviesť nové zdroje údajov alebo metódy monitorovania z dôvodu zmien obchodných partnerov zodpovedných za údaje použité v metodike monitorovania;
  - c) možnosť zlepšiť presnosť údajov, zjednodušiť toky údajov alebo zlepšiť kontrolný systém.

3. Transparentnosť: Údaje z monitorovania sa získavajú, zaznamenávajú, zostavujú, analyzujú a dokumentujú, a to vrátane predpokladov, odkazov, údajov o činnosti, emisných faktorov, faktorov výpočtu, údajov o viazaných emisiách nakúpených prekurzorov, merateľného tepla a elektriny, štandardných hodnôt viazaných emisií, informácií o splatnej cene uhlíka a akýchkoľvek iných údajov na účely tejto prílohy transparentným spôsobom, ktorý umožní zreprodukovať určenie údajov o emisiách aj nezávislým tretím stranám, ako sú akreditovaní overovatelia. Dokumentácia musí obsahovať záznam o všetkých zmenách metodiky.

Úplné a transparentné záznamy všetkých údajov relevantných na určenie viazaných emisií vyrobeného tovaru vrátane potrebných podporných dokladov sa uchováva v zariadení najmenej štyri roky po období oznamovania. Tieto záznamy možno prístupniť oznamujúcemu deklarantovi.

4. Presnosť: Zvolenou metodikou monitorovania sa zabezpečí, aby určovanie emisií nebolo systematicky ani vedome nepresné. Každý zdroj nepresností sa musí zistiť a čo najviac eliminovať. Vynakladá sa náležité úsilie na zabezpečenie, aby výpočet a meranie emisií vykazovali podľa možnosti čo najvyššiu dosiahnuteľnú presnosť.

Ak sa vyskytnú chýbajúce údaje alebo sa očakáva, že sa tomu nebude dať vyhnúť, náhradné údaje budú predstavovať konzervatívne odhady. Ďalšie prípady, keď údaje o emisiách vychádzajú z konzervatívnych odhadov, zahŕňajú:

- a) oxid uhoľnatý (CO) emitovaný do atmosféry sa vypočíta ako molárne ekvivalentné množstvo CO₂;
  - b) všetky emisie biomasy v hmotnostných bilanciách a v prípade prevedeného CO₂, keď nie je možné určiť obsah biomasy v materiáloch alebo palivách, sa emisie považujú za emisie z fosílného uhlíka.
5. Integrita metodiky: Zvolenou metodikou monitorovania sa umožní s primeranou istotou určiť integritu údajov o emisiách, ktoré sa majú oznámiť. Emisie sa určia podľa príslušných metodík monitorovania uvedených v tejto prílohe. Oznamované emisie nesmú obsahovať podstatné skreslenie skutočností, musia byť nestranné pri výbere a prezentácii informácií a poskytovať vierohodnú a vyváženú evidenciu viazaných emisií vyrobeného tovaru zariadenia.
  6. Môžu sa uplatniť voliteľné opatrenia na zvýšenie kvality údajov, ktoré sa majú oznamovať, najmä toky údajov a kontrolné činnosti v súlade s oddielom H tejto prílohy.
  7. Nákladová účinnosť: Pri výbere metodiky monitorovania sa zváži prínos zlepšení vyplývajúcich z väčšej presnosti v porovnaní s dodatočnými nákladmi. Monitorovanie a oznamovanie emisií sa snaží o čo najvyššiu dosiahnuteľnú presnosť s výnimkou prípadu, keď je takéto riešenie technicky nerealizovateľné alebo by viedlo k neprimeraným nákladom.
  8. Priebežné zlepšovanie: Pravidelne sa kontroluje, či je možné metodiky monitorovania zlepšiť. Ak sa vykonáva overovanie údajov o emisiách, zväžia sa všetky odporúčania na zlepšenia uvedené v správach o overení tak, aby sa v primeranom časovom rámci realizovali, pokiaľ by zlepšenie nevedlo k neprimeraným nákladom alebo by nebolo technicky nerealizovateľné.

A.3. Metódy predstavujúce najlepší dostupný zdroj údajov

1. Na určenie viazaných emisií tovaru a v prípade základných súborov údajov, ako sú emisie súvisiace s jednotlivými zdrojovými prúdmi alebo zdrojmi emisií, množstvá merateľného tepla, platí všeobecný princíp vždy vybrať najlepší dostupný zdroj údajov. Na tento účel sa uplatňujú tieto hlavné zásady:
  - a) Uprednostňujú sa metódy monitorovania opísané v tejto prílohe. Ak pre konkrétny súbor údajov neexistuje žiadna metóda monitorovania opísaná v tejto prílohe alebo by to viedlo k neprimeraným nákladom alebo by to nebolo technicky možné, môžu sa za podmienok uvedených v článku 4 ods. 2 tohto nariadenia použiť metódy monitorovania z iného oprávneného systému monitorovania, oznamovania a overovania, ak sa vzťahujú na požadovaný súbor údajov. Ak takéto metódy nie sú k dispozícii, nie sú technicky uskutočniteľné alebo by viedli k neprimeraným nákladom, možno použiť nepriame metódy na určenie súboru údajov v súlade s bodom 2. Ak

takéto metódy nie sú k dispozícii, nie sú technicky uskutočniteľné alebo by viedli k neprimeraným nákladom, použijú sa štandardné hodnoty sprístupnené a uverejnené Komisiou pre prechodné obdobie za podmienok uvedených v článku 4 ods. 3 tohto nariadenia.

- b) V prípade metód priameho alebo nepriameho určovania sa metóda považuje za vhodnú, ak sa zabezpečí, že sa všetky merania, analýzy, odber vzoriek, kalibrácie a validácie na určenie súboru špecifických údajov vykonávajú použitím metód vymedzených v príslušných normách EN alebo ISO. Ak takéto normy nie sú k dispozícii, môžu sa použiť vnútroštátne normy. Ak neexistujú žiadne zverejnené uplatniteľné normy, použijú sa vhodné návrhy noriem, usmernenia o osvedčených postupoch odvetvia alebo iné vedecky overené metodiky, ktorými sa obmedzuje chybovosť odberu vzoriek a merania.
  - c) V rámci jednej metódy uvedenej v písmene a) sa meracie prístroje alebo laboratórne analýzy pod kontrolou prevádzkovateľa uprednostňujú pred meraciami nástrojmi alebo rozbormi pod kontrolou iného právneho subjektu, napríklad dodávateľa paliva alebo materiálov alebo obchodných partnerov, pokiaľ ide o vyrobený tovar.
  - d) Meracie prístroje sa vyberú tak, aby vykazovali najnižšiu neistotu pri používaní bez toho, aby vznikli neprimerané náklady. Uprednostňujú sa prístroje, ktoré podliehajú zákonnej metrologickej kontrole, s výnimkou prípadov, keď sú k dispozícii iné prístroje s výrazne nižšou neistotou pri používaní. Prístroje sa používajú len v prostrediach, ktoré sú vhodné podľa ich špecifikácie použitia.
  - e) Ak sa používajú laboratórne analýzy alebo ak laboratória vykonávajú úpravu vzoriek, kalibráciu, validáciu metód alebo činnosti súvisiace s kontinuálnym meraním emisií, uplatňujú sa požiadavky oddielu B.5.4.3 tejto prílohy.
2. Metódy nepriameho určovania: Ak pre požadovaný súbor údajov nie je k dispozícii žiadna metóda priameho určovania, a najmä v prípadoch, keď je potrebné určiť čisté merateľné teplo prenášané do iných výrobných procesov, možno použiť metódu nepriameho určovania, napríklad:
- a) výpočet založený na známom chemickom alebo fyzikálnom procese, s použitím vhodných prijateľných hodnôt uvádzaných v literatúre a týkajúcich sa chemických a fyzikálnych vlastností príslušných látok, vhodných stechiometrických faktorov a termodynamických vlastností, ako sú reakčné entalpie, ak je to potrebné;
  - b) výpočet založený na údajoch o konštrukcii zariadenia, ako sú energetické účinnosti technických jednotiek alebo vypočítaná spotreba energie na jednotku produktu;
  - c) korelácie založené na empirických skúškach na určenie hodnôt odhadov pre požadovaný súbor údajov, pochádzajúcich z nekalibrovaného zariadenia alebo z údajov zdokumentovaných vo výrobných protokoloch. Na tento účel sa zabezpečí, aby korelácia spĺňala požiadavky správnej prevádzkovej praxe a aby sa použila len na určenie hodnôt, ktoré patria do rozpätia, pre ktoré bola stanovená. Platnosť takýchto korelácií sa vyhodnocuje aspoň raz ročne.
3. S cieľom určiť najlepšie dostupné zdroje údajov sa vyberú zdroje údajov, ktoré sú najvyššie v poradí uvedenom v bode 1 a sú už dostupné v zariadení. Ak je však technicky realizovateľné uplatniť zdroj údajov, ktorý sa v poradí nachádza vyššie, bez toho, aby vznikli neprimerané náklady, takýto lepší zdroj údajov sa uplatní bez zbytočného odkladu. Ak sú rôzne zdroje údajov dostupné pre rovnaký súbor údajov na rovnakej úrovni v poradí uvedenom v bode 1, vyberie sa zdroj údajov, ktorým sa zaisťuje najzreteľnejší tok údajov s najnižším inherentným rizikom a kontrolným rizikom, pokiaľ ide o skreslené údaje.
4. Zdroje údajov vybrané v bode 3 sa použijú na pravidelné určovanie a oznamovanie viazaných emisií.
5. Na účely kontrolného systému v súlade s oddielom H tejto prílohy sa v realizovateľnom rozsahu bez toho, aby vznikli neprimerané náklady, identifikujú dodatočné zdroje údajov alebo metódy na určovanie súborov údajov v záujme potvrdenia zdrojov údajov podľa bodu 3. Prípadné vybrané zdroje údajov sa stanovia v dokumentácii k metodike monitorovania.

6. Odporúčané zlepšenia: Na účely zlepšovania metód monitorovania sa pravidelne, prinajmenšom však raz ročne, kontroluje, či sa stali dostupnými nové zdroje údajov. V prípade, že sa takéto nové zdroje údajov považujú za presnejšie v súlade s poradím uvedeným v bode 1, uvedú sa v dokumentácii k metodike monitorovania a uplatnia sa od najskoršieho možného dátumu.
7. Technická realizovateľnosť: V prípade tvrdenia, že uplatnenie osobitnej metodiky určovania nie je technicky realizovateľné, odôvodnenie tejto skutočnosti sa stanoví v dokumentácii k metodike monitorovania. Opätovné posúdenie sa vykoná počas pravidelných kontrol v súlade s bodom 6. Dané odôvodnenie vychádza z toho, či má zariadenie technické prostriedky umožňujúce splnenie potrieb navrhovaného zdroja údajov alebo metódy monitorovania, ktoré možno využiť v požadovanom čase na účely tejto prílohy. K daným technickým prostriedkom patrí dostupnosť požadovaných techník a technológií.
8. Neprimerané náklady: V prípade tvrdenia, že uplatnením osobitnej metodiky určovania pre súbor údajov vznikajú neprimerané náklady, sa odôvodnenie tejto skutočnosti stanoví v dokumentácii k metodike monitorovania. Opätovné posúdenie sa vykoná počas pravidelných kontrol v súlade s bodom 6. Neprimeranosť nákladov sa určí takto.

Náklady na určenie špecifického súboru údajov sa považujú za neprimerané, ak odhad nákladov prevádzkovateľa prekračuje prínosy osobitnej metodiky určovania. Na tento účel sa prínos vypočíta vynásobením faktora vylepšenia referenčnou cenou 20 EUR na tonu CO₂e, pričom náklady zahŕňajú primerané obdobie odpisovania založené podľa potreby na hospodárskej životnosti zariadenia.

Faktor vylepšenia je:

- a) vylepšenie odhadovanej neistoty merania vyjadrené v percentách, vynásobené odhadovanými súvisiacimi emisiami počas obdobia oznamovania. Súvisiace emisie sú:
  1. priame emisie spôsobené príslušným zdrojovým prúdom alebo zdrojom emisií;
  2. emisie priradené množstvu merateľného tepla;
  3. nepriame emisie súvisiace s príslušným množstvom elektriny;
  4. viazané emisie vyrobeného materiálu alebo spotrebovaného prekurzora;
- b) 1 % súvisiacich emisií v prípade, že sa nezohľadňuje žiadne vylepšenie neistoty merania.

Opatrenia súvisiace s vylepšením metodiky používanej zariadením na monitorovanie sa nepovažujú za neprimerane nákladné, pokiaľ nepresiahnu celkovú sumu 2 000 EUR ročne.

A.4. Rozdelenie zariadení na výrobné procesy

Zariadenia sa rozdelia na výrobné procesy so systémovými hranicami, ktorými sa zabezpečí, aby príslušné vstupy, výstupy a emisie bolo možné monitorovať v súlade s oddielmi B až E tejto prílohy a aby priame a nepriame emisie bolo možné priradiť skupinám tovaru vymedzeným v oddiele 2 prílohy II, a to uplatnením pravidiel v oddiele F tejto prílohy.

Zariadenia sa rozdelia na výrobné procesy takto:

- a) Jeden výrobný proces sa vymedzí pre každú so súhrnných kategórií tovaru vymedzených v oddiele 2 prílohy II, ktoré sú pre zariadenie relevantné.
- b) Odchylné od písmena a) sa samostatné výrobné procesy vymedzia pre každý spôsob výroby v prípade, že sa v rovnakom zariadení uplatňujú rôzne spôsoby výroby v súlade s oddielom 3 prílohy II, alebo v prípade, že prevádzkovateľ dobrovoľne vyberie rôzny tovar alebo skupiny tovaru na osobitné monitorovanie. Použitie sa môže aj vymedzenie výrobných procesov s väčšou mierou rozčlenenia, ak je v súlade s oprávneným systémom monitorovania, oznamovania a overovania uplatniteľným v zariadení.

- c) Odchylné od písmena a), ak sa aspoň časť príslušných prekursorov pre zložitý tovar vyrába v rovnakom zariadení ako zložitý tovar a ak sa príslušné prekursorové procesy neprevádzajú zo zariadenia na účely predaja alebo použitia v iných zariadeniach, na výrobu prekursorov a zložitého tovaru sa môže vzťahovať spoločný výrobný proces. Samostatný výpočet viazaných emisií prekursorov sa v takom prípade vynechá.
- d) Odchylné od písmena a) možno uplatniť tieto odvetvové výnimky:
1. Ak sa v tom istom zariadení vyrábajú dva alebo viac druhov tovaru zo súhrnných kategórií tovaru spekaná ruda, surové železo, FeMn, FeCr, FeNi, Dri, surová oceľ alebo výrobky zo železa a z ocele, viazané emisie možno monitorovať a oznamovať vymedzením jedného spoločného výrobného procesu pre všetok tento tovar.
  2. Ak sa v tom istom zariadení vyrábajú dva druhy alebo viac druhov tovaru zo skupín neopracovaný (surový) hliník alebo hliníkové výrobky, viazané emisie možno monitorovať a oznamovať vymedzením jedného spoločného výrobného procesu pre všetok tento tovar.
  3. V prípade výroby zmiešaných hnojív možno monitorovanie a oznamovanie pre príslušný výrobný proces zjednodušiť určením jednej jednotnej hodnoty viazaných emisií na tonu dusíka obsiahnutého v zmiešaných hnojivách bez ohľadu na chemickú formu dusíka (vo forme dusičnanu amónneho alebo močoviny).
- e) Ak časť zariadenia slúži na výrobu tovaru, ktorý nie je uvedený v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956, odporúčaným zlepšením je monitorovať túto časť ako jeden dodatočný výrobný proces na účely potvrdenia úplnosti údajov o celkových emisiách zariadenia.

B. MONITOROVANIE PRIAMYCH EMISIÍ NA ÚROVNI ZARIADENIA

B.1. Úplnosť zdrojových prúdov a zdrojov emisií

Hranice zariadenia a jeho výrobné procesy musia byť jednoznačne známe prevádzkovateľovi a vymedzené v dokumentácii k metodike monitorovania, pričom sa zohľadňujú požiadavky špecifické pre dané odvetvie stanovené v oddiele 2 prílohy II, ako aj v oddiele B.9 tejto prílohy. Uplatňujú sa tieto zásady:

1. Ako minimum musia byť zahrnuté všetky príslušné zdroje emisií skleníkových plynov a zdrojové prúdy priamo alebo nepriamo súvisiace s výrobou tovaru uvedeného v oddiele 2 prílohy II.
2. Odporúčaným zlepšením je zahrnúť všetky zdroje emisií a zdrojové prúdy celého zariadenia s cieľom uskutočniť kontroly hodnovernosti a riadiť účinnosť zariadenia ako celku z hľadiska energie a emisií.
3. Zahrnuté sú všetky emisie z pravidelnej prevádzky, ako aj mimoriadnych udalostí vrátane uvádzania do prevádzky, vyradovania z prevádzky a havarijných situácií počas obdobia oznamovania.
4. Vylúčené sú emisie zo samohybných pracovných strojov využívaných na účely prepravy.

B.2. Voľba metodiky monitorovania

Uplatniteľnou metodikou je buď:

1. metodika založená na výpočtoch, ktorá spočíva v určovaní emisií zo zdrojových prúdov na základe údajov o činnosti získaných pomocou meracích systémov a ďalších parametrov z laboratórnych analýz alebo štandardných hodnôt. Metodiku založenú na výpočtoch možno realizovať podľa štandardnej metódy alebo metódy hmotnostnej bilancie;
2. metodika založená na meraniach, ktorá spočíva v určovaní emisií zo zdrojov emisií pomocou kontinuálneho merania koncentrácie príslušných skleníkových plynov v spalinách a samotného prúdu spalín.

Odchylné možno použiť iné metodiky za podmienok uvedených v článku 4 ods. 2, článku 4 ods. 3 a článku 5 tohto nariadenia.

Zvolí sa metodika monitorovania, ktorá poskytuje najpresnejšie a najspoľahlivejšie výsledky, s výnimkou prípadov, keď sa na základe požiadaviek špecifických pre dané odvetvie v súlade s oddielom B.9 vyžaduje jedna osobitná metodika. Použitá metodika monitorovania môže byť kombináciou metodík tak, aby sa rôzne časti emisií zariadenia monitorovali jednou z uplatniteľných metodík.

V dokumentácii k metodike monitorovania sa jednoznačne identifikuje:

- pre ktorý zdrojový prúd sa používa štandardná metóda založená na výpočtoch alebo metóda hmotnostnej bilancie, a to vrátane podrobného opisu určenia každého relevantného parametra uvedeného v oddiele B.3.4 tejto prílohy;
- pre ktorý zdroj emisií sa používa metodika založená na meraniach, a to vrátane opisu všetkých príslušných prvkov uvedených v oddiele B.6 tejto prílohy;
- dôkaz pomocou vhodného diagramu a opisu procesov zariadenia, že nedochádza k dvojitému započítaniu ani k chýbajúcim údajom, pokiaľ ide o emisie zariadenia.

Emisie zariadenia sa určia na základe

$$Em_{Inst} = \sum_{i=1}^n Em_{calc,i} + \sum_{j=1}^m Em_{meas,j} + \sum_{k=1}^l Em_{other,k} \quad (\text{rovnica 4})$$

Kde:

- Em_{Inst} sú (priame) emisie zariadenia vyjadrené v tonách CO₂e;
- $Em_{calc,i}$ sú emisie zo zdrojového prúdu i určené pomocou metodiky založenej na výpočtoch, vyjadrené v tonách CO₂e;
- $Em_{meas,j}$ sú emisie zo zdrojového prúdu j určené pomocou metodiky založenej na meraniach, vyjadrené v tonách CO₂e a
- $Em_{other,k}$ sú emisie určené inou metódou, s indexom k , vyjadrené v tonách CO₂e.

B.3. Vzorce a parametre pre metodiku založenú na výpočtoch pre CO₂

B.3.1. Štandardná metóda

Emisie sa vypočítajú osobitne pre každý zdrojový prúd takto:

B.3.1.1. Emisie zo spaľovania

Emisie zo spaľovania sa vypočítajú pomocou štandardnej metódy takto:

$$Em_i = AD_i \cdot EF_i \cdot OF_i \quad (\text{rovnica 5})$$

Kde:

- Em_i sú emisie (t CO₂) spôsobené palivom i ;
- EF_i je emisný faktor (t CO₂/TJ) paliva i ;
- AD_i sú údaje o činnosti (TJ) v súvislosti s palivom i , vypočítané ako:

$$AD_i = FQ_i \cdot NCV_i \quad (\text{rovnica 6})$$

- FQ_i je spotrebované množstvo (t alebo m³) paliva i ;
- NCV_i je dolná výhrevnosť (TJ/t alebo TJ/m³) paliva i ;
- OF_i je oxidačný faktor (bezrozmerná hodnota) paliva i , vypočítaný ako:

$$OF = 1 - C_{ash}/C_{total} \quad (\text{rovnica 7})$$

- C_{ash} je uhlík obsiahnutý v popole a prachu z čistenia spalín a
- C_{total} je celkový uhlík obsiahnutý v spálenom palive.

Konzervatívny predpoklad, že $OF = 1$ sa môže vždy použiť na zníženie úsilia v súvislosti s monitorovaním.

Za predpokladu, že to povedie k vyššej presnosti, môže byť štandardná metóda pre emisie zo spaľovania upravená takto:

- údaje o činnosti sa vyjadrujú v podobe množstva paliva (t. j. v t alebo m³);
- EF je podľa potreby vyjadrený v t CO₂/t paliva alebo t CO₂/m³ paliva a
- NCV sa môže z výpočtu vynechať. Odporúčaným zlepšením je však to, aby sa NVC oznamovalo s cieľom umožniť konzistentnosť pri kontrole a monitorovaní energetickej účinnosti celého výrobného procesu.

Ak sa má emisný faktor paliva i vypočítať z analýzy obsahu uhlíka a NCV, použije sa táto rovnica:

$$EF_i = CC_i \cdot f / NCV_i \quad (\text{rovnica 8})$$

Ak sa emisný faktor materiálu alebo paliva vyjadrený v t CO₂/t má vypočítať z analýzy obsahu uhlíka, použije sa táto rovnica:

$$EF_i = CC_i \cdot f \quad (\text{rovnica 9})$$

Kde:

f je pomer molárnych hmotností CO₂ a C: $f = 3,664 \text{ t CO}_2/\text{t C}$.

Keďže emisný faktor biomasy je nula za predpokladu, že sú splnené kritéria uvedené v oddiele B.3.3, táto skutočnosť sa môže v prípade zmiešaných palív (t. j. palív, ktoré obsahujú fosílné zložky aj zložky biomasy) zohľadniť takto:

$$EF_i = EF_{pre,i} \cdot (1 - BF_i) \quad (\text{rovnica 10})$$

Kde:

$EF_{pre,i}$ je predbežný emisný faktor paliva i (t. j. emisný faktor na základe predpokladu, že všetko palivo je fosílné) a

BF_i je pomerná časť (bezrozmerná hodnota) biomasy paliva i .

Ak ide o fosílné palivá a nie je známa pomerná časť biomasy, pre BF_i sa určí konzervatívna hodnota nula.

B.3.1.2. Emisie z procesov

Emisie z procesov sa vypočítajú pomocou štandardnej metódy takto:

$$Em_j = AD_j \cdot EF_j \cdot CF_j \quad (\text{rovnica 11})$$

Kde:

AD_j sú údaje o činnosti (t materiálu) materiálu j ;

EF_j je emisný faktor (t CO₂/t) materiálu j a

CF_j je konverzný faktor (bezrozmerný) materiálu j .

Konzervatívny predpoklad, že $CF_j = 1$ sa môže vždy použiť na zníženie úsilia v súvislosti s monitorovaním.

V prípade zmiešaných vstupných materiálov procesu, ktoré obsahujú anorganické, ako aj organické formy uhlíka, môže prevádzkovateľ byť:

- určiť celkový predbežný emisný faktor pre zmiešaný materiál analýzou celkového obsahu uhlíka (CC_j) a použitím konverzného faktora a prípadne pomernej časti biomasy a dolnej výhrevnosti vo vzťahu k celkovému obsahu uhlíka, alebo
- určiť organický obsah a anorganický obsah samostatne a považovať ich za dva samostatné zdrojové prúdy.

Vzhľadom na dostupné meracie systémy pre údaje o činnosti a metódy na určenie emisného faktora sa v prípade emisií z rozkladu uhličitanov pre každý zdrojový prúd môže spomedzi týchto dvoch metód zvoliť metóda, ktorá poskytuje presnejšie výsledky:

- Metóda A (založená na vstupoch): Emisný faktor, konverzný faktor a údaje o činnosti sa vzťahujú na množstvo vstupného materiálu v rámci procesu. Používajú sa štandardné emisné faktory čistých uhličitanov, ako sa uvádzajú v tabuľke 3 prílohy VIII, pričom sa zohľadňuje zloženie materiálu určené v súlade s oddielom B.5 tejto prílohy.
- Metóda B (založená na výstupoch): Emisný faktor, konverzný faktor a údaje o činnosti sa vzťahujú na množstvo výstupného materiálu v rámci procesu. Používajú sa štandardné emisné faktory kovových oxidov po dekarbonizácii, ako sa uvádzajú v tabuľke 4 prílohy VIII, pričom sa zohľadňuje zloženie príslušného materiálu určené v súlade s oddielom B.5 tejto prílohy.

V prípade iných emisií CO₂ z procesov ako emisie z uhličitanov sa uplatňuje len metóda A.

B.3.2. Metóda hmotnostnej bilancie

Množstvá CO₂ relevantné pre každý zdrojový prúd sa vypočítajú na základe obsahu uhlíka v každom materiáli, pričom sa nerozlišujú palivá a materiály použité v procesoch. Uhlík, ktorý odchádza zo zariadenia vo výrobkoch a nie prostredníctvom emisií, sa zohľadňuje vo výstupných zdrojových prúdoch, ktoré preto majú záporné údaje o činnosti.

Emisie zodpovedajúce každému zdrojovému prúdu sa vypočítajú takto:

$$Em_k = f \cdot AD_k \cdot CC_k \quad (\text{rovnica 12})$$

Kde:

- AD_k sú údaje o činnosti [t] materiálu k; v prípade výstupov je AD_k záporné;
- f je pomer molárnych hmotností CO₂ a C: $f = 3,664 \text{ t CO}_2/\text{t C}$ a
- CC_k je obsah uhlíka v materiáli k (bezrozmerná a kladná hodnota).

Ak sa obsah uhlíka v palive k počíta z emisného faktora vyjadreného v t CO₂/TJ, použije sa táto rovnica:

$$CC_k = EF_k \cdot NCV_k / f \quad (\text{rovnica 13})$$

Ak sa obsah uhlíka v materiáli alebo palive k počíta z emisného faktora vyjadreného v t CO₂/t, použije sa táto rovnica:

$$CC_k = EF_k / f \quad (\text{rovnica 14})$$

V prípade zmiešaných palív, t. j. palív, ktoré obsahujú fosílné zložky aj zložky biomasy, alebo zmiešaných materiálov sa môže zohľadniť pomerná časť biomasy za predpokladu, že sú splnené kritériá uvedené v oddiele B.3.3, a to takto:

$$CC_k = CC_{pre,k} \cdot (1 - BF_k) \quad (\text{rovnica 15})$$

Kde:

- CC_{pre,k} je predbežný obsah uhlíka v palive k (t. j. emisný faktor na základe predpokladu, že všetko palivo je fosílné) a
- BF_k je pomerná časť biomasy v palive k (bezrozmerná hodnota).

Ak ide o fosílné palivá alebo materiály a nie je známa pomerná časť biomasy, pre BF sa určí konzervatívna hodnota nula. Keď sa biomasa používa ako vstupný materiál alebo palivo a výstupné materiály obsahujú uhlík, v celkovej hmotnostnej bilancie sa pomerná časť biomasy zohľadňuje konzervatívne, čo znamená, že pomerná časť biomasy v celkovom výstupnom uhlíku nesmie prekročiť celkovú pomernú časť biomasy obsiahnutej vo vstupných materiáloch a palivách s výnimkou toho, ak prevádzkovateľ predloží dôkaz o vyššej pomernej časti biomasy vo výstupných materiáloch prostredníctvom metódy založenej na „sledovaní atómov“ (stechiometrická metóda) alebo analýzy ¹⁴C.

B.3.3. Kritéria pre stanovenie nulovej hodnoty emisií z biomasy

Ak sa biomasa používa ako palivo na spaľovanie, musí spĺňať kritéria tohto oddielu. Ak biomasa používaná na spaľovanie nie je v súlade s týmito kritériami, jej obsah uhlíka sa považuje za fosílny uhlík.

1. Biomasa musí spĺňať kritériá udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov stanovené v článku 29 ods. 2 až 7 a ods. 10 smernice (EÚ) 2018/2001.
2. Odchyľne od predchádzajúceho bodu biomasa obsiahnutá v odpade a zvyškoch okrem zvyškov z poľnohospodárstva, akvakultúry, rybolovu a lesníctva alebo vyrobená z takéhoto odpadu a zvyškov však spĺňa len kritériá stanovené v článku 29 ods. 10 smernice (EÚ) 2018/2001. Tento bod sa vzťahuje aj na odpad a zvyšky, ktoré sa pred ďalším spracovaním na palivá najprv spracujú na produkt.
3. Na elektrinu, teplo a chlad vyrobené z tuhého komunálneho odpadu sa nevzťahujú kritériá stanovené v článku 29 ods. 10 smernice (EÚ) 2018/2001.
4. Kritériá stanovené v článku 29 ods. 2 až 7 a 10 smernice (EÚ) 2018/2001 sa uplatňujú bez ohľadu na zemepisný pôvod biomasy.
5. Dodržiavanie kritérií stanovených v článku 29 ods. 2 až 7 a 10 smernice (EÚ) 2018/2001 sa posudzuje v súlade s článkom 30 a článkom 31 ods. 1 uvedenej smernice.

B.3.4. Relevantné parametre

V súlade so vzorcami uvedenými v oddieloch B.3.1 až B.3.3 tejto prílohy sa pre každý zdrojový prúd určia tieto parametre:

1. Štandardná metóda, spaľovanie:
  - Minimálna požiadavka: množstvo paliva (t alebo m³), emisný faktor (t CO₂/t alebo t CO₂/m³).
  - Odporúčané zlepšenie: množstvo paliva (t alebo m³), NCV (TJ/t alebo TJ/m³), emisný faktor (t CO₂/TJ), oxidačný faktor, pomerná časť biomasy, dôkaz na splnenie kritérií v oddiele B.3.3.
2. Štandardná metóda, emisie z procesov:
  - Minimálna požiadavka: údaje o činnosti (t alebo m³), emisný faktor (t CO₂/t alebo t CO₂/m³).
  - Odporúčané zlepšenie: údaje o činnosti (t alebo m³), emisný faktor (t CO₂/t alebo t CO₂/m³), konverzný faktor.
3. Hmotnostná bilancia:
  - Minimálna požiadavka: množstvo materiálu t), obsah uhlíka (t C/t materiálu).
  - Odporúčané zlepšenie: množstvo materiálu t), obsah uhlíka (t C/t materiálu), NCV (TJ/t), pomerná časť biomasy, dôkaz na splnenie kritérií v oddiele B.3.3.

B.4. Požiadavky na údaje o činnosti

B.4.1. Kontinuálne alebo dávkové meranie

Ak sa musia určiť množstvá palív alebo materiálov vrátane tovaru alebo medziproduktov za obdobie oznamovania, môže sa zvoliť jedna z týchto metód a stanoviť v dokumentácii k metodike monitorovania:

1. na základe kontinuálneho merania procesu spotreby alebo výroby materiálu,
2. na základe agregácie (dávkového) merania oddelene dodaných alebo vyrobených množstiev s príhľadnutím na relevantné zmeny zásob. Na tento účel platí:
  - a) množstvo paliva alebo materiálu spotrebovaného počas obdobia oznamovania sa vypočíta ako množstvo paliva alebo materiálu dovezeného počas obdobia oznamovania mínus množstvo vyvezeného paliva alebo materiálu plus množstvo paliva alebo materiálu v zásobách na začiatku obdobia oznamovania mínus množstvo paliva alebo materiálu v zásobách na konci obdobia oznamovania;

- b) úrovne výroby tovaru alebo medziproduktov sa vypočítajú ako vyvezené množstvo počas obdobia oznamovania mínus dovezené množstvo mínus množstvo produktu alebo materiálu v zásobách na začiatku obdobia oznamovania plus množstvo produktu alebo materiálu v zásobách na konci obdobia oznamovania. S cieľom predísť akémukoľvek dvojitému započítaniu sa produkty výrobného procesu, ktoré sa vrátia do toho istého výrobného procesu, odpočítajú od úrovni výroby.

Ak je určenie množstiev v zásobách priamym meraním technicky nerealizovateľné alebo by viedlo k neprimeraným nákladom, tieto množstvá možno odhadnúť jedným z týchto postupov:

1. na základe údajov z predchádzajúcich rokov a korelovaných s úrovňami činnosti za obdobie oznamovania;
2. na základe zdokumentovaných postupov a príslušných údajov vo finančných výkazoch za obdobie oznamovania, ktoré boli podrobené auditu.

Ak je určenie množstiev produktov, materiálov alebo palív za celé obdobie oznamovania technicky nerealizovateľné alebo by viedlo k neprimeraným nákladom, možno zvoliť najbližší vhodný deň na oddelenie obdobia oznamovania od nasledujúceho obdobia oznamovania. Náležitým spôsobom sa uvedie do súladu s požadovaným obdobím oznamovania. Odchýlky pre každý produkt, materiál alebo palivo sa jasne zaznamenajú, aby tvorili základ reprezentatívnej hodnoty za obdobie oznamovania a dôsledne sa zohľadnili vo vzťahu k nasledujúcemu roku.

B.4.2. *Kontrola prevádzkovateľa nad meracími systémami*

Uprednostňovanou metódou na určenie množstiev výrobkov, materiálov alebo palív je, aby prevádzkovateľ zariadenia používal meracie systémy, ktoré sú pod jeho vlastnou kontrolou. Meracie systémy mimo vlastnej kontroly prevádzkovateľa, najmä ak sú pod kontrolou dodávateľa materiálu alebo paliva, možno použiť v týchto prípadoch:

1. ak prevádzkovateľ nemá k dispozícii vlastný merací systém na určenie príslušného súboru údajov;
2. ak je určenie súboru údajov vlastným meracím systémom prevádzkovateľa technicky nerealizovateľné alebo by viedlo k neprimeraným nákladom;
3. ak má prevádzkovateľ dôkaz, že merací systém mimo vlastnej kontroly prevádzkovateľa poskytuje spoľahlivejšie výsledky a sú s ním spojené nižšie riziká výskytu skreslených údajov.

V prípade, že sa používajú meracie systémy mimo vlastnej kontroly prevádzkovateľa, uplatniteľnými zdrojmi údajov:

1. sú množstvá, ktoré sú uvedené vo faktúrach vystavených obchodným partnerom, pokiaľ dôjde k obchodnej transakcii medzi dvoma nezávislými obchodnými partnermi;
2. je priame odčítanie hodnôt získaných pomocou takýchto meracích systémov.

B.4.3. *Požiadavky na meracie systémy*

Je zabezpečené dôkladné porozumenie neistoty spojenej s meraním množstiev palív a materiálov vrátane vplyvu prevádzkového prostredia a podľa potreby neistoty v súvislosti s určovaním zásob. Zvolia sa meracie prístroje, ktorými sa zabezpečí najnižšia dostupná neistota bez toho, aby vznikli neprimerané náklady, a ktoré sú vhodné pre prostredie, v ktorom sa používajú, a to v súlade s uplatniteľnými technickými normami a požiadavkami. Uprednostňujú sa prístroje, na ktoré sa vzťahuje zákonná metrologická kontrola, ak sú k dispozícii. V takom prípade možno ako hodnotu neistoty použiť maximálnu prípustnú prevádzkovú chybu, ktorá je v prípade relevantnej úlohy merania povolená relevantnými vnútroštátnymi predpismi o zákonnej metrologickej kontrole.

Ak je potrebné merací prístroj vymeniť z dôvodu poruchy alebo preto, že sa kalibráciou preukáže, že už nie sú splnené požiadavky, nahradí sa prístrojom, ktorým sa zaistí splnenie rovnakej alebo lepšej úrovne neistoty v porovnaní s existujúcim prístrojom.

B.4.4. *Odporúčané zlepšenie*

Za odporúčané zlepšenie sa považuje dosiahnutie neistoty merania, ktorá je primeraná celkovým emisiám zdrojového prúdu alebo zdroja emisií, pričom najnižšia neistota sa dosahuje pre najväčšie časti emisií. Na orientačné účely v prípade emisií presahujúcich 500 000 t CO₂ za rok by neistota v priebehu celého obdobia oznamovania podľa potreby s prihliadnutím na zmeny zásob mala byť 1,5 % alebo lepšia. V prípade emisií nižších ako 10 000 t CO₂ za rok je prijateľná neistota nižšia ako 7,5 %.

B.5. **Požiadavky na faktory výpočtu pre CO₂**

B.5.1. *Metódy určenia faktorov výpočtu*

Na určenie faktorov výpočtu potrebných pre metodiku založenú na výpočtoch možno zvoliť jednu z týchto metód:

1. použitie štandardných hodnôt;
2. použitie zástupných hodnôt na základe empirických korelácií medzi príslušným faktorom výpočtu a ďalšími vlastnosťami, ktoré sú lepšie prístupné z hľadiska merania;
3. použitie hodnôt založených na laboratórnej analýze.

Faktory výpočtu sa určujú v súlade so stavom, ktorý sa používa pre súvisiace údaje o činnosti, čím sa myslí stav paliva alebo materiálu, v ktorom sú palivo alebo materiál zakúpené alebo používané v procese spôsobujúcom emisie pred tým, ako dôjde k ich vysušeniu alebo inému spracovaniu pre potreby laboratórnej analýzy. Ak takto vznikajú neprimerané náklady alebo ak je možné dosiahnuť väčšiu presnosť, údaje o činnosti a faktory výpočtu možno konzistentne oznamovať vzhľadom na stav, v ktorom sa vykonávajú laboratórne analýzy.

B.5.2. *Uplatniteľné štandardná hodnoty*

Štandardné hodnoty typu I sú uplatniteľné, iba ak pre rovnaký parameter a materiál alebo palivo nie sú k dispozícii žiadne štandardné hodnoty typu II.

Štandardné hodnoty typu I sú:

- a) štandardné faktory uvedené prílohe VIII;
- b) štandardné faktory obsiahnuté v najnovších usmerneniach IPCC pre inventúry skleníkových plynov ⁽¹⁾;
- c) hodnoty založené na laboratórnych analýzach vykonaných v minulosti, nie starších viac ako päť rokov, a považované za reprezentatívne pre dané palivo alebo materiál.

Štandardné hodnoty typu II sú:

- a) štandardné faktory použité krajinou, v ktorej sa zariadenie nachádza, v jej poslednej národnej inventúre predloženej sekretariátu Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy;
- b) hodnoty zverejnené vnútroštátnymi výskumnými inštitúciami, orgánmi verejnej moci, normalizačnými orgánmi, štatistickými úradmi atď. na účely oznamovania emisií s väčšou mierou rozčlenenia než podľa predchádzajúceho bodu;
- c) hodnoty špecifikované a garantované dodávateľom paliva alebo materiálu, ak existuje dôkaz, že obsah uhlíka vykazuje 95 % interval spoľahlivosti, ktorý nepresahuje 1 %;
- d) stechiometrické hodnoty pre obsah uhlíka a súvisiace hodnoty uvádzané v literatúre pre hodnotu dolnej výhrevnosti čistej látky;
- e) hodnoty založené na laboratórnych analýzach vykonaných v minulosti, nie starších viac ako dva roky, a považované za reprezentatívne pre dané palivo alebo materiál.

⁽¹⁾ Medzivládny panel OSN o zmene klímy (IPCC): Pokyny IPCC pre národné inventáre skleníkových plynov.

V záujme zaistenia konzistentnosti v priebehu času sa všetky použité štandardné hodnoty stanovia v dokumentácii k metodike monitorovania a zmenia sa, len ak existuje dôkaz, že nová hodnota je presnejšia a reprezentatívnejšia pre použité palivo alebo materiál než predchádzajúca hodnota. Ak sa štandardné hodnoty každoročne menia, namiesto samotnej hodnoty sa v dokumentácii k metodike monitorovania stanoví oficiálny uplatniteľný zdroj danej hodnoty.

B.5.3. Stanovenie korelácií na určenie zástupných údajov

Zástupný údaj pre obsah uhlíka možno odvodiť z nasledujúcich parametrov v kombinácii s empirickou koreláciou určenou aspoň raz ročne v súlade požiadavkami na laboratórne analýzy uvedenými v oddiele B.5.4 tejto prílohy takto:

- a) meranie hustoty špecifických olejov alebo plynov vrátane tých, ktoré sa bežne používajú v odvetví rafinácie alebo oceliarsťva;
- b) dolná výhrevnosť špecifických druhov uhlia.

Korelácia musí spĺňať požiadavky správnej priemyselnej praxe a možno ju uplatniť len pre zástupné hodnoty, ktoré patria do rozpätia, pre ktoré boli stanovené.

B.5.4. Požiadavky na laboratórne analýzy

Ak sa vyžadujú laboratórne analýzy na určenie vlastností (vrátane vlhkosti, čistoty, koncentrácie, obsahu uhlíka, pomernej časti biomasy, dolnej výhrevnosti, hustoty) produktov, materiálov, palív alebo odpadových plynov alebo na určenie korelácií medzi parametrami na účely nepriameho určenia požadovaných údajov, analýzy musia byť v súlade s požiadavkami tohto oddielu.

Výsledok akejkoľvek analýzy sa použije len pre dodáciu lehotu alebo dávku paliva či materiálu, v prípade ktorých boli odobraté vzorky a pre ktoré mali byť vzorky reprezentatívne. Na určenie špecifického parametra sa použijú výsledky všetkých analýz vykonaných v súvislosti s daným parametrom.

B.5.4.1. Použitie noriem

Všetky analýzy, odbery vzoriek, kalibrácie a validácie na určenie faktorov výpočtu sa vykonávali pomocou metód založených na zodpovedajúcich normách ISO. Ak takéto normy nie sú k dispozícii, metódy sú založené na vhodných normách EN alebo vnútroštátnych normách, alebo na požiadavkách stanovených v oprávnenom systéme monitorovania, oznamovania a overovania. Ak neexistujú žiadne zverejnené uplatniteľné normy, môžu sa použiť vhodné návrhy noriem, usmernenia o osvedčených postupoch odvetvia alebo iné vedecky overené metodiky, ktorými sa obmedzuje chybovosť odberu vzoriek a merania.

B.5.4.2. Odporúčania v súvislosti s plánom odberu vzoriek a minimálnou frekvenciou analýz

Používajú sa minimálne frekvencie analýz relevantných palív a materiálov, ktoré sa uvádzajú v tabuľke 1 tejto prílohy. Iná frekvencia analýz sa môže použiť v týchto prípadoch:

- a) ak sa v tabuľke neuvádza uplatniteľná minimálna frekvencia;
- b) ak sa v oprávnenom systéme monitorovania, oznamovania a overovania stanovuje iná minimálna frekvencia analýz pre rovnaký typ materiálu alebo paliva;
- c) ak by minimálna frekvencia uvedená v Table 1 tejto prílohy viedla k neprímeraným nákladom;
- d) ak možno preukázať, že na základe historických údajov vrátane analytických hodnôt príslušných palív alebo materiálov v období oznamovania, ktoré bezprostredne predchádza súčasnému obdobiu oznamovania, akákoľvek odchýlka analytických hodnôt pre príslušné palivo alebo materiál neprekračuje 1/3 neistoty v súvislosti s určovaním údajov o činnosti pre relevantné palivo alebo relevantný materiál.

Ak je zariadenie v prevádzke len časť roka alebo ak sa palivá alebo materiály dodávajú v dávkach, ktoré sa spotrebujú počas obdobia dlhšieho ako jedno obdobie oznamovania, môže sa zvoliť vhodnejší harmonogram analýz za predpokladu, že to povedie k porovnateľnej neistote, ako sa uvádza v poslednom bode predchádzajúceho pododseku.

Tabuľka 1

Minimálne frekvencie analýz

Palivo/materiál	Minimálna frekvencia analýz
Zemný plyn	Aspoň týždenne
Ostatné plyny, najmä syntetický plyn a technologické plyny, napr. zmes rafinérskych plynov, koksárenský plyn, vysokopecný plyn, konvertorový plyn a plyn z ložísk ropy a zemného plynu	Aspoň denne – podľa postupov vhodných pre rôzne časti dňa
Palivové oleje (napr. ľahký, stredný a ťažký vykurovací olej, bitúmen)	Každých 20 000 ton paliva a aspoň šesťkrát ročne
Uhlie, koksovateľné uhlie, koks, ropný koks, rašelina	Každých 20 000 ton paliva/materiálu a aspoň šesťkrát ročne
Ostatné palivá	Každých 10 000 ton paliva a aspoň štyrikrát ročne
Nespracovaný tuhý odpad (čistý fosílny odpad alebo zmes odpadu z biomasy/fosílného odpadu)	Každých 5 000 ton odpadu a aspoň štyrikrát ročne
Kvapalný odpad, vopred spracovaný tuhý odpad	Každých 10 000 ton odpadu a aspoň štyrikrát ročne
Karbonáty (vrátane vápenca a dolomitu)	Každých 50 000 ton materiálu a aspoň štyrikrát ročne
Íly a bridlice	Množstvo materiálu, ktoré zodpovedá emisiám 50 000 ton CO ₂ a aspoň štyrikrát ročne
Iné materiály (surovina, medziprodukt a konečný produkt)	V závislosti od typu materiálu a zmeny, množstva materiálu zodpovedajúce emisiám 50 000 ton CO ₂ a aspoň štyrikrát ročne

Vzorky sú reprezentatívne pre celkovú vzorku alebo obdobie dodávok, za ktoré sa odoberajú. V záujme zaistenia reprezentatívnosti sa musí zohľadniť heterogenita materiálu, ako aj všetky ďalšie relevantné aspekty, napríklad dostupné zariadenie na odber vzoriek, možné rozdelenie fáz alebo miestne rozloženie veľkostí častíc, stabilita vzoriek atď. Metóda odberu vzoriek sa stanoví v dokumentácii k metodike monitorovania.

Za odporúčané zlepšenie sa považuje použitie vyhradeného plánu odberu vzoriek pre každý príslušný materiál alebo palivo, ktorý vychádza z uplatniteľných noriem, pričom obsahuje relevantné informácie o metodikách prípravy vzoriek vrátane informácií o vymedzení zodpovednosti, umiestneniach, frekvenciách a množstvách, ako aj o metodikách uskladňovania a prepravy vzoriek.

B.5.4.3. Odporúčané pre laboratória

Laboratória použité na vykonanie analýz na určenie faktorov výpočtu musia byť akreditované podľa normy ISO/IEC 17025 pre relevantné analytické metódy. Laboratória, ktoré nie sú akreditované, možno na určenie faktorov výpočtu použiť len vtedy, ak existuje dôkaz, že prístup k akreditovaným laboratóriám je technicky nerealizovateľný alebo by viedol k neprimeraným nákladom a že neakreditované laboratórium je dostatočne spôsobilé. Laboratórium sa považuje za dostatočne spôsobilé, ak spĺňa všetky tieto požiadavky:

1. je hospodársky nezávislé od prevádzkovateľa alebo prinajmenšom organizačne oddelené od vplyvu vedenia zariadenia;
2. používa uplatniteľné normy pre požadované analýzy;

3. zamestnáva personál spôsobilý na vykonávanie špecifických pridelených úloh;
4. správne riadi odber vzoriek a prípravu vzoriek vrátane kontroly integrity vzoriek;
5. pravidelne vykonáva zabezpečovanie kvality, pokiaľ ide o kalibrácie, metódy odberu vzoriek a analytické metódy, a to vhodnými metódami vrátane pravidelnej účasti na programoch na testovanie odbornosti, uplatňovania analytických metód na certifikované referenčné materiály či vzájomného porovnávania s akreditovaným laboratóriom;
6. primerane spravuje zariadenia, a to aj vedením a vykonávaním postupov kalibrácie, úpravy, údržby a opravy zariadenia, ako aj vedením súvisiacich záznamov.

B.5.5. Odporúčané metódy určenia faktorov výpočtu

Za odporúčané zlepšenie sa považuje uplatňovanie štandardných hodnôt len na zdrojové prúdy, ktoré zodpovedajú menším množstvám emisií, a uplatňovanie laboratórnych analýz na všetky väčšie zdrojové prúdy. V tomto zozname sa uvádzajú uplatniteľné metódy v poradí zodpovedajúcom zvyšujúcej sa kvalite údajov:

1. štandardné hodnoty typu I;
2. štandardné hodnoty typu II;
3. korelácie na určenie zástupných údajov;
4. analýzy uskutočnené mimo kontroly prevádzkovateľa, napríklad dodávateľom paliva alebo materiálu, ktoré sú uvedené v nákupných dokladoch bez ďalších informácií o uplatnených metódach;
5. analýzy v neakreditovaných laboratóriách, prípadne v akreditovaných laboratóriách, ale na základe zjednodušených metód odberu vzoriek;
6. analýzy v akreditovaných laboratóriách s využitím najlepších postupov v súvislosti s odberom vzoriek.

B.6. Požiadavky pre metodiku založenú na meraniach pre CO₂ a N₂O

B.6.1. Všeobecné ustanovenia

V prípade metodiky založenej na meraniach sa vyžaduje používanie systému kontinuálneho merania emisií (SKME), ktorý je nainštalovaný vo vhodnom meracom bode.

V prípade monitorovania emisií N₂O je použitie metodiky založenej na meraniach povinné. V prípade CO₂ sa použije, len ak existuje dôkaz, že vedie k presnejším údajom než metodika založená na výpočtoch. Uplatňujú sa požiadavky na neistotu meracích systémov podľa oddielu B.4.3 tejto prílohy.

S CO emitovaným do atmosféry sa zaobchádza ako s molárnym ekvivalentným množstvom CO₂.

Ak v rámci jedného zariadenia existuje viacero zdrojov emisií, ktoré sa nedajú merať ako jeden zdroj emisií, prevádzkovateľ meria emisie z daných zdrojov samostatne a celkové emisie predmetného plynu za obdobie oznamovania získa spočítaním výsledkov.

B.6.2. Metóda a výpočet

B.6.2.1. Emisie za obdobie oznamovania (ročné emisie)

Celkové emisie zo zdroja emisií za obdobie oznamovania sa určia zhrnutím všetkých hodinových hodnôt nameranej koncentrácie skleníkových plynov za obdobie oznamovania, ktorá sa vynásobí hodinovými hodnotami prúdu spalín, pričom hodinové hodnoty sú priemery všetkých jednotlivých výsledkov meraní za príslušnú hodinu prevádzky, a to pomocou vzorca:

$$GHGEM_{total}[t] = \sum_{i=1}^{HoursOp} (GHGconc_{hourly,i} \cdot V_{hourly,i}) \cdot 10^{-6}[t/g] \quad (\text{rovnica 16})$$

Kde:

$GHG Em_{total}$	sú celkové ročné emisie skleníkových plynov v tonách;
$GHG conc_{hourly,i}$	sú hodinové koncentrácie emisií skleníkových plynov v g/Nm ³ v prúde spalín merané počas prevádzky za hodinu alebo kratšie referenčné obdobie i ;
$V_{hourly,i}$	je objem spalín v Nm ³ za hodinu alebo kratšie referenčné obdobie i určený integrovaním prietoku za referenčné obdobie a
$HoursOp$	je celkový počet hodín (alebo kratších referenčných období), počas ktorých sa uplatňuje metodika založená na meraniach, a to vrátane hodín, za ktoré boli údaje nahradené v súlade s oddielom B.6.2.6 tejto prílohy.

Index i sa vzťahuje na jednotlivú prevádzkovú hodinu (alebo referenčné obdobia).

Hodinové priemery za každý nameraný parameter sa vypočítajú pred ďalším spracovaním pomocou všetkých údajových bodov dostupných pre danú hodinu. Ak možno vygenerovať údaje za kratšie referenčné obdobia bez dodatočných nákladov, tieto obdobia sa použijú na určenie ročných emisií.

B.6.2.2. Určovanie koncentrácie skleníkových plynov

Koncentrácia posudzovaných skleníkových plynov v spalinách sa určí pomocou kontinuálneho merania v reprezentatívnom bode jedným z týchto postupov:

- priamym meraním koncentrácie skleníkových plynov,
- nepriamym meraním: v prípade vysokej koncentrácie v spalinách sa koncentrácia skleníkových plynov môže vypočítať nepriamym meraním koncentrácie s prihliadnutím na namerané hodnoty koncentrácie všetkých ostatných zložiek i prúdu plynu, a to pomocou tohto vzorca:

$$GHGconc[\%] = 100 \% - \sum_i Conc_i[\%] \quad (\text{rovnica 17})$$

Kde:

$conc_i$ je koncentrácia zložky i plynu.

B.6.2.3. Emisie CO₂ z biomasy

V relevantných prípadoch sa akékoľvek množstvo CO₂ pochádzajúce z biomasy, ktorá je v súlade s kritériami uvedenými v oddiele B.3.3 tejto prílohy, môže odpočítať od celkových nameraných emisií CO₂ za predpokladu, že sa v súvislosti s množstvom emisií CO₂ z biomasy použije jedna z týchto metód:

1. metodika založená na výpočtoch vrátane metodík využívajúcich analýzy a odber vzoriek na základe normy ISO 13833 [Stacionárne zdroje emisií. Stanovenie pomeru oxidu uhličitého pochádzajúceho z biomasy (biogénneho) a z fosílnych palív. Odber vzoriek a stanovenie rádiouhlíkovou metódou];
2. iná metóda založená na relevantnej norme vrátane normy ISO 18466 (Stacionárne zdroje emisií. Stanovenie biogénnej pomernej časti CO₂ v odpadových plynach na základe metódy rovnováhy);
3. iná metóda, ktorú umožňuje oprávnený systém monitorovania, oznamovania a overovania.

B.6.2.4. Určovanie emisií CO₂e z N₂O

V prípade meraní N₂O sa celkové ročné emisie ₂O zo všetkých zdrojov emisií, merané v tonách na tri desatinné miesta, prepočítajú na ročné CO₂e zaokrúhlené na tony pomocou tohto vzorca a hodnôt potenciálu globálneho otepľovania uvedených v prílohe VIII:

$$CO_2e(t) = N_2O_{annual}(t) \times GWP_{N_2O} \quad (\text{rovnica 18})$$

Kde:

N_2O_{annual} sú celkové ročné emisie N₂O vypočítané v súlade s oddielom B.6.2.1 tejto prílohy.

B.6.2.5. Určovanie prúdu spalín

Na výpočet prúdu spalín možno použiť jednu z týchto metód:

- výpočet pomocou vhodnej hmotnostnej bilancie s prihliadnutím na všetky podstatné parametre na strane vstupov, pričom v prípade emisií CO₂ je to aspoň zaťaženie vstupným materiálom, vstupný prúd vzduchu a efektívnosť procesu, ako aj na strane výstupov, a to prinajmenšom vrátane množstva vyrobených produktov a koncentrácie kyslíka (O₂), oxidu siričitého (SO₂) a oxidov dusíka (NO_x),
- určovanie prúdu v reprezentatívnom bode kontinuálnym meraním.

B.6.2.6. Postup v prípade chýbajúcich meraní

Ak zariadenie na kontinuálne meranie parametra na časť hodiny alebo referenčného obdobia nemožno kontrolovať, je nesprávne nastavené alebo mimo prevádzky, príslušný hodinový priemer sa vypočíta proporcionálne k ostávajúcim údajovým bodom pre danú hodinu alebo dané kratšie referenčné obdobie, pokiaľ je k dispozícii aspoň 80 % maximálneho možného počtu údajových bodov pre parameter.

Ak je k dispozícii menej ako 80 % maximálneho možného počtu údajových bodov pre parameter, použijú sa tieto metódy:

- V prípade parametra, ktorý sa meria priamo ako koncentrácia, sa použije náhradná hodnota ako súčet priemernej koncentrácie a dvojnásobku štandardnej odchýlky od daného priemeru pomocou tejto rovnice:

$$C_{subst}^* = \bar{C} + 2 \sigma_c \quad (\text{rovnica 19})$$

Kde:

$\bar{C}$ je aritmetický priemer koncentrácie špecifického parametra za celé obdobie oznamovania alebo ak sa v čase straty údajov uplatňovali osobitné okolnosti, za príslušné obdobie trvania osobitných okolností, a

σ_c je najspôhlivejší odhad štandardnej odchýlky koncentrácie špecifického parametra za celé obdobie oznamovania alebo ak sa v čase straty údajov uplatňovali osobitné okolnosti, za príslušné obdobie trvania osobitných okolností.

Ak obdobie oznamovania nemožno uplatniť na určenie takýchto náhradných hodnôt z dôvodu výrazných technických zmien v zariadení, na určenie priemernej a štandardnej odchýlky sa použije iný dostatočne reprezentatívny časový rámec, pokiaľ možno v dĺžke aspoň šesť mesiacov.

- V prípade parametra, ktorý sa nemeria ako koncentrácia, sa náhradné hodnoty určia pomocou vhodného modelu hmotnostnej bilancie alebo energetickej bilancie procesu. Tento model sa validuje pomocou ostávajúcich nameraných parametrov metodiky založenej na meraniach a údajov získaných v bežných pracovných podmienkach za obdobie rovnakej dĺžky, ako je obdobie, za ktoré chýbajú údaje.

B.6.3. Požiadavky na kvalitu

Všetky merania sa vykonávajú uplatnením metód, ktoré vychádzajú z:

1. normy ISO 20181:2023 – Stacionárne zdroje emisií. Zabezpečovanie kvality automatizovaných meracích systémov;
2. normy ISO 14164:1999 – Stacionárne zdroje emisií. Určovanie rýchlosti objemového toku v prúdoch plynu v potrubiach. Automatizovaná metóda;
3. normy ISO 14385-1:2014 – Stacionárne zdroje emisií. Skleníkové plyny. Časť 1: Kalibrácia automatizovaných meracích systémov;
4. normy ISO 14385-2:2014 – Stacionárne zdroje emisií. Skleníkové plyny. Časť 2: Priebežná kontrola kvality automatizovaných meracích systémov;
5. iných relevantných noriem ISO, najmä z normy ISO 16911-2 (Stacionárne zdroje emisií. Meranie rýchlosti a objemového prietoku plynov v potrubiach. Manuálna referenčná metóda. Automatizované meracie systémy).

Ak neexistujú žiadne zverejnené uplatniteľné normy, použijú sa vhodné návrhy noriem, usmernenia o osvedčených postupoch odvetvia alebo iné vedecky overené metodiky, ktorými sa obmedzuje chybovosť odberu vzoriek a merania.

Zohľadnia sa všetky relevantné aspekty kontinuálneho meracieho systému vrátane umiestnenia zariadenia, kalibrácie, merania, zabezpečenia kvality a kontroly kvality.

Laboratória vykonávajúce merania, kalibrácie a relevantné hodnotenia zariadení pre systémy kontinuálneho merania emisií musia byť akreditované podľa normy ISO/IEC 17025 pre relevantné analytické metódy alebo kalibračné činnosti. Ak laboratórium takúto akreditáciu nemá, musí sa zaistiť dostatočná spôsobilosť v súlade s oddielom B.5.4.3 tejto prílohy.

B.6.4. Potvrdenie výpočtov

Emisie CO₂ určené metodikou založenou na meraniach sa potvrdia vypočítaním ročných emisií všetkých predmetných skleníkových plynov pre rovnaké zdroje emisií a zdrojové prúdy. Na tento účel možno podľa potreby zjednodušiť požiadavky stanovené v oddieloch B.4 až B.6 tejto prílohy.

B.6.5. Minimálne požiadavky pre kontinuálne merania emisií

Minimálnou požiadavkou je, aby sa dosiahla neistota na úrovni 7,5 % emisií skleníkových plynov zdroja emisií za celé obdobie oznamovania. V prípade menších zdrojov emisií alebo výnimočných okolností môže byť prípustná neistota na úrovni 10 %. Odporúčaným zlepšením je dosiahnuť neistotu na úrovni 2,5 % prinajmenšom v prípade zdrojov emisií, ktoré emitujú viac ako 100 000 ton fosílného CO₂e za obdobie oznamovania.

B.7. Požiadavky na určovanie emisií úplne fluórovaných uhlíkovodíkov

Monitorovanie sa vzťahuje na emisie úplne fluórovaných uhlíkovodíkov (PFC) vznikajúcich v rámci anódových efektov vrátane fugitívnych emisií úplne fluórovaných uhlíkovodíkov. Emisie nesúvisiace s anódovými efektmi sa určujú na základe metód odhadu podľa osvedčených postupov odvetvia, najmä usmernení vydaných organizáciou International Aluminium Institute.

Emisie PFC sa vypočítajú z emisií, ktoré sú merateľné v potrubí alebo komíne („emisie bodových zdrojov“), ako aj z fugitívnych emisií na základe účinnosti zachytávania potrubia:

$$\text{Emisie PFC (spolu)} = \text{emisie PFC (potrubie)} / \text{účinnosť zachytávania} \quad (\text{rovnica 20})$$

Účinnosť zachytávania sa meria vtedy, keď sú určené emisné faktory špecifické pre dané zariadenie.

Emisie CF₄ a C₂F₆, ktoré sa emitujú cez potrubie alebo komín, sa vypočítajú pomocou jednej z týchto metód:

1. metóda A – zaznamenáva sa počet minút anódového efektu na vaňo-deň;
2. metóda B – zaznamenáva sa prepätie anódového efektu.

B.7.1. Metóda výpočtu A – metóda smernice priamky

Na určenie emisií PFC sa použijú tieto rovnice:

$$\text{Emisie CF}_4 \text{ t} = \text{AEM} \times (\text{SEF}_{\text{CF}_4} / 1\,000) \times \text{Pr}_{\text{Al}} \quad (\text{rovnica 21})$$

$$\text{Emisie C}_2\text{F}_6 \text{ t} = \text{emisie CF}_4 \times F_{\text{C}_2\text{F}_6} \quad (\text{rovnica 22})$$

Kde:

AEM je počet minút anódového efektu/vaňo-deň;

SEF_{CF₄} je emisný faktor smernice priamky vyjadrený v [kg CF₄/t vyrobeného Al]/(počet minút anódového efektu/vaňo-deň)]. Ak sa používajú rôzne druhy vaní, môžu sa podľa potreby použiť rôzne SEF;

Pr_{Al} je produkcia primárneho hliníka [t] počas obdobia oznamovania a

F_{C₂F₆} je hmotnostný podiel C₂F₆ (t C₂F₆/t CF₄).

Počet minút anódového efektu na vaňo-deň vyjadruje frekvenciu anódových efektov (počet anódových efektov/vaňo-deň) vynásobenú priemerným trvaním anódových efektov (počet minút anódového efektu/výskyt):

$$AEM = \text{frekvencia} \times \text{priemerné trvanie} \quad (\text{rovnica 23})$$

Emisný faktor: Emisný faktor pre CF_4 (emisný faktor smernice priamky SEF_{CF_4}) vyjadruje množstvo (kg) CF_4 emitovaného na tonu hliníka vyrobeného za minútu anódového efektu/vaňo-deň. Emisný faktor (hmotnostný podiel $F_{\text{C}_2\text{F}_6}$) C_2F_6 vyjadruje emitované množstvo (kg) C_2F_6 ako pomer k emitovanému množstvu (kg) CF_4 .

Minimálna požiadavka: Používajú sa emisné faktory špecifické pre jednotlivé technológie uvedené v Table 2 tejto prílohy.

Odporúčané zlepšenie: Emisné faktory pre CF_4 a C_2F_6 špecifické pre dané zariadenie sa stanovujú pomocou kontinuálnych alebo prerušovaných meraní na mieste. Na určenie týchto emisných faktorov sa používajú osvedčené postupy odvetvia, najmä usmernenia vydané organizáciou International Aluminium Institute. Pri emisnom faktore sa zohľadnia aj emisie súvisiace s neanódovými efektmi. Každý emisný faktor sa určuje s maximálnou nepresnosťou $\pm 15\%$. Emisné faktory sa určujú minimálne každé tri roky alebo v prípade potreby ešte skôr v dôsledku podstatných zmien zariadenia. Medzi relevantné zmeny patrí zmena rozloženia trvania anódového efektu alebo zmena kontrolného algoritmu, ktorá má vplyv na zmes druhov anódových efektov alebo povahu obvyklého postupu ukončenia anódového efektu.

Tabuľka 2

Emisné faktory špecifické pre jednotlivé technológie, ktoré sa týkajú údajov o činnosti pre metódu smernice priamky

Technológia	Emisný faktor pre CF_4 (SEF_{CF_4}) [(kg CF_4 /t Al)/(počet minút anódového efektu/vaňo-deň)]	Emisný faktor pre C_2F_6 ($F_{\text{C}_2\text{F}_6}$) (t C_2F_6 /t CF_4)
Vaňa s vopred vypálenými anódami s bodovým podávaním – staršia verzia (PFPB L)	0,122	0,097
Vaňa s vopred vypálenými anódami s bodovým podávaním – moderná verzia (PFPB M)	0,104	0,057
Vaňa s vopred vypálenými anódami s bodovým podávaním – moderná verzia, bez plnoautomatických intervenčných stratégií anódového efektu pre emisie PFC (PFPB MW)	– (*)	– (*)
Vaňa s vopred vypálenými anódami (VVA)	0,143	0,121
Vaňa s vopred vypálenými anódami s bočným podávaním	0,233	0,280
Soederbergova vaňa s vertikálnymi kontaktmi (VSS)	0,058	0,086
Soederbergova vaňa s horizontálnymi kontaktmi (HSS)	0,165	0,077

(*) Zariadenie musí potvrdiť faktor na základe vlastných meraní. Ak je to technicky nerealizovateľné alebo by to viedlo k neprimeraným nákladom, použijú sa hodnoty pre metódu VVA.

B.7.2. Metóda výpočtu B – metóda prepätia

V prípade metódy prepätia sa použije táto rovnica:

$$\text{Emisie } \text{CF}_4 \text{ t) = OVC} \times (\text{AEO/CE}) \times Pr_{\text{Al}} \times 0,001 \quad (\text{rovnica 24})$$

$$\text{Emisie } \text{C}_2\text{F}_6 \text{ t) = emisie } \text{CF}_4 \times F_{\text{C}_2\text{F}_6} \quad (\text{rovnica 25})$$

Kde:

OVC je koeficient prepätia („emisný faktor“) vyjadrený v kg CF_4 na tonu hliníka vyrobeného na mV prepätia;

AEO je prepätie anódového efektu na vaňu (mV) určené ako integrál (čas $\times$ napätie nad cieľovým napätím) delené časom (trvaním) zberu údajov;

- CE je priemerná prúdová účinnosť výroby hliníka (%);
 Pr_{Al} je ročná produkcia primárneho hliníka (t) a
 $F_{C_2F_6}$ je hmotnostný podiel C_2F_6 (t C_2F_6 /t CF_4).

Pojem AEO/CE (prepätie anódového efektu/prúdová účinnosť) vyjadruje časovo integrované priemerné prepätie anódového efektu (mV prepätia) na priemernú prúdovú účinnosť (%).

Minimálna požiadavka: Používajú sa emisné faktory špecifické pre jednotlivé technológie uvedené v tabuľke 3 tejto prílohy.

Odporúčané zlepšenie: Používajú sa emisné faktory špecifické pre dané zariadenie pre CF_4 [(kg CF_4 /t Al)/(mV)] a C_2F_6 (t C_2F_6 /t CF_4) stanovené pomocou kontinuálnych alebo prerušovaných meraní na mieste. Na určenie týchto emisných faktorov sa používajú osvedčené postupy odvetvia, najmä usmernenia vydané organizáciou International Aluminium Institute. Jednotlivé emisné faktory sa určujú s maximálnou nepresnosťou $\pm 15\%$. Emisné faktory sa určujú minimálne každé tri roky alebo v prípade potreby ešte skôr v dôsledku podstatných zmien zariadenia. Medzi relevantné zmeny patrí zmena rozloženia trvania anódového efektu alebo zmena kontrolného algoritmu, ktorá má vplyv na zmes druhov anódových efektov alebo povahu obvyklého postupu ukončenia anódového efektu.

Tabuľka 3

Emisné faktory špecifické pre jednotlivé technológie týkajúce sa údajov o činnosti prepätia

Technológia	Emisný faktor pre CF_4 [(kg CF_4 /t Al)/mV]	Emisný faktor pre C_2F_6 (t C_2F_6 /t CF_4)
Vaňa s vopred vypálenými anódami (VVA)	1,16	0,121
Vaňa s vopred vypálenými anódami s bočným podávaním	3,65	0,252

B.7.3. Určovanie emisií CO_2e

Emisie CO_2e sa vypočítajú z emisií CF_4 a C_2F_6 takto, pričom sa použijú potenciály globálneho otepľovania uvedené v prílohe VIII:

$$\text{Emisie PFC (t } CO_2e) = \text{emisie } CF_4 \text{ t) } \times GWP_{CF_4} + \text{emisie } C_2F_6 \text{ t) } \times GWP_{C_2F_6} \quad (\text{rovnica 26})$$

B.8. Požiadavky na prevody CO_2 medzi zariadeniami

B.8.1. CO_2 obsiahnutý v plynoch („vlastný CO_2 “)

Vlastný CO_2 , ktorý sa prevádza do zariadenia, vrátane vlastného CO_2 , ktorý je súčasťou zemného plynu, odpadového plynu (napríklad vysokopečný plyn alebo koksárenský plyn) alebo vstupného materiálu (napríklad syntézny plyn), sa začlení do emisného faktoru pre daný zdrojový prúd.

Ak sa vlastný CO_2 prevádza zo zariadenia ako zložka zdrojového prúdu do iného zariadenia, nepočíta sa ako emisie zo zariadenia, z ktorého pochádza. Ak sa však vlastný CO_2 emituje (napríklad sa vypúšťa alebo necháva vyhoriť) alebo prevedie do subjektov, ktoré nevykonávajú vlastné monitorovanie emisií na účely tohto nariadenia alebo oprávneného systému monitorovania, oznamovania a overovania, započíta sa ako emisie zo zariadenia, z ktorého pochádza.

B.8.2. Oprávnenosť na odpočítanie uloženého alebo použitého CO_2

CO_2 , ktorý pochádza z fosílného uhlíka a zo spaľovania alebo z procesov, ktoré vedú k emisiám z procesov, alebo ktorý sa dodáva z iných zariadení, a to aj vo forme vlastného CO_2 , sa môže považovať za neemitovaný v týchto prípadoch:

1. ak sa CO₂ použije v zariadení alebo sa prevedie mimo zariadenia do ktoréhokoľvek z týchto subjektov:
  - a) zariadenia na účely zachytávania CO₂, pričom toto zariadenie monitoruje emisie na účely tohto nariadenia alebo oprávneného systému monitorovania, oznamovania a overovania;
  - b) zariadenia alebo prepravnej siete na účely dlhodobého geologického ukladania CO₂, pričom toto zariadenia alebo táto prepravná sieť monitoruje emisie na účely tohto nariadenia alebo oprávneného systému monitorovania, oznamovania a overovania;
  - c) úložiska na účely dlhodobého geologického ukladania, pričom toto úložisko monitoruje emisie na účely tohto nariadenia alebo oprávneného systému monitorovania, oznamovania a overovania;
2. ak sa CO₂ použije v zariadení alebo sa prevedie mimo zariadenia do subjektu, ktorý monitoruje emisie na účely tohto nariadenia alebo oprávneného systému monitorovania, oznamovania a overovania, a to s cieľom výroby produktov, v ktorých je uhlík pochádzajúci z CO₂ trvalo chemicky viazaný tak, aby pri jeho bežnom používaní vrátane akejkoľvek bežnej činnosti, ku ktorej dochádza po skončení životnosti produktu, neunikal do atmosféry, ako sa vymedzuje v delegovanom akte prijatom podľa článku 12 ods. 3b smernice 2003/87/ES.

CO₂ prevedený do iného zariadenia na účely uvedené v bodoch 1 a 2 sa môže považovať za neemitovaný len do tej miery, v akej v rámci celého reťazca zodpovednosti až po dosiahnutie úložiska alebo zariadenia, v ktorom sa CO₂ používa, a to vrátane všetkých dopravcov, existuje dôkaz o podiele CO₂, ktorý je skutočne uložený alebo použitý na výrobu chemicky stabilných produktov, v porovnaní s celkovým množstvom CO₂ prevedeným zo zariadenia pôvodu.

Ak sa CO₂ použije v rovnakom zariadení na účely uvedené v bodoch 1 a 2, uplatňujú sa metódy monitorovania uvedené v oddieloch 21 až 23 prílohy IV k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2018/2066.

B.8.3. Pravidlá monitorovania pre prevody CO₂

Totožnosť a kontaktné údaje zodpovednej osoby prijímajúcich zariadení alebo subjektov sa jednoznačne stanovujú v dokumentácii k metodike monitorovania. Množstvo CO₂, ktoré sa považuje za neemitované, sa uvedie v oznámení podľa prílohy IV.

Totožnosť a kontaktné údaje zodpovednej osoby zariadení alebo subjektov, z ktorých sa CO₂ prijal, sa jednoznačne stanovujú v dokumentácii k metodike monitorovania. Množstvo CO₂, ktoré je prijaté, sa uvedie v oznámení podľa prílohy IV.

Pri určovaní množstva CO₂ prevedeného z jedného zariadenia do druhého sa uplatňuje metodika založená na meraniach. V prípade množstva CO₂ trvalo chemicky viazaného v produktoch sa používa metodika založená na výpočtoch podľa možnosti pomocou hmotnostnej bilancie. Uplatnené chemické reakcie a všetky relevantné stechiometrické faktory sa stanovujú v dokumentácii k metodike monitorovania.

B.9. Požiadavky špecifické pre dané odvetvie

B.9.1. Dodatočné pravidlá pre spaľovacie jednotky

Emisie zo spaľovania zahŕňajú všetky emisie CO₂ zo spaľovania palív obsahujúcich uhlík vrátane odpadov, a to nezávisle od akéhokoľvek iného zatriedenia takýchto emisí alebo palív. Ak nie je jasné, či materiál plní úlohu paliva alebo vstupného materiálu, napríklad pri redukcii kovových rúd, emisie daného materiálu sa monitorujú rovnako ako emisie zo spaľovania. Zohľadňujú sa všetky statické spaľovacie jednotky vrátane kotlov, horákov, turbín, ohrievačov, priemyselných pecí, spaľovacích pecí, vypaľovacích pecí, sušiacich pecí, pecí, sušičiek, motorov, palivových článkov, chemických spaľovacích jednotiek, horákov zvyškového plynu, termických alebo katalytických jednotiek dodatočného spaľovania.

Monitorovanie ďalej zahŕňa emisie CO₂ z procesov z mokrej vypierky spalín, najmä CO₂ z vápenca alebo iných uhličitanov na odsírovanie a podobnú mokrá vypierku a z močoviny použitej v jednotkách na odstraňovanie NO_x.

B.9.1.1. Odsírovanie a iná mokrá vypierka kyslých plynov

Emisie CO₂ z procesov, ktoré používajú uhličitany na mokrá vypierku kyslých plynov z prúdu spalín, sa vypočítajú na základe spotrebovaného uhličitanu (metóda A). V prípade odsírovania sa výpočet alternatívne môže uskutočniť na základe vzniknutej sadry (metóda B). V tomto prípade je emisný faktor stechiometrickým pomerom suchej sadry (CaSO₄ × 2H₂O) k emitovanému CO₂: 0,2558 t CO₂/t sadry.

B.9.1.2. Odstraňovanie NO_x

Ak sa močovina používa ako redukčné činidlo v jednotke na odstraňovanie NO_x, emisie CO₂ z procesov v súvislosti s jej používaním sa vypočítajú metódou A, pričom sa uplatní emisný faktor na základe stechiometrického pomeru 0,7328 t CO₂/t močoviny.

B.9.1.3. Monitorovanie horákov zvyškového plynu

Pri výpočte emisií z horákov zvyškového plynu sa zohľadňuje bežné spaľovanie odplynou, ako aj prevádzkové spaľovanie odplynou (odstávky, uvádzanie do prevádzky, vyradovanie z prevádzky, ako aj odplyňovanie v prípade havárií). Zahrnúť sa musí vlastný CO₂ v spálených odplynou.

Ak je presnejšie monitorovanie technicky nerealizovateľné alebo by viedlo k neprimeraným nákladom, použije sa referenčný emisný faktor 0,00393 t CO₂/Nm³ odvodený zo spaľovania čistého etánu použitého ako konzervatívna zástupná hodnota pre spálené odplyny.

Odporúčaným zlepšením je určiť emisné faktory špecifické pre jednotlivé zariadenia, ktoré sú odvodené z odhadu molekulovej hmotnosti prúdu spáleného odplynou pomocou modelovania procesu založeného na štandardných modeloch odvetvia. Vážená ročná priemerná hodnota sa pre molekulovú hmotnosť spáleného odplynou odvodzuje prostredníctvom relatívnych pomerov a molekulových hmotností za každý z prispievajúcich prúdov.

V prípade údajov o činnosti je prijateľný vyššia neistota merania, než v prípade iných palív.

B.9.2. Dodatočné pravidlá pre emisie z výroby cementového slinku

B.9.2.1. Dodatočné pravidlá pre metódu A (založenú na vstupoch)

Ak sa na určenie emisií z procesov použije metóda A (založená na vstupe do pece), uplatňujú sa tieto osobitné pravidlá:

- Ak prach z cementárenských pecí alebo prach z obtoku opúšťa systém pece, súvisiace množstvá suroviny sa nepovažujú za vstupný materiál. Emisie z prachu z cementárenských pecí sa vypočítajú samostatne v súlade s oddielom B.9.2.3 tejto prílohy.
- Charakterizovať sa môže surovinová múčka ako celok alebo samostatné vstupné materiály, pričom sa predchádza dvojitému započítaniu alebo opomenutiam z materiálu vráteného do procesu alebo z materiálu, ktorý prešiel obtokom. Ak sa údaje o činnosti určujú na základe vyrobeného slinku, čisté množstvo surovinevej múčky sa môže určiť prostredníctvom empirického pomeru surovinevej múčky a slinku špecifického pre dané zariadenie. Daný pomer by sa mal aktualizovať aspoň raz ročne na základe usmernení o osvedčených postupoch odvetvia.

B.9.2.2. Dodatočné pravidlá pre metódu B (založenú na výstupoch)

Ak sa na určenie emisií z procesov použije metóda B (založená na výstupe slinku), uplatňujú sa tieto osobitné pravidlá:

Údaje o činnosti sa určia ako výroba slinku t) za obdobie oznamovania jedným z týchto postupov:

- priamym vážením slinku;
- na základe dodávok cementu (materiálová bilancia s prihliadnutím na predaj slinku, nákup slinku, ako aj zmeny zásob slinku) pomocou tohto vzorca:

$$Cl_{i,prod} = (Cem_{deliv} - Cem_{sv}) \cdot CCR - Cl_{i,s} + Cl_{i,d} - Cl_{i,sv} \quad (\text{rovnica 27})$$

Kde:

- $Cl_{i,prod}$ je množstvo vyrobeného slinku vyjadrené v tonách;
 Cem_{deliv} je množstvo dodávok cementu vyjadrené v tonách;
 Cem_{sv} sú zmeny zásob cementu vyjadrené v tonách;
 CCR je pomer slinku k cementu (tony slinku na tonu cementu);
 $Cl_{i,s}$ je množstvo dodaného slinku vyjadrené v tonách;
 $Cl_{i,d}$ je množstvo odoslaného slinku vyjadrené v tonách;
 Sli_{sv} je množstvo zmien zásob slinku vyjadrené v tonách.

Pomer slinku k cementu sa odvodí buď osobitne za každý z jednotlivých cementových výrobkov na základe laboratórnych analýz v súlade s ustanoveniami oddielu B.5.4, alebo sa vypočíta z rozdielu dodávok cementu a zmien zásob cementu a všetkých materiálov používaných ako prísady k cementu, vrátane prachu z obtoku a prachu z cementárenských pecí.

Ako minimálna požiadavka na určenie emisného faktora sa uplatní štandardná hodnota 0,525 t CO₂/t slinku.

B.9.2.3. Emisie týkajúce sa odpadového prachu

Emisie CO₂ z procesov z prachu z obtoku alebo z prachu z cementárenských pecí (CKD) unikajúceho zo systému pecí sa pripočítajú k emisiám, pričom sa vykoná korekcia na základe pomeru čiastočnej kalcinácie prachu z cementárenských pecí.

Minimálna požiadavka: Uplatní sa emisný faktor 0,525 t CO₂/t prachu.

Odporúčané zlepšenie: Emisný faktor (EF) sa určuje prinajmenšom raz ročne v súlade s ustanovenia oddielu B.5.4 tejto prílohy a pomocou tohto vzorca:

$$EF_{CKD} = \left(\frac{EF_{Cl_i}}{1+EF_{Cl_i}} \cdot d \right) / \left(1 - \frac{EF_{Cl_i}}{1+EF_{Cl_i}} \cdot d \right) \quad (\text{rovnica 28})$$

Kde:

- EF_{CKD} je emisný faktor čiastočne kalcinovaného prachu z cementárenských pecí (t CO₂/t CKD);
 EF_{Cl_i} je emisný faktor pre slinok špecifický pre dané zariadenie (t CO₂/t slinku) a
 d je stupeň kalcinácie CKD (uvoľnený CO₂ ako % celkového CO₂ z uhličitanov v surovinovej zmesi).

B.9.3. Dodatočné pravidlá pre emisie z výroby kyseliny dusičnej

B.9.3.1. Všeobecné pravidlá pre meranie N₂O

Emisie N₂O sa určujú pomocou metodiky založenej na meraniach. Koncentrácie N₂O v spalinách z každého zdroja emisií sa merajú v reprezentatívnom bode za zariadením na znižovanie emisií NO_x/N₂O, ak sa toto zariadenie používa. Uplatnia sa techniky, ktorými možno merať koncentrácie N₂O znížených aj neznížených emisií zo všetkých zdrojov emisií. Všetky merania sa podľa potreby upravujú na základe suchého plynu a systematicky sa oznamujú.

B.9.3.2. Určovanie prúdu spalín

Na monitorovanie prúdu spalín sa používa metóda hmotnostnej bilancie stanovená v oddiele B.6.2.5 tejto prílohy s výnimkou prípadov, keď je to technicky nerealizovateľné. V takom prípade sa môže použiť alternatívna metóda vrátane inej metódy hmotnostnej bilancie založenej na podstatných parametroch, ako je napr. vstupná dávka amoniaku, alebo určovanie prúdu pomocou kontinuálneho merania emisií.

Prúd spalín sa vypočíta podľa tohto vzorca:

$$V_{flue\ gas\ flow} (Nm^3/h) = V_{air} \times (1 - O_{2,air}) / (1 - O_{2,flue\ gas}) \quad (\text{rovnica 29})$$

Kde:

V_{air} je celkový vstupný prúd vzduchu v Nm^3/h za štandardných podmienok;

$O_{2,air}$ je objemový zlomok O_2 v suchom vzduchu (= 0,2095) a

$O_{2,flue\ gas}$ je objemový zlomok O_2 v spalinách.

V_{air} sa vypočíta ako súčet všetkých prúdov vzduchu, ktoré vstupujú do jednotky na výrobu kyseliny dusičnej, najmä primárneho a sekundárneho vstupného prúdu vzduchu a podľa potreby uzatvoreného vstupného prúdu vzduchu.

Všetky merania sa upravujú na základe suchého plynu a systematicky sa oznamujú.

B.9.3.3. Koncentrácie (O_2) kyslíka

Koncentrácie kyslíka in spalinách sa merajú, ak je to potrebné na výpočet prúdu spalín v súlade s oddielom B.9.3.2 tejto prílohy, pričom sa uplatňujú požiadavky stanovené v oddiele B.6.2.2 tejto prílohy. Všetky merania sa upravujú na základe suchého plynu a systematicky sa oznamujú.

C. TOKY TEPLA

C.1. Pravidlá určovania čistého merateľného tepla

C.1.1. Zásady

Všetky špecifikované množstvá merateľného tepla sa vždy týkajú čistého množstva merateľného tepla, určeného ako tepelný obsah (entalpia) toku tepla prenášaného do procesu spotrebúvajúceho tepla alebo externému používateľovi mínus tepelný obsah spätného toku.

Procesy spotrebúvajúce teplo potrebné na prevádzku výroby a distribúcie tepla, ako sú odvzdušňovače, príprava prídavnej vody a pravidelné vypúšťanie, sa zohľadňujú pri účinnosti vykurovacieho systému a započítavajú sa vo viazaných emisiách tovaru.

Ak sa rovnaká teplonosná látka použije v niekoľkých po sebe nasledujúcich procesoch, pričom jej teplo sa začína spotrebúvať na rôznych teplotných úrovniach, množstvo tepla spotrebovaného každým procesom spotrebúvajúcim teplo sa určí samostatne, pokiaľ procesy nepatria do celkového výrobného procesu toho istého tovaru. Opätovné ohrievanie teplonosnej látky medzi po sebe nasledujúcimi procesmi spotrebúvajúcimi teplo sa považuje za dodatočnú výrobu tepla.

Keď sa teplo používa na zabezpečovanie chladenia prostredníctvom procesu absorbného chladenia, tento proces chladenia sa považuje za proces spotrebúvajúci teplo.

C.1.2. Metodika určovania čistého množstva merateľného tepla

Na účely výberu zdrojov údajov s cieľom vyčíslit' energetické toky v súlade s oddielom A.4 tejto prílohy sa zohľadnia tieto metódy určovania čistého množstva merateľného tepla:

C.1.2.1. Metóda 1: Použitie meraní

V rámci tejto metódy sa merajú všetky relevantné parametre, najmä teplota, tlak, stav prenesenej, ako aj vrátenej teplonosnej látky. Stav teplonosnej látky v prípade pary znamená jej saturáciu alebo stupeň prehriatia. Meria sa (objemový) prietok teplonosnej látky. Na základe nameraných hodnôt sa pomocou vhodných tabuliek pre paru alebo inžinierskeho softvéru určí entalpia a špecifický objem teplonosnej látky.

Hmotnostný prietok teplonosnej látky sa vypočíta ako

$$\dot{m} = \dot{V} / v \quad (\text{rovnica 30})$$

Kde:

$\dot{m}$ je hmotnostný prietok v kg/s;

$\dot{V}$ je objemový prietok v m³/s a

v je špecifický objem v m³/kg.

Keďže hmotnostný prietok sa považuje za rovnaký v prípade prenesenej aj vrátenej teplotosnej látky, tok tepla sa vypočíta ako rozdiel v entalpii medzi preneseným a vráteným prúdom takto:

$$\dot{Q} = (h_{\text{flow}} - h_{\text{return}}) \cdot \dot{m} \quad (\text{rovnica 31})$$

Kde:

$\dot{Q}$ je tok tepla v kJ/s;

h_{flow} je entalpia preneseného prúdu v kJ/kg;

h_{return} je entalpia vráteného prúdu v kJ/kg a

$\dot{m}$ je hmotnostný prietok v kg/s.

Ak sa ako teplotosná látka použije para alebo horúca voda a nevráti sa kondenzát, alebo ak nie je realizovateľné odhadnúť entalpiu vráteného kondenzátu, h_{return} sa určí na základe teploty 90 °C.

Ak hmotnostné prietoky nie sú identické, platí nasledujúce:

- ak je k dispozícii dôkaz, že kondenzát zostáva v produkte (napr. v procesoch „priameho vtláčania pary“), príslušné množstvo entalpie kondenzátu sa neodpočítava;
- ak je známe, že teplotosná látka sa stráca (napr. v dôsledku únikov alebo odtokania), odhad príslušného hmotnostného prietoku sa odpočítava od hmotnostného prietoku prenesenej teplotosnej látky.

Na určenie ročného čistého toku tepla z uvedených údajov sa v závislosti od dostupného zariadenia na meranie a od spracúvania údajov použije jedna z týchto metód:

- určenie priemerných ročných hodnôt parametrov, ktorými sa určuje priemerná ročná entalpia prenesenej a vrátenej teplotosnej látky, a vynásobenie celkovým ročným hmotnostným prietokom pomocou rovnice 31;
- určenie hodinových hodnôt toku tepla a sčítanie týchto hodnôt za celkový ročný čas prevádzky vykurovacieho systému. Na základe systému spracovania údajov sa hodinové hodnoty môžu podľa potreby nahradiť inými časovými intervalmi.

C.1.2.2. Metóda 2: Výpočet zástupných údajov na základe nameranej účinnosti

Množstvá čistého merateľného tepla sa určia na základe palivového vstupu a nameranej účinnosti súvisiacej s výrobou tepla:

$$Q = \eta_H \cdot E_{in} \quad (\text{rovnica 32})$$

$$E_{in} = \sum_i AD_i \cdot NCV_i \quad (\text{rovnica 33})$$

Kde:

Q je množstvo tepla vyjadrené v TJ;

η_H je nameraná účinnosť výroby tepla;

E_{in} je energetický vstup z palív;

AD_i sú ročné údaje o činnosti (t. j. spotrebované množstvá) palív i a
 NCV_i sú hodnoty dolnej výhrevnosti palív i .

Hodnota η_H sa buď nameria za primerane dlhé obdobie, pri ktorom sa dostatočne zohľadňujú rôzne stavy zaťaženia zariadenia, alebo sa prevezme z dokumentácie výrobcu. V tomto zmysle sa zohľadní krivka zaťaženia špecifickej časti použitím ročného faktora zaťaženia takto:

$$L_F = \frac{E_{In}}{E_{Max}} \quad (\text{rovnica 34})$$

Kde:

L_F je faktor zaťaženia;
 E_{In} je energetický vstup určený podľa rovnice 33 za obdobie oznamovania a
 E_{Max} je maximálny palivový vstup, ak bola jednotka vyrábajúca teplo v prevádzke na 100 % nominálnej záťaže celý kalendárny rok.

Účinnosť vychádza zo situácie, v ktorej sa vráti celý kondenzát. Pre vrátený kondenzát sa predpokladá teplota 90 °C.

C.1.2.3. Metóda 3: Výpočet zástupných údajov na základe referenčnej účinnosti

Táto metóda je rovnaká ako metóda 3, v rovnici 32 sa však využíva referenčná účinnosť 70 % ($\eta_{Ref,H} = 0,7$).

C.1.3. Osobitné pravidlá

Keď zariadenie *spotrebuje* merateľné teplo, ktoré je produktom iných exotermických chemických procesov ako spaľovanie, napríklad pri výrobe amoniaku alebo kyseliny dusičnej, toto množstvo spotrebovaného tepla sa určí oddelene od iného merateľného tepla a tejto spotrebe tepla sa priradia nulové emisie CO₂e.

Na účely zabránenia dvojitému započítaniu sa v prípade rekuperácie merateľného tepla z nemerateľného tepla vyrobeného z palív a použitého vo výrobných procesoch po tomto použití, napr. z výfukových plynov, príslušné množstvo čistého merateľného tepla vydelené referenčnou účinnosťou vo výške 90 % odpočíta od palivového vstupu.

C.2. Stanovenie emisného faktora palivového mixu merateľného tepla

Keď výrobný proces spotrebuje merateľné teplo vyrobené v zariadení, emisie súvisiace s teplom sa určia pomocou niektorej z nasledujúcich metód.

C.2.1. Emisný faktor merateľného tepla vyrobeného v zariadení inak než kombinovanou výrobou

V prípade merateľného tepla vyrobeného zo spaľovania palív v rámci zariadenia, okrem tepla vyrobeného kombinovanou výrobou, sa určí emisný faktor príslušného palivového mixu a vypočítajú sa emisie priraditeľné výrobnému procesu ako:

$$Em_{Heat} = EF_{mix} \cdot Q_{consumed} / \eta \quad (\text{rovnica 35})$$

Kde:

Em_{Heat} sú emisie súvisiace s teplom z výrobného procesu v t CO₂;
 EF_{mix} je emisný faktor príslušného palivového mixu vyjadrený v t CO₂/TJ vrátane emisií z čistenia spalín, ak je to vhodné;
 $Q_{consumed}$ je množstvo merateľného tepla spotrebovaného vo výrobnom procese vyjadrené v TJ a
 η je účinnosť procesu výroby tepla.
 EF_{mix} sa vypočíta ako:

$$EF_{\text{mix}} = (\sum AD_i \cdot NCV_i \cdot EF_i + Em_{\text{FGC}}) / (\sum AD_i \cdot NCV_i) \quad (\text{rovnica 36})$$

Kde:

- AD_i sú ročné údaje o činnosti (t. j. spotrebované množstvá) palív i použitých na výrobu merateľného tepla vyjadrené v tonách alebo Nm^3 ;
- NCV_i sú hodnoty dolnej výhrevnosti palív i vyjadrené v TJ/t alebo TJ/Nm^3 ;
- EF_i sú emisné faktory palív i vyjadrené v $\text{t CO}_2/\text{TJ}$ a
- Em_{FGC} sú emisie z procesov pochádzajúce z čistenia spalín vyjadrené v t CO_2 .

Ak je odpadový plyn súčasťou použitého palivového mixu a ak je emisný faktor odpadového plynu vyšší ako štandardný emisný faktor zemného plynu uvedený v tabuľke 1 prílohy VIII, tento štandardný emisný faktor sa použije na výpočet EF_{mix} namiesto emisného faktora odpadového plynu.

C.2.2. Emisný faktor merateľného tepla vyrobeného v zariadení kombinovanou výrobou

Ak sa merateľné teplo a elektrina vyrábajú kombinovanou výrobou [t. j. kombinovanou výrobou tepla a elektriny (KVET)], príslušné emisie priradené merateľnému teplu a elektrine sa určia v súlade s týmto oddielom. Pravidlá týkajúce sa elektriny sa vzťahujú aj na výrobu mechanickej energie, ak je to relevantné.

Emisie zariadenia kombinovanej výroby sa určujú takto:

$$Em_{\text{CHP}} = \sum_i AD_i \cdot NCV_i \cdot EF_i + Em_{\text{FGC}} \quad (\text{rovnica 37})$$

Kde:

- Em_{CHP} sú emisie zariadenia kombinovanej výroby počas obdobia oznamovania vyjadrené v t CO_2 ;
- AD_i sú ročné údaje o činnosti (t. j. spotrebované množstvá) palív i použitých na jednotku KVET v tonách alebo Nm^3 ;
- NCV_i sú hodnoty dolnej výhrevnosti palív i vyjadrené v TJ/t alebo TJ/Nm^3 ;
- EF_i sú emisné faktory palív i vyjadrené v $\text{t CO}_2/\text{TJ}$ a
- Em_{FGC} sú emisie z procesov pochádzajúce z čistenia spalín vyjadrené v t CO_2 .

Energetický vstup do zariadení KVET sa vypočíta podľa rovnice 33. Príslušné priemerné účinnosti výroby tepla a výroby elektriny (alebo mechanickej energie, ak sa uplatňuje) počas obdobia oznamovania sa vypočítajú takto:

$$\eta_{\text{heat}} = \frac{Q_{\text{net}}}{E_{\text{In}}} \quad (\text{rovnica 38})$$

$$\eta_{\text{el}} = \frac{E_{\text{el}}}{E_{\text{In}}} \quad (\text{rovnica 39})$$

Kde:

- η_{heat} je priemerná účinnosť výroby tepla počas obdobia oznamovania (bezrozmerná hodnota),
- Q_{net} je čisté množstvo tepla vyrobeného počas obdobia oznamovania v zariadení kombinovanej výroby vyjadrené v TJ , ako je stanovené v súlade s oddielom C.1.2;
- E_{In} je energetický vstup určený podľa rovnice 33 vyjadrený v TJ ;
- η_{el} je priemerná účinnosť výroby elektriny počas obdobia oznamovania (bezrozmerná hodnota) a
- Em_{CHP} je čistá výroba elektriny v zariadení kombinovanej výroby počas obdobia oznamovania vyjadrená v TJ .

Ak určenie účinností η_{heat} a η_{el} nie je technicky realizovateľné alebo by viedlo k vzniku neprimeraných nákladov, použijú sa hodnoty založené na technickej dokumentácii (projektované hodnoty) zariadenia. Ak takéto hodnoty nie sú k dispozícii, použijú sa konzervatívne predvolené hodnoty $\eta_{\text{heat}} = 0,55$ a $\eta_{\text{el}} = 0,25$.

Faktory priradovania v prípade tepla a elektriny z KVET sa vypočítajú takto:

$$F_{CHP,heat} = \frac{\frac{\eta_{heat}}{\eta_{ref,heat}}}{\frac{\eta_{heat}}{\eta_{ref,heat}} + \frac{\eta_{el}}{\eta_{ref,el}}} \quad (\text{rovnica 40})$$

$$F_{CHP,el} = \frac{\frac{\eta_{el}}{\eta_{ref,el}}}{\frac{\eta_{heat}}{\eta_{ref,heat}} + \frac{\eta_{el}}{\eta_{ref,el}}} \quad (\text{rovnica 41})$$

Kde:

$F_{CHP,Heat}$ je faktor priradovania v prípade tepla (bezrozmerná hodnota);

$F_{CHP,El}$ je faktor priradovania v prípade elektriny (alebo mechanickej energie, ak sa uplatňuje) (bezrozmerná hodnota);

$\eta_{ref,heat}$ je referenčná účinnosť v prípade výroby tepla v samostatnom kotle (bezrozmerná hodnota) a

$\eta_{ref,el}$ je referenčná účinnosť v prípade výroby tepla v samostatnom kotle (bezrozmerná hodnota).

Príslušné referenčné účinnosti špecifické pre dané palivá sú uvedené v prílohe IX.

Špecifický emisný faktor merateľného tepla súvisiaceho s kombinovanou výrobou, ktorý sa má použiť na priradenie emisií súvisiacich s teplom výrobným procesom, sa vypočíta ako:

$$EF_{CHP,Heat} = Em_{CHP} \cdot F_{CHP,Heat} / Q_{net} \quad (\text{rovnica 42})$$

Kde:

$EF_{CHP,heat}$ je emisný faktor výroby merateľného tepla v zariadení kombinovanej výroby vyjadrený v t CO₂/TJ a

Q_{net} je čisté teplo vyrobené v zariadení kombinovanej výroby vyjadrené v TJ.

Špecifický emisný faktor elektriny súvisiacej s kombinovanou výrobou, ktorý sa má použiť na priradenie nepriamych emisií výrobným procesom, sa vypočíta ako:

$$EF_{CHP,El} = Em_{CHP} \cdot F_{CHP,El} / E_{El,prod} \quad (\text{rovnica 43})$$

Kde:

$E_{El,prod}$ je elektrina vyrobená jednotkou KVET.

Ak je odpadový plyn súčasťou použitého palivového mixu a ak je emisný faktor odpadového plynu vyšší ako štandardný emisný faktor zemného plynu uvedený v tabuľke 1 prílohy VIII, tento štandardný emisný faktor sa použije na výpočet EF_{mix} namiesto emisného faktora odpadového plynu.

C.2.3. Emisný faktor merateľného tepla vyrobeného mimo zariadenia

Keď výrobný proces spotrebuje merateľné teplo vyrobené mimo zariadenia, emisie súvisiace s teplom sa určia pomocou jednej z týchto metód.

1. Ak sa na zariadenie vyrábajúce merateľné teplo vzťahuje oprávnený systém monitorovania, oznamovania a overovania alebo ak prevádzkovateľ zariadenia, ktoré merateľné teplo spotrebúva, prostredníctvom príslušných ustanovení zmluvy o dodávke tepla zabezpečí, aby zariadenie, ktoré vyrába teplo, vykonávalo monitorovanie emisií v súlade s touto prílohou, emisný faktor merateľného tepla sa určí pomocou príslušných rovníc uvedených v oddiele C.2.1 alebo C.2.2, a to na základe údajov o emisiách poskytnutých prevádzkovateľom zariadenia, ktoré vyrába merateľné teplo.
2. Ak spôsob podľa bodu 1 nie je dostupný, použije sa štandardná hodnota založená na štandardnom emisnom faktore paliva najčastejšie používaného v priemyselnom odvetví krajiny za predpokladu účinnosti kotla 90 %.

D. ELEKTRINA

D.1. Výpočet emisií súvisiacich s elektrinou

Emisie súvisiace s výrobou alebo so spotrebou elektriny na účely výpočtu viazaných emisií v súlade s oddielom F.1 sa vypočítajú pomocou tejto rovnice:

$$Em_{el} = E_{el} \cdot EF_{el} \quad (\text{rovnica 44})$$

Kde:

Em_{el} sú emisie súvisiace s vyrobenou alebo spotrebovanou elektrinou vyjadrené v t CO₂;

E_{el} je vyrobená alebo spotrebovaná elektrina vyjadrená v MWh alebo TJ a

EF_{el} je použitý emisný faktor pre elektrinu vyjadrený v t CO₂/MWh alebo t CO₂/TJ.

D.2 Pravidlá určovania emisného faktora elektriny ako dovezeného tovaru

Na určenie špecifických skutočných viazaných emisií elektriny ako dovezeného tovaru sa uplatňujú len priame emisie v súlade s oddielom 2 prílohy IV k nariadeniu (EÚ) 2023/956.

Emisný faktor na výpočet špecifických skutočných viazaných emisií elektriny sa stanoví takto:

- použije sa špecifická štandardná hodnota pre tretiu krajinu, skupinu tretích krajín alebo región v rámci tretej krajiny ako príslušný faktor emisií CO₂ stanovený v bode D.2.1 tejto prílohy;
- ak podľa písmena a) nie je k dispozícii žiadna špecifická štandardná hodnota, použije sa faktor emisií CO₂ v EÚ stanovený v bode D.2.2 tejto prílohy;
- ak oznamujúci deklaránt na základe úradných a verejných informácií predloží dostatočné dôkazy o tom, že faktor emisií CO₂ v tretej krajine, skupine tretích krajín alebo región v rámci tretej krajiny, odkiaľ sa dováža elektrina, je nižší ako hodnoty v súlade s písmenami a) a b), a ak sú splnené podmienky uvedené v bode D.2.3 tejto prílohy, údajné nižšie hodnoty sa určia na základe poskytnutých dostupných a spoľahlivých údajov;
- oznamujúci deklaránt môže na výpočet viazaných emisií dovážanej elektriny uplatniť namiesto štandardných hodnôt skutočné viazané emisie za predpokladu, ak sú kumulatívne splnené kritériá a) až d) uvedené v oddiele 5 prílohy IV k nariadeniu (EÚ) 2023/956 a výpočet vychádza z údajov určených v súlade s touto prílohou výrobcom elektriny vypočítaných podľa oddielu D.2.3 tejto prílohy.

D.2.1. Faktor emisií CO₂ založený na špecifických štandardných hodnotách

V súlade s oddielom 4.2.1 prílohy IV k nariadeniu (EÚ) 2023/956 sa použijú faktory emisií CO₂ v tretej krajine, skupine tretích krajín alebo región v tretej krajine, a to na základe najlepších údajov, ktoré má Komisia k dispozícii. Na účely tohto nariadenia tieto faktory emisií CO₂ vychádzajú z údajov Medzinárodnej agentúry pre energiu (IEA) a uvádza ich Komisia v prechodnom registri CBAM.

D.2.2. Faktor emisií CO₂ EÚ

Podľa oddielu 4.2.2 prílohy IV k nariadeniu (EÚ) 2023/956 sa uplatňuje faktor emisií CO₂ pre Úniu. Na účely tohto nariadenia faktor emisií CO₂ pre Úniu vychádza z údajov Medzinárodnej agentúry pre energiu (IEA) a uvádza ich Komisia v prechodnom registri CBAM.

D.2.3. Emisný faktor CO₂ založený na spoľahlivých údajoch preukázaných oznamujúcim deklarántom

Na účely oddielu D.2 písm. c) tejto prílohy oznamujúci deklaránt poskytne súbory údajov z alternatívnych úradných zdrojov vrátane vnútroštátnych štatistík za päťročné obdobie, ktoré končí dva roky pred oznamovaním.

V snahe zohľadniť vplyv politík dekarbonizácie, ako je zvýšenie výroby energie z obnoviteľných zdrojov, ako aj klimatické podmienky, ako sú mimoriadne studené roky, na ročnú dodávku elektriny v príslušných krajinách, oznamujúci deklaratant vypočíta faktor emisií CO₂ na základe váženého priemeru faktora emisií CO₂ za päťročné obdobie, ktoré končí dva roky pred oznamovaním.

Na tento účel oznamujúci deklaratant vypočíta ročné emisné faktory CO₂ za technológiu fosílnych palív a jej príslušnú hrubú výrobu elektriny v tretej krajine, ktorá je schopná vyvážať elektrinu do EÚ, a to podľa tejto rovnice:

$$Em_{el,y} = \frac{\sum_i^n EF_i \times E_{el,i,y}}{E_{el,y}} \quad (\text{rovnica 45})$$

Kde:

$Em_{el,y}$ je ročný faktor emisií CO₂ pre všetky technológie fosílnych palív v danom roku v tretej krajine, ktorá je schopná vyvážať elektrinu do EÚ;

$E_{el,y}$ je celková hrubá výroba elektriny zo všetkých technológií fosílnych palív v danom roku; EF_i je faktor emisií CO₂ pre každú technológiu fosílnych palív „i“ a

$E_{el,i,y}$ je ročná hrubá výroba elektriny pre každú technológiu fosílnych palív „i“.

Oznamujúci deklaratant vypočíta faktor emisií CO₂ ako kľzavý priemer týchto rokov počnúc bežným rokom mínus dva roky, a to podľa nasledujúcej rovnice:

$$Em_{el} = \frac{\sum_{y-6}^{y-2} Em_{el,i}}{5} \quad (\text{rovnica 46})$$

Kde:

Em_{el} je faktor emisií CO₂ vyplývajúci z kľzavého priemeru faktorov emisií CO₂ za predchádzajúcich päť rokov, počnúc bežným rokom, mínus dva roky, až po bežný rok, mínus šesť rokov;

$Em_{el,i}$ je faktor emisií CO₂ za každý rok „i“;

i je premenlivý index pre roky, ktoré sa majú vziať do úvahy, a

y je bežný rok.

D.2.4. Faktor emisií CO₂ na základe skutočných emisií CO₂ zariadenia

Podľa oddielu 5 prílohy IV k nariadeniu (EÚ) 2023/956 oznamujúci deklaratant môže na výpočet viazaných emisií dovážanej elektriny uplatniť skutočné viazané emisie namiesto štandardných hodnôt, ak sú kumulatívne splnené kritériá a) až d) uvedené v tomto oddiele.

D.3. Pravidlá určovania množstva elektriny použitej na výrobu iného tovaru ako elektriny

Na účely stanovenia viazaných emisií sa meranie množstva elektriny vzťahuje na činný výkon, nie na zdanlivý výkon (komplexný výkon). Meria sa len zložka činného výkonu a jalový výkon sa neberie do úvahy.

Pri výrobe elektriny sa úroveň činnosti vzťahuje na čistú elektrinu, ktorá opúšťa systémové hranice elektrárne alebo zariadenia kombinovanej výroby, a to po odpočítaní interne spotrebovanej elektriny.

D.4. Pravidlá určovania viazaných nepriamych emisií elektriny ako vstupu na výrobu iného tovaru ako elektrina

Počas prechodného obdobia sa emisné faktory pre elektrinu určia buď na základe:

- priemerného emisného faktora elektrizačnej sústavy krajiny pôvodu na základe údajov Medzinárodnej agentúry pre energiu (IEA) poskytnutých Komisiiu v prechodnom registri CBAM alebo

- b) akéhokoľvek iného emisného faktora elektrizačnej sústavy krajiny pôvodu na základe verejne dostupných údajov, ktorý predstavuje buď priemerný faktor emisií alebo faktor emisií CO₂ tak, ako sa uvádza v oddiele 4.3 prílohy IV k nariadeniu (EÚ) 2023/956.

Odchylné od písmen a) a b) sa skutočné emisné faktory pre elektrinu môžu použiť v prípadoch uvedených v oddieloch D.4.1 až D.4.3.

D.4.1. Emisný faktor elektriny vyrobenej v zariadení inak než kombinovanou výrobou

V prípade elektriny vyrobenej spaľovaním palív v rámci zariadenia, okrem elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou, sa emisný faktor elektriny EF_{EI} určí na základe príslušného palivového mixu a emisie priraditeľné výrobe elektriny sa vypočítajú ako:

$$EF_{EI} = (\sum AD_i \cdot NCV_i \cdot EF_i + Em_{FGC}) / El_{prod} \quad (\text{rovnica 47})$$

Kde:

- AD_i sú ročné údaje o činnosti (t. j. spotrebované množstvá) palív i použitých na výrobu elektriny vyjadrené v tonách alebo Nm³;
- NCV_i sú hodnoty dolnej výhrevnosti palív i vyjadrené v TJ/t alebo TJ/Nm³;
- EF_i sú emisné faktory palív i vyjadrené v t CO₂/TJ;
- Em_{FGC} sú emisie z procesov pochádzajúce z čistenia spalín vyjadrené v t CO₂ a
- El_{prod} je čisté množstvo vyrobenej elektriny vyjadrené v MWh. Môže zahŕňať množstvá elektriny vyrobenej z iných zdrojov ako spaľovaním palív.

Ak je odpadový plyn súčasťou použitého palivového mixu a ak je emisný faktor odpadového plynu vyšší ako štandardný emisný faktor zemného plynu uvedený v tabuľke 1 prílohy VIII, tento štandardný emisný faktor sa použije na výpočet EF_{EI} namiesto emisného faktora odpadového plynu.

D.4.2. Emisný faktor elektriny vyrobenej v zariadení kombinovanou výrobou

Emisný faktor výroby elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou sa určí podľa oddielu C.2.2 tejto prílohy.

D.4.3. Emisný faktor elektriny vyrobenej mimo zariadenia

1. Ak sa elektrina odoberá zo zdroja s priamym technickým súvisom a ak sú k dispozícii všetky príslušné údaje, emisný faktor tejto elektriny sa podľa potreby určí podľa oddielov D. 4.1 alebo D.4.2.
2. Ak sa elektrina odoberá od výrobcu elektriny na základe dohody o nákupe elektriny, môže sa podľa potreby použiť emisný faktor pre elektrinu určený v súlade s oddielmi D. 4.1 alebo D.4.2 a oznámený výrobcom elektriny, ak to výrobca elektriny oznámi prevádzkovateľovi a sprístupní podľa prílohy IV.

E. MONITOROVANIE PREKURZOROV

Ak sa v opise spôsobov výroby pre výrobné procesy vymedzené pre zariadenie uvádzajú príslušné prekurzory, určí sa množstvo každého prekurzora spotrebovaného v rámci výrobných procesov zariadenia s cieľom vypočítať celkové viazané emisie zložitého tovaru vyrobeného v súlade s oddielom G tejto prílohy.

Odchylné od predchádzajúceho odseku, ak sa výroba a používanie prekurzorov vzťahuje na ten istý výrobný proces, určí sa len množstvo ďalšieho prekurzora použitého a odobraného z iných zariadení alebo z iných výrobných procesov.

Použitie množstvo a emisné vlastnosti sa určujú osobitne pre každé zariadenie, z ktorého prekursor pochádza. Metódy použité na určenie požadovaných údajov sa stanovujú v dokumentácii k metodike monitorovania zariadenia, pričom sa uplatnia tieto ustanovenia:

1. Ak sa prekursor vyrába v rámci zariadenia, ale v inom výrobnom procese, ako je určený na základe uplatnenia pravidiel oddielu A.4 tejto prílohy, súbory údajov, ktoré sa majú určiť, zahŕňajú:
  - a) špecifické viazané priame a nepriame emisie prekursora ako priemer za posledné dostupné obdobie oznamovania vyjadrené v tonách CO₂e na tonu prekursora;
  - b) množstvo prekursora spotrebovaného v každom výrobnom procese zariadenia, pre ktoré je relevantným prekursorom.
2. Ak sa prekursor pochádza z iného zariadenia, súbory údajov, ktoré sa majú určiť, zahŕňajú:
  - a) krajinu pôvodu dovezeného tovaru;
  - b) zariadenie, v ktorom bol tovar vyrobený, s uvedením:
    - jedinečného identifikátora zariadenia, ak je k dispozícii,
    - príslušného kódu Organizácie Spojených národov pre lokality obchodu a dopravy (UN/LOCODE) danej lokality,
    - presnej adresy a jej anglického prepisu a
    - geografických súradníc zariadenia;
  - c) spôsob výroby používaný v zmysle oddielu 3 prílohy II;
  - d) hodnoty príslušných špecifických parametrov potrebných na určenie viazaných emisií, ako je uvedené v oddiele 2 prílohy IV;
  - e) špecifické viazané priame a nepriame emisie prekursora ako priemer za posledné dostupné obdobie oznamovania vyjadrené v tonách CO_{2e} CO₂e na tonu prekursora;
  - f) dátum začiatku a konca obdobia oznamovania používaného zariadením, z ktorého prekursor pochádza;
  - g) informácie o splatnej cene uhlíka za prekursor, ak je to relevantné.

Zariadenie, ktoré vyrába prekursor, poskytne príslušné informácie, najlepšie prostredníctvom elektronického vzoru uvedeného v článku 3 ods. 5 a prílohe IV.

3. Pre každé množstvo prekursora, pre ktoré boli doručené neúplné alebo nejednoznačné údaje podľa bodu 2, možno použiť uplatniteľné štandardné hodnoty, ktoré sprístupnila a uverejnila Komisia pre prechodné obdobie, za podmienok uvedených v článku 4 ods. 3 tohto nariadenia.

F. Pravidlá priradenia emisií zariadenia k tovaru

F.1. Metódy výpočtu

Na účely priradenia emisií zariadenia k tovaru sa emisie, vstupy a výstupy priradia k výrobným procesom vymedzeným v súlade s oddielom A.4 tejto prílohy pomocou rovnice 48 v prípade priamych emisií a rovnice 49 v prípade nepriamych emisií, pričom sa pre parametre uvedené v rovnici použijú celkové údaje za celé obdobie oznamovania. Priradené priame a nepriame emisie sa potom prevedú na špecifické viazané priame a nepriame emisie tovaru pochádzajúce z výrobného procesu pomocou rovníc 50 a 51.

$$AttrEm_{Dir} = DirEm^* + Em_{H,imp} - Em_{H,exp} + WG_{corr,imp} - WG_{corr,exp} - Em_{el,prod} \quad (\text{rovnica 48})$$

Ak $AttrEm_{Dir}$ sa vypočíta záporná hodnota, nastaví sa na nulu.

$$AttrEm_{indir} = Em_{el,cons} \quad (\text{rovnica 49})$$

$$SEE_{g,Dir} = \frac{AttrEm_{g,Dir}}{ALg} \quad (\text{rovnica 50})$$

$$SEE_{g,Indir} = \frac{AttrEm_{g,Indir}}{ALg} \quad (\text{rovnica 51})$$

Kde:

- $AttrEm_{Dir}$ sú priradené priame emisie výrobného procesu za celé obdobie oznamovania vyjadrené v t CO₂e;
 $AttrEm_{indir}$ sú priradené nepriame emisie výrobného procesu za celé obdobie oznamovania vyjadrené v t CO₂e;
 $DirEm^*$ sú priamo priraditeľné emisie z výrobného procesu určené za obdobie oznamovania podľa pravidiel uvedených v oddiele B tejto prílohy a týchto pravidiel:

Merateľné teplo: Ak sa palivá spotrebúvajú na výrobu merateľného tepla, ktoré sa spotrebúva mimo posudzovaného výrobného procesu alebo ktoré sa používa vo viac ako jednom výrobnom procese (čo zahŕňa situácie s dovozom z iných zariadení a vývozom do nich), emisie z palív sa nezahŕňajú do priamo priraditeľných emisií výrobného procesu, ale dopĺňajú sa pod parameter $Em_{H,import}$, aby sa zabránilo dvojitému započítaniu.

Odpadové plyny:

Emisie spôsobené odpadovými plynmi vyrobenými a v plnej miere spotrebovanými v rámci toho istého výrobného procesu sú zahrnuté do $DirEm^*$.

Emisie zo spaľovania odpadových plynov vyvázaných z výrobného procesu sú v plnej miere zahrnuté do $DirEm^*$ bez ohľadu na to, kde sa spotrebúvajú. Pre vývoz odpadových plynov sa však vypočíta pojem $WG_{corr,export}$.

Emisie zo spaľovania odpadových plynov dovezených z iných výrobných procesov sa v $DirEm^*$ nezohľadňujú. Namiesto toho sa vypočíta pojem $WG_{corr,import}$.

- $Em_{H,imp}$ sú emisie zodpovedajúce množstvu merateľného tepla dovezeného do výrobného procesu, určené za obdobie oznamovania pomocou pravidiel uvedených v oddiele C tejto prílohy a nasledujúcich pravidiel:

Emisie súvisiace s merateľným teplom dovezeným do výrobného procesu zahŕňajú dovozy z iných zariadení, iných výrobných procesov v rámci toho istého zariadenia, ako aj teplo získané z technickej jednotky (napr. centrálna elektrárň v zariadení alebo zložitejšia parná sieť s niekoľkými jednotkami na výrobu tepla), ktorá dodáva teplo viac ako jednému výrobnému procesu.

Emisie sa vypočítavajú pomocou tohto vzorca:

$$Em_{H,imp} = Q_{imp} \cdot EF_{heat} \quad (\text{rovnica 52})$$

Kde:

- EF_{heat} je emisný faktor výroby merateľného tepla určený v súlade s oddielom C.2 tejto prílohy vyjadrený v t CO₂/TJ a
 Q_{imp} je čisté teplo dovezené a spotrebované vo výrobnom procese vyjadrené v TJ;

- $Em_{H,exp}$ sú emisie zodpovedajúce množstvu merateľného tepla vyvezeného z výrobného procesu, určené za obdobie oznamovania pomocou pravidiel uvedených v oddiele C tejto prílohy. V prípade vyvázaného tepla sa použijú buď emisie skutočne známeho palivového mixu v súlade s oddielom C.2, alebo – ak skutočný palivový mix nie je známy – štandardný emisný faktor paliva najčastejšie používaného v krajine a priemyselnom odvetví za predpokladu účinnosti kotla 90 %.

Teplu rekuperované z procesov poháňaných elektrinou a z výroby kyseliny dusičnej sa nezohľadňuje;

$WG_{corr,imp}$ sú priradené priame emisie z výrobného procesu, pri ktorom sa spotrebúvajú odpadové plyny dovážané z iných výrobných procesov, ktoré sú upravené pre obdobie oznamovania pomocou tohto vzorca:

$$WG_{corr,imp} = V_{WG} \cdot NCV_{WG} \cdot EF_{NG} \quad (\text{rovnica 53})$$

Kde:

V_{WG} je objem dovezeného odpadového plynu;

NCV_{WG} je dolná výhrevnosť dovezeného odpadového plynu a

EF_{NG} je štandardný emisný faktor zemného plynu, ako je uvedené v prílohe VIII;

$WG_{corr,exp}$ sú emisie zodpovedajúce množstvu odpadových plynov vyvezených z výrobného procesu, určené za obdobie oznamovania pomocou pravidiel uvedených v oddiele B tejto prílohy a podľa tohto vzorca:

$$WG_{corr,exp} = V_{WG,exp} \cdot NCV_{WG} \cdot EF_{NG} \cdot Corr_{\eta} \quad (\text{rovnica 54})$$

Kde:

$V_{WG,exp}$ je objem odpadového plynu vyvezeného z výrobného procesu;

NCV_{WG} je dolná výhrevnosť odpadového plynu;

EF_{NG} je štandardný emisný faktor zemného plynu, ako je uvedené v prílohe VIII a

$Corr_{\eta}$ je faktor, ktorý zohľadňuje rozdiel v účinnosti medzi používaním odpadového plynu a používaním referenčného paliva, teda zemného plynu. Štandardná hodnota je $Corr_{\eta} = 0,667$;

$Em_{el,prod}$ sú emisie zodpovedajúce množstvu elektriny vyrobenej v rámci hraníc výrobného procesu, určené za obdobie oznamovania pomocou pravidiel uvedených v oddiele D tejto prílohy;

$Em_{el,cons}$ sú emisie zodpovedajúce množstvu elektriny spotrebovanej v rámci hraníc výrobného procesu, určené za obdobie oznamovania pomocou pravidiel uvedených v oddiele D tejto prílohy;

$SEE_{g,Dir}$ sú špecifické priame viazané emisie tovaru g vyjadrené v t CO₂e na tonu, platné pre obdobie oznamovania;

$SEE_{g,Indir}$ sú špecifické nepriame viazané emisie tovaru g vyjadrené v t CO₂e na tonu, platné pre obdobie oznamovania;

AL_g je úroveň činnosti súvisiaca s daným tovarom g, t. j. množstvo tovaru g vyrobeného v období oznamovania v danom zariadení, určené v súlade s oddielom F.2 tejto prílohy, vyjadrené v tonách.

F.2. Metodika monitorovania úrovni činnosti

Úroveň činnosti výrobného procesu sa vypočíta ako celková hmotnosť všetkého tovaru opúšťajúceho výrobný proces počas obdobia oznamovania pre tovar uvedený v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956 podľa súhrnnej kategórie tovaru podľa oddielu 2 prílohy II, ktorej sa výrobný proces týka. Ak sú výrobné procesy vymedzené tak, že je zahrnutá aj výroba prekursorov, zabráni sa dvojitému započítaniu tak, že sa započítajú len konečné výrobky, ktoré opúšťajú systémové hranice výrobného procesu. Zohľadnia sa všetky osobitné ustanovenia stanovené pre výrobný proces alebo spôsob výroby v oddiele 3 prílohy II. Ak sa v tom istom zariadení používa niekoľko spôsobov výroby na výrobu tovaru patriaceho pod ten istý číselný znak KN a ak sú týmto spôsobom výroby priradené samostatné výrobné procesy, viazané emisie tovaru sa vypočítajú samostatne pre každý použitý spôsob výroby.

Do úvahy sa berie len tovar, ktorý môže byť predaný alebo priamo použitý ako prekursor v inom výrobnom procese. Výrobky mimo špecifikácie, vedľajšie produkty, odpad a šrot vyrobené vo výrobnom procese bez ohľadu na to, či sa vracajú do výrobných procesov, dodávajú do iných zariadení alebo likvidujú, sa nezahŕňajú do určenia úrovne činnosti. Preto sa im pri vstupe do iného výrobného procesu priradia nulové viazané emisie.

Na určenie úrovni činnosti sa uplatňujú požiadavky na meranie stanovené v oddiele B.4 tejto prílohy.

F.3. Metódy monitorovania potrebné na priradenie emisií k výrobným procesom

F.3.1. Zásady priradovania údajov k výrobným procesom

1. Metódy zvolené na priradenie súborov údajov k výrobným procesom sa stanovujú v dokumentácii k metodike monitorovania. Pravidelne sa skúmajú s cieľom podľa možnosti zlepšiť kvalitu údajov v súlade s oddielom A tejto prílohy.
2. Ak údaje pre konkrétny súbor údajov nie sú k dispozícii pre každý výrobný proces, zvolí sa vhodná metóda na určenie požadovaných údajov pre každý jednotlivý výrobný proces. Na tento účel sa použije niektorá z týchto zásad v závislosti od toho, ktorá prináša presnejšie výsledky:
  - a) ak sa rôznych tovarov vyrába jeden za druhým na tej istej výrobní linke, vstupy, výstupy a zodpovedajúce emisie sa priradia sekvenčne na základe času využívania za rok za každý výrobný proces;
  - b) vstupy, výstupy a zodpovedajúce emisie sa priradujú na základe hmotnosti alebo objemu jednotlivého vyrobeného tovaru alebo odhadov založených na pomere voľných reakčných entalpií prítomných chemických reakcií alebo na základe iného vhodného rozdeľovacieho kľúča, ktorý je potvrdený dôkladnou vedeckou metodikou.
3. Ak sa výsledky merania dosahujú použitím viacerých meradiel rôznej kvality, na rozdelenie údajov o množstve materiálu, paliva, merateľného tepla alebo elektriny na úrovni zariadenia na výrobné procesy sa môže použiť niektorá z týchto metód:
  - a) Určenie rozdelenia na základe metódy určovania, ako je individuálne meranie spotreby, odhad či korelácia, použitej rovnakým spôsobom v prípade každého výrobného procesu. Ak sa súčet údajov výrobného procesu líši od údajov určených samostatne za zariadenie, na jednotnú opravu, ktorou sa získa celkový údaj za zariadenie, sa použije „faktor zosúladenia“, a to takto:

$$RecF = D_{Inst} / \sum D_{PP} \quad (\text{rovnica 55})$$

Kde:

$RecF$ je faktor zosúladenia;

D_{Inst} je údajová hodnota určená za zariadenie ako celok a

D_{PP} sú údajové hodnoty za rôzne výrobné procesy.

Údaje pre každý výrobný proces sa potom opravujú nasledovne, pričom $D_{PP,corr}$ je opravená hodnota D_{PP} :

$$D_{PP,corr} = D_{PP} \times RecF \quad (\text{rovnica 56})$$

- b) Ak nie sú známe údaje iba jedného výrobného procesu alebo ak majú nižšiu kvalitu ako údaje o iných výrobných procesoch, z celkových údajov zariadenia možno odpočítať známe údaje výrobného procesu. Táto metóda sa uprednostňuje iba v prípade výrobných procesov, ktorých pridelené kvóty predstavujú len menšie množstvo kvót pridelených zariadeniu.

F.3.2. Postup sledovania číselných znakov KN tovaru a prekurzorov

Na účely správneho priradenia údajov k výrobným procesom zariadenie vedie zoznam všetkého tovaru a prekurzorov vyrobených v zariadení, ako aj prekurzorov získaných mimo zariadenia a ich príslušných číselných znakov KN. Na základe tohto zoznamu:

1. výrobky a ich ročné údaje o výrobe sa priradujú výrobným procesom v súlade so súhrnnými kategóriami tovaru uvedenými v oddiele 2 prílohy II;
2. tieto informácie sa zohľadňujú pri samostatnom priradovaní vstupov, výstupov a emisií jednotlivým výrobným procesom.

Na tento účel sa zavedie, zdokumentuje, vykonáva a udržiava postup pravidelnej kontroly toho, či tovar alebo prekurzory vyrobené v zariadení zodpovedajú číselným znakom KN použitým pri príprave dokumentácie k metodike monitorovania. Tento postup okrem toho obsahuje aj ustanovenia na zisťovanie toho, či zariadenie vyrába nový tovar, a na zabezpečenie určenia príslušného číselného znaku KN pre nový výrobok, jeho pridanie do zoznamu tovaru a priradenie súvisiacich vstupov, výstupov a emisií vhodnému výrobnému procesu.

F.4. Ďalšie pravidlá priradovania priamych emisií

1. Emisie zdrojových prúdov alebo zdrojov emisií slúžiacich iba jednému výrobnému procesu sa priradia k tomuto výrobnému procesu v plnom rozsahu. V prípade, že sa použije hmotnostná bilancia, odchádzajúce zdrojové prúdy sa odpočítajú v súlade s oddielom B.3.2 tejto prílohy. S cieľom zabrániť dvojitému započítaniu sa zdrojové prúdy, ktoré sa premenia na odpadové plyny, s výnimkou odpadových plynov vyrobených a v plnej miere spotrebovaných v rámci rovnakého výrobného procesu, priradia pomocou rovníc 53 a 54. Potrebné monitorovanie dolnej výhrevnosti a objemu príslušného odpadového plynu sa vykonáva uplatňovaním pravidiel uvedených v oddieloch B.4 a B.5 tejto prílohy.
2. Len vtedy, keď zdrojové prúdy alebo zdroje emisií slúžia viac ako jednému výrobnému procesu, sa uplatňujú tieto metódy v oblasti priradovania priamych emisií:
  - a) Emisie zo zdrojových prúdov alebo zdrojov emisií použitých na výrobu merateľného tepla sa priradia výrobným procesom v súlade s oddielom F.5 tejto prílohy.
  - b) Keď sa odpadové plyny nepoužívajú v rámci toho istého výrobného procesu, v ktorom sa vyrábajú, emisie pochádzajúce z odpadových plynov sa priradia v súlade s pravidlami a rovnicami uvedenými v oddiele F.1 tejto prílohy.
  - c) Keď sa množstvá zdrojových prúdov priraditeľných výrobným procesom určujú meraním pred použitím vo výrobnom procese, použije sa vhodná metodika v súlade s oddielom F.3.1 tejto prílohy.
  - d) Keď emisie zo zdrojových prúdov alebo zdrojov emisií nemožno priradiť v súlade s inými metódami, priradia sa pomocou korelovaných parametrov, ktoré už boli priradené výrobným procesom v súlade s oddielom F.3.1 tejto prílohy. Na tento účel sa priradia množstvá zdrojových prúdov a ich príslušné emisie proporčne k pomeru, v akom sa dané parametre priradili výrobným procesom. Vhodnými parametrami sú hmotnosť vyrobeného tovaru, hmotnosť alebo objem spotrebovaného paliva alebo materiálu, množstvo vyrobeného nemerateľného tepla, prevádzkové hodiny alebo známe účinnosti zariadenia.

F.5. Ďalšie pravidlá priradovania emisií z merateľného tepla

Platia všeobecné zásady výpočtu uvedené v časti F.1 tejto prílohy. Príslušné toky tepla sa určia v súlade s oddielom C.1 tejto prílohy a emisným faktorom merateľného tepla uplatnením oddielu C.2 tejto prílohy.

Ak sa straty merateľného tepla určujú samostatne od množstiev použitých vo výrobných procesoch, emisie súvisiace s týmito tepelnými stratami sa pripočítajú úmerne k emisiám všetkých výrobných procesov, v ktorých sa používa merateľné teplo vyrobené v zariadení, aby sa zabezpečilo, že sa 100 % množstva čistého merateľného tepla vyrobeného v zariadení alebo dovezeného do zariadenia alebo vyvezeného z neho, ako aj množstvá prevedené medzi výrobnými procesmi priradilo výrobným procesom bez akéhokoľvek vynechania alebo dvojitého započítania.

G. VÝPOČET ŠPECIFICKÝCH VIAZANÝCH EMISIÍ ZLOŽITÉHO TOVARU

V súlade s prílohou IV k nariadeniu (EÚ) 2023/956 sa SEE_g špecifických viazaných emisií zložitého tovaru g vypočíta takto:

$$SEE_g = \frac{AttrEmg + EE_{InpMat}}{AL_g} \quad (\text{rovnica 57})$$

$$EE_{InpMat} = \sum_{i=1}^n M_i \cdot SEE_i \quad (\text{rovnica 58})$$

Kde:

- SEE_g sú špecifické priame alebo nepriame viazané emisie (zložitého) tovaru g vyjadrené v t CO₂e na tonu tovaru g ;
- $AttrEm_g$ sú priradené priame alebo nepriame emisie z výrobného procesu, pri ktorom sa získava tovar g , stanovené v súlade s oddielom F.1 tejto prílohy za obdobie oznamovania, vyjadrené v t CO₂e;
- AL_g je úroveň činnosti výrobného procesu, pri ktorom sa získava tovar g , stanovená v súlade s oddielom F.2 tejto prílohy za obdobie oznamovania, vyjadrené v tonách;
- EE_{ImpMat} sú viazané priame alebo nepriame emisie všetkých prekurzorov spotrebovaných počas obdobia oznamovania, ktoré sú vymedzené ako relevantné pre výrobný proces tovaru g v oddiele 3 prílohy II, vyjadrené v t CO₂e;
- M_i je hmotnosť prekurzora i použitá vo výrobnom procese, pri ktorom sa získava g počas obdobia oznamovania, vyjadrená v tonách prekurzora i a
- SEE_i sú špecifické priame alebo nepriame viazané emisie prekurzora i vyjadrené v t CO₂e na tonu prekurzora i .

Pri tomto výpočte sa berú do úvahy len prekurzory, ktoré nie sú zahrnuté do rovnakého výrobného procesu ako tovar g . Ak rovnaký prekurzor pochádza z rôznych zariadení, prekurzor z každého zariadenia sa považuje za samostatný prekurzor.

Ak má samotný prekurzor i prekurzory, tieto prekurzory sa najprv zohľadnia použitím rovnakej metódy výpočtu s cieľom vypočítať viazané emisie prekurzora i predtým, ako sa použijú na výpočet viazaných emisií tovaru g . Táto metóda sa používa rekurzívne na všetky prekurzory, ktoré sú zložitým tovarom.

Parameter M_i sa vzťahuje na celkovú hmotnosť prekurzora potrebného na výrobu množstva AL_g . Zahŕňa množstvá prekurzora, ktoré nekončia v zložitom tovare, ale môžu sa rozliať, odrezať, spáliť, chemicky modifikovať atď. vo výrobnom procese a opustiť proces ako vedľajšie produkty, šrot, zvyšky, odpady alebo emisie.

V snahe poskytnúť údaje, ktoré možno použiť nezávisle od úrovni činnosti, špecifická hmotnostná spotreba m_i pre každý prekurzor i sa stanoví a zahrnie do oznámenia podľa prílohy IV:

$$m_i = M_i / AL_g \quad (\text{rovnica 59})$$

Týmto spôsobom možno špecifické viazané emisie zložitého tovaru g vyjadriť ako:

$$SEE_g = ae_g + \sum_{i=1}^n (m_i \cdot SEE_i) \quad (\text{rovnica 60})$$

Kde:

- ae_g sú špecifické priradené priame alebo nepriame emisie výrobného procesu, pri ktorom sa získava tovar g , vyjadrené v t CO₂e na tonu g , ktoré sú rovnocenné špecifickým viazaným emisiám bez viazaných emisií prekurzorov:

$$ae_g = AttrEm_g / AL_g \quad (\text{rovnica 61})$$

- m_i je špecifická hmotnostná spotreba prekurzora i použitého vo výrobnom procese, pri ktorom sa získava jedna tona tovaru g , vyjadrená v tonách prekurzora i na tonu tovaru g (t. j. bezrozmerná hodnota) a
- SEE_i sú špecifické priame alebo nepriame viazané emisie prekurzora i vyjadrené v t CO₂e na tonu prekurzora i .

H. VOLITEĽNÉ OPATRENIA NA ZVÝŠENIE KVALITY ÚDAJOV

- Zdroje rizík chýb sú identifikované v toku údajov od primárnych údajov po konečné údaje v oznámení podľa prílohy IV. Je zavedený, zdokumentovaný, vykonávaný a udržiavaný účinný systém kontroly, aby sa zabezpečilo, že oznámenia vyplývajúce z činností súvisiacich s tokom údajov neobsahujú skreslené údaje a sú v súlade s dokumentáciou k metodike monitorovania a s touto prílohou.

Hodnotenie rizika podľa prvého pododseku sa na požiadanie sprístupní Komisii a príslušnému orgánu. Ak sa prevádzkovateľ rozhodne použiť overenie v súlade s odporúčanými zlepšeniami, prevádzkovateľ ho sprístupní aj na účely overenia.

2. Na účely hodnotenia rizika sú stanovené, zdokumentované, vykonávané a udržiavané písomné postupy pre činnosti súvisiace s tokom údajov, ako aj pre kontrolné činnosti, a odkazy na tieto postupy sú zahrnuté v dokumentácii k metodike monitorovania.
3. Kontrolné činnosti uvedené v odseku 2 zahŕňajú v prípade potreby:
  - a) zabezpečenie kvality príslušného meracieho zariadenia;
  - b) zabezpečenie kvality systémov informačných technológií, pričom sa zaistí, aby boli príslušné systémy navrhnuté, zdokumentované, odskúšané, vykonávané, kontrolované a udržiavané spôsobom, ktorým sa zabezpečí spracovanie spoľahlivých, presných a včasných údajov v súlade s rizikami identifikovanými v hodnotení rizika;
  - c) oddelenie úloh v rámci činností súvisiacich s tokom údajov a kontrolných činností, ako aj riadenie nevyhnutne potrebných spôsobilostí;
  - d) interné preskúmania a validácia údajov;
  - e) opravy a nápravné opatrenia;
  - f) kontrola externe zabezpečovaných procesov;
  - g) vedenie záznamov a dokumentácie vrátane riadenia verzií dokumentov.
4. Na účely odseku 3 písm. a) sa zabezpečí, aby sa všetky príslušné meracie zariadenia v pravidelných intervaloch kalibrovali, opravovali a kontrolovali, a to aj pred ich použitím, a aby sa kontrolovali porovnaním podľa príslušných noriem na meranie vychádzajúcich z medzinárodných noriem v oblasti merania, ak sú k dispozícii, a aby boli primerané zisteným rizikám.

Ak sa zložky meracích systémov nedajú kalibrovať, uvedené zložky sa uvedú v dokumentácii k metodike monitorovania a stanovia sa alternatívne kontrolné činnosti.

Ak sa zistí, že zariadenie nie je v súlade s požadovaným výkonom, bezodkladne sa prijímú potrebné nápravné opatrenia.
5. Na účely odseku 3 písm. d) sa údaje vyplývajúce z činností súvisiacich s tokom údajov uvedených v odseku 2 pravidelne preskúmajú a validujú. Takéto preskúmanie a validácia údajov pozostávajú z týchto krokov:
  - a) kontrola úplnosti údajov;
  - b) porovnanie údajov určených za predchádzajúce základné obdobie, a najmä kontroly konzistentnosti na základe časového sledu účinnosti emisií skleníkových plynov v rámci príslušných výrobných procesov;
  - c) porovnanie údajov a hodnôt vyplývajúcich z rôznych systémov získavania prevádzkových údajov, najmä v prípade výrobných protokolov, údajov o predaji a údajov o zásobách príslušného tovaru;
  - d) porovnania a kontroly úplnosti údajov na úrovni zariadenia a výrobného procesu príslušného tovaru.
6. Na účely odseku 3 písm. e) sa zabezpečí, že v prípade zistenia neúčinného fungovania činností súvisiacich s tokom údajov alebo kontrolných činností, alebo nedodržania pravidiel stanovených v dokumentácii postupov pre tieto činnosti, sa prijímú nápravné opatrenia a dotknuté údaje sa bezodkladne opravujú.
7. Ak sa jedna alebo viacero činností zariadenia súvisiacich s tokom údajov alebo kontrolných činností uvedených v odseku 1 zabezpečuje externe, na účely odseku 3 písm. f) sa uskutočnia všetky tieto činnosti:
  - a) overí sa kvalita externe zabezpečených činností súvisiacich s tokom údajov a kontrolných činností podľa tejto prílohy;

- b) určia sa primerané požiadavky na výstupy externe zabezpečovaných procesov a na metódy použité v daných procesoch;
  - c) overí sa kvalita výstupov a metód uvedených v písmene b) tohto odseku;
  - d) zaistí sa, aby sa externe zabezpečované činnosti vykonávali tak, aby riešili inherentné riziká a kontrolné riziká zistené v rámci hodnotenia rizika.
8. Monitoruje sa účinnosť kontrolného systému, okrem iného aj prostredníctvom vykonávania interných preskúmaní a zohľadnenia zistení, ku ktorým dospel overovateľ, ak sa overovanie vykonáva.
- Keď sa zistí, že kontrolný systém nie je účinný alebo nezodpovedá zisteným rizikám, systém kontroly sa zodpovedajúcim spôsobom zlepší a dokumentácia k metodike monitorovania sa zodpovedajúcim spôsobom aktualizuje vrátane príslušných písomných postupov pre činnosti súvisiace s tokom údajov, hodnotenie rizika a kontrolné činnosti (podľa toho, čo je vhodné).
9. Odporúčané zlepšenie: prevádzkovateľ môže dobrovoľne nechať údaje o emisiách zariadenia a špecifické viazané údaje o emisiách tovaru zostavené v súlade s prílohou IV overiť nezávislým overovateľom akreditovaným podľa normy ISO 14065 alebo podľa pravidiel oprávneného systému monitorovania, oznamovania a overovania relevantného pre zariadenie.
-

PRÍLOHA IV

Obsah odporúčaného oznámenia prevádzkovateľov zariadení oznamujúcim deklarantom

1. OBSAH VZORU NA OZNAMOVANIE ÚDAJOV O EMISIÁCH

Všeobecné informácie

1. Informácie o zariadení:

- a) meno a kontaktné údaje prevádzkovateľa;
- b) názov prevádzky;
- c) kontaktné údaje zariadenia;
- d) jedinečný identifikátor zariadenia, ak je k dispozícii;
- e) príslušný kód Organizácie Spojených národov pre lokality obchodu a dopravy (UN/LOCODE) danej lokality;
- f) presná adresa a jej anglický prepis;
- g) geografické súradnice hlavného zdroja emisií zariadenia.

2. Pre každú súhrnnú kategóriu tovaru použité výrobné procesy a spôsoby výroby uvedené v tabuľke 1 prílohy II.

3. Pre každý tovar, uvedený buď pre každý číselný znak KN samostatne, alebo agregovaný podľa súhrnnej kategórie tovaru v súlade s oddielom 2 prílohy II:

- a) špecifické priame viazané emisie každého tovaru;
- b) informácie o kvalite údajov a použitých metódach, najmä ak boli viazané emisie v plnom rozsahu určené na základe monitorovania, alebo či sa použili niektoré z štandardných hodnôt, ktoré sprístupnila a uverejnila Komisia pre prechodné obdobie;
- c) špecifické nepriame viazané emisie každého tovaru a spôsob určenia emisného faktora, ako aj použitý zdroj informácií;
- d) emisný faktor použitý pre elektrinu ako dovážaný tovar vyjadrený ako tona CO₂e na MWh a zdroj údajov alebo metóda použitá na určenie emisného faktora elektriny, ak sa líši od emisných faktorov poskytnutých Komisiou v prechodnom registri CBAM;
- e) ak sa namiesto skutočných údajov o špecifických viazaných emisiách oznamujú štandardné hodnoty, ktoré Komisia sprístupnila a uverejnila pre prechodné obdobie, doplní sa krátky opis dôvodov;
- f) informácie špecifické pre dané odvetvie v súlade s oddielom 2 tejto prílohy, ak je to relevantné;
- g) v prípade potreby informácie o splatnej cene uhlíka. Ak sa splatná cena uhlíka za prekurzory získava z iných zariadení, akákoľvek splatná cena uhlíka za tieto prekurzory sa uvedie samostatne podľa krajiny pôvodu.

Odporúčané zlepšenie všeobecných informácií

1. Celkové emisie zariadenia vrátane:

- a) údajov o činnosti a faktorov výpočtu pre každý použitý zdrojový prúd;
- b) emisií z každého monitorovaného zdroja emisií pomocou metodiky založenej na meraniach;
- c) emisií stanovených inými metódami;
- d) množstiev CO₂ prijatých z iných zariadení alebo vyvezených do iných zariadení na účely geologického ukladania alebo ako vstup do výrobkov, v ktorých je CO₂ trvalo chemicky viazaný.

2. Bilancia dovezeného, vyrobeného, spotrebovaného a vyvezeného merateľného tepla, odpadových plynov a elektriny.
3. Množstvo všetkých prekursorov prijatých z iných zariadení a ich špecifické priame a nepriame viazané emisie.
4. Množstvo prekursorov použitých v každom výrobnom procese s výnimkou prekursorov vyrobených v tom istom zariadení.
5. Informácie o tom, ako sa vypočítali priradené priame a nepriame emisie každého výrobného procesu.
6. Úroveň činnosti a priradené emisie každého výrobného procesu.
7. Zoznam všetkých vyrobených druhov tovaru podľa číselného znaku KN vrátane prekursorov, ktoré nie sú zahrnuté do samostatných výrobných procesov.
8. Stručný opis zariadenia, jeho hlavných výrobných procesov, akýchkoľvek výrobných procesov, ktoré nie sú zahrnuté na účely CBAM, hlavných prvkov použitej metodiky monitorovania, či sa uplatnili pravidlá oprávneného systému monitorovania, oznamovania a overovania a aké opatrenia na zlepšenie kvality údajov sa prijali, najmä či sa uplatnila akákoľvek forma overovania.
9. Informácie o emisnom faktore elektriny v zmluve o nákupe elektriny, ak je to vhodné.

2. PARAMETRE ŠPECIFICKÉ PRE DANÉ ODVETVIE, KTORÉ SA MAJÚ ZAHRNÚŤ DO OZNÁMENIA

Súhrnná kategória tovaru	Požiadavky na oznamovanie v správe o CBAM
Kalcinovaný íl	— Tiež kalcinovaný íl.
Cementové slinky	— Neuplatňuje sa
Cement	— Hmotnostný pomer ton spotrebovaného cementového slinky na vyrobenú tonu cementu (pomer slinky k cementu vyjadrený v percentách).
Cement hlinitanový	— Neuplatňuje sa
Vodík	— Neuplatňuje sa
Močovina	— Čistota (hmotnostné % obsiahnutej močoviny, % obsiahnutého N).
Kyselina dusičná	— Koncentrácia (hmotnostné %)
Amoniak	— Koncentrácia v prípade vodného roztoku.
Zmiešané hnojivá	— Informácie požadované v každom prípade podľa nariadenia (EÚ) 2019/1009: — obsah N ako amónium (NH_4^+), — obsah N ako dusičnan (NO_3^-), — obsah N ako močovina, — obsah N v iných (organických) formách.
Spekaná ruda	— Neuplatňuje sa
Surové železo	— Hlavné použité redukčné činidlo. — Hmotnostné % Mn, Cr, Ni, celkový podiel ostatných legovaných prvkov.
FeMn Feromangán	— Hmotnostné % Mn a uhlíka.
FeCr – Ferochróm	— Hmotnostné % Cr a uhlíka.
FeNi – Feronikel	— Hmotnostné % Ni a uhlíka.

DRI (Priamo redukované železo)	<ul style="list-style-type: none"> — Hlavné použité redukčné činidlo. — Hmotnostné % Mn, Cr, Ni, celkový podiel ostatných legovaných prvkov.
Surová oceľ	<ul style="list-style-type: none"> — Hlavné redukčné činidlo prekurzora, ak je známe. — Hmotnostné % Mn, Cr, Ni, celkový podiel ostatných legovaných prvkov. — Tony šrotu použité na výrobu 1 t surovej ocele. — % šrotu, ktorý je šrotom pred použitím spotrebiteľom.
Výrobky zo železa alebo z ocele	<ul style="list-style-type: none"> — Hlavné redukčné činidlo používané pri výrobe prekurzorov, ak je známe. — Hmotnostné % Mn, Cr, Ni, celkový podiel ostatných legovaných prvkov. — Hmotnostné % obsiahnutých materiálov, ktoré nie sú železom ani oceľou, ak ich hmotnosť presahuje 1 % až 5 % celkovej hmotnosti tovaru. — Tony šrotu použité na výrobu 1 t výrobku. — % šrotu, ktorý je šrotom pred použitím spotrebiteľom.
Neopracovaný (surový) hliník	<ul style="list-style-type: none"> — Tony šrotu použité na výrobu 1 t výrobku. — % šrotu, ktorý je šrotom pred použitím spotrebiteľom. — Ak celkový obsah iných prvkov ako hliník presahuje 1 %, celkový percentuálny podiel týchto prvkov.
Hliníkové výrobky	<ul style="list-style-type: none"> — Tony šrotu použité na výrobu 1 t výrobku. — % šrotu, ktorý je šrotom pred použitím spotrebiteľom. — Ak celkový obsah iných prvkov ako hliník presahuje 1 %, celkový percentuálny podiel týchto prvkov.

PRÍLOHA V

ÚDAJE EORI

Tabuľka 1 obsahuje informácie o hospodárskych subjektoch uvedené v systéme hospodárskych subjektov (EOS), ktoré sú interoperabilné s prechodným registrom CBAM.

Tabuľka 1

Údaje EORI

Systém hospodárskych subjektov (EOS) EORI	
Identifikácia zákazníka	
Krajina EORI + vnútroštátne číslo EORI	
Krajina EORI	
Dátum začiatku platnosti EORI	
Dátum uplynutia platnosti EORI	
Colné informácie o zákazníkovi	
Skrátený názov EORI	
Úplný názov EORI	
Jazyk EORI	
Dátum zriadenia EORI	
Druh osoby EORI	
Hospodárska činnosť EORI	
Zoznam adries prevádzkarne EORI	
Adresy prevádzkarne	
Adresa EORI	
Jazyk EORI	
Názov EORI	
Usadenie v Únii	
Dátum začiatku platnosti adresy EORI	
Dátum konca platnosti adresy EORI	
IČ DPH alebo DIČ	
„IČ DPH“ alebo „DIČ“	
Vnútroštátny identifikátor DPH alebo DIČ Spojí krajinu s vnútroštátnym identifikátorom	
Právne postavenie EORI	
Právne postavenie jazyk EORI	
Právne postavenie EORI	
Právne postavenie EORI Dátum začiatku a skončenia platnosti	
Zoznam kontaktov	
Kontakt	
Kontaktná adresa EORI	
Kontaktný jazyk EORI	

Úplný názov kontaktu EORI

Názov kontaktu EORI

Príznak dohody o zverejnení

Opis polí s adresou

Ulica a číslo

PSC

Mesto

Kód krajiny

Zoznam údajov na komunikáciu

Druh komunikačného kanála

PRÍLOHA VI

Doplnené požiadavky na údaje pre aktívny zušľachtovací styk

Tabuľka 1 obsahuje informácie z decentralizovaných colných systémov, ktoré sú interoperabilné s prechodným registrom CBAM v súlade s článkom 17 tohto nariadenia.

Tabuľka 1

Doplňujúce informácie pre režim aktívny zošľachtovací styk

Požiadavka na údaje od colných orgánov po doklade o ukončení colného režimu aktívny zušľachtovací styk, keď oznamujúcemu deklarantovi nie je udelená žiadna výnimka
Vydávajúca krajina
Referenčné číslo dátového záznamu
Číslo verzie dátového záznamu
Stav verzie dátového záznamu
Počiatkový dátum obdobia oznamovania
Koncový dátum obdobia oznamovania
Colný úrad dohľadu (pre aktívny zošľachtovací styk)
Referenčné číslo povolenia aktívneho zušľachtovacieho styku
Identifikačné číslo dovozcu/držiteľa povolenia pre aktívny zušľachtovací styk
Krajina dovozcu
Identifikátor tovarovej položky (porad. č.)
Kód podpoložky harmonizovaného systému
Číselný znak kombinovanej nomenklatúry
Opis tovaru
Kód požadovaného colného režimu
Kód predchádzajúceho colného režimu
Kód krajiny pôvodu
Kód krajiny určenia
Krajina odoslania
Čistá hmotnosť
Druh merných jednotiek
Doplňkové jednotky
Štatistická hodnota
Čistá hmotnosť skutočného výrobku použitého v zušľachtených výrobkoch prepustených do voľného obehu
Čistá hmotnosť ako skutočné výrobky prepustené do voľného obehu na ten istý kód tovaru
Identifikačné číslo a stav zástupcu
Spôsob dopravy na hranici

PRÍLOHA VII

Údaje z vnútroštátneho systému

Tabuľka 1 obsahuje informácie z decentralizovaných systémov, ktoré sú interoperabilné s prechodným registrom CBAM v súlade s článkom 17 tohto nariadenia.

Tabuľka 1

Údaje z vnútroštátneho systému
Vydal:
Referenčné číslo dátového záznamu
Číslo verzie dátového záznamu
Stav verzie dátového záznamu
Číslo dovozného vyhlásenia
Číslo tovarovej položky colného vyhlásenia
Dátum prijatia colného vyhlásenia
Kód požadovaného colného režimu
Kód predchádzajúceho colného režimu
Kód krajiny pôvodu
Kód krajiny preferenčného pôvodu
Kód krajiny určenia
Krajina odoslania
Poradové číslo kvóty
Opis tovaru
Kód podpoložky harmonizovaného systému
Číselný znak kombinovanej nomenklatúry
Kód TARIC
Čistá hmotnosť
Štatistická hodnota
Doplnkové jednotky
Druh vyhlásenia
Druh dodatočného vyhlásenia
Formát
Identifikačné číslo dovozcu
Krajina dovozcu
Identifikačné číslo príjemcu
Identifikačné číslo deklaranta
Identifikačné číslo držiteľa povolenia
Druh povolenia držiteľa
Referenčné číslo povolenia
Identifikačné číslo zástupcu
Spôsob dopravy na hranici
Spôsob dopravy vo vnútrozemí

PRÍLOHA VIII

Štandardné faktory používané pri monitorovaní priamych emisií na úrovni zariadenia

1. EMISNÉ FAKTORY PRE PALIVÁ SÚVISIACE S DOLNOU VÝHREVNOSŤOU (NCV)

Tabuľka 1

Emisné faktory pre palivá súvisiace s čistou výhrevnosťou (NCV) a s čistou výhrevnosťou na hmotnosť paliva

Opis typu paliva	Emisný faktor (t CO ₂ /TJ)	Dolná výhrevnosť (TJ/Gg)	Zdroj
Surová ropa	73,3	42,3	IPCC 2006 GL
Živičné palivo	77,0	27,5	IPCC 2006 GL
Skvapalnený zemný plyn	64,2	44,2	IPCC 2006 GL
Benzín	69,3	44,3	IPCC 2006 GL
Petrolej (iný ako petrolej pre prúdové motory)	71,9	43,8	IPCC 2006 GL
Bridlicová ropa	73,3	38,1	IPCC 2006 GL
Plynový/dieselový olej	74,1	43,0	IPCC 2006 GL
Zvyškový vykurovací olej	77,4	40,4	IPCC 2006 GL
Skvapalnený ropný plyn	63,1	47,3	IPCC 2006 GL
Etán	61,6	46,4	IPCC 2006 GL
Ťažký benzín	73,3	44,5	IPCC 2006 GL
Bitúmen	80,7	40,2	IPCC 2006 GL
Lubrikanty (mazivá)	73,3	40,2	IPCC 2006 GL
Ropný koks	97,5	32,5	IPCC 2006 GL
Rafinárske medziprodukty	73,3	43,0	IPCC 2006 GL
Rafinársky vykurovací plyn	57,6	49,5	IPCC 2006 GL
Parafínové vosky	73,3	40,2	IPCC 2006 GL
Lakový benzín a SBP	73,3	40,2	IPCC 2006 GL
Ostatné ropné výrobky	73,3	40,2	IPCC 2006 GL
Antracit	98,3	26,7	IPCC 2006 GL
Koksovateľné uhlie	94,6	28,2	IPCC 2006 GL
Ostatné bituminózne uhlie	94,6	25,8	IPCC 2006 GL
Subbituminózne uhlie	96,1	18,9	IPCC 2006 GL
Lignit	101,0	11,9	IPCC 2006 GL
Roponosná bridlica a ropné piesky	107,0	8,9	IPCC 2006 GL
Čiernouhoľné brikety	97,5	20,7	IPCC 2006 GL
Koksárenský a lignitový koks	107,0	28,2	IPCC 2006 GL
Plynárenský koks	107,0	28,2	IPCC 2006 GL
Čiernouhoľný decht	80,7	28,0	IPCC 2006 GL

Svietiplyn	44,4	38,7	IPCC 2006 GL
Koksárenský plyn	44,4	38,7	IPCC 2006 GL
Vysokopecný plyn	260	2,47	IPCC 2006 GL
Konvertorový plyn	182	7,06	IPCC 2006 GL
Zemný plyn	56,1	48,0	IPCC 2006 GL
Priemyselné odpady	143	neuplatňuje sa	IPCC 2006 GL
Odpadové oleje	73,3	40,2	IPCC 2006 GL
Rašelina	106,0	9,76	IPCC 2006 GL
Odpadové pneumatiky	85,0 ⁽¹⁾	neuplatňuje sa	Svetová obchodná rada pre udržateľný rozvoj – iniciatíva udržateľný rozvoj cementárskeho priemyslu (WBCSD CSI)
Oxid uhoľnatý	155,2 ⁽²⁾	10,1	J. Falbe a M. Regitz, Römpp Chemie Lexikon, Stuttgart, 1995
Metán	54,9 ⁽³⁾	50,0	J. Falbe a M. Regitz, Römpp Chemie Lexikon, Stuttgart, 1995

⁽¹⁾ Táto hodnota je predbežným emisným faktorom, t. j. pred prípadným uplatnením pomernej časti biomasy.

⁽²⁾ Založené na NCV 10,12 TJ/t.

⁽³⁾ Založené na NCV 50,01 TJ/t.

Tabuľka 2

Emisné faktory pre palivá súvisiace s dolnou výhrevnosťou (NCV) a s dolnou výhrevnosťou na hmotnosť biomasy

Biomasa	Predbežný EF (t CO ₂ /TJ)	NCV (GJ/t)	Zdroj
Drevo/drevný odpad [suchý vzduch ⁽¹⁾]	112	15,6	IPCC 2006 GL
Sulfitové výluhy (čierny výluh)	95,3	11,8	IPCC 2006 GL
Iná primárna tuhá biomasa	100	11,6	IPCC 2006 GL
Drevné uhlie	112	29,5	IPCC 2006 GL
Biologický benzín	70,8	27,0	IPCC 2006 GL
Bionafta	70,8	37,0	IPCC 2006 GL ⁽²⁾
Iné kvapalné biopalivá	79,6	27,4	IPCC 2006 GL
Skládkový plyn ⁽³⁾	54,6	50,4	IPCC 2006 GL

Kalový plyn ⁽¹⁾	54,6	50,4	IPCC 2006 GL
Ostatné bioplyny ⁽¹⁾	54,6	50,4	IPCC 2006 GL
Komunálny odpad (pomerná časť biomasy) ⁽¹⁾	100	11,6	IPCC 2006 GL

⁽¹⁾ Uvedený emisný faktor predpokladá približne 15 % obsahu vody v dreve. Čerstvé drevo môže mať obsah vody až 50 %. Na určenie dolnej výhrevnosti úplne suchého dreva sa použije táto rovnica:

$$NCV = NCV_{dry} \cdot (1 - w) - \Delta H_v \cdot w$$

Kde NCV_{dry} je dolná výhrevnosť absolútne suchého materiálu, w je obsah vody (hmotnostný zlomok) a $\Delta H_v = 2,4 \text{ GJ/t } H_2O$ je entalpia vyparovania vody. Pomocou rovnakej rovnice sa dolná výhrevnosť pre daný obsah vody môže spätne vypočítať zo suchej dolnej výhrevnosti.

⁽²⁾ Hodnota dolnej výhrevnosti je prevzatá z prílohy III k smernici (EÚ) 2018/2001.

⁽³⁾ Pokiaľ ide o skládkový plyn, kalový plyn a iný bioplyn: Štandardné hodnoty sa vzťahujú na čistý biometán. Na dosiahnutie správnych štandardných hodnôt je potrebná korekcia obsahu metánu v plyne.

⁽⁴⁾ V usmerneniach IPCC sa takisto uvádzajú hodnoty pre pomernú časť fosílií v komunálnom odpade: EF = 91,7 t CO₂/TJ; NCV = 10 GJ/t.

2. EMISNÉ FAKTORY SÚVISIACE S EMISIAMÍ Z PROCESOV

Tabuľka 3

Stechiometrické emisné faktory pre emisie z procesov z rozkladu uhličitanov (metóda A)

Uhličitan	Emisný faktor (t CO ₂ /t uhličitanu)
CaCO ₃	0,440
MgCO ₃	0,522
Na ₂ CO ₃	0,415
BaCO ₃	0,223
Li ₂ CO ₃	0,596
K ₂ CO ₃	0,318
SrCO ₃	0,298
NaHCO ₃	0,524
FeCO ₃	0,380
Všeobecne	$\text{Emisný faktor} = \frac{M(\text{CO}_2)}{\{Y \cdot [Mx] + Z \cdot [M(\text{CO}_3^{2-})]\}}$ <p>X = kov Mx) = molekulová hmotnosť X v (g/mol) M(CO₂) = molekulová hmotnosť CO₂ v (g/mol) M(CO₃²⁻) = molekulová hmotnosť CO₃²⁻ v (g/mol) Y = stechiometrické číslo X Z = stechiometrické číslo CO₃²⁻</p>

Tabuľka 4

Stechiometrické emisné faktory pre emisie z procesov z rozkladu uhličitanov na základe oxidov kovov alkalických zemín (metóda B)

Oxid	Emisný faktor (t CO ₂ /t oxidu)
CaO	0,785
MgO	1,092
BaO	0,287
všeobecne: X _Y O _Z	<p>Emisný faktor = $[M(\text{CO}_2)] / \{Y * [Mx] + Z * [M(O)]\}$</p> <p>X = kov alkalickéj zeminy alebo alkalický kov</p> <p>Mx) = molekulová hmotnosť X v (g/mol)</p> <p>M(CO₂) = molekulová hmotnosť CO₂ (g/mol)</p> <p>M(O) = molekulová hmotnosť O (g/mol)</p> <p>Y = stechiometrické číslo X</p> <p>= 1 (pre kovy alkalických zemín)</p> <p>= 2 (pre alkalické kovy)</p> <p>Z = stechiometrické číslo O = 1</p>

Tabuľka 5

Emisné faktory pre emisie z procesov z iných materiálov použitých v procesoch (výroba železa alebo ocele a spracovanie železných kovov) ⁽¹⁾

Vstupný alebo výstupný materiál	Obsah uhlíka (t C/t)	Emisný faktor (t CO ₂ /t)
Priamo redukované železo (DRI)	0,0191	0,07
Uhlíkové elektródy pre elektrické oblúčkové pece	0,8188	3,00
Uhlík vo vsádzke do elektrických oblúčkových pecí	0,8297	3,04
Horúce briketované železo	0,0191	0,07
Konvertorový plyn	0,3493	1,28
Ropný koks	0,8706	3,19
Surové železo	0,0409	0,15
Železo/železný šrot	0,0409	0,15
Oceľ/ocelový šrot	0,0109	0,04

⁽¹⁾ Pokyny IPCC z roku 2006 pre národné inventúry emisií skleníkových plynov.

3. POTENCIÁLY GLOBÁLNEHO OTEPLOVANIA INÝCH SKLENÍKOVÝCH PLYNOV AKO CO₂

Tabuľka 6

Potenciály globálneho otepľovania

Plyn	Potenciál globálneho otepľovania
N ₂ O	265 t CO ₂ e/t N ₂ O
CF ₄	6 630 t CO ₂ e/t CF ₄
C ₂ F ₆	11 100 t CO ₂ e/t C ₂ F ₆

PRÍLOHA IX

Harmonizované referenčné hodnoty účinnosti samostatnej výroby elektriny a tepla

Harmonizované referenčné hodnoty účinnosti pre samostatnú výrobu elektriny a tepla, ktoré sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách, sú založené na výhrevnosti a štandardných atmosférických podmienkach ISO (15 °C teplota okolia, 1,013 barov, 60 % relatívna vlhkosť).

Tabuľka 1

Faktory referenčnej účinnosti pre výrobu elektriny

Kategória		Druh paliva	Rok výstavby		
			Pred rokom 2012	2012 – 2015	Po roku 2016
Pevné látky	S1	Čierne uhlie vrátane antracitu, bitúmenového uhlia, subbitúmenového uhlia, koksu, hnedouhoľného koksu a ropného koksu	44,2	44,2	44,2
	S2	Hnedé uhlie, lignitové brikety, roponosná bridlica	41,8	41,8	41,8
	S3	Rašelina, rašelinové brikety	39,0	39,0	39,0
	S4	Suchá biomasa vrátane dreva a iná tuhá biomasa vrátane drevených peliet a brikiet, drevných štiepok, suchých a čistých zvyškov po manipulácii s drevom, škrupín orechov a olivových a iných jadier	33,0	33,0	37,0
	S5	Iná tuhá biomasa vrátane všetkých drevných nezahrnutá do S4 a čierny a hnedý lúh	25,0	25,0	30,0
	S6	Komunálny a priemyselný odpad (neobnoviteľný) a obnoviteľný/biologicky rozložiteľný odpad	25,0	25,0	25,0
Tekutiny	L7	Ťažký vykurovací olej, plynový olej/nafta, ostatné ropné produkty	44,2	44,2	44,2
	L8	Biokvapaliny vrátane biometanolu, bioetanolu, biobutanolu, bionafty a ostatných biokvapalín	44,2	44,2	44,2
	L9	Odpadové kvapaliny vrátane biologicky rozložiteľného a neobnoviteľného odpadu (vrátane loja, tuku a mláta)	25,0	25,0	29,0
Plynné palivo	G10	Zemný plyn, LPG, LNG a biometán	52,5	52,5	53,0
	G11	Rafinérske plyny, vodíkový a syntetický plyn	44,2	44,2	44,2
	G12	Bioplyn z anaeróbnej fermentácie, zo skládky a z čistenia odpadových vôd	42,0	42,0	42,0
	G13	Koksárenský plyn, vysokopecný plyn, banský plyn a ostatné konvertorové plyny (okrem rafinérského plynu)	35,0	35,0	35,0
Ostatné	O14	Odpadové teplo (vrátane spalín z vysokoteplotných procesov, produktov exotermických chemických reakcií)			30,0

Tabuľka 2

Faktory referenčnej účinnosti pre výrobu tepla

Kategória		Druh paliva	Rok výstavby					
			Pred rokom 2016			Po roku 2016		
			Teplá voda	Para ⁽¹⁾	Priame využitie výfukových plynov ⁽²⁾	Teplá voda	Para ⁽¹⁾	Priame využitie výfukových plynov ⁽²⁾
Pevné látky	S1	Čierne uhlie vrátane antracitu, bitúmenového uhlia, subbitúmenového uhlia, koksu, hnedouhoľného koksu a ropného koksu	88	83	80	88	83	80
	S2	Hnedé uhlie, lignitové brikety, roponosná bridlica	86	81	78	86	81	78
	S3	Rašelina, rašelinové brikety	86	81	78	86	81	78
	S4	Suchá biomasa vrátane dreva a iná tuhá biomasa vrátane drevených peliet a brikiet, drevených štiepok, suchých a čistých zvyškov po manipulácii s drevom, škrupín orechov a olivových a iných jadier	86	81	78	86	81	78
	S5	Iná tuhá biomasa vrátane všetkých drevených nezahrnutá do S4 a čierne a hnedé lúh	80	75	72	80	75	72
	S6	Komunálny a priemyselný odpad (neobnoviteľný) a obnoviteľný/biologicky rozložiteľný odpad	80	75	72	80	75	72
Tekutiny	L7	Ťažký vykurovací olej, plynový olej/nafta, ostatné ropné produkty	89	84	81	85	80	77
	L8	Biokvapaliny vrátane biometanolu, bioetanolu, biobutanolu, bionafty a ostatných biokvapalín	89	84	81	85	80	77
	L9	Odpadové kvapaliny vrátane biologicky rozložiteľného a neobnoviteľného odpadu (vrátane loja, tuku a mláta)	80	75	72	75	70	67
Plynné palivo	G10	Zemný plyn, LPG, LNG a biometán	90	85	82	92	87	84
	G11	Rafinérské plyny, vodíkový a syntetický plyn	89	84	81	90	85	82

	G12	Bioplyn z anaeróbnej fermentácie, zo skládky a z čistenia odpadových vôd	70	65	62	80	75	72
	G13	Koksárenský plyn, vysokopecný plyn, banský plyn a ostatné konvertorové plyny (okrem rafinárskeho plynu)	80	75	72	80	75	72
Ostatné	O14	Odpadové teplo (vrátane spalín z vysokoteplotných procesov, produktov exotermických chemických reakcií)	—	—	—	92	87	—

(¹) Ak zariadenia na výrobu pary nezohľadňujú vo výpočte účinnosti tepla v rámci KVET (kombinovanej výroby tepla a elektriny) vratný kondenzát, hodnoty účinnosti pary uvedené v tabuľke sa zvýšia o 5 percentuálnych bodov.

(²) Použijú sa hodnoty pre priame využitie spalín, ak je teplota 250 °C alebo viac.

NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/1774**zo 14. septembra 2023,****ktorým sa opravujú určité jazykové znenia prílohy II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 zo 16. decembra 2008 o prídavných látkach v potravinách ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 10 ods. 3,

keďže:

- (1) Holandské a talianske jazykové znenie prílohy II k nariadeniu (ES) č. 1333/2008 obsahujú nesprávny preklad určitého pojmu v časti E medzi položkami týkajúcimi sa kategórie potravín 17.1, ktorý zužuje rozsah výrobkov, v ktorých možno určité prídavné látky v potravinách používať.
- (2) Holandské a talianske jazykové znenie prílohy II k nariadeniu (ES) č. 1333/2008 by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom opraviť. Ostatných jazykových znení sa táto oprava netýka.
- (3) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskami Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá vydanými 17. apríla 2018 a 10. marca 2021,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1*(Netýka sa slovenského znenia.)***Článok 2**Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 14. septembra 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 354, 31.12.2008, s. 16.

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/1775

zo 14. septembra 2023,

ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2018/330, ktorým sa po revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti podľa článku 11 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz určitých bezšvových rúr a rúrok z nehrdzavejúcej ocele s pôvodom v Čínskej ľudovej republike

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 z 8. júna 2016 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 14 ods. 1,

keďže:

- (1) Dovozy určitých bezšvových rúr a rúrok z nehrdzavejúcej ocele s pôvodom v Čínskej ľudovej republike podlieha konečným antidumpingovým clám uloženým vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2018/330 ⁽²⁾.
- (2) Spoločnosť Zhejiang Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui, s doplnkovým kódom TARIC ⁽³⁾ B 263, ktorá podlieha colnej sadzbe pre spolupracujúcich výrobcov nezaraďených do vzorky vo výške 56,9 %, informovala 10. januára 2023 Komisiu, že zmenila svoj názov na Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui.
- (3) Spoločnosť požiadala Komisiu o potvrdenie, že zmena názvu nemá vplyv na jej právo využívať sadzbu antidumpingového cla, ktorá sa na ňu uplatňovala pod jej predchádzajúcim názvom.
- (4) Komisia preskúmala predložené informácie a dospela k záveru, že zmena názvu bola riadne zaregistrovaná príslušnými orgánmi a nevedla k vytvoreniu nových vzťahov s inými skupinami spoločností, ktoré Komisia neprešetrila.
- (5) Táto zmena názvu teda nemá žiadny vplyv na zistenia vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2018/330, a konkrétne na sadzbu antidumpingového cla, ktorá sa na spoločnosť uplatňuje. Dôkazy v spise zároveň potvrdili, že zmena názvu je uplatniteľná od 21. septembra 2022, keď zmenu v obchodnom registri schválila správa pre reguláciu trhu v okrese Čching-tchien (*Qingtian County Administration for Market Regulation*).
- (6) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného podľa článku 15 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/1036,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

1. Príloha I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2018/330 sa mení takto:

„Zhejiang Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui	B 263“
---	--------

sa nahrádza takto:

„Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui	B 263“.
--	---------

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 176, 30.6.2016, s. 21.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 63, 6.3.2018, s. 15.

⁽³⁾ Integrovaný sadzobník Európskej únie.

2. Doplnkový kód TARIC B 263, ktorý bol predtým pridelený spoločnosti Zhejiang Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui, sa uplatňuje na spoločnosť Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui od 21. septembra 2022. Akékoľvek konečné clo zaplatené z dovozu výrobkov, ktoré vyrobila spoločnosť Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui, nad rámec antidumpingového cla stanoveného v článku 1 ods. 2 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2018/330, pokiaľ ide o spoločnosť Zhejiang Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui, sa vráti alebo odpustí v súlade s platnými colnými predpismi.

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 14. septembra 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/1776**zo 14. septembra 2023,****ktorým sa po revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti podľa článku 11 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz melamínu s pôvodom v Čínskej ľudovej republike**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 z 8. júna 2016 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie ⁽¹⁾ (ďalej len „základné nariadenie“), a najmä na jeho článok 11 ods. 2,

keďže:

1. POSTUP**1.1. Predchádzajúce prešetrovania a platné opatrenia**

- (1) Rada na základe prešetrovania (ďalej len „pôvodné prešetrovanie“) prostredníctvom vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) č. 457/2011 ⁽²⁾ uložila konečné antidumpingové opatrenia na dovoz melamínu s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (ďalej len „ČĽR“ alebo „Čína“).
- (2) Komisia po revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti (ďalej len „predchádzajúce revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti“) vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2017/1171 ⁽³⁾ opätovne uložila konečné antidumpingové opatrenia na dovoz melamínu s pôvodom v Čínskej ľudovej republike.
- (3) V súčasnosti platné opatrenia majú formu pevne stanoveného cla vo výške 415 EUR za tonu na všetok dovoz z ČĽR s výnimkou troch spolupracujúcich čínskych vyvážajúcich výrobcov, ktorých vývoz podlieha minimálnej dovoznej cene vo výške 1 153 EUR za tonu.
- (4) Po uverejnení oznámenia o blížiacom sa uplynutí platnosti platných opatrení ⁽⁴⁾ bola Komisii doručená žiadosť o začatie revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti v súlade s článkom 11 ods. 2 základného nariadenia.
- (5) Žiadosť predložili 31. marca 2022 spoločnosti Borealis Agrolinz Melamine GmbH, OCI Nitrogen BV a Grupa Azoty Zakłady Azotowe Pulawy SA (ďalej len „žiadatelia“) v mene výrobného odvetvia Únie vyrábajúceho melamín v zmysle článku 5 ods. 4 základného nariadenia.

1.2. Začatie revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti

- (6) Keďže Komisia po porade s výborom zriadeným článkom 15 ods. 1 základného nariadenia stanovila, že existujú dostatočné dôkazy na začatie revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti, 1. júla 2022 začala na základe článku 11 ods. 2 základného nariadenia revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti antidumpingových opatrení uplatniteľných na dovoz melamínu s pôvodom v Čínskej ľudovej republike do Únie. Komisia uverejnila oznámenie o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti v Úradnom vestníku Európskej únie ⁽⁵⁾ (ďalej len „oznámenie o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti“).

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 176, 30.6.2016, s. 21.

⁽²⁾ Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 457/2011 z 10. mája 2011, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo a s konečnou platnosťou vyberá dočasné clo uložené na dovoz melamínu s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (Ú. v. EÚ L 124, 13.5.2011, s. 2).

⁽³⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1171 z 30. júna 2017, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz melamínu s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (Ú. v. EÚ L 170, 1.7.2017, s. 62).

⁽⁴⁾ Oznámenie o blížiacom sa uplynutí platnosti určitých antidumpingových opatrení (Ú. v. EÚ C 396, 30.9.2021, s. 12).

⁽⁵⁾ Oznámenie o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti antidumpingových opatrení uplatniteľných na dovoz melamínu s pôvodom v Čínskej ľudovej republike (Ú. v. EÚ C 252, 1.7.2022, s. 6).

1.3. Obdobie revízneho prešetrovania a posudzované obdobie

- (7) Prešetrovanie pokračovania alebo opätovného výskytu dumpingu sa vzťahovalo na obdobie od 1. júla 2021 do 30. júna 2022 (ďalej len „obdobie revízneho prešetrovania“ alebo „ORP“). Preskúmanie trendov relevantných z hľadiska posúdenia pravdepodobnosti pokračovania alebo opätovného výskytu ujmy sa vzťahovalo na obdobie od 1. januára 2019 do konca obdobia revízneho prešetrovania (ďalej len „posudzované obdobie“).

1.4. Zainteresované strany

- (8) V oznámení o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti boli zainteresované strany vyzvané, aby sa obrátili na Komisiu s cieľom zúčastniť sa na prešetrovaní. Komisia okrem toho osobitne informovala žiadateľov, ostatných známych výrobcov z Únie, známych vyvážajúcich výrobcov v ČLR, orgány ČLR, známych dovozcov, používateľov, obchodníkov, ako aj združenia, o ktorých je známe, že sa ich to týka, o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti a vyzvala ich, aby sa na ňom zúčastnili.
- (9) Zainteresované strany mali možnosť vyjadriť sa k začatiu revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti a požiadať o vypočutie Komisiou a/alebo úradníkom pre vypočutie v obchodných konaniach. Žiadna zo zainteresovaných strán nepožiadala o vypočutie.

1.5. Pripomienky k začatiu revízneho prešetrovania

- (10) Čínska obchodná komora dovozcov a vývozcov kovov, minerálov a chemických látok (ďalej len „CCCMC“) predložila dodatočné pripomienky k žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti alebo k aspektom týkajúcim sa začatia súčasného prešetrovania podľa bodu 5.2 oznámenia o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti.
- (11) Obchodná komora CCCMC poskytla pripomienky týkajúce sa uplatňovania článku 2 ods. 6a základného nariadenia, existencie výrazných deformácií v ČLR a výberu vhodnej reprezentatívnej krajiny. Tieto pripomienky sa analyzujú ďalej v oddieloch 3.2.2, 3.2.2.1 a 3.2.2.2.
- (12) Obchodná komora CCCMC navyše tvrdila, že žiadosť obsahovala nesprávne vypočítané dumpingové rozpätie. V tejto súvislosti obchodná komora CCCMC tvrdila, že žiadatelia nezohľadnili rôzne výrobné procesy (napr. úplne integrovaní výrobcovia melamínu alebo výrobcovia používajúci nakúpenú močovinu) a rôzne suroviny (melamín vyrábaný zo zemného plynu alebo z uhlia, teda dvoch potenciálnych konečných surovín), hoci normálnu hodnotu vytvorili s ohľadom na dve odlišné technológie výroby používané v ČLR. V súvislosti s vývoznou cenou žiadatelia podľa obchodnej komory CCCMC nevhodne použili ceny melamínu s pôvodom v ČLR pri jeho vývoze do tretích krajín, keďže tieto ceny boli ovplyvnené situáciou na príslušných miestnych trhoch, a tak neboli reprezentatívne z hľadiska rozhodnutí o cenách vývozu do Únie.
- (13) Komisia konštatovala, že obchodná komora CCCMC neuviedla žiadne skutočné chyby vo výpočte dumpingového rozpätia. Obchodná komora len jednoducho tvrdila, že informácie použité na vytvorenie normálnej hodnoty boli nedostatočné, keďže nezahŕňali všetky možné výrobné procesy a suroviny použité pri výrobe. Komisia v tejto súvislosti vykonala preskúmanie žiadosti v súlade s článkom 11 ods. 2 základného nariadenia a dospela k záveru, že sú splnené požiadavky na začatie revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti, t. j. existujú dostatočné dôkazy na začatie konania. Podľa článku 5 ods. 2 základného nariadenia musí žiadosť analogicky obsahovať také informácie, ktoré sú žiadateľom dostupné pri vynaložení primeraného úsilia. Právna norma, pokiaľ ide o dôkazy, ktoré sa vyžadujú na účely začatia revízneho prešetrovania („dostatočné“ dôkazy), je odlišná od právnej normy, pokiaľ ide o dôkazy, ktoré sú potrebné na účely predbežného alebo konečného stanovenia existencie dumpingu. Dôkazy, ktoré sú z hľadiska počtu alebo kvality nedostatočné na odôvodnenie predbežného alebo konečného stanovenia dumpingu, preto môžu byť stále dostatočné na odôvodnenie začatia prešetrovania ⁽⁶⁾.
- (14) Okrem toho, pokiaľ ide o vývoznú cenu, Komisia konštatovala, že so zreteľom na aspekty vysvetlené v odôvodnení 13, žiadatelia nechybovali, keď pri stanovení opätovného výskytu dumpingu v situácii, v ktorej sa vývozné ceny pri vývoze do Únie riadia minimálnymi dovoznými cenami, použili vývozné ceny do tretích krajín.

⁽⁶⁾ Rozsudok Všeobecného súdu z 11. júla 2017, Viraj Profiles Ltd/Rada Európskej únie, T-67/14, ECLI:EU:T:2017:481, bod 98.

- (15) Komisia preto zamietla tvrdenie obchodnej komory CCCMC o nesprávne vypočítanom dumpingovom rozpätí v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti.
- (16) Obchodná komora CCCMC ďalej tvrdila, že tvrdenia v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti týkajúce sa pravdepodobnosti opätovného výskytu dumpingu sú nepodložené. Obchodná komora CCCMC sa zamerala na existenciu voľnej kapacity v ČĽR a úroveň vývozných cien pri vývoze do tretích krajín.
- (17) V tejto súvislosti tvrdila, že žiadatelia nesprávne predpokladali, že čínski výrobcovia by využili svoju veľkú voľnú kapacitu v prípade, ak by uplynula platnosť opatrení. Takáto mobilizácia kapacít by si podľa obchodnej komory vyžadovala niekoľkoročné prechodné obdobie, aby ďalší výrobcovia mohli splniť technické požiadavky zákazníkov v Únii a získali skúsenosti v oblasti obchodných praktík v Únii. Obchodná komora CCCMC navyše tvrdila, že jedna z čínskych spoločností uvedených v žiadosti stavala novú prevádzku len preto, aby nahradila svoju existujúcu výrobnú kapacitu. Obchodná komora CCCMC preto požiadala Komisiu, aby overila presnosť, spoľahlivosť a pravdepodobnosť plánovaného zvyšovania výrobnéj kapacity uvedeného v žiadosti (?).
- (18) Obchodná komora CCCMC navyše kritizovala predpoklad žiadateľov, že v prípade uplynutia platnosti opatrení by čínski výrobcovia presmerovali svoj vývoz za nízke ceny z trhov tretích krajín na trh Únie za rovnakú cenu. Podľa obchodnej komory žiadatelia nevysvetlili, prečo čínske vývozné ceny pri vývoze do tretích krajín predstavovali spoľahlivý ukazovateľ budúcich vývozných cien do Únie. Združenie ďalej tvrdilo, že čínski výrobcovia by aj v prípade ukončenia opatrení predávali do Únie za súčasné vysoké vývozné ceny a že by neopustili už rozvinuté spoľahlivé vývozné trhy tretích krajín.
- (19) Komisia konštatovala, že obchodná komora CCCMC neposkytla žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení týkajúcich sa voľnej kapacity alebo vývozných cien pri vývoze do tretích krajín. Vývoj dovozu tovaru s pôvodom v ČĽR v období 2018 – 2021, ako je znázornené v tabuľke 9 žiadosti, naopak poukazuje na skutočnosť, že čínski výrobcovia sú veľmi dobre schopní a ochotní buď využiť svoju voľnú kapacitu, alebo presmerovať vývoz z tretích krajín do Únie v závislosti od cien na trhu Únie. Komisia na záver konštatovala, že analýza, ktorú poskytli žiadatelia vo svojej žiadosti, sa takisto musí preskúmať vzhľadom na požiadavky na dostatočné dôkazy stanovené v článku 11 ods. 2 a v článku 5 ods. 2 základného nariadenia. Komisia pri skúmaní žiadosti dospela k záveru, že analýza voľnej kapacity v ČĽR a vývozných cien pri vývoze do tretích krajín predstavuje dostatočné dôkazy o pravdepodobnosti opätovného výskytu dumpingu na účely žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti.
- (20) Komisia preto zamietla tvrdenia obchodnej komory CCCMC týkajúce sa analýzy pravdepodobnosti opätovného výskytu dumpingu uvedenej v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti.
- (21) Obchodná komora CCCMC okrem toho predložila pripomienky týkajúce sa pravdepodobnosti opätovného výskytu ujmy. Obchodná komora sa v tejto súvislosti odvolávala na tvrdenia žiadateľov v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti. Obchodná komora CCCMC sa najprv pokúsila vyvrátiť významnosť zvýšenia podielu čínskeho dovozu na trhu z 5 % na 6 % medzi rokmi 2018 až 2021, ako sa uvádza v zhrnutí v tabuľke 14 žiadosti. Po druhé obchodná komora CCCMC tvrdila, že všetky rozdiely medzi predajnými cenami výrobného odvetvia Únie a čínskymi dovoznými cenami sú zapríčinené rozdielmi vo vzniknutých výrobných nákladoch. Po tretie obchodná komora CCCMC sponchybnila tvrdenie, že miera zisku výrobcov z Únie by mohla klesnúť do záporných hodnôt, ak by sa ceny výrobného odvetvia Únie znížili na rovnakú úroveň ako čínske dovozné ceny.
- (22) Komisia konštatovala, že žiadateľ len poukázal na skutočnosť, že dovoz z Číny sa zvyšuje, k čomu v rokoch 2018 až 2021 skutočne dochádzalo, bez toho, aby zdôrazňoval významnosť tohto zvýšenia. Komisia však zároveň konštatovala, že z tej istej tabuľky vyplýva, že zvýšenie by bolo podstatne výraznejšie, ak by sa ako východiskový rok použil rok 2019 alebo 2020. Tvrdenie obchodnej komory CCCMC bolo preto zamietnuté. V súvislosti s tvrdením týkajúcim sa rozdielov medzi predajnými cenami výrobného odvetvia Únie a čínskymi dovoznými cenami Komisia konštatovala, po prvé, že tvrdenie obchodnej komory CCCMC nebolo podložené dôkazmi o výrobných nákladoch, ktoré vznikli čínskym vyvážajúcim výrobcom, a po druhé, že náklady na výrobu melamínu ovplyvňujú najmä náklady na močovinu, ktoré zas závisia najmä od cien zemného plynu. Močovina aj zemný plyn sú komodity, ktorých ceny sú na svetových trhoch zväčša vyrovnané, pokiaľ nedochádza k deformáciám zo strany štátu. Toto tvrdenie bolo preto zamietnuté. Čo sa týka tretieho tvrdenia, Komisia konštatovala, že miera zisku výrobcov z Únie by skutočne mohla klesnúť do záporných hodnôt či v najlepšom prípade klesnúť na úroveň nákladov, ak by sa ceny výrobného odvetvia Únie znížili na rovnakú úroveň ako čínske dovozné ceny, keďže výrobné náklady výrobcov z Únie boli približne na rovnakej úrovni ako čínske dovozné ceny alebo boli vyššie ako tieto ceny.

(?) Pozri bod 103 a obrázok 1 žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti.

1.6. Výber vzorky

- (23) V oznámení o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti Komisia uviedla, že v súlade s článkom 17 základného nariadenia môže vybrať vzorku zainteresovaných strán.

1.6.1. Výber vzorky výrobcov z Únie

- (24) Komisia v oznámení o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti uviedla, že predbežne vybrala vzorku troch výrobcov z Únie so sídlom v troch rôznych členských štátoch. Komisia v rámci analýzy posudzovania reprezentatívnosti pred začatím prešetrovania vybrala vzorku na základe objemu výroby a predaja podobného výrobku v Únii v období od 1. júla 2021 do 30. júna 2022, ktorý nahlásili výrobcovia z Únie. Vzorka predstavovala 82 % odhadovanej výroby podobného výrobku v Únii. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby sa vyjadrili k predbežnej vzorke. Keďže neboli doručené žiadne pripomienky, táto vzorka sa považovala za vzorku reprezentatívnu pre výrobné odvetvie Únie.

1.6.2. Výber vzorky neprepojených dovozcov

- (25) S cieľom rozhodnúť o potrebe výberu vzorky a v prípade kladného rozhodnutia k nemu pristúpiť Komisia požiadala neprepojených dovozcov, aby poskytli informácie uvedené v oznámení o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti. Prihlásil sa iba jeden neprepojený dovozca, a to spoločnosť Borghi SpA, Grandate/Taliansko. V dôsledku toho Komisia rozhodla, že výber vzorky nie je potrebný, a požiadala spoločnosť Borghi SpA, aby vyplnila dotazník pre neprepojených dovozcov. Spoločnosť Borghi SpA však vyplnený dotazník nepredložila.

1.6.3. Výber vzorky vyvážajúcich výrobcov v ČLR

- (26) Komisia požiadala všetkých vyvážajúcich výrobcov v ČLR o poskytnutie informácií uvedených v oznámení o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti, aby mohla rozhodnúť o potrebe výberu vzorky a v prípade kladného rozhodnutia k nemu pristúpiť. Okrem toho Komisia požiadala zastúpenie Čínskej ľudovej republiky pri Európskej únii, aby identifikovalo a/alebo kontaktovalo iných vyvážajúcich výrobcov, ak existujú, ktorí by mohli mať záujem zúčastniť sa na prešetrovaní.
- (27) Požadované informácie poskytol jeden výrobca z dotknutej krajiny, spoločnosť Xinjiang Xinlianxin Energy Chemical Co., Ltd. (ďalej len „spoločnosť Xinjiang XLX“), ktorá súhlasila so svojím zaradením do vzorky. Tento výrobca predstavoval menej než 3 % celkového dovozu melamínu s pôvodom v ČLR za obdobie revízneho prešetrovania.
- (28) Vzhľadom na nízku úroveň spolupráce Komisia považovala za vhodné uplatniť článok 18 základného nariadenia na nespolupracujúcich vyvážajúcich výrobcov v ČLR a založiť svoje zistenia pre celú krajinu o pravdepodobnosti pokračovania a/alebo opätovného výskytu dumpingu a ujmy na dostupných skutočnostiach.
- (29) V súlade s článkom 17 ods. 2 základného nariadenia sa úvahy Komisie konzultovali so všetkými dotknutými známymi vyvážajúcimi výrobcami a s orgánmi dotknutej krajiny. Komisia okrem toho informovala spoločnosť Xinjiang XLX, že z dôvodu administratívnych úspor Komisia nemusí vykonať postup odstraňovania nedostatkov vyplneného dotazníka a jeho overovanie. Všetky informácie, ktoré spoločnosť poskytne, sa však môžu v prípade potreby použiť ako dostupné skutočnosti. Neboli predložené žiadne pripomienky.

1.7. Vyplnené dotazníky

- (30) Komisia zaslala vláde Čínskej ľudovej republiky (ďalej len „čínska vláda“) dotazník týkajúci sa existencie výrazných deformácií v ČLR v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia.

- (31) Komisia zaslala dotazníky jednému spolupracujúcemu vyvážajúcemu výrobcovi, výrobcovi z Únie zaradeným do vzorky, jednému neprepojenému dovozcovi, ktorý sa prihlásil v rámci postupu výberu vzorky, a všetkým známym používateľom melamínu. Všetky príslušné dotazníky boli v deň začatia revízneho prešetrovania prístupné na webovom sídle GR pre obchod⁽⁸⁾. V priebehu prešetrovania Komisia zaslala žiadateľom dotazník so žiadosťou o makroekonomické údaje týkajúce sa výrobného odvetvia Únie.
- (32) Vyplnené dotazníky zaslal jeden spolupracujúci vyvážajúci výrobca, traja výrobcovia z Únie zaradení do vzorky, žiadatelia, jeden neprepojený dovozca a traja používatelia.

1.8. Overovanie

- (33) Komisia vyhľadala a overila všetky informácie, ktoré považovala za potrebné na určenie pravdepodobnosti pokračovania alebo opätovného výskytu dumpingu a ujmy a na stanovenie záujmu Únie.
- (34) Overovania na mieste podľa článku 16 základného nariadenia sa uskutočnili v priestoroch týchto spoločností:

Výrobcovia z Únie:

- Borealis Agrolinz Melamine GmbH, Linz, Rakúsko,
- Grupa Azoty Zakłady Azotowe, Pulawy, Poľsko,
- OCI Nitrogen B.V., Geleen, Holandsko.

- (35) Krížová kontrola na diaľku týkajúca sa informácií použitých v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti na vytvorenie normálnej hodnoty sa uskutočnila cez internet s týmto výrobcovi z Únie:
- OCI Nitrogen B.V., Geleen, Holandsko.

1.9. Ďalší postup

- (36) Komisia 14. júna 2023 poskytla základné skutočnosti a úvahy, na základe ktorých zamýšľa zachovať platné antidumpingové clá. Všetkým stranám sa stanovila lehota, v rámci ktorej mohli k tomuto poskytnutiu informácií predložiť pripomienky a požiadať o vypočutie.
- (37) Pripomienky predložila spoločnosť Xinjiang XLX a obchodná komora CCCMC. Pripomienky Komisia posúdila a v náležitých prípadoch zohľadnila. Výrobcovia z Únie zaradení do vzorky privítali záver Komisie a nepredložili žiadne ďalšie pripomienky. Žiadna strana nepožiadala o vypočutie.

2. PREŠETROVANÝ VÝROBOK A PODOBNÝ VÝROBOK

2.1. Prešetrovaný výrobok

- (38) Výrobkom, ktorý je predmetom tohto revízneho prešetrovania, je melamín (ďalej len „prešetrovaný výrobok“), v súčasnosti patriaci pod číselný znak KN 2933 61 00.
- (39) Melamín je biely kryštalický prášok vyrábaný prevažne z močoviny, ktorý sa používa najmä na výrobu laminátov, živíc, lepidiel na drevo, tvarovacích zmesí a pri spracovaní papiera/textilu.

2.2. Dotknutý výrobok

- (40) Dotknutým výrobkom v tomto prešetrovaní je prešetrovaný výrobok (pozri odôvodnenie 38) s pôvodom v Číne.

⁽⁸⁾ <https://tron.trade.ec.europa.eu/investigations/case-view?caseId=2609>.

2.3. Podobný výrobok

- (41) Ako sa ukázalo pri prešetrovaní vedúcom k uloženiu platných opatrení⁽⁹⁾, rovnaké základné fyzické a technické vlastnosti, ako aj rovnaké základné použitia, majú tieto výrobky:
- dotknutý výrobok pri vývoze do Únie,
  - prešetrovaný výrobok vyrábaný a predávaný na domácom trhu dotknutej krajiny (Čína) a
  - prešetrovaný výrobok vyrábaný a predávaný v Únii výrobným odvetvím Únie.

Tieto výrobky sa preto považujú za podobné výrobky v zmysle článku 1 ods. 4 základného nariadenia.

3. DUMPING

3.1. Predbežné poznámky

- (42) Dovoz melamínu z ČLR v posudzovanom období pokračoval. V prvej polovici posudzovaného obdobia bol objem tohto dovozu nižší ako v období prešetrovania v pôvodnom prešetrovaní (t. j. v období od 1. januára 2009 do 31. decembra 2009). V druhej polovici posudzovaného obdobia sa však objem dovozu značne zvýšil a výrazne prevyšoval objem zaznamenaný v období prešetrovania v pôvodnom prešetrovaní. V období revízneho prešetrovania bol dovoz melamínu z ČLR takmer štyrikrát vyšší ako v období prešetrovania v pôvodnom prešetrovaní. Zároveň osemnásobne prevyšoval dovoz v období revízneho prešetrovania v predchádzajúcom revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti.
- (43) Podľa Eurostatu (databáza Comext) dovoz melamínu z ČLR v období revízneho prešetrovania predstavoval približne 15 % trhu Únie (pozri tabuľku 3) v porovnaní so 6,5 % podielom na trhu počas pôvodného prešetrovania a 2 % podielom počas predchádzajúceho revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti. V absolútnom vyjadrení sa objem dovozu melamínu s pôvodom v ČLR najprv znížil zo 17 434 ton v období prešetrovania v pôvodnom prešetrovaní na 7 938 ton v období revízneho prešetrovania v prvom revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti a opäť vzrástol na 64 673 ton v období revízneho prešetrovania v rámci súčasného revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti.
- (44) Ako sa uvádza v odôvodnení 27, v rámci prešetrovania spolupracoval iba jeden výrobca ČLR, ktorý v období revízneho prešetrovania predstavoval menej než 3 % dovozu dotknutého výrobku. Komisia preto informovala orgány ČLR, že vzhľadom na veľmi nízku úroveň spolupráce Komisia môže pri zisteniach vo vzťahu k stanoveniu pravdepodobnosti pokračovania alebo opätovného výskytu dumpingu uplatniť článok 18 základného nariadenia. Komisii v tomto ohľade neboli doručené žiadne pripomienky ani žiadosti o intervenciu úradníka pre vypočutie.
- (45) V súlade s článkom 18 základného nariadenia boli teda zistenia vo vzťahu k pravdepodobnosti pokračovania alebo opätovného výskytu dumpingu založené na dostupných skutočnostiach, konkrétne na informáciách uvedených v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti, na ľahko dostupných informáciách získaných od tureckých výrobcov výrobkov v hodnotovom reťazci amoniaku, na informáciách Tureckého štatistického úradu, generálneho riaditeľstva pre mestské vodovody a kanalizácie provincie Kocaeli a z databázy Global Trade Atlas.

3.2. Pokračovanie dumpingu počas obdobia revízneho prešetrovania

3.2.1. Postup na určenie normálnej hodnoty podľa článku 2 ods. 6a základného nariadenia pre dovoz melamínu s pôvodom v ČLR

- (46) Keďže pri začatí prešetrovania boli k dispozícii dostatočné dôkazy, ktoré v súvislosti s ČLR nasvedčovali existencii výrazných deformácií v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia, Komisia začala prešetrovanie na základe článku 2 ods. 6a základného nariadenia.

⁽⁹⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 2.

- (47) Komisia v snahe získať informácie, ktoré považovala za potrebné na účely svojho prešetrovania v súvislosti s údajnými výraznými deformáciami, zaslala čínskej vláde dotazník. V bode 5.3.2 oznámenia o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti Komisia navyše vyzvala všetky zainteresované strany, aby do 37 dní odo dňa uverejnenia oznámenia o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti v *Úradnom vestníku Európskej únie* oznámili svoje stanoviská, predložili informácie a poskytli podporné dôkazy v súvislosti s uplatnením článku 2 ods. 6a základného nariadenia. Od čínskej vlády nebol doručený žiadny vyplnený dotazník. Komisia následne informovala čínsku vládu, že na stanovenie existencie výrazných deformácií v ČĽR použije dostupné skutočnosti v zmysle článku 18 základného nariadenia.
- (48) Pripomienkami predloženými obchodnou komorou CCCMC sa zaoberá oddiel 3.2.2.1.
- (49) V bode 5.3.2 oznámenia o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti Komisia takisto uviedla, že vzhľadom na dostupné dôkazy by mohlo byť potrebné vybrať vhodnú reprezentatívnu krajinu podľa článku 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia na účely určenia normálnej hodnoty na základe nedeformovaných cien alebo referenčných hodnôt. Takisto uviedla, že prípadnou reprezentatívnou treťou krajinou pre ČĽR je v tomto prípade Turecko, ale že preskúma prípadné ďalšie vhodné krajiny v súlade s kritériami stanovenými v článku 2 ods. 6a prvej zarážke základného nariadenia.
- (50) Komisia vydala 24. februára 2023 záznam týkajúci sa zdrojov na určenie normálnej hodnoty (ďalej len „záznam o zdrojoch“).
- (51) V zázname o zdrojoch Komisia informovala zainteresované strany, že v prípade neexistencie spolupráce sa bude musieť spoliehať na dostupné skutočnosti podľa článku 18 základného nariadenia. Komisia preto zamýšľala použiť informácie uvedené v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti v kombinácii s inými zdrojmi informácií, ktoré sa považujú za vhodné podľa príslušných kritérií stanovených v článku 2 ods. 6a základného nariadenia, a to v súlade s článkom 18 ods. 5 základného nariadenia.
- (52) V zázname o zdrojoch Komisia takisto informovala zainteresované strany o tom, že zamýšľa použiť Turecko ako reprezentatívnu krajinu, a o relevantných zdrojoch, ktoré má v úmysle použiť na účely určenia normálnej hodnoty s Tureckom ako reprezentatívnou krajinou.
- (53) V zázname o zdrojoch Komisia informovala zainteresované strany, že vzhľadom na neexistenciu spolupráce by ostatné priame náklady a režijné náklady spojené s výrobou zakladala na informáciách týkajúcich sa výrobného odvetvia Únie, ktoré sú uvedené v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti.
- (54) Ďalej informovala zainteresované strany, že stanoví predajné, všeobecné a administratívne náklady a zisk na základe verejne dostupných informácií od troch tureckých výrobcov výrobkov v hodnotovom reťazci amoniaku, konkrétne od spoločností Ege Gübre Sanayii A.Ş., Tekfen Holding A.Ş. a Bagfaş Bandirma Gübre Fabrikalari A.Ş.
- (55) V zázname o zdrojoch Komisia napokon vyzvala zainteresované strany, aby sa vyjadrili k zdrojom a vhodnosti Turecka ako reprezentatívnej krajiny a navrhli iné krajiny, ak predložia dostatočné informácie o príslušných kritériách.
- (56) Komisia boli doručené pripomienky od obchodnej komory CCCMC. Združenie trvalo na tom, že Komisia by vyplnený dotazník od spoločnosti Xinjiang XLX mala použiť ako dostupné skutočnosti, na účely vytvorenia normálnej hodnoty by mala zohľadniť rozličné výrobné procesy a suroviny. Združenie kritizovalo nedeformované hodnoty určitých vstupov, predajných, všeobecných a administratívnych nákladov a zisku. Týmito pripomienkami sa zaoberajú oddiely 3.2.2.2, 3.2.2.3.1, 3.2.2.3.2 a 3.2.2.3.5 tohto nariadenia.

3.2.2. Normálna hodnota

- (57) Podľa článku 2 ods. 1 základného nariadenia, „normálna hodnota je spravidla založená na cenách zaplatených alebo obvykle platených v bežnom obchode nezávislými zákazníkmi v krajine vývozu“.

- (58) Podľa článku 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia, „ak sa [...] zistí, že vzhľadom na existenciu výrazných deformácií v zmysle písmena b) vo vyvážajúcej krajine nie je vhodné použiť domáce ceny a náklady v tejto krajine, normálna hodnota sa vytvorí výlučne na základe nákladov na výrobu a predaj odrážajúcich nedeformované ceny alebo referenčné hodnoty“, a táto vytvorená normálna hodnota „musí zahŕňať nedeformovanú a primeranú sumu na administratívne, predajné a všeobecné náklady a zisk“.
- (59) Ako sa bližšie vysvetľuje ďalej v texte, Komisia v súčasnom prešetrovaní dospela k záveru, že na základe dostupných dôkazov a vzhľadom na nespoluprácu zo strany čínskej vlády a chýbajúcu zmysluplnú spoluprácu vyvážajúcich výrobcov bolo uplatnenie článku 2 ods. 6a základného nariadenia primerané.
- (60) V súlade s článkom 2 ods. 6a základného nariadenia bola vytvorená normálna hodnota. V žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti žiadatelia vytvorili normálnu hodnotu pre dve technológie výroby, a to technológiu Tsinghua používanú výlučne v ČLR a technológiu Eurotecnic, ktorá sa používa v ČLR, ale používajú ju aj výrobcovia z Únie. Na účely tohto prešetrovania Komisia zúžila svoje zistenia na technológiu Eurotecnic, v prípade ktorej bolo možné riadne overiť zoznam výrobných faktorov a množstiev spotreby porovnaním so žiadateľmi, ktorí poskytli informácie k žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti. Komisia usúdila, že normálna hodnota vytvorená na základe priemerných množstiev spotreby prevzatá z prospektu výrobcu vybavenia používaného vo výrobnom procese, ako sa uvádza v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti, bola viac reprezentatívna z hľadiska miery využitia na účely zistení pre celú krajinu ako individuálna spotreba jedného spolupracujúceho vyvážajúceho výrobcu dosiahnutá v osobitných podmienkach jeho prevádzky.

3.2.2.1. Existencia výrazných deformácií

3.2.2.1.1. Úvod

- (61) V článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia sa stanovuje, že „výrazné deformácie sú deformácie, ku ktorým dochádza vtedy, keď vykazované ceny alebo náklady vrátane nákladov na suroviny a energiu nie sú výsledkom voľného pôsobenia trhových síl, pretože sú ovplyvnené značným zasahovaním vlády. Pri vyhodnocovaní existencie výrazných deformácií sa prihliada okrem iného na potenciálne dôsledky jedného alebo viacerých z týchto faktorov:
- príslušný trh zásobovaný do značnej miery podnikmi, ktoré vlastnia, ovládajú, nad ktorými vykonávajú dozor alebo ktoré usmerňujú orgány vyvážajúcej krajiny,
  - prítomnosť štátu vo firmách, ktorá mu umožňuje zasahovať do cien alebo nákladov,
  - diskriminačné verejné politiky alebo opatrenia v prospech domácich dodávateľov alebo iné ovplyvňovanie síl voľného trhu,
  - neexistencia, diskriminačné uplatňovanie alebo nedostatočné presadzovanie predpisov z oblasti konkurzného práva, práva obchodných spoločností alebo majetkového práva,
  - deformácia mzdových nákladov,
  - prístup k finančným prostriedkom poskytovaným inštitúciami, ktoré plnia ciele verejnej politiky alebo iným spôsobom nekonajú nezávisle od štátu“.
- (62) Keďže zoznam v článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia nie je kumulatívny, pri zistení výrazných deformácií nemusia byť prítomné všetky prvky. Tie isté faktické okolnosti sa navyše môžu použiť na preukázanie existencie jedného alebo viacerých prvkov zo zoznamu. Akýkoľvek záver v súvislosti s výraznými deformáciami v zmysle článku 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia však musí byť založený na všetkých dostupných dôkazoch. Pri celkovom posúdení existencie deformácií sa môže zohľadniť aj všeobecný kontext a situácia vo vyvážajúcej krajine, najmä ak základné prvky jej hospodárskeho a administratívneho nastavenia dávajú vláde podstatné právomoci zasahovať do hospodárstva takým spôsobom, že ceny a náklady nie sú výsledkom voľného pôsobenia trhových síl.

- (63) V článku 2 ods. 6a písm. c) základného nariadenia sa stanovuje, že „ak má Komisia informácie o odôvodnených známkach možnej existencie výrazných deformácií uvedených v písmene b) v určitej krajine alebo v určitom odvetví v danej krajine a ak je to vhodné na účinné uplatňovanie tohto nariadenia, Komisia vypracuje, zverejní a pravidelne aktualizuje správu s opisom trhových podmienok uvedených v písmene b) v danej krajine alebo odvetví“.
- (64) Komisia podľa uvedeného ustanovenia vydala správu o krajine týkajúcu sa ČLR⁽¹⁰⁾ (ďalej len „správa“), v ktorej sa poukazuje na existenciu značného zasahovania vlády na mnohých úrovniach hospodárstva vrátane konkrétnych deformácií v prípade mnohých kľúčových faktorov výroby (ako napr. pozemky, energia, kapitál, suroviny a práca), ako aj v konkrétnych odvetviach (ako napr. oceľarský a chemický priemysel). Zainteresované strany boli v čase začatia revízneho prešetrovania vyzvané, aby vyvrátili, pripomenkovali alebo doplnili dôkazy vo vyšetrovacom spise. Správa bola vo fáze začatia prešetrovania vložená do vyšetrovacieho spisu. Žiadosť takisto obsahovala určité relevantné dôkazy, ktoré správu dopĺňajú.
- (65) V žiadosti sa s odvolaním na správu konkrétnejšie uvádzalo, že štrukturálne deformácie v mnohých čínskych priemyselných odvetviach prispeli k mimoriadne nízkym nákladom na zemný plyn a zasahovaniu štátu do trhu s močovinou, jednou z hlavných zložiek melamínu. Nízka cena zemného plynu umožnila výrobcovi melamínu vyrábať prešetrovaný výrobok za umelo nízke náklady. V žiadosti sa ďalej opisujú rozličné druhy zasahovania štátu do trhu s močovinou, ako je existencia prísnych kvót na dovoz močoviny, vysoké vývozné dane počas hlavnej sezóny, oslobodenie predaja močoviny na domácom trhu od DPH a tvorba strategických zásob močoviny čínskou vládou prostredníctvom štátneho systému hnojív. V žiadosti sa navyše poukazovalo na rôzne zistenia Spojených štátov týkajúce sa zásahov čínskej vlády na podporu čínskeho výrobného odvetvia vyrábajúceho melamín, ako sú preferenčné úvery, programy týkajúce sa dane z príjmu, daňové programy týkajúce sa oslobodenia od cla, úľavy na DPH, oslobodenie od správnych poplatkov, vládne opatrenia a viaceré granty, ako aj programy vývozných subvencií týkajúce sa trhu s melamínom zistené orgánmi Spojených štátov. Okrem toho sa v žiadosti upozornilo na to, že politiky čínskej vlády, ako sú politiky podrobne opísané v národnom 14. päťročnom pláne, potvrdzujú nepretržité zasahovanie štátu do petrochemického a chemického odvetvia, ktoré sa považujú za „oporu priemyslu národného hospodárstva“, ako aj politiky z predchádzajúcich päťročných plánov, ako je usmerňujúce stanovisko k podpore špičkového rozvoja petrochemického a chemického priemyslu v rámci 14. päťročného plánu, v ktorom sa socialistické trhové hospodárstvo označuje ako všeobecná zásada a cieľ, ktorého účelom je vytvorenie čínskych národných šampiónov. S odvolaním sa na správu sa v žiadosti upozornilo aj na výrazné deformácie zapríčinené neprimeraným využívaním predpisov v oblasti konkurzného práva, práva obchodných spoločností a majetkového práva, ako aj na prístup ku kapitálu prostredníctvom finančného systému. Podľa žiadosti je pravdepodobné, že tieto politiky majú deformujúci vplyv na odvetvie výroby melamínu.
- (66) Komisia preskúmala, či vzhľadom na existenciu výrazných deformácií v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia je alebo nie je vhodné použiť ceny a náklady na domácom trhu v ČLR. Komisia toto preskúmanie vykonala na základe dôkazov dostupných v spise vrátane dôkazov uvedených v správe, ktorá vychádza z verejne dostupných zdrojov. Uvedená analýza bola zameraná na preskúmanie značného zasahovania vlády do hospodárstva ČLR vo všeobecnosti, ale aj konkrétnej situácie na trhu v danom odvetví vrátane prešetrovaného výrobku. Komisia tieto dôkazové prvky ďalej doplnila o svoj vlastný výskum týkajúci sa rôznych kritérií relevantných na potvrdenie existencie výrazných deformácií v ČLR.

3.2.2.1.2. Výrazné deformácie s vplyvom na ceny a náklady na domácom trhu v ČLR

- (67) Čínsky hospodársky systém je založený na koncepcii „socialistického trhového hospodárstva“. Táto koncepcia je zakotvená v čínskej ústave a určuje spôsob správy hospodárskych záležitostí v ČLR. Hlavnou zásadou je „socialistické verejné vlastníctvo výrobných prostriedkov, t. j. všeludové vlastníctvo a kolektívne vlastníctvo pracujúceho ľudu“. Štátne hospodárstvo sa považuje za „vedúcu silu národného hospodárstva“ a štát má mandát na „zabezpečenie jeho konsolidácie a rastu“⁽¹¹⁾. Celkové nastavenie čínskeho hospodárstva preto nielenže umožňuje značné zasahovanie vlády do hospodárstva, ale takéto zasahovanie je výslovne nariadené. Koncepcia nadradenosti verejného vlastníctva nad súkromným vlastníctvom preniká celým právnym systémom a zdôrazňuje sa ako všeobecná zásada vo všetkých kľúčových právnych predpisoch. Najlepším príkladom je čínske majetkové právo:

⁽¹⁰⁾ Pracovný dokument útvarov Komisie, „Significant Distortions in the Economy of the People's Republic of China for the Purposes of Trade Defence Investigation“ (Výrazné deformácie v hospodárstve Čínskej ľudovej republiky na účely prešetrovaní na ochranu obchodu), 20. decembra 2017, SWD (2017) 483 final/2.

⁽¹¹⁾ Správa – kapitola 2, s. 6 – 7.

odkazuje sa v ňom na prvotné štádium socializmu a štát sa poveruje podporovaním základného ekonomického systému, v ktorom verejné vlastníctvo zohráva dominantnú úlohu. Iné formy vlastníctva sú tolerované, pričom právny poriadok im umožňuje, aby sa rozvíjali popri štátnom vlastníctve ⁽¹²⁾.

- (68) Okrem toho sa podľa čínskeho právneho poriadku socialistické trhové hospodárstvo rozvíja pod vedením Komunistickej strany Číny. Štruktúry čínskeho štátu a Komunistickej strany Číny sú vzájomne prepojené na každej úrovni (právnej, inštitucionálnej a personálnej) a vytvárajú mimoriadne komplexnú štruktúru, v ktorej sa úlohy Komunistickej strany Číny a štátu nedajú oddeliť. Po zmene čínskej ústavy v marci 2018 sa na vedúcu úlohu Komunistickej strany Číny kladie ešte väčší dôraz, čo potvrdzuje aj text článku 1 ústavy. Za pôvodnú prvú vetu ustanovenia: „[s]ocialistické zriadenie je základným systémom Čínskej ľudovej republiky“, bola doplnená nová veta, ktorá znie takto: „[u]rčujúcim prvkom socializmu charakteristického pre Čínu je vedúca úloha Komunistickej strany Číny“. ⁽¹³⁾ Je to názorný príklad nespochybňovanej a neustále rastúcej kontroly Komunistickej strany Číny nad hospodárskym systémom v ČĽR. Táto vedúca úloha a kontrola je neoddeliteľnou súčasťou čínskeho systému a výrazne presahuje to, čo je obvyklé v iných krajinách, v ktorých vlády uplatňujú všeobecnú makroekonomickú kontrolu, v rámci ktorej ale voľne pôsobia trhové sily.
- (69) Čínsky štát uplatňuje intervenčnú hospodársku politiku pri plnení cieľov, ktoré sa zhodujú s politickou agendou stanovenou Komunistickou stranou Číny, a nezohľadňuje prevládajúce hospodárske podmienky na voľnom trhu ⁽¹⁴⁾. Intervenčné ekonomické nástroje uplatňované čínskymi orgánmi sú rôznorodé, zahŕňajú aj systém priemyselného plánovania a finančný systém a uplatňujú sa aj na úrovni regulačného prostredia.
- (70) Po prvé, na úrovni celkovej administratívnej kontroly sa smerovanie čínskeho hospodárstva riadi komplexným systémom priemyselného plánovania, ktorý ovplyvňuje všetky hospodárske činnosti v krajine. Všetky tieto plány zahŕňajú komplexnú a zložitú sústavu odvetví a prierezových politík a sú prítomné na všetkých úrovniach štátnej správy. Plány na úrovni provincií sú podrobné, zatiaľ čo v národných plánoch sa stanovujú širšie ciele. V plánoch sú vymedzené aj nástroje na podporu príslušných priemyselných odvetví/ktorov a časové rámce, v ktorých sa majú ciele dosiahnuť. Niektoré plány stále obsahujú výslovne stanovené výkonnostné ciele. Na základe týchto plánov sa jednotlivé priemyselné odvetvia a/alebo projekty zvolia za (pozitívne alebo negatívne) priority v súlade s prioritami vlády a priradia sa im konkrétne rozvojové ciele (modernizácia priemyslu, expanzia do zahraničia atď.). Hospodárske subjekty, tak súkromné, ako aj štátom vlastnené, musia efektívne prispôbovať svoje podnikateľské činnosti reáliám, ktoré ukladá systém plánovania. Dôvodom nie je len záväznosť plánov, ale aj to, že príslušné čínske orgány na všetkých úrovniach verejnej správy sa pridávajú systému plánov a zodpovedajúcim spôsobom využívajú právomoci, ktoré im boli zverené, a nútia tak hospodárske subjekty, aby plnili priority stanovené v plánoch (pozri aj oddiel 3.2.2.1.5 ďalej) ⁽¹⁵⁾.
- (71) Po druhé, pokiaľ ide o pridelovanie finančných zdrojov, finančný systém ČĽR ovládajú štátom vlastnené komerčné a politicky orientované banky. Tieto banky musia pri vytváraní a vykonávaní svojich úverových politík postupovať v súlade s cieľmi priemyselnej politiky vlády namiesto toho, aby v prvom rade posúdili ekonomické prínosy daného projektu (pozri aj oddiel 3.2.2.1.8 ďalej) ⁽¹⁶⁾. To isté platí aj vo vzťahu k ostatným zložkám čínskeho finančného systému, ako napr. akciové trhy, trhy s dlhopismi, trhy so súkromným vlastným kapitálom atď. Ani tieto súčasti finančného sektora nie sú inštitucionálne a prevádzkovo zriadené tak, aby maximalizovali efektívne fungovanie finančných trhov, ale aby zabezpečovali kontrolu nad systémom a umožňovali zasahovanie zo strany štátu a Komunistickej strany Číny ⁽¹⁷⁾.
- (72) Po tretie, pokiaľ ide o regulačné prostredie, zásahy štátu do hospodárstva majú viacero foriem. Napríklad pravidlá verejného obstarávania sa pravidelne používajú na dosahovanie politických cieľov, ktoré sú iné než ekonomická efektívnosť, čím oslabujú trhové zásady v tejto oblasti. V príslušných právnych predpisoch sa konkrétne stanovuje, že verejné obstarávanie sa má vykonávať tak, aby sa uľahčilo dosahovanie cieľov vytýčených v štátnych politikách. Povaha týchto cieľov však nie je presne vymedzená, čo rozhodovacím orgánom ponecháva široký priestor na voľné

⁽¹²⁾ Správa – kapitola 2, s. 10.

⁽¹³⁾ K dispozícii na adrese: www.npc.gov.cn/englishnpc/constitution2019/201911/1f65146fb6104dd3a2793875d19b5b29.shtml (stránka navštívená 2. mája 2022).

⁽¹⁴⁾ Správa – kapitola 2, s. 20 – 21.

⁽¹⁵⁾ Správa – kapitola 3, s. 41, 73 – 74.

⁽¹⁶⁾ Správa – kapitola 6, s. 120 – 121.

⁽¹⁷⁾ Správa – kapitola 6, s. 122 – 135.

rozhodovanie⁽¹⁸⁾. Podobne aj v oblasti investícií si čínska vláda udržiava značnú kontrolu nad smerovaním a veľkosťou štátnych aj súkromných investícií a značný vplyv v tomto ohľade. Orgány využívajú preverovanie investícií, ako aj rôzne investičné stimuly, obmedzenia a zákazy, ktoré im slúžia ako dôležitý nástroj na podporu cieľov priemyselnej politiky, ako je napr. zachovanie kontroly štátu nad kľúčovými sektormi alebo posilnenie domáceho výrobného odvetvia⁽¹⁹⁾.

- (73) Možno teda zhrnúť, že čínsky hospodársky model sa zakladá na určitých základných axiómoch, ktorými sa zaisťuje a podporuje široká škála zásahov vlády. Takéto značné zasahovanie vlády je v rozpore s voľným pôsobením trhových síl, v dôsledku čoho sa deformuje efektívne rozdeľovanie zdrojov v súlade s trhovými zásadami⁽²⁰⁾.

3.2.2.1.3. Výrazné deformácie podľa článku 2 ods. 6a písm. b) prvej zarážky základného nariadenia: príslušný trh zásobovaný do značnej miery podnikmi, ktoré vlastní, ovládajú, nad ktorými vykonávajú dozor alebo ktoré usmerňujú orgány vyvážajúcej krajiny.

- (74) Podniky, ktoré vlastní, ovláda a/alebo nad ktorými vykonáva dozor alebo ktoré usmerňuje štát, predstavujú v ČLR podstatnú časť hospodárstva.

- (75) Z analýzy najväčších čínskych výrobcov melamínu, konkrétne spoločností Henan Zhongyuan Dahua Co., Ltd.⁽²¹⁾, Henan Haohua Junhua Co., Ltd.⁽²²⁾, Sichuan Golden-Elephant Sincerity Chemical Co., Ltd.⁽²³⁾ a Xinjiang Xinlianxin Chemical Energy Co., Ltd.⁽²⁴⁾, vyplýva značné zasahovanie štátu. Kým spoločnosť Henan Zhongyuan Dahua Co., Ltd. je štátom vlastnený podnik v úplnom vlastníctve spoločnosti Henan Energy and Chemical Industry Group (štátom vlastnený podnik pod správou komisie SASAC⁽²⁵⁾), čínska vláda si udržiava 35 % podiel v spoločnosti Henan Haohua Junhua Co., Ltd.,⁽²⁶⁾ ktorú vlastní podnik Sinochem Holding, štátom vlastnený podnik, nad ktorým vykonáva dozor komisia SASAC, a to prostredníctvom jeho dcérskej spoločnosti Haohua Chemical Co. Sinochem Holding⁽²⁷⁾. Okrem formálneho vlastníctva môžu štátne orgány ovládať spoločnosti a vykonávať nad nimi dozor neformálnymi kanálmi, čoho názorným príkladom je súkromná spoločnosť Sichuan Golden-Elephant Sincerity Co., Ltd.⁽²⁸⁾ vyrábajúca melamín, ktorá podľa verejných zdrojov dostala finančnú podporu vo forme preferenčného úveru od úradu pre dohľad nad trhom a správou trhu mesta Mej-šan a ústrednej pobočky Čínskej ľudovej banky v Mej-šane⁽²⁹⁾ „s cieľom podporiť rozvoj kvality, stabilizovať hospodárstvo a účastníkov trhu“⁽³⁰⁾. Spolupracujúci vyvážajúci výrobca, spoločnosť Xinjiang XLX⁽³¹⁾, na svojom webovom sídle takisto zdôrazňuje, že „na základe politického vedenia a so silnou podporou autonómneho regiónu, štátu, okresného výboru strany a vlády spoločnosť Xinlianxin dosiahla veľmi rýchly rozvoj a zažíva aj významné úspechy v oblasti rozvoja nášho okresu [...] pod silným vedením ústredného výboru strany so súdruhom Si Tin-pchingom v jej strede, ako aj s úplnou podporou autonómneho regiónu, okresu a okresného výboru a vlády⁽³²⁾“. Vzhľadom na to, že zásahy Komunistickej strany Číny do prevádzkového rozhodovania sa stali normou aj v súkromných spoločnostiach⁽³³⁾, pričom strana si nárokuje vedúcu úlohu v podstate vo všetkých aspektoch hospodárstva krajiny, vplyv štátu prostredníctvom štruktúr komunistickej strany v spoločnostiach prakticky znamená, že hospodárske subjekty sú pod kontrolou a politickým dohľadom vlády, keďže štátne a stranické štruktúry v ČLR sú do veľkej miery prepojené.

⁽¹⁸⁾ Správa – kapitola 7, s. 167 – 168.

⁽¹⁹⁾ Správa – kapitola 8, s. 169 – 170, 200 – 201.

⁽²⁰⁾ Správa – kapitola 2, s. 15 – 16, správa – kapitola 4, s. 50, s. 84, správa – kapitola 5, s. 108 – 109.

⁽²¹⁾ Pozri na adrese: <http://www.hnzydhjt.com/> (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽²²⁾ Pozri na adrese: https://www.sohu.com/a/427199857_120109837 (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽²³⁾ Pozri na adrese: <http://scaffi.com/news/2492.html> (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽²⁴⁾ Pozri na adrese: <https://www.hnxx.com.cn/About/subcompany/cid/155/id/87?btwaf=23932495> (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽²⁵⁾ Pozri na adrese: https://aiqicha.baidu.com/company_detail_30432795595614 (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽²⁶⁾ Pozri na adrese: https://aiqicha.baidu.com/company_detail_31950371346728 (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽²⁷⁾ Tamže.

⁽²⁸⁾ Pozri na adrese: <http://www.jxgf.com/> (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽²⁹⁾ Pozri na adrese: <https://sichuan.scol.com.cn/ggxw/202209/58612536.html> (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽³⁰⁾ Pozri na adrese: https://www.sohu.com/a/575647079_120952561 (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽³¹⁾ Pozri na adrese: <http://www.xjlx.com.cn/> (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽³²⁾ Pozri na adrese: <http://www.xjlx.com.cn/News/detail/fid/3/cid/470/id/5404.html> (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽³³⁾ Pozri napríklad článok 33 stanov Komunistickej strany Číny, článok 19 čínskeho zákona o obchodných spoločnostiach alebo Usmernenia sekretariátu Ústredného výboru Komunistickej strany Číny k zintenzívneniu práce jednotného frontu v súkromnom sektore pre novú éru (úplný odkaz sa nachádza ďalej).

- (76) To je zjavné aj na úrovni Čínskej federácie petrochemického a chemického priemyslu (ďalej len „CPCIF“), ktorá združuje dané priemyselné odvetvia. Podľa článku 3 jej stanov federácia CPCIF „prijíma profesionálne vedenie, dohľad a riadenie zo strany subjektov poverených registráciou a riadením, subjektov poverených budovaním strany, ako aj príslušných administratívnych útvarov poverených riadením priemyslu“⁽³⁴⁾.
- (77) V dôsledku toho sa aj tým výrobcom v odvetví prešetrovaného výrobku, ktorí sú v súkromnom vlastníctve, bráni v prevádzke za trhových podmienok. Politickému dohľadu a usmerneniu totiž podliehajú tak verejné, ako aj súkromné podniky v odvetví, ako sa uvádza aj ďalej v oddiele 3.2.2.1.5.

3.2.2.1.4. Výrazné deformácie podľa článku 2 ods. 6a písm. b) druhej zarážky základného nariadenia: prítomnosť štátu vo firmách, ktorá mu umožňuje zasahovať do cien alebo nákladov

- (78) Popri kontrole, ktorú má čínska vláda nad hospodárstvom prostredníctvom vlastníctva štátom vlastnených podnikov a iných nástrojov, je schopná zasahovať aj do cien a nákladov prostredníctvom prítomnosti štátu vo firmách. Aj keď právo príslušných štátnych orgánov vymenúvať a odvolávať kľúčových riadiacich pracovníkov v štátom vlastnených podnikoch v súlade s čínskymi právnymi predpismi možno považovať za prostriedok na výkon príslušných vlastníckych práv⁽³⁵⁾, bunky Komunistickej strany Číny v podnikoch (a to štátnych, ako aj súkromných) sú ďalším významným kanálom, cez ktorý môže štát zasahovať do obchodných rozhodnutí. Podľa práva obchodných spoločností ČĽR sa má v každej spoločnosti zriadiť podniková organizácia Komunistickej strany Číny (s najmenej tromi členmi Komunistickej strany Číny, ako sa uvádza v stanovách strany⁽³⁶⁾), pričom daná spoločnosť je povinná zabezpečiť na činnosť tejto straníckej organizácie potrebné podmienky. Táto požiadavka podľa všetkého nebola v minulosti vždy dodržiavaná ani striktné presadzovaná. Komunistická strana Číny si však najmenej od roku 2016 uplatňuje svoje požiadavky na kontrolu obchodných rozhodnutí v spoločnostiach s tým, že ide o politickú zásadu⁽³⁷⁾, vrátane vyvíjania tlaku na súkromné spoločnosti, aby na prvé miesto kládli „patriotizmus“ a dodržiavali stranícku disciplínu⁽³⁸⁾. Podľa informácií z roku 2017 pôsobili stranícke bunky v 70 % z približne 1,86 milióna súkromných spoločností, pričom sa vyvíja čoraz väčší tlak, aby tieto organizácie Komunistickej strany Číny mali pri obchodných rozhodnutiach spoločností, v ktorých pôsobia, posledné slovo⁽³⁹⁾. Tieto pravidlá sa uplatňujú všeobecne v celom čínskom hospodárstve, vo všetkých jeho odvetviach vrátane výrobcov prešetrovaného výrobku a dodávateľov ich vstupov.
- (79) Okrem toho bol 15. septembra 2020 uverejnený dokument s názvom *Usmernenia sekretariátu Ústredného výboru Komunistickej strany Číny k zintenzívneniu práce jednotného frontu v súkromnom sektore pre novú éru* (ďalej len „usmernenia“)⁽⁴⁰⁾, v ktorom sa ešte viac rozšírila úloha straníckych výborov v súkromných podnikoch. V oddiele II.4 usmernení sa uvádza: „[m]usíme zvýšiť celkovú kapacitu strany pri riadení práce jednotného frontu v súkromnom sektore a efektívne zintenzívniť prácu v tejto oblasti“; v oddiele III.6 sa uvádza: „[m]usíme ešte viac zintenzívniť budovanie strany v súkromných podnikoch a zabezpečiť, aby stranícke bunky efektívne plnili svoju úlohu pevnosti a členovia strany svoje povinnosti ako predvoj a priekopníci.“ V usmerneniach sa teda zdôrazňuje úloha Komunistickej strany Číny v spoločnostiach a iných subjektoch súkromného sektora a ich cieľom je túto úlohu posilniť⁽⁴¹⁾.
- (80) Pri prešetrovaní sa potvrdilo, že prieniky medzi manažérskymi pozíciami a členstvom v Komunistickej strane Číny/straníckymi funkciami sú v odvetví melamínu bežné. Príslušní predsedovia predstavenstva spoločností Henan Zhongyuan Dahua Co., Ltd., Henan Haohua Junhua Co., Ltd., Sichuan Golden Elephant Sincerity Co., Ltd. a Xinjiang Xin Lian Xin Chemical Energy Co., Ltd. sú totiž zároveň tajomníkmi výborov strany vo svojich spoločnostiach.

⁽³⁴⁾ Pozri na adrese: <http://www.cpcif.org.cn/detail/40288043661e27fb01661e386a3f0001?e=1> (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽³⁵⁾ Správa – kapitola 5, s. 100 – 101.

⁽³⁶⁾ Správa – kapitola 2, s. 26.

⁽³⁷⁾ Pozri napríklad: Blanchette, J. – Xi's Gamble: *The Race to Consolidate Power and Stave off Disaster*; Foreign Affairs, zv. 100, č. 4, júl/august 2021, s. 10 – 19.

⁽³⁸⁾ Správa – kapitola 2, s. 31 – 32.

⁽³⁹⁾ K dispozícii na adrese: <https://www.reuters.com/article/us-china-congress-companies-idUSKCN1B40JU> (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽⁴⁰⁾ Usmernenia sekretariátu Ústredného výboru Komunistickej strany Číny k zintenzívneniu práce jednotného frontu v súkromnom sektore pre novú éru. K dispozícii na adrese: www.gov.cn/zhengce/2020-09/15/content_5543685.htm (stránka navštívená 15. novembra 2022).

⁽⁴¹⁾ Financial Times (2020). *Chinese Communist Party asserts greater control over private enterprise* (Komunistická strana Číny presadzuje väčšiu kontrolu nad súkromnými podnikmi), k dispozícii na adrese: <https://on.ft.com/3mYxP4j> (stránka navštívená 2. mája 2023).

- (81) Na trh má takisto dodatočný rušivý vplyv prítomnosť štátu na finančných trhoch a jeho zasahovanie do nich (pozri aj oddiel 3.2.2.1.8 ďalej), ako aj do poskytovania surovín a vstupov⁽⁴²⁾. Prítomnosť štátu vo firmách v odvetví melamínu a v iných odvetviach (ako je finančný sektor a odvetvie vstupov) preto umožňuje čínskej vláde zasahovať do cien a nákladov.

3.2.2.1.5. Výrazné deformácie podľa článku 2 ods. 6a písm. b) tretej zarážky základného nariadenia: diskriminačné verejné politiky alebo opatrenia v prospech domácich dodávateľov alebo iné ovplyvňovanie síl voľného trhu

- (82) Smerovanie čínskeho hospodárstva je do značnej miery určované prepracovaným systémom plánovania, ktorý stanovuje priority a predpisuje ciele, na ktoré sa musia ústredné štátne orgány a provinčné a miestne samosprávy zamerať, pričom príslušné plány existujú na všetkých úrovniach štátnej správy a pokrývajú prakticky všetky hospodárske odvetvia. Ciele stanovené plánovacími nástrojmi sú záväzné a orgány na každej správnej úrovni monitorujú plnenie plánov príslušnými orgánmi štátnej správy na nižšej úrovni. Z celkového hľadiska tento systém plánovania v ČLR vedie k tomu, že zdroje smerujú odvetviám, ktoré vláda určila za strategické, resp. inak politicky významné, namiesto toho, aby boli pridelované v súlade s trhovými silami⁽⁴³⁾.

- (83) Čínske orgány zaviedli viaceré politiky, ktoré usmerňujú fungovanie odvetvia prešetrovaného výrobku.

- (84) Predovšetkým v 14. päťročnom pláne v oblasti surovín⁽⁴⁴⁾ sa uvádza, že „intenzívne budovanie chemických priemyselných parkov sa podstatne zlepšilo, v dôsledku čoho vznikne skupina základní petrochemického priemyslu“⁽⁴⁵⁾. V pláne sa ďalej naliehavo vyzýva výrobné odvetvie, aby „prísne kontrolovalo nové výrobné kapacity močoviny“, jednej z hlavných zložiek melamínu, a aby „zvýšilo normy na vyradenie zastaraných výrobných kapacít a využívalo komplexné normy na podporu ukončenia používania zastaraných výrobných kapacít v súlade so zákonmi a predpismi“⁽⁴⁶⁾. Okrem toho „všetky lokality musia zvýšiť mieru dodržiavania tohto plánu a zaradiť hlavný obsah a hlavné projekty v ňom uvedené medzi svoje kľúčové miestne úlohy. Petrochemický a chemický priemysel [...] sformulujú špecifické stanoviská k vykonávaniu zamerané na ciele a úlohy stanovené v tomto pláne a zohľadnia skutočné podmienky, ktoré v uvedených odvetviach prevládajú“⁽⁴⁷⁾. V 14. päťročnom pláne ekologického rozvoja priemyslu⁽⁴⁸⁾ sa navyše uvádza, že „nová kapacita by mala byť pod prísnu kontrolou v takých výrobných odvetviach, ako je odvetvie močoviny“⁽⁴⁹⁾. Toto je v súlade s katalógom na usmernenie reštrukturalizácie priemyslu z roku 2019⁽⁵⁰⁾, v ktorom sa výrobné zariadenia na výrobu močoviny uvádzajú v zozname zariadení, „ktoré sa majú vyradiť“, a tak udržiavať pod kontrolou⁽⁵¹⁾. Na úrovni provincií sa v 14. päťročnom pláne „naďalej vykonávať kontrolu nad novými výrobnými kapacitami v odvetviach s nadmernou kapacitou, ako je rafinácia ropy, výroba močoviny, fosforečnanu amónneho, hydroxidu sodného, polyvinylchloridu, uhličitanu sodného, karbidu vápenatého a žltého fosforu“⁽⁵²⁾. V 14. päťročnom pláne rozvoja chemického priemyslu provincie Šan-tung⁽⁵⁴⁾ sa stanovuje cieľ „zlepšiť pridanú hodnotu a spracovanie výrobkov, ako aj urýchliť vytvorenie systému uhoľného chemického priemyslu s tromi hlavnými kategóriami: chemické látky na báze uhlia s obsahom kyslíka, medziprodukty na báze uhlia a nové chemické materiály na báze uhlia“, ako aj „zamerať pozornosť na rozvoj priemyselného reťazca čistých chemikálií na báze uhlia.“⁽⁵⁵⁾

⁽⁴²⁾ Správa – kapitoly 14.1 až 14.3.

⁽⁴³⁾ Správa – kapitola 4, s. 41 – 42, 83.

⁽⁴⁴⁾ 14. päťročný plán v oblasti surovín. K dispozícii na adrese: https://www.miit.gov.cn/zwgk/zcwj/wjfb/tz/art/2021/art_2960538d19e34c66a5eb8d01b74cbb20.html (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽⁴⁵⁾ Tamže, oddiel II.3.

⁽⁴⁶⁾ Tamže, oddiel IV.I.

⁽⁴⁷⁾ Tamže, oddiel VIII.1.

⁽⁴⁸⁾ 14. päťročný plán ekologického rozvoja priemyslu. K dispozícii na adrese: http://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2021-12/03/content_5655701.htm (miit.gov.cn) (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽⁴⁹⁾ Tamže, oddiel III.2.

⁽⁵⁰⁾ Pozri oddiel I.1.39., ako aj oddiel I.1.56. prílohy ku katalógu na usmernenie, k dispozícii na adrese: www.gov.cn/xinwen/2019-11/06/5449193/files/26c9d25f713f4ed5b8dc51ae40ef37af.pdf (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽⁵¹⁾ Oddiel III katalógu na usmernenie.

⁽⁵²⁾ 14. päťročný plán špičkového vývoja chemického priemyslu provincie Ťiang-su. K dispozícii na adrese: <https://huanbao.bjx.com.cn/news/20210906/1175114.shtml> (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽⁵³⁾ Tamže, Oddiel 2.2.2.

⁽⁵⁴⁾ 14. päťročný plán rozvoja chemického priemyslu provincie Šan-tung. K dispozícii na adrese: <https://huanbao.bjx.com.cn/news/20211201/1191133.shtml> (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽⁵⁵⁾ Tamže, oddiel III.4.

- (85) Okrem toho sa v usmerňujúcom stanovisku k podpore špičkového rozvoja petrochemického a chemického priemyslu v rámci 14. päťročného plánu ⁽⁵⁶⁾ kvantifikujú ďalšie parametre plánovaného rozvoja odvetvia: „Do roku 2025 bude petrochemický a chemický priemysel tvoriť v podstate model špičkového rozvoja so silnou spôsobilosťou domácich inovácií, s primeraným štrukturálnym usporiadaním, ekologickým, bezpečným a nízkouhlíkovým rozvojom. Takisto výrazne zlepši spôsobilosť zabezpečovať špičkové výrobky, podstatne zlepši kľúčovú konkurencieschopnosť a prijme rozhodné kroky smerom k vysokej úrovni sebestačnosti a sebazdokonaľovania“ ⁽⁵⁷⁾, ako aj niekoľko cieľov pre chemické odvetvie: „úroveň koncentrácie výroby hromadných chemických látok sa ďalej zvýši a miera využitia kapacity presiahne 80 % [...] vybuduje sa približne 70 chemických priemyselných parkov s konkurenčnými výhodami“ ⁽⁵⁸⁾. Okrem toho sa v ňom zdôrazňuje potreba: „zvýšiť koordináciu fiškálnych, finančných, regionálnych, investičných, dovozných a vývozných, energetických, cenových a ostatných politík a politík týkajúcich sa ekologického priestoru s priemyselnými politikami“, ako aj „[v]yužiť plný potenciál úlohy národnej platformy spolupráce medzi priemyslom a finančným sektorom a podporiť prepojenia medzi bankami a podnikmi, ako aj spoluprácu medzi priemyslom a finančným sektorom“ ⁽⁵⁹⁾.
- (86) V oznámení Národnej komisie pre rozvoj a reformu o zabezpečení podpísania a plnenia strednodobých a dlhodobých zmlúv o uhlí v roku 2021 ⁽⁶⁰⁾ sa ďalej požaduje, aby príslušní účastníci trhu: „posilnili budovanie sebadisciplíny priemyslu. Všetky relevantné priemyselné združenia by mali viesť podniky k posilneniu sebadisciplíny, plneniu požiadaviek strednodobých a dlhodobých zmlúv, pričom nesmú podpisovať nečestné zmluvy, v rámci ktorých zneužívajú situáciu ponuky a dopytu na trhu a dominantné postavenie priemyslu. Veľké podniky by mali ísť príkladom a vedome by mali usmerňovať svoje rozhodnutia týkajúce sa podpisu zmlúv“ ⁽⁶¹⁾. Prostredníctvom týchto a ďalších prostriedkov teda čínska vláda usmerňuje a riadi prakticky každý aspekt rozvoja a fungovania odvetvia, ako aj výrobné vstupy.
- (87) Celkovo možno zhrnúť, že čínska vláda má zavedené opatrenia, ktorými môže subjekty primatať, aby sa riadili cieľmi verejnej politiky týkajúcimi sa odvetvia melamínu. Takéto opatrenia bránia voľnému fungovaniu trhových síl.

3.2.2.1.6. Výrazné deformácie podľa článku 2 ods. 6a písm. b) štvrtej zarážky základného nariadenia: neexistencia, diskriminačné uplatňovanie alebo nedostatočné presadzovanie predpisov z oblasti konkurzného práva, práva obchodných spoločností alebo majetkového práva

- (88) Podľa informácií v spise čínsky konkurzný systém nie je dostatočný, pokiaľ ide o plnenie jeho hlavných funkcií, ako napr. spravodlivé uspokojenie pohľadávok a dlhových a zabezpečenie oprávnených nárokov a záujmov veriteľov a dlžníkov. Príčinou je podľa všetkého skutočnosť, že aj keď čínske konkurzné právo formálne vychádza zo zásad podobných tým, ktoré sa uplatňujú v zodpovedajúcich právnych predpisoch v krajinách iných ako ČLR, čínsky systém sa vyznačuje systematicky neuspokojivým presadzovaním práva. Počet konkurzov zostáva tradične nízky v pomere k veľkosti hospodárstva krajiny, a to v neposlednom rade aj z dôvodu, že insolvenčné konania sú poznačené viacerými nedostatkami, ktoré v praxi pôsobia odrádzajúco pri podávaní žiadosti o konkurz. Okrem toho štát stále zohráva silnú a aktívnu úlohu v insolvenčnom konaní, pričom nezriedka priamo ovplyvňuje jeho výsledok ⁽⁶²⁾.

⁽⁵⁶⁾ Usmerňujúce stanovisko k podpore špičkového rozvoja petrochemického a chemického priemyslu v rámci 14. päťročného plánu. K dispozícii na adrese: http://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2022-04/08/content_5683972.htm#msdyntrid=WRmyf07ph0z74SHmXoOLKjRWl09BdZ4lGdYp9fiI9xU (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽⁵⁷⁾ Tamže, oddiel I.3.

⁽⁵⁸⁾ Tamže.

⁽⁵⁹⁾ Tamže, oddiel VIII.

⁽⁶⁰⁾ Oznámenie o zabezpečení podpísania a plnenia strednodobých a dlhodobých zmlúv o uhlí v roku 2021. K dispozícii na adrese: http://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2020-12/09/content_5568450.htm (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽⁶¹⁾ Tamže.

⁽⁶²⁾ Správa – kapitola 6, s. 138 – 149.

- (89) Nedostatky v systéme vlastníckych práv sú okrem toho obzvlášť zreteľné vo vzťahu k vlastníctvu pozemkov a k právam na užívanie pôdy v ČĽR ⁽⁶³⁾. Všetku pôdu vlastní štát (pozemky na vidieku sú v kolektívnom vlastníctve a mestské pozemky vo vlastníctve štátu) a jej pridelovanie závisí výlučne od štátu. V krajine existujú právne ustanovenia, ktorých cieľom je udeľovať práva na užívanie pôdy transparentným spôsobom a za trhové ceny, napr. zavedením ponukových konaní. Tieto ustanovenia sa však často nedodržiavajú a niektorí kupujúci získavajú pôdu zadarmo alebo za sadzby, ktoré sú nižšie ako trhové ⁽⁶⁴⁾. Okrem toho orgány pri pridelovaní pozemkov často sledujú konkrétne politické ciele vrátane vykonávania hospodárskych plánov ⁽⁶⁵⁾.
- (90) Na výrobcov prešetrovaného výrobku sa veľmi podobne ako na iné odvetvia čínskeho hospodárstva vzťahuje všeobecný režim čínskych predpisov z oblasti konkurzného práva, práva obchodných spoločností a majetkového práva. To má za následok, že aj tieto spoločnosti sú vystavené deformáciám zhora, ktoré vyplývajú z diskriminačného uplatňovania alebo nedostatočného presadzovania právnych predpisov o konkurze a majetku. Tieto úvahy sa na základe dostupných dôkazov javia ako úplne uplatniteľné aj v odvetví melamínu. Zo súčasného prešetrovania nevyplynuli žiadne skutočnosti, ktoré by tieto zistenia spochybňovali.
- (91) So zreteľom na uvedené skutočnosti Komisia dospela k záveru, že došlo k diskriminačnému uplatňovaniu alebo nedostatočnému presadzovaniu predpisov v oblasti konkurzného a majetkového práva v odvetví prešetrovaného výrobku.

3.2.2.1.7. Výrazné deformácie podľa článku 2 ods. 6a písm. b) piatej zarážky základného nariadenia: deformácia mzdových nákladov

- (92) Systém miezd založených na trhových princípoch sa v ČĽR nemôže naplno rozvíjať, pretože pracovníkom a zamestnávateľom sa bráni vo výkone ich práv na kolektívne organizovanie sa. ČĽR neratifikovala viacero základných dohôrov Medzinárodnej organizácie práce, a to najmä dohôrov súvisiacich so slobodou združovania a s kolektívnym vyjednávaním ⁽⁶⁶⁾. Podľa celoštátneho práva pôsobí len jedna odborová organizácia. Táto organizácia však nie je nezávislá od štátnych orgánov a jej zapájanie sa do kolektívneho vyjednávania a ochrany práv pracovníkov je stále len rudimentárne ⁽⁶⁷⁾. Mobilitu čínskej pracovnej sily okrem toho sťažuje aj systém registrácie domácností, ktorý obmedzuje prístup k plnej škále dávok sociálneho zabezpečenia a iných dávok len na miestnych obyvateľov v danej správnej oblasti. Vedie to zvyčajne k tomu, že pracovníci, ktorí nemajú bydlisko registrované v danej lokalite, majú krehkú pozíciu v zamestnaní a nižší príjem než držiteľia miestnej registrácie bydliska ⁽⁶⁸⁾. Na základe týchto zistení možno konštatovať, že dochádza k deformácii mzdových nákladov v ČĽR.
- (93) Neboli predložené žiadne dôkazy, podľa ktorých by odvetvie melamínu nepodliehalo opísanému čínskemu systému pracovného práva. Odvetvie teda ovplyvňujú deformácie mzdových nákladov priamo (pri výrobe dotknutého výrobku alebo hlavných surovín potrebných na jeho výrobu), ako aj nepriamo (pri prístupe ku kapitálu alebo k vstupom od spoločností, ktoré podliehajú rovnakému systému v oblasti pracovného práva v ČĽR).

3.2.2.1.8. Výrazné deformácie podľa článku 2 ods. 6a písm. b) siedmej zarážky základného nariadenia: prístup k finančným prostriedkom poskytovaným inštitúciami, ktoré plnia ciele verejnej politiky alebo iným spôsobom nekonajú nezávisle od štátu

- (94) Prístup obchodných subjektov ku kapitálu v ČĽR je poznačený rôznymi deformáciami.
- (95) Po prvé, čínsky finančný systém sa vyznačuje silným postavením štátom vlastnených bánk ⁽⁶⁹⁾, ktoré pri poskytovaní prístupu k financovaniu zohľadňujú iné kritériá než hospodársku životaschopnosť projektu. Podobne ako štátom vlastnené nefinančné podniky, aj banky sú stále prepojené so štátom, a to nielen prostredníctvom vlastníckych, ale aj osobných vzťahov (vrcholové vedenie vo veľkých štátom vlastnených finančných inštitúciách vymenúva v konečnom dôsledku Komunistická strana Číny) ⁽⁷⁰⁾, a takisto rovnako ako štátom vlastnené nefinančné podniky aj

⁽⁶³⁾ Správa – kapitola 9, s. 216.

⁽⁶⁴⁾ Správa – kapitola 9, s. 213 – 215.

⁽⁶⁵⁾ Správa – kapitola 9, s. 209 – 211.

⁽⁶⁶⁾ Správa – kapitola 13, s. 332 – 337.

⁽⁶⁷⁾ Správa – kapitola 13, s. 336.

⁽⁶⁸⁾ Správa – kapitola 13, s. 337 – 341.

⁽⁶⁹⁾ Správa – kapitola 6, s. 114 – 117.

⁽⁷⁰⁾ Správa – kapitola 6, s. 119.

banky pravidelne vykonávajú verejné politiky, ktoré skoncipovala čínska vláda. Banky si takýmto spôsobom plnia svoju výslovnú zákonnú povinnosť vykonávať svoju podnikateľskú činnosť v súlade s potrebami národného hospodárskeho a sociálneho rozvoja a na základe usmernení priemyselných politik štátu⁽⁷¹⁾. Túto situáciu ešte zhoršujú ďalšie pravidlá, na základe ktorých sa financie smerujú do odvetví, ktoré vláda označila za podporované alebo inak významné⁽⁷²⁾.

- (96) Aj keď treba uznať, že rôzne právne ustanovenia odkazujú na nutnosť dodržiavať obvyklé bankové postupy a prudenciálne pravidlá, ako napr. nutnosť posúdenia úverovej bonity dlžníka, z veľmi presvedčivých dôkazov vrátane zistení v rámci prešetrovaní na ochranu obchodu vyplýva, že tieto ustanovenia zohrávajú pri uplatňovaní týchto rôznych právnych nástrojov len vedľajšiu úlohu.
- (97) Napríklad čínska vláda objasnila, že Komunistická strana Číny musí dohliadať aj na rozhodnutia súkromných komerčných bánk, ktoré musia zostať v súlade s národnými politikami. Jedným z troch zastrešujúcich cieľov štátu vo vzťahu k riadeniu bánk je v súčasnosti posilniť vedúcu úlohu strany v odvetví bankovníctva a poisťovníctva, a to aj vo vzťahu k otázkam prevádzky a riadenia⁽⁷³⁾. V prípade kritérií na hodnotenie výkonu komerčných bánk sa teraz takisto musí zohľadňovať, ako subjekty „slúžia cieľom národného rozvoja a reálnej ekonomike“, a najmä ako „slúžia strategickým a novovznikajúcim odvetviám“⁽⁷⁴⁾.
- (98) Dlhopisové a úverové ratingy sú navyše často skreslené, a to z viacerých dôvodov, okrem iného aj preto, že posúdenie rizika je ovplyvnené strategickým významom firmy pre čínsku vládu a silou implicitnej vládnej záruky. Odhady jasne naznačujú, že čínske úverové ratingy systematicky zodpovedajú nižším medzinárodným ratingom⁽⁷⁵⁾.
- (99) Túto situáciu ešte zhoršujú ďalšie pravidlá, na základe ktorých sa financie smerujú do odvetví, ktoré vláda označila za podporované alebo inak významné⁽⁷⁶⁾. To má za následok zvýhodnené poskytovanie úverov štátom vlastneným podnikom, veľkým a náležite prepojeným súkromným firmám a firmám v kľúčových priemyselných odvetviach, čo znamená, že dostupnosť kapitálu a náklady naň nie sú rovnaké pre všetky subjekty na trhu.
- (100) Po druhé, náklady na prijaté úvery a pôžičky sa v snahe podporiť rast investícií udržiavali na umelo nízkej úrovni. To viedlo k nadmernému využívaniu kapitálových investícií s čoraz nižšou návratnosťou investícií. Túto skutočnosť dokladá nárast zadlženosti podnikov v štátnom sektore napriek výraznému poklesu ziskovosti, čo svedčí o tom, že mechanizmy uplatňované v bankovom systéme nefungujú štandardným komerčným spôsobom.

⁽⁷¹⁾ Správa – kapitola 6, s. 120.

⁽⁷²⁾ Správa – kapitola 6, s. 121 – 122, 126 – 128, 133 – 135.

⁽⁷³⁾ Pozri oficiálny politický dokument Čínskej komisie pre bankovú a poisťovaciu reguláciu (CBIRC) z 28. augusta 2020: *Trojročný akčný plán na zlepšenie správy a riadenia spoločnosti v rámci odvetví bankovníctva a poisťovníctva (2020 – 2022)*, k dispozícii na adrese: <http://www.cbirc.gov.cn/cn/view/pages/ItemDetail.html?docId=925393&itemId=928> (stránka navštívená 2. mája 2023). Plán obsahuje pokyny „ďalej uplatňovať myšlienky vyplývajúce z hlavného prejavu, ktorý predniesol generálny tajomník Si Ťin-pching v súvislosti s realizáciou reformy správy a riadenia spoločností finančného sektora“. Navyše II. časť plánu má za cieľ podporiť organickú integráciu vedúcej úlohy strany do správy a riadenia spoločností: „Postaráme sa, aby bola integrácia vedenia strany do správy a riadenia spoločností systematickejšia, štandardizovanejšia a výraznejšie založená na postupoch [...] Dôležité prevádzkové a riadiace otázky musí prerokovať stranický výbor skôr, než o nich rozhodne predstavenstvo alebo vrcholový manažment.“

⁽⁷⁴⁾ Pozri oznámenie CBIRC *Notice on the Commercial banks performance evaluation method* (Oznámenie o metóde hodnotenia výkonnosti komerčných bánk) vydané 15. decembra 2020. K dispozícii na adrese: http://jrs.mof.gov.cn/gongzuotongzhi/202101/t20210104_3638904.htm (online stav k 2. máju 2023).

⁽⁷⁵⁾ Pozri pracovný dokument MMF „Resolving China’s Corporate Debt Problem“ (Riešenie problému podnikových dlhov v Číne), autori: Wojciech Maliszewski, Serkan Arslanalp, John Caparusso, José Garrido, Si Guo, Joong Shik Kang, W. Raphael Lam, T. Daniel Law, Wei Liao, Nadia Rendak, Philippe Wingender, Jiangyan, október 2016, WP/16/203.

⁽⁷⁶⁾ Správa – kapitola 6, s. 121 – 122, 126 – 128, 133 – 135.

- (101) Po tretie, hoci v októbri 2015 sa dosiahla liberalizácia nominálnych úrokových sadzieb, cenové signály stále nie sú výsledkom voľného pôsobenia trhových síl, ale sú ovplyvnené vládou vyvolanými deformáciami. Podiel úverov poskytnutých pri referenčnej úrokovej miere, resp. pod ňou, predstavoval ku koncu roka 2018 aj naďalej najmenej jednu tretinu zo všetkých poskytnutých úverov⁽⁷⁷⁾. Oficiálne médiá v ČĽR nedávno informovali o tom, že Komunistická strana Číny vyzvala na „znižovanie trhovej úrokovej sadzby úverov“. ⁽⁷⁸⁾ Umelo nízke úrokové sadzby vedú k podhodnocovaniu ceny kapitálu a následne k jeho nadmernému užívaniu.
- (102) Celkový nárast úverov v ČĽR poukazuje na zhoršujúcu sa efektívnosť pridelovania kapitálu bez akýchkoľvek náznakov sprísnenia úverových podmienok, ktoré by sa dalo očakávať v nedeformovanom trhovom prostredí. Výsledkom je, že sa prudko zvýšilo množstvo nesplácaných úverov, pričom čínska vláda sa viackrát rozhodla buď vyhnúť sa úverovým zlyhaniam, v dôsledku čoho vznikli tzv. zombie spoločnosti, alebo previesť vlastníctvo dlhu (napr. prostredníctvom fúzií alebo konverzie dlhu na kapitál) bez toho, aby sa nutne odstránil celkový problém s dlhom alebo riešili jeho hlavné príčiny.
- (103) Aj napriek nedávnym krokom, ktoré sa podnikli s cieľom liberalizovať trh, je systém poskytovania úverov pre podnikových klientov v ČĽR poznačený výraznými deformáciami, ktoré vyplývajú z pretrvávajúcej všadeprítomnej úlohy štátu na kapitálových trhoch. Značné zasahovanie vlády do finančného systému preto vedie k závažnému ovplyvňovaniu trhových podmienok na všetkých úrovniach.
- (104) Pri tomto prešetrovaní nebol predložený žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval, že odvetvie prešetrovaného výrobku neovplyvňujú zásahy vlády do finančného systému v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) šiestej zarážky základného nariadenia. Značné zasahovanie vlády do finančného systému preto vedie k závažnému ovplyvňovaniu trhových podmienok na všetkých úrovniach.

3.2.2.1.9. Systémový charakter opísaných deformácií

- (105) Komisia poznamenala, že deformácie opísané v správe sú pre čínske hospodárstvo charakteristické. Z dostupných dôkazov vyplýva, že skutočnosti a črty čínskeho systému opísané v oddieloch 3.2.2.1.2 až 3.2.2.1.5, ako aj v časti I správy platia pre celú krajinu a pre všetky odvetvia hospodárstva. To isté platí aj pre opis výrobných faktorov uvedený v oddieloch 3.2.2.1.6 až 3.2.2.1.8 a v časti II správy.
- (106) Komisia pripomína, že na výrobu prešetrovaného výrobku sú potrebné určité vstupy. Keď výrobcovia melamínu nakupujú/kontrahujú tieto vstupy, ceny, ktoré platia (a ktoré sa zaznamenávajú ako ich náklady), sú jednoznačne vystavené rovnakým systematickým deformáciám, aké už boli spomenuté. Napríklad dodávatelia vstupov zamestnávajú pracovnú silu, ktorá je ovplyvnená týmito deformáciami. Môžu si požičať peniaze, ktoré podliehajú deformáciám vo finančnom sektore, resp. pri pridelovaní kapitálu. Okrem toho podliehajú systému plánovania, ktorý sa uplatňuje na všetkých úrovniach štátnej správy a vo všetkých odvetviach.
- (107) V dôsledku toho nielenže nie je vhodné použiť v zmysle článku 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia ceny predaja prešetrovaného výrobku na domácom trhu, ale dotknuté sú aj všetky náklady na vstupy (vrátane surovín, energie, pozemkov, financovania, práce atď.), pretože ich cenotvorba je ovplyvnená značným zasahovaním vlády, ako sa uvádza v častiach I a II správy. Zásahy vlády opísané v súvislosti s pridelovaním kapitálu, pôdou, prácou, energiou a surovinami sú totiž prítomné v celej ČĽR. To napríklad znamená, že vstup, ktorý bol sám osebe vyrobený v ČĽR kombináciou rôznych výrobných faktorov, je vystavený výrazným deformáciám. To isté platí aj pre vstupy používané na výrobu takéhoto vstupu atď. Čínska vláda ani vyvážajúci výrobcovia v rámci tohto prešetrovania nepredložili žiadne dôkazy ani argumenty, ktoré by preukazovali opak.
- (108) Komisii boli doručené pripomienky obchodnej komory CCCMC zastupujúcej troch čínskych výrobcov melamínu, a to spoločnosti Sichuan Golden-Elephant Sincerity Chemicals Co., Ltd., Shandong Holitech Chemical Industry Co., Ltd. a Henan Junhua Development Ltd. ⁽⁷⁹⁾

⁽⁷⁷⁾ Pozri OECD (2019), OECD Economic Surveys: China 2019 (Ekonomické prehľady OECD: Čína 2019), OECD Publishing, Paríž, s. 29. K dispozícii na adrese: https://doi.org/10.1787/eco_surveys-chn-2019-en (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽⁷⁸⁾ Pozri http://www.gov.cn/xinwen/2020-04/20/content_5504241.htm (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽⁷⁹⁾ Spoločnosť Henan Haohua Junhua vlastní 81 % spoločnosti Henan Junhua Development. Pozri https://aiqicha.baidu.com/company_detail_31229783116721 (online stav k 5. júnu 2023).

- (109) Po prvé obchodná komora CCCMC tvrdila, že v článku 2.2 antidumpingovej dohody WTO (ďalej len „antidumpingová dohoda“) sa neuznáva koncepcia výrazných deformácií. Okrem toho aj keby sa na koncepciu výrazných deformácií vzťahoval článok 22 antidumpingovej dohody, čo podľa obchodnej komory CCCMC neplatí, výpočet vytvorenej normálnej hodnoty zo strany EÚ by mal byť zároveň v súlade s článkom 2.2.1.1 antidumpingovej dohody a s jej výkladom zo strany Odvolacieho orgánu uvedeným vo veci *EÚ – bionafta (Argentína)* (DS473). Vytvorenie normálnej hodnoty by teda podľa obchodnej komory CCCMC bolo možné iba v situáciách, keď nedochádza k predaju podobného výrobku v rámci „bežného obchodu“ alebo „osobitnej situácie na trhu“. Na údajné výrazné deformácie vo vyvážajúcej krajine by sa preto musela vzťahovať jedna z uvedených kategórií, aby Komisia mohla pristúpiť k revíznemu prešetrovaniu pred uplynutím platnosti podľa článku 2 ods. 6a základného nariadenia. Toto podľa obchodnej komory CCCMC neplatí, keďže metodika podľa článku 2 ods. 6a základného nariadenia umožňuje vytvorenie normálnej hodnoty pri zistení výrazných deformácií na rozdiel od situácie v súlade s koncepciami stanovenými v článku 2.2 antidumpingovej dohody. Obchodná komora CCCMC okrem toho tvrdila, že v antidumpingovej dohode sa nenachádza žiadny článok, ktorý by na účely stanovenia normálnej hodnoty umožňoval použiť údaje z tretej krajiny, ktoré vhodne neodrážajú úroveň cien alebo nákladov v krajine pôvodu. Normálna hodnota v rámci antidumpingového prešetrovania sa musí stanoviť na základe predajných cien alebo nákladov spoločností v krajine pôvodu alebo aspoň na základe cien alebo nákladov, ktoré môžu odrážať úroveň cien alebo nákladov v krajine pôvodu. V tejto súvislosti obchodná komora CCCMC poukázala najmä na správu poroty WTO vo veci *EÚ – Metodiky úpravy nákladov II (Rusko)* (DS494) ako na príklad úspešného právneho preskúmania zlučiteľnosti metodiky podľa článku 2 ods. 6a základného nariadenia s pravidlami WTO. Pri všetkých uvedených dôvodoch sa obchodná komora CCCMC domnievala, že článok 2 ods. 6a základného nariadenia je v rozpore s antidumpingovou dohodou a nemal by sa v tomto prípade uplatňovať.
- (110) Pokiaľ ide o tvrdenia obchodnej komory CCCMC týkajúce sa zlučiteľnosti metodiky podľa článku 2 ods. 6a základného nariadenia s pravidlami WTO, Komisia sa domnieva, že ustanovenia článku 2 ods. 6a sú úplne v súlade so záväzkami Európskej únie v rámci WTO a judikatúrou citovanou obchodnou komorou. Hneď na začiatok Komisia konštatuje, že existencia výrazných deformácií spôsobuje, že náklady a ceny vo vyvážajúcej krajine nie sú vhodné na vytvorenie normálnej hodnoty. Za týchto okolností sa v článku 2 ods. 6a základného nariadenia predpokladá, že náklady na výrobu a predaj sa vytvoria na základe nedeformovaných cien alebo referenčných hodnôt vrátane cien a hodnôt vo vhodnej reprezentatívnej krajine, ktorá má podobnú úroveň rozvoja ako vyvážajúca krajina. Okrem toho správa WTO o veci *EÚ – bionafta* sa netýkala uplatňovania článku 2 ods. 6a základného nariadenia, ale konkrétneho ustanovenia článku 2 ods. 5 základného nariadenia. Právne predpisy WTO, ako ich vykladá porota WTO a odvolací orgán vo veci *EÚ – bionafta*, v každom prípade umožňujú použiť náležité upravené údaje z tretej krajiny, pokiaľ je takáto úprava nevyhnutná a opodstatnená. Okrem toho sa v správe poroty v súvislosti so sporom vo veci *EÚ – Metodiky úpravy nákladov II* konkrétne usúdilo, že ustanovenia článku 2 ods. 6a základného nariadenia presahujú rámec predmetu sporu. Komisia navyše pripomína, že EÚ, ako aj Ruská federácia sa odvolali proti zisteniam poroty, ktoré nie sú konečné, a teda podľa ustálenej judikatúry WTO nemajú právny štatút v systéme WTO, keďže ich prostredníctvom rozhodnutia členov WTO nepotvrdil orgán na urovnávanie sporov. Tvrdenia obchodnej komory CCCMC preto nebolo možné prijať.
- (111) Po druhé, čo sa týka dôkazov preukazujúcich existenciu výrazných deformácií, obchodná komora CCCMC tvrdila, že žiadatelia poskytli nedostatočné dôkazy na odôvodnenie akýchkoľvek zistení týkajúcich sa „výrazných deformácií“ v čínskom výrobnom odvetví vyrábajúcom melamín a že vo vlastnej analýze Komisie vypracovanej počas prešetrovania by preto bolo potrebné podstatne lepšie odôvodnenie, v neposlednom rade na doplnenie tvrdení výrobného odvetvia Únie o deformáciách, ktoré podľa obchodnej komory CCCMC nebolo možné overiť z dôvodu ich všeobecnej povahy bez náležitého citovania relevantných zdrojov. Ako príklad obchodná komora CCCMC uvádza skutočnosť, že odkaz na 14. päťročný plán spomínaný výrobným odvetvím Únie predstavuje len obyčajné tvrdenie, že jeho „cieľom je vytvorenie čínskych národných šampiónov“. Podobne obchodná komora CCCMC kritizuje odkaz výrobného odvetvia Únie na usmerňujúce stanovisko k podpore špičkového rozvoja petrochemického a chemického priemyslu v rámci 14. päťročného plánu. Usmerňujúce stanovisko je podľa obchodnej komory CCCMC usmerňujúci dokument, v ktorom sa nestanovujú záväzné pravidlá a v ktorom sa okrem toho uvádza niekoľko cieľov, ktoré výrobné odvetvie Únie nespomína, vrátane cieľov „v plnej miere využívať rozhodujúcu úlohu trhu pri pridelovaní zdrojov, lepšie podporovať úlohu vlády“ a „vytvoriť legalizované a internacionalizované podnikateľské prostredie orientované na trh [...], podporovať efektívne celkové pridelovanie kľúčových zdrojov a posilniť koordináciu dodávateľského a odberateľského článku priemyselného reťazca a prepojeného rozvoja medzi prepojenými výrobnými odvetviami“. Vzhľadom na tieto skutočnosti obchodná komora CCCMC ukázala na podobnosť medzi usmerňujúcimi stanoviskami a súčasnými iniciatívami EÚ v oblasti priemyselnej politiky.
- (112) V tejto súvislosti obchodná komora CCCMC takisto zdôraznila, že správa už nie je aktuálna, a to najmä vzhľadom na podstatný hospodársky rozvoj v EÚ aj v Číne po jej uverejnení. Obchodná komora CCCMC poukázala na povinnosť Komisie podľa článku 2 ods. 6a písm. c) základného nariadenia pravidelne aktualizovať správu a tvrdila, že opakované otrocké odkazovanie na správu, či už zo strany výrobného odvetvia EÚ alebo v rozhodnutiach Komisie,

nie je vhodné. Obchodná komora CCCMC sa v tomto ohľade odvolávala na rozhodnutie Odvolacieho orgánu WTO vo veci *USA – vyrovnávacie opatrenia (DS437)*, v ktorom sa uvádza, že tvrdenie o deformovaných cenách sa musí opierať o jednotlivé prípady a musí sa stanoviť a primerane vysvetliť v správe prešetrojúceho orgánu.

- (113) Komisia s tvrdeniami obchodnej komory CCCMC týkajúcimi sa analýzy dostatočnosti dôkazov nesúhlasila. Po prvé, čo sa týka údajnej nedostatočnosti dôkazov v podaniach výrobného odvetvia Únie, Komisia v priebehu súčasného prešetrovania skutočne zhromažďovala ďalšie informácie, aby mohla doplniť dostupné zdroje vrátane žiadosti a správy s cieľom overiť tvrdenia predložené vo fáze začatia prešetrovania a definitívne určiť, či v odvetví melamínu existujú výrazné deformácie v zmysle článku 2 ods. 6a základného nariadenia. Výsledky prešetrovania Komisie sa uvádzajú v odôvodneniach 67 až 104 a zainteresované strany majú príležitosť ďalej sa k nim vyjadriť. V každom prípade v súvislosti s tvrdeniami o dostatočnosti dôkazov vo fáze začatia prešetrovania Komisia pripomína, že v bode 4.1 oznámenia o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti sa uvádzalo viacero prvkov z čínskeho trhu s melamínom s cieľom preukázať, že tento trh je ovplyvnený deformáciami. Komisia sa domnieva, že dôkazy uvedené v oznámení o začatí revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti postačovali na odôvodnenie začatia prešetrovania na základe článku 2 ods. 6a základného nariadenia. Zatiaľ čo k určeniu skutočnej existencie výrazných deformácií a následnému použitiu metodiky stanovenej v článku 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia dochádza až v čase konečného poskytnutia informácií, v článku 2 ods. 6a písm. e) základného nariadenia sa stanovuje povinnosť zbierať údaje potrebné na uplatňovanie tejto metodiky, keď sa prešetrovanie začalo na tomto základe. V tomto prípade Komisia považovala dôkazy uvedené v žiadosti za dostatočné na začatie prešetrovania na tomto základe. Komisia preto podnikla kroky potrebné na to, aby v prípade, že sa počas prešetrovania potvrdí existencia výrazných deformácií, mohla uplatniť metodiku podľa článku 2 ods. 6a základného nariadenia.
- (114) Po druhé, pokiaľ ide o tvrdenie týkajúce sa čínskych politických dokumentov, Komisia poukazuje na to, že čínske hospodárstvo je predmetom komplexnej siete päťročných plánov usmerňujúcich rozhodnutia verejných orgánov na všetkých úrovniach. V rozpore s tvrdením, ktoré predložila obchodná komora CCCMC, Komisia považuje päťročné plány za záväzné dokumenty, keďže napríklad v národnom 14. päťročnom pláne je celý oddiel venovaný „zlepšeniu mechanizmu vykonávania plánovania“, pričom sa v ňom uvádza, že: „[p]okiaľ ide o záväzné ukazovatele, veľké technické projekty a úlohy v oblasti verejných služieb, ochrany životného prostredia, bezpečnosti a ďalších oblastiach stanovených v tomto pláne, je nevyhnutné objasniť povinnosti zainteresovaných strán a požiadavky na harmonogram, pridelovať verejné zdroje, riadiť sociálne zdroje a vykonávať nad nimi kontrolu a zabezpečiť dokončenie podľa plánu. Čo sa týka očakávaných ukazovateľov a úloh v oblasti priemyselného rozvoja a reštrukturalizácie stanovených v tomto pláne, je na ich dosiahnutie nevyhnutné spoľahnúť sa najmä na úlohu účastníkov trhu. Verejná správa na všetkých úrovniach musí vytvoriť priaznivé politické, inštitucionálne a právne prostredie.“⁽⁸⁰⁾ Okrem toho sa v usmerňujúcom stanovisku k podpore špičkového rozvoja petrochemického a chemického priemyslu v rámci 14. päťročného plánu poukazuje aj na konkrétne štátne zasahovanie, a to navyše k tvrdeniu uvedenému v žiadosti, a opisuje sa, že čínske podniky „urýchlia transformáciu a modernizáciu tradičného priemyslu a intenzívne budú vyvíjať nové chemické látky a čisté chemikálie. Urýchlia digitálnu transformáciu priemyslu, zvýšia úroveň vlastnej bezpečnosti a čistej výroby, zrýchlia transformáciu petrochemického priemyslu z hľadiska kvality, efektívnosti a výkonnosti a podporia premenu Číny z krajiny s veľkým petrochemickým priemyslom na krajinu so silným petrochemickým priemyslom“⁽⁸¹⁾.
- (115) Po tretie, pokiaľ ide o údajné podobnosti medzi súčasnými priemyselnými politikami EÚ s politikami v Číne, Komisia nevidí význam tohto bodu pre posúdenie existencie výrazných deformácií v Číne v súlade s článkom 2 ods. 6a základného nariadenia.
- (116) Po štvrté, čo sa týka tvrdenia o zastaranosti dôkazov uvedených v správe, Komisia poznamenala, že správa je komplexným dokumentom, ktorý je založený na obsiahlych objektívnych dôkazoch vrátane právnych predpisov, iných predpisov a iných oficiálnych politických dokumentov, ktoré uverejňujú čínske orgány, správ tretej strany od medzinárodných organizácií, akademických štúdií a článkov vedeckých odborníkov, ako aj ďalších spoľahlivých nezávislých zdrojov. Keďže správa bola verejne prístupná už v decembri 2017, všetky zainteresované strany mali dostatok príležitostí vyvrátiť, doplniť alebo pripomenkovať správu a dôkazy, na ktorých je založená, a žiadne strany nepredložili argumenty ani dôkazy na vyvrátenie zdrojov a informácií zahrnutých v správe.

⁽⁸⁰⁾ 14. päťročný plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Čínskej ľudovej republiky a dlhodobých cieľov na rok 2035. K dispozícii na adrese: http://www.gov.cn/xinwen/2021-03/13/content_5592681.htm (stránka navštívená 2. mája 2023).

⁽⁸¹⁾ Tamže, oddiel 1.1.

- (117) Po piate, pokiaľ ide o vec *USA – vyrovnávacie opatrenia (Čína)*, Komisia pripomína, že táto vec sa netýkala uplatňovania článku 2 ods. 6a základného nariadenia, ktorý je relevantným právnym základom na stanovenie normálnej hodnoty v tomto prešetrovaní. Uvedený spor sa týkal odlišnej skutkovej situácie a išlo v ňom o výklad Dohody WTO o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach.
- (118) A napokon Komisia pripomenula, že čínska vláda mala možnosť vzniesť pripomienky o údajných deformáciách opísaných v správe a v revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti, ako aj poskytnúť dôkazy na vyvrátenie týchto tvrdení. Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 47, čínska vláda nevyplnila príslušný dotazník, a tak svoje zistenia týkajúce sa existencie výrazných deformácií na čínskom trhu Komisia založila na dostupných skutočnostiach podľa článku 18 základného nariadenia.
- (119) Po poskytnutí informácií obchodná komora CCCMC zopakovala svoje tvrdenia, pričom sa výslovne odvolala na svoje predchádzajúce podanie. Navyše spoločnosť Xinjiang XLX predložila totožné argumenty ako obchodná komora CCCMC.
- (120) Po prvé obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX trvali na tom, že článok 2 ods. 6a základného nariadenia je v rozpore s právom WTO, a najmä s článkom 2.2 antidumpingovej dohody, a kritizovali Komisiu, že nevysvetlila, ako sa jej prax uplatňovania článku 2 ods. 6a základného nariadenia zhoduje s argumentáciou uvedenou vo viacerých konzistentných rozhodnutiach Odvolacieho orgánu WTO, podľa ktorých sú podobné postupy EÚ a iných členov pri vytváraní normálnej hodnoty v rozpore s povinnosťami podľa článku 2.2 antidumpingovej dohody. Obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX okrem toho žiadali Komisiu, aby ich argumentáciu nezamietala len tvrdením, že WTO umožňuje použitie údajov z tretej krajiny, ale aby namiesto toho vysvetlila, ako vykonala prispôbenie požadované v článku 2.2 antidumpingovej dohody s cieľom dospieť k výrobným nákladom „v krajine pôvodu“. Obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX sa v tejto súvislosti odvolali na zistenia Odvolacieho orgánu v spore *EÚ – bionafta (Argentína)* (DS473) a v spore *Ukrajina – antidumpingové opatrenia na dusičnan amónny* (DS493). Pokiaľ teda Komisia vytvorila normálnu hodnotu na základe výrobných nákladov v Turecku bez akýchkoľvek úprav alebo vysvetlenia, ako napokon tieto údaje prispôbila tak, aby odrážali výrobné náklady v krajine pôvodu, teda v Číne, obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX tvrdili, že metodika, ktorú uplatnila Komisia v súčasnom prešetrovaní, je nezlučiteľná s povinnosťami EÚ podľa článku 2.2 antidumpingovej dohody. Podľa obchodnej komory CCCMC a spoločnosti Xinjiang XLX je teda povinnosťou Komisie zásadne prepracovať svoju metodiku vytvorenia normálnej hodnoty a súvisiace závery.
- (121) Tieto tvrdenia nemožno prijať. Ako už Komisia pripomenula v odôvodnení 110, judikatúra Odvolacieho orgánu, na ktorú sa odvoláva obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX, nesúvisí s uplatňovaním článku 2 ods. 6a základného nariadenia. V dôsledku toho tvrdenie, že metodika Komisie týkajúca sa vytvorenia normálnej hodnoty podľa uvedeného článku nie je zlučiteľná s právom WTO s ohľadom na zdôvodnenie Odvolacieho orgánu, je preto nesprávne. V tejto súvislosti Komisia nielenže zamietla tvrdenia strán, ale zároveň vyjadruje svoje právne stanovisko, že ustanovenia článku 2 ods. 6a sú plne v súlade so záväzkami Európskej únie v rámci WTO. Komisia preto nemôže súhlasiť s obchodnou komorou CCCMC a spoločnosťou Xinjiang XLX, pokiaľ ide o ich žiadosť, aby Komisia prepracovala metodiku stanovenú v článku 2 ods. 6a základného nariadenia.
- (122) Po druhé obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX považovali úvahy Komisie týkajúce sa výrazných deformácií a súvisiace dôkazy, na ktoré sa odvolávala, za nedostatočné. Konkrétnejšie obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX vyjadrili znepokojenie, že Komisia sa naďalej v značnej miere opiera o správu, ktorá bola uverejnená v decembri 2017 a ktorá je teda pomerne zastaraná vzhľadom na to, že svetová ekonomika a predovšetkým aj hospodárstva EÚ aj Číny zažívajú výrazné hospodárske otrasy a už zavádzajú dôležité politické a štrukturálne zmeny, ktorých cieľom je prispôbiť sa novým okolnostiam na vnútroštátnej a celosvetovej úrovni. Obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX v tejto súvislosti poukázali na to, že priemyselná stratégia EÚ prijatá v marci 2020 sa musela už v máji 2021 aktualizovať, aby sa v nej zohľadnili nové „krízové“ okolnosti. Obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX preto zastávali názor, že prvky opísané v správe ako podstatné pre zistenie výrazných deformácií sa teraz musia znovu preskúmať a aktualizovať s použitím konkrétnych nových záverov o tom, či sú aj naďalej platné. Obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX sa v tejto súvislosti odvolali aj na článok 2 ods. 6a písm. c) základného nariadenia, podľa ktorého má Komisia okrem iného povinnosť pravidelne aktualizovať správu.

- (123) Navyše s ohľadom na „usmerňujúce stanovisko k podpore špičkového rozvoja petrochemického a chemického priemyslu v rámci 14. päťročného plánu“ obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX tvrdili, že Komisia nezohľadnila skutočnosť, že i) ide o usmerňovací dokument, nie záväzný predpis, v ktorom by sa stanovovali podrobné povinnosti alebo pravidlá pre dotknuté odvetvia, ani to, že ii) obsahuje ciele alebo zámery, ako je „v plnej miere využívať rozhodujúcu úlohu trhu pri pridelení zdrojov, lepšie podporovať úlohu vlády“ alebo „vytvoriť legalizované a internacionalizované podnikateľské prostredie orientované na trh“, ktoré sú v rozpore so závermi Komisie o deformáciách. Takisto čo sa týka päťročných plánov citovaných Komisiou, obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX vzniesli námietky proti výkladu systému plánov v Číne zo strany Komisie, pričom poukázali na to, že z uvedených päťročných plánov nevyplýva, že by verejné orgány presadzovali záväzné rozhodnutia, ale skôr to, že cieľom päťročných plánov je objasniť príslušné zodpovedné strany, kým ako úloha orgánov verejnej správy sa osobitne stanovuje „vytvorenie priaznivého politického, inštitucionálneho a právneho prostredia“, čo je úloha orgánov verejnej správy všade na svete vrátane v EÚ. V rovnakom zmysle obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX zopakovali tvrdenie, že podľa usmerňujúceho stanoviska k podpore špičkového rozvoja petrochemického a chemického priemyslu v rámci 14. päťročného plánu sa ponecháva na čínskych podnikoch, aby prijali primerané opatrenia na transformáciu a modernizáciu odvetvia, a to spôsobom podobným priemyselným politikám EÚ. Obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX ďalej tvrdili, že Komisia sa nezaoberala predtým vznesenou námietkou, že podľa zistenia Odvolacieho orgánu vo veci USA – vyrovnávacie opatrenia musí existenciu deformácií cien vyplývajúcich zo zasahovania vlády stanoviť a primerane vysvetliť prešetrojúci orgán vo svojej správe. Obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX to považuje za požiadavku, aby Komisia predložila aktuálne faktické údaje a podrobnú analýzu údajného zasahovania čínskej vlády, ktoré vedie k následným účinkom na trhu a tlačí na správanie na úrovni výrobcov. A napokon obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX zdôraznili svoje stanovisko, že Komisia má povinnosť predložiť dôkazy o konkrétnom výkone akýchkoľvek vládnych právomocí zasahovať do trhu s melamínom, čo viedlo k skutočnej a preukázateľnej deformácii tvorby cien príslušných výrobcov melamínu, a že Komisiou spomínané plány čínskej vlády, usmerňujúce stanoviská alebo iné politické iniciatívy čínskej vlády nemožno považovať za rovnocenné so skutočným zasahovaním vlády.
- (124) Tieto tvrdenia nemohli byť akceptované. Pokiaľ ide o to, že Komisia čerpá zo správy, a o skutočnosť, že táto správa bola uverejnená v roku 2017, Komisia opakuje svoje stanovisko vysvetlené v odôvodnení 116. Komisia navyše pripomína, že rozhodnutie týkajúce sa prítomnosti výrazných deformácií podľa článku 2 ods. 6a základného nariadenia nezávisí od existencie správy a už vôbec nie od dátumu jej uverejnenia. Komisia ďalej konštatuje, že základné axiómy čínskeho hospodárstva, ako je paradigma socialistického trhového hospodárstva, systém plánovania alebo vedúca úloha Komunistickej strany Číny v hospodárstve, v spojení s prítomnosťou strany v jednotlivých účastníkoch trhu zahŕňajúcou právomoc zasahovať do manažérskych rozhodnutí sa od uverejnenia správy nezmenili a sú pravdepodobne ešte zreteľnejšie. Hoci zistenia uvedené v správe sú teda naďalej z veľkej časti platné, Komisia ich v každom prípade v rámci súčasného prešetrovania doplnila o ďalšie dôkazy, ako sa podrobne uvádza napríklad v odôvodneniach 76, 77, 79 a 80 a v odôvodneniach 84 až 86. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je neopodstatnené aj tvrdenie obchodnej komory CCCMC a spoločnosti Xinjiang XLX týkajúce sa povinnosti Komisie aktualizovať správu v súlade s článkom 2 ods. 6 písm. c) základného nariadenia, keďže Komisia skutočne preskúmala príslušné okolnosti súvisiace s existenciou výrazných deformácií osobitne na účely tohto prešetrovania, pričom zohľadnila najnovšie dostupné dôkazy ⁽⁸²⁾.
- (125) Čo sa týka podobností medzi čínskymi politickými dokumentmi a priemyselnými stratégiami EÚ, na ktoré poukázali obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX, Komisia konštatuje, že strany neuviedli žiadne dodatočné tvrdenia okrem toho, že trvali na údajnej relevantnosti priemyselných politik EÚ v súvislosti pre posúdenie výrazných deformácií v Číne podľa článku 2 ods. 6a základného nariadenia. V dôsledku toho Komisia opakuje svoj postoj vyjadrený už v odôvodnení 115.
- (126) Pokiaľ ide o skupinu tvrdení týkajúcich sa toho, do akej miery sú čínske politické dokumenty, na ktoré sa odvoláva Komisia, ako napríklad dokumenty citované v odôvodneniach 84 až 86, usmerňovacími dokumentmi, do akej miery povaha čínskeho systému plánovania a hospodársky charakter majú za následok záväzné rozhodnutia verejných orgánov a do akej miery príslušný politický dokument ponecháva prijatie primeraných opatrení na jednotlivých podnikoch, Komisia konštatuje, že obchodná komora CCCMC a spoločnosť Xinjiang XLX prehliadajú jednoznačné požiadavky uvedené v príslušných čínskych politických dokumentoch, ktoré majú prijímajúce orgány

⁽⁸²⁾ Tento prístup potvrdil Všeobecný súd vo svojom rozsudku z 21. júna 2023 vo veci Guangdong Haomei New Materials a Guangdong King Metal Light Alloy Technology/Európska komisia, T-326/21, EU:T:2023:347, bod 104.

vykonávať, ako sa opisuje napríklad v odôvodnení 84. V spojení s existenciou konkrétnych číselných cieľov týkajúcich sa spôsobu, akým by sa malo odvetvie rozvíjať⁽⁸³⁾, ostáva z veľkej časti nepodstatné, či si jednotliví účastníci trhu na účely dosiahnutia stanovených politických cieľov a cieľov rozvoja môžu vybrať prevádzkové metódy a na základe toho sledovať uvedené politické ciele efektívnym, „trhovým“ spôsobom. Komisia ďalej pripomína štruktúry, ktoré sa v Číne zaviedli pre všadeprítomné prostredie vládneho zasahovania do hospodárstva, podrobne opísané v oddieloch 3.2.2.1.1 až 3.2.2.1.9. V takomto prostredí sa jednotliví účastníci trhu, ako je spoločnosť Xinjiang XLX, ako aj priemyselné združenia zavazujú k vernosti Komunistickej strane Číny a cieľom rozvoja stanoveným stranou/štátom⁽⁸⁴⁾ a výmenou môžu očakávať podporu v ich obchodnej činnosti, a to aj prostredníctvom fiškálnych, finančných, investičných a iných politík a politík územného plánovania od vládnych orgánov, štátom kontrolovaných bánk atď. V dôsledku toho štátne orgány uplatňujú svoje právomoci na účely formovania trhu s melamínom, a to aj v rámci jednotlivých hospodárskych subjektov. Tento záver platí bez ohľadu na konkrétnu právnu povahu jednotlivých politických dokumentov, ako je usmerňujúce stanovisko k podpore špičkového rozvoja petrochemického a chemického priemyslu v rámci 14. päťročného plánu.

(127) Pokiaľ ide o odvolávanie sa obchodnej komory CCCMC a spoločnosti Xinjiang XLX na zistenie Odvolacieho orgánu vo veci USA – vyrovnávacie opatrenia, Komisia konštatuje, že toto tvrdenie sa analyzovalo už v odôvodnení 117.

(128) Na základe uvedených skutočností sa tvrdenia obchodnej komory CCCMC a spoločnosti Xinjiang XLX zamietli.

3.2.2.1.10. Záver

(129) Analýza uvedená v oddieloch 3.2.2.1.2 až 3.2.2.1.9, ktorá zahŕňa preskúmanie všetkých dostupných dôkazov o zasahovaní ČĽR do hospodárstva krajiny vo všeobecnosti, ako aj o jej zasahovaní do odvetvia výroby prešetrovaného výrobku, preukázala, že ceny alebo náklady prešetrovaného výrobku vrátane nákladov na suroviny, energiu a prácu nie sú výsledkom voľného pôsobenia trhových síl, pretože sú ovplyvnené značným zasahovaním vlády v zmysle článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia, ako vyplýva z reálneho alebo potenciálneho vplyvu jedného alebo viacerých v ňom uvedených relevantných prvkov. Na základe toho Komisia dospela k záveru, že na stanovenie normálnej hodnoty v tomto prípade nie je vhodné použiť ceny a náklady na domácom trhu.

(130) Komisia preto pristúpila k vytvoreniu normálnej hodnoty výlučne na základe nákladov na výrobu a predaj odrážajúcich nedeformované ceny alebo referenčné hodnoty, čiže v tomto prípade postupovala na základe zodpovedajúcich nákladov na výrobu a predaj vo vhodnej reprezentatívnej krajine v súlade s článkom 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia, ako sa rozoberá v ďalšom oddiele.

3.2.2.2. Reprezentatívna krajina

(131) Výber reprezentatívnej krajiny bol založený na týchto kritériách v zmysle článku 2 ods. 6a základného nariadenia:

- úroveň hospodárskeho rozvoja podobná ČĽR. Komisia na tento účel použila krajiny, ktoré majú podľa databázy Svetovej banky⁽⁸⁵⁾ podobný hrubý národný dôchodok na obyvateľa ako ČĽR,
- výroba prešetrovaného výrobku v danej krajine⁽⁸⁶⁾,
- dostupnosť príslušných verejných údajov v reprezentatívnej krajine,
- ak je možných reprezentatívnych krajín viac, v relevantnom prípade by sa mala uprednostniť krajina s náležitou úrovňou sociálnej a environmentálnej ochrany.

⁽⁸³⁾ Pozri napríklad odôvodnenie 85.

⁽⁸⁴⁾ Pozri odôvodnenia 75 a 76.

⁽⁸⁵⁾ Otvorené dáta Svetovej banky – Vyšší stredný príjem. K dispozícii na adrese: <https://data.worldbank.org/income-level/upper-middle-income> (online stav k 3. júlu 2023).

⁽⁸⁶⁾ Ak sa prešetrovaný výrobok nevyrába v žiadnej z krajín s podobnou úrovňou rozvoja, môže sa posudzovať výroba výrobku z rovnakej všeobecnej kategórie a/alebo z rovnakého odvetvia, ako je prešetrovaný výrobok.

- (132) Ako bolo vysvetlené v odôvodnení 50, Komisia vydala záznam o zdrojoch, v ktorom sú opísané skutočnosti a dôkazy, z ktorých vychádzajú príslušné kritériá, a zainteresované strany sa ním informujú o jej zámere použiť v tomto prípade ako vhodnú reprezentatívnu krajinu Turecko, ak by sa potvrdila existencia výrazných deformácií podľa článku 2 ods. 6a základného nariadenia.
- (133) V zázname o zdrojoch Komisia vysvetlila, že v dôsledku neexistencie zmysluplnej spolupráce sa bude spoliehať na dostupné skutočnosti podľa článku 18 základného nariadenia. Výber reprezentatívnej krajiny sa zakladal na informáciách uvedených v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti v kombinácii s inými zdrojmi informácií, ktoré sa považovali za vhodné podľa príslušných kritérií stanovených v článku 2 ods. 6a základného nariadenia, a to v súlade s článkom 18 ods. 5 základného nariadenia, vrátane štatistík o dovoze, vnútroštátnych štatistík reprezentatívnej krajiny, zdrojov informácií o trhu, poplatkov účtovaných poskytovateľmi verejnopropešných služieb v reprezentatívnej krajine a finančných informácií o výrobcach v reprezentatívnej krajine.
- (134) Čo sa týka výroby prešetrovaného výrobku, žiadatelia v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti preskúmali sedem krajín (Indiu, Irán, Japonsko, Katar, Rusko, Trinidad a Tobago a Spojené štáty americké), v ktorých prebiehala výroba melamínu ⁽⁸⁷⁾.
- (135) Pokiaľ ide o úroveň hospodárskeho rozvoja, v období revízneho prešetrovania iba Rusko vyhovovalo požiadavkám ako krajina na podobnej úrovni rozvoja ako ČLR. Vzhľadom na aktuálny geopolitický a hospodársky vývoj v Rusku v spojení s platnými sankciami, ako aj na skutočnosť, že sa Rusko rozhodlo nezverejňovať podrobné údaje o dovoze a vývoze po apríli 2022, však Komisia usúdila, že Rusko nepredstavuje vhodnú reprezentatívnu krajinu.
- (136) V tejto súvislosti žiadatelia ako krajinu na podobnej úrovni hospodárskeho rozvoja ako ČLR určili Turecko, ktoré vyrába výrobky z rovnakej všeobecnej kategórie, najmä výrobky v hodnotovom reťazci amoniaku, ktorého súčasťou je aj melamín ⁽⁸⁸⁾.
- (137) Pokiaľ ide o dostupnosť príslušných verejných údajov v reprezentatívnej krajine, údaje o významných výrobných faktoroch týkajúcich sa Turecka boli podľa žiadosti ľahko dostupné. Navyše boli pre rovnakú všeobecnú kategóriu výrobkov verejne dostupné relevantné údaje o predajných, všeobecných a administratívnych nákladoch a zisku. Žiadatelia určili jedného výrobcu výrobkov v rovnakej všeobecnej kategórii výrobkov, spoločnosť Ege Gübre Sanayii A.Ş. (ďalej len „Ege Gübre“). V zázname o zdrojoch Komisia určila dvoch ďalších výrobcov výrobkov v rovnakej všeobecnej kategórii výrobkov, spoločnosti Tekfen Holding A.Ş. (ďalej len „Tekfen“) a Bagfaş Bandırma Gübre Fabrikalari A.Ş. (ďalej len „Bagfaş“). Všetky tri spoločnosti vyrábali dusíkaté hnojivá ⁽⁸⁹⁾, ich finančné informácie za obdobie revízneho prešetrovania boli verejne dostupné a v uvedenom období boli ziskové.
- (138) Vo svojich pripomienkach k záznamu o zdrojoch obchodná komora CCCMC tvrdila, že Komisia by mala zohľadniť rozličné výrobné procesy a suroviny používané pri výrobe melamínu. Obchodná komora CCCMC okrem toho tvrdila, že Komisia by mala použiť vyplnený dotazník spoločnosti Xinjiang XLX ako dostupné skutočnosti.
- (139) Komisia poznamenala, že bez spolupráce zo strany čínskych výrobcov melamínu používajúcich rôzne výrobné procesy a suroviny, ktoré spomína obchodná komora CCCMC, postavila svoje zistenia na dostupných skutočnostiach. Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 60, v aktuálnom prípade Komisia zistila, že vhodnejšie bude, keď svoje zistenia založí na informáciách uvedených v žiadosti namiesto údajov od jednej čínskej spoločnosti. Komisia navyše v skutočnosti použila určité prvky vyplneného dotazníka čínskeho výrobcu ako dostupné skutočnosti. Tvrdenia boli preto zamietnuté.

⁽⁸⁷⁾ Body 59 a 60 a tabuľka 1 žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti.

⁽⁸⁸⁾ Oddiel 5.2.3 žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti.

⁽⁸⁹⁾ Konečnými surovinami používanými pri výrobe melamínu a dusíkatých hnojív sú zemný plyn alebo uhlie. Zemný plyn alebo uhlie sa používajú na výrobu amoniaku. Amoniak sa môže ďalej spracovať na močovinu alebo kyselinu dusičnú. Kyselina dusičná sa používa na výrobu dusičnanu amónneho, čo je dusíkaté hnojivo. Dusičnan amónny sa môže ďalej zmiešavať, čím vzniknú ďalšie druhy dusíkatých hnojív, napr. roztok zmesi močoviny a dusičnanu amónneho (UAN) alebo dusičnan amónno-vápenatý (CAN; dusičnan amónny v zmesi s vápnikom z vápenca). Močovina s prídavkom amoniaku sa môže používať aj na výrobu melamínu. Dusíkaté hnojivá, močovina a melamín často vyrábajú rovnaké vertikálne integrované spoločnosti.

3.2.2.3. Nedeforované náklady a referenčné hodnoty a zdroje použité na ich stanovenie

- (140) Na základe všetkých informácií zo žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti a po analýze pripomienok zainteresovaných strán boli identifikované tieto výrobné faktory, ich zdroje a nedeforované hodnoty na účely určenia normálnej hodnoty v súlade s článkom 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia:

Tabuľka 1

Výrobné faktory v prípade melamínu

Výrobný faktor	Kód tovaru v Turecku	Nedeforovaná hodnota (v CNY)	Merná jednotka	Zdroj informácií
Suroviny				
Močovina	310210	4,41	kg	databáza Global Trade Atlas („GTA“) ⁽¹⁾
Amoniak	281410	5,91	kg	GTA
Energie/verejnospesné služby				
Elektrina	neuvádza sa	0,56	kWh	Turecký štatistický úrad
Zemný plyn	neuvádza sa	53,58	GJ	Turecký štatistický úrad
Para	neuvádza sa	199,04	tona	Žiadosť o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti
Voda	neuvádza sa	9,78	m ³	Generálne riaditeľstvo pre mestské vodovody a kanalizácie provincie Kocaeli
Práca				
Kvalifikovaná a nekvalifikovaná pracovná sila	neuvádza sa	35,53	hodina	Turecký štatistický úrad
Vedľajší produkt				
Amoniak	281410	5,89	kg	GTA

⁽¹⁾ K dispozícii na adrese: <https://connect.ihsmarkit.com/gta/home> (online stav k 6. februáru 2023).

3.2.2.3.1. Suroviny

- (141) S cieľom stanoviť nedeforovanú cenu surovín na úrovni dodania do závodu výrobcovi z reprezentatívnej krajiny Komisia použila ako základ vážený priemer dovoznej ceny do reprezentatívnej krajiny, ako bol vykázaný v databáze GTA, ku ktorému pripočítala dovozné clá ⁽⁹⁰⁾ a náklady na dopravu ⁽⁹¹⁾. Dovozná cena v reprezentatívnej krajine bola stanovená ako vážený priemer jednotkových cien dovozu zo všetkých tretích krajín okrem ČER a krajín, ktoré nie sú členskými krajinami WTO (ďalej len „krajiny, ktoré nie sú členmi WTO“) a ktoré sú uvedené v prílohe 1 k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/755 ⁽⁹²⁾.

⁽⁹⁰⁾ Medzinárodné obchodné centrum, Market Access Map. K dispozícii na adrese: <https://www.macmap.org/en/query/customs-duties> (online stav k 5. aprílu 2023).

⁽⁹¹⁾ *Doing Business 2020* (Podnikanie v roku 2020). Profil hospodárstva Turecka, s. 51. K dispozícii na adrese: <https://archive.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/t/turkey/TUR.pdf> (online stav k 9. februáru 2023). Metodika cezhraničného obchodovania. K dispozícii na adrese: <https://archive.doingbusiness.org/en/methodology/trading-across-borders> (online stav k 9. februáru 2023).

⁽⁹²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/755 z 29. apríla 2015 o spoločných pravidlách na dovozy z určitých tretích krajín (Ú. v. EÚ L 123, 19.5.2015, s. 33). Podľa článku 2 ods. 7 základného nariadenia sa ceny na domácom trhu v uvedených krajinách nemôžu použiť na účely určenia normálnej hodnoty.

- (142) Komisia sa rozhodla vyňať dovoz z ČLR do reprezentatívnej krajiny, keďže v oddiele 3.2.2.1 dospela k záveru, že z dôvodu existencie výrazných deformácií podľa článku 2 ods. 6a písm. b) základného nariadenia nebolo vhodné použiť ceny a náklady na domácom trhu v ČLR. Keďže neexistujú žiadne dôkazy o tom, že tie isté deformácie nemajú rovnaký vplyv aj na výrobky určené na vývoz, Komisia usúdila, že tie isté deformácie ovplyvňujú aj vývozné ceny. Po vylúčení dovozu z ČLR a krajín, ktoré nie sú členmi WTO, do reprezentatívnej krajiny zostal objem dovozu z iných tretích krajín reprezentatívny.
- (143) Komisia preskúmala, či vstupy, ktorých štatistiky dovozu sa použili ako zdroj nedeformovaných nákladov, podliehali v Turecku vývozným obmedzeniam, ktoré by mohli viesť k novej deformácii cien na domácom trhu, a tým aj k deformácii dovozných cien⁽⁹³⁾. Komisia zistila, že Turecko v období revízieho prešetrovania neuplatňovalo žiadne obmedzenia vývozu močoviny a amoniaku.
- (144) Komisia ďalej preskúmala, či dovozné ceny mohli byť deformované dovozom z ČLR a krajín, ktoré nie sú členmi WTO⁽⁹⁴⁾. Komisia zistila, že v období revízieho prešetrovania z ČLR a krajín, ktoré nie sú členmi WTO, pochádzalo menej než 14,5 % dovozu močoviny. Pokiaľ ide o amoniak, podiel dovozu s pôvodom v ČLR a krajinách, ktoré nie sú členmi WTO, neprekročil v období revízieho prešetrovania 0,01 %. Komisia teda dospela k záveru, že dovozné ceny nemohli byť ovplyvnené dovozom z ČLR a krajín, ktoré nie sú členmi WTO.
- (145) Vo svojich pripomienkach k záznamu o zdrojoch obchodná komora CCCMC tvrdila, že Komisia by na stanovenie nedeformovaných nákladov na suroviny v Turecku nemala používať dovozné ceny, keďže na tieto ceny pôsobili rozličné faktory, napr. dovážané množstvo a vzdialenosť od krajiny pôvodu, a preto neodrážali ceny surovín na domácom trhu v Turecku.
- (146) Komisia s týmto nesúhlasila. Dovezené suroviny konkurujú svojou cenou domácim surovinám na tureckom trhu. Komisia preto usúdila, že vážená priemerná dovozná cena dostatočne odráža ceny surovín na domácom trhu v Turecku.
- (147) Vo svojich pripomienkach k záznamu o zdrojoch obchodná komora CCCMC ďalej tvrdila, že pokiaľ bude Komisia naďalej používať dovozné ceny ako zástupnú hodnotu za ceny surovín na domácom trhu reprezentatívnej krajiny, mala by znížiť ich hodnotu o hodnotu nákladov na námornú dopravu a poistenie zahrnutých v štatistikách dovozu zaznamenaných na úrovni CIF.
- (148) Komisia s týmto nesúhlasila. Ako sa stanovilo v odôvodnení 146, v dovozných cenách sa odráža úroveň cien prevládajúca na domácom trhu reprezentatívnej krajiny. Celkové náklady na suroviny, ktoré znáša výrobca v reprezentatívnej krajine, však zahŕňajú všetky náklady, ktoré vznikli v súvislosti s nadobudnutím suroviny a jej prepravou k bráne závodu. Ide zároveň o bod, v ktorom si konkurujú ceny dovážaných a domácich surovín. Dovozná cena surovín na úrovni CIF sa preto ďalej zvýšila o uplatniteľné dovozné clo a náklady na dopravu v reprezentatívnej krajine, ako sa uvádza v odôvodnení 141.
- (149) A napokon obchodná komora CCCMC vo svojich pripomienkach k záznamu o zdrojoch tvrdila, že vážená priemerná dovozná cena močoviny nepredstavovala vhodnú referenčnú hodnotu, a tak by sa mala upraviť z týchto troch dôvodov:
- vážená priemerná dovozná cena močoviny v Turecku sa v posudzovanom období viac než zdvojnásobila v dôsledku nevyprovokovanej a neodôvodnenej vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine (z 264 USD/t v roku 2019 na 568 USD/t v období revízieho prešetrovania⁽⁹⁵⁾),
  - dovoz zo Spojených štátov amerických (ďalej len „USA“) viedol k deformácii priemernej dovoznej ceny prostredníctvom nadmerne vysokej jednotkovej ceny približne 1 500 CNY/kg. Dovoz z USA by sa mal preto vylúčiť⁽⁹⁶⁾,

⁽⁹³⁾ Global Trade Alert. K dispozícii na adrese: https://www.globaltradealert.org/data_extraction (online stav k 6. februáru 2023).

⁽⁹⁴⁾ Azerbajdžan, Bielorusko, Severná Kórea, Turkménsko a Uzbekistan.

⁽⁹⁵⁾ Obchodná komora CCCMC použila databázu OSN Comtrade.

⁽⁹⁶⁾ Pozri prílohu III k záznamu o zdrojoch.

— dovoz z Kataru viedol k deformácii priemernej dovoznej ceny, keďže podliehal antidumpingovým opatreniam uloženým Indiou. Podobne ako v predchádzajúcej zarážke by sa dovoz z Kataru mal vylúčiť⁽⁹⁷⁾.

- (150) Pokiaľ ide o vývoj dovoznej ceny močoviny v Turecku, Komisia zistila, že cena dokonale kopíruje vývoj dovoznej ceny močoviny na piatich najvýznamnejších trhoch dovážajúcich močovinu (India, Brazília, USA, Únia, Austrália), ktoré predstavujú 60 % celosvetového dovozu močoviny⁽⁹⁸⁾. Dovozná cena močoviny na týchto piatich trhoch sa najprv mierne znížila v roku 2020, potom sa v roku 2021 a v období revízneho prešetrovania plynule zvyšovala. V období revízneho prešetrovania dosiahla viac než dvojnásobnú hodnotu z roku 2019.
- (151) Komisia teda dospela k záveru, že dovozná cena močoviny v Turecku nebola deformovaná. Vychádzala sa skôr v súlade s vývojom celosvetových cien močoviny.
- (152) Pokiaľ ide o dovoznú cenu močoviny s pôvodom v USA, Komisia konštatovala, že nadmerne vysoká jednotková cena sa týkala len 8 kg z takmer 2 miliónov ton močoviny dovezených do Turecka v období revízneho prešetrovania. Nemala teda žiadny účinok na váženú priemernú dovoznú cenu, ktorá sa použila ako referenčná hodnota pre nedeformovanú hodnotu močoviny.
- (153) Čo sa týka dovozu s pôvodom v Katar, ktorý podliehal antidumpingovým clám v Indii, Komisia konštatovala, po prvé, že obchodná komora CCCMC neposkytla žiadny dôkaz, ktorý by dokazoval, že zistenia o dumping, ku ktorým dospeli indické orgány, by sa mali rozšíriť na katarský vývoz do Turecka. Po druhé opatrenia uložené Indiou sa týkali melamínu a nie močoviny, teda predmetnej suroviny.
- (154) Po úvahách opísaných v odôvodneniach 150 až 153 Komisia zamietla tvrdenia obchodnej komory CCCMC uvedené v odôvodnení 149.
- (155) Po konečnom poskytnutí informácií obchodná komora CCCMC zopakovala, že dovoz z Kataru by sa mal vylúčiť z výpočtu nedeformovaných nákladov na močovinu, pretože na katarský vývoz sa vzťahovali antidumpingové opatrenia v Indii. Strana sa odvolala na revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti antidumpingových opatrení týkajúcich sa dovozu určitého príslušenstva na rúry a rúrky z nehrdzavejúcej ocele používaného na zváranie na tupo s pôvodom v ČĽR, v ktorom Komisia zamietla Malajziu ako potenciálnu reprezentatívnu krajinu z dôvodu, že USA uplatňovali antidumpingové opatrenia na dovoz tohto príslušenstva s pôvodom v Malajzii⁽⁹⁹⁾.
- (156) Po prvé Komisia konštatovala, že každé prešetrovanie sa musí posudzovať individuálne a rozhodnutím prijatým v jednom prešetrovaní sa nestanovuje precedens, ktorý by bol všeobecne platný pre každé neskoršie prešetrovanie. Po druhé v prípade, na ktorý sa obchodná komora CCCMC odvoláva, sa Malajzia posudzovala ako jedna z potenciálnych reprezentatívnych krajín. Zistenia týkajúce sa dumping, prijaté v inej jurisdikcii boli relevantné, keďže rozhodnutia o cenách výrobcov z Malajzie vyrábajúcich príslušenstvo, ovplyvnené ich dumpingovým správaním, mohli deformovať ich predajné, všeobecné a administratívne náklady a úrovne ich ziskovosti. V aktuálnom prípade sa Katar nepoužil ako zdroj finančných informácií, t. j. predajných, všeobecných a administratívnych nákladov a nedeformovaného zisku. Bol len jednou z krajín pôvodu močoviny dovážanej do Turecka a ako taký prispel k hodnote nedeformovaných nákladov na močovinu. Z toho vyplýva, že uvedené dve situácie nie sú vôbec analogické. Nič nenaviedlo tomu (ani navrhovatelia v tomto zmysle nepredložili žiadne argumenty), že by údajné dumpingové správanie na treťom trhu malo rušivý vplyv na ceny katarského vývozu močoviny do Turecka. Toto tvrdenie bolo preto zamietnuté.
- (157) Obchodná komora CCCMC po konečnom poskytnutí informácií ďalej zopakovala tvrdenie, že Komisia by z dovoznej ceny surovín mala odpočítať náklady na námornú dopravu a poistenie. Podľa obchodnej komory CCCMC Komisia neobjasnila, prečo dovozné ceny odrážajú úroveň cien uplatňovaných na domácom trhu reprezentatívnej krajiny. Obchodná komora CCCMC v tejto súvislosti tvrdila, že náklady spoločnosti v reprezentatívnej krajine zahŕňali iba náklady na suroviny a vnútroštátnu nákladnú dopravu.

⁽⁹⁷⁾ Pozri <https://www.dgtr.gov.in/anti-dumping-cases/anti-dumping-investigation-concerning-imports-melamine-originating-or-exported> (online stav k 5. aprílu 2023).

⁽⁹⁸⁾ Štatistiky dovozu získané z databázy GTA sú k dispozícii na adrese: <https://connect.ihsmarket.com/gta/home> (online stav k 4. aprílu 2023).

⁽⁹⁹⁾ Odôvodnenie 103 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2023/809 z 13. apríla 2023, ktorým sa po revíznom prešetrovaní pred uplynutím platnosti podľa článku 11 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz určitého príslušenstva na rúry a rúrky z nehrdzavejúcej ocele používaného na zváranie na tupo, tiež dokončeného, s pôvodom v Čínskej ľudovej republike a na Taiwane (Ú. v. EÚ L 101, 14.4.2023, s. 22).

(158) Komisia s týmto nesúhlasila. Keď výrobca prešetrovaného výrobku v reprezentatívnej krajine skúma, či by mal suroviny nakupovať od domáceho alebo zahraničného dodávateľa, porovnáva pritom celkové náklady na suroviny pri dodaní do jeho závodu. V prípade surovín ponúkaných domácim dodávateľom v reprezentatívnej krajine takéto celkové náklady zvyčajne zahŕňajú cenu surovín a vnútroštátnej nákladnej dopravy. Ak suroviny dodáva zahraničný dodávateľ, celkové náklady bežne zahŕňajú cenu surovín, vnútroštátnu nákladnú dopravu vo vyvážajúcej krajine, manipuláciu a nakladanie (t. j. cenu na úrovni FOB), námornú dopravu a poistenie (t. j. cenu na úrovni CIF dostupnú v štatistike dovozu), dovozné clo (t. j. frankocenu na hranici Únie po preclení) a vnútroštátnu nákladnú dopravu. Výrobca v reprezentatívnej krajine sa pre dodávky zo zahraničia vo všeobecnosti rozhodne iba vtedy, keď je dovozná cena pri dodaní do závodu konkurencieschopná s cenou domáceho dodávateľa. Komisia preto usúdila, že dovozné ceny surovín na úrovni CIF, t. j. ceny zahŕňajúce námornú dopravu a poistenie, predstavujú vhodnú zástupnú hodnotu za ceny uvedených surovín na domácom trhu (na úrovni ceny zo závodu) v reprezentatívnej krajine. Komisia preto tvrdenie zamietla.

3.2.2.3.2. Energie/verejnoprospešné služby

(159) Komisia zamýšľala použiť priemerné ceny elektriny uplatňované v prípade priemyselných odberateľov v druhej polovici roku 2021 a v prvej polovici roku 2022, ako boli zverejnené Tureckým štatistickým úradom⁽¹⁰⁰⁾. Komisia použila tarify uplatňované na pásmo spotreby 70 000 až 150 000 MWh. Na určenie príslušného pásma spotreby Komisia použila ako dostupné skutočnosti spotrebu elektriny vykázanú spoločnosťou Xinjiang XLX.

(160) Do cien elektriny vykázaných Tureckým štatistickým úradom boli započítané všetky dane. Komisia preto z ceny elektriny vykázanej vo vnútroštátnych štatistikách odpočítala DPH vo výške 18 %.

(161) Komisia zamýšľala použiť priemerné ceny zemného plynu uplatňované v prípade priemyselných odberateľov v druhej polovici roku 2021 a v prvej polovici roku 2022, ako boli zverejnené Tureckým štatistickým úradom⁽¹⁰¹⁾. Komisia použila tarify uplatňované na pásmo spotreby 26 100 000 až 104 000 000 m³. Na určenie príslušného pásma spotreby Komisia použila ako dostupné skutočnosti spotrebu zemného plynu vykázanú spoločnosťou Xinjiang XLX.

(162) Mernou jednotkou používanou v tureckých štatistikách bol kubický meter. Spotreba vykázaná v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti sa však merala v gigajouloch (GJ). Komisia použila koeficient prepočtu 0,0373 GJ/m³ na dosiahnutie nedeformovaných nákladov na jeden gigajoule v Turecku.

(163) Do cien zemného plynu vykázaných Tureckým štatistickým úradom boli započítané všetky dane. Komisia preto z ceny zemného plynu vykázanej vo vnútroštátnych štatistikách odpočítala DPH vo výške 18 %.

(164) Na určenie nedeformovaných nákladov na paru Komisia použila prístup použitý v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti. Žiadatelia nedeformované náklady na paru určili vynásobením nedeformovaných nákladov na zemný plyn koeficientom založeným na empirickom vzťahu medzi nákladmi na zemný plyn a nákladmi na paru odporovanom žiadateľmi.

(165) Komisia použila príslušné ceny vody v Turecku, ktoré priemyselným odberateľom účtuje generálne riaditeľstvo pre mestské vodovody a kanalizácie provincie Kocaeli⁽¹⁰²⁾ zodpovedné za zásobovanie vodou, zber a čistenie odpadových vôd v provincii Kocaeli. Príslušné ceny boli ľahko dostupné na webovom sídle tureckého orgánu.

⁽¹⁰⁰⁾ Elektrik ve Doğal Gaz Fiyatları, I. Dönem: Ocak-Haziran 2022 (Ceny elektriny a zemného plynu, prvý polrok: január – jún 2022), tabuľka 1. K dispozícii na adrese: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Elektrik-ve-Dogal-Gaz-Fiyatlari-I.-Donem:-Ocak-Haziran-2022-45567> (online stav k 20. januáru 2023).

⁽¹⁰¹⁾ Elektrik ve Doğal Gaz Fiyatları, I. Dönem: Ocak-Haziran 2022 (Ceny elektriny a zemného plynu, prvý polrok: január – jún 2022), tabuľka 3. K dispozícii na adrese: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Elektrik-ve-Dogal-Gaz-Fiyatlari-I.-Donem:-Ocak-Haziran-2022-45567> (online stav k 20. januáru 2023).

⁽¹⁰²⁾ K dispozícii na adrese: <https://www.isu.gov.tr/sufiyatları/> (online stav k 30. januáru 2023).

- (166) Vo svojich pripomienkach k záznamu o zdrojoch obchodná komora CCCMC tvrdila, že náklady na elektrinu a zemný plyn v Turecku boli deformované, keďže počas celého obdobia revízneho prešetrovania značne rástli. Obchodná komora CCCMC tvrdila, že zvýšenie ceny energie bolo spôsobené tlakom na cenu zemného plynu v dôsledku nevyprovokovanej a neodôvodnenej vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine, pričom citovala správu o melamíne (v Európe) uverejnenú 23. marca 2022 agentúrou Independent Commodity Intelligence Services (ďalej len „ICIS“) ⁽¹⁰³⁾.
- (167) Na začiatku Komisia konštatovala, že správa, ktorú citovala obchodná komora CCCMC, neobsahuje žiadnu komplexnú analýzu vývoja cien energie v Európe, najmä v porovnaní s ČĽR. V správe sa len spomínajú rastúce ceny zemného plynu v kontexte rokovaní o cenách melamínu za druhý štvrtrok 2022, t. j. poslednú štvrtinu obdobia revízneho prešetrovania.
- (168) Navyše nevyprovokovaná a neodôvodnená vojenská agresia Ruska voči Ukrajine viedla k narušeniu trhov s energiou na celom svete ⁽¹⁰⁴⁾. Trend rastu cien energie v Turecku ako taký bolo preto sotva možné považovať za jedinečný prípad týkajúci sa výlučne tureckého trhu.
- (169) Hoci pôvodne určené nedeformované náklady na elektrinu a zemný plyn predstavovali iba 5 % vytvorenej normálnej hodnoty, nedeformované náklady na paru boli spojené s nákladmi na zemný plyn a dosiahli 15 % vytvorenej normálnej hodnoty.
- (170) Komisia preto ďalej preskúmala vývoj cien energie, ktoré platili priemyselní odberatelia v Turecku. Nedeformované náklady na elektrinu boli pôvodne stanovené na úrovni 0,65 CNY/kWh a na zemný plyn na úrovni 80,91 CNY/GJ.
- (171) Komisia zistila, že v období revízneho prešetrovania sa ceny elektriny a zemného plynu zvyšovali mierou, ktorá výrazne prekonalala už tak vysokú mieru inflácie v Turecku (78,6 % ⁽¹⁰⁵⁾). Ceny energie rástli najmä v prvej polovici roku 2022, keď elektrina stála 3,5-krát viac a plyn šesťkrát viac ako v prvej polovici roku 2021.
- (172) Komisia preto s ohľadom na podstatný podiel elektriny, zemného plynu a pary na vytvorenej normálnej hodnote považovala za primerané upraviť pôvodne stanovené nedeformované náklady na elektrinu a zemný plyn. Komisia ako východisko použila ceny elektriny a zemného plynu uplatňované v prípade tureckých priemyselných odberateľov v druhej polovici roku 2021 a zvýšila tieto tarify v súlade s rastom cien energie zisteným v spoločnosti Xinjiang XLX ⁽¹⁰⁶⁾ s cieľom určiť referenčnú hodnotu pre prvú polovicu roku 2022. Následne Komisia vypočítala priemerné nedeformované náklady na elektrinu, plyn a paru s použitím skutočných cien uplatňovaných v Turecku v druhej polovici roku 2021 a upravené hodnoty za prvý polrok 2022. Po týchto úpravách podiel elektriny, zemného plynu a pary na vytvorenej normálnej hodnote klesol na 15 %.

3.2.2.3.3. Práca

- (173) Žiadatelia v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti použili informácie o platoch kvalifikovanej (inžinier v priemyselnom odvetví) a nekvalifikovanej pracovnej sily (tovársky pracovník) v Turecku, ktoré zverejnil Inštitút pre hospodársky výskum ⁽¹⁰⁷⁾. Informácie dostupné buď vo verejnej verzii žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti, alebo na príslušnom webovom sídle, však neumožňujú potvrdiť obdobie, do ktorého zahrnuté údaje patria. Referenčná hodnota, ktorú použili žiadatelia, navyše obsahovala iba platy, ale nie dodatočné náklady práce, napr. sociálne príspevky.

⁽¹⁰³⁾ Pozri <https://www.icis.com/explore/commodities/chemicals/melamine/> (online stav k 11. aprílu 2023).

⁽¹⁰⁴⁾ Pozri napríklad <https://www.weforum.org/agenda/2022/11/russia-ukraine-invasion-global-energy-crisis/> (online stav k 9. júnu 2023); <https://blogs.worldbank.org/developmentalk/energy-shock-could-sap-global-growth-years> (online stav k 9. júnu 2023); <https://www.reuters.com/business/energy/year-russia-turbocharged-global-energy-crisis-2022-12-13/> (online stav k 9. júnu 2023).

⁽¹⁰⁵⁾ Index spotrebiteľských cien, marec 2023, tabuľka 2. K dispozícii na adrese: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Consumer-Price-Index-March-2023-49652&dil=2> (online stav k 11. aprílu 2023).

⁽¹⁰⁶⁾ Komisia uznáva, že vývoj cien energie pozorovaný v spoločnosti Xinjiang XLX bol založený na deformovaných nákladoch a cenách. Keďže cieľom súčasného revízneho prešetrovania pred uplynutím platnosti nie je vypočítať presné dumpingové rozpätie, ale stanoviť, či dumping pokračoval, Komisia považovala za prijateľné použiť zvýšenie cien energie, s ktorým sa stretla spoločnosť Xinjiang XLX, ako konzervatívnu zástupnú hodnotu na úpravu nedeformovaných nákladov na elektrinu a zemný plyn.

⁽¹⁰⁷⁾ K dispozícii na adrese: <https://www.eri.com/salary> (online stav k 6. februáru 2023).

- (174) Komisia preto rozhodla, že použije informácie o nákladoch práce v príslušnom priemyselnom odvetví, ktoré sú k dispozícii od Tureckého štatistického úradu ⁽¹⁰⁸⁾. Komisia použila najnovšie hodinové náklady práce ⁽¹⁰⁹⁾ zaznamenané v divízii 20 – Výroba chemikálií a chemických produktov podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností v Európskom spoločenstve (NACE Rev. 2) ⁽¹¹⁰⁾. Keďže sa najnovšie údaje vzťahovali len na rok 2020, Komisia upravila náklady práce s použitím indexu nákladov práce platného na výrobu v treťom a štvrtom štvrťroku 2021 a v prvom a druhom štvrťroku 2022 ⁽¹¹¹⁾, ako ho zverejnil Turecký štatistický úrad.

3.2.2.3.4. Vedľajšie produkty

- (175) Podľa informácií uvedených v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti sa pri výrobe melamínu získava len jeden vedľajší produkt, ktorým je amoniak. S cieľom stanoviť si nedeformovanú cenu Komisia takisto pridala k priemernej dovoznej cene do Turecka dovoznú clá a náklady na vnútornú dopravu, a to podľa rovnakej metodiky ako v prípade surovín.
- (176) Amoniak získaný ako vedľajší produkt sa vracia do výrobného procesu v podniku na výrobu močoviny. Podľa žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti je účinnosť tohto amoniaku v podniku na výrobu močoviny nižšia ako účinnosť amoniaku pôvodne vyrobeného na účely použitia v podniku na výrobu močoviny. Žiadatelia preto znížili nedeformovanú hodnotu vedľajšieho produktu o percentuálny podiel na základe svojej predchádzajúcej skúsenosti. Komisia uplatnila rovnaký upravujúci koeficient.

3.2.2.3.5. Režijné náklady spojené s výrobou, predajné, všeobecné a administratívne náklady a zisk

- (177) Podľa článku 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia „vytvorená normálna hodnota musí zahŕňať nedeformovanú a primeranú sumu na administratívne, predajné a všeobecné náklady a zisk“. Okrem toho sa musí stanoviť hodnota režijných nákladov spojených s výrobou, aby sa pokryli náklady, ktoré nie sú zahrnuté vo výrobných faktoroch, ako sa uvádza skôr v texte.
- (178) Žiadatelia v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti odhadli fixné náklady, ktoré vznikli jednému zo žiadateľov pri výrobe jednej tony melamínu. Odhadované fixné náklady sa upravili smerom nadol s cieľom zohľadniť rozdiel v úrovni rozvoja medzi Tureckom a členským štátom, v ktorom sídli žiadateľ.
- (179) Komisia zaradila tieto fixné náklady do výpočtu nedeformovaných výrobných nákladov ako režijné náklady spojené s výrobou na základe metodiky uplatňovanej žiadateľmi. Skutočná hodnota fixných nákladov bola aktualizovaná na základe overeného vyplneného dotazníka predloženého žiadateľom uvedeným v odôvodnení 178 a upravená o rozdiel v úrovni hospodárskeho rozvoja.
- (180) Ako je vysvetlené v odôvodnení 137, v Turecku nepôsobili žiadni výrobcovia melamínu. Predajné, všeobecné a administratívne náklady a zisk sa preto stanovili na základe finančných informácií troch tureckých výrobcov výrobkov v rovnakej všeobecnej kategórii výrobkov. V tomto prešetrovaní to znamená výrobcov výrobkov v hodnotovom reťazci amoniaku, ktorého súčasťou je aj melamín, a to konkrétne výrobcov dusíkatých hnojív.
- (181) Komisia použila finančné informácie za obdobie revízneho prešetrovania zverejnené spoločnosťami Ege Gübre ⁽¹¹²⁾, Tekfen ⁽¹¹³⁾ a Bagfaş ⁽¹¹⁴⁾ na ich webových sídlach alebo prostredníctvom online platformy na zverejňovanie informácií. V prípadoch, ak boli k dispozícii údaje vykázané za segment najbližší k prešetrovanému výrobku, Komisia vychádzala z týchto údajov. Príjmy a výdavky z investičných činností sa nezohľadňovali.

⁽¹⁰⁸⁾ K dispozícii na adrese: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=istihdam-issizlik-ve-ucret-108&dil=2> (online stav k 6. februáru 2023).

⁽¹⁰⁹⁾ Tabuľka *Monthly average labour cost and components by economic activity, 2020* (Priemerné mesačné náklady práce a zložky podľa hospodárskej činnosti, 2020), k dispozícii na adrese: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=istihdam-issizlik-ve-ucret-108&dil=2> (online stav k 6. februáru 2023).

⁽¹¹⁰⁾ Štatistická klasifikácia ekonomických činností v Európskom spoločenstve k dispozícii na adrese <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5902521/KS-RA-07-015-EN.PDF> (online stav k 6. februáru 2023).

⁽¹¹¹⁾ Tabuľka *Indexy nákladov práce (2015 = 100)* k dispozícii na adrese: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=istihdam-issizlik-ve-ucret-108&dil=2> (online stav k 6. februáru 2023).

⁽¹¹²⁾ K dispozícii na adrese: <http://www.egegubre.com.tr/mali.html> (online stav k 7. februáru 2023).

⁽¹¹³⁾ K dispozícii na adrese: <https://www.tekfen.com.tr/en/financial-statements-4-22> (online stav k 7. februáru 2023).

⁽¹¹⁴⁾ K dispozícii na adrese: <https://www.kap.org.tr/en/sirket-finansal-bilgileri/4028e4a240f2ef4701410810f53601c4> (online stav k 7. februáru 2023).

- (182) Všetky tri spoločnosti sprístupnili svoje finančné informácie za obdobia, na ktoré sa vzťahuje obdobie revízneho prešetrovania. Navyše všetky tri spoločnosti boli v období revízneho prešetrovania ziskové. Komisia teda vypočítala vážený priemer predajných, všeobecných a administratívnych nákladov a zisku, aby určila nedeformované predajné, všeobecné a administratívne náklady a zisk v reprezentatívnej krajine.
- (183) Príslušný vážený priemer predajných, všeobecných a administratívnych nákladov a zisku sa stanovil ako percentuálny podiel nákladov na predaný tovar na úrovni 16,5 % pre predajné, všeobecné a administratívne náklady a 21,6 % pre zisk.
- (184) Vo svojich pripomienkach k záznamu o zdrojoch obchodná komora CCCMC tvrdila, že dusíkaté hnojivá predstavujú výrobky, ktorých fyzikálne a chemické vlastnosti sa líšia od melamínu, majú iné konečné použitie a cieľových zákazníkov. Použiť by sa preto mali finančné údaje výrobcov melamínu v Turecku. Ak takéto údaje neexistujú, Komisia by mala využiť predajné, všeobecné a administratívne náklady a zisk žiadateľov ako skutočných výrobcov melamínu. A na záver tvrdila, že v prípade, ak by Komisia trvala na použití finančných informácií tureckých spoločností, zohľadniť by sa mali len predajné, všeobecné a administratívne náklady a zisk spoločnosti Tekfen, keďže finančné informácie zvyšných dvoch spoločností neboli overené auditom.
- (185) Komisia konštatovala, že vzhľadom na skutočnosť, že dusíkaté hnojivá sa vyrábajú v rámci hodnotového reťazca amoniaku, možno ich opodstatnene považovať za výrobky v rovnakej všeobecnej kategórii výrobkov. Predajné, všeobecné a administratívne náklady a zisk výrobcov z Únie sa v tomto prípade nemohli použiť vzhľadom na odlišnú úroveň hospodárskeho rozvoja ČLR a Únie. A napokon ani Komisia, ani obchodná komora CCCMC nemohli stanoviť, či finančné informácie spoločností Ege Gübre a Bagfaş boli overené auditom alebo nie. Keďže v rámci tohto prešetrovania Komisia vychádzala z finančných informácií spoločností, ktoré v skutočnosti nevyrábali prešetrovaný výrobok, vážený priemer všetkých troch výrobcov sa považoval za vhodnejší a reprezentatívnejší.
- (186) Komisia teda zamietla tvrdenia obchodnej komory CCCMC týkajúce sa nedeformovaných predajných, všeobecných a administratívnych nákladov a zisku.
- (187) Po konečnom poskytnutí informácií spoločnosť Xinjiang XLX a obchodná komora CCCMC zopakovali, že Komisia by mala vylúčiť spoločnosti Ege Gübre a Bagfaş z procesu určovania predajných, všeobecných a administratívnych nákladov a zisku, keďže nebolo zrejmé, či finančné výkazy týchto dvoch spoločností boli overené auditom.
- (188) V tejto súvislosti Komisia vykonala ďalší výskum a mohla potvrdiť, že finančné informácie obidvoch spoločností, Ege Gübre⁽¹¹⁵⁾ aj Bagfaş⁽¹¹⁶⁾, boli v obdobiach použitých na stanovenie predajných, všeobecných a administratívnych nákladov a zisku overené auditom. Tvrdenie sa preto zamietla.

3.2.2.4. Výpočet normálnej hodnoty

- (189) Na základe uvedených skutočností Komisia vytvorila normálnu hodnotu na základe cien zo závodu v súlade s článkom 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia.
- (190) Keďže melamín je komodita bez ďalšieho delenia na druhy výrobku, normálna hodnota bola vytvorená iba pre jeden výrobok (druh výrobku).
- (191) Komisia stanovila nedeformované priame výrobné náklady. Vzhľadom na neexistenciu zmyslupnej spolupráce vyvážajúcich výrobcov Komisia vychádzala z informácií o použití každého výrobného faktora pri výrobe melamínu technológiou Eurotecnica, ktoré poskytli žiadatelia v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti.
- (192) Nedeformované priame výrobné náklady sa znížili o nedeformovanú hodnotu vedľajšieho produktu upravenú smerom nadol s cieľom zohľadniť stratu účinnosti (pozri odôvodnenia 175 a 176).
- (193) Komisia potom k nedeformovaným priamym výrobným nákladom pripočítala režijné náklady spojené s výrobou s cieľom dospieť k nedeformovaným výrobným nákladom. Režijné náklady spojené s výrobou žiadatelia v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti vykázali ako fixné náklady. Hodnota fixných nákladov bola aktualizovaná v súlade s vyplneným dotazníkom o ujme predloženým príslušným žiadateľom a upravená smerom nadol o rozdiel v úrovni hospodárskeho rozvoja.

⁽¹¹⁵⁾ Pozri auditorské správy za obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 a od 1. januára 2022 do 30. júna 2022, ktoré sú k dispozícii na adresách: <https://www.kap.org.tr/Bildirim/1004178> a <https://www.kap.org.tr/Bildirim/1056023> (online stav k 28. júnu 2023).

⁽¹¹⁶⁾ Pozri auditorské správy za obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 a od 1. januára 2022 do 30. júna 2022, ktoré sú k dispozícii na adresách: <https://www.kap.org.tr/Bildirim/1007098> a <https://www.kap.org.tr/Bildirim/1057306> (online stav k 28. júnu 2023).

- (194) Komisia ďalej k nedeformovaným výrobným nákladom pripočítala nedeformované predajné, všeobecné a administratívne náklady na úrovni 16,5 % a nedeformovaný zisk na úrovni 21,6 % (pozri odôvodnenia 180 až 183).
- (195) A napokon Komisia zistila, že v ČLR bola daň z pridanej hodnoty (DPH), ktorá sa uplatňovala na vývoz melamínu (13 %), vrátená len čiastočne (10 %). V dôsledku rozdielu medzi zaplatenou alebo splatnou DPH a vrátenou DPH sa zvýšili náklady výrobcov v ČLR pri výrobe melamínu na vývoz. Komisia preto k nedeformovanej hodnote melamínu určenej v súlade s odôvodneniami 191 až 194 pripočítala ďalšie 3 %.
- (196) Na základe toho Komisia vytvorila normálnu hodnotu na základe cien zo závodu v súlade s článkom 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia.

3.2.3. Vývozná cena

- (197) Vzhľadom na neexistenciu zmysluplnej spolupráce vyvážajúcich výrobcov z ČLR sa vývozná cena za všetok dovoz melamínu stanovila na základe údajov o dovoze z Eurostatu, ktoré boli zaznamenané na úrovni CIF, upravené na úroveň cien zo závodu odpočítaním nákladov na námornú prepravu, poistenie a vnútroštátnu dopravu v ČLR.
- (198) Priemerné náklady na námornú prepravu a poistenie boli založené na analýze štatistík o dovoze dostupných v databáze GTA⁽¹¹⁷⁾. Komisia stanovila hodnotu nákladov na námornú prepravu a poistenie ako rozdiel medzi jednotkovou dovoznou cenou melamínu s pôvodom v ČLR v Únii (zaznamenanou na úrovni CIF) a jednotkovou vývoznou cenou melamínu vyvážaného z ČLR do Únie (zaznamenanou na úrovni FOB) v období revízneho prešetrovania.
- (199) Vnútroštátna doprava v ČLR bola založená na správe o krajine týkajúcej sa ČLR v rámci správy Doing Business⁽¹¹⁸⁾.

3.2.4. Porovnanie a dumpingové rozpätia

- (200) Komisia porovnala vytvorenú normálnu hodnotu určenú podľa článku 2 ods. 6a písm. a) základného nariadenia a vývoznú cenu na základe uvedenej určenej ceny zo závodu. Na základe tohto vážený priemer dumpingového rozpätia vyjadrený ako percentuálny podiel ceny CIF na hranici Únie, clo nezaplatené, presiahol úroveň 40 %.
- (201) Komisia teda dospela k záveru, že počas obdobia revízneho prešetrovania dumping pokračoval.

3.3. Pravdepodobnosť pokračovania dumpingu

- (202) V nadväznosti na zistenia existencie dumpingu počas obdobia revízneho prešetrovania Komisia v súlade s článkom 11 ods. 2 základného nariadenia prešetrila, či existuje pravdepodobnosť pokračovania dumpingu v prípade zrušenia opatrení. Analyzovali sa tieto ďalšie prvky: výrobná kapacita a voľná kapacita v ČLR a atraktívnosť trhu Únie.

3.3.1. Výrobná kapacita a voľná kapacita v ČLR

- (203) Vzhľadom na neexistenciu spolupráce Komisia stanovila výrobnú kapacitu a voľnú kapacitu v ČLR na základe informácií poskytnutých v žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti⁽¹¹⁹⁾. Ročná výrobná kapacita sa stanovila odhadom na základe výrobnéj kapacity v roku 2020 a projektov na rozšírenie kapacity prebiehajúcich v roku 2021, podľa oznámenia žiadateľov⁽¹²⁰⁾. Komisia okrem toho zistila ďalšie projekty na rozšírenie kapacity (ktoré neboli zahrnuté do správy CEH) na základe informácií zverejnených spoločnosťou Eurotecnicca⁽¹²¹⁾. V dôsledku toho sa ročná výrobná kapacita, ktorá už bola k dispozícii v období revízneho prešetrovania, na úrovni [2 600 000 – 2 800 000] ton v nasledujúcich rokoch pravdepodobne zvýši na [3 000 000 – 3 200 000] ton.

⁽¹¹⁷⁾ K dispozícii na adrese: <https://connect.ihsmarkit.com/gta/home> (online stav k 22. februáru 2023).

⁽¹¹⁸⁾ Profil hospodárstva Číny. Podnikanie v roku 2020, s. 84, 88. K dispozícii na adrese: <https://archive.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/c/china/CHN.pdf> (online stav k 22. februáru 2023).

⁽¹¹⁹⁾ Oddiel 5.3.1 žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti a prílohy 8.1 a 8.2 k nej. Prílohy 8.1 a 8.2 obsahujú *Chemical Economics Handbook – Melamine 2020* (ďalej len „správa CEH“) a príslušný *pracovný zošit s údajmi*. Keďže správa CEH je chránená autorským právom tretej strany, informácie nachádzajúce sa v správe a pracovnom zošite s údajmi sa uvádzajú ako rozsahy hodnôt.

⁽¹²⁰⁾ Príloha 8.2 k žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti. Pozri tabuľky *China-Producers* (Čína – Výrobcovia) a *China-Additional capacity* (Čína – Dodatočná kapacita).

⁽¹²¹⁾ *References list 2023* (Zoznam referencií za rok 2023). K dispozícii na adrese: <https://www.eurotecnicca.it/images/PDF/reflist.pdf> (online stav k 12. aprílu 2023).

- (204) Využitie kapacity sa odhadlo na úrovni [40 – 45] % v období revízneho prešetrovania a očakáva sa jej zvýšenie na úroveň [45 – 55] % do roku 2025 ⁽¹²²⁾. V dôsledku toho objem výroby v období revízneho prešetrovania dosiahol [1 040 000 – 1 260 000] ton a pravdepodobne sa do roku 2025 zvýši na úroveň [1 350 000 – 1 760 000] ton.
- (205) Voľná kapacita v ČLR teda bola vyše 1 500 000 ton v období revízneho prešetrovania a v blízkej budúcnosti by mohla kolísať medzi 1 400 000 a 1 600 000 tonami. Ide takmer o štvornásobok spotreby v Únii počas obdobia revízneho prešetrovania.
- (206) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že čínski vyvážajúci výrobcovia majú významné voľné kapacity, ktoré by v prípade uplynutia platnosti opatrení mohli využiť na vývoz do Únie, čo by veľmi pravdepodobne zvýšilo vývoz za dumpingové ceny.

3.3.2. Atraktivnosť trhu Únie

- (207) S cieľom určiť atraktivnosť trhu Únie Komisia preskúmala čínske vývozné ceny do Únie v porovnaní s vývoznými cenami na trhy tretích krajín, veľkosť trhu Únie a existujúce opatrenia uložené tretími krajinami, ktoré zatvorili svoje trhy pre melamín z Číny.
- (208) Vzhľadom na neexistenciu zmysluplnej spolupráce Komisia použila údaje z databázy GTA ⁽¹²³⁾ týkajúce sa čínskeho vývozu podpoložky HS 2933 61 (melamín) s cieľom porovnať čínske vývozné ceny do Únie s vývoznými cenami na tretie trhy, ako aj s priemernou predajnou cenou výrobcov z Únie na trhu Únie.
- (209) Čínski výrobcovia v období revízneho prešetrovania vyviezli 588 tisíc ton melamínu, t. j. približne polovicu svojej odhadovanej produkcie. Najvýznamnejšími vývoznými trhami tretích krajín boli India (14 %), Turecko (12 %), Rusko (8 %), Brazília (8 %), Vietnam (6 %) a Thajsko (6 %).
- (210) Vážený priemer čínskej vývozných ceny (na úrovni FOB) do Únie bol v období revízneho prešetrovania o 10 % vyšší ako vážený priemer vývozných cen do šiestich najvýznamnejších cieľových krajín vývozu uvedených v odôvodnení 209. Vývozná cena do Únie bola navyše o 12 % vyššia než vývozná cena do Indie, druhého najvýznamnejšieho vývozného trhu (po Únii s podielom 15 %).
- (211) Komisia ďalej upravila čínske vývozné ceny na trhy tretích krajín uvedené v odôvodnení 209 (na úrovni FOB) na úroveň ceny CIF na hranici Únie pripočítaním priemerných nákladov na námornú prepravu a poistenie z ČLR do Únie (pozri odôvodnenie 198). Tieto vývozné ceny do tretích krajín boli o 27 % nižšie než priemerná predajná cena výrobcov z Únie na trhu Únie. V prípade zrušenia opatrení by čínsky vyvážajúci výrobca mal motiváciu vyvážať do Únie za ceny vyššie ako účtuje zákazníkovi v tretích krajinách, pričom by boli nižšie ako predajná cena výrobcov z Únie, čím by sa vyvíjal dodatočný tlak na cenu v Únii.
- (212) Okrem toho spotreba v Únii v období revízneho prešetrovania dosiahla približne 430 tisíc ton, čo predstavovalo [35 – 40] % odhadovanej výroby melamínu v ČLR.
- (213) Dovoz s pôvodom v ČLR mal v druhej polovici posudzovaného obdobia vysoký podiel na trhu Únie. Tento podiel na trhu sa zvýšil v roku 2021 (6,4 %) a obzvlášť v období revízneho prešetrovania (14,9 %). Tento vývoj bol v súlade s prudkým zvýšením ceny melamínu na trhu Únie, z čoho vyplýva, že spojenie veľkosti trhu Únie a cien prilákal prílev melamínu z Číny, o ktorom sa zistilo, že sa v období revízneho prešetrovania dovážal za dumpingové ceny.

⁽¹²²⁾ Príloha 8.2 k žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti. Pozri tabuľku *China-Supply Demand* (Čína – Ponuka/dopyt).

⁽¹²³⁾ K dispozícii na adrese: <https://connect.ihsmarkit.com/gta/home> (online stav k 12. aprílu 2023).

- (214) A napokon, dva trhy tretích krajín [USA a Eurázijská hospodárska únia (ďalej len „EAHU“)] si zachovali opatrenia na ochranu obchodu, ktorými čiastočne alebo úplne uzavreli svoje trhy pre dovoz z ČLR. USA uložili antidumpingové a vyrovnávacie opatrenia na dovoz melamínu s pôvodom v ČLR v roku 2015 a v roku 2021 predĺžili ich uplatňovanie o ďalších päť rokov ⁽¹²⁴⁾. Na čínsky vývoz melamínu do USA sa vzťahuje antidumpingové clo pre celú krajinu vo výške 363,31 % a reziduálne antisubvenčné clo 154,58 %. V apríli 2022 EAHU uložila konečné antidumpingové clá na melamín z ČLR v rozsahu 15,22 % až 19,08 % ⁽¹²⁵⁾.
- (215) USA a Rusko (ako najväčší člen EAHU) v roku 2020 jednotlivito predstavovali [3 – 5] % celosvetovej spotreby melamínu ⁽¹²⁶⁾. Vzhľadom na vysokú úroveň opatrení čínski výrobcovia melamínu takmer úplne prestali vyvážať do USA, pričom vývoz v období revízneho prešetrovania dosiahol len 80 ton a dokonca menej než 50 ton v rokoch pred posudzovaným obdobím. Po uložení opatrení zo strany EAHU priemerný mesačný objem vývozu čínskeho melamínu do regiónu klesol z 3 900 ton v období revízneho prešetrovania (3 360 ton v roku 2021, 2 200 ton v roku 2020, 2 950 ton v roku 2019) približne na 230 ton v druhej polovici roku 2022.
- (216) Ako sa preukázalo v odôvodneniach 214 a 215, nápravné opatrenia v oblasti obchodu mali odrádzajúci účinok na čínsky vývoz melamínu do USA a Ruska. Je pravdepodobné, že v prípade ukončenia opatrení, ktoré sa v súčasnosti prešetrujú, by sa čínski výrobcovia pokúsili nahradiť stratu dvoch vývozných trhov vyhľadaním nových možností vývozu v Únii.
- (217) Komisia preto dospela k záveru, že trh Únie by pravdepodobne prilákal zvýšený objem dumpingového dovozu melamínu s pôvodom v ČLR, a to z týchto dôvodov:
- čínska vývozná cena do Únie bola v období revízneho prešetrovania vyššia ako vývozná cena do tretích krajín,
  - keby sa vývoz do tretích krajín presmeroval do Únie, čínski vyvážajúci výrobcovia by boli schopní účtovať vyššie vývozné ceny a zároveň by zostali pod úrovňou predajných cien výrobcov z Únie na trhu Únie, čím by vytvorili dodatočný tlak na ceny,
  - trh Únie je atraktívny z hľadiska svojej veľkosti a tvorí približne [35 – 40] % čínskej výroby melamínu a v období revízneho prešetrovania predstavoval najdôležitejšie miesto určenia vývozu,
  - čínski výrobcovia vyhľadávajú iné príležitosti na vývoz v nadväznosti na uzatvorenie dvoch vývozných trhov, keď USA a EAHU zaviedli nápravné opatrenia v oblasti obchodu týkajúce sa dovozu melamínu z ČLR.
- (218) Po konečnom poskytnutí informácií spoločnosť Xinjiang XLX a obchodná komora CCCMC poukázali na to, že hoci zistenie týkajúce sa vyšších čínskych vývozných cien pri vývoze do Únie v porovnaní s vývozom do tretích krajín bolo vecne správne, netýkalo sa len vývozu melamínu. Tvrdili, že vyššie vývozné ceny do Únie odrážajú vo všeobecnosti vyššie predajné ceny v Únii z dôvodu vyšších výrobných nákladov súvisiacich s nákladmi práce, energie a s environmentálnymi nákladmi. Nižšia úroveň hospodárskeho rozvoja tretej krajiny by okrem toho neumožňovala vysokú vývoznú cenu.
- (219) Komisia konštatovala, že bez ohľadu na dôvody vyšších vývozných cien do Únie sa nič nemení na skutočnosti, že čínski výrobcovia melamínu boli schopní účtovať vyššiu cenu na trhu Únie v porovnaní s inými významnými vývoznými trhmi, a tak dosiahnuť vyššiu ziskovosť predaja. Komisia dospela k záveru, že strany nepredložili žiadne argumenty, ktorými by zvrátili jej zistenia, že vyššia čínska vývozná cena pri vývoze do Únie bola ukazovateľom atraktívnosti trhu Únie. V skutočnosti strany svojimi pripomienkami potvrdili zistenia Komisie v tejto veci.
-
- ⁽¹²⁴⁾ *Melamine From the People's Republic of China: Antidumping Duty and Countervailing Duty Orders* (Melamín z Čínskej ľudovej republiky: nariadenia týkajúce sa antidumpingového cla a vyrovnávacieho cla). K dispozícii na adrese: <https://www.federalregister.gov/documents/2015/12/28/2015-32632/melamine-from-the-peoples-republic-of-china-antidumping-duty-and-countervailing-duty-orders> (online stav k 10. máju 2023).
- ⁽¹²⁵⁾ Oznámenie odboru Eurázijskej hospodárskej komisie pre obranu vnútorného trhu – O uplatňovaní antidumpingových opatrení na melamín s pôvodom v Čínskej ľudovej republike dovážaný na colné územie Eurázijskej hospodárskej únie. K dispozícii na adrese: http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade/podm/investigations/PublicDocuments/AD34_notice_dated05042022.pdf (online stav k 10. máju 2023).
- ⁽¹²⁶⁾ Príloha 8.2 k žiadosti o revízne prešetrovanie pred uplynutím platnosti. Pozri tabuľky *World consumption of melamine by region* (Svetová spotreba melamínu podľa regiónov) a *Central and Eastern European consumption of melamine by country* (Spotreba melamínu v strednej a východnej Európe podľa krajín).

- (220) Po konečnom poskytnutí informácií spoločnosť Xinjiang XLX a obchodná komora CCCMC ďalej tvrdili, že čínski výrobcovia melamínu nemajú záujem o presmerovanie svojho vývozu z tretích krajín do Únie. Podľa týchto strán čínski výrobcovia v priebehu rokov rozvíjali spoľahlivé vývozné trhy v niekoľkých tretích krajinách a neopustia existujúcich zákazníkov na týchto trhoch, okrem iného z dôvodu rizika diverzifikácie. Aj keby sa časť vývozu presmerovala do Únie, výrobcovia by nemali dôvod znižovať svoje vývozné ceny do Únie.
- (221) Komisia konštatovala, že strany neposkytli žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení. Usúdila, že orientácia na trh s vyššími cenami by predstavovala zdravé obchodné rozhodnutie. Čínski výrobcovia by v skutočnosti boli schopní zvýšiť svoje vývozné ceny (v porovnaní s vývoznými cenami do tretích krajín), pričom by ich ceny ostali po úrovňou cien v Únii, čo by im poskytlo konkurenčnú výhodu. Komisia tvrdenie zamietla.
- (222) Okrem toho po konečnom poskytnutí informácií spoločnosť Xinjiang XLX a obchodná komora CCCMC potvrdili, že trh Únie je pre čínskych výrobcov melamínu atraktívny z hľadiska jeho veľkosti.
- (223) A napokon strany nesúhlasili s tým, že zatvorenie trhov USA a EAHU/Ruska v nadväznosti na uloženie antidumpingových opatrení príslušnými jurisdikciami by viedlo k vyššiemu vývozu do Únie. Pripomenuli skutočnosť, že po prijatí opatrení USA v roku 2015 ostal objem čínskeho vývozu do Únie na pomerne nízkej úrovni.
- (224) Komisia poznamenala, že v čase zavedenia opatrení USA bol trh Únie už chránený minimálnou dovoznou cenou a/alebo pevným reziduálnym clom. Navyše prevládajúce medzinárodné ceny melamínu v uvedenom období ⁽¹²⁷⁾ nevytvorili pre čínskych výrobcov príležitosť preniknúť na trh Únie, aby si vynahradili stratu trhu USA. Hneď ako sa cena melamínu na medzinárodnej úrovni zvýšila vysoko nad úroveň minimálnej dovoznej ceny (v roku 2021 a v období revízneho prešetrovania), čínsky vývoz melamínu do Únie prudko vzrástol. Rok 2021 a obdobie revízneho prešetrovania prakticky napodobňujú situáciu, pri ktorej sa na dovoz melamínu s pôvodom v ČĽR v prípade troch hlavných vyvážajúcich výrobcov, na ktorých sa vzťahuje minimálna dovozná cena, neuplatňujú žiadne antidumpingové opatrenia.
- (225) Komisia preto dospela k záveru, že uloženie opatrení USA nevedlo k okamžitému nárastu vývozu do Únie z dôvodu nízkej medzinárodnej ceny melamínu v uvedenom období, vďaka čomu bolo možné ochrániť trh Únie prostredníctvom minimálnej dovoznej ceny a/alebo pevného reziduálneho cla. Komisia teda potvrdila svoje zistenia v súvislosti s atraktívnosťou trhu Únie po uzavretí trhu USA a trhu EAHU/Ruska.

3.3.3. Záver o pravdepodobnosti pokračovania dumpingu

- (226) Komisia so zreteľom na svoje zistenia v súvislosti s pokračovaním dumpingu počas obdobia revízneho prešetrovania stanoveného v odôvodnení 201 a v súvislosti s pravdepodobným vývojom vývozu v prípade uplynutia platnosti opatrení, ako sa vysvetľuje v odôvodneniach 202 až 217, dospela k záveru, že uplynutie platnosti antidumpingových opatrení na dovoz z ČĽR by s veľkou pravdepodobnosťou viedlo k pokračovaniu dumpingu.

4. UJMA

4.1. Definícia výrobného odvetvia Únie a výroby v Únii

- (227) Na základe informácií dostupných v žiadosti podobný výrobok počas obdobia revízneho prešetrovania vyrábali traja žiadatelia a dvaja ďalší výrobcovia. Títo výrobcovia predstavujú „výrobné odvetvie Únie“ v zmysle článku 4 ods. 1 základného nariadenia. Dvaja ďalší výrobcovia z Únie, spoločnosti BASF AG, Ludwigshafen/Nemecko a S.C. Azomures S.A., Targu Mures/Rumunsko, sa nevyjadřili.

⁽¹²⁷⁾ Napríklad čínske vývozné ceny pri vývoze na šesť hlavných vývozných trhov sa pohybovali v rozsahu približne od 750 EUR/t do 850 EUR/t v rokoch 2015 a 2016. Zdroj: Global Trade Atlas. K dispozícii na adrese: <https://my.ihs.com/> (online stav k 28. júnu 2023).

- (228) Celková výroba v Únii v období revízneho prešetrovania bola stanovená na 382 186 ton. Tento údaj bol vypočítaný na základe dotazníkov vyplnených tromi výrobcami z Únie zaradenými do vzorky a na základe vyplneného dotazníka o makroekonomických ukazovateľoch, ktoré predložili žiadatelia.
- (229) Ako sa uvádza v odôvodnení 24, na účely stanovenia možného pokračovania ujmy spôsobenej výrobnému odvetviu Únie sa pristúpilo k výberu vzorky. Výrobcovia z Únie zaradení do vzorky predstavovali približne 82 % celkovej odhadovanej výroby podobného výrobku v Únii. Tromi výrobcami zaradenými do vzorky sú žiadatelia.

4.2. Spotreba v Únii

- (230) Komisia stanovila spotrebu v Únii na základe: a) údajov žiadateľov týkajúcich sa predaja podobného výrobku výrobným odvetvím Únie, ktoré boli čiastočne krížovo skontrolované s objemami predaja vykázanými výrobcami z Únie zaradenými do vzorky; a b) dovozu prešetrovaného výrobku do Únie zo všetkých tretích krajín podľa údajov v databáze Comext (Eurostat).
- (231) Na tomto základe sa spotreba v Únii vyvíjala takto:

Tabuľka 2

Spotreba v Únii (v tonách)

	2019	2020	2021	ORP
Celková spotreba v Únii	390 729	364 168	427 309	432 773
Index (2019 = 100)	100	93	109	111

Zdroj: Eurostat, žiadateľ.

- (232) Z revízneho prešetrovania vyplynulo, že počas posudzovaného obdobia sa spotreba v Únii zvýšila o 11 %. Spotreba v Únii bola negatívne ovplyvnená pandémiou ochorenia COVID-19 v roku 2020, ale v roku 2021 a v období revízneho prešetrovania sa výrazne zvýšila.

4.3. Dovozy z dotknutej krajiny

4.3.1. Objem a podiel dovozu z dotknutej krajiny na trhu

- (233) Komisia stanovila objem dovozu z dotknutej krajiny na základe štatistík z Eurostatu, ako je riadne vysvetlené v odôvodnení 229. Čínsky podiel na trhu bol stanovený porovnaním dovozu so spotrebou v Únii uvedenou v tabuľke 2.

- (234) Dovozy z ČĽR sa vyvíjali takto:

Tabuľka 3

Objem dovozu a podiel na trhu

	2019	2020	2021	ORP
Objem dovozu z ČĽR (v tonách)	6 704	1 222	27 270	64 673
Index (2019 = 100)	100	18	407	965
Podiel dovozu z ČĽR na trhu (v %)	1,7	0,3	6,4	14,9
Index (2019 = 100)	100	20	372	871

Zdroj: Eurostat.

- (235) Objem dovozu z Číny medzi rokmi 2019 a 2020 výrazne poklesol o 82 %, čo možno vysvetliť zastaveniami výroby v Číne po vypuknutí pandémie COVID-19 a prudkým poklesom spotreby v Únii. Objem Čínskeho dovozu sa exponenciálne zvýšil v roku 2021 na množstvo viac než štvornásobne prevyšujúce množstvo dovezené v roku 2019. Objem dovozu v období revízneho prešetrovania znovu výrazne vzrástol, a to na viac než dvojnásobok množstva dovezeného v roku 2021.
- (236) Spoločnosť Xinjiang XLX a obchodná komora CCCMC vo svojej pripomienke ku konečnému poskytnutiu informácií tvrdili, že zvýšenie čínskeho dovozu do Únie bolo spôsobené nedostatkom dodávok na úrovni výrobného odvetvia Únie v spojení s vysokým dopytom používateľov po pandémii COVID-19, t. j. v roku 2021 a v období revízneho prešetrovania. Výrobné odvetvie Únie teda nebolo schopné uspokojiť tento dopyt a používatelia museli začať využívať dovoz z Číny. Spoločnosť Xinjiang XLX dodala, že výrobné odvetvie Únie v uvedenom období navyše podstatne zvýšilo ceny a používatelia preto museli hľadať iné zdroje dodávok.
- (237) Komisia konštatovala, že voľné kapacity výrobcov z Únie zaradených do vzorky každý rok posudzovaného obdobia dosiahli najmenej 80 000 ton (pozri tabuľku 6), čo zreteľne prevyšuje celkový objem čínskeho dovozu do Únie (pozri tabuľku 3). Z toho vyplýva, že výrobné odvetvie Únie bolo rozhodne schopné nahradiť celý pozorovaný dovoz z Číny a následne bolo v posudzovanom období schopné uspokojiť dopyt v uvedenom rozsahu na trhu Únie. Pokiaľ ide o ceny účtované výrobným odvetvím Únie, Komisia poznamenala, že uvedené zvyšovanie cien, ako ho uplatňovalo výrobné odvetvie Únie, bolo úplne v súlade so signálmi trhu v kontexte vysokého dopytu a podstatného zvýšenia nákladov, ktoré boli zaznamenané v roku 2021 a v období revízneho prešetrovania. Tieto tvrdenia boli preto zamietnuté.

4.3.2. Ceny dovozu z Číny a cenové podhodnotenie

4.3.2.1. Ceny

- (238) Komisia stanovila priemerné ceny dovozu z Číny na základe štatistických údajov Eurostatu.
- (239) Vážená priemerná cena dovozu z Číny sa vyvíjala takto:

Tabuľka 4

Dovozné ceny (v EUR/t)

	2019	2020	2021	ORP
Čína	1 155	958	1 627	2 224
Index (2019 = 100)	100	83	141	193

Zdroj: Eurostat.

- (240) Priemerné ceny dovozu melamínu z Číny sa v posudzovanom období zvýšili o 93 %, z čoho vyplýva, že čínski výrobcovia čiastočne sledovali všeobecne pozitívny vývoj cien na trhu Únie, ako sa uvádza v tabuľke 8.

4.3.2.2. Cenové podhodnotenie

- (241) Keďže vývozné ceny jediného spolupracujúceho vyvážajúceho výrobcu nebolo možné považovať za reprezentatívne vzhľadom na to, že množstvo jeho vývozu predstavovalo menej než 3 % celkového vývozu z Číny do Únie počas obdobia revízneho prešetrovania (pozri odôvodnenie 27), Komisia stanovila cenové podhodnotenie porovnaním a) vážených priemerných štatistických cien dovozu z ČĽR počas obdobia revízneho prešetrovania, ako je vysvetlené v odôvodnení 196, stanovených na základe CIF s primeranými úpravami o zmluvnú sadzbu cla, antidumpingové

clo ⁽¹²⁸⁾ a náklady po dovoze a b) vážených priemerných predajných cien troch výrobcov z Únie účtovaných neprepojeným zákazníkom na trhu Únie, pričom boli upravené na úroveň cien zo závodu. Takto vypočítané rozpätie podhodnotenia ceny predstavovalo 12,6 %.

4.4. Objemy a ceny dovozu z tretích krajín

(242) Komisia stanovila objemy a ceny dovozu z tretích krajín pomocou rovnakej metodiky ako v prípade ČĽR (pozri oddiel 4.3.1).

(243) Objem dovozu z tretích krajín sa v posudzovanom období vyvíjal takto:

Tabuľka 5

Dovoz z tretích krajín

Krajina		2019	2020	2021	ORP
Katar	Objem dovozu (v tonách)	33 941	26 256	35 622	31 725
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	77	105	93
	Podiel na trhu (v %)	8,7	7,2	8,3	7,3
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	83	96	84
	Priemerná cena (v EUR/t)	1 011	824	1 548	2 479
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	81	153	245
Trinidad a Tobago	Objem dovozu (v tonách)	13 719	8 370	14 112	12 507
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	61	103	91
	Podiel na trhu (v %)	3,5	2,3	3,3	3,0
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	65	94	84
	Priemerná cena (v EUR/t)	1 091	850	1 572	2 485
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	78	144	227
Japonsko	Objem dovozu (v tonách)	13 699	9 195	9 499	7 576
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	67	69	55
	Podiel na trhu (v %)	3,5	2,5	2,2	1,8
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	72	63	50
	Priemerná cena (v EUR/t)	1 076	912	1 295	2 046
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	85	120	190

⁽¹²⁸⁾ Pokiaľ ide o prypočítané antidumpingové clo, opatrenia pozostávali z minimálnych dovozných cien pre troch vyvážajúcich výrobcov a pevné špecifické clo pre všetkých ostatných vyvážajúcich výrobcov. Dovoz troch strán s minimálnymi dovoznými cenami bol v prípade, ak preyšoval minimálnu cenu, bez antidumpingového cla, kým platné antidumpingové clá na dovoz od týchto strán pod minimálnymi dovoznými cenami sa líšili v závislosti od čistej fakturovanej hodnoty pred dovozom. Uskutočňoval sa aj dovoz od iných vyvážajúcich výrobcov, na ktorý sa vzťahovalo reziduálne špecifické clo 415 EUR za tonu. Vzhľadom na tento nejednoznačný obraz sa výška prypočítaných antidumpingových ciel stanovila na základe údajov o dovoze melamínu, ktoré oznámili členské štáty podľa článku 14 ods. 6 základného nariadenia, keďže tento súbor údajov obsahoval vyplatené sumy.

Iné tretie krajiny	Objem dovozu (v tonách)	37 825	28 238	22 673	21 480
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	75	60	57
	Podiel na trhu (v %)	9,7	7,8	5,3	5,0
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	80	55	51
	Priemerná cena (v EUR/t)	940	816	1 671	2 447
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	87	178	260
Celkový dovoz okrem Číny	Objem dovozu (v tonách)	99 183	72 059	81 907	73 288
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	73	83	74
	Podiel na trhu (v %)	25,4	19,8	19,2	17,0
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	78	76	67
	Priemerná cena (v EUR/t)	1 004	835	1 557	2 427
	<i>Index (2019 = 100)</i>	100	83	155	242

Zdroj: Eurostat.

- (244) Medzi najvýznamnejšie zdroje dovozu okrem Číny patrí Katar, Trinidad a Tobago a Japonsko. Dovoz z každej z týchto krajín sa v posudzovanom období znížil, a to najmenej o 7 % a najviac o 45 %, kým celkový dovoz z tretích krajín okrem Číny klesol o 26 %.
- (245) Priemerné dovozné ceny dvoch krajín iných ako Čína s individuálnym podielom na trhu vyšším než 2 % v období revízneho prešetrovania, Katar (7,3 %) a Trinidad a Tobago (3 %), boli v období revízneho prešetrovania vyššie než priemerné dovozné ceny z ČĽR o viac než 200 EUR za tonu.
- (246) Spoločnosť Xinjiang XLX a obchodná komora CCCMC tvrdili, že z predchádzajúcej tabuľky vyplýva, že Komisia neposudzovala úlohu ruského dovozu melamínu do Únie. Ruský dovoz bol značný až do nevyprovokovanej a neodôvodnenej vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine a po nej ruský dovoz podľa tvrdenia spoločnosti Xinjiang XLX a obchodnej komory CCCMC nahradil dovoz z Číny. Týmto faktorom by sa tiež vysvetlilo zvýšenie čínskeho dovozu od daného obdobia.
- (247) Komisia s týmto nesúhlasila. Určite individuálne posúdila dovoz z Ruska ako súčasť dovozu z „iných tretích krajín“ (pozri tabuľku 5). Ruský dovoz sa však v predchádzajúcej tabuľke neuvádza samostatne, keďže Katar, Trinidad a Tobago a Japonsko boli v období revízneho prešetrovania troma vyvážajúcimi krajinami s najvyšším objemom vývozu do Únie s výnimkou dotknutej krajiny. Podiel Ruska na trhu bol v období revízneho prešetrovania 1,4 % a najvyššiu úroveň v posudzovanom období dosiahol v roku 2020, keď Rusko malo podiel na trhu 4,3 %. Stratu podielu Ruska na trhu po roku, keď Rusko dosiahol vrchol (mínus 2,9 percentuálneho bodu), tak výrazne umenšuje zvýšenie čínskeho podielu na trhu (plus 14,6 percentuálneho bodu). Tvrdenie, že strata podielu ruského dovozu na trhu v podstatnej miere prispela k zvýšeniu podielu čínskeho dovozu na trhu, bolo preto zamietnuté.
- (248) Po konečnom poskytnutí informácií spoločnosť Xinjiang XLX a obchodná komora CCCMC upozornili na to, že priemerné ceny čínskeho dovozu v období revízneho prešetrovania boli na úrovniach nad príslušnými cenami dovozu z Japonska a Ruska a že všetky vyvážajúce krajiny do značnej miery kopírovali trend zvyšovania cien v roku 2021 a v období revízneho prešetrovania.

- (249) Komisia súhlasila, že priemerné ceny dovozu z Japonska a Ruska boli podľa údajov Eurostatu v období revízieho prešetrovania skutočne nižšie ako priemerné ceny dovozu z Číny. Ich spoločný podiel na trhu 3,2 % však bol oveľa nižší ako podiel čínskeho dovozu na trhu. Komisia okrem toho konštatovala, že predmetné strany nepredložili žiadne tvrdenie vyplývajúce z týchto skutočností. Toto tvrdenie bolo preto zamietnuté.
- (250) Na základe uvedených skutočností, t. j. na základe vývoja objemu dovozu z tretích krajín a na základe cien dovozu z najvýznamnejších zdrojov iných ako Čína, Komisia dospela k záveru, že dovoz z tretích krajín nespôsobil ujmu výrobnému odvetviu Únie.

4.5. Hospodárska situácia výrobného odvetvia Únie

4.5.1. Všeobecné poznámky

- (251) V súlade s článkom 3 ods. 5 základného nariadenia preskúmanie vplyvu dumpingového dovozu na výrobné odvetvie Únie zahŕňalo posúdenie všetkých ekonomických ukazovateľov, ktoré mali vplyv na stav výrobného odvetvia Únie počas posudzovaného obdobia.
- (252) V záujme posúdenia ujmy Komisia rozlišovala medzi makroekonomickými a mikroekonomickými ukazovateľmi ujmy. Komisia posúdila makroekonomické ukazovatele na základe údajov a informácií uvedených vo vyplnených dotazníkoch žiadateľov, ktoré boli riadne krížovo skontrolované s informáciami uvedenými v žiadosti a s vyplnenými dotazníkmi výrobcov z Únie zaradených do vzorky, a na základe štatistík z Eurostatu. Komisia posúdila mikroekonomické ukazovatele na základe údajov vo vyplnených dotazníkoch od výrobcov z Únie zaradených do vzorky.
- (253) Makroekonomické ukazovatele sú: výroba, výrobná kapacita, využitie kapacity, objem predaja, podiel na trhu, rast, zamestnanosť, produktivita, veľkosť dumpingového rozpätia a zotavenie z minulého dumpingu.
- (254) Mikroekonomické ukazovatele sú: priemerné jednotkové predajné ceny, jednotkové náklady, náklady práce, zásoby, ziskovosť, peňažný tok, investície, návratnosť investícií a schopnosť získavať kapitál.

4.5.2. Výroba, výrobná kapacita a využitie kapacity

- (255) Celková výroba, výrobná kapacita a využitie kapacity v Únii sa v posudzovanom období vyvíjali takto:

Tabuľka 6

Výroba, výrobná kapacita a využitie kapacity

	2019	2020	2021	ORP
Objem výroby (v tonách)	403 513	401 780	396 575	382 187
<i>Index (2019 = 100)</i>	100	100	98	95
Výrobná kapacita (v tonách)	480 383	480 578	477 621	472 494
<i>Index (2019 = 100)</i>	100	100	99	98
Využitie kapacity (v %)	84,0	83,6	83,0	80,9
<i>Index (2019 = 100)</i>	100	100	99	96

Zdroj: žiadatelia.

- (256) Výroba výrobného odvetvia Únie sa v posudzovanom období znížila o 5 %. Výrobná kapacita výrobného odvetvia Únie zostala počas posudzovaného obdobia takmer stabilná s malým poklesom o 2 %. V dôsledku toho sa využitie kapacity znížilo o 4 %.

4.5.3. Objem predaja a podiel na trhu

(257) Objem predaja a podiel na trhu výrobného odvetvia Únie sa počas posudzovaného obdobia vyvíjali takto:

Tabuľka 7

Objem predaja a podiel na trhu

	2019	2020	2021	ORP
Celkový objem predaja na trhu Únie – neprepojeným zákazníkom	284 842	290 888	318 133	294 513
<i>Index (2019 = 100)</i>	100	102	112	103
Podiel na trhu (v %)	72,9	79,9	74,5	68,1
<i>Index (2019 = 100)</i>	100	110	102	93

Zdroj: Eurostat, žiadatelia.

(258) Objem predaja výrobného odvetvia Únie neprepojeným zákazníkom sa od roku 2019 do roku 2021 zvýšil o 12 %, medzi rokom 2021 a obdobím revízneho prešetrovania však klesol o deväť percentuálnych bodov na úroveň 3 % nad úrovňou z roku 2019.

(259) Od roku 2019 do roku 2020 mohlo výrobné odvetvie Únie zvýšiť svoj podiel na trhu o 10 %, čím by vyplnilo medzeru, ktorú po pandémie COVID-19 zanechalo nižšie množstvo dovozu z Číny (pozri odôvodnenie 234 a tabuľku 3). Medzi rokom 2020 a obdobím revízneho prešetrovania prišlo výrobné odvetvie Únie o značný podiel na trhu, a to takmer o 12 percentuálnych bodov, a v období revízneho prešetrovania výrobné odvetvie Únie v porovnaní s rokom 2019 stratilo 4,8 percentuálneho bodu podielu na trhu.

4.5.4. Rast

(260) Počas posudzovaného obdobia sa spotreba v Únii zvýšila o 11 % (pozri tabuľku 2), zatiaľ čo objem predaja výrobného odvetvia Únie neprepojeným zákazníkom v Únii sa zvýšil o 8 % (pozri tabuľku 7). V dôsledku toho výrobné odvetvie Únie rástlo v absolútnom vyjadrení, ale v relatívnom vyjadrení sa zmenšilo. Inými slovami, výrobné odvetvie Únie nemohlo využiť rast trhu v rovnakej miere ako dovoz z Číny.

4.5.5. Ceny a faktory ovplyvňujúce ceny

(261) Vážený priemer jednotkových predajných cien výrobcov z Únie účtovaných neprepojeným zákazníkom v Únii a jednotkové výrobné náklady sa v posudzovanom období vyvíjali takto:

Tabuľka 8

Predajné ceny v Únii a výrobné náklady

	2019	2020	2021	ORP
Vážená priemerná jednotková predajná cena v Únii	1 149	928	1 863	2 811
Vážená priemerná jednotková predajná cena v Únii (index 2019 = 100)	100	81	162	245
Jednotkové výrobné náklady	980	906	1 611	2 250
Jednotkové výrobné náklady (index 2019 = 100)	100	92	164	230

Zdroj: výrobcovia z Únie zaradení do vzorky.

- (262) Jednotkové výrobné náklady po poklese o 8 % medzi rokmi 2019 až 2020 rástli exponenciálne na úroveň, ktorá v období revízneho prešetrovania bola o 130 % vyššia ako úroveň v roku 2019. Toto prudké zvýšenie výrobných nákladov bolo spôsobené veľmi vysokým rastom cien plynu, ktorý sa začal v roku 2021.
- (263) Predajné ceny mali podobný vývoj. Medzi rokmi 2019 až 2020 jednotkové predajné ceny klesli o 19 % v dôsledku hospodárskeho poklesu súvisiaceho s pandemiou COVID-19. Od roku 2020 do obdobia revízneho prešetrovania však jednotkové predajné ceny vzrástli trojnásobne.

4.5.6. Zamestnanosť a produktivita

- (264) Zamestnanosť, produktivita a priemerné náklady práce výrobcov z Únie sa počas posudzovaného obdobia vyvíjali takto:

Tabuľka 9

Zamestnanosť a produktivita

	2019	2020	2021	ORP
Počet zamestnancov	647	632	642	641
Index (2019 = 100)	100	98	99	99
Produktivita práce (v tonách na zamestnanca)	515	524	508	498
Index (2019 = 100)	100	102	99	97
Priemerné náklady práce na zamestnanca	71 772	73 491	77 431	76 913
Priemerné náklady práce na zamestnanca (index 2019 = 100)	100	102	108	107

Zdroj: žiadatelia, výrobcovia z Únie zaradení do vzorky.

- (265) Priemerné náklady práce sa počas posudzovaného obdobia zvýšili o 7 %. Počet zamestnancov a produktivita práce zostali počas posudzovaného obdobia stabilné. Výrobné odvetvie Únie zamestnávalo počas posudzovaného obdobia približne 650 zamestnancov, pričom množstvo vyrobené jedným zamestnancom bolo približne 500 ton.

4.5.7. Zásoby

- (266) Úroveň zásob výrobcov z Únie sa v posudzovanom období vyvíjala takto:

Tabuľka 10

Zásoby

	2019	2020	2021	ORP
Konečný stav zásob	20 615	12 151	5 372	24 530
Index (2019 = 100)	100	59	26	119
Konečný stav zásob ako percentuálny podiel výroby	5,2	3,1	1,4	6,3
Index (2019 = 100)	100	59	26	121

Zdroj: výrobcovia z Únie zaradení do vzorky.

- (267) Úroveň zásob v posudzovanom období výrazne kolísala. V období revízneho prešetrovania bola o 19 % vyššia ako úroveň v roku 2019. Ide o ďalší náznak toho, že výrobné odvetvie Únie malo ku koncu posudzovaného obdobia čoraz väčšie ťažkosti predať svoju produkciu vzhľadom na prudké zvýšenie dovozu z Číny.

4.5.8. Ziskovosť, peňažný tok, investície, návratnosť investícií a schopnosť získať kapitál

- (268) Ziskovosť, peňažný tok, investície a návratnosť investícií výrobcov z Únie sa počas posudzovaného obdobia vyvíjali takto:

Tabuľka 11

Ziskovosť, peňažný tok, investície a návratnosť investícií

	2019	2020	2021	ORP
Ziskovosť predaja v Únii neprepojeným zákazníkom (v %)	8,0	- 4,1	12,3	17,3
Ziskovosť predaja v Únii neprepojeným zákazníkom (index 2019 = 100)	100	- 51	154	216
Peňažný tok	46 403 891	12 158 042	95 868 270	118 352 455
Peňažný tok (index 2019 = 100)	100	26	207	255
Investície	42 800 119	25 704 881	32 880 347	33 110 890
Investície (index 2019 = 100)	100	60	77	77
Návratnosť investícií (v %)	14,5	- 10,2	46,2	88,4
Návratnosť investícií (index 2019 = 100)	100	- 70	319	610

Zdroj: výrobcovia z Únie zaradení do vzorky.

- (269) Komisia stanovila zisk výrobcov z Únie zaradených do vzorky tak, že vyjadrila čistý zisk pred zdanením z predaja melamínu neprepojeným zákazníkom v Únii ako percentuálny podiel obratu z tohto predaja. Takto stanovená ziskovosť vzrástla z 8 % v roku 2019 na 17,3 % v období revízneho prešetrovania. V roku 2020 v dôsledku hospodárskeho poklesu spôsobeného pandemiou COVID-19 bolo výrobné odvetvie Únie v ťažkej strate, neskôr však došlo k jeho rýchlemu a silnému oživeniu.
- (270) Čistý peňažný tok predstavuje schopnosť výrobcov z Únie samostatne financovať svoje činnosti. Vývoj peňažných tokov bol počas posudzovaného obdobia pozitívny, pričom peňažný tok generovaný z ich operácií bol v období revízneho prešetrovania v porovnaní s rokom 2019 o 155 % vyšší.
- (271) Úroveň investícií výrobného odvetvia Únie mala počas posudzovaného obdobia klesajúci trend (-13 % medzi rokom 2019 a obdobím revízneho prešetrovania). Ako už bolo uvedené v súvislosti s využitím kapacity (tabuľka 6), výrobné odvetvie Únie nemá okamžitú potrebu investovať do novej výrobnéj kapacity.
- (272) Návratnosť investícií je zisk vyjadrený ako percentuálny podiel z čistej účtovnej hodnoty investícií a trend kopíroval analyzovanú mieru ziskovosti
- (273) Žiadny z výrobcov z Únie zaradených do vzorky nenahlásil žiadne ťažkosti so svojou schopnosťou získať kapitál. Ako sa uvádza v tabuľke 11, disponibilný peňažný tok prekročil doteraz vynaložené investície, pričom rok 2020 predstavoval jedinou výnimku.

4.5.9. Záver o situácii vo výrobnom odvetví Únie

- (274) V kontexte rastúcej spotreby výrobné odvetvie Únie zvýšilo počas posudzovaného obdobia svoj objem predaja. Výrobné odvetvie Únie však v roku 2021 a v období revízneho prešetrovania prišlo o podstatný podiel na trhu v prospech ČLR a v dôsledku toho bol jej podiel na trhu na konci posudzovaného obdobia takmer o päť percentuálnych bodov nižší ako jeho úroveň na začiatku posudzovaného obdobia. Vzhľadom na mimoriadne priaznivé podmienky na trhu v Únii spôsobené účinkom doháňania po stagnujúcom dopyte v roku 2020 v dôsledku pandémie COVID-19, boli totiž ceny v Únii výrazne nad minimálnymi dovoznými cenami, ktoré sa vzťahovali na vyvážajúcich výrobcov spolupracujúcich v pôvodnom prešetrovaní. To viedlo k okamžitému obnoveniu vysokého objemu dovozu od týchto vyvážajúcich výrobcov. Tento dovoz predstavoval značné cenové podhodnotenie oproti cenám výrobného odvetvia Únie.

- (275) Hoci výrobné odvetvie Únie takto prišlo o značný podiel na trhu v prospech Číny, jeho finančné ukazovatele neboli postihnuté týmto prudkým zvýšením čínskeho dovozu, keďže v roku 2021 a v prvej polovici roku 2022 mohlo ešte získať mimoriadne dobré ceny. Zisk výrobného odvetvia Únie zostal na zdravej úrovni a vrchol dosiahol v období revízneho prešetrovania, čo svedčí o tom, že výrobcovia z Únie boli schopní preniesť zvýšenie cien v rámci svojich predajných cien. Za týchto okolností platné opatrenia poskytli dolnú hranicu v čase, keď boli ceny ešte nízke (v rokoch 2019 a 2020), a tak zabezpečili rovnaké podmienky na trhu Únie s melamínom. Keď ceny následne dosiahli bezprecedentne vysokú úroveň, ktorá nebola pozorovaná od pôvodného prešetrovania, výrobné odvetvie Únie prišlo o značný podiel na trhu, naďalej však dosahovalo zdravé zisky. V skutočnosti sa týmito opatreniami aj napriek prudkému rastu cien neuzavrel trh Únie pre čínskych výrobcov, ktorí na ňom teda naďalej pôsobili a využívali rast spotreby.
- (276) Na druhej strane väčšina ukazovateľov ujemy, ako je výroba, predaj, zamestnanosť, ziskovosť a peňažný tok, sa vyvíjala pozitívne a/alebo bola na uspokojivej úrovni. Niektoré ukazovatele však poukazujú na menej priaznivú situáciu výrobného odvetvia Únie. Výrobné odvetvie Únie konkrétne prišlo o podiel na trhu v prospech čínskeho dovozu. Podobne v posudzovanom období klesla celková výroba a miera využitia kapacity a zvýšila sa úroveň zásob.
- (277) Komisia na základe uvedených skutočností dospela k záveru, že výrobné odvetvie Únie neutrvalo počas posudzovaného obdobia značnú ujmu v zmysle článku 3 ods. 5 základného nariadenia.

5. PRAVDEPODOBNOŠŤ OPĀTOVNÉHO VÝSKYTU UJMY V PRÍPADE ZRUŠENIA OPATRENÍ

- (278) Keďže Komisia dospela k záveru, že výrobné odvetvie Únie neutrvalo počas obdobia revízneho prešetrovania značnú ujmu (pozri odôvodnenie 276), Komisia v súlade s článkom 11 ods. 2 základného nariadenia posúdila, či by v prípade uplynutia platnosti opatrení existovala pravdepodobnosť opätovného výskytu ujemy pôvodne spôsobenej dumpingovým dovozom z Číny.
- (279) V tejto súvislosti Komisia vychádzala z informácií, ktoré poskytli spolupracujúce strany, a z akýchkoľvek ďalších informácií v spise týkajúcich sa výrobné a voľnej kapacity v Číne s cieľom preskúmať atraktívnosť trhu Únie a pravdepodobný vplyv dovozu z Číny v prípade, ak by uplynula platnosť opatrení.
- (280) Ako sa uvádza v odôvodneniach 204 a 205, voľné kapacity v Číne sú významné a predstavujú približne štvornásobok ročnej spotreby v Únii. Okrem toho, ako sa uvádza v odôvodnení 216, trh Únie je atraktívnym trhom pre čínskych výrobcov vzhľadom na ceny na trhu Únie a jeho veľkosť. Na základe uvedených skutočností by uplynutie platnosti antidumpingových opatrení pravdepodobne malo za následok zvýšenie čínskeho vývozu do Únie.
- (281) Spoločnosť Xinjiang XLX a obchodná komora CCCMC vo svojich pripomienkach ku konečnému poskytnutiu informácií tvrdili, že Komisia neanalyzovala pravdepodobný rozsah akéhokoľvek zvýšenia čínskeho predaja na vývoz do Únie, ani pravdepodobný časový rámec, počas ktorého má dôjsť k tomuto zvýšeniu, hoci obidva faktory by mali priamy vplyv na veľkosť výslednej ujemy.
- (282) Komisia pripomenula, že v súlade s článkom 11 ods. 2 nie je potrebné stanoviť veľkosť pokračovania alebo opätovného výskytu ujemy. Stačí stanoviť, že na základe toho je pravdepodobné pokračovanie alebo opätovný výskyt ujemy.
- (283) Obchodná komora CCCMC dodala, že Komisia neodpovedala na skoršie pripomienky, ktoré predložila obchodná komora CCCMC, týkajúce sa priamo toho, že nie je pravdepodobné, aby čínski výrobcovia s novou alebo zvýšenou kapacitou boli schopní rýchlo alebo ľahko využiť uvedenú kapacitu a začať vyvážať na trh Únie. Obchodná komora CCCMC sa takisto odvolala na svoje pripomienky týkajúce sa pravdepodobnosti opätovného výskytu dumpingu, ktoré by podľa nej takisto vyvrátili obavy z príchodu nového dovozu z Číny v dôsledku jej presmerovania sa z iných existujúcich vývozných trhov alebo z uzavretia iných trhov z dôvodu uloženia antidumpingových opatrení.

- (284) Komisia vysvetlila, že sa zaoberala všetkými podanými pripomienkami. Ak sa pripomienky týkali pravdepodobnosti pokračovania dumpingu aj opätovného výskytu ujmy, zaoberala sa nimi v oddiele 3.3 a boli primerane platné pre opätovný výskyt ujmy. Pokiaľ ide o pripomienky obchodnej komory CCCMC po začatí, Komisia odkazuje na ich vyvrátenie v odôvodnení 22.
- (285) Napriek tomu Komisia potvrdila, že celkové voľné kapacity v Číne, ako sa uvádza v odôvodneniach 202 až 204, je taká vysoká, že v prípade uplynutia platnosti opatrení je opätovný výskyt ujmy pravdepodobný.
- (286) Čo sa týka tvrdenia obchodnej komory CCCMC vyvracajúceho obavy z príchodu nového dovozu z Číny, Komisia pripomenula svoje námietky v oddiele 3.3, v odôvodnení 220.
- (287) Komisia analyzovala pravdepodobné vplyvy takého zvýšenia dovozu preskúmaním jeho pravdepodobných cenových úrovní v prípade uplynutia platnosti opatrení. V tomto ohľade Komisia v súvislosti s Čínou usúdila, že úrovne dovozných cien počas obdobia revízneho prešetrovania predstavujú primeraný základ, keďže čínsky dovoz mal v období revízneho prešetrovania významný podiel na trhu 14,9 %. Na základe uvedených skutočností, a ako sa vysvetľuje v odôvodnení 240, Komisia preukázala značné cenové podhodnotenie oproti cenám výrobného odvetvia Únie o 12,6 %. Toto cenové podhodnotenie by bolo ešte vyššie, a to 15,6 %, ak by sa k vývozných cenách nepripočítalo platné antidumpingové clo.
- (288) Vo svojich pripomienkach ku konečnému poskytnutiu informácií spoločnosť Xinjiang XLX tvrdila, že Komisia by na účely odôvodnenia pravdepodobnosti opätovného výskytu ujmy nemala vychádzať z úrovne cenového podhodnotenia vypočítanej pre posudzované obdobie, pretože ceny výrobného odvetvia Únie boli od roku 2021 mimoriadne vysoké, v dôsledku čoho bolo cenové podhodnotenie vyššie než v prípade bez tejto vysokej úrovne cien.
- (289) Komisia zopakovala, že pojem cenového podhodnotenia tak, ako sa konštantne používa v antidumpingových prešetrovaniach podľa základného nariadenia, je svojou povahou objektívny a tvorí ho jednoduché porovnanie medzi skutočnými cenami výrobného odvetvia Únie a vývoznými cenami z dotknutej krajiny, ktoré sú v oprávnených prípadoch náležite upravené. Navyše tvrdenie spoločnosti Xinjiang XLX nebolo ani ďalej podložené, ani vyčíslené, a preto bolo zamietnuté.
- (290) Pokiaľ ide o objem a ceny dovozu z Číny, Komisia ďalej konštatovala, že podľa posledných štatistických údajov dostupných v Eurostate sa objem čínskeho dovozu naďalej prudko zvyšoval, kým ceny tohto dovozu začali výrazne klesať ⁽¹²⁹⁾. Za deväť mesiacov po období revízneho prešetrovania, teda od 1. júla 2022 do 31. marca 2023, dosiahol objem čínskeho vývozu do Únie úroveň 93 345 ton, čo je po extrapolácii na 12 mesiacov o 92,4 % viac ako v období revízneho prešetrovania ⁽¹³⁰⁾ pri priemernej cene 1 585 EUR, ktorá je o 28,8 % nižšia ako v období revízneho prešetrovania.
- (291) Komisia navyše analyzovala vývoj dovozu z tretích krajín iných ako Čína za rovnaké obdobia. Dovoz z krajín iných ako Čína dosiahol 61 668 ton za deväť mesiacov po období revízneho prešetrovania, čo po extrapolácii na 12 mesiacov predstavuje nárast o 12,2 % v porovnaní s obdobím revízneho prešetrovania ⁽¹³¹⁾. Priemerné ceny dovozu z tretích krajín klesli o 20,4 % na 1 931 EUR/t v porovnaní s obdobím revízneho prešetrovania, čo sú stále výrazne vyššie ceny ako priemerná cena z Číny.
- (292) Za deväť mesiacov po období revízneho prešetrovania sa následkom toho prudko zvýšil dovoz z ČLR a jeho ceny výrazne klesli, a to v oveľa väčšej miere ako v prípade dovozu z tretích krajín.
- (293) Po konečnom poskytnutí informácií spoločnosť Xinjiang XLX tvrdila, že analýza Komisie týkajúca sa faktorov po posudzovanom období bola nedostatočná, pretože sa v nej nezohľadnil vplyv prebiehajúcej energetickej krízy v Únii a účinky nevyprovokovanej a neodôvodnenej vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine na trh.

⁽¹²⁹⁾ Úplná extrakcia údajov k dispozícii v dokumente TRON t23.002667.

⁽¹³⁰⁾ $93\,345/(9/12) = 124\,459$. $124\,459/64\,673 = 192,4\%$.

⁽¹³¹⁾ $61\,668/(9/12) = 82\,223$. $82\,223/73\,288 = 112,2\%$.

- (294) Komisia pripomenula, že v prvom rade nemá žiadnu povinnosť vykonávať akúkoľvek analýzu faktorov ujmy vyskytujúcich sa po skončení posudzovaného obdobia. V súčasnom prešetrovaní sa tak rozhodla spraviť s ohľadom na objem a ceny dovozu z dotknutej krajiny, aby tak doplnila závery, ku ktorým dospela v súvislosti s analýzou všetkých relevantných faktorov ujmy v rámci posudzovaného obdobia. V každom prípade Komisia konštatovala, že zdroje energie sú komodity, s ktorými sa obchoduje za ceny na úrovni cien na svetových trhoch. Ceny energie by teda v miere, v akej výrobcovia melamínu platili nedeformované ceny na svetových trhoch, rovnako ovplyvnili týchto výrobcov na celom svete.
- (295) Žiadatelia 23. mája 2023 predložili podrobné údaje týkajúce sa vývoja ukazovateľov ujmy po období revízneho prešetrovania ⁽¹³²⁾. Z poskytnutých údajov vyplýva okamžitý významný negatívny vplyv na situáciu výrobného odvetvia Únie, ktorý malo ďalšie výrazné zvýšenie dovozu z ČLR a jeho podielu na trhu pri rýchlo klesajúcich cenách. Z údajov konkrétne vyplynulo, že to viedlo k veľmi výraznému poklesu objemu predaja a značnému stlačeniu cien nadol, čoho výsledkom bola strata podielu na trhu a ziskovosti výrobného odvetvia Únie.
- (296) Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že neexistencia opatrení by s najväčšou pravdepodobnosťou viedla k ďalšiemu výraznému nárastu dumpingového dovozu z Číny za ceny spôsobujúce ujmu a pravdepodobne by došlo k opätovnému výskytu značnej ujmy.

6. ZÁUJEM ÚNIE

6.1. Úvod

- (297) V súlade s článkom 21 základného nariadenia Komisia skúmala, či by zachovanie daných opatrení bolo v rozpore so záujmom Únie ako celku. Určenie záujmu Únie bolo založené na vyhodnotení jednotlivých dotknutých záujmov, konkrétne záujmov výrobného odvetvia Únie, dovozcov a používateľov.
- (298) V súlade s článkom 21 ods. 2 základného nariadenia dostali všetky zainteresované strany možnosť vyjadriť svoje stanovisko.
- (299) Na základe toho Komisia preskúmala, či napriek záverom o pravdepodobnosti pokračovania dumpingu a pravdepodobnosti opätovného výskytu ujmy existujú presvedčivé dôvody, ktoré by viedli k záveru, že zachovanie existujúcich opatrení nie je v záujme Únie.

6.2. Záujem výrobného odvetvia Únie

- (300) Ako sa uvádza v odôvodnení 276, výrobné odvetvie Únie už netrpí značnou ujmu. Ako sa však uvádza v odôvodnení 295, výrobné odvetvie Únie by nedokázalo zvládnuť odstránenie opatrení, pretože pravdepodobne povedie k výraznému zvýšeniu dovozu z Číny za ceny, ktoré sú oproti cenám výrobného odvetvia Únie podhodnotené. Zrušenie opatrení by tak ohrozilo dlhodobú finančnú životaschopnosť výrobného odvetvia. Pokračovanie opatrení je preto v záujme výrobného odvetvia Únie.

6.3. Záujem neprepojených dovozcov a používateľov

- (301) Všetci známi neprepojení dovozcovia a používatelia boli informovaní o začatí revízneho prešetrovania.
- (302) Jeden neprepojený dovozca v Taliansku vyplnil formulár na výber vzorky, neposkytol však celý vyplnený dotazník.
- (303) Dotazník vyplnili traja používatelia. Celkový súhrnný nákup týchto používateľov vrátane nákupov od výrobcov z Únie, dovozu z Číny a dovozu z iných krajín predstavoval len približne 3 % celkovej spotreby. Iba jeden z dotknutých používateľov nakupoval melamín z Číny a v období revízneho prešetrovania tento dovoz predstavoval iba 1 % – 4 % (rozsah hodnôt sa uvádza z dôvodu zachovania dôvernosti) celkového dovozu z ČLR do Únie. Na základe tohto objemu nákupov nebolo možné spoluprácu používateľov považovať za reprezentatívnu z hľadiska všetkých používateľov.

⁽¹³²⁾ Odkaz na dokument TRON: t23.002400 z 23. mája 2023.

- (304) Napriek tomu sa ich odpovede analyzovali. Odpoveď používateľa, ktorý nakúpil aj malý objem z Číny, neobsahovala potrebné kľúčové údaje, ako sú kúpne ceny z Číny, predajné ceny výrobkov s obsahom melamínu a mená zákazníkov. Na tomto základe nebolo možné vyvodiť žiadny zmysluplný záver okrem toho, že spoločnosť mala veľmi zdravý zisk a že jej nákupy melamínu z Únie (hromadný nákup), ako aj z iných krajín, predstavovali iba menšiu časť jej nákladov na suroviny (< 5 %). Vyplnené dotazníky dvoch ďalších používateľov nebolo možné zmysluplne analyzovať, keďže predložili iba požadované tabuľky a neodpovedali na ostatné otázky.
- (305) Jeden z týchto používateľov naliehavo požadoval, aby sa antidumpingové opatrenia nepredlžovali, pretože výrobné kapacity v Únii boli obmedzené, súčasné úrovne cien melamínu ohrozovali odvetvie drevotrieskových dosiek, a preto by sa dovozom mohla stabilizovať cenová situácia a zaistiť bezpečnosť dodávok. Komisia zamietla toto tvrdenie. Platné opatrenia nie sú také, aby bránili dovozu z Číny, o čom svedčí čínsky podiel na trhu v roku 2021 a v období revízieho prešetrovania.
- (306) Komisia preto dospela k záveru, že nič nenasvedčovalo tomu, že by zachovanie opatrení malo na používateľov a/alebo dovozcov negatívny vplyv, ktorý by prevažoval nad pozitívnym vplyvom týchto opatrení.

6.4. Záver o záujme Únie

- (307) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že neexistujú žiadne presvedčivé dôvody, z ktorých by vyplývalo, že by nebolo v záujme Únie zachovať opatrenia na dovoz melamínu s pôvodom v Číne.

7. ANTIDUMPINGOVÉ OPATRENIA

- (308) Na základe záverov, ku ktorým dospela Komisia, o pravdepodobnosti pokračovania dumpingu, pravdepodobnosti opätovného výskytu ujmy a o záujme Únie by sa antidumpingové opatrenia uplatniteľné na melamín s pôvodom v Čínskej ľudovej republike mali zachovať.
- (309) S cieľom minimalizovať riziko obchádzania súvisiace s rozdielom v colných sadzbách je potrebné prijať osobitné opatrenia, ktorými sa zabezpečí uplatňovanie individuálnych minimálnych dovozných cien. Spoločnosti, na ktoré sa vzťahujú minimálne dovozné ceny, musia colným orgánom členských štátov predložiť platnú obchodnú faktúru. Faktúra musí spĺňať požiadavky stanovené v článku 1 ods. 4 tohto nariadenia. Na tovar, ktorý sa dovezie bez takejto faktúry, by sa malo vzťahovať antidumpingové clo uplatňované na „všetky ostatné spoločnosti“.
- (310) Hoci je predloženie tejto faktúry nevyhnutné na to, aby colné orgány členských štátov mohli uplatňovať minimálne dovozné ceny, nejde o jediný prvok, ktorý majú zohľadňovať. Colné orgány členských štátov totiž aj v prípade, že sa tovar predkladá s faktúrou spĺňajúcou všetky požiadavky stanovené v článku 1 ods. 4 tohto nariadenia, musia vykonať svoje zvyčajné kontroly a môžu si podobne ako vo všetkých ostatných prípadoch vyžiadať ďalšie doklady (prepravné doklady atď.), aby mohli overiť správnosť údajov uvedených vo vyhlásení a zabezpečiť, že následné uplatnenie minimálnych dovozných cien je odôvodnené v súlade s colnými predpismi.
- (311) Ak by sa po uložení príslušných opatrení výrazne zvýšil objem vývozu jednej zo spoločností, na ktoré sa vzťahujú minimálne dovozné ceny, takéto zvýšenie objemu by sa mohlo samo osebe považovať za zmenu v štruktúre obchodu v dôsledku uloženia opatrení v zmysle článku 13 ods. 1 základného nariadenia. Za takýchto okolností a za predpokladu splnenia podmienok sa môže začať prešetrovanie obchádzania opatrení. V tomto prešetrovaní sa môže okrem iného preskúmať potreba odstránenia minimálnych dovozných cien a následného uloženia cla pre celú krajinu.

- (312) Minimálne dovozné ceny stanovené v článku 1 ods. 2 tohto nariadenia sú uplatniteľné výlučne na dovoz prešetrovaného výrobku s pôvodom v Číne, ktorý vyrábajú uvedené právnické osoby. Na dovoz prešetrovaného výrobku vyrobeného akoukoľvek inou spoločnosťou, ktorá sa osobitne neuvádza v normatívnej časti tohto nariadenia, vrátane subjektov prepojených s osobitne uvedenými subjektmi, by sa mala uplatňovať sadzba cla vzťahujúca sa na „všetky ostatné spoločnosti“.
- (313) Ak spoločnosť následne zmení názov svojho subjektu, môže požiadať o uplatňovanie týchto individuálnych antidumpingových colných sadzieb. Táto žiadosť musí byť adresovaná Komisii ⁽¹³³⁾. Žiadosť musí obsahovať všetky relevantné informácie preukazujúce, že uvedenou zmenou nie je dotknuté právo spoločnosti využívať colnú sadzbu, ktorá sa na ňu uplatňuje. Ak zmenou názvu spoločnosti nie je dotknuté jej právo využívať colnú sadzbu, ktorá sa na ňu uplatňuje, v *Úradnom vestníku Európskej únie* sa uverejní nariadenie o zmene názvu.
- (314) Všetky zainteresované strany boli informované o základných skutočnostiach a úvahách, o ktoré sa opiera zámier odporučiť zachovanie existujúcich opatrení. Všetkým stranám sa poskytla aj lehota na vyjadrenie sa k tomuto poskytnutiu informácií a na požiadanie o vypočítanie Komisiou a/alebo úradníkom pre vypočítanie v obchodných konaniach. Podania a pripomienky sa riadne zohľadnili.
- (315) Podľa článku 109 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽¹³⁴⁾, ak sa má v nadväznosti na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vrátiť určitá suma, sadzbou úroku, ktorý sa má zaplatiť, by mala byť sadzba, ktorú Európska centrálna banka uplatňuje na svoje hlavné finančné operácie, uverejnená v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie* v prvý kalendárny deň každého mesiaca.
- (316) Výbor zriadený článkom 15 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/1036 vydal kladné stanovisko,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

- Ukladá sa konečné antidumpingové clo na dovoz melamínu, v súčasnosti patriaceho pod číselný znak KN 2933 61 00 a s pôvodom v Čínskej ľudovej republike.
- Sadzby konečného antidumpingového cla uplatniteľné na čistú frankocenu na hranici Únie pred preclením sú v prípade výrobku opísaného v odseku 1 a vyrobeného ďalej uvedenými spoločnosťami takéto:

Spoločnosť	Minimálna dovozná cena (v EUR/t čistej hmotnosti výrobku)	Clo (v EUR/t čistej hmotnosti výrobku)	Doplnkový kód TARIC
Sichuan Golden-Elephant Sincerity Chemical Co., Ltd	1 153		A 986
Shandong Holitech Chemical Industry Co., Ltd	1 153		A 987
Henan Junhua Development Company, Ltd	1 153		A 988
Všetky ostatné spoločnosti	–	415	A 999

⁽¹³³⁾ European Commission, Directorate-General for Trade, Directorate G, Rue de la Loi 170, 1040 Brussels, Belgium.

⁽¹³⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ), č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

3. Pre jednotlivu uvedených výrobcov predstavuje výška konečného antidumpingového cla uplatňovaného na výrobok opísaný v odseku 1 rozdiel medzi minimálnou dovoznou cenou a čistou frankocenu na hranici Únie pred preclením vo všetkých prípadoch, keď je táto čistá cena nižšia ako minimálna dovozná cena. V prípade týchto jednotlivu uvedených výrobcov sa nevyberá žiadne clo, keď je čistá frankocena na hranici Únie pred preclením rovnaká alebo vyššia ako zodpovedajúca minimálna dovozná cena.

4. Uplatňovanie minimálnej dovoznej ceny stanovenej pre spoločnosti uvedené v odseku 2 je podmienené predložením platnej obchodnej faktúry colným orgánom členských štátov, ktorá musí obsahovať vyhlásenie s dátumom a podpisom pracovníka subjektu, ktorý takúto faktúru vystavil, s uvedením jeho mena a funkcie, v tomto znení: „Ja, podpísaný(-á), potvrdzujem, že (objem) melamínu predaného na vývoz do Európskej únie, na ktorý sa vzťahuje táto faktúra, vyrobila spoločnosť [názov a adresa spoločnosti] [doplnkový kód TARIC] v Čínskej ľudovej republike. Vyhlasujem, že informácie uvedené v tejto faktúre sú úplné a správne.“ Ak sa takáto faktúra nepredloží, uplatňuje sa sadzba cla uplatňovaná na „všetky ostatné spoločnosti“.

5. Pre jednotlivu uvedených výrobcov a v prípadoch, keď došlo k poškodeniu tovaru pred prepustením do voľného obehu, a preto je cena, či už skutočne zaplatená alebo splatná, na účely stanovenia colnej hodnoty pomerne rozdelená v súlade s článkom 131 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/2447 ⁽¹³⁵⁾, sa stanovená minimálna dovozná cena znižuje o percentuálny podiel, ktorý zodpovedá pomernému rozdeleniu skutočne zaplatenej alebo splatnej ceny. Splatné clo sa potom bude rovnať rozdielu medzi zníženou minimálnou dovoznou cenou a zníženou čistou frankocenu na hranici Únie pred colným konaním.

6. Pre všetky ostatné spoločnosti a v prípadoch, keď došlo k poškodeniu tovaru pred prepustením do voľného obehu, a preto je cena, či už skutočne zaplatená alebo splatná, na účely stanovenia colnej hodnoty pomerne rozdelená v súlade s článkom 131 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2015/2447, sa výška antidumpingového cla vypočítaná na základe odseku 2 znižuje o percentuálny podiel, ktorý zodpovedá pomernému rozdeleniu skutočne zaplatenej alebo splatnej ceny.

Článok 2

Pokiaľ nie je stanovené inak, uplatňujú sa platné ustanovenia týkajúce sa cla.

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 14. septembra 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

⁽¹³⁵⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/2447 z 24. novembra 2015, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania určitých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 343, 29.12.2015, s. 558).

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/1777
zo 14. septembra 2023,
ktorým sa zavádza spätný dohľad Únie nad dovozom etanolu z obnoviteľných zdrojov na palivo

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478 z 11. marca 2015 o spoločných pravidlách na dovozy ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 10,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/755 z 29. apríla 2015 o spoločných pravidlách na dovozy z určitých tretích krajín ⁽²⁾, a najmä na jeho článok 7,

po porade s Výborom pre ochranné opatrenia a spoločné pravidlá na vývozy,

keďže:

- (1) Podľa článku 10 nariadenia (EÚ) 2015/478 možno dohľad Únie zaviesť, ak hrozí, že by dovozný trend týkajúci sa určitého výrobku mohol spôsobiť ujmu výrobcom z Únie, a ak si to vyžadujú záujmy Únie. Článkom 7 nariadenia (EÚ) 2015/755 sa umožňuje zaviesť dohľad, ak si to vyžadujú záujmy Únie. Obe nariadenia teda umožňujú zaviesť spätný dohľad, v rámci ktorého sa od každého členského štátu vyžaduje zaslanie údajov o dovoze Európskej komisii krátko po tom, ako k danému dovozu došlo, a to podľa článku 10 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) 2015/478 a článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) 2015/755.
- (2) Na základe informácií, ktoré má Komisia k dispozícii, sa dovoz etanolu z obnoviteľných zdrojov na palivo v poslednom období zvyšuje.
- (3) Dovoz bioetanolu zo všetkých zdrojov na palivo sa v rokoch 2021 až 2022 zvýšil takmer o 80 % (keďže nie sú k dispozícii kódy TARIC, tieto objemy sú založené na celých číselných znakoch KN a môžu zahŕňať aj iné druhy bioetanolu). Najdôležitejšími vyvážajúcimi krajinami z hľadiska objemu boli v roku 2022 Brazília, Spojené štáty, Spojené kráľovstvo a Peru.
- (4) Z dodatočnej analýzy založenej na extrapolovaných údajoch TARIC pre tri najreprezentatívnejšie číselné znaky KN (t. j. viac ako 90 % dovozu na úrovni TARIC) vyplynulo, že dovoz bioetanolu na palivo sa v rokoch 2021 až 2022 zvýšil o 45 %. Okrem toho sa za prvých päť mesiacov roka 2023 zaznamenal nárast o ďalších 43,5 % v porovnaní s prvými piatimi mesiacmi roka 2022.
- (5) Tromi najväčšími vyvážajúcimi krajinami do Únie na tomto extrapolovanom základe sú Spojené štáty, Brazília a Peru. Pakistan je z hľadiska dovezených množstiev štvrtou najdôležitejšou krajinou, pričom v rokoch 2021 až 2022 vykazoval najvyšší nárast dovozu, a to na úrovni 179 %. Za rovnaké obdobie sa dovoz zo Spojených štátov zvýšil o 96 % a z Brazílie o 37 %. Dovoz z Peru klesol o 13 %.
- (6) Trh EÚ sa vzhľadom na vysoké ceny javí ako veľmi atraktívny. Dovozné ceny z Brazílie a zo Spojených štátov sú viac než o 15 % nižšie než ceny EÚ ⁽³⁾. Okrem toho obe krajiny majú veľmi veľké výrobné kapacity.
- (7) Ako vyplýva z nasledujúcej tabuľky, Spojené štáty a Brazília vyrábajú oveľa viac, ako potrebujú pre svoju vlastnú domácu spotrebu, čo znamená, že majú nadmernú kapacitu pre vývozné trhy. Spotreba v EÚ je približne 4,6 milióna ton a výrobcovia z USA a Brazílie majú spolu nadmernú kapacitu vo výške 5,5 milióna ton, ktorá je k dispozícii na vývoz, a preto sú schopní uspokojiť dopyt Únie.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 83, 27.3.2015, s. 16.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 123, 19.5.2015, s. 33.

⁽³⁾ Údaje poskytnuté európskym priemyslom.

Tabuľka 1

Výroba a spotreba v roku 2022

Rok 2022 (v tonách)	Spojené štáty	Brazília	EÚ
Výroba	46 210 800	22 549 600	3 970 000
Spotreba	41 685 000	21 517 400	4 605 200
Nadmerná kapacita	4 525 800	1 032 200	- 635 200

- (8) Nárast dovozu sa zhoduje s 10 % poklesom podielu výrobného odvetvia EÚ na trhu. Pomer dovozu v porovnaní s výrobou EÚ vzrástol z 21 % v roku 2021 na 39 % v roku 2022.
- (9) Treba pripomenúť, že spätný dohľad nad dovozom etanolu z obnoviteľných zdrojov na palivo (ďalej len „bioetanol“) bol prvýkrát zavedený v novembri 2020 vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2020/1628 (*). Nariadením sa na obdobie jedného roka zaviedli určité kódy TARIC.
- (10) Platnosť vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2020/1628 uplynula 4. novembra 2021, a preto boli kódy v colnom systéme deaktivované. V roku 2021 sa dovoz bioetanolu znížil, a tak v tom čase neexistoval dôvod na predĺženie dohľadu.
- (11) Avšak na základe nedávnych dovozných trendov etanolu z obnoviteľných zdrojov na palivo, veľkých dostupných výrobných kapacít, najmä v USA a Brazílii, ako sa uvádza v odôvodnení (7), a nižšej úrovne cien dovozu do Únie sa škodlivé účinky na výrobcov z Únie môžu v blízkej budúcnosti ešte zväčšiť.
- (12) Ako uviedlo výrobné odvetvie Únie, väčšina ekonomických ukazovateľov sa od 4. štvrtroka 2021 zhoršuje, pričom vykazuje známky ujmy, ktorú výrobcovia z EÚ zaradení do vzorky utrpeli v období od 4. štvrtroka 2021 do 3. štvrtroka 2022:
- výroba (10 % pokles)
  - využitie kapacity (9 % pokles)
  - objem predaja v Únii (6 % pokles)
  - zásoby (15 % nárast)
  - investície (44 % pokles)
  - ziskovosť (57 % pokles)
- (13) V záujme Únie je teda nutné zaviesť spätný dohľad Únie nad dovozom etanolu z obnoviteľných zdrojov na palivo s cieľom poskytnúť štatistické informácie predtým, ako sa vydajú oficiálne dovozné štatistiky, čo umožní rýchlu analýzu dovozných trendov zo všetkých tretích krajín. Rýchle údaje o obchode sú nevyhnutné na riešenie zraniteľnosti trhu Únie s etanolom z obnoviteľných zdrojov na palivo a detegovanie náhlych zmien na svetovom trhu.
- (14) Keďže etanol na palivo možno zatriediť do rôznych položiek KN zahŕňajúcich iné výrobky, mali by sa vytvoriť osobitné kódy TARIC, aby sa zaistilo primerané monitorovanie, ktoré bude obmedzené len na príslušné výrobky. Spätný dohľad sa vzťahuje na výrobky uvedené v prílohe k tomuto nariadeniu.
- (15) S cieľom umožniť riadne monitorovanie dovozných trendov a zabrániť opätovnej deaktivácii príslušných kódov TARIC by sa mal zaviesť spätný dohľad na obdobie troch rokov,

(*) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1628 z 3. novembra 2020, ktorým sa zavádza spätný dohľad Únie nad dovozom etanolu z obnoviteľných zdrojov na palivo (Ú. v. EÚ L 366, 4.11.2020, s. 12).

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

1. Dovoz etanolu z obnoviteľných zdrojov na palivo uvedeného v prílohe k tomuto nariadeniu podlieha spätnému dohľadu Únie v súlade s nariadeniami (EÚ) 2015/478 a (EÚ) 2015/755.
2. Zatriedenie výrobkov, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, je založené na TARIC. Pôvod výrobkov, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, sa určuje v súlade s článkom 60 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 ^(*1*).

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie sa uplatňuje odo dňa nasledujúceho po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* a zostáva v platnosti tri roky.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 14. septembra 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

---

^(*1*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

PRÍLOHA

Zoznam výrobkov podliehajúcich spätnému dohľadu Únie

Dotknutým výrobkom, ktorý podlieha spätnému dohľadu, je etanol z obnoviteľných zdrojov na palivo, t. j. etylalkohol vyrobený z poľnohospodárskych produktov (uvedených v prílohe I k Zmluve o fungovaní Európskej únie), denaturovaný alebo nedenaturovaný, s výnimkou výrobkov s obsahom vody vyšším ako 0,3 % (m/m), meraným podľa normy EN 15376, ale vrátane etylalkoholu vyrobeného z poľnohospodárskych produktov (uvedených v prílohe I k Zmluve o fungovaní Európskej únie), obsiahnutého v zmesiach s benzínom s obsahom etylalkoholu vyšším ako 10 % (v/v) určeného na použitie ako palivo. Dotknutý výrobok zahŕňa aj etylalkohol vyrobený z poľnohospodárskych produktov (uvedených v prílohe I k Zmluve o fungovaní Európskej únie) obsiahnutý v etyl-terc-butyl-éteri (ETBE).

Vymedzenie výrobku sa obmedzuje výlučne na etanol z obnoviteľných zdrojov určený na použitie v palivách. Netýka sa teda syntetického etanolu a etanolu z obnoviteľných zdrojov určeného na použitie inde ako v palivách, t. j. na priemyselné použitie a použitie v nápojoch.

Dotknutý výrobok v súčasnosti patrí pod tieto číselné znaky KN a kódy TARIC:

Číselné znaky KN	Užšie delenie TARIC
ex 2207 10 00	11
ex 2207 20 00	11
ex 2208 90 99	11
ex 2710 12 21	10
ex 2710 12 25	10
ex 2710 12 31	10
ex 2710 12 41	10
ex 2710 12 45	10
ex 2710 12 49	10
ex 2710 12 50	10
ex 2710 12 70	10
ex 2710 12 90	10
ex 2909 19 10	10
ex 3814 00 10	10
ex 3814 00 90	70
ex 3820 00 00	10
ex 3824 99 92	66

ROZHODNUTIA

VKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2023/1778

z 12. septembra 2023

o určitých dočasných núdzových opatreniach v súvislosti s africkým morom ošípaných vo Švédsku

[oznámené pod číslom C(2023) 6246]

(Iba švédske znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat („právna úprava v oblasti zdravia zvierat“) ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 259 ods. 2,

keďže:

- (1) Africký mor ošípaných je infekčná vírusová choroba, ktorá postihuje držané a voľne žijúce ošípané a môže mať závažný vplyv na dotknutú populáciu zvierat a ziskovosť chovu, keďže môže narušiť premiestňovanie zásielok uvedených zvierat a produktov z nich v rámci Únie a vývoz do tretích krajín.
- (2) V prípade výskytu ohniska afrického moru ošípaných u voľne žijúcich ošípaných existuje vážne riziko šírenia uvedenej choroby u iných voľne žijúcich ošípaných a do iných zariadení pre držané ošípané.
- (3) Delegovaným nariadením Komisie 2020/687 ⁽²⁾ sa dopĺňajú pravidlá kontroly chorôb zo zoznamu uvedených v článku 9 ods. 1 písm. a), b) a c) nariadenia (EÚ) 2016/429 a vymedzených ako choroby kategórie A, B a C vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2018/1882 ⁽³⁾. Konkrétne sa v článkoch 63 až 66 delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/687 stanovujú určité opatrenia, ktoré sa majú prijať v prípade úradne potvrdeného výskytu ohniska choroby kategórie A postihujúcej voľne žijúce zvieratá vrátane afrického moru ošípaných u voľne žijúcich ošípaných. V uvedených článkoch sa stanovuje najmä zriadenie infikovaného pásma a zákaz premiestňovania voľne žijúcich zvierat druhov zo zoznamu a produktov živočíšneho pôvodu z týchto zvierat.
- (4) Vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2023/594 ⁽⁴⁾ sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných. Konkrétne sa v článku 3 písm. b) uvedeného vykonávacieho nariadenia stanovuje zriadenie infikovaného pásma v prípade výskytu ohniska uvedenej choroby u voľne žijúcich ošípaných v oblasti členského štátu v súlade s článkom 63 delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/687. Okrem toho sa v článku 6 uvedeného vykonávacieho nariadenia stanovuje, že sa takáto oblasť zaradí do časti II prílohy I ako reštrikčné pásmo II a že infikované pásmo

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 84, 31.3.2016, s. 1.

⁽²⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/687 zo 17. decembra 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429, pokiaľ ide o pravidlá prevencie a kontroly určitých chorôb zo zoznamu (Ú. v. EÚ L 174, 3.6.2020, s. 64).

⁽³⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/1882 z 3. decembra 2018 o uplatňovaní niektorých pravidiel prevencie a kontroly chorôb na kategórie chorôb zo zoznamu a o vytvorení zoznamu druhov a skupín druhov predstavujúcich značné riziko šírenia uvedených chorôb zo zoznamu (Ú. v. EÚ L 308, 4.12.2018, s. 21).

⁽⁴⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/594 zo 16. marca 2023, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných a zrušuje vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/605 (Ú. v. EÚ L 79, 17.3.2023, s. 65).

zriadené v súlade s článkom 63 delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/687 sa má bezodkladne upraviť tak, aby zahŕňalo aspoň reštrikčné pásmo II. Osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných stanovené vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2023/594 zahŕňajú okrem iného zákaz premiestňovania zásielok ošípaných držaných v reštrikčných pásmach II a produktov z nich mimo uvedených reštrikčných pásiem.

- (5) Švédsko informovalo Komisiu o potvrdení výskytu jedného ohniska afrického moru ošípaných u voľne žijúcich ošípaných v obci Fagersta vo Švédsku, ktoré bolo potvrdené 6. septembra 2023. Príslušný orgán uvedeného členského štátu preto zriadil infikované pásmo v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) 2020/687 a vykonávacím nariadením (EÚ) 2023/594.
- (6) S cieľom predísť zbytočnému narušeniu obchodu v rámci Únie a vytváraniu neodôvodnených prekážok obchodu tretími krajinami je nevyhnutné v spolupráci s uvedeným členským štátom vymedziť na úrovni Únie infikované pásmo v súvislosti s africkým morom ošípaných vo Švédsku.
- (7) S cieľom zabrániť ďalšiemu šíreniu afrického moru ošípaných, kým dôjde k zaradeniu danej oblasti Švédska postihnutej nedávnymi výskytmi ohnisk u voľne žijúcich ošípaných do reštrikčného pásma II v časti II prílohy I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2023/594, by sa osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných stanovené v uvedenom nariadení, ktoré sa uplatňujú na premiestňovanie zásielok ošípaných držaných v reštrikčných pásmach II a produktov z nich mimo uvedených pásiem, mali uplatňovať aj na premiestňovanie uvedených zásielok z infikovaného pásma zriadeného Švédskom po uvedenom nedávnom výskyte ohniska choroby, a to popri opatreniach stanovených v článkoch 63 až 66 delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/687.
- (8) Uvedené infikované pásmo by sa preto malo uviesť v prílohe k tomuto rozhodnutiu a malo by podliehať osobitným opatreniam na kontrolu afrického moru ošípaných, ktoré sa uplatňujú na reštrikčné pásma II stanovené vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2023/594. V dôsledku tejto novej epidemiologickej situácie v súvislosti s africkým morom ošípaných a vzhľadom na zvýšené bezprostredné riziko ďalšieho šírenia tejto choroby by sa však v súlade s uvedeným vykonávacím nariadením nemalo povoliť premiestňovanie zásielok držaných ošípaných a produktov z nich z infikovaného pásma do iných členských štátov a do tretích krajín. V tomto rozhodnutí by sa malo stanoviť aj trvanie vymedzenia tohto pásma.
- (9) S cieľom zmierniť riziká vyplývajúce z nedávneho výskytu afrického moru ošípaných u voľne žijúcich ošípaných vo Švédsku by sa preto malo v tomto rozhodnutí stanoviť, že Švédsko by do dátumu uplynutia platnosti tohto rozhodnutia nemalo povoliť premiestňovanie zásielok ošípaných držaných v infikovanom pásme a produktov z nich do iných členských štátov a tretích krajín.
- (10) Vzhľadom na naliehavosť epidemiologickej situácie v Únii, pokiaľ ide o šírenie afrického moru ošípaných, je dôležité, aby sa opatrenia stanovené v tomto vykonávacom rozhodnutí uplatňovali čo najskôr.
- (11) Preto až do prijatia stanoviska Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá by sa malo vo Švédsku bezodkladne zriadiť infikované pásmo, malo by sa uviesť v zozname v prílohe k tomuto rozhodnutiu a malo by sa stanoviť trvanie vymedzenia tohto pásma.
- (12) Toto rozhodnutie sa má prehodnotiť na ďalšom zasadnutí Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Švédsko v súlade s článkom 63 delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/687 a článkom 3 písm. b) vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2023/594 zabezpečí, aby bolo vo Švédsku bezodkladne zriadené infikované pásmo v súvislosti s africkým morom ošípaných a aby toto pásmo zahŕňalo aspoň oblasti uvedené v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Švédsko zabezpečí, aby sa osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných, ktoré sa uplatňujú na reštrikčné pásma II stanovené vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2023/594, uplatňovali aj v oblastiach uvedených ako infikované pásma v prílohe k tomuto rozhodnutiu, a to popri opatreniach stanovených v článkoch 63 až 66 delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/687.

Článok 3

Švédsko zabezpečí, aby sa zásielky ošípaných držaných v oblastiach uvedených ako infikované pásma v prílohe a produkty z nich nesmeli prepravovať do iných členských štátov a tretích krajín.

Článok 4

Toto rozhodnutie sa uplatňuje do 6. decembra 2023.

Článok 5

Toto rozhodnutie je určené Švédskemu kráľovstvu.

V Bruseli 12. septembra 2023

Za Komisiu
Stella KYRIAKIDES
členka Komisie

PRÍLOHA

Oblasti vymedzené ako infikované pásmo vo Švédsku, ako sa uvádza v článku 1	Dátum skončenia platnosti
Kraj Västmanland: <ul style="list-style-type: none"> — 30 % obce Surahammar smerom na východ po cestu č. 66, — 100 % obce Fagersta, — 68 % obce Norberg smerom na sever neďaleko cesty č. 270 a č. 68, — 6 % obce Skinnskatteberg smerom na juh po cestu č. 250, — 0,4 % obce Västerås smerom na juhovýchod po cestu č. 685, — 12 % obce Sala smerom na východ po cestu č. 681. Kraj Dalarna: <ul style="list-style-type: none"> — 1 % obce Avesta na severovýchode po cestu č. 693, — 6 % obce Smedjebacken na západe po cestu č. 66.	6. 12. 2023

ISSN 1977-0790 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5147 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK